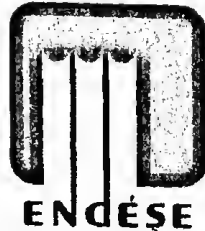

میّردی هه میشه یی

ناوەندی بلاوکردنەوێ ئەندێشه

ناوەندی پۆشنییری و ھونەری ئەندێشه

بەرپۆشەبەری گشتیی ناوەند: ھەژار مەجید

بەرپۆشەبەری چاپ و بلاوکردنەوێ: سیروان مەحمود

ناوەندی پۆشنییری و ھونەری ئەندێشه - ناوەندی بلاوکردنەوێ ئەندێشه

سلێمانی - شەقامی مەولەوی - تەلاری بازگانیی سیروانی نوێ - نەۆمی چوارەم

<http://www.endeshe.net>

andesha.library@yahoo.com ● andesha@outlook.com

<http://www.facebook.com/Andeshalib>

07501026400

میردی ھەمیشەیی

فیودۆر دۆستویشسکی
وەرگیڕانی کاروان مەحمود

زنجیره کتییی فیکر و ئەدەب

سەرپەرشتیاری زنجیره

سیروان مەحمود

ناوی کتیب: میۆدی هەمیشەیی

ناوی نووسەر: فیودۆر دۆستۆیفسکی

وەرگیڕانی: کاروان مەحمود

بابەت: پۆمان

دیزاینی تیکست: دانا حەسەن

نۆبەتی چاپ: یەكەم ۲۰۱۶

چاپخانه: ئەندیشه

تیراژ: (۲۰۰۰) دانە

نرخ: (۷۰۰۰) دینار

ژمارەى سپاردن: لە بەرپۆوەبەرایەتی گشتیی کتیبخانه گشتییەکان

ژمارە (۱۵۳۳) ی سالی (۲۰۱۶) ی پێ دراوه .

مافی ئەم کتیبە پارێزراوه ©

بەبێ بەزامەندی ئەندیشه، هیچ لایەنیک رینگەپێدراو نییه بۆ لەبەرگرتنەوهی ئەم کتیبە، جا گەر بە شیۆهێ ئەلکترۆنی، کاغەزی، وینەیی، دەنگی، یان ھەر شیوازیکی تری لەبەرگرتنەوه بیت.

ماندوو بوونی ئەم وەرگیڕانە پیشکەشە بە ئازارەکانی "سۆفیا"
پیشکەشە بە "هەلگورد"، کە دۆنیایە کە لە جوانی و
هاوڕێیەکی بە ئەمەکی

هەروەها پیشکەشە بە تەواوی ئەو خۆشەویستانە ی کە تینووی
بەرەمەکانی دۆستۆ یفسکین بە زمانی شیرینی کوردی...

کاتیک ده بیټ دۆستۆیفسکی بخوینینه وه، که غه مگینین،
کاتیک گه یشتبینه سهر دواسنووری توانامان له سهر ئازار،
کاتیک هه موو ژیان وه ک یه ک برینی داگیرساو و به سوئ
ده بینین، کاتیک دوودلی هه لده مژین و هه موو ئومیدمان
مرد بیټ، کاتیک له غه مگینیدا ته نیا و په ککه وته له ژیان
ده پروانین و نامانه ویت چی تر له و سامناکیه جوان و
درنده یه ی هیچ تیبگه یین و هیچمان هه بیټ، ته نیا ئه و
کاته ئیمه کراوه ده بین بۆ ئاوازی ئه م نووسهره ترسناک
و گه وره یه.

هیرمان هیسه

لەبرى پيشەكى

ميرى ھەميشەيى لە پايزى سالى ۱۸۶۹، واتە چەند مانگىك لەدواي پۇمانى گەمژە، ھەروەھا رىك لەپيش پۇمانى شەيتانەكان، لەنيوان ئەم دوو شاكارە مەزنەدا ھاتۆتە نفيسين. ھەرچەندە ئەم دوو شاكارە مەزنەي تا ئەو ساتەي دۆستۆيىسكى خۆي لە ژياندا بوو، كەس پەيى بە بەھاكانيان نەبرد. پۇمانى ميرى ھەميشەيى بە پلەي دوو ھەم ديت لەدواي ئەو دوو شاكارە مەزنەو. لەو ماوہيەدا دۆستۆيىسكى وردەوردە خۆي ئامادە دەکرد و لە ميشكى خويدا بىرۆكەي نووسىنى شاكارە مەزنەكەي برايانى كارامازوفى گەللە كردبوو. ھەرچەندە دارشتنى پۇمانىكى ھەك برايانى كارامازوف كاتىكى زۆرتري دەويست، ھەلئ لەگەل ئەو ھەشدا دەبوو ماوہيەك بۆ نووسىنى ميرى ھەميشەيى و ماوہيەكيش بۆ نووسىنى شەيتانەكان تەرخان بكات، بەلام پۆژ لەدواي پۆژ ھەستى بە بەرەوپيشچوونى ميشكى دەکرد و ميشكى فراوانتر دەبوو، گۆراني قوول بەسەر بىرکردنەوكانيدا دەھات.

بىرۆكەي دارشتنى ميرى ھەميشەيى، سەرەتا لە شيوہي

كورتەچيرۆكدا بووه، بهلام كاتيگ ديته نفيسين، فراوانتر دهبيت و پينج هينده گهرهتر و گرنگتر لهوه دهر دهچيت، كه خودى نووسهر پيشبينى كردبوو. لهگهڵ ئهوهشدا، لهچاو ههموو رۆمانهكانى تريدا، كورته. تهنايهت له يهكيگ لهو نامانهى بۆ هاوپرێ، ئاپۆلۆن مايكوفى شاعيرى دهنيريت. لهو نامهيهدا بۆى نووسيهوه، "نووسينى ئهم چيرۆكه سى دانه مانگى ريكى خاياند. لهو ماوهيهدا زياتر له يانزه پهروهام له پهراوهكانى چاپخانهكه به نووسينى ئهم چيرۆكه رهش كردهوه. رهنگه لهمهوه بۆت دهر بكهويت، كه به هۆى نووسينى ئهم چيرۆكهوه چهنديگ وزهم بهفیرۆ داوه و ماندوو بووم به دهستيهوه. ئهم كاره ريك لهو حوكمه دهچيت، كه بهسهر تاوانباريگدا دهسهپنريت بۆ ئهجامدانى كارى تاقهتپروكين. دهمهويت ئهوهش زياد بكم بۆ قسهكانم، كه من ههر له و ساتهوهى دهستم به نووسينى كرد، ههر له يهكهم ساتهوه لهرادهبهدهر رقم لهم چيرۆكه خراپه بووهوه، ههستم كرد دهتوانم به لايهنى كهمهوه تهنها سى پهراو پر بكهمهوه. بهلام له كاتى نووسيندا، ههستم كرد به شيويهكى چاوهروانهكراو، پهيتاپهيتا ميتشكم سهرريژ دهبيت له بيرۆكه، ئيتر ئا بهم شيويه زۆر زياتر لهوه دهر چوو، كه شيمانهم كردبوو، بوو بهم يانزه پهراوهى ههنووكه نووسينهكهى تهواو بووه."

ههلبهت نووسهرى بهناوبانگى *تاوان و سزا* لهو پرووهوه كه باسى ماندووبوونى خۆى و بهخهرجدانى وزهيهكى زۆر له نووسينى ئهم رۆمانهدا دهكات، مافى خۆيهتى كه واى وتووه، بهتاييهت كه رۆمانهكه به چهند زنجيرهيهك بۆ

يەكەم جار لە پۇژنامەيەكى خاوەن بىروباوەرى سلاڤى
وەك كازىو بەلاو دەكرىتەو، ديارە لەبەر ھۆكارى كەمى
دەرچوونى ژمارەى ئەم پۇژنامەيە و خوينەرئىكى كەم، واى
لە دۆستۆيڤسكى كرديت بەم شيوە قورسە ھوكم بدات
لەسەر ئەم نووسىنەى، ھەروەھا شتىكى تريش، كە رەنگە
واى لە دۆستۆيڤسكى كرديت وا بليت، شتياوى نووسين
و داپشتنى ميرى ھەميشەييە، كە جياوازە لەو شتياو
نووسينە سەرەكییەى دۆستۆيڤسكى لە پۇمانەكانى تریدا،
لەو ماوەیەى ژيانیدا، كە پىنى راھاتبوو لەسەر ئەو شتياو
بنووسیت، لەم پۇمانەدا بە شتووەیەكى بەرچاو لەو شتياو
لاى داو و تەكنىكىكى نوێى بەكار ھىناو. سەربارى ھەموو
ئەمانەش، لەو فەترەيەدا خودى دۆستۆيڤسكى لە دۆخىكى
دەروونى ناھەمواردا ژياو. ئەگەر بىت و كەمىك تەماشای
گوزەرانى ژيانى دۆستۆيڤسكى بكەين لەو ماوەیەدا كە ئەم
پۇمانەى تیدا نووسیو، ئەوا بەروونى كاریگەریى ژيانى
راستەقىنەى خودى دۆستۆيڤسكى تیدا دەبیننەو. لەم
ماوەیەدا، دۆستۆيڤسكى ناخۆشتىن ساتەكانى ژيانى خۆى
تییەپراندوو. نەخۆشییەكەى - پەركەم - پۇژ لەدواى پۇژ
بەرەو خراپتر دەچوو، بەتەواوى نابووت ببوو، تا بىنەققاى
قەرزدار بوو، قوماركردن ژيانى ويران كەردبوو، ھەندىك
جار لە ترسى ژيانى خۆى، لە سويسرا و ھەندىك جارىش
لە ئەلەمانیا و ئىتالىا ژيانى بەسەر بردوو، بە شتووەیەك
لە خاوەن قەرزەكانى ترسابوو، كە زاتى ئەوێ نەكەردبوو
بگەریتەو بۆ روسیا. مردنى يەكەم منداڵ لەو كاتەدا،
ھەروەھا ئەوێ ژنەكەى سكى پرە بە منداڵىكى تر لەو ماو

قەيراناوييەدا كە تىي كە وتبوو، بەتەواوى لەناو بېھيوايىيەكى
 قولدا نغزوى كردبوو. بەم شىۋەيە مىردى ھەمىشەيى، كە
 پىرە لە بابەتگەلىك، كە جىگەي مشتومرىكى زۆرە و بە جۆرىك
 لە جۆرەكان بەرھەمى كاردانەوہ و كارەساتەكانى ئەو مانگە
 سامناكانەيە. لەگەل ئەوہ شىدا، بلىمەتییەكەي دۆستوئىفسكى، كە
 بە بىلابوونەوہي تاوان و سزا گەيشتبووہ دواترۇپكى خۆي،
 ھىشتاش تواناي خولقاندنى خۆي لەدەست نەدابوو. بەلام بە
 ھۆي ئەوہي پۆژ لەدواي پۆژ خەمۇكى زياتر داى دەگرت و
 كىشە دارايىيە يەكلەدوا يەكەكان، تۆزقاليكىش بواري ئەوہي
 نەدەدا، كە بۆ تاويك بەباشى بە خۆي رابگات.

بوار لەرادەبەدەر كەم، كارەكان بەردەوام بەو شىۋەيە
 نەدەھات بە دەستدا، كە چاوەروانى دەكرد، توورەيىيەكى
 وىرانكەر، پروداوہ سياسىيەكان، غەم و پەژارەكان،
 گىروگرفتەكانى پۆژانە، ھەموو ئەمانە بەيەكەوہ بەتەواوى
 كارى لە بىركردنەوہ و پۆجە مەزنەكەي دۆستوئىفسكى
 كردبوو، كە بە شىۋەيەكى زەق دواي خوئىندنەوہ لە پۆمانەكە،
 خوئىنەر بەباشى لەم بارودۆخە دەروونىيەي نووسەر تىدەگات.
 لە يەكەم پەراوى يادەمەرييەكانى رۆژانەي دۆستوئىفسكى،
 خودى خۆي بەراشكاوى ئاماژە بۆ ئەو ھىرشى توورەيى و
 فيلىھاتن و لاوازييەكانى و نەخۆشىيەكانى لەو ماوہيەدا دەكات:
 "۱۸۶۹: ۳ى ئۆگەست- تووشبوون بە پەركەم لە كاتى
 بەرىكەوتن بەرەو فلۇرانس."

"۱۸۶۹: ۱۰ى ئۆگەست- تووشبوون بە پەركەم لە
 ناوہراستى شەقامدا لە پراگ، پايتەخى چىك و سلوفاكيا."
 "۱۸۶۹: ۱۹ى ئۆگەست - تووشبوون بە پەركەم لە

درسدن، ئەلمانیا.

”۱۸۶۹: ۴ی سیپتېمبەر- پەرکەم لەدوای پەرکەم لە

درسدن، ئەلمانیا

”هەر بەو شیوەیەکی کە لە نەخۆشخانە خەوینرابووم،
ئازاری سنگ، بە شیوەیەکی تۆقینەر، خۆلەبەردانەگیرا،
هاتە سەر وەختم. وام هەست دەکرد لەتاو ئازار دەمرم.
بەلام دوای ئەوەی پریشەری گەرمیان بوو بەکار هینام،
بەلام وشک، واتە دەوری داخ و بەکارهینانی خاویلی گەرم،
ئازارەکی لەنیوکاتز مێریک زیاتری نەخایاند.

”۱۸۶۹: ۱۲ی سیپتېمبەر- فیلپهاتن لە کاتی شەودا لە

نەخۆشخانە.

”۱۸۶۹: ۳۰ی-سیپتېمبەر فیلپهاتنێکی توند لە کاتی شەودا،

دوای ئەوەی تا درەنگانێکی شەو کاریکی زۆرم ئەنجام
دابوو.

بەم جوۆرە دۆخی دەروونی و فیزیکی دۆستۆیفسکی بەم
شیوەیە بوو، لە یەکیکی تر لە نامەکانیدا لە خراپیی بارودۆخی
داراییی خۆی، دوای دوو سال لە دۆراندنی لە قوماڕدا لە
سالێ ۱۸۶۸، تێدەگەین لەو کاتەدا کە یەكەم مندالی خۆی لە
مانگی شەشی ۱۸۶۸ گیان دەسپێریت، ژنەکە ی تەنانت پارە ی
پنویستی پی نەبوو بەو بەخاکسپاردنی مندالەکە ی، هەروەها
لە کاتی لەدایکبوونی مندالی دووهمیشدا، پارە ی پی نەبوو،
ناچار جلەکانی دەرەوێ و تەنانت جلەکانی ژێرەوێ،
یەك لەدوای یەك، لە بانکەکانی رەهن لە درسدن، میلان،
ژنیف، وەك بارمته دای ناو، تا بریک پارە ی پی وەر بگریت.
ئە لەم بارودۆخە ناھەموار و پڕ لە ھەسرەتەدا بوو، کە

رۆمانى مئىرى ھەمىشە يىلى تىدا ھاتۆتە نقيسين. بۆيە رەنگە ئاسايى بىت كە نووسەر بەم شىئوھىە لەبارەى نووسىنى رۆمانەكەيەوہ برپار بدات.

بەلام دەربارەى بە بۆچوونى رەق و توندى خوى سەبارەت بە رۆمانەكە، دۆستويۇقسكى ھەرگىز لەسەر حەق نەبووہ و نارەوايىيى كىردووہ بەرامبەر بەم رۆمانە نايابە. چونكە رەخنەگران و مئژوونووسان و دەررونزانەكان، بەتەواوى بە پىچەوانەى نووسەرەوہ لەم بەرھەمەيان رۋانىوہ و پىيان وايە كە رۆمانى مئىرى ھەمىشەيى، نەك ھەر رۆمانىكى زۆر باشە، بگرە زۆرىش نايابە، ئەمەش بە لايەنى كەمەوہ لە دوو رۋوہوہ: يەكەم، لە رۋوى تەكنىكى نووسىنەوہ، تەكنىكىكى نوئ و سەردەمىيانەى بەكار ھىناوہ، كە تىيدا شىئوازى گەرەنەوہى بۆ دواوہ "flash back" ى بەكار ھىناوہ. ھەرۋەھا دووہم، بەو پىيەى چارەسەرى كىشەيەكى ئالۆزى پەيوەندىيى سىكوچكەيىيى مئرد و ژن و دۆست دەكات، كە ئەمە كىشەيەكە، زۆربەى جارەكان بى چارەسەر دەمىنئەوہ، تەنھا لەسەر تەختى شانۆكان ياخود كارە كۆمىدىيەكان و شانۆ كۆمىدىيەكان نەبىت. جگە لە ھەموو ئەمانەش، مئىرى ھەمىشەيى كورتەرۆمانىكى تا بلىيى قوولە، بە لايەنى كەمەوہ لەو رۋوہوہى تا دواسنورەكانى قوولايىيى رۆحى كارەكتەرەكانى قوول دەبىتەوہ و پەنجە دەخاتە سەر ھەستىارتىر شويئەكانى لايەنى دەرۋونىيى كارەكتەرەكانى، كە بەلاى زۆرىك لە گەرەپەخنەگرانى رۋسى و دنياوہ، ئەم قوولبۈونەوہىە تا ئەو رادەيە لە رۆحى مرۆقەكاندا، دەبىتە ھۆى پىشكەشكردنى كارەكتەرگەلىكى نموونەيى لە بارودۇڭگەلىكى

نمونه ييدا. جگە لە رەخنەگران، كەسايەتییەكى دەرووناسى گەورەى وەك فرۆیدیش بەپاشكاوى لە چەندین شویندا دان بەوەدا دەنیت، كە تا چ رادەیهكى مەزن بۆ كۆى گشتی تیۆرییەكانى سوودی لە بەرھەمەكانى دوستۆیفسكى وەر گرتوو، بەتایبەتى لە بابەتى شىكاریى خەون و زیندەخەوندا، كە لەم كورتەپۆمانەشدا بەشىكى زۆرى باسى ئەو خەون و زیندەخەونە دەكات...

ئەمە لە كاتىكدا، بە پێچەوانەى لە پۆمانە گەورەكانیدا كە دوستۆیفسكى خووى پێو گرتبوو، زیاتر پەنجە دەخاتە سەر بابەتە فەلسەفى و ئیمانى و كۆمەلایەتییەكان و هەول دەدات چارەسەریان بكات. ئەمە لە كاتىكدا، لایەنى سەرەكى لە میرى ھەمیشەیییدا زیاتر لایەنىكى سایكۆلۆژییە، كە ئەمەش ھەر لە پەرەكانى سەرەتای دەستپێكى پۆمانەكەو ھەستى پى دەكریت.

بە برۆای من، نووسینی پيشەكى بۆ پۆمانەكانى دوستۆیفسكى كاریكى چەندان ئاسان نییە، بە ھۆى فرەپەھەندیى نووسینەكانیەو. بۆیە منیش لەم پيشەکییەى سەرەویدا تەنھا پەنجەم خستۆتە سەر چەند راستییەكى لایەنى ژيانى نووسەر لەو ماوەیەدا، كە پۆمانەكەى تیدا نووسیو و چۆنیتیى نووسینی پۆمانەكە خۆم بواردوو لەو ھەى باسى خودى پۆمانەكە و كارەكتەرەكانى ناوى بكەم. ئەو ھەیان لیدەگریم بۆ خۆینەر، خۆى قسەى لەسەر بكات. چونكە بە برۆای من، خۆیندەو بەپێى ئاستى تیگەیشتن و خۆیندەو ھەى كەسەكان بۆ ھەر دەقیك دەگۆریت و ھەركەسیك بە شیوازیك شىكاریى بۆ دەكات. قسەى كۆتاییش

ئەو ھەيە، ھيچ كارىك لە كەموكوورى دەربازى نابىت، نووسەر
ياخود ھەرگىز، ھەرچەندىكىش بەتوانا بىت، ئەوا بەدەر نابىت
لە ھەلە، بۆيە منىش بەوپەرەى توانامەو ھەولم داو ھەم
بەرھەمەى بەردەستتان بە زمانىكى پوخت و پاراو پىشكەش
بە كوردىزمانانى خۆشەويستم بکەم، ئەگرىش ھەر ھەلەيەك
ھەبوو، بەو ھىوايەى بە گەورەيى خۆتان بمانبەخشن و
ھەلەكانمان بۆ راست بکەنەو ھەم ئىمەش بەوپەرەى ريزەو
ئەيخەينە سەر چاوانمان. لە كۆتاييشدا، دەمەويت سوپاسى
يەكەيەكى ھەموو ئەو خۆشەويستە بکەم، كە بە ئەركى
پىداچوونەو ھەم بەراوردكارى و ھەلەچنى و لەچاپدان و
بلاوکردنەو ھەم بەرھەمە ھەستاون، دەستى ماندووبوونى
يەكەيەكيان دەگوشم. ئەگەر بە ھۆى ماندووبوونى ئەوانەو
نەبووايە، ئەم بەرھەمە جوانەش بەم شىوہيەى ئىستاي
نەدەگەشت بە دەستى ئىوہى خۆشەويست...

كاروان مه‌ممود

٢٠١٥/٣/١٤

قىلچانىنۆڭ

ھاۋىن ھاتىبو، پىچەۋانەى ھەموو چاۋەپروانىيەكان،
 قىلچانىنۆڭ لە پترسبۆرگ مايەۋە. ئەو پلانىنەى بۇ پۈيىشتن
 بەرەۋ باشوورى روسيا داى نابوون، ھەمووى ھەلۋەشانەۋە،
 ھەرۋەھا كۆتايى دۆسىيەكەشى لە دادگا پروون نەبوو بە
 كويى دەگات. ئەم دۆسىيەى كە پەيوەندىيى بە سەرۋەت و
 سامانەكەيەۋە ھەبوو - پۆڭ لەدۋاى پۆڭ پرووى لە ئالۋزى
 دەكرد. سى مانگ پىشتەر، ھەموو شتىك بەتەۋاۋى ئاسان و
 سادە دەر دەكەۋت و ئەنجامەكەشى زۆر ئاشكرا بوو، جىگەى
 ھىچ جۆرە مشتومرىك نەبوو. بەلام لەناكاۋ، ھەموو شتىك
 گۆردىرايوو. "لەراستىدا ھەموو شتىك بۇ خراپتر گۆراۋە!"
 قىلچانىنۆڭ بەبەردەۋامى و بەچارزىيەۋە ئەم دەستەۋاژەيەى
 چەندىن جار لەبەر خۆيەۋە دووبارە دەكردەۋە. پارىزەرىكى
 لىھاتوو و ناۋدار و گرنگى بە بىرەپارەيەكى زۆر بۇ دۆسىيەكەى
 گرتبوو. قىلچانىنۆڭ لە پارەخەرچكردندا درىغىيى نەدەكرد و
 زۆرىش دەستىلاۋ بوو.

بەلام بە ھۆى بىئارامى و جورىك لە دېدۇنگى و بى
مىمانەيى، كە ماوھىەك بوو بۆى دروست بووبوو، ناچار ببوو
بە ھەمان شىۋە خۇشى دەست وەر بداتە دۆسىەكەو. ھەموو
ئەو بەلگەنامانەى پارىزەرەكەى يەك جار دەخوئىندەو و
پشتگوئى دەخستن، ئەم سەرلەنوى دەخوئىندەو و راپورتىكى
لەسەر دەنووسى و لەم دادگاۋە راي دەکرد بۆ يەككى تر،
بەلگەى كۆ دەكردهو و بەم كارانەشى، كۆسپى خستبوو
بەردەم ھەموو شتىك؛ پارىزەرەكەى گلەيى ھەبوو لىى.
ھەر بۆىە پارىزەرەكەى چەندىن جار پىشنيارى ئەوہى بۆ
كردبوو، كە گەشتىك بكات و سەردانىكى ئىلا ھاوینەيىەكەى
بكات. بەلام ئىلچانىنۇف تەنانت نەئەتوانى بىرى خۇشى كۆ
بكاتەو بۆ دووركەوتنەو. تەپوتۇز، گەرماى خنكىنەر، شەو
سپىيەكانى پترسبۇرگ، كە ھەمىشە دەمارى مرۇقى دەگرت،
ئەو شتانه بوو كە ئەو لەناو شارۇچكەكە چىژى لى دەبينىن.
ھەروەھا ئەو بالاخانەيەشى كە ھىندە نەدەبوو بەكرى
گرتبوو لە نرىك ھۆلى گەورەى شانوىى لە پترسبۇرگ،
جىگەى رەزامەندى و ئاسوودەيى نەبوو.

وا بىرى دەكردهو، كە "ھەموو شتىك شكستە!"
نىگەرانيىەكانى رۇژ لەدواى رۇژ زيادى دەكرد، بەلام بۆ
ماوھىەكى زۆر دوورودرىژ ئەو بىوۋە سووژەيەك بۆ
بىخەوسەلەيى و ماخۇليايى.

ئىلچانىنۇف پياويك بوو، كە لە ژيانىدا بەپىرى و بى
كەموكوپى ژيابوو. چىى تر گەنجەكەى جارن نەبوو.
سىوھەشت يان سىونۇ سالىك دەبوو، ئەم "پىرىيەش" ھەر
وہك خۆى وا گوزارشتى لى دەكرد، كە "بە شىۋەيەكى

تەواو چاوەرواننەکراو" بەسەریدا ھاتبوو، بەلام خۆی پەیی بەو ھەردبوو، کە ئەم پیریپەیی بەسەریدا ھاتوو، ھێندەیی بە ھۆی چۆنیتیی سالاھەکانەوہی، کەمتر بە ھۆی ژمارەیی سالاھەکانەوہی، ھەموو ئەو گۆرانیانەیی بەسەریدا ھاتبوون، زیاتر ھەروونی بوون وەک لەوہی ھەرەکی بن.

بەروالەت ھیشتاش مەوہی کە بەھیز و تەندروست بوو. پیاویکی بالابەرز و خاوەن جەستەپەکی بەھیز، لەگەڵ پەرچیکی ئەستووری زەردباو، کە تەنھا تالیکی سپیش چییە، لەناو سەر و پیشی درێژیدا، کە تا نیوہی سەرسنگی ھاتبوو، بەدی نەدەکرا. ئەگەر یەکەم جارت بووایە و لیت بروانیبا، ئەو ھەوات دەزانی مەوۆکی خاوەنخەچک و گەلخۆیە! بەلام ئەگەر وردتر لیت بروانیبا، یەکسەر بۆت ھەر دەکەوت کە لە راستیدا مەوۆکی بەویقار و ئاکار بەرزە و لە کۆمەلگەپەکی خانەدان و پەوشتەبەرزدا پەروەردە کراو.

قێلچانیئۆف، سەرەپای فەرامۆشکاری و تەنگەجیکلدانیپەکەیی، بەلام ھیشتاش ھەلسوکەوتەکانی سەر بەخۆ و چاوقاییمانە و تەنانەت مێھرەبانانەش بوو. تەنانەت ئیستاشی لەگەڵدا بێت، پەرە لە زۆرتەین نادوودلی، زۆریش لووتبەرز و تەرز و باوەر بەخۆی، کە پێدەچیت تەنانەت خۆشی درکی بەو ھەموو باوەر بەخۆبوونەیی لە خۆیدا نەکردبیت، ئەو پیاویک بوو، نەک ھەر ئەوہی زەنگ بوو، تەنانەت ھەندێ جاریش زۆر ژیر و بێ سنوور دانا و کەسیکی تا بلی ھەلکەوتوو و بەھەرمەند بوو. پوخساری کراو و سوور و گەش، نەرمونیان بوو وەک پوخساری ئافرەت. لە پۆژانی پەردوودا زۆر جیگەیی سەرنجی خانمان بوو؛ ئیستاش ھەندیک خەلک چاویان

پیی بکهوئیت، یه کسه ر ده لئین، "چه ند جوان و به هیزه! چند
روخساری گه شاوه و جوانه!" به لام له گهل ئه وه شدا، ئهم
جوانی و به هیزییه که وتبووه بهر شالاوی بیبه زه بییانه ی
ترس و مه لوولیییه وه.

ده سال بهر له ئیستا، چاوه کانی گه وره و شین و دلرفین
بوون، تا بلایی پرووناک، زور کراوه و ئارامبه خش بوون.
هه رکهس چاوی به چاوه کانی بکه وتایه، یه کسه ر شیت و
شه یدای ئه و چاوه دره وشاوانه ی ده بوو. به لام ئیستا که
ته مه نی هه لکشابوو به ره و چل سالی، ئه و پرووناکییه ی
چاوه کانی، ئه و دره وشانه وه پرووناکه ی چاوه کانی، ئه و
چاوانه ی ورده ورده چوارده وری به لۆچی بچووک و ورد
ده ته نرا، ئه مرۆ ئهم چاوانه پروو له کزبوون ده که ن و وه خته بو
هه میشه تروسکایی پرووناکیی ئهم چاوانه بکوژیته وه، ته نانه ت
ئیستا، ئهم چاوانه نه ک چیی تر وه ک جاران سه رنجراکیش
نین، بگره ئیستا ئهم دوو چاوه ئابروو به ریشه و نه یینییه کانی
پیاویکی شه که ت و ماندوو ئاشکرا ده کات، پیاویک، که زور
پابه ند نه بووه و نییه به بنه ما ئاکارییه کانه وه، هه موو ئه و
خۆبه زلزان و دوو پرووی و رابواردنانه ی رۆژانی رابردووی،
که زۆربه ی کاته کانی خۆی پی به ری ده کرد ئاشکرا ده کات،
په رده له سه ر هه موو ئه و نه یینیانه ی ژیا نی هه لده مالیت، که
چه ندین ساله به نه یینی له ناخی خۆیدا هه لی گرتبوون. ئه مرۆ
له و چاوانه دا سیبه ری شتیکی نوێ ده ر که وتوو، که پیشتر
ئهم سیبه ره بوونی نه بووه، ئه ویش بریتییه له سیبه ری
غم و په ژاره، سیبه ری ئازارچه شتن، غه میک، که ناتوانریت
به ئاسانی باسی لی بکریت، غه میکی قوول و شاراو. ئهم

غەمە بەتایبەت ئەو کاتانە دەر دەکەوت، کە تەواو تەنیا بووایە. بەلام سەیریەکە لەو هەدا بوو، کە ئەم پیاو تەنیا دوو سالتیک بەر لە ئیستا، شەیدای کەیف و خۆشی و زەماوەندی پر لە غەلبە غەلب بوو، بیباک و جەفەنگبازیکی باش و نووکتەبازیکی زۆر بەناوبانگ بوو، بەلام ئیستا حەزی لە هیچ شتیک نەدەکرد، تەنھا شتیک کە حەزی پێ دەکرد و زۆر پێی ئاسوودە دەبوو، تەنیا تەواو بوو. ھەر بەئەنقەست دەستبەرداری چەندین پەيوەندی لەگەڵ ناسیاوکانیدا ببوو، کە ئەیتوانی تا ئیستاش دەستبەرداریان نەبیت، سەرەرای ئەو تەنگەژە داراییەشی کە بۆی دروست ببوو. ئەمە راستە کە خۆبەزلزانییەکی پشکی ھەبوو لە کوتایییەکان بەم پەيوەندیانە. بە ھۆی خۆبەزلزانییەکی و درۆنگبوونە لەپادەبەدەرەکی کە بۆی دروست بوو، چیی تر کاریکی ئاسان نەبوو بۆی، کە درێژە بە پەيوەندییە دۆستانەکانی بدات. بەلام ئەم خۆبەزلزانییەشی وردەوردە لە تەنیایدا گۆرانی بەسەردا دەھات. ھەلبەت لە راستیدا خۆبەزلزانییەکی نەک ھەر کەمی نەکرد، بگرە بە پێچەوانەو، بەلام وردە وردە پەرەیی دەسەند بۆ جۆریکی تایبەت لە خۆبەزلزانی، کە ئەمە شتیک نوێ بوو بۆ ئەو، ئەو ھۆکارانە ئیستا ئازاری دەدەن، بەتەواوی جیاوازی لە ھەموو ئەو ھۆکارانە لە پابردوودا بیزاری دەکردن؛ ئەم ھۆکارانە، ھۆکارگەلیک بوون، کە پیشبینی نەدەکرا، ھۆکارگەلیکی بەرز بوون، ئەگەر بشیت بەم شیوەیە گوزارشتی لێ بکری. ”ئەگەر بەراستی ھۆکارگەلی بەرز یان ھۆکارگەلی نزم بوونی ھەبیت...” ئەم قسەییە کوتایی، ھۆکارگەلی بەرز و ھۆکارگەلی نزم، خودی

قۇلچانينۇڭ زىيادى كىرد بۇ سەر قىسەكان.

بەلى، كارى گەيشتبووۋە ئەو ئاستەي نىگەرانىيى ئەم جۆرە
بىرۇكانە، "ھۆكارە بەرزەكان" بىت، كە پىشتەر ھەرگىز بە
بىرىشىدا گوزەرى نەدەكىرد، كە بىر لە شتى وا بىكاتەو.
لە بىر و دەروونى خۇيدا، تەواوى "ھۆكارە بەرزەكان"،
كە خۇي واى ناو دەنان و "جىگەي سەرسوورمانى بوو"
ھەرگىز بەرووى خۇيدا نەدەھىنا، كە بەو بىرۇكانەي خۇي
پىيكەنىت. بەلام لە راستىدا ئەم شتە لەناو خەلكدا بووايە،
ئەوكات زۆر جىاوازتر دەبوو! لە راستىدا خۇشى زۆر باش
ئەوۋەي دەزانى، ئەگەر بارودۇخىكى واى بۇ بىتە پىش، ئەوۋە
بى دوودلى و بى دواكەوتن لە يەكەم بۆنەدا كە بۆي رىك
دەكەوت، بە دەنگى بەرز ھەموو ئەو بىرۇكە نەينىيانەي كە لە
ناخى خۇيدا ھەشارى دابوون، ھەموو ئەو بىرۇكانەي ناوى
نابوون "ھۆكارە بەرزەكان"، پىشتگوى دەخستىن و خودى
خۇي يەكەم كەس دەبوو كە بەم بىرۇكانەي خۇي پىيكەنىت.
ھەلبەت بى ئەوۋەي خۇي شلوئ بىكات و بەسەر خۇيدا
بەينىت. لە راستىدا ھەر بەم شىۋەيەش دەبوو، سەرەپاي
ئەوۋەي لەم دواوايىيەدا جۆرە سەر بەخۇيىيەكى بەرچاوى
لە شىۋەي بىر كىردنەوۋەكانىدا بەدەست ھىتابوو توانىبووى
خۇي لە دەستى "ھۆكارە نزمەكان"، كە پىشتەر و تا ئەم
ساتەش زال بوون بەسەر بىر كىردنەوۋەكانىدا، پىزگار بىكات.
ھەرۋەھا چەندىن جار، كاتىك بەيانىيان لە خەو ھەلدەستا،
ھەستى بە شەرمەزارىي خۇي دەكىرد بە ھۆي ھەموو ئەو
بىرۇكە و ھەستانەي لە كاتى شەو و بىخەويدا بۆي دروست
دەبوو! لەم دواوايىيانەدا، بەدەست بىخەويىەو، بەردەوام

ئازاری دەچەشت. ماوەیەکیشت بوو پەیی بەو ھەردبوو،
کە بە شیوەیەکی زۆر بەرچاو ھەستەوەر بوو بەرامبەر
بە ھەموو شتیک، ئیتر ئەو شتە شتیکی پرۆپوچ بووایە
یان شتیکی بەبایەخ. ھەر لەبەر ئەمەش بریاری داو، تا
پێی بکریت، کەمتر برۆا بە ھەستەکانی خۆی بکات. بەلام
ھەندیک راستی ھەبوو، نەیدەتوانی خۆیان لە لا بدات،
راستیەکی، ناچار بوو ئەو راستیانە قبوڵ بکات. لەم
دواداوییانەدا، بیرکردنەوەکانی لەگەڵ ھەستەکانی، ھەندیک
جار لە کاتی شەودا، بەتەواوی دەگوێران بۆ شتەگەلیکی تر،
زۆربەیی جار ئەو ھەست و بیرکردنەوانە تەواو جیاواز
دەبوون لەو ھەمی لە بەشتیکی پۆژدا بیر لە دەکردنەو. ئەم
بابەتە تووشی سەرەگیژەیی کردبوو، تەنانەت سەبارەت بەم
بابەتە راویژی بە پزیشکیکی ناودار کرد، کە بە شیوەیەکی لە
شیوەکان سووکەناسیاویەکی لەگەڵیدا ھەبوو؛ بەدلیایەو
ئەم ئارشیەیی بە شیوەیەکی گالتهجارانە بۆ پزیشکەکی
باس کرد. ئەو وەلامەیی دەستی کەوت، بریتی بوو لەو ھەمی
گوێران بەسەرداھاتی بیرۆکەکان و ھەستەکان، ھەروەھا
دووافاقیبوونی بیرکردنەوکان و ھەستەکانیش، بەتایبەت لە
کاتەکانی بیخەوی و بەتایبەتی لە شەودا، دەرکەوتەییکی
گشتی و بەربالاو لەناو ئەو کەسانە "بیر دەکەنەو
و ھەست دەکەن." ھەموو ئەو بیروباوەرانە مرۆفیک
بەدریژایی ھەموو ژیانە باوەری پێی ھەبوو، ھەمووی
بەتەواوی لەژیڕ کاریگەری ماخولیاو لە کاتی شەودا و لە
بیخەویدا گوێرانی بەسەردا دیت. لەپەر و بێ هیچ ھۆکاریکی
پوون، لەم کاتانەدا بریاری چارەنووسساز دەدریت، بەلام

هه موو ئەمانەش، بېگومان ئاستىكى ديارىكراوى خۆى هەيە
— هەر بۆيە لە راستيدا هەركاتىك كەسى تووشبوو هەستى
بەم دووفاقيە كرد لە هەستەكانيدا، بەم شىۋەيە وردەوردە
دەبىتتە سەرچاۋەى ئازارچەشتن بۆ ئەو كەسە، كاتىكىش
هەست بەمە كرا، ئەوا بەدلىيايىيەو ئەو كەسە نزىك بۆتەو
لە تووشبوون بە نەخۆشىيەكى راستەقىنە؛ باشترىن پىگەش
بۆ چارەسەركردنى كەسى تووشبوو، ئەوئەيە بە شىۋەيەكى
پىشەيى شىۋازى ژيانكردنى بگۆرپىت، هەروەها شىۋازى
خۆراكەكەشى بگۆرپىت، يان هەول بەدات گەشتىك بكات.
دەرمانى ھيوركەرەوەش زۆر بەسوود دەبىت.

قېلچاننىۋۆف چىيى تر بەلەيەو گرنىگ نەبوو لەو زياتر
بىيىستىت، بەلام بۆي پوون بووئەو وا دەر دەكەويت، كە
نەخۆش بىت.

ھەندىك جار بەوەرپسىيەو لەبەر خۆيەو ھاوارى
دەكرد، "كەواتە ھەموو ئەم شتانە تەنھا نەخۆشىيە، ھەموو
ئەو 'ھۆكارە بەرزانە' ھىچ نىيە، جگە لەوئەي كاريگەريى
نەخۆشىيەك نەبىت!" دلى بەو تىكەل دەھات، كە دەبوو ئەم
بابەتە بەناچارى قبول بكات.

ھەر ھىندەي كەمىك كات تىپەپى، بەزوويى ھەموو
ئەو شتانەي، جگە لەوئەي لە كاتەكانى شەودا پووى دەدا،
سەرلەنوئ لە بەيانىيەكەيشيدا دووبارە دەبووئەو، بەلام
زۆر ئالۆزتر لەوئەي لە شەودا پووى دەدا، بەقىنەو لەبرى
پەشىمانى، بەلاقرتىۋە لەبرى بەسۆزى. ئەوئەي بەراستى
پووى دابوو، پووداۋگەلىكى بىچەندوچوون بوون كە لە
ژيانى پابردوویدا پووى دابوو، تەنانەت ئەو پووداۋانەشى

كە ھەر زۆر لەمىژ بوو پرويان دابوو، بە شىۋەيەكى
لەناكاو، مەگەر ھەر خودا خۆى بزانىت لەبەر چى، بەرەبەرە
بە شىۋەيەكى لەسەر خۆ بىرى دەكەوتنەو، بەلام بەتەواوى
بە شىۋەيەكى زۆر سەير دەھاتنەو يادى. ھەر بۆ نمونە،
ماوہيەك بوو قىلچانينۆف گازندەى ئەوہى دەکرد، كە تووشى
لەبىرچوونەوہى درىژخايەن ھاتووە. پوخسارى ئەو كەسانەى
لەياد دەکرد، كە پىشتەر دەيناسين، ئەمەش دەبوو مایەى
بىزارىي ئەو كەسانەى چاويان پىنى دەكەوت و ئەيدا بەلاياندا،
وہك ئەوہى نەيانناسىت؛ ھەندىك جارىش بەتەواوى ئەو
كتىبەى لەبىر دەکرد، كە چەند مانگىك پىشتەر خوئندبووہىو.
ھىشتاش، سەربارى ئەم لاوازييە ئاشكرايەى رۆژبەرۆژ
بەسەر بىرکردنەوہيدا دەھات "ببوو سەرچاوەيەكى گەرە
بۆ نائاسوودەيىي ئەو،" ھەموو ئەو شتانەى پەيوەندىي بە
رەبردوويەكى زۆر دوورەوہ ھەبوو، ئەو شتانەى دەيان پازدە
سال بوو بەتەواوى لەيادى كردبوون، ئىستە، بى وىستى
خۆى، ھەندىك جار لەناكاو و بە وردەكارىيەكى زۆرەوہو
بە شىۋەيەكى سەرسوور ھىنەر، ھەمووى سەرلەنوئى وەبىر
دەھاتەو، كە وا ھەستى دەکرد سەرلەنوئى، بۆ جارىكى تر
لەناو ھەموو ئەو شتانەدا دەژىتەوہ. ھەندىك لەو پاستىيانەى
زۆر لەمىژ بوو بەتەواوى لەيادى كردبوون، كاتىك وەبىرى
دەكەوتنەو، وەك پەرچوويەك لىي دەروانىن، كە سەرلەنوئى
ئەم پاستىيانەى بىر كەوتۆتەوہ. بەلام ئەمە ھەموو شتىك
نەبوو، لە پاستىدا، چ كەسىك ھەيە ژيانىكى پەر لە ئەزموون
ژىابىت و لەم جۆرە يادەوہرييە سەيرانەى نەبىت؟ بەلام
گرنگترىن شت ئەوہ بوو، ھەموو ئەوہى ئىستە بىرى

دەكەوتەو، تەواو بىخەوش، سەرسوور ھىنەر، كە پىشتر
بە خەيالىشىدا نەدەھات، بىرى دەكەوتەو، بە شىۋەيەك
شەكەنى بىر دەكەوتەو، وەك ئەو ھى يەكك بەئەنقەست
ئەم شتانەى بەياد بەيىتەو. بۆچى ھەندىك لەو شتانەى
بىرى دەكەوتەو، ئىستا وەك دىمەنى تاوانىكى راستەقىنە
لە مېشكىدا بەرجەستە دەيىت؟ ئەمە ئەو پىرسىارە نەبوو، كە
بتوانىت بەتەنيا دادوھرىى مېشكى خۆى پى بكات.

ئەو كەمەكك باوھرى خۆى بەخىبىو بە مېشكە
تارىك و تەنيا و نەخۆشەكەى، بەلام گەشىتبوۋە ئاستىكى
وہا نەفرەتاوى، كە خەرىك بوو فرمىسكى پى دەرشت، لە
ناخەو فرمىسكى پى دەرشت.

زۆر سەير بوو ئەگەر دوو سال پىشتر يەكك پى بوتايە
پۆژىكت بۆ دىتە پىش، تايىدا فرمىسك دەرپىژىت، ئەوا ھەرگىز
باوھرى بەو قسەيە نەدەكردا! ئەو شتانەى لە سەرەتادا
بىرى دەكەوتەو، زياتر شەرمەزارىيەكانى بوو وەك لە
شە سۆزدارىيەكانى. ئەو شكستانەى وەبىر دەھاتەو،
ھەرودەھا ئەو تپۆكرىدنانەى لە كۆمەلگە بەگزا دەيىكەيدا
بەسەرىدا ھاتبوو، بۆ نمونە، ئەو ھى بىر كەوتىوۋەو، كە
چۆن يەكك لە ھاوپى فىلېبازەكانى، كاتى خۆى بوختانى
بۆ ھەلبەستوۋە و ھەر بە ھۆى ئەو بوختانەو لە يەكك
لەو مالانەى وىستوۋىەتى بۆى بچىت، پىشوازىى لى نەكراو
و پىگرىى چوونەژوورەوۋەشى لى كراو، يان، بۆ نمونە،
كە ماوھىەكى ھىندە زۆر نەدەبوو، بە شىۋەيەكى ئاشكرا
و زۆر پوون بىرپىزى و سووكايەتى بەرامبەر كرابوو، بى
ئەو ھى ئەم ھەول بەدات كەرامەتى پووشاوى خۆى بەدەست

بەئینتەو ھە لە ڕینگە ی بانگھێشتکردنی کابرای سووکایەتیپیکەر
بۆ دوێل، یاخود ئەو ھە ی بیر کە وتبوو ھە، کە چۆن جارێک
لە ناو دەستە یەک ئافرەتی دلفیندا قسەگەلیکی تویکلدار و
مزیان پێ وتوو و ئەمیش دەمی بوو بە تەلە ی تەقیو
و نەیتوانیو ھیچ وەلامیک بداتەو. تەنانەت یەک یان دوو
قەرزی نە دراو ھە ی بیر کە وتبوو یەو - راستە کە یەکیکیان
برێکی کەم بوو، بەلام ئەو قەرزانە ی بە شەرەفی خۆی
بەلێنی گەرانیو ھە ی پێ دابوون - لە کەسانیکی وەر گرتبوو کە
چی تر ئەم ھامۆشۆی ئەو کەسانی نە دەکرد و پە یو ھەندی
لە گەل بریبوون، تەنانەت لە پاشملە لێرەولەو قسە ی
ناشرینیشی بەو کەسانی دەوت! ھەروەھا بە ئازار ھە ئەو ھە
بە یاد دەھاتەو، "بەلام ئەمە یانی لە خراپترین ساتەکانی" دا،
ئەو دوو سامانە زەبەلاحە ی یەک لە یەک گەرەتر بوون،
کە بە ڕینگە یەکی گەمژانە بە فیرۆی دابوون. بەلام ھەر زوو
دەستی دە کردەو بە بیر کردنەو لە "ھۆکارە بەرزەکان."
لە ناکاو، بۆ نمونە، "بێ ھیچ ھۆکاری،" کە سایەتیەکی
لە بیرکراوی بیر کە وتبوو یەو، کە زۆر لە میژ بوو لە بیر
کردبوو، بیرەو ھەری فەرمانبەرێکی بە تەمەنی سەر سپی نامۆ
و بیژیان، ماو ھەکی زۆر، زۆر لە مەو پێش، لە شوینیکی گشتی
و پەر لە خەلک، تەنھا بۆ پازیکردنی خۆی و خۆبەزلزانی
خۆی، سووکایەتی بەو پیرە میژدە داماو کردبوو، ئەمەش
تەنھا لە بەر ئەو ھە ی بەو گالتە و سووکایەتیە ی بەو پیاو
داماو ناوبانگ دەر بکات و دواتریش پێو ھە ی بنازیت، لە
نرستیدا ئەم کارەشی بۆ چووبوو سەر، ئەو ھە ی ئامانجی
بووبوو، پیکابووی، چونکە ھەر زوو لە لایەن ئەوانی ترەو

لاقرتيڤڪانى به گالتھ وه وٽرابوونه وه. به شيويهه ڪ ئم
 ڀووداوهي له ياد ڪردبوو، تھ نانهت نازناوي ئه و پيره ميڙدهشي
 بير نه ده كه و ته وه، بهم شيويهه هموو ئه وهي په يوهندي به و
 ڀووداوه وه هه بوو، به شيويهه ڪي په رجو وئاسا له ميڙڪيدا
 زؤر به ڀووني به رجهسته ده بووه وه. زؤر به باشي كه و ته وه
 يادي، كه ئه و پيره پياوه به رگري له ڪچه ڪهي ده ڪرد، ڪچه ڪهي
 شووي نه ڪردبوو، هه ر بؤيه به قهيره يي مابووه وه و ببووه
 جيڳهي قسه وباسي دانيشتواني شاروچكه كه. پيره پياو وئيش
 به و پهري توور په ييه وه كه و تبووه وه لامدانه وه، به لام له ناکاو،
 له به ردهم ئه و حه شامه ته ي له وي ئاماده ده بن، خوي بو
 ناگيريٽ و ئه دات له پرمهي گريان و ئه مهش واي ڪردبوو
 كه ميڪ هه ستي ئه و خه لڪهي له وي ئاماده ببوون، ببزو وئيت.
 ئه وانيش هه ر بو جه فهنگ، پيره ي داماو به شه مپانيا مه ست
 ده ڪهن و ئه يڪهن به سه رگه رميه ڪي باش بو خويان و له
 ناخي دليانه وه به و پيره به دبخته پيڪه نيبوون. ئيستاش
 ڪاتيڪ فيلچانينؤف به بي هيچ هو ڪاريڪ به سه رهاتي ئم پيره
 هه ژاره ي بير كه و تبووه وه، كه چون ڀوخساري خوي له ناو
 ده سته ڪانيدا شار دبووه وه و وه ڪ مندا ليڪي بيڪه س هه نسكي
 ئه دا، له پر هه ستي ڪرد هه رگيز ئم ڀووداوهي له بير
 ناچيته وه. به لام ئه وهي جيڳهي سه رسوورمان بوو، ئه وه
 بوو زؤر به ي ديمه نه ڪاني، كه له و ڪاته دا بو ئه و زؤر جيڳهي
 پيڪه نين بوون، به تاييه ت هه نديڪ ورده ڪاريي وه ڪ شيوهي
 شار دنه وهي ڀوخساره كه له ناو ده سته ڪاندا، به لام ئيستا ئه و
 شته ته واو پيچه وانه ڪهي راسته، هه نوو كه ئه و ديمه نه له
 هه موو شتيڪ زياتر ئازاري ده دا.

دواتر ئه وهی بیر که وته وه، که چون هه ر بۆ خوشیی
دلی خۆی، قسه ی بۆ خیزانی مامۆستای خویندنگه که ی خۆی
هه لبه ستووه، که ئافره تیکی جوان و دلرفین بووه، پاشان ئه م
قسانه چون گه یشتبوونه وه به گوئی میرده که ی. هه ر دوا ی
ئه وه، قیلچانینۆف ده سته جی شاری به جی هیشتبوو، هه رگیز
نه یزانیبوو سه ره نجامی بوختانه ناره واکه ی به کو ی گه یشتبوو،
به لام ئیستا بییری له وه ده کرده وه، که ئه بیته هه موو ئه و
رووداوه چون کوتایی پی هاتبیته، ئه گه ر له ناکاو یاده وه رییه کی
تری نزیک له م یاده وه رییه ی بیر نه که وتبایه ته وه، که س
نه یده زانی بیرکردنه وه ی له و به سه ره اته به ره و کو ی ده برد.
یاده وه ریی کچیکی لاو له چینی ره نجه ده ران، به لای خۆیه وه
کچه که ته نانه ت سه رنجراکیشیش نه بووه، به لکوو پیشی
وا بووه ده بیته له نه خۆشخانه بخه ویتريت، هه ر به راستی
ئه و شه رمه زار بوو له حال ی خۆی. هیشتاش، سه رباری
ئه وه ش، نه یده وت چ شتیک هانی داوه بۆ هه ستان به وه ها
کاریک، ئه و داماو ه ی خستبووه ناو کیشه یه کی گه وره وه
و زۆر به ساده ییش ده سته ردار ی خۆی و منداله که شی
بیوو، کاتیکی پترسبۆرگی به جی هیشتبوو، ته نانه ت به بی
خودا حافیزیلکردن به جیی هیشتبوون، ”ئه وه راست بوو
که هینده کاتی نه بوو بوو تا به فیرو ی بدات.“ دواتر و بۆ
ماوه ی یه ک دانه سالی ره به ق، هه ولی دابوو سه ره له نو ی
ئه و کچه بدۆزیته وه، به لام هه وله کانی سه ره نه که وتوو بیوو
له دۆزینه وه یدا. وا ده ر ده که وت قیلچانینۆف به سه دان
یاده وه ریی له م جۆره یاده وه رییه ی هه بوو بیته، که پیده چوو
هه زیه کیکی له و یاده وه رییه ی هه، ده سته یه ک یاده وه ریی تر

به شوين خويدا بهيئيت. وردهورده خوبه زلانييه كشي، به
همان شيوه، ده بووه ئازار.
پيشتر وتمان كه خوبه زلانييه كه ي گورانى به سهردا
هاتبوو، گورابوو بؤ شتيكى زور سهر. ئه وه راست بوو،
هه نديك كات "هه رچونيك بيت، هه نديك كاتى ده گمهن" ته نانه ت
خوشي له بير ده چوو وه وه، كه چيى تر به لايه وه شهرم نه بوو
ئه گهر گاليسكه ي تاييه ت به خوشى نه بيت، به خاوى و به پي
له م دادگاوه ده چوو بؤ يه كيكي تر، هه روه ها به شيويه ك
له شيويه كانيش، چي يتر بايه خيكي ئه وتوى به پوشيني
جلوبه رگه كانيشى نه ده دا. ئه گهر يش ريك بكه وتايه، يه كيكي له
ناسيا وه كانى ئه مى له ناو شه قاميكا ببينييايه و به چاويكى پر
له تووك و نه فره ته وه ليى پروانيبايه، ئه وا ئه م خوى لي هه له
ده كرد و وا خوى نيشان ده دا، كه هه رگيز هه ر نه شيناسيبيت
و به م شيويه پشتگوئي ده خست. رهنگه هه ر به راستى
هينده به خودانازيني هه بووبيت، كه به س بووبيت بؤ ئه وه ي
به لاي ئه و كه سه دا گوزهر بكات، به بي ئه وه ي بچووكترين
پرووگرزييه ك له خوشى نيشان بدات. ئه م گوپيئه دانه ي زور
راسته قينه بوو، به مه به ست ئه مه ي نه ده كرد. به دلنيايييه وه ئه مه
ته نيا هه نديك كات پرووى ده دا، ته نها ئه و كاتانه پرووى ده دا،
كه ئاگاي له خوى نه بووايه يا خود شله ژاو يان وه رس بووايه،
له گه ل هه ر بابته يك كه بؤ يه ك جار كاريگه رى له سهر
به جي بهيشتايه، دواتر وردهورده بايه خى خوبه زلانييه كشي
كه مى ده كرد. هه نوو كه هه موو بيرى خوى ته نيا له سهر يه ك
پرسيار چر كرديو وه وه، ئه و پرسياره ي به به رده وامي وه ك
تارمايييه ك له كؤلى نه ده بوويه وه.

بە دەنگیک، کە لیۆرپێژ بوو لە گالته جاپی، بە خۆی دەوت،
”بۆچی، کەسیک بیر دەکاتەو،” فیلچانی نوێ هەركات بیرى لە
خۆی بکردایەتەو، ئەو ھەمیشە ئەیکرد بە قەشمەرییات و
بە گالته جاپییەو لە خۆی دەدوا، ”بۆچی کەسیک بیر دەکاتەو،
کەسیک لەو سەرەو و لە خەمى ئەو دایە چۆن ئاکارەکانى
من بگۆریت و ئەم یادەو ھەرییە تەلخ و نەفرەتیانەم بەبیر
دینیتەو و فرمیسکی پەشیمانیم پى دەپێژیت! زۆر باشە، با
وا بیت، بەلام ئەمە هیچ سوودیکی نابیت! ھەموو ئەم ھەولە
بۆ بەئاگاھینانەو ھى من، وەک ئەو ھەیە فیشەک بە تاريکییەو
بنریت! ھەرچەندە من، بەدنیایییەو نازانم، زۆر لە دنیایى
دنیاتریش، کە سەرەپای ئەو ھەموو فرمیسکی پەشیمانی و
سەرەپای ئەو ھەموو سەرکۆنەکردنەى خۆم، تۆزقالبیکیش
چییە، سەربەستیم نەبوو لە تەواوی ھەموو ئەم تەمەنە پر
لە گەوجیتییەى خۆم، کە بەرپیم کردوو! ھێندە بەسە کە
سبەینى ھەمان ئەو دەرفەتانەى جارنم بۆ ھەلبکەویتەو، بۆ
نموونە، ئەگەر دۆخەکەى لەبار بیت، ئەوا لە قازانجم دەبیت
کە سەرلەنوێ جار بەدەم و بیکەم بە ھەرا و بوختانیکی
تر بۆ ژنى مامۆستا کەم ھەلبەستەو و بلیم ئەو خانمە
دیارییەکانى قبول کردووم. بەوپەرى دنیایییەو لە دەستم
دیت ئەو کارە دووبارە بکەمەو - بى ئەو ھى پاشگەزیش
ببمەو لى، ئەوکات ئەم کارە لەبەر ئەو ھى بۆ جارى دوو ھم
دەبیت، ئەوا لە جارى یەکەم ئابرووچوونى زیاتر بەدواى
خویدا دەھینیت و قیزەونتیش دەبیت. بەلى، ھێندەم بەسە
جاریکی تر ئەو شازادە بچکۆلانەى سووکایەتیم پى بکاتەو،
ئەو کورەى تاقانەى دایە گیانى بوو، کە یانزە سال بەر لە

ئىستا لەسەر سووکایەتییەک، کە پێی کردبووم، فیشەکیکم نا بە قاچیهووە و قاچیم شکاند، هیندە بەسە جاریکی تر سووکایەتیم پێ بکاتەووە، ئەووە بێ ئەووەی چرکەیهکیش لە دەست بە دەم بۆ شەری دەستەویەخە بانگهێشتم دەکرد و دارشەقیکی ترم بە دیاری پیشکەش دەکرد، هەر وەک چۆن جاری یەكەم دارشەقیکم بە دیاری پیشکەش کرد... کەواتە سوودی ئەم وەبیرھێنانەوانە لە چیدایە! ئایا ئەمە وەک ئەووە نییە هەر بەراستی فیشەکیک بە تاریکییەووە بنریت؟ ئەبێت چ باشییەک لەم وەبیرھێنانەوانەدا هەبێت، لە کاتیکدا من تۆزقائیکیش چییە، توانای ئەووەم نییە لە خودی خۆشم رابکەم؟

هەرچەند بەسەرھاتی ژنی مامۆستای خوێندنگەکە جاریکی تر دووبارە نەبووەووە، هەرچەندە هیچ دارشەقیکیش بە دیاری پیشکەش بە کەس نەکرا و تەنھا بیرکردنەووەی لەووەی دەیوت بەدنیایییەووە ئەم کارانە دووبارە دەکەمەووە، ئەگەر دۆخەکەى گونجاو بێت، هەندیک کات... خەریک بوو لەناوی دەبرد. لە راستیدا هیچ کەسیک ناتوانییت بۆ هەمیشە بە ھۆی یادەووەرییەکانیەووە ئازار بچێژێ. هەرکەسیک پێویستی بەووە دەبێت، ماوەماوە وچانیک بدات و کەمیک پشوو بدات، کەمیکیش بەخۆشی رابوێریت.

لە راستیدا قیلچانینۆف ئەم کارەى کرد؛ ئەو ئامادە بوو ماوەماوە جەوی خۆی خۆش بکات، بەلام ئەم نیشتەجیبوونە کاتییەى لە پترسبۆرگ، تا کات تیپەر ببووايە، زیاتر و زیاتر ناخۆشتر دەبوو بۆی. مانگی جولای نزیک ببووەووە. هەندیک جار لەناکاو بەبیریدا دەھات دەستبەجێ دەستبەرداری ھەموو

شتیک ببیت و تەنانت دۆسیە کەشی لە دادگا، خیرا گەشت
بکات بەرەو شوینیک، ئیتر شوینە کە بە لایەو گەرنە بوو،
گەرنە ئەو بوو بێ ئەوێ ئاور بۆ دواو بەتەو، گەشت
بکات و واز لە ھەموو شتیکیش بھینیت. بۆ نمونە، گەشت
بکات بۆ کریمیا. بەلام ئەگەر بە ھۆی ھەر بیرکردنەوێکی
تر لەو کاتەدا کە بەتایە بە مێشکیدا، ئەو دوا تێپەر بوونی
یە کاتژمێر، گالتە بە تەواوی بیرۆکەکی خۆی دەهات
و پێی دەخەنێ، ”ئەم بیرۆکە قیزەوانە یە، تۆزیش
چی، دەستم لێ ھەلناگرن، تا پەوانە باشوورم نەکن،
ھیچ گەشتیک ناتوانیت پزگارم بکات لەم بیرکردنەوانە، ئەگەر
من تۆز قالیک چییە پەوشتەم ھەبیت، ئەوا نابیت لیان ھەلێم،
چونکە ھەلھاتن لیان، بێسوودە، لە راستیدا ھیچ ھۆکاریکش
نییە تا لیان ھەلێم.“

لەو خانەیی دادانەش کە کارەکانمی لێ پادەپەرێم، لەناو
ئەو خەلکە سەرقالەیی وەک مشک بێسوودانە خەریکی پراکەراک
و جرتو فرتن. تەواوی ئەو خەلکەیی لە شارۆچکەدا ماون،
تەواوی ئەو پوخسارانەیی پوژ تا ئیوارە، لە بەرچاوەکانم
دین و دەچن، ساویلکەیی و گەوجییان، خودپەسەندیان،
دڵەرزۆکی و پوچە ترستۆکەکانیان، بێھەستی دڵەکانیان،
ھەرچی لە ناخە بچووکەکیان دەری دەخەن و ھەرچی
لە دڵە لاوازەکانیاندا، لە ترس، دەری دەخەن. بەراستی
ئەمە یە بەھەشتی راستەقینە بۆ پیاویکی ماخولیا،
ھەتەرە قسە دەکن! ھەموو شتیک لێرە پوون و ئاشکرایە.
ھیچکەس بە پێوستی نازانیت بیر لەو بکاتەو، کە ھیچ

شتيک بشاريته وه، ئەمه له کاتيکدا، له نيوان خانه دانه کانمان،
که له ههنديک له فيلا هاوينه کانمان ياخود له ناوچانهی
ئاوی کانزایی لیه، شتهکان دهشارنه وه، ياخود له دهره وهی
سنوور - بهم شیوهیه هه موو شتيک جيگهی ريز و پيزانينه،
ئه گهر به ته نیا له بهر ئه و راشکاوی و ساده یییه شه وه بیت!...
نامه ویت دوور بکه ومه وه! لیره ده مینمه وه، ئه گهر شه قیشم
بردییت!

ئەمۇ پىياۋەي شرىتتىكى رەشى بەستىبۇ بە كىلەۋەكەمەۋە

سىيى ھەوت بوو. گەرماكەي وشك و تاقەتپرووكىن بوو. يەككە لە ھەرە سەرقالترىن رۆژەكانى قىلچاننىۋۇف بوو؛ تەۋاۋى بەيانىيەكەي ناچار بوو بەو شىۋەيە تىپپەرېننىت، كە ھەندىك جار بە پى و ھەندىك جارېش بە گالىسكە لەم شوېن بچىت بۇ ئەو شوېن. شەۋەكەشى دەبوۋايە چاۋى بە پىاۋىكى بەرېز بىكەوتايە، كە بە ھىچ شىۋەيەك نەدەبوو بىننەكەي دوا بخات يان پشتگوۋى بخات - ئەو پىاۋە بەرېزە پارېزەر و راۋىژكارىكى شارسىتانى بوو، كە قىلچاننىۋۇف دەيوست بى ئاگادار كەرنەۋەي پىشۋەختە، لە قىلاكەي خۆي، لە دەرەۋەي شارۋچكەكە چاۋى پىيى بىكەۋىت. لە كاترەمىر شەشدا قىلچاننىۋۇف، لە كۆتايىدا رۆشت بۇ رېستوراننىك "نرخەكەي جىگەي رەخنە نەبوو، ھەرچەند جۆرى خوار دەمەنىيەكە شىيان فەرەنسى بوو" لەسەر مېزە

هميشه ييبه كهى خوى، لهو قوژبنه دا لى دانىشت، كه دهپروانى به سهر شه قامى نيقيشكى و نزيك پردى پوليس. داواى خوراكي ئىوارهى ئه و پوژهى كرد.

زياتر خووى به خواردنى ئه و جوړه خوراكه وه گرتبوو، كه ئىواران دهخوارد نرخه كهى، به عه رهقه وه، تهنه يهك پوئل بوو، له راستيدا ئه و خوراكهى داواى دهكرد و دهخوارد، خوراكيكى هينده باش نه بوو، به لام به هوى ئه و تهنگزه دارايييهى ماوه يهك بوو پرووى تى كرده بوو، ناچار بوو دهست به پاره كانيه وه بگريت و قوربانى به خوى بدات و به كاريكى ژيرانهى نه ده زانى، كه زياده خه رجى بكات له م دوخهى ئىستايدا. هه رچه ند خوشى سه رى له وه سوور مابوو، كه چوون وه ها خوراكيكى بو قووت ده چيت، به لام له گه ل ئه وه شدا، هه ر كه خوراكه كه يان ده خسته به رده ستى، تا دواپاروو لى نه ده وه ستا - هه موو جاريكيش به چيژيكي وه ها وه ئه و خوراكهى ده خوارد، يه كيك نه يزانيا و چاوى پيى بكه وتايه، واى ده زانى سى دانه پوژه عه شته باى نه خواردووه. بو يه زور جار له ژير ليوه وه، له سهر ئه م مه يله سه يرهى بو ئه م خوراكه ده يگوت، ”هه بيت و نه بيت، ئه مه جوړيكه له نه خوشى.“ به لام ئه م جاره يان، جياواز له جاره كانى تر، به جازييه كى زوره وه له سهر ميژه بچكولانه كهى دانىشت و به وپه رى توورپه ييبه وه كلاوه كهى له سه رى هينايه خواره وه و بروكاني هينانه وه يهك و به قوولا ييى بيركردنه وه دا پو چوو.

له گه ل ئه وهى ئه و له و جوړه دوخانه دا، تا بليى خوراگر و هيمن بوو، به لام هه نوو كه ئه گه ر به اتبايه و كه سيك له

نزیکیەو ھە نانی بخواردایە و بچووکتترین دەنگی لیو ھەتایە،
یاخود ئەو شاگردە ی خۆراکەکانی بۆ دەھینا، ئەگەر ھەتایە
و ئەو داماو ھەر لە سەرەتاوە باش لە داواکارییەکانی
تێنەگەشتبایە، ئەوا دەستبەجی دەیکرد بە ھاتوھاوار
بەسەریدا، وەک خۆیندکاریکی کۆلێژی سەربازی و بۆیشی
ھەبوو یەک ئابرووچوونی گەورە لەو شوێنەدا بەرپا بکات.
شۆرباکەیان لە بەردەمیدا دانا. کەوچکەکە ی ھەلگرت،
بەلام پێش ئەو ھەوێ بتوانیت کەوچکە بەریت بۆ دەمی،
لەدەستی خزا و کەوتە خوارەو، ھێندە ی نەماو ھەوچکە
لەسەر مێزەکە بەر بپیتەو ھەو بپەریتە سەر عەرەدەکە. لەو
کاتەدا کە مەگەر ھەر خوا بۆخۆی بزانییت بە چ ھۆکاریک،
بیرۆکە یەکی زۆر سەیر بە میشکیدا برووسکە ی کرد،
کتوپر لە سەرچاوە ی نیگەرانییەکانی خۆی تێگەشت، ئەو
نیگەرانییە سەیر و نائاسایییە بەم دواوایانە، بۆ ماو ھە
چەند پۆژیک ی یەکلەدوا ییەک زۆر بەخرایی بەدەستی ھەو
ئازاری دەچەشت، کە بە ھۆی چەند ھۆکاریکی نەزانراو ھەو،
تا ھەتایە، نیگەرانییەکە ی لەسەری قوولتر دەبۆو ھەو بە چەند
ھۆکاریکیش کە پروون نەبوو، وا دیار بوو ئەو نیگەرانییانە
نەیان دەویست لە کۆلی ببنەو ھەو. ئیستا کتوپر ھەموو شتیکی
بینیو ھەموو شتیکی لە بەرچاویا وەک پێنج پەنجەکە ی
دەست پروون و ئاشکرا بوو بۆی.

و ھەو ئەو ھەو سەروشی بۆ ھاتییت، لەژێر لیو ھەو وتی،
”کەواتە ھەموو بە ھۆی ئەو کلاو ھەو ھەو! تەنھا بە ھۆی ئەو
کلاو ھەو فرەتی ھەو ھەو، کە شریتی تازی ھەو ھەو فرەتی ھەو
پێو ھەو، ئەو ھۆکاری ھەموو شتیکی!”

دهستى كرد به بيركردنه وه - ههتا زياتر بيرى
بكردايه ته وه، زياتر و زياتر دلتهنگ و خه مين ده بوو، تا
بهاتبا، له چاوى خويه وه "سه رتاپاي پرووداوه كه" زياتر
نااسايي دهر ده كه وت.

"به لام... ئەمه ريكه وت نيه،" بهم شيويه ناره زايي دهر
بري، چونكه نه يده ويست باوه ر به خوي بكات. "ايا هيچ
شتيكي وا هيه، كه وا نيشان بدات ئەمه له ريكه وتيک بچيت!"
هه موو ئەوه ي پرووى دابوو، ده گه پايه وه بو دوو ههفته يه ك
له وه وپيش "هه رچه نده به ورديش بيرى نه مابوو كه كه ي ئەو
پرووداوه پرووى دابوو، به لام خوي پيى وا بوو دوو ههفته يه ك
ده بيت" يه كه م بينيني له شوينيك، له سه ر شه قامه كه، نزيك
سه ر سووچى شه قامى پودياچسكى و شه قامى مايستچانسكى
بوو، پياويكى به ريز، كه كلاوه كه ي شريتكي ره شى پيوه
بوو بوو، پياوه به ريزه كه وهك هه موو كه سيكي تر، كه سيكي
ئاسايى بوو، هيچ جوړه تايبه تمه ندييه كي تايبه تى تيا نه بوو،
تا له خه لكى ترى ئاسايى جياوازتر دهرى بخات. به خيرايى
به لايدا تيه پريبوو، به لام بو تاويك ئەم پياوه به ريزه
به شيويه كه گوماناوييه وه چاوى بريبووه چاوه كانى
قيلچانينوڤ، ئەمه ش، هه رچونيك بيت، واى كردبوو يه كسه ر
سه رنجى قيلچانينوڤ به لاي خويدا رابكيشيت. پوخسارى بو
قيلچانينوڤ له ناسياو ده چوو. ئەو، به دلنيايييه وه پيشتر له
شوينيك و له كاتيكي تر دا چاوى پيى كه وتبوو.

"به لام من به هه زاران پوخسارم له ژياندا به رچاو
كه وتوو، ناتوانم ئەو هه موو پوخساره وه بير خوم
به ينمه وه!"

سەرەرای ئەو ھەستەیی سەرەتا بە ھۆی ئەو لیروانینەیی
کابراوە دروست ببوو، بەلام کابرا ھەمووی بیست
ھەنگاوێک دوور نەکەوتبوو، ھەو، کە وا پێدەچوو قیلچانینۆف
ئەم بەرھەنگار بوونە ھەیی لەیاد کردبێت. بەلام ئەو ھەستەیی
سەرەتا، تەواوی پۆژە کە لە کۆلی نەبۆ، بە شیوەیەکی
لە شیوەکان زۆر نامۆ بوو، مەسەلە کە شیوەیەکی سەیر
و نادیاریکراوی وەر گرتبوو. ئیستا دواي تێپەربوونی دوو
ھەفتە، قیلچانینۆف ھەمووی زۆر بەپروونی بیر دەکەوتەو.
ھەر ھەما بیر دەکەوتەو، کە چۆن شکستی ھینابوو
لەو کاتەدا و - نەیتوانیوە زال ببێت بەسەر توورەیی و
بیزارییە کەیدا، تەنانەت ھەرچەندی دەکرد، نەیدەتوانی
پەيوەندییەکی لەنیوان ھەموو بیزارییە کەیی ئەو ئیوارەیی
لەگەڵ ئەو چاوپێکەوتنەیی ئەو بەیانییەدا بدۆزیتەو.

بەلام وا دیار بوو پیاو بەپێزەکش بە ھیچ شیوەیەکی
کات بەفێرۆ نەدات، لەو ھەیی بۆ جاریکی تریش خۆی وەبیری
قیلچانینۆف بەئینیتەو، ھەریەک پۆژ دواتر بوو، کە بۆ
جاری دوو، سەرلەنوێ لە شەقامی نیفسکی خۆی بە
قیلچانینۆف نیشان دایەو، دووبارە و دووبارە بە شیوەیەکی
زۆر گوماناویتەر لە پوخساری قیلچانینۆفی پوانیبوو. ھەو.
ئەمەش ھێندەیی تر قیلچانینۆفی دەھری کردبوو، بەلام ھەر
زوو بە خۆیدا دیتەو، سەری لەو سوور دەمینیت، کە
بۆچی دەبێت بەم شیوەیە دەھری ببێت! ئەمە راستییەکی
حاشا ھەلنەگر، کە ھەندیک پوخساری نەناسراو لە یەکەم
سەرنجدانا دەبنە ھۆی ئەو ھەیی مرقۆف بێ خواستی خۆی
رقی لێی بێتەو و ھەز بە چارەیان نەکات.

هەر دوای تیپه پینی کاتژمیریک به سهر یه کتر بینه که دا،
 له وپه پری قوولایی بیرکردنه و هدا، له ژیر لیوه وه
 به بۆله بۆلیکه وه وتی، "به لی، به دلنیااییه وه له شویتیک
 بینومه،" دووباره قیلچانینۆف، ته وای ئه و ئیواره یه له
 شله ژاوی و به دگومانیه کی زۆر خراپدا به پری کرد؛ ته نانه ت
 شه وه که شی نهیتوانی به ئاسووده یی بخوایت، چونکه
 دنیا یه ک خهوی ناخۆشی بینی. له گه ل ئه وه شدا، هیشتا،
 ته نانه ت بۆ یه ک جاریش چییه، ئه و ئیواره یه به بیریدا
 نه هات هه موو ئه و نیگه رانی و بیزاریه بیینه مایانه ی تووشی
 بووه، هیچ نییه جگه له وه ی ئه و پیاوه به ریزه ی شریتیکی
 رهشی به کلاوه که یه وه به ستووه، له نیشانه ی رهشپۆشی
 و پرسه به و لاوه، هیچی دی نییه! راستیه که ی، ئه گه ر بۆی
 دهر بکه و تایه ئه م هه موو ئازاره ی ئه یچیژیت، ئه و هه موو
 نیگه رانی و توو په بوونه، ئه وه ی هه موو بیر و هۆشی به
 خۆیه وه سه رقāl کردووه و خهوی له چاوه کانی ته راندووه،
 هۆکاره که ی ئه و "ئه و شته پروپوچ" هیه که ئه و که سه له
 چله ی ماته مینیدایه و به و هۆیه وه خۆی رهشپۆش کردووه
 و شریتی رهشی به کلاوه که یه وه به ستووه، زۆر له حاله
 خۆی ته ریق ده بووه وه، که بابه تیکی ئاوا بیایه خ، هه موو
 بیر و هۆشی به خۆیه وه، بۆ ماوه یه کی دریژ سه رقāl
 کردووه. دوو پۆژ دواتر، سه ره له نوێ ئه م دووانه له ناو
 ئه و چه شامه ته ی له یه کی که له و که شتییه هه لمانه ی پۆخی
 پروباری نیفسکی داده به زین، چاویان به یه ک که و ته وه. له م
 جاری سییه مه دا، قیلچانینۆف ئاماده بوو سویند بخوات، ئه و
 پیاوه ی شریته ره شه که ی به کلاوه که یه وه به ستبوو، ئه می

ناسیووتەو و لە کاتی قەرەبالغییە کەشدا بە پەلە بەرەو پرووی
هاتوو و بەتوندی شانیشی کیشاو پیایدا، تەنانەت
فیلچانینۆف وا خەیاڵی دەکرد، کە کابرا تەنانەت "زاتی
ئەوێشی کردوو،" دەستی ھەرەشەکردنیشی بەرەو پروو
دریژ بکات. کێ چوزانیت، پەنگە تەنانەت بە دەنگی بەرز
ھاواری لە ناوێکی کەشی کردبێت لە ناو حەشاماتە کەدا. بەلام
ھەرچۆنیک بووبیت، فیلچانینۆف بە ھۆی قەرەبالغییە کەو
نەیتوانیبوو بە پروونی گۆییستی ناوی خۆی ببیت، بەلام...
لەو کاتەدا کە فیلچانینۆف سواری گالیسکە یەک ببوو
و بەرەو ئاراستە ی دیری "سمۆلنی" دەرۆشت، بەو پەری
توورەییەو، لە ژێر لیوێکانیەو، بە پرتەو بۆلە دەیوت،
"ئەبیت ھەر بەراستی ئەم پەسوا یە کێ بیت، ئەگەر ھەر
بەراستی من دەناسیت و ھێندە پەرۆشی ئەو یە کە خۆیم
لێ نزیک بکاتەو، بۆچی وەک پیاو نایەتە پێشەو و
پرووبە پروو ببیتەو؟"

دوای نیوکاتژمیر، فیلچانینۆف مشتومڕیکی پەر لە
ھەرای لە گەل پارێزەرە کە ی کرد، بەلام نزیک ی سەرلە ئیوارە،
ھەر و ھا شەویش سەرلە نوێ تووشی ئازارچە شتێکی
زۆر بوو و بە ھۆی ھێرشێ خەمێکی زۆر خراپ و زۆر
نامۆ، کە بەتەواوی ئارامی لێ ھەلگرتبوو، لە کاتی کدا پروو
بە ئاوی ئەو ژوورە کە ی، بە واقعی و پەسوا و ھەستابوو و
لە خۆی دەپوانی، وتی، "تۆ بلیی تووشی نەخۆشیی زراو
نەبووبیت؟"

ئەمە سییەمین یە کترینین بوو. دوای تیپە پروونی پێنج
دانە پۆژی یە کەلە سەر یە ک، چاوی بە "تەنیا کە سییک" یش

چییه، نه کهوت، هیچ هه والیکیش لهو رسوایه وه نه بوو. به لام بهردهوام بیره وه ریی ئه و پیاوه ی شریته ره شه که ی به کلاوه که یه وه پیچابوو، دهاته وه بیرى. قیلچانینوڤ به که میک سه رسامییه وه له خو ی روانی، وتی، "باشه، به راست من چیم لی به سه ر هاتوو - ئایا هه ر به راست له سه ر حسابی ئه و، من نه خو ش که وتووم، یان چی؟ همم!... ئه ی کی نالیت ئه ویش به هه مان شیوه ی من، دنیا یه ک کار ی نییه که جیه جییان بکات له پترسبورگدا؟ باشه تو بلیی ماته مینی بو کی بگیریت، وا شریتی ره شی به کلاوه که یه وه به ستوو؟ شته که روون و ئاشکرایه، که ئه و من ئه ناسیته وه، به لام کیشه که له وه دایه، که من ئه و ناسمه وه. شتیکی تریش که لئی تیناگه م، ئه وه یه بوچی ئه م خه لکه بو "پرسه و ماته مینییه کانیا ن،" ده بییت شریتی ره ش بکه ن به کلاوه کانیا نه وه! ئه گه ر هه ر به راستی بو خو نواندن و خو ده رخستن ئه م کاره ده که ن، ئه وه به بر وای من به س لییان نایه ت... وا هه ست ده که م ئه گه ر بییت و له نزیکتره وه لئی بر وانم، ئه وه به دلنیا یییه وه منیش ره نگه بیناسمه وه..."

وا دیار بوو شتیکی به هیواشی کار له بیر کردنه وه کانی ده کات. وه ک ئه وه ی هه ندیک سات مروڤ هه و لی وه بیر هیئانه وه ی ناویک یان وشه یه ک ده دات و له میشکی خو یا ئه یه ئیت و ئه بیات و هه لایردی ده کات و هه موو بیر و هوشی خو ی له سه ر ئه و وشه یه چر ده کاته وه، ته نها بو ئه وه ی هه رچونیکی بو وه، ئه و ناوه ی به بیر بیته وه. راسته به ته واوی ئه زانییت ئه و ناوه یان ئه و وشه یه چییه که به شوینیدا ویله، ئه شزانییت چ مانایه کی هه یه، هه روه ها هه موو

بیرکردنه وه‌کانیشی له چواردهوری ئه‌و وشه‌یه قه‌تیس بووه، به‌لام هه‌رچی ده‌کات و هه‌رچۆنیک ده‌یه‌ینیت و ده‌یبات، بێسووده، چونکه ئه‌و ناوه یان وشه‌یه، به‌هیچ کلوجیک خۆی نادات به‌دهسته‌وه و به‌هیچ شیوه‌یه‌ک نایه‌ته‌وه یادی!

“ماوه‌یه‌ک بوو... ماوه‌یه‌کی زۆر له‌مه‌وپیش بوو... هه‌روه‌ها له‌شوینیک بوو... له‌وێ بوو به‌لام... نه‌فره‌ت له‌و ر‌سوايه، چاوی دهر ده‌هات، چی بوو چی نه‌بوو، له‌کوی بوو یان له‌کوی نه‌بوو... ئه‌وه که‌ی کێشه‌ی منه... له‌پ‌ر توور‌ه بوو، هاواری کرد، باشه هه‌ر به‌راستی هینده ده‌هینیت ئا به‌م شیوه‌یه من خۆم ر‌سوا بکه‌م! ئایا هه‌ر به‌راستی ئه‌م ر‌سوايه ئه‌وه ده‌هینیت، که ئاوا خۆمی له‌به‌رده‌مدا بچووک بکه‌مه‌وه!...”

قیلچانی‌نۆف تا به‌هاتایه، توور‌ه‌بوونه‌که‌ی به‌شیوه‌یه‌کی زۆر قیزه‌ون زیادی ده‌کرد. به‌لام کاتیک ئیواره، له‌ناکاو بیری ئه‌وه‌ی که‌وته‌وه که ئه‌و به‌یانیه، به‌شیوه‌یه‌کی “قیزه‌ون” توور‌ه‌ببوو، زۆر هه‌ستی به‌بێزاریی خۆی کرد؛ وا هه‌ستی ده‌کرد وه‌ک ئه‌وه‌ی که‌سیک به‌سه‌ر کاریکێ ناشایسته و ئاب‌روو به‌ره‌وه گرتبیتی، بۆیه تیا مابوو و سه‌ری له‌خۆی سوور مابوو.

“که‌واته هه‌ر ده‌بیت هۆکاریک هه‌بیت بۆ ئه‌م توور‌ه‌یییه زۆره‌م... خو ناکریت هه‌ر له‌خۆمه‌وه و بێ هیچ هۆکاریک، یاخود به‌هۆی بیره‌وه‌رییه‌کی قو‌ر و بێماناوه، ئا به‌م شیوه‌یه تووشی هه‌لچوون و توور‌ه‌یییه‌کی بێئه‌ندازه بێم...”

بیرکردنه‌وه‌که‌ی به‌ته‌واونه‌کراوی واز لی هینا.

پۆژی دواتر، له‌جاران زیاتر هه‌ستی به‌توور‌ه‌یی ده‌کرد،

به لام ئەم جارە پىي وا بوو بەلگەى بۆ توورەبوونەكەى
 ھەيە و بەتەواوى بە مافى خۆى دەزانى، كە ئا بەو شىوہ
 نائاسايىيە توورە بىيەت، ئاخىر لۆژىكى نەبوو بۆ جارى چوارەم
 ھەمان كەس بىيىنەتەوہ، ھەرگىز ئەمە رىي تى نەدەچوو، كە
 رىكەوت بىت! "ئەمە چ بى شەرمىى و چاوقايىمىيەكە!"

ئەو پىاوہ بەرپىزەى شىریتە رەشەكەى بە كلاوہكەيەوہ
 بەستبوو، سەرلەنوى رۇخسارى دەر كەوتەوہ، وەك ئەوہى
 زووزوو لەژىر زەويىەوہ ھەلبەتقەيت و بىتە سەر زەوى و
 رىك لەو شوىنەشدا قوت بىيەتەوہ، كە قىلچانىنۆقى لىيە.
 قىلچانىنۆف رىك لەو كاتەدا كە لەسەر شەقامەكە كابراى
 پارىزەر و راويژكارە شارستانىيەكەى بە قسە بەگىر ھىتابوو،
 ئەو راويژكارەى پىشتەر ئاماژەمان پى كرد، ئەو پىاوہى
 زۆر پىويستى پىي بوو و نىازى بوو بى ئاگادار كەردنەوہى
 پىشوەخت، بۆ دىدارى بچىت بۆ قىللا ھاوينەكەى، لە
 راستىدا قىلچانىنۆف ئەم پىاوہى زۆر بەكەمى دەناسى،
 بەلام ھەرچۆنىك بىت، بۆ سەر كەوتنى لە كارەكانىدا،
 زۆر پىويستى بەم راويژكارە ھەبوو. ھەرچەندە ئەم
 پىاوہش دەيزانى قىلچانىنۆف ئىشى پىيەتى، بۆيە ھەمىشە
 خۆى لە بىنىنى ئەدزىيەوہ، بەلام دواجار لووتى تەقى بە
 لووتى قىلچانىنۆفەوہ و ئەم جارە رىگەى خۆدزىنەوہى
 نەبوو لە دەستى قىلچانىنۆف. قىلچانىنۆفىش زۆر دلخۆش
 بوو كە دواجار توانى بىيىنەت و بىيەت بە ھاوپرىگەى و
 لەسەر شەقامەكە شان بە شان بە خىرايى لەگەلدا كەوتە
 ھەنگاونان. چاوہكانى برىيە رۇخسارى و بەھەموو تواناى
 خۆى ھەولى ئەوہى دەدا، ھەرچۆنىك بووہ سەرنج و بىرى

ئەو پیرەپیاو ە بخاتە کار و بە ھەرشییو ە یە ک بیئت، سەری
 ئەو بابەتە ی لە گە ڵدا بکاتە وە، کە زۆر لە میژ بوو مە بەستی
 بوو. بە لام پیرەپیاویش مرۆڤنکی ھیندە کەم نە بوو، مرۆیەکی
 زۆر زیرەک و ھۆشیار بوو، بە ئاسانی نە دەتوانرا قسە ی
 لی دەر بە یتیریت؛ قیلچانینۆڤ ھەرچی یەکی دەگوت و لە زار
 دەر دەھات، ئەم تەنھا بە بیئەنگی بزە یەکی بۆ قسەکانی
 دەکرد، رێک لە و کاتەدا بوو کە خەریکی قسەکردن بوو
 بۆ پیرەپیاوی راویژکار سەبارەت بەو بابەتە ی مە بەستی
 بوو، قیلچانینۆڤ لە شۆستە کە ی بە رامبەری لە نا کاو
 چاوی کە و تە وە بەو کابرایە ی شریتی رەشی بە ستبوو
 بە کلاو ە کە یە وە، لە و بە ریانە وە وە ستابوو، بە وردی چاوی
 بریبوو ە ھەردووکیان - زۆر ئاشکرا و بە لگە نە و یست بوو،
 کە چاودێری دەکردن و نە ک ھەر چاودێری دەکردن،
 بگرە وا دەر دەکەوت گال تە شیان پی بکات. قیلچانینۆڤ لە
 کاتیکدا خودا حافیزی لە راویژکارە شارستانی یە کە کردبوو
 و بە خیرایی ئەوی بە جی ھیشتبوو، ھەروەھا ئەگەری
 سەرنە کە و تەنی گەفتوگۆ کە ی لە گە ڵ راویژکاری بە تە مەن لە
 چاوی ئەو کابرا نا کە سبە چە یە دەزانی، کە لە بەردەمیا وە ک
 ملۆزم قوت بوو بۆ وە، بە و پەری توورە یییە وە ھاواری لی
 بەرز بۆ یە وە، "بە نە فرەت بیئت! بە نە فرەت بیئت! سیخو ریم
 بە سەر وە دەکات؟ روون و ئاشکرایە، کە جوو لە کانمی
 خستۆتە ژیر چاوە دییری یە وە. دانیام یە کییک بە کریی گرتوو ە،
 تا سیخو ریم بە سەر وە بکات... یان رەنگە، یان... یان، پەنا
 ئەگرم بە خوا! چەند بی شەرمە خو بە رابواردنە وە پی
 پی دەکە نیئت! سویند بە خوا ئەلیی برۆم ھەرچی پەراسوو

له جهسته يدايه، وردوخاشى بكم بوى... به لام حەيف كه
گالۆكىكم پى نىيه، بۆ ئەوەى داركارىيهكى باشم بگردايه
و چى تر زاتى ئەوەى نەگردايه خۆى له بەردەمما دەر
بخستايه تەوه! ئەبىت دانەيهك بکرم! نايەلم ئەم ناکەسبەچەيه
هەر وا به ئاسانى له دەستم قوتارى ببىت. نازانم ئەم
خوێرييه خۆى به چى دەزانىت؟ هەر دەبىت بزەنم كىيه.
بەم شىوويه، دواى تىپەربوونى سى رۆژ بەسەر چوارەمین
چاوپىكەوتندا، سەرلەنوێ قىلچانىنوۆف لەو چىشتخانەيهدا دەر
كەوتەوه، هەر بەو شىوويهى پىشتەر لەو چىشتخانەيه دواين،
بەتەواوى شلەزاو، تەنانەت بە شىوويهك له شىووەكان
پەكيشى كەوتبوو. تەنانەت خوشى نەيدەتوانى به ئاسانى
بەمە قايىل ببىت، سەرەراى لووتبەرزى و خۆبەزلزانیهكەى،
دوآجار و بەناچارى ئەوەى پەسەند كرد، كە هەموو ئەو
بارودۆخە ناھەموارەى يەك لەدواى يەك تووشى بووه،
هەموو ئەو شتانەى ببوونە ھۆى نىگەرانى و سەرقالکردنى
مىشكى و هەموو ئەو شتانەى ببووه ھۆكارى توورەبوون و
جارزبوونى، هەموو ئەو ئازار و نارەحەتى و دەرد و خەمەش
كە له ماوەى ئەم دوو ھەفتەيهى كۆتاييدا بەسەرى ھاتبوو -
”سەرەراى ئەوەى ئەمە بيروباوەرپىكى پووچ و بىبنەما بوو”
كەچى پى وا بوو ھۆكارەكەى لەو كابرە بەرپزەى نىشانەى
پرسەدارى پىوہ بوو، ھىچ كەسىك و ھىچ ھۆكارپىكى تر
نەبووه، جگە لەو.

بەم شىوويه، قىلچانىنوۆف لەگەل خۆيدا كەوتە ئاھاوتن،
”راستە من مرۆڤپىكى ماخوليايىم ئامادەم چيايەك بكم بە
تەپۆلكەيهك، بەلام سەرەراى هەموو ئەمەش، ئايا بۆ من

دژوار نییە، کە ھەموو ئەمانە تەنھا بە خەیاڵیکی پووچ
بزانم؟ جا ئەگەر ھەر پێیواریک بەلاتا تیپەر ببیت و بە
یەک روانین ئا بەم شێوەیە تووشی ئالۆزیی بیر و شلەژانی
دەروونیت بکات، بۆچی... کەواتە... ئەمە... بۆچی؟...

ھەر بەراستی، بینینی ھەمان کەس بۆ پوژی "پینجەم"،
کە بەتەواوی قیلچانینۆفی تووشی شلەژان کرد، سەلمینرا
شاخە کە لە تەپۆلکە یەکیش بچوو کترە: کابرا، وەک ھەموو
جاریک، لە پێگە ھەمیشەییە کە ی خۆیەو بە خیرایی گوزەری
کردبوو بە لایدا، بەلام ئەم جارە بەبێ ئەوەی لە قیلچانینۆف
بروانیت، بەبێ ئەوەی وەک جارەکانی پیشوو و خۆی نیشان
بدات، کە دەیناسیت، بەلکوو بە پێچەوانەشەو، سەری خۆی
داخستبوو، وادەر دەکەوت گەلیک نیگەرانی بیت و لە ھەولێ
ئەویدا بوو، خۆی دەرباز بکات و نەبیتە جیگە ی سەرنجی
ھیچ کەسێک. قیلچانینۆف بە خیرایی ئاوری دایەو و بە
ھەموو توانای خۆیەو ھاواری لێ کرد، "ھێی، تۆ! ئەو ئەو
کەسە ی شریتیکی رەشت بە کلاو کەتەو بەستوو! ئیستا
ھەولێ ئەو دەدەیت خۆت بشاریتەو! راوہستە، بزانم! تۆ
کییت؟"

ئەم پرسیارە و "ھەموو ئەو ھاتو ھاواری نابوو یەو،"
لە راستیدا زۆر بێمانا و دوور لە ئەتەکیتی ئەو بوو.
بەلام قیلچانینۆف دوا ی تەواو بوونی ھاتو ھاواری کە ی، ئەم
نابەجییە ی خۆی بۆ دەر کەوت. کابرا بە پێزە کە ھەر کە
گوئیستی ھاواری کە بوو، لە شوینی خۆی وەستا و ئاوری
بۆ شوینی ھاواری کردنە کە دایەو، بۆ خولەکی بە شلەژاوی
لە شوینی خۆی و شک بوو، زەردەخەنە یەکی مردووی خستە

سەر لیۆهکانی و لهوهدا بوو بریاری ئهوه بدات، که شتیکی بکات یان شتیکی بلێت، بهلام زۆر بهروونی دیار بوو له بریارهکهی خۆی پاشگهز بۆتهوه. دواتر و لهپریدا، پیچیکی پیا هیئا و تیی تهقاند، به شیوهیهک، تهناهت ئاوری بۆ دواى خووشی نهادهوه. قیلچانیۆف بهوپهپری سهرسامیهوه له کابرای دهروانی، که چۆن تیی تهقاند و بۆی دهر چوو. قیلچانیۆف له دلی خویدا وتی، ”باشه، ههر بهراست کی نالیت من بهههله لیکدانهوهم بۆ شتهکان نهکردوه! من پیم وایه ئهوه کهسه بهشوین منهویه و تهنگهتاوی کردووم! ئهیه ئهگهر ههر بهراستی ئهم شته پیچهوانه بیت و ئهوه من بم که شوین ئهوه کهسه کهوتووم و تهنگم پی ههچنیوه، نهک ئهوه؟ پهنگه ههر بهراستی ئهمه راستیی بابهتهکه بیت.“

ههر که له خواردنی نانی ئیواره تهواو بوو، خیرا گالیسکهیهکی گرت و بهرهو قیللا هاوینهکهی پیرهپیاوی راویژکار بهپری کهوت، بهو هیوایهیهی لهوی چاوی پیی بکهویت، بهلام نهیتوانی چاوی پیی بکهویت چونکه له مال نهبوو. پیاان راگهیاند، که ”بهپریان ئهمرو نهگهراوهتهوه، پیشناچیت بگهڕینهوه تا کاتژمیر سی یان چواری سهرلهبهیانی، لهبهر ئهوهی چووه بۆ شار بۆ بهشداریکردن له ئاههنگی لهدایکبوونی یهکیک له ناسیاوهکانی،” قیلچانیۆف که ئهمه بیست، ههستی به ”سووکایهتی”یهکی بیئهندازه کرد، ههر بۆیه له یهکهم کاردانهوهی توورهبوونهکهیدا، بریاری دا خووشی بچیت بۆ ئاههنگی لهدایکبوونهکه و بهشدار ببیت لهو ئاههنگه. تهناهت لهوهدا بوو بهرهو ئهوه شوینه بهپری بکهویت، بهلام له نیوهی ریگه لهوه تیگهیشته، که ئهوه

شوینه ریه‌کی دوورودریژه و له کاره‌کانی دوا‌ی ده‌خات. هه‌ر بۆیه له نیوه‌ی رێ، له گالیسکه‌که دابه‌زی و به‌خاوی و به‌پیان به‌ره‌و ماله‌که‌ی خۆی، که له نزیک هۆلی شانوی گه‌وره‌ بوو، به‌رێ گه‌وت. هه‌ستی کرد به‌راستی پێویستی به‌ هه‌ندیک رێژۆشتن هه‌ندیک راهێنانی جه‌سته‌یی هه‌یه. له‌به‌ر ئارام‌کردنه‌وه‌ی میشکی و ئه‌م بێخه‌وییه‌ی که تووشی بووه، پێویسته به‌هه‌رنرخیک بووه، ئه‌مشه‌و خه‌ویکی باش بخه‌ویت، بۆ ئه‌م کاره‌ش، به‌راستی پێویستی به‌وه‌ بوو، که به‌ته‌واوی خۆی شه‌که‌ت و ماندوو بکات. به‌م جو‌ره‌ بوو، ده‌وروبه‌ری کاتژمێر دوو و نیو گه‌یشه‌وه‌ ماله‌وه. له‌به‌ر دوورودریژی ئه‌و رێگه‌یه‌ی به‌ پێ بریبووی، هه‌ر به‌راستی شه‌که‌ت و ماندوو بووبوو، دووری رێگه‌که بۆ ماله‌وه، له پێی خستبوو.

به‌م شیوه‌یه ئه‌و بالاخانه‌یه‌ی مانگی پێشوو، مانگی مارچ به‌کرینی گرتبوو و هه‌میشه‌ گله‌یی و گازنده‌ی له ده‌ستی ده‌کرد و ره‌خه‌بارانی ده‌کرد، هه‌میشه‌ به‌وه‌ پۆزشی بۆ خۆی ده‌هینایه‌وه که له بیرى خۆیدا ده‌یوت، "ته‌نها بۆ ماوه‌یه‌کی کاتی لێره ده‌وارم هه‌لداوه، مانه‌وه‌شم له پترسبۆرگ له راستیدا به‌ خواستی خۆم نییه و به‌ هۆی ئه‌م "دۆسیه نه‌فره‌تی"یه‌وه لێره ماومه‌ته‌وه."

خۆی له راستیدا بالاخانه‌که به‌و شیوه‌یه‌ش نه‌بوو، که ئه‌و هه‌میشه‌ گله‌یی و گازنده‌ی هه‌بوو لێی، راسته‌ قاتی ئه‌رزیی بالاخانه‌که‌ی تاریک و تا راده‌یه‌ک پێسوپۆخل بوو، به‌لام نه‌هۆمی دووه‌می بالاخانه‌که، که له دوو ژووری گه‌وره و فراوان و به‌رز و پووناک پێک هاتبوو، ئه‌م دوو ژووره

گه وره يه ش به ژوور يكي بچووك و كه ميگ تاريك له يه ك
جيا كرابووه. يه كيگ له دوو ژووره كه به سهر شه قامه كه يدا
ده يرواني و ئه وي تريشيان به سهر حه وشه كه يدا ده يرواني.
ئه و ژووره بچووكه شي كه به پهناي ئه و ژووره وه بوو
كه به سهر حه وشه كه يدا ده يرواني، له راستيدا وا نه خشه
كي شرابوو، كه ژووري خه وتن بيت، به لام قيلچا نينو ف پري
كرد بوو له كاغه ز و كتيب و هه مووي پهرشوبلاو كرد بوو
به سهر يه كدا. ههر له بهر ئه مه، له يه كيگ له و دوو ژووره
گه وره يه دا ده خه وت، له و ژووره ياندا كه به سهر شه قامه كه دا
ده يرواني. يه كيگ له چهر پاكانيشي كرد بوو به ته خته خه و بو
خوي.

له گه ل ئه وه ي كه لوپه لي ناو ماله كه ي ده ستي دوو يش بوو،
به لام زور گونجاو دهر ده كه وتن. هه روه ها چهند شتيكي تري
به نرخ و ئه نتيكه، كه ه يي سه رده مان يكي زور كو ن بوون، له
ماله كه يدا به رچاو ده كه وتن، له وان ه ش، ده فري فه خفووري
چيني و ده فري برؤنزي له گه ل مافووري گه وره و گرانبه هاي
ولاتي بوخارا، ته نانه ت دوو تابلوي زور نايابيش به رچاو
ده كه وتن، به لام له و كاته وه ي پيلاجيا، خزمه تكاره كه ي بو
پشووه رگرتن گه رابووه وه بو ماله وه، له نو فگورود و ئه مي
به ته نيا لي ره جي هيشتبوو، هه رچيي شته كاني ناو ئه و ماله يه،
له ته پوتوز و خولدا نو قم ببوون، هه رچيي شته ترنجا بوو
به سهر يه كديدا، ه يچ شتيك له شويني خويدا نه بوو.

شتيكي نامو بوو، كه كچيكي ئاوا لاو، به ته نيا له لاي
پياويكي زگورتي خزمه تكار بيت، ئه ويش چ پياويك! پياويك،
سهر به جي هاني خانه دانه كان، كه هه ميشه له هه و لي ئه وه دان

چۆن ۋەك پیاویکی بەھیز و كردهنی خویان نیشان بدەن. ھەرچەندە ئیلچانیئۆف زۆر لە پیلاجیا رازی بوو، بەلام ئەم بابەتە بەتەواوی ئەوی شەرمەزار كردبوو.

پیلاجیا، سەرەتای بەھار بوو، رێك لەو رۆژەدا كە ئیلچانیئۆف بالاخانەكە بەكری دەگریت لەو خیزانەیی پیشتر لەو بالاخانەیدا بوون و پیلاجیاش کاری بۆ دەكردن و ئیلچانیئۆفیش بەباشی ئەو خیزانەیی دەناسی، ھاتبوو ھەڵبەت ئەو خیزانە بەرەو دەرەوھەیی ولات گەشتیان كردبوو و پیلاجیاش ھەر یەكسەر لە مالاھە نوێیەكەیی ئیلچانیئۆف دەستبەكار دەبیت و مالاھەكەیی بۆ رێكۆپێك دەكات، لەمەشەو ئیلچانیئۆف لاریی نەبوو لە مانەوھەیی ئەو كچە لاوھ لە مالاھەكەیی بۆ خزمەتکردنی.

بەلام دواي رۆشتنی پیلاجیای خزمەتکاری، ئیلچانیئۆف نەیتوانیبوو بریاری ئەو بەدات، كە خزمەتکاریکی تری ئافرەت بە كری بگریت. دامەزراندنی خزمەتکاریکی پیاویش بۆ ماوھەییەكی ھێندە كورت، زۆر گرنگ نەبوو بەلایەو، لە راستیدا ھەر حەزی بە چارەیی خزمەتکاری پیاو نەدەكرد. لەگەڵ خوشکی دەرگاوانی بالاخانەكە رێك كەوتبوو، كە ھەموو بەیانییەك بیت و بالاخانەكەیی بۆ خاوین بكاتەو، ھەر كاتیكیش كە ئیلچانیئۆف لە مال چوو دەرەوھە، كلیلەكان لەلای ئەو بەجی بەیلت. سەرەپای ئەوھە ئیلچانیئۆف گومانی لەو نەبوو ئەو ئافرەتە ھیچ ئیشیك ناكات و دەست لە ھیچ شتیكەو نادات، كەچی لەگەڵ ئەوھەشدا ھەر كری رۆژانەیی خۆی پێ دەدا. گومانی ئەوھەشی لێ كردبوو، كە نەك ھەر ئیشیش ناكات، بگرە جاروبار دزییشی لێ دەكات.

بەلام سەرەراي ئەو ھەموو دزىوييەشى، كەچى شانئىكى
 ھەلدەتەكەند و زۆر دلخۇش دەبوو بەوھى بەتەواوى تەنيايە
 لە مالاكەى خۇيدا. بەلام ھەموو شتىكىش سنوورىكى ھەيە؛
 ھەندىك جار كە دەگەشت بە تىنى، چىي تر نەيدەتوانى
 بەر بە توورەبوونى خوى بگريت. مېشكى نەيدەتوانى
 ئارامگر بېت لەسەر ئەم ھەموو "پىسوپۇخلى"يە، زۆر جار
 كە دەگەرپايەوہ بۇ مالەوہ، بە قىزوبىزەوہ خوى دەکرد بە
 ژوورەكەيدا.

بەلام ئەم جارە، زۆر بەسەختى توانىي كاتى ئەوہ بدات
 بە خوى، تا جلەكانى لەبەر خوى دابكەنيت و خوى فرى
 بداتە ناو جيگەى خەوہكەى، بەوپەرپى توورەيىيەوہ برپارى
 دا خەيالى بۇ ھىچ شتىك و ھىچ شوئىنىك نەچىت و بىر
 لە ھىچ شتىك نەكاتەوہ و بە ھەرنرخىك بووہ، رىك لەم
 "خولەكەدا" لە قوولايىي خەو رۇ بچىت. ئەوہى جيگەى
 سەرسامى بوو، ھەر ھىندە سەرى كەوتە سەر باليفەكە،
 بەخىرايى لە خەويكى زۆر قوول رۇ چوو. نزيكى مانگىك
 دەبوو، كە بەم شىوہىە خەوى لى نەكەوتبوو.

نزيكەى سى كاتزمىرىك خەوت. بەلام خەوتنىكى ئاسان
 نەبوو بۆى. خەونى زۆر ئالۆز و سەيرى دەبىنى، ھەر
 وەك ئەو خەونانەى مروڤ لە كاتى لەرزوتادا دەيانبىنىت.
 خەوى بە ھەندىك تاوانەوہ دەبىنى، كە لە خەونەكەيدا
 تۆمەتبار دەكرا بەوہى ئەو، ئەو تاوانانەى ئەنجام داوہ و
 شاردوونىتەوہ و چەند كەسىك لەوى بوون كە ديار نەبوو
 لەكوئوہ، يەك بەدواى يەك خويان بە مالاكەيدا دەکرد
 و ھەموويان بەيەكەوہ پەنجەى تۆمەتيان ئاراستە دەکرد.

بە شيۋەيەكى تۇقىنەر، ھەر خەلك بوو خۇي دەكرد بە مالەكەيدا و لە دەورى كۆ دەبوونەو، ھەر خەلك بوو دەھات و لە ھاتنيان رانە دەوہستان. چىي تر دەرگاكة دانە دەخرا و بە تەواوى دەرگاكة لەسەر پشت بوو. بە لام سەرەپاي ئامادە بوونى ھەموو ئەو خەلكە زۆرە لە مالەكەيدا، تەواوى سەرنجى چووبووە سەر كەسيكى نامۆ، كە پىشتىر زۆر لىيەو نزيك بوو و زۆر بە باشييش دەيناسى، لەگەل ئەوہى ئەو كەسە گيانى سپاردبوو، بە لام ئىستا بە شيۋەيەكى لەناكاو، كە روون نىيە لەبەر چى، ئەويش ھاتبوو بۆ بينينى. ناخۇشتىن شت بۆ ئىلچانينوڭ، كە زۆر نىگەرانى كىردبوو، ئەو بوو بىرى نەدەكەوتەو ئەم پياوہ كىيە؛ ناوہكەى لەبىر كىردبوو ھەرچەند تىدەكوشا و فشارى دەخستە سەر مېشكى بۆ بە يادھىنانەوہى ناوہكەى، بىسوود بوو. بە لام دەيزانى پىشتىر ئەو كەسەى زور خوش ويستووە. وا ديار بوو ھەموو ئەو خەلكەى لە مالەكەى ئىلچانينوڭ ئامادە بوون، چاوہروانى قسە و دوابرىارى ئەم كەسە بن، ئەويش برىارى ئەوہى كە نايان ئىلچانينوڭ تاوانبارە يان بىتاوانە، ھەمووان بە بىئوقرەيى چاوہروان بوون. بە لام ئەو پياوہ لەسەر مېزەكە، بە بنى جوولە، دانىشتبوو. ھىچى نەدەوت و خوشى لە قسەكردن دەبوارد.

ھەراوزەنا و غەلبە غەلب، بۆ ساتىكىش چىيە، نەدەبراىەو، ھەتا بەھاتايە، دەنگەدەنگ زىادى دەكرد. لەناكاو و زۆر بە خىرايى ئىلچانينوڭ بە شيۋەيەكى شىتانه و لە رادەبەدەر توورەيى، يەك دانەى، بە ھەرچى ھىزى خۇي ھەيە، سەرەواندە ئەو كابرايەى سوور بوو لەسەر بىدەنگىيەكەى.

هەستىشى كرد چىژىكى سەير لە كردنى ئەم كارەدا هەبوو. دلى مووچرەكەيەكى نائاسايىي پيدا هات و تووشى تۆقين و پەژارەيەكى زۆر بوو لەو كارەى ئەنجامى دا، بەلام خۆشەيەكى نائاسايىيش هەبوو لەو مووچرەكەيەدا، هەر بەو ھۆيەو ھاگاي لە خۆى نەماو، بۆ جارى دووهميش زرم، يەك دانەى تريشى تى سرەواند و پاشان سيەميش بەدوايدا، بە شيوەيەك، كە وەك سەرخۆشى لى ھايتىت و ھاگاي لە دونيا نەبىت، توورەوترو، بە شيوەيەكى شىتانه، كە سەر رىژ بوو لە چىژبينىن، ژمارەى ئەو لىدانانەى لى تىك چوو و بەبى وەستان كەوتە سەر وگوياكى كابر. ئەيوست ھەرچى شتە، وىرانى بكات، ھەمووى لەناو ببات. بەلام كتوپر شتىك رووى دا! سەرچەم ئەو خەلكەى لە مالەكەيدا كۆ بووبونەو، بە شيوەيەكى زۆر تۆقينەرانە ھاواريان لى بەرز بۆو و بەرەو ئاراستەى دەرگاكة وەر چەرخان. وەك ئەوەى چاوەرۋانى روودانى شتىك بوويىتن كە لەناكاو روو بدات. رىك لەو ساتدا بوو، سى جار لەسەر يەك دەنگى زەنگى دەرگاكة بەرگوئ كەوت. دەنگى زەنگەكە ھىندە بەھىز و تۆقينەز بوو، وەك ئەوەى زەنگەكە لە شوينى خۆى ھەلەكەنن. قىلچانىنۆف خەبەرى بۆو و خىرا ھۆش خۆى ھاتەو و بەوپەرۋى توورەيەو لەسەر جىگەكەى، خۆى ھەلدايە خوارەو و بەپرتاو بەرەو دەرگاكة راي كرد؛ زۆر لەو دلىيا بوو، كە لىدانى زەنگەكە لە خەونەكەيدا نەبوو و ئەبىت ھەر بەراستى كەستىك، رىك لەو كاتەدا، لە زەنگەكەى دابىت. ”شتىكى سروشتى نىيە، كە دەنگىك بەم روونى و ئاشكرايىيە خەون بىت!“

به لام بهوپه پری سه رسامیه وه بۆی دهر كهوت، كه ههر به راستی ئه وه دهنگی زهنگه ی گوئیستی ببوو، ههر له خهونه كهیدا بووه و به شیک بووه له دریژه ی خهونه كهی. دهرگا كهی كرده وه و به پلیكانه كاندا رۆیشه خواره وه، ته نانه ت سهیری ژیر پلیكانه كانیشی كرد، ههر بۆ دانیایی زیاتری خۆی، به لام به دانیاییه وه هیچ كه سیک لی نه بوو. زهنگه كهش بی جووله، له شوینه كهی خۆی بیده نگ بوو. سهری له مه سووپ ما، به لام هه ناسه یه کی ئاسووده یی هه لکیشا و بۆ ژووره كهی گه رایه وه. له و كاته دا كه مۆمه كهی داده گیرساند، بیری كه وته وه دهرگا كهی به کیل دانه خستوه، ته نها پیه ی داوه. ئه ویش زۆر به باشی پیه ی نه داوه. له رابردووشدا هه ندیک جار كه بۆ ماله وه ده گه رایه وه، له بیری ده چوو شه وان دهرگا كه کلۆم بدات و زۆریش به لایه وه گرنگ نه بوو، كه دهرگا کلۆم بیت یان نا.

چه ندین جار پیلاجیا له سه ر ئه م کاره ی سه رکو نه ی کردبوو. گه رایه وه بۆ راپه وه كه، تا دهرگا كه کلۆم بکات، جاریکی تر دهرگا كهی كرده وه و به کونجکاوی ته ماشایه کی دهره وه ی كرده وه، پاشان سهری هینایه وه ناوه وه، به لام دهرگا كهی ته نیا به هۆی قولاپیکه وه، كه له دیوی ناوه وه به دهرگا كه وه بوو، دهرگا كهی پی توند كرد. ئه زیه تی ئه وه ی نه دایه به رخۆی، كه دهرگا كه کیل بدات! كاتژمیری سه ر دیواره كه زهنگی دوو و نیوی لیدا. كه واته ئه وه ته نها سی كاتژمیریك خه وتبوو.

ئه وه خه ونه به شیوه یه ك په شوكاندبووی، كه نه یده ویست یه كسه ر بچیته وه ناو جیگه كهی و بخه ویته وه. بریاری دا بۆ

ماوهی نیو کاترمیریک "ئەم کاتە کەمە، کە بەسە بۆ کیشانی جگەرەیهک." لە ژوورە کەیدا سەر و خوار بکات، تا توزیک میشکی هیۆر بکاتەو. بەخیرایی خۆی گۆری، لەپەنجەرە کە نزیک بوو، پەردە تەنکە کە یەلدا یەو، پاشان پەردە سپیە کە ی ژیر ئەو پەردە یەشی لا دا لە پرووی پەنجەرە کە. دنیا پروناک ببوو.

شەو پروناکەکانی هاوینی پترسبۆرگ، هەمیشە کاری دەکردە سەر دەمارەکانی، ئەم چەند پۆژە ی دوا ییش، بیخەویە کە ی تەواو توندتر کردبوو. هەر لەبەر ئەم هۆکارە بوو، کە دوو هەفتە ی پیشوو، ئەم پەردە دووبەرە ئەستوورە ی کرێبوو، کە کاتیک رات دەکیشان، زۆر بەباشی رینگریان لە هاتنە ناو وە ی پروناکی دەکرد، هەر بۆیە ئەم پەردانە ی بە پەنجەرەکانیدا هەلواسیبوو.

لە کاتیکدا پروناکی ئەهاتە ناو ژوورە کەو و بیر ی چووبوو مۆمی سەر میزە کە بکوژینیتەو، بە هەستیکی ناخۆش و پڕ لە ئازارەو لە ژوورە کەیدا هەر خەریکی هاتوچۆ و سەر و خوار کردن بوو. ئاخر هیشتا شوینەوار و کاریگەری خەونە کە ی لەسەر لا نه چووبوو. هەر کە بیر ی لەو دەکردەو چۆن لە خەونە کەیدا دەستی تی چوو و دەستی لەو پیاو بەرز کردۆتەو و لی داو، زۆر بەسەختی ویژدان ی ئازار دەدا. "نەخیر، ئەو پیاو بوونی نییە، پەنگە لە راستیدا هەرگیز هەر بوونیشی نه بوو بیت؛ ئەمە هەمووی لە خەونیک زیاتر، هیچی دی نییە. باشە، کەواتە ئەگەر خەونە، بۆچی ئەبیت بەم شیوہ یە خۆم نیگەر ان بکەم سەبارەت بە شتیک، کە بوونی نییە؟"

زۆر توورپە بوو، دەتگوت ھەرچی غەم و پەژارەکانیەتی،
تەنھا لەم خەونەدا چڕ بۆتەو، پاش ئەوێ لە بیرکردنەوێکی
قوولدا پۆ چوو، گەشت بەو ئەنجامەیی بێ هیچ گومانیک،
خەریکە نەخۆش دەکەوێت - مەوێکی نەخۆش.

ھەمیشە بیرکردنەوێ لەو راستییەکی کە خەریکە پیر
دەبێت و چیی تر ھێز و تواناکەیی جارانی نەماو، زۆر
ئازاری دەدا! بەلام لە راستیدا زۆر جار کە پووبەپووی
ئازاریک ببوایەتەو، ئەو ھەر بەمەبەست ئازارەکی زیاد
لە قەبارەیی خۆی، لەسەر خۆی گەورە دەکرد و زۆری پێو
دەنا، بەم کارەشی، دەیویست زیاتر سزای دەروونی خۆی
بدات.

لەژیر لیوێو بەبۆلەبۆل وتی، "پیریتی! خەریکە بەتەواوی
پیر دەبم، بیرکردنەوێ ھێندە لاواز بوو، وەختە لەدەستی
بەدەم، تارمایی کەسانی نامۆ دەبینم، کابووسی تۆقینەر
دەبینم، زەنگەکان ھەر لەخۆیانەوێ لێدەدەن... نەفرەت لە
ھەموویان، بە ئەزموون بۆم دەر کەوتوو، کە تەواوی ئەم
خەونە ناخۆشانە، ھەمیشە نیشانەیی تالیھاتنمە... تەنانەت ئەو
کابرایەشی کە شریتە پەشەکەیی بە کلاوێکەییو بەستوو،
ئەویش لە تارمایی خەونیک زیاتر، ھیچی دی نییە. من
تەواو لەو دانیام، کە دوینی من بەھەلەدا نەچووبووم، کە
لە راستیدا ئەو من بووم، ئەو من بووم کە شوین ئەو
پیاوێ کەوتبووم، نەک ئەو شوینی من کەوتبێت. کێشەکەیی
من لەو دایە، سەرەتا ھەلەستم بە دروستکردنی چیرۆکی
خەیاڵی لەسەر کەسایەتی ئەو، پاشان ھەر خۆشم لە
ترسی ئەو چیرۆکەیی لە خەیاڵدانێ خۆمدا بۆ ئەو کەسەم

دروست كىردوۋە، ۋەك ترسنۆكىك لەژىر مېزەكەدا خۇم دەشارمەۋە. يان بۇچى ھەر لەخۇمەۋە بە "پسوا" بانگى دەكەم؟ كى ناليت كەسىكى زۆر مېھرەبان و بەرپىزىش نىيە! بەدلىيايىيەۋە پوخسارى سەرنجراكىش نىيە، لەگەل ئەۋەشدا، ھىچ شتىكى تايبەت و ناشرىنىشى تىدا بەدى ناكەم؛ ئەۋىش ھەر ۋەك تەۋاۋى ئەۋ خەلكە ئاسايىيە پۇشاكى پۇشىۋە. تەنھا ئەۋە نەبىت، شتىك لە چاۋەكانىدا ھەيە و من ناتوانم... ئا، دىسانەۋە ھاتمەۋە سەر بەزمەكەى پىشۋوم! دىسانەۋە سەبارەت بەۋ بىر دەكەمەۋە! چار بە جەھەتتەم، كەچى لە چاۋە نەفرەتتەكانىدايە، ئەۋە كەى كىشەى منە؟ باشە من ناتوانم بى ئەۋەى بىر لەم كەسە بكەمەۋە، درىژە بە ژيانى خۇم بدەم؟..."

لەنىۋان ھەموۋ ئەۋ بىر كىردنەۋانەى بە مېشكىدا گوزەرى دەكرد، يەككىيانى ھەرگىز بىر نەدەچۋە و زۆرىش ئازارى دەدا؛ لەپر ئەۋەى كەۋتەۋە بىر و زۆرىش لىى دلىا بو، كە ئەۋ پىاۋە بەرپىزەى شرىتە رەشەكەى بە كلاۋەكەيەۋە بەستبو، كاتى خۇى ھورپىيەتتەكى زۆر بەھىزى لەگەلىدا ھەبوۋە، بەباشىش يەكتىريان ناسىۋە، بەلام ئىستا كە قىلچانىنۆۋ دەبىنيت، زەردەخەنەيەكى تەۋسئامىزى بۇ دەكات، لەبەر ئەۋەى سەبارەت بە ئەۋ، ھەندىك نەيىنى مەزن لە ژيانى رابردوۋىدا دەزانىت و ئەمرو ئا بەم شىۋەيە لەم بارودۇخە پسوايەدا دەبىنيت. بى وىستى خۇى، لە پەنجەرەى ژوورەكە نزىك بۆۋە، بۇ ئەۋەى پەنجەرەكە بكاتەۋە و ھەۋاى بىگەردى شەۋ ھەلبىمژىت، بەلام... بەلام لەناكاۋ تەۋاۋى جەستەى لە ترسا كەۋتە لەرزىن؛ ۋا

دەر دەکەوت شتیکى زۆر سەیر و نائاسایی و لەناکاو لە بەرچاوەکانیدا ڕووی دابێت.

ھیشتا پەنجەرەکەى بەتەواوى نەکردبوو، کە زۆر بەخیرایی لە پەنجەرەکە دوور کەوتەو و خۆى خزانده قوژبنیکى ژوورەکەو، لە شۆستە چۆلەکەى بەرامبەر بالاخانەکەى، لەپر ئەو کابرایەى بىنى، کە شىرتىکى ڕەشى بەستبوو بە کلاوہکەىو، ئەو کابرایە ڕێک ڕووی کردبوو پەنجەرەى بالاخانەکەى و بەبى جوولە وەستابوو، تەماشای دەکرد. بەلام ڕوون بوو کە قیلچانىنۆڤى نەدەبىنى، بەکونجکاوى بالاخانەکەى خستبوو ژێر چاودىرییەکى زۆر وردەو، وەک ئەوہى نەخشە بۆ شتىک دابنیت. وا دەر دەکەوت بىر لە کردنى شتىک بکاتەو و لە نزیکەوہ بىهویت ھەلسەنگاندن بۆ گونجاوى یان نەگونجاوى شوینەکەى بکات، بەلام وا دیار بوو ڕیاری بۆ نەدریت. دەستى بەرز کردبوو بۆ ئاستى تەویلى و وەک ئەوہى شتىک بىرى سەرقال کردبیت، بە پەنجەى تەویلى خۆى دەخوراند. لە کۆتاییدا ڕیاری دا؛ بەوپەرى خیرایی و توندییەو ئاورپیکى لە چواردەورى خۆى دایەوہو بەدزییەوہو لەسەر نووکى پى بەناو شەقامەکەدا گوزەرى کرد. بەلى، ڕێک بەم شیوہى بوو. ئەو لە دەروازە بچووکەوہ، "کە زۆر جار لە ھاویناندا تا کاتژمىر سى سەرلەبەیانى بەکراوہى بەجى دەھىلرا" بۆى دەر چوو.

قیلچانىنۆڤ یەکسەر بىرى بۆ ئەم چوو: "بۆ لای من دیت!" بۆیە، بى ئەوہى تاویک درەنگ بکات، بەخشپەى بەرەو لای دەرگا، بەناو دالانەکەدا پای کرد و بەبىدەنگى، وەک ئەوہى سەر کرابیت، بەدوولییەو دەستى پاستى، کە

وہک شەقشەقە دەلەرزى لە ترسا، بەھيواشى خستە سەر
 كیلۆنى دەرگا، كە تۆزىك پيشتر كلۆمى دابوو. بەئارامى
 گوڤى ھەلخستبوو، گوڤى لە خشەخشی پى بوو، كە بە
 پليكانەکاندا سەر دەکەوت.

دلى ھيئەدە بەتوندى لى ئەدا، كە لەو دەترسا بە ھوى
 ئەو دەنگى ليدانە بەرزەى دلپەو، چى تر گوڤى لە دەنگى
 پى كەسەكە نەبىت، كە وا خەرىكە وردەوردە دىتە سەرەو.
 نەيدەزانى ئەو ھى پروو دەدات، ھۆكارەكەى چىيە، بەلام دە
 ھيئەدى جارەن ھەستى بە ھەموو شتەكان دەکرد، ئەو
 خەونەى بينىبووى، ھەر بەراستى خەرىك بوو وردەوردە
 لەگەل راستیدا تىكەل دەبوو. قىلچانينۆف بە سروشتى
 خوى كەسىكى ئازا بوو. زۆر جار ھەر بۆ خۆھەلکيشان، تا
 ئەوپەرى نەترسان پرووبەرووى مەترسىگەلى زۆر ترسناك
 دەبوو، تەنەت ئەگەر كەسىش چاوى لەم نەبەردىيەى
 نەبوو، ئەمەش ھۆكارەكەى ئەو بوو، زۆر چىژى لە
 ئازايى و بوڤرىى خوى دەبينى. بەلام ئىستا شتەكە تەواو
 جياوازە، دۆخەكە وەك پيشوو نىيە. ئەو پياوھى بەم
 دواوایىيە گىرۆدەى مالاخولیا و بەدگومانى و پارايى ببوو،
 بەتەواوى گۆرانى بەسەردا ھاتبوو؛ ھەرگىز لەو پياوھ ئازا
 و بوڤرەى يەكەم جارى نەدەکرد. پىكەنينىكى پر لە نىگەرانى
 و ناخەژىنى لە سىنەو دەھاتە دەرەو و لەپشتى دەرگا
 داخراوہكەو، ھەستى بە تەواوى جوولەكان و نزيكبوونەو
 ئەو كەسە نامۆيە دەکرد.

”ئاھا ئىستا ئەو دىتە ناوہو، ئەو خەرىكە دەگات،
 خەرىكە لە چواردەورى خوى دەروانىت، بەھيواشى گوڤى لە

پێپلیکانەکان دەگریت، بۆ ئەوەی بزانی ت کەس نایەتە خوارەو! بەھیواشی ھەناسە دەدات، بۆ ئەوەی کەس تەنانت گوێی لە ھەناسەکانیشی نەبێت و پێی نەزانن... وردەوردە خەریکە دیتە سەرەو، بەھیواشی... ئاھا! خەریکە دەسکی کیلۆنە کە دەگریت، رای دەکێشیت، بێ وچان ھەولێ لەگەڵ دەدات! ھیوادارە دەرگا کە کلێل نەدرابیت! کەواتە دەزانیت ھەندێ جار من لەبیرم دەچیت دەرگا کە کلێل بەدەم! سەرلەنوێ دەسکی کیلۆنە کە رادەکێشیتەو؛ تۆ بلیت و گومان بکات کیلۆنە کە شکاوە؟ جیگە داخە ئەگەر بەم شیوەیە لێرە بروات! ئایا ھەر بەراستی جیگە داخ نییە بەیلم ئا بەم شیوەیە، بە دەستی بەتال، بروات؟

ھەر بەراستی ھەموو شت خەریک بوو بەو شیوەیە پروی دەدا، کە خۆی وینای کردبوو. ھەر بەراستی کەسیک بە بێدەنگی و ھیمنی لە بەشە کە تری دەرگا کەو وەستابوو، ھەولێ لەگەڵ کیلۆنە کە دەدا و دەسکە کە رادەکێشا "بەدنیاییەو ئامانجیکی لەم کارە ھەبوو، کە دەیکرد" بەلام قیلچانی نوۆف بۆ چارەسەرکردنی ئەم کێشە، ئامادەکاری تەواوی کردبوو. بە جۆرە خوشییەکی نائاساییەو چاوەروانی وەھا ساتیک بوو. خۆی ئامادە کرد، ھەستیکی زۆر سەیری تی گەرابوو بۆ ئەوەی زۆر بەخیرایی کیلۆنە کە رابکێشیت و لەپەر دەرگا کە بکاتەو و یەکسەر خۆی لە بەردەم ئەم شەولەبانە کە ببوو سەرچاوەی ترس و مەراقی، قوت بکاتەو و غافلگیری بکات. بەلێ، ریک بیرێ لە چی کردبوو، ئەنجامیشی دا، قیلچانی نوۆف ساتیکی تەواو گونجاوی ھەلبژارد، لەپەر دەسکی کیلۆنە کە داگرت و

به خیرایی پالی نا به دەرگا که وه، هیندهی نه مابوو دەرگا که
بکیشیت به و کابرایه ی شریته ره شه که ی به کلا وه که یه وه
به ستبوو و بیدات به عه رده که دا.
”لیره چی ده که ی، ئه ی پیاوی به ریز و له خواترس؟“

پاقیل پاقلۆقیچ تروسۆتسكى

پیاوۋەكە لە شوینی خۆیدا، بى ئەوۋەى بچوۋكتىرىن دەنگى لىۋە
بىت، ۋەك پەيكەرىكى بىگيان وشك ببوو. ھەردووكيان بەپىۋە،
لەناۋ دەرگاكدە، ۋووبەۋوۋى يەك چاۋيان بربىۋوۋە يەكتى.
ساتىك بەم شىۋەيە تىپەرى. لەناكاۋ قىلچانىنۆڭ مىۋانە
ناۋەختەكەى خۆى ناسىيەۋە.

لە ھەمان كاتدا زۆر ۋوون بوو، كە مىۋانە ناۋەختەكەش
ھەستى بەۋە كىردبوو، كە قىلچانىنۆڭ ئەمى بەتەۋاۋەتى
ناسىۋەتەۋە. دەرۋشانەۋەيەك لە چاۋەكانىدا بەدى دەكرا، كە
ھەستەكەى پشتراست دەكردەۋە. لەپىر ھەموو ۋوخسارى لە
زەردەخەنەيەكى شىرىندا نوقم كىرد.

بە دەنگىك، كە پىر بوو لە ھەستى شادمانى، ھەرچەند
لە راستىدا شادىدەربىرىن لە ۋەھا كاتىكدا زۆر بىمانا دەھاتە
پىشچاۋ، مىۋانى ناۋەخت ۋتى، "ئەگەر بەھەلەدا نەچوۋبم، پىم
ۋا بىت شانازىي ئەۋەم پىبەخىراۋە، كە لەگەل بەرپىز ئەلىكسى
ئىقانۆڭىچ گىفتوگۆ بكەم؟"

فيلچانينوف، كه تووشى شله ژان ببوو، وتى، "به دنيايييه وه
 نه بيت توش پاڅيل پاڅلوڅيچ تروسوتسكى بيت؟"
 "نو سال بهر له ئيستا، ئيمه ناسياوى يه كتر بووين له
 شارى "ت"، نه گهريش ريم بدن به يادتان بهينمه وه - من و تو
 دوو هاوړي گيانيبه گياني يه كتر بووين.
 "به لي... به دنيايييه وه، به لام وهك دهينن، ئيستا كاترمير
 سيى شه وه! ههروها نزيكه ي ده خوله كيك ده بيت به ريزتان
 به ئه سپايي كيلوني ده رگاي ماله كه مت به گير هيناوه و له په ستا
 باي ددهن، ئيتر نازانم بو ئه وه وا ده كن تا بزانن ده رگاي
 ماله كه م كليل دراوه يا خود نا!"
 ميوانى ناوه خت، له كاتيكا كه هستى به ته ريقبوونه وه
 ده كرد، له هه مان كاتدا سه رى سوور ما بوو، ده ستى به
 گيرفانيدا كرد و كاترميره گيرفانييه كه ي خوى دهر هينا و له
 كاترميره كه ي روانى، هاواري كرد، "كاترمير سييه! كه واته
 كاترمير سييه! ئه ليكسى ئيقانوڅيچ به راستى شهرمه زارم و
 داواي لي بووردنتان لي ده كه م، نه بووايه پيشتتر له كاترميره كه م
 بروانييايه پيش نه وه ي به م ناوه خته جاپرتان بكه م و بيمه
 سه روه ختان. به راستى خه جاله تم. كه واته من ئيستا ده پوم
 هه ول ددهم كاتيكي گونجاوتر سه رتان لي بده مه وه پوژيكي
 يان دووانى تر ديمه وه بو لاتان و بوتان پروون ده كه مه وه،
 چونكه نه مويست بابه تيكتان له لا باس بكه م! به لام ئيستا..."
 فيلچانينوف كابراي له قافا گرت، وتى، "نا، نا! نه گهر هه ر
 به راستى نه تانه ويت په رده له سه ر پرووى شتيكي گرنه هه ليمان،
 نه وه تكاتان لي ده كه م هه ر ئيستا پيم بلين! تكا ده كه م نا به م
 شيويه له پشت ده رگا كه وه رامه وهستن فهرموون ته شريفتان

بێنە ژوورەو، گومانى تیدا نییە کە بەپزتان بەم نیوہشەوہ کارىکى گرنگتان ھەبوو و بۆیە ھەست ئەکەم گرنگى ئەم بابەتە لەخۆرا و بەم درەنگوختە ئیوہى نەھیناوہتە بەردەم مالەکەم، چونکە لەو باوہرەدا نیم بەم درەنگوختە خەوتان لە چاوى خۆشتان و منیش زپاندبیت و تەنھا بۆ ئەو ھاتبن بۆ ئێرە، تا کیلۆنى دەرگا کەم تا قى بکەنەوہ...”

فیلچانینۆف ھەستى بە دلخۆشى دەکرد، بەلام لە ھەمان کاتیشدا ھەستى بە دلەپاوکى و شلەژان دەکرد. ھەستى کرد ناتوانیت بە شیوہیەکی ریکوپیک بیرکردنەوہکانى کو بکاتەوہ. بە جۆریک لە جۆرەکانیش، ھەستى بە شەرمەزاریى خۆى دەکرد، کە نە ھیچ شتىکى نەینى لەئارادا بوو، نە ھیچ جۆرە مەترسییەکیش. ھەموو ئەو خەيالانەى کردبووى، دەر کەوت کە ھیچ نەبوو؛ ھەموو ئەم خەيالانە بریتى بوو لە پەیکەرى مرقۆئىکى گەمژە، بریتى بوو لەم پاڤیل پاڤلۆڤیچەى ھەنووکە لە مالەکەیدا. بەلام سەرەپای ھەموو ئەمانەش، ھیشتاش لەو برۆایەدا نەبوو کە ھەموو ئەم شتانە ھیندە سادە بیت. ھەستىکى زۆر نامۆى بۆ دروست بووبوو، وەک ئەوہى پيشبینى پروبەرووبوونەوہى مەترسییەکی لەناکاو و نەخواراو ببیتەوہ. رینمایى میوانە ناوختەکەى کرد، تا لەسەر کورسییەکی دەسکدار دانیشیت، خۆشى بەوپەرى بیتۆقرەییەوہ لەسەر تەختەخەوہکەى دانیشت، ھەمووى مەترىک لیوہى دوور نەبوو، خۆى بۆ پيشەوہ چەماندبوو و دەستەکانى خستبوو سەر ئەژنۆکانى و بەجارییەوہ چاوہرئى بوو کابرا بکەویتە قسەکردن. کونجکاوانە لە میوانە ناوختەکەى خۆى دەرپوانى و پیداپوونەوہى بە

ژيانى رابردوى خوى له گهل ئەم پياوه ده كرد و وردە وردە شتەكانى بىر دهكەوتەوه. بەلام، ئەوهى مايەى سەرسامى بوو، ئەوه بوو كه كابراى ميوان تەواو لە بێدەنگى خۆيدا نغز بىوو، تەواو بێدەنگ و كپ، وا دەر دهكەوت لەيادى كرديت بۆ ئەوه "فەرموى هاتنە ژوورەوهى" لى كراوه، تا بەخيترايى چى لە هەگبەيدايە هەلى بريژيت؛ بە پيچەوانەوه، زۆر بەتوندى چاويشى بريبووه چاوى قىلچانينۆف، وەك ئەوهى چاوهروانى ئەوه بيت تا بەقسەى بكات. ئەمەش شتىكى ئاسايى بوو، چونكه زۆر بەسادەيى، ئەو شەرمى دهكرد، لە سەرەتادا بە هيچ شيوهيهك هەستى بە ئاسوودەيى نەدهكرد، هاوشيوهى مشكيك وا بوو، كه بووبيت بە داوهوه.

بەلام پێدەچوو كه چى تر قىلچانينۆف ئارامى نەمايت، بۆيه هاوارى لى بەرز بۆوه، "كهواتە پيم بلين، بزەم مەبەست لە هاتنتان بۆ ئيره و بەم ناوهخته چيه! زۆر پوونه كه ئيوه نە خيون و نە تارمايى خەونىكى ناخوش! بەدنيايييهوه و بە هيچ كلوجيكيش رى تى ناچيت بەم درەنگوختهى شەو هاتن بۆ ئيره، تا سەر بخەنە سەرم و پۆلى خيو يان تارمايم بۆ بگيريت؟ پيم بلنى پياوى باش، چيتان هەيه تەكايە، زوو پيم بلين!"

ميوانەكه كه ميك جوولا و زەردەخەنەيهكى كرد و بەوريايييهوه كهوتە ئاخاوتن، "ئەگەر بەهەلەدا نەچووبم، ئەوهى كه ئيوهى زۆر تووشى پەشوكان و سەرسوورمان كردووه، ئەوهيه كه بۆچى من بەم ناوهخته و لە بارودۆخى ئاوا تەمومژاويدا هاتوومەتە خزمەتتان... بەلام ئىستاش كه رابردوومان و چۆنيتى جيابوونەوهمان لە يەكترى بەبىرى

خۆم دەھینمەو، بەراستی ئیستا زۆر بەلامەو سەیرە...
ھەرچەندە، ھەربەراستی، من هیچ مەبەستیکی وام نەبوو کە
وەبیر خۆمی بەھینمەو، ئەمەش تەنھا بەرپیکەوت بووی دا...
”چۆن بەرپیکەوت؟ بەلام من لە پەنجەرەکەو چاوم لیتان

بوو کە لەسەر نووکەپی بە شەقامەکا گوزەرتان کردا!”

”ئەھا... منت بینو! کەواتە وا پیدەچیت ئیو لە خودی
خۆشم باشتر ئاگاداری ھەموو شتیک بن! بەلام ھەست دەکەم
لە ھەموو شت زیاتر بینینی من ئیجگار توورەیی کردبن...
تەماشای بکە، من سێ ھەفتەیەک بەر لە ئیستا گەشتوومەتە
ئێرە بۆ بەجیھانی چەند کاریکی تایبەت بە خۆم... ھەرچەندە
پیویست بە خۆناساندنیش ناکات، چونکە پیشتر ناوەکەمتان
بەرەوانی وت و ئەمەش مانای ئەوەیە کە دەمناسن، بەلام لەگەڵ
ئەوھشدا من ھەر خۆمت پی دەناسینمەو؛ من پاڤیل پاڤلۆڤیچ
تروسۆتسکیم. لە راستیدا بۆیە لیژەم، لە ھەولێ ئەوھدام لەسەر
ئەم کارەیی ئیستام خۆم بگوێزمەو بۆ سەر کاریکی تر و لە
بەرپێوەبەرایەتیھەکی تر و ئەرکیکی نوێتر و ھەلبەت پلەھەکی
بەرزتریش... بەلام راستیتان بویت، ئەمە مەبەستی سەرەکی
من نییە لە ھاتنم بۆ ئێرە... ئەگەر راستیتان بویت، ھەلبەت ئەگەر
حەز بکەن و ھەر بەراستییش بتانەوێت، راستی بابەتەکە ئەوەیە،
کە ئەو بۆ ماوەی سێ دانە ھەفتەیی رێکە لەم شارە بێ ئیش و
کار، ھەرخەریکی کاتبەفەرۆدان و سوورپانەوێ بیسوودم، ئەگەر
راستیت بویت، ھەر بەمەبەست خۆم کاری گوێزانەوێ دەکەم دوا
دەخەم – ھەرچەند ئەگەر کاری گوێزانەوێ دەکەم سەر بگرییت و
تەواو ببیت، ئەو ھەر بەئەنقەست لەبیر خۆمی ئەبەمەو و وا
خۆم دەر دەخەم، کە کارەکەم ھیشتا تەواو نەبوو و بە ھۆی

ئەو دۆخە دەروونىيەى لە ئىستادا ھەمە، لەو ناچىت وا بەزوويى
پترسبۆرگەكەتان بەجى بهيلم. بەتەواوى سەرگەردان بووم؛ ھەر
خەرىكى ھاتوچۆ و ئىرەوئەویم، وەك ئەوہى ئامانجى سەرەكى
خۆم ون كرديت. بەم بارودۆخە دەروونىيەى كە ھەمە،
تەنانت زۆرىش دلخۆشم كە ئامانجى خۆم ون كردووه!...”

فيلچانينوف برۆكانى ھىنايەوہ يەك و نەيھىشت قسەكانى
تەواو بكات، پەپىيە ناو قسەكانى و لىنى پرسى، ”چ جۆرە
بارودۆخىكى دەروونى؟“

مىوانى ناوہخت سەرى بەرز كردهوہ و بە چاوى كراوہوہ
پرووى لە فيلچانينوف كرد، كلاوہكەى بۆ دريژ كرد و ئاماژەى
بۆ شىريتە پەشەكە كرد، كە پىوہى بەستبوو، ”تەماشە بکەن،
پەنگە ئىستا بزەنن لە چ بارودۆخىكى دەروونىدام؟“

فيلچانينوف بىھەستانە، سەرەتا چاوى بپىيە شىريتە پەشەكە
و دواترىش چاوى بپىيە مىوانەكەى. لەناكاو پوخسارى بە
شىوہىكەى زۆر ترسناك پەش داگەرا.
”نەلئيت ناتاليا قاسىليقنا مردووه؟“

”بەلى! ناتاليا قاسىليقنا! مانگى سىنى رابردوو... بە نەخۆشىي
سىل، زۆر لەناكاو، دواى دوو يان سى مانگ لەو نەخۆشىيە،
گيانى سپارد و ئا بەم شىوہى بەتەنيا جيى ھىشتم كە دەمبىنى!“
لە كاتىكدا بە ھەستىكى زۆر قوولەوہ مىوانى ناوہخت ئەم
قسانەى لە زار دەھاتنە دەر، دەستى لە ھەردوو لاوہ دەر ھىنا
بە دەستى چەپى ئەو كلاوہى گرتبوو، كە شىريتە پەشەكەى
پىوہ بەستبوو، نزىكەى دە چركەيەكيش سەرە پرووتاوہ و
بىمووہكەى پروو بە عەردەكە شۆر كرديووه.

لەوہ دەچوو ئەم ھەلسووكەوتە نامۆيەى مىوانەكە و

ئەم جوولەيەي كە كردى، لەپەر ژيانى كرديتەو بەبەرى
فيلچانينوفدا، زەردەخەنەيەكى گالتەجارانە كەوتە سەر
ليۋەكانى، زەردەخەنەكە نەك ھەر گالتەجارانە بوو، بگرە لەو
جۆرە زەردەخەنە ژەھراوييانە بوو، كە دەمارى مرۇف دەگرى
و پەستى دەكەن، بەلام ئەم شادييەي فيلچانينوف زۆر دريژەي
نەكيشا، كە ھەوالى مەرگى ئەو خاتونە (كە ماوہيەكى زۆر
لەمەوپيش دۆستايەتتى لەگەيدا ھەبوو بوو و بەباشيش
دەيناسى، بەلام بە ھۆي تىپەربوونى كاتەو سەرکەوتو
بووبوو لەوہى بەتەواوى لەبىرى خۆي دەرى بكات) لە شوينى
خۆي داي چلەكاند و تووشى واقورمانى كرد. يەكەم وشە كە
لە زارى دەر ھات، بە شيۋەي گلەيى و سكاللا دەرى بپرى و
وتى، ”بەراست ئەمە رپى تى دەچىت؟ ئەي بۆچى راستەوخو
نەھاتى و ئەم ھەوالەم پى رابگەينىت؟“

”لە دلنەوايىكرىنتان گەلىك سوپاس دەكەم. بەراستى
ھەست بە پەژارەي ئىوہش دەكەم و پىزانينى زورىشم بۆ ئەو
پەژارەيتان ھەيە، سەرەپاي ئەوہى كە...“
”سەرەپاي ئەوہى كە چى؟“

”سەرەپاي ئەوہى كە چەندىن سالە لە يەكتريش
دابراوين، كەچى ئىوہ ھاوبەشى ئەم كۆستكەوتنەي منتان
كرد و ھاوسۆزىي خۆتان بۆ دەر بپرم، تەننەت نازانم چۆن
سوپاسگوزارىي خۆمتان بۆ دەر بپرم. تەنھا ئەمە بوو كە
دەمويست پىتانى رابگەينەم. ھەلبەت ئەمە ئەو ناكەيەنيت، كە
گومانم لە دلسۆزىي ھاوپرىكانى ترم ھەيىت: لىرە دەتوانم چاوم
بە چەندىن ھاوپرى دلسۆز و جىمتمانە بكەويت و بياندۆزمەوہ،
ھەر بۆ نمونە ستىپان ميخايلوفىچ باكاوتوف. بەلام ئەلىكسى

ئىقانۇڭىچ، ھەر وەك دەزانن، سەرەپاي ھاورپىيەتتەكەمان، كە دەتوانم رى بە خۇم بىدەم بلىم ھاورپىيەتتەكەمان، چونكوو تا ئىستاش من ئەو ھاورپىيەتتەكەمان بەرز دەرخىنم و بەوپەرى رىز و شكۆو يادى دەكەمەو و باسى لىو دەكەم. ئەو بو ماوھى نۆ دانە سال دەبىت، كە تۆ بو تەنھا جارىكىش چىيە لە دواى رۆشتنت لەلای ئىمە لە ماوھى ئەم نۆ سالەدا، تەنھا جارىكىش چىيە سەردانىكت نەكردىن؛ ھىچ نامەگۆرپىنەو ھەيكىش لەگۆرپىدا نەبوو...”

مىوانەكە بە يەك رىتمى موزىكى ھاوئاھەنگ، دەستەواژەكانى دەر دەپرى. تەواوى ئەو كاتەى كە قسەى دەكرد، چاوى لە عەردەكە برىبوو، بەلام ھىچ گومانى تىدا نەبوو، كە تەواوى ئەو كاتەى تىدەپەرى، ھەموو شتەكانى دەبىنى. بەلام قىلچانينۇڭىش ھەنووكە ھىمنى خۆى بەدەست ھىنابۆو.

بە ھەستىكى زۆر نامۆو، كە تا دەھات، ئەو ھەستە بەھىزتر و بەھىزتر دەبوو، چاوى برىبوو پاقىل پاقىلۇڭىچ و زۆر بەقوولۇ گوىى لى گرتبوو. تەننەت كاتىك كە لەناكاو پاقىل پاقىلۇڭىچ لە ئاخوتن وەستا، يەك شەپۆل بىرۆكەى سەير و جۇراوچۇر و چاوەپواننەكراو خۆى خزانە مىشكىو. ھىندە خرۇشابوو، كە ھاوارى كرد، ”بەلام زۆر سەيرە، چۆن تا ئىستا تۆم نەناسىبوو ھە؟ بە لايەنى كەمەو زياتر لە پىنچ جار من و تۆ رىكەوتى يەكترمان كردبوو لە كاتى تىپەربوون بەسەر شەقامەكاندا!“

”بەلى، بە ھەمانشىو مىنىش چاكەم لەبىرە، كە بەردەوام دەھاتنە سەر رىگەكەم! پىم وا بىت دوو جار يان سى جارىك دەبوو...”

”لەراستىدا ئەو تۆ بوويت، كە بەردەوام دەھاتىتە سەر رېگەكەم، نەك من!“

قىلچانىنۇف لە شوينى خۇي ھەستايەو و كتوپر بە شىۋەيەكى چاۋەرواننەكراۋ داي لە قاقاي پىكەنين.

پاقىل پاقلىۋىچ بۇ ساتىك لە قسەكردن ۋەستا ۋە سەرنجەو ۋە بەوردى تەماشاي ھاۋرىكەي كرد. بەلام يەكسەر بەردەوام بۆۋە، ”سەبارەت بەۋەي كە دەلەين بۆچى منتان نەناسىۋەتەو؟ پىدەچىت بە ھۆي تىپەربوونى ئەو ماۋە زۆرەو منتان لەبىر چووبىتەو، سەربارى ئەۋەش، ئەم ئاولەيەشى كە ماۋەيەك دەبىت توۋشى بووم، ھەندىك شوينەۋارى لەسەر پوخسارم بەجى ھىشتوۋە.“

”ئاولە؟ راست دەفەرموون، شوينەۋارى ئاولە بە پوخسارتانەو دەبىنرىت! بەلام سەرەپاي ئەو، ئايا توانىت كە...“

”چارەسەرى بىكەم؟ ھەرشىتىك رەنگە پروو بدات. ئەلىكسى ئىقانۇۋىچ، كەسىك ئاۋا توۋشى لىقەومان بىت، ھەرگىز ناتوانىت ھىچ بلىت.“

”ھەر بەراستى ھەموۋى ۋەك يەكە، بەراستى مايەي پىكەننە! بەلام بەردەوام بن، بەردەوام بىن، ھاۋرى خۆشەويستەكەم!“

”سەرەپاي ئەۋەي چاۋم پىت كەۋت، بە ھەمان شىۋە...“

”بۆستە بزانم! بۆچى ھەر ئىستا وتت ”چارەسەرى بىكەم؟“

مەبەستم ئەۋە بوو كە بە دەربرىنىكى شىاوتر مەبەستى خۇمتان پى رابگەيەنم. بەلام فەرموون بەردەوام بىن، بەردەوام بىن!“

قىلچانىنۇف بە ھۆي چەند ھۆكارىكەۋە وردەور دەھەستى بە دلخۇشىيەكى سەير دەكرد. ئەو ھەستە خەماۋىيە پىشتىر

هەيبوو، ئىستا وردەوردە دەگۆرا بۇ ھەستىكى تر، كە تەواو جياواز بوو لەو ھەي پىشوو تر، بە ھەنگاوى خىرا بەناو ژوورەكەدا سەر و خوارى دەکرد و ئەھات و ئەچوو.

”سەرەپاي ئەو ھەي تەنانەت چاويشم پىتان كەوت، لەگەل ئەو ھەشدا نيازىم بوو كاتىك كە پىم نايە پترسبۆرگ، چاوم پىتان بکەويىت و بتاندۆزمەو، سەرلەنوئ پىتان رادەگەيەنمەو، كە ھىشتاش لە پرووى رۆحييەو ھەست دەكەم تەواو تىكشكاوم... ھەست بە تىكشكانىكى دەروونى زۆر ناخۆش دەكەم، بەتايبەت لە مانگى سيۆە كە...”

”ئەھ، بەلئ! تۆ تووشى تىكشكانى دەروونى بوويت لە مانگى سيۆە... كەمىك رابو ھەستە. بەراست جگەرە ناكيشن؟”

”ئىو ھەش دەزانن، كە رۆژانى زوو، ئەو كاتەي ھىشتا ناتاليا قاسىليقناي كۆچكردو لە ژياندا بوو من...”

”بەلئ، بەلئ، بەدلىايىيەو؛ لە مانگى سيۆە؟”

”بە ئەرك نەبيت ئەتوانن جگەرەيەكم بدەن؟”

”بىگومان، فەرموون ئەمە جگەرە. داي بگيرسين و بەردەوام ببن! بەردەوام ببن! بە شىو ھەيەكى ترسناك...”

فيلچانينوڤ، لە كاتىكدا جگەرەكەي بۆ ئەو داگيرساند، دووبارە بەخىرايى گەرايەو سەر جيگەي خەو ھەي.

پاقىل پاقىلويچ بۆ ساتىك لە قسەكردن ھەستا و تەماشايەكى فيلچانينوڤى كرد و وتى، ”بەراست، تۆش ھىندە باش نايەيتە بەرچا. ئايا بەراست تەندروسىتان باشە؟”

فيلچانينوڤ بەتووپەيىيەو ھاوارى كرد، ”نەفرەت لە تەندروستى من! بەردەوام ببە!

مىوانەكە لە شوينى خۆيەو تەماشاي پەشيوئى

ھاو له که ی خۆی ده کرد، پیده چوو ئاسووده تر بیت، ههروه ها
بروابه خو بوونه که شی ورده ورده گه شه ی ده کرد.

دووباره دهستی کرده وه به ئاخاوتن، "به لام پیم نالین درێژه
به چ شتیک بدهم؟ ئه لیکسی ئیفانو فیچ، سه ره تا ئه وه بهینه ره
پیشچاوی خۆت، که پیاویک تیکشکاوه - به لام تیکشکانیکی
ئاسایی نا، به لکوو سه رتا پیا تیکشکاوه، ئه گه ر بتوانین به مشیوه یه
گوزارشتی لینکه یین؛ پیاویک که دوا ی به سه ر بردنی بیست
سال له ژیا نی هاو سه ری تی به خوش به ختی، پاشان له پر به
هۆی رووداویکه وه سه راپای ژیا نی قلی ده بیته وه و ده گوریت،
له ناو شه قامه کاند، بی ئه وه ی ئامانجیکی دیاریکراوی هه بیت،
ویل و سه رگه ردانانه به دوا ی هیچه وه ویله، هه ر وه ک ئه وه ی
له چۆله وانیه کدا خۆی له یاد کرد بیت، له گه ل ئه وه شدا چیژیکی
راسته قینه له م له یاد کردنه ی خۆی ببینیت. زۆر سروشتیه
ئه گه ر بیت و هه ندیک جار به پیکه وت چاوم به ناسیاویکم
یان ته نانه ت هاو پرییه کی راسته قینه ش بکه ویت، ئه وه هه ر
به ئه نقه ست خۆمی لی هه له ده که م و تا پیشم بکریت، خۆمی
لی نزیك ناخه مه وه، ئه مه مه به ستم له و کاتانه یه، که خۆم له یاد
ده که م. به لام هه ندیک کاتی تر که هه موو شتیکم وه بیر دیته وه،
هه موو ئه و که سانه ی رۆژیک له رۆژان شایه تی ئه و ژیا نه ی
رابر دووم بوون و رابر دوویه ک که ئیستا به سه ر چوو و
هه رگیزیش ناگه ریته وه، له م جۆره کاتانه دا دلم زۆر به توندی
لیده دات و هه ز ده که م خیرا خۆم بگه یه نمه ئه و هاو پرییه ی
مه به ستمه و ئیتر گوئ به روودانی هیچ مه ترسییه ک ناده م
و باز ده ده م به سه ر هه موو مه ترسییه کاند و ته نها بۆ ئه وه ی
به هه موو بوونی خۆم و سۆز و خوشه ویستیمه وه هاو پریکه م

له ئاميز بگرم و تير له ئاميزيا بگريم. چىي تر گرنگ نابيت
بهلامه وه نيوهى شهو بيت يان قرچه قرچى گهرماي نيوه پړ
بيت، تهنانهت ئه گهر پيوست بكات كاتژمير چوارى به يانيش
بيت، ههر بۆ به ديهينانى ئه و مه به ستم خه بهرى ده كه مه وه.
من تهنه سهارهت به كاتى هاتنه كه م به هله دا چووم، به لام
سهارهت به ههلبژاردنى هاوريكه م، به هله دا نه چووم، ئه م
ساته بۆ من زور ساتيكى به نرخ بوو و سهارهت به هاتنه
ناوهخته كه شم، به هوى ئه م بارودوخه دهروونيهى كه
ههستى پى ئه كه م، ههر به راستى پيم وا بوو هيشتا تازه
كاتژمير دوانزهيه. تهنانهت هه ندئ كات پياو په ژاره كانى خوى
ده خواته وه و پى سهرخوش ده بيت. ههرچه ند ئه وهى ئيستا
تيكم ده شكينيت به سهر يه كدا، په ژاره نيه له راستيدا! به م
تازه بيه شتيكى تر هه راسانى كردووم و تيكوپيكم ئه شكينيت
به سهر يه كدا...”

فيلچانينوڤ به دلته نگى و جورى كيش له گرنگيپيدانه وه وتى،
”به راستى زور به نامويى له خوتان ده دوين!”
”به لى، راست ده كه ن، من زور به نامويى له خوم ده دويم...”
”خو... گالته و شتى واش ناكه ن؟”

پافيل پاقلوڤيچ، كه زور ههستى به ئازار كرد، به م قسه يه
دوايى فيلچانينوڤ، به سهر ساميه وه وتى،
”گالته كردن! ئه ويش له كاتيكي له م شيوه يه دا، كه من كو ليك
په ژاره م له سهر دل كو بوته وه...”

”ئاه، ليت ئه پاريمه وه كه چىي تر باسى ئه وه مه كه ن!”
فيلچانينوڤ ههر كه واى وت، ههستايه سهر پى و دهستى
كرده وه به هاتوچۆ به ناو ژووره كدا. پينج خوله كيك به م

شيۋەيە بەيىدەنگى تىپەرى كرد. لەو ھەدا بوو كە ميوانەكەش ھەستىتە سەر پى، بەلام لەناكاو ئىلچانىنۆڭ گوراندى بەسەريدا، ”ھەلنەستىت لە شويىنى خۆت، ھەلنەستىت!“ پاقىل پاقلىۋىچىش، كە بەم شيۋە فەرماندەرانە گويى لەم قسەيە بوو، خيرا و گويىرايەلەنە يەكسەر لەناو كورسىيەكەى خويىا نوقم بۆۋە.

ئىلچانىنۆڭ، ۋەك ئەۋەى لەپر بىرۆكەيەك توۋشى سەرسوورمانى كردىت، لەناكاو لە بەردەمى ميوانەكەيدا راۋەستا، وتى، ”بەلام ئىۋە زۆر گۇراون. ھەر بەراستى بە شيۋەيەكى زۆر ترسناك گۇراون! بە شيۋەيەكى زۆر ئاسايى! مرۆيەكى تەۋاۋ جياۋازن ئىستا!“

”بە راى من ھىچ جىگەى سەرسوورمان نىيە! نۆ سال دوۋرى، كاتىكى كەم نىيە بۆ گۇرانى شيۋەى مرۆڭ!“

”نا، نا، نا، مەبەستەكەى من تىپەرىنى سالەكان نىيە! ھەر بەراستى لە پروۋى شيۋە و بارى جەستەيىيەۋە گۇرانىكى ئەۋتۇتان بەسەردا نەھاتوۋە، بەلام من مەبەستم لە گۇرانىكى ترە، ئىستا تۆ پياۋىكى تەۋاۋ جياۋازىت!“

”ئى ئەمەش ھەر ئاسايىيە، پەنگە ئەۋ گۇرانەشى كە تۆ باسى دەكەيت و من نايزانم، ھەر بە ھۆى ئەم نۆ سالەۋە بىت.“

”ئەى بۆ نەلەين لە مانكى سيۋە؟“

پاقىل پاقلىۋىچ بىزەيەكى دىۋى خستە سەر ليۋەكانى، ”ھە، ھە! بىرۆكەكەتان تا بلەى جىگەى پىكەنەنە... بەلام ئەگەر بوۋىرى ئەۋەم تىدا بىت - ھەر بەراستى ئەمەۋىت لىتان بىرسم مەبەستەن چ جۆرە گۇرانىكە بەدىارىكراۋى!“

”زور باشه، مادهم تو داخوازي ئه وهم لى دهكهيت! منيش بهوپهري راشكاوييه وه وه لامتان ددهمه وه، له راستيدا ئه و پاڦيل پاڦلوقيچه ي جاران دهناسى، مرويه كى تا بلى بهريز و بهويقار، خوشسلوك و مرويه كى تا بلى ژير بوو، بهلام ئه مه ي ئىستا دهيينم و له ماله كه مدايه، له مروڦيكي ههرزه به ولاوه، هيچى تر نييه!“

ڦيلچانينوف لهوپهري توورپيدا بوو، كه تهنهت كوى له دهرپينى هيچ وشهيه كى ناشايسته نه ده كرده وه به رامبه ر ئه و كه سه ناشى كه باش بوون له گه ليدا.“

پاڦيل پاڦلوقيچ وهك ئه وه ي چيژ له هه لچوون و توورپه بوونى خانه خويكه ي ببينيت، به زه رده خه نه يه كى گالته جارانه وه وتى، ”مرويه كى ههرزه! كه واته تو به و شيويه بير دهكه يته وه؟ ئىستاش چيى تر مرويه كى ژير و بهويقار نيم – چيى تر ژير نيم؟“

”نه فرهت له ژيرى! ئىستا زاتى ئه وهم هه يه بلىم، كه تو هه ر به راستى زور ژيريت.“

ڦيلچانينوف له دلى خويدا وتى، ”باشه، به راست من خوم زور به چاوقاييم ده زانى، كه چي ته ماشا بكه، ئه م مردوو مراوه له من چاوقاييمتره! ئه بيت چ ئامانجىكى نهينى هه بيت و چ گو به نديكى له ژير سه ردا بيت؟“

ميوانه كه، كه زور خرؤشابوو، ئاگاي له خوى نه مابوو، له سه ر كورسييه كه ي جووله ي تى كه وتبوو به ملا و به ولاى خويدا خولى ددها، له ناكاو هاوارى كرد، ”ئاها دوستى من، هاوپيى گه ليك شرينم! ئيمه خه ريكى چ به زميكيين؟ ئيمه ئىستا له م سه ر زه مينه نين، ئيمه له كومه لگه يه كى خانه دان و مه زندا

نین! ئیمە دوو ھاورپی کۆنین، گەلیک کۆن و گەلیک گیانی
بەگیانین! ئیستا بەوپەری راستگویی و دۆستایەتیەو ھە
یەک شویندا کۆ بووینەتەو تا گیان بکەینەو بەبەری ئەو
ھاورپیەتیەیی بە ھیچ نرخیک مەزندانە ناکریت، یادی بەخیر،
کە جارێ ئەو خوالیخۆشبوو ھەش لەگەڵمان کۆ دەبوو و
مەجلیسەکانمانی جوانتر دەکرد!

ھەست و سۆزی، بە شیوەیەکی وەھا لە خۆی دوور
خستبوو کە سەرلەنوێ سەرە بۆموو کە خۆی پوو بە
عەردەکە، وەک جاری پیشوو، شۆڕ کردووە، پوخساری لەناو
کلاوہکەیدا ھەشار دا. ئیلچانینۆف بە رق و توورەییەو لینی
دەروانی.

لەپەر خەیاڵیک بە میشکیدا برووسکەیی کرد، "باشە کێ نالیت
ئەم ھەموو شتە ئێکات و ئێلێت، بیەوێت سەر بخاتە سەر
سەرم و گالته جاری بەرپا بکات! بەلام نا... نەخیر، نا... نەخیر!
برواش ناکەم سەرخۆش بیت، لەگەڵ ئەو ھەموو چايشی
سوور ھەلگەراو، تەنانەت گریمان ئەگەر سەرخۆشیش بووایە
- خۆ ھەر ھەمان شتی دەکرد! باشە تۆ بلێیت ھەر بەراستی
ئەم خویڕپیە چیی لە من بویت و چ ئوینیکی لە ژێر سەردا
بیت؟"

پاقیل پاقلۆفیچ، لە کاتی کدا وردەوردە کلاوہکەیی لە
پوخساری دوور دەخستەو و وا دیار بوو لەناو دنیای
خەیاڵ و بیرەو ھەریەکانی رابردوویدا تەواو نوقم بووبیت،
لەناکاو دەنگی بەرز بوو، "بیرت دیت؟ بیرت دیت؟ بیرت
ئەو کاتانە دووقۆلی پیاسەمان دەکرد لەناو گوندەکاندا،
ئەو ئەو ئیوارانەت بیر ماو، کە بەیەکەو بە قسەیی خوش

و جەفەنگبازى بەسەرمان دەبرد، يان ئەو كۆر و ئاھەنگى سەماگىرانانە و دانىشتنەكانمان لەسەر مېزى يارىكردن لە مالى پايەدار، بەرپىزى ميواندۆست سىميۆنى سىميۆنوفىچ؟ يان ئەو ئىوارانەت بىر دىتەو، كە ھەرسىكمان لەدەورى يەك كۆ دەبووینەو و دەمانخویندەو! ئەى يەكەم دیدارت بىر ماو، كە تۆ بەيانىيەكى زوو ھاتبوویت بۆ لامان و ئەتويست سەبارەت بە كارە بازىرگانیيەكانت پرسوجۆم لەگەل بكەیت؟ باشم بىرە كە سەرەتا خەرىك بوو خراپ توورە ببیت، بەلام لەناكاو ناتالیا قاسىليقنا خۆى كرد بە ژوورەویدا و ھەمووى دەخولەكىكى نەبرد، كە بوویت بە ھاورپىيەكى گيانىبەگيانىيى خىزانەكەمان، ئەم ھاورپىيەتيەش نزيكەى يەك سالى رەبەقى خاياند؛ بەسەرھاتى ئەم ھاورپىيەتيەشمان، رېك وەك شانۆنامەكەى تۆرگىنيق، خانمى لارپىيى، بوو.

قېلچانىنۆف سەرى داخستبوو و چاوى لە عەردەكە برىبوو و بەھىواشى لە ژوورەكەدا سەر و خوارى دەكرد، ھەرچەند ئارامى لەبەر برابوو، بەلام سەرەراى ئەو، بەوردى گويى گرتبوو.

لە كاتىكدا كەمىك شەژانى پىوھ ديار بوو، قسەكانى بە ميوانەكەى برى و وتى، "لە راستیدا ئەو، تا ئىستا بە بىرى مندا نەھاتبوو، ئەم شانۆنامەيەى خانمى لارپىيى بوو، كە تۆ باسى لىوھ دەكەیت. ھەرگىزىش پىشتىر نەمىنيبوو، كە تۆ بەم شىوھ زىقنە قسە بكەیت و ئاوا دەمى خۆت خوار بكەیتەو و بەم شىوھ زارە ناسروشيە قسە بكەیت. بۆ وات بەسەر ھاتووە؟"

پاڤىل پاڤلوفىچ خىرا قسەكەى پى برى و وتى، "راستىيەكەى

ئه‌وه‌یه، که من پیشتر زۆر به‌که‌می ئه‌دوام. واته زیاتر بیده‌نگیم هه‌لده‌بژارد. له‌بریی قسه‌کردن. خوشتان باش ده‌زانن، کاتیک خوالیخۆشبووی خیزانم قسه‌ی بکردایه، ئه‌وه من وام به باش ده‌زانی گوی له قسه‌کانی ئه‌و بگرم. بیرت دیت که چهند شیرینانه قسه‌ی ده‌کرد... به‌تایبه‌ت ئه‌و کاتانه‌ی باسی له‌ شانۆنامه‌که‌ی خانمی لاریی و پاله‌وانه‌ سه‌ره‌کییه‌که‌ی ناو ئه‌و شانۆنامه‌یه، ستوبندیف، بکردایه، به‌شیوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی، هه‌لبه‌ت تۆ هه‌قته وام پێ بلێیت و راستیش ده‌که‌یت. گه‌لیک جار، دوا‌ی ئه‌وه‌ی تۆ به‌جیت هیشتبووین، من و ئه‌و خوالیخۆشبووه یادمان له‌ یه‌که‌م دیدارمان له‌گه‌ل تۆدا ده‌کرده‌وه و هه‌میشه به‌و درامایه‌مان ده‌چواند، ئه‌گه‌ر راستیتان بویت، جۆره‌ لیکچوونیک‌ی زۆر هاوشیوه‌ له‌و نیوانه‌دا ده‌بینرا. به‌تایبه‌تی ده‌رباره‌ی ستوبندیف.

قیلچانی‌تۆف، که ته‌واو له‌ ناوه‌ینانی ستوبندیف ده‌هری ببوو، چونکه‌ ناوه‌ینانی ئه‌و کاره‌کته‌ره‌ ده‌بووه‌ هۆی وه‌بیره‌ینانه‌وه و زیندوو‌کردنه‌وه‌ی چه‌ندین بیره‌وه‌ری ناخۆش و ئازاربه‌خش له‌ مێشکیدا، به‌توورپه‌یییه‌وه‌ پێی کوتی به‌عه‌رده‌که‌دا و هاواری کرد، "کامه‌ ستوبندیف؟ نه‌فره‌تی لی بیت!"

پاقیل پاقلۆقیچ به‌ ده‌نگیک‌ی شیرین و له‌سه‌رخۆ وتی، "ستوبندیف کاره‌کته‌ریکه‌، یه‌کیکه‌ له‌ کاره‌کته‌ره‌کانی ناو شانۆنامه‌که‌ی خانمی لاریی و رۆلی هاوسه‌ر ده‌بینیت له‌و شانۆیییه‌دا. به‌لام ئه‌وه‌ی من مه‌به‌ستم بوو له‌م بابه‌ته‌دا، له‌ راستیدا په‌یوه‌ندی به‌ زنجیره‌بیره‌وه‌رییه‌کی شیرینتر و به‌نرختری ژيانمه‌وه‌ هه‌یه، دوا‌ی ئه‌وه‌ی تۆ له‌لامان پۆشیتیت، ستیپان میخایلۆقیچ باگاو‌تۆف، به‌ هاو‌رپیه‌تی خۆی له‌گه‌ل

ئيمه، هه مان ئه و شانازييه گه وره يه ي پي به خشين كه پيشتري
ئيوه پيتان به خشيويوين، ئهم هاورييه تيه شمان له گهل ئه و،
ماوه ي پينج دانه سالي ره به قى خياند.

فيلچانيوڤ هيشتا وهك په يكه ريكي بيگيان له شويى خوى
به پيوه وه ستابوو، وتى، "باگاو توڤ؟ مه به ستت له كييه؟ كامه
باگاو توڤ؟"

"باگاو توڤ، هه مان ستپان ميخايلوڤيچه، كه به هاورييه تى
خوى، خوشنوودى كردين، ريك ساليك دواى تو، هه روه ها...
هه روه ها ريك هه مان شتى كرد، كه تو له گه لتا كردين."

فيلچانيوڤ له كو تايدا بيرى كه وته وه كه كييه، هاوارى
كرد، "ئه ي خوايه، به لي! ئيستا ئه زانم باسى كي ده كه ن!
باگاو توڤ! پيم وا بيت مولگه ي كه شتى و شتى واى هه بوو له
شاروچكه كه ي ئيوه..."

پاڤيل پاڤلوڤيچيش به هه مان ئه و شهيدايى و خوشييه ي
فيلچانيوڤ، به وپه رى دلخوشييه وه هاوارى كرد، "هه بيوو،
هه بيوو! له لاي پاريزگارى پترسبورگ! لاويكى تا بلنى ريكيپوش
و خانه دان بوو، سهر به شكومه ندرينى خيزانه كان بوو! كه سم
نه دييوو هينده ي ئه و لاوه جوانخاس بيت."

"به لي، به لي، به لي! به راست بيرم له چى ده كرده وه؟ بوچى
ئه ويش، به هه مان شيوه..."

پاڤيل پاڤلوڤيچ دووباره به هه مان ئه و شاگه شكه ييه ي
فيلچانيوڤه وه، به وپه رى خوشييه وه هه مان ئه و وشانه ي
دووباره كرده وه، كه ئه و كردنى، وتى، "ئه ويش به هه مان
شيوه، ئه ويش به هه مان شيوه! به لي، ئه ويش به هه مان شيوه،
له هه مان ئه و كاته ي ئيمه له مالى ميواندوستى به خشنده،

خاۋەنپايە بەرپىز سىميۆن سىميونوۋىچ لە ھۆلە تايىبەتەكەي بۇ
نمايىشى شانۋىي، خەرىكى نمايىشكردنى شانۋنامەي خانمى
لارىيى بووين. ستىپان ميخايلوۋىچ رۆلى ئاغاي پى درابوو و
منىش رۆلى ھاوسەرم پى درابوو، ھەروەھا خوالىخۇشبووى
خىزانىشم رۆلى خانمى لادىيى پى درابوو. بەلام بە ھۆي
پىداگرىي ناتاليا قاسىليقناي خىزانى كۆچكردووم، ئەو رۆلەيان
لە من ۋەر گرتەۋە. ئا بەم شىۋەيە بو، من رۆلى ھاوسەرم
نەگىرا. ۋەك ئەۋەي ئەو رۆلە بۇ من نەگونجىت و لەگەل
كەسايەتییەكەمدا نەيەتەۋە...”

قىلچانىنۆف، كە لە توورەيىدا گيانى دەلەرزى، بە شىۋەيەكى
ئابرووبەرەنە و بازارى و دوور لە ئەتەكىت، گوراندى بەسەرىدا،
”شەيتان بەنەفرەت بىت! ئاخىر پىم نالىيت چ لىكچوونىكى ھاوبەش
لەنيوان تۆ و ستوبندىقدا ھەيە؟ جەنابت پىش ئەۋەي ھەركەسىكى
دى بىت، يادت نەچىت كە تۆ پاڧىل پاڧلوۋىچ تروسۆتسكىت،
نەك ستوبندىق! پاشان ئەبىت بمبوورن، چونكە ئەمەۋىت پىتان
رەبگەيەنم، كە بەرپىز باگاوتۆف ئىستا لىرەيە، لە پىترسبۇرگ،
ئەم بەھارە بەم دوو چاۋەي خۆم بىنىمن، كە جەنابتان ھىندە
بەتامەزىۋىيەۋە باس لەو خويىيە دەكەن. بۇ بە ھەمان شىۋەي
كە ھاتوون بۇ لای من، ناچن بۇ لای ئەۋىش؟“

”ئەۋە بۇ ماۋەي دوو دانە ھەفتەي رىكە، پۇژ نىيە نەچمە
بەردەم دەرگاي مالەكەي بۇ ئەۋەي چاۋم پىيى بىكەۋىت، بەلام
پىم پى نادەن چاۋم پىيى بىكەۋىت! لەبەر ئەۋەي نەخۇشە، ھەر
لەبەر ئەۋە پىم پى نادەن بىيىنم! زۆر لەۋە دلىيا بن، كە من
لە سەرچاۋەيەكى زۆر باۋەرپىكراۋەۋە ھەۋالى ئەۋەم لايە، كە
ئەۋ ھەر بەپاستى توۋشى نەخۇشىيەكى زۆر مەترسىدار و

كوشنده بووه. واى بۇ دەچم ھەر لەبەر ھۆكارى ئەم نەخۇشییە مەترسیدارە بێت، كە رێ بە كەس نادەن سەردانى بكەن و چاویان پێى بكەوێت! ھاوڕێیەكى شەشسالا! ئاخ! ئەلىكسى ئیقانوڤیچ، پێت دەلێم و دووبارەشى دەكەمەو: ھەندىك جار كەسێك ئازارەكانى بە شیوەیەكە، كە پێى خۆشە بە قوولاییى زەویدا رۆ بچیت و بەتەواوى تێیدا نوقم بێت! بەلى، ھەر بەراستى؛ ھەروەھا ھەندى كاتى تر، كەسێك پێى خۆشە و دەیەوێت خۆى فرێ بداتە ئامیزى یەكێك لە ناسیاوہ كۆنەكانى یان باشتەر بیلێم، خۆى فرێ بداتە ئامیزى یەكێك لەوانەى لە ژيانى رابردوویدا ھاوبەشىی كردووہ، ئەمەش تەنھا بۆ ئەوہى بە دلىكى ئاسوودەوہ لە ئامیزى یەكدا بگرین، بەو پەرى راستگۆیییەوہ ئەمە دەلێم، بەدلىاىییەوہ بۆ ھىچ مەبەستىكى تر نا، تەنھا بۆ ئەوہى كەمىك لە ئامیزى یەكترىدا بگرین...”

ڤیلچانىڤوڤ لەناكاو بەتوورەییەوہ ھاوارى كرد، ”بە ھەرحال، زۆر باشە، پیتان وا نىیە كە ھەتا ئێرە بۆ ئەمرو بەس بێت؟“

پاڤىل پاڤلوڤیچ یەكسەر لە شوینەكەى خۆى قەلەمبازى دا و وتى، ”بەلى، بىگومان، تا ئێرە بۆ ئەمرو بەسە، لە راستیدا نەك ھەر بەسە، بەلكوو زۆرىش بەسە! ئىستا نزىكى كاتژمىر چوارە و زۆر خەجالەتم كە رەنگە بە ھۆى خودپەسەندى و زیادەگۆییەكانمەوہ بىزارم كردبن...”

”گۆبىگرە، بەدلىاىییەوہ خۆم سەردانت دەكەمەوہ و بەم زووانە چاوم پیت دەكەوێتەوہ، دواى ئەوہ، ھىوادارم...”

راستەوخۆ و بەراشكاوى پیم بلییت، ھەر بەراستى ئەمرو خەيال نەبوویت؟“

“خەيال! بە ھىچ كلۇجىك!...”

“كە ھاتىت بۇ ئىرە، ھىچ شتىكت نە خوار دېۋو ھە يان پىشتەر
نە تھوار دېۋو؟”

“ئەزانى چى، ئەلىكسى ئىفانۇقىچ، ھەست دەكەم كەمىك
تات ھەيىت.”

“سبەينى بەيانى، پىش كاتژمىر يەك دىم بۇ دىدارت و
چاوم پىت دەكەويىت.”

پاقىل پاقۇقىچ، كە زۆر كەيفخۇش و بازى بوو لە دۇخەكە،
خىرا پەرىيە ناو قسەكانى قىلچانىنۇف و قسەيەكى مزرى
ئاراستە كرد و وتى، “ماوئەكى زۆرە سەرنجتان دەدەم و وا
دەر دەكەويىت ھەر لەخۇتەنەو قسە بىزپكىنن! ھەر بەراستى بە
ھۆى گەلخۆيىيى خۇمەو كە لە خەوم كردن، ھەست بە ئازارى
ويژدان دەكەم... بۆيە من ھەر ئىستا دەپۇم، ھەر ئىستا دەپۇم!
ئىوھش بۇخۇتان پاكشىن و ھەول بەدن كەمىك بخەون!”
قىلچانىنۇف لەدواى كابرانە بەخىرايى ھاوارى كرد، “بەلام
ناوونىشانى خۇتت پى نەوتم، كە لەكوى نىشتەجىيىت؟”

“بەراست پىم نەوتىت! من لە ھۆتىل پۇكرۇقسكى نىشتەجىم.
“كامە ھۆتىل پۇكرۇقسكى؟”

“پىك نىكى كلىساي پۇكرۇقسكىيە. نىكىكە لە لايەكى
شەقامەكەو. بەس راستىتان بويت، ناوى شەقامەكە و ژمارەى
شەقامەكەم بىر نەماو، بەلام ھەر پىك نىكى كلىساي
پۇكرۇقسكىيە.”

“بەدلىيايىيەو ئەيدۇزمەو!”

“بەوپەرى خۇشحالىيەو، ھەركات بىن، ئەتانخەمە سەر سەرم.”

خەرىك بوو بە پليكانەكاندا دەچووە خوارەو، كە
سەرلەنۆي ئيلچانينوف قاوى دايەو، ”رابطەستە! بەراست،
ناتەويەت جيگە و ريگەت بگوريت؟“

پاڤيل پاڤلوفيتش لە كاتيكدا لەسەر پلەي سينيەمي پليكانەكان
وەستابوو، ئاوپى بۆ لاي ئيلچانينوف دەدايەو، بە چاويكى
كراو و بە پروويەكى خوشەو ھاواري كرد، ”مەبەستت چيە
لەوەي جيگە و ريگەم بگورم؟“

لەبري وەلامدانەو، ئيلچانينوف بە ھەموو ھيزى خويەو
دەرگاھەي بە دەنگيكي بەرز بە پرويدا داخست. بەورياببيەو
دەرگاھەي كليل دا. كاتيك گەرايەو بۆ ناو ژوورەكەي، وەك
ئەوەي ئەتكي نامووسيان كردبەت، بەخەستوخۆلي تفيكي لە
عەردەكە كرد.

دواي ئەوەي بۆ ماوەي پينچ خولەكيك لە ناوەرپاستي
ژوورەكەدا بيچوولە بەپيوە راوہستا. بي ئەوەي جلەكاني
بگوريت، خوي فرى دايە سەر جيگەكەي و ھەمووي خولەكيكي
نەبرد، كە چاوەكاني چوونە خويكي قوولەو، ئەو مۆمەي
لەبيري چووبوو بيكوژينيئەو، بەھيواشي لەسەر ميژەكە
دەسووتا.

ژن و مېرد له گملا دۆسته کېدا

له خه ويكي زور قوول پو چووبوو، نزيكي دهو روبهري
كاتزمير نو و نيو بوو كه به ئاگا هاته وه؛ له شوييني خوي
ته كانيكي دا و هه ستا، له سهر جيگه كه ي دانېشت، به خيرا يي
هه موو شتيكي وه بير هاته وه، به تايبه ت ئه وه ي په يوه نديي به
مه رگي ئه و ژنه كوچكردو وه بوو.

ئو هه وال له ناكاهه ي دوييني شهوي رابردوو، سه باره ت
به مه رگي ئه و ژنه، هه ستيكي زور ناخوش و تا راده يه ك
ئازار او ييشي له سهر دلي به جي هيشتبوو. ئه م ئازار و
ناخوشييه، به هو ي بېرؤكه يه كي سه يره وه، كه دوييني شهوي
رابردوو له ئاماده بووني پاڅيل پاڅلوڅيچ بو ي دروست
ببوو، به شيوه يه كي كاتي بابته تي مردني ئه و ئافره ته ي كه
سهره تا به بيستني هه والي مردنه كه ي داي چله كاندبوو،
له بير ي چووبو وه. به لام ئه مړو، هه ر له يه كه م ساتي
خه به ربوونه وه يه وه، هه موو ئه و شتانه ي كه نو سال به ر له
ئېستا پرويان دابوو، له ناكاه به شيوه يه كي زور نائاسايي و

به شیوهیهکی زۆر ږوون، هەر هه مووی له میشکیدا زیندوو بوونه وه.

څیلچانینوډ، ئەم ژنه کوچکردووه، واته ناتالیا څاسلیڅنا، خیزانی ئەم تروسۆتسکییهی به شیوهیهکی ژیربه ژیر خوش دهووست و کاتیک ږووی کردبووه شارهکهی ئەمان، شاری "ت"، بۆ به ده مه وه چوونی "دۆسیهیهکی تری هەر له سهر بابتهی میرات و هه ندیک مولکی تایبه تی،" یهک دانه سالی ږیک خو ی به م دۆسیهیه وه سه رقال کرد، له راستیدا هوکه ی ئە وه بوو، که به راستی عاشقی ئەم ژنه ببوو، ئەگین خودی ئەو دۆسیهیه پیوستی به و هه موو کاته نه بوو، تا ئەم به م شیوهیه له و ئی دای کوتیت، ته نیا هوکار ئەو شه یدابوونه له ږاده به دهره بوو، که به رامبه ر به و ئافره ته هه یبوو. ئەم شه یدابوون و ئاشق بوونه ی به رامبه ر به و ژنه هینده به هیز بوو، که به ته واوی بیرو هوشی له کار خستبوو، ئەگه ریش به شیوهیهکی راستتر بیلین، وهک کو یله ی ناتالیا څاسلیڅنای لی هاتبوو. ئەگه ر به اتبایه و ئەم ژنه داوایه کی زۆر ناږه وا و دوور له هه ستی مرو څایه تی و ته نها له به ر مه یلیکی ږووچی ژنانه ی خو ی بکر دایه، ئەوا څیلچانینوډ، بی ئە وه ی بیر ی له دهر ئەنجامی ئەم کاره بکر دایه ته وه، بی سی و دوو ئاماده بوو سه ری خو شی له ږیگه ی ئەنجامدانی ئەو کاره دا دابنایه و به هیچ شیوهیه کیش به لایه وه گرنگ نه ده بوو، ئە وه ی به لای ئە وه وه گرنگ بوو، ته نیا ئە وه بوو که چۆن دل ی ئەو ژنه ږازی بکات.

هه لبه ت هه رگیز پیشت ر هه ستیکی هاو شیوه ی ئەم هه سته ی ئیستای نه بوو بوو. له کو تاییی ساله که دا، که کاتی

لیکجیابوونه وهیان چیی تر کاری نه کردهنی نه بوو، ده بوو
هه ر لیک جیا ببوونایه ته وه، هاتنه پیشه وهی وه ها ساتیکی
چاره نو و سساز، قیلچانیوۆفی له غه م و په ژاره و نائۆمیدییه کی
قوولدا نغرو کرد، هه رچه ند ماوهی لیکدا برانه که زور کورتیش
ده هاته پیشچاو، به لام چه ندین جار پیشنیاری ئه وهی بو
ناتالیا قاسیلیقنا کرد، که میرده کهی جی بهیلیت و پشت
له هه موو شت بکات و له گه لیدا به ره و دهره وهی ولات بو
هه تاهه تایه هه لبین. به لام به هه ندوهره نه گرتنی ئه م قسه یه و
پارایی ئه م ژنه (که په نگه سه ره تا وه ک گالته، یان به
هوی جارزبوونی له زوری دوو باره بوونه وهی ئه م داوایه ی
قیلچانیوۆف، په نگه به ته واوی ئه م پیشنیاره ی په سه ند
بکر دایه) ئه مه بوو که وای له قیلچانیوۆف کرد به ناچاری
ده ست له م داوایه ی بشوات و دوا جار به ته نیا خوی ئه م
گه شته بکات.

له راستیدا هه مووی دوو مانگیک تیپه ر نه ببوو، کاتیک
له پترسبۆرگ ئه و پرسیاره ی له خوی ده کرد و هه رگیزیش
نه یتوانی وه لامیکی بو بدۆزیته وه. ”هه ر به راست ئه و
ئه و ژنه ی خوش ویستوو یان تو بلایی ئه مه ته نها له
مه یلیکی هه رزه کارانه زیاتر، چیی دی نه بوو بیئت؟“ هه لبه ت
قیلچانیوۆف ئه م پرسیاره ی له دیوانه یی یان له وهی عه شقی
یه کیکی تر هاتیته سه ر پیی، نه ده کرد. ته واوی ئه و دوو
مانگه ی سه ره تا، که گه رابوو هه بو پترسبۆرگ، له ناو جوړه
سربوونی کدا نغرو ببوو، که هیچ ئافره تیک به ده گمه نیش
نه یده توانی سه رنجی به لای خویدا رابکیتشیت، له گه ل ئه وهی
سه ره له نوێ و به خیرایی توانیی په یوه ندیی به کو نه کانی نوێ

بكاتەو و دەر فەتى ئەو ەى بۆ رەخسابوو، كە دەست لە گەل سەدان ئافرەتى جوان تىكەل بكاتەو، بەلام سەرەپاى ئەو پرسىار و دېدۇنگىيەى لەلاى دروست ببوو، دەيزانى ئەگەر بىت و دەر فەتى ئەو ەى بۆ بىتە پىشەو و سەرلەنوئى بگەرپتەو بۆ شارى ت... ئەو پاستەوخو يەخسىرى داوى فيلبازانەى ئەو ژنە دەبىتەو. جوانىى ئەم ژنە بە شيۆەيەك كارى لە دلى كردبوو، كە تەنانەت ەتا پىنج دانە سالى رەبەق، ەەر لەسەر ئەم برۋايەى خوئ مایەو. بەلام لەداوى ئەو پىنج سالەو، چىى تر ئەم بابەتە جىگەى سەرنجى نەبوو، بەلكو ئەم بابەتە بەتەواوى ببوو جىگەى رقتىبوونەو ەيەكى زۆر، ەەركات ئەم ژنەى وەبىر بەاتايەتەو، واى لى ەاتبوو تەنانەت رقى لە خوئى بىتەو. ەەرچەند بىرى لەو يەك سالە دەكردەو، كە لە شارى ت بەسەرى بردبوو، لە حالى خوئ تەرىق دەبوو. ەەرچەند بىرى دەكردەو، لەو نەدەگەشت كە چۆنچۆنى كەوتبوو ژىر كارىگەرىى ئەم سۆزە گەئە/نەيەو و خەرىك بوو لە داخان مېشكى دەتەقى، نەيدەتوانى باوەر بەو بكات، كە ئەو ئەم بوو ئاوا كەوتۆتە ژىر كارىگەرىى سۆزىكى لەو شيۆەيەو. ەەرچىى يادەو ەرىيەك لەو ئەشقەدا ەيبوو، كاتىك بىرى دەكەوتەو، ەەمووى بىمانا و ەەرزەكارانە دەهاتە پىشچاوى، ەەركاتىك ئەم شتانەى بىر دەكەوتەو، رۋخسارى لە تەرىقىدا سوور ەلدەگەرا و تا ئەو ئاستەى خەرىك بوو دەيخستە گريان، ەەموو ئەو يادەو ەرييانە ببوون بە ئازار و وىژدانى بەتوندى ئازار دەدا. پاستە چەند سالىك دواتر، بە شيۆەيەك لە شيۆەكان، ئارامتر ببوويەو، سەرلەنوئى

هه‌ولێ دا هه‌موو شت له‌بیر بکات و تا راده‌یه‌کیش ئه‌وه‌ی
بۆ چووه‌ سه‌ر. به‌لام ئیستا، وا له‌ناکاو دوا‌ی تیپه‌ربوونی
نۆ ساڵ، سه‌رجه‌م ئه‌و پرووداوانه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر نامۆ
له‌گه‌ل هه‌والی مه‌رگی ناتالیا قاسیلیفنا، که شه‌وی پیشتر
پیی راگه‌یه‌ندرا، سه‌رله‌نوێ زیندوو ده‌بنه‌وه‌.

ئیستا که له‌سه‌ر جیگه‌ی خه‌وه‌که‌ی دانیشتبوو، کۆمه‌لیک
بیره‌وه‌ری تیکه‌لوپیکه‌ل به‌یه‌ک جار شالاوایان بۆ می‌شکی
هینابوو، له‌نیوان هه‌موو ئه‌و بیره‌وه‌رییه‌ تیکه‌لوپیکه‌لانه‌ی
شالاوایان هینابوو بۆ می‌شکی، ته‌نها هه‌ستی به‌یه‌ک شت
ده‌کرد و په‌یی به‌یه‌ک شت ده‌برد. ئه‌ویش ئه‌وه‌ بوو، راسته‌
سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی بیستنی هه‌واله‌که‌ی شه‌وی رابردوو له‌
سه‌ره‌تادا تاساندی، به‌لام له‌ راستیدا مردنی ئه‌و ژنه‌ به‌هیچ
شیوه‌یه‌ک نه‌بووه‌ مایه‌ی جارزبوونی، بگره‌ تا راده‌یه‌کیش
هه‌ستی به‌ ئاسووده‌یی ده‌کرد و له‌ خۆی ده‌پرسی، "ئه‌ری
هه‌ر به‌راست، ئه‌وه‌ منم که به‌هیچ شیوه‌یه‌ک هه‌ستم
بۆ مردنی ئه‌و ژنه‌ ناجوولیت و بۆی به‌داخ نیم؟" ئه‌مه‌
راستی بوو، که چیی تر ئه‌و هیچ هه‌ست و کینه‌یه‌کی له‌
دڵدا به‌رامبه‌ر به‌و ژنه‌ نه‌ما‌بوو. هه‌ر بۆیه ئیستا ده‌توانیت
به‌ خه‌یالێکی زۆر ئاسووده‌وه‌ سه‌باره‌ت به‌و ژنه‌ دادوه‌ری
خۆی به‌ شیوه‌یه‌کی بی‌لایه‌نانه‌ و دادپه‌روهرانه‌ بکات.

بروایه‌ک، که له‌ ماوه‌ی ئه‌م نۆ ساڵه‌ی رابردوودا بۆی
دروست ببوو، ئه‌وه‌ بوو که ناتالیا قاسیلیفنا له‌ چینیکی
هه‌ره‌ ساده‌ و ئاسایی خانمانی گوندی بوو، به‌لام له‌ناو
هه‌موو خانمه‌ گووندییه‌کاندا جیاوازی بوو، تا راده‌یه‌کی
زۆر له‌وان جیاوازی بوو وه‌ک ئه‌وه‌ی له‌ناو کۆمه‌لگه‌یه‌کی

شكوداردا پەروەردە كرابييت (كيش ناليت ھەر بەراستى ئەم خانمە خۆى لە بنچينەوہ كەسيكى خانەدان نەبووييت؟ رەنگە ئەسلەن ھەر واش نەبييت و ئەوہ تەنھا بىرۆكەيەكى خەيالى بييت، كە من لە مېشكى خۆمدا بۆ ئەوم درووست كردبييت!) بە ھەرحال، فيلچانينۆڤ سەرەراى ھەموو ئەمانەش، ھەميشە پيى وا بووہ كە كەموكورتى و ھەلەيەك ھەيە لە تيروانينەكانى بەرامبەر بەو ژنە، ھەرچەندە ئىستاشى لەگەلدا بييت، كە ھىشتاش ھەستىكى بەرامبەر بەو ژنە ھەر لە دلدا مابوو، بەلام راستىيەكان پيچەوانەى ئەم ھەستەيان دەسەلمانە.

ئەم باگاوتۆڤەش بە ھەمان شيوہ لەگەل ئەم ژنە، پەيوەندييەكى ژيربەژيرى چەندسالەى لەگەل درووست كردبوو، رەنگە ئەويش بە ھەمان شيوہ كەوتبيتە "ژير كاريگەريى جوانيى ئەم ژنەوہ." راستىيەكەى، ھەرچەندە باگاوتۆڤ سەر بە بەرزترين و شكودارترين چينە كۆمەلايەتبيەكانى پترسبۆرگ بوو، لە خيزانيكى خانەداندا گەورە ببوو، بەلام لەگەل ئەوہشدا، تا بليى كەسيكى مېشك پووت بوو ھەر وەك فيلچانينۆڤ، كە ھەميشە واى پى دەوت، تەنھا لە پترسبۆرگ دەيتوانى ژيانىكى سەرکەوتووانەى ھەبييت و بژى. كەچى لەگەل ئەوہشدا، پترسبۆرگ پشتگوئى دەخات و قوربانى بە ھەموو شتە گرنگەكانى ژيانى خۆى دەدات و پشت لە ھەمووى دەكات، تەنھا لەپيناو ئەم ژنەدا! پينچ دانە سالى ريك لە تەمەنى خۆى لە شارى ت بەفيرو دابوو. بەلى، دواجار دەگەرپتەوہ بۆ پترسبۆرگ، بەلام رەنگە ھۆكارى گەرانەوہكەى ئەوہ بووييت، كە چيى تر

ئیشیان پئی نه‌مابیت و وه‌ک تاکه‌پیلایوکی دراو و بیکه‌لک
فری درابیته‌ده‌روه. که‌واته‌هه‌ر به‌راستی ده‌بیت شتیکی
ناوازه و تایبته‌له‌ناو ئه‌م ژنه‌دا بوونی هه‌بووبیت، که
ئه‌ویش ره‌نگه‌هیزی سه‌رنج‌راکیشان و یه‌خسیرکردن و
زالبوون به‌سه‌ر دل و بیروه‌وشی پیاواندا بووبیت!

به‌لام سه‌ره‌پای ئه‌مه‌ش، وا‌ده‌ر نه‌ده‌که‌وت ئه‌م ژنه‌ ئه‌م
توانایه‌ی هه‌بیت، واته‌ سه‌رنج‌راکیشان و توانای یه‌خسیرکردن.
ته‌نانه‌ت هینده‌ جوانیش نه‌بوو. ره‌نگه‌هه‌ر هیچ جوانیه‌کی
نه‌بووبیت. بو‌یه‌که‌م جار که‌ قیلچانینۆف ناسیی، ته‌مه‌نی
ته‌نیا بیستوهه‌شت سالی‌ک ده‌بوو. به‌ شیوه‌یه‌کی گشتی هینده
جوان نه‌بوو، به‌لام هه‌ندیک جار که‌ روخساری ده‌جوولاند،
جوانیه‌کی دل‌رفینی پی‌ده‌به‌خشی، چاوه‌کانی جوان نه‌بوون،
جوړیک له‌ توندوتیژی بیئه‌ندازه‌ی تیدا ده‌بینرا. زو‌ریش
جه‌سته‌ی لاواز بوو، له‌ رووی رو‌شن‌بیری‌شه‌وه‌ باش
په‌روه‌رده‌ نه‌کرا‌بوو، به‌لام ژیرییه‌که‌ی زو‌ر روون و ئاشکرا
بوو، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، بیرکردنه‌وه‌کانی یه‌کلایه‌نه‌ بوو،
زو‌ریش پیداگری‌ی له‌ بیرۆکه‌کانی خو‌ی ده‌کرد. هه‌رچه‌نده
هه‌ندیک جار هه‌لسوکه‌وته‌کانی وه‌ک هه‌لسوکه‌وتی خانمیکی
گوندی وا‌بوو، به‌لام به‌ شیوه‌یه‌کی تایبته‌ی و جیا‌وان، راسته
ئه‌و هه‌لسوکه‌وتی به‌م شیوه‌یه‌ بوو، به‌لام تا‌بلی‌ی که‌سیکی
به‌ئاوه‌ز بوو، به‌تایبته‌ له‌ بابته‌ی جلو‌به‌رگپۆشیندا، چونکه
به‌راستی له‌ هه‌لبژاردنی ئه‌و جلانه‌ی له‌به‌ری ده‌کردن،
سه‌لیقه‌یه‌کی زو‌ر بیۆینه‌ی هه‌بوو. له‌ راستیدا هه‌ستیکی
هونه‌ری تایبته‌ به‌ خو‌ی هه‌بوو. سروشته‌که‌شی سروشتیکی
بریارده‌رانه‌ و زو‌ریش سه‌پینه‌رانه‌ بوو. هیچکات نه‌ده‌توانرا

بەئاسانى سازشى لەگەلدا بىكرىت لەسەر شتىك يان ھەموو شتىك يان ھىچ شتىك. "لە كاتە دژوارەكاندا زۆر چەلەنگ و چاونەترس و بەھىز بوو، سەرەپاي ئەوھى زۆر بەخشندە بوو، لە ھەمان كاتدا زۆرىش بىويژدان بوو. مشتومپر كردن لەگەل ئەم ئافرەتە كارى نەكردەنى بوو؛ ھەتا ئىوارە بتوتايە دوو كەرەتى دوو دەكاتە چوار، ئەگەر بەھاتايە و خوى نەيوتايە دەكاتە چوار، ھىز نەبوو ئەو بەختە مېشكەو كە دەكاتە چوار، چونكە لە راستىدا بۇ ئەو، جگە لەوھى لە بىرى خۇيدا بوو، ھەموو شتىكى تر لاي بېمانا بوو. ھەرگىز بۇ ھىچ شتىك خوى بە خەتاكار و جىلۆمە نەدەزانى. ھەرگىز پۆژىك لە پۆژان ناپاكيە بەردەوامەكانى دەرھەق بە مېردەكەى، بۇ ساتىكىش چىيە، ويژدانى ئازار نەدابوو. بۇ نمونە، قىلچانىنۆف بە برۆاى خوى ناتاليا قاسىليقناى بە خاتوو مەريەمى پاكىزە دەچواند و لەو برۆايەدا بوو لەو بچىت، ھۆكارى ئەم لىكچواندنەش بۇ ئەو دەگەپايەو، كە خاتوو مەريەمى پاكىزە وا برۆاى بە خوى ھىتابوو، كە دايكى خودايە - بە ھەمان شىوەش، ناتاليا قاسىليقناش لە ناخى خۇيدا برۆاى بە خوى ھىتابوو، كە ھەموو ئەو شتانەى ئەيكات، ھىچى ھەلە نىيە.

زۆر بەوھفا بوو لەگەل دۆستەكەيدا، بەلام ھەتا ئەو شوينەى دۆستەكەى لە گوپرايەلىي دەر نەچووايە و بىزارى نەكردايە. زۆر چىژى لەو دەبينى، كە دۆستەكەى ئازار بدات، بەلام بەباشىيش شارەزاي ئەو بوو، كە چۆن ئاشتىان بكاتەو و دليان بەدەست بەينىتەو.

ئەو ژنە سروشتىكى ھەستەوەر، دلپەق، تا رادەيەكى

زۆریش هه‌شهریی هه‌بوو. رقی زۆر له به‌دره‌وشتی بوو و زۆر به‌تونیدییش به‌گژیدا ده‌چوووه‌و و ئیدانه‌ی ده‌کرد، به‌لام کێشه‌که له‌وه‌دا بوو، که خۆی که‌سیکی به‌دره‌وشت بوو! به‌لام هیچ جوړه راستیه‌که نه‌یده‌توانی له به‌دره‌وشتیه‌کانی خۆی به‌ئاگای به‌یینه‌وه. هه‌ر زۆر به‌ساده‌یی نه‌یده‌زانی که ئاویه. قیلچانینۆف، ئه‌و کاته‌ی هیشتا له شاری ت بوو، به‌م شیوه‌یه بیرى ده‌کرده‌وه، (به‌لام ئه‌بێت پێشتر ئاماژه به‌وه بکه‌م، کاتیک ئه‌مه‌ی ده‌وت، که خودی خوشی به‌شدار بوو له داوینپسییه‌کانی ئه‌و ژنه) ده‌یوت، ”ئمه‌ له‌و جوړه ژنانه‌یه، که ده‌لیی بۆ ئه‌وه له‌دایک بوون که ناپاکی له میرده‌کانیان بکه‌ن.“ ئه‌م جوړه ئافره‌تانه هه‌رگیز نابن به‌قه‌یره، ئه‌م جوړانه یاسای سروشته‌که‌یان وه‌هایه، که شوو بکه‌ن، دواى شووکردنیش مه‌رامه‌کانی خۆیان به‌دی به‌یئن. میرده‌کانیان یه‌که‌م خوشه‌ویستیان، به‌لام تا ئه‌و کاته‌ی شوویان پێ نه‌کردوون، دواى شووکردن پێیان، باسیک له‌م خوشه‌ویستیه بوونی نامینیت. هیچ که‌سیک هینده‌ی ئه‌م جوړه ئافره‌تانه به‌کارامه‌یی و ئاسانی شوو ناکه‌ن. بۆ یه‌که‌م ناپاکیشیان که ئه‌نجامی ده‌دن، هه‌میشه میرده‌که‌یان سه‌رکۆنه ده‌که‌ن، دواتر تا ماوه‌یه‌کی باش هه‌موو شتیک به‌راستگویی و وه‌فاداری ده‌رواته پێش. له‌کو‌تایشدا هه‌میشه خۆیان له سه‌ددا سه‌د به‌راست ده‌زانن و به‌دلیاییشه‌وه به‌ته‌واوی خوشیان به‌پاک و بی‌گونا‌ه ده‌زانن.

قیلچانینۆف به‌ته‌واوی برۆای به‌وه هه‌بوو، که نمونه‌ی گه‌لیک له‌م جوړه ژنانه، هه‌ر به‌راستی بوونیان هه‌یه، به‌لام له هه‌مان کاتدا برۆاشی به‌وه هه‌بوو، که کۆمه‌له

پياويكىش له بهرامبهر ئهم جوره ژنانه دا بوونيان ههيه، كه چاره نووسيان ته نيا ئه وهيه بۆ هه مېشه له گهل ئهم جوره له ژنان ژيان به سهر بهرن. ئه گهر به شيويه كه تر گوزارشتى لى بكهين، به راي قىلچانينوڤ، ئهركى سهره كىي ئهم جوره ميردانه ئه وهيه، كه ميردى هه مېشه يى بن، يان پروتتر بليين، كه ئهمانه له ميردىكى كارتونى زياتر، هيچى دى نين. "ئهم جوره له پياوان بۆ ئه وه له دايك دهبن و گهره دهبن، ته نيا بۆ ئه وهى يهك جار له ژياناندا هاوسه رگيرى بكهن و ببن به ميرد و دواتريش دهبن به داردهستى ژنه كانيان. هه رچهند ئه گهر به ريكهوت ئهم جوره پياوانه خاوهنى جوره كه سايه تيه كه تايبهت به خوشيان بن و پله و پايه يه كه كومه لايه تى به رزيشيان هه بيت، به لام ئهمه هيچ له و راستيه ناگوپيت، كه له كه سيكى كارتونى و بيده سولات بهرامبهر به ويستى ژنه كانيان، له پروكه شيك زياتر، چى دى نين. هه ر وهك چۆن خۆر ناتوانيت بهر به رۆشنايى خوى بگريت، ئهم جورانهش ناتوانن له و شهرمه زارى و رسوايى يانهى به هوى ژنه كانيان وه بۆيان دروست ده بيت، هه ليين، هه مېشه وهك كه سيكى سهر شوپ و سووك له ناو كوڤ و كومه لدا ليين دهروانريت. هه رچهند هه مېشه ئاگادارى ئه وهشن كه چى پرو ديدات، به لام هه مېشه خويان له گىلى ده دن و وهك ئه وهى نه بايان ديبيت نه باران، يان رهنگيشه هه ر به راستى سروشتيان وا بيت، كه هه مېشه بيتاگا بن له م شتانه."

قىلچانينوڤ زۆر به توندى برىواى به هه بوونى ئهم دوو دهسته يه له ژنان و پياوان هه بوو، برىواشى وا بوو كه پاڅيل

پاقلوڤیچ تروسۆتسکی، نموونهیهکی هه ره زیندووی ئەم دوو دهستهیه.

ئەو پاڤیل پاقلوڤیچهی شهوی پیشووتر لهوئ بوو، بهدنیاییهوه زۆر جیاواز بوو لهو پاڤیل پاقلوڤیچهی پیشتر له شاری ت ناسیبووی. به شیوهیهکی باوهڕپینهکراوانه گۆرَابوو. بهلام ڤیلچانینۆڤ باش دهیزانی ئەو ناچار بووه و هه ره دهبوایه ئاوا بگۆریت، که ئەمەش له راستیدا بهتهواوی شتیکی سرووشتیه؛ ئەم بهڕیز تروسۆتسکییه ئەگه ره بهاتایه تا ئیستاش ژنهکهی زیندووبا، ئەوا هه ره وهک پیشتر چۆن بوو، ئا بهو شیوهیه لهسه ره ههلسوکهوتهکانی خۆی دهمایهوه. بهلام ئەمەی ئیستا ههیه، ریک وهک ئەوهیه که بهشیک بووبیت له جهستهیهکی ساغ و لهناکاو ئەم بهشه جیا بووبیتهوه و سه ره بهخۆیی بهدهست هینابیت، ههروهها بهتهواوی بووبیت به بوونهوهریکی زۆر سه رسوور هینه ره و تا بلیی جیاوز لهوهی پیشتر.

بهلام سه بارهت به پاڤیل پاقلوڤیچ، که له رابردودا له شاری ت بوو، ڤیلچانینۆڤ بهم شیوهیه رابردووی ئەم پیاوهی لهبیر بوو و ئیستا بهم شیوهیه بیرى دهکهوتهوه: "بهدنیاییهوه له شاری ت، پاڤیل پاقلوڤیچ، زۆر بهسادهیی ئەتوانم بلیم، له میردیک زیاتر، چیی دی نهبوو. ئەگه ریش بۆ نموونه، بشلین فه رمانبه ره بووه و به باشی خزمه تی کردووه، ئەوه له راستیدا به ویست و به خوشیی خۆی نهبووه، بهلکوو ئەمەش ناچاریی ژيانی ژن و میردایه تی ئەمەی پی کردبوو. له راستیدا بۆیه خزمه تی دهکرد، ئەمەش هه ره له به ره خاتری ژنهکهی و پیگه ی کۆمه لایه تیی ژنهکهی له شاری ت

بوو. بۇيە ئەمەش شتىكى ئاسايى بوو، كە لە ناخى خۇيدا
 ھەست بە دلگەرمى و چىژ بكات سەبارەت بە ئەركەكەي.
 ئەوكات تەنيا تەمەنى سىوپىنچ سالىك دەبوو، كە سەرۋەت
 و سامانىكى گچكەي بۇ خۇي پىكەوۋە نابوو. ھەرچەند لەو
 بەشەي ئەو كارى تىدا دەکرد، ھىندە بەتوانا نەبوو، بەلام لە
 ھەمان كاتىشدا كەموكوورپىشى نەبوو. بەردەوام ھاموشۇي
 خانەدانەكانى دەکرد و تىكەلاويان دەبوو. بە كەسىكى زۆر
 دەستودلفراوان ناوبانگى دەر كردبوو، بەم ھۆيەشەوۋە لە
 شارى ت رىژىكى زۆر لە ناتاليا قاسىليقناي خىزانى دەگىرا.
 بەلام ھەرچۇنىك بىت، ناتاليا قاسىليقنا ئەم رىزگرتنەي زۆر
 بەلاوۋە گرنگ نەبوو، كە لە دەرەوۋە بەرامبەرى دهنوئىرا،
 بەلكوو زۆر بەسادەيى پىشى وا بوو، كە ئەمە ئەركە لەسەر
 ئەو خەلكە و پىويستە لەسەريان رىزى بگرن. ھەرچەندە
 لە دەرەوۋە بەم شىۋەيە بوو، بەلام لە مالەكەي خۇيدا، تا
 بلىنى خانەخوييەكى دلفراوان و شىرىن بوو بەرامبەر ئەو
 ميوانانەي پروويان دەكردە مالەكەي. بە شىۋەيەكى زۆر
 ليھاتووانە راھىنانى بە پاڧىل پاڧلۇڧىچ كردبوو، بە شىۋەيەكى
 وەھا فىرى چۇنىتىي ھەلسوكەوتكردن و وتووئىژكردى
 كردبوو، كە تەنانت تواناي ئەوۋەي ھەبوو پىشۋازى لە
 بەرزترين چىنى خانەدان و بەگزادەكان بكات بەبى پروودانى
 ھىچ گرفتىك. رەنگە بەلاي ڧىلچانىنۋقەوۋە، وەك مرقۇڧىكى
 زۆر ژىر و ليھاتوو دەر كەوتىيت. بەلام بە ھۆي ئەوۋەي
 ناتاليا قاسىليقنا ھەزى نەدەكرد مىردەكەي زۆربلىيى بكات،
 لەبەر ئەوۋە ئاسان نەبوو بۇ يەكك، كە بتوانىت بەئاسانى
 پەي بە زىرەكىيەكانى ببات. ھەرچەند ئەو ھەندىك خەسلەتى

سروشستی زۆر باشی هه‌بوو، به‌لام له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، به‌ده‌ر نه‌بوو له‌ هه‌ندی‌ک خه‌سه‌له‌تی خراپیش. به‌لام خه‌سه‌له‌ته‌ باشه‌کانی به‌ته‌واوی له‌ژێر سی‌به‌ریکی تاریکدا داپۆشرا‌بوون، هه‌روه‌ها خه‌سه‌له‌ته‌ خراپه‌کانیشی به‌ هه‌مان شیوه‌ به‌ته‌واوی خنکێنرا‌بوون.

بۆ نمونه‌، قیلچانی‌نۆف بیری ئه‌وه‌ی ده‌که‌وته‌وه‌، که‌ پاقیل پاقلو‌قی‌چ هه‌ندی کات هه‌زی له‌وه‌ بوو سه‌ر بخاته‌ سه‌ر دراوسی‌کانی و گالته‌یان پێ بکات، به‌لام ژنه‌که‌ی به‌ یه‌ک چاولیزیتکردنه‌وه‌، له‌م کاره‌ی پاشگه‌زی ده‌کرده‌وه‌. یان هه‌ندی‌ک جار هه‌زی له‌وه‌ بوو چیرۆکی کورت یان قسه‌ی نه‌سته‌ق بکات، به‌لام بۆ ئه‌مه‌ش، هه‌میشه‌ چاوی له‌سه‌ر بوو؛ ته‌نها رپی پێ درابوو چیرۆکه‌لیکی کورت و گرنگ بگێریته‌وه‌، که‌ په‌یوه‌ندیی به‌ باتیکی گرنگه‌وه‌ هه‌بیت، که‌ له‌و کاته‌ و له‌و شوێنه‌دا باسی له‌سه‌ر ده‌کریت. یان هه‌رکات ریک بکه‌وته‌یه‌ که‌ بچووایه‌ته‌ ده‌ره‌وه‌ی مال و له‌گه‌ل هه‌ندی‌ک له‌ هاو‌ری‌کانی که‌ یفوسه‌فا بکات، هه‌زیکی زۆری هه‌بوو که‌ له‌گه‌ل هاو‌ری‌کانی بخواته‌وه‌، هه‌رچه‌ند ده‌یتوانی زۆریش بخواته‌وه‌ له‌گه‌ل هاو‌ری‌کانی، به‌لام ئه‌م هه‌زه‌شی وه‌ک ته‌واوی هه‌زه‌کانی تری، به‌ هۆی ترسی له‌ ژنه‌که‌ی، له‌ گۆر نرا‌بوو. هه‌رچه‌ند ئه‌گه‌ر به‌‌پووکه‌ش لیت بروانی‌یایه‌، نه‌تده‌توانی به‌ئاسانی په‌ی به‌وه‌ ببه‌یت، که‌ ئه‌م پیاوه‌ ده‌سته‌مۆی ژنه‌که‌یه‌تی و ناو‌یریت بی‌ پرسی ژنه‌که‌ی په‌نجه‌ له‌ ئاو بکات. هه‌روه‌ها ناتالیا قاسیلیقنای ژنیشی وا خۆی نیشان ده‌دا، که‌ به‌‌راستی ژنیکی گوی‌رایه‌ له‌ به‌رامبه‌ر به‌ می‌رده‌که‌ی، هه‌ر به‌‌راستییش وا بر‌وای به‌ خۆی هینا‌بوو، که‌ به‌و شیوه‌یه‌.

پیی تی دهچوو پاقیل پاقلوقیچ هر بهراستی شیتانه
 ناتالیا قاسیلیقنای خوش ویستییت، بهلام له توانای کهسدا
 نهبوو پهی بهم خوشهویستییه بیات، له راستیدا شتیکی
 هینده دژوار نهبوو که پهی بهم ههسته شیتانهیهی پاقیل
 پاقلوقیچ ببریت، بهلام رهنگه به هوی ئهو ئامادهکارییه
 پیشوهختانهیهی ناتالیا سهبارهت بهمه کردبووی، وای
 کردبوو بهراستی دژوار بییت و ئاسان نهبییت بۆ هیچ
 کهسیک پهی بهم ههسته بیات. لهو ماوهیهی قیلچانینوڤ له
 شاری ت بهسهری بردبوو، چەندین جار ئهم پرسیارهی له
 خوی کردبوو، که ئایا تو بلینی میردی ئهم ژنه بچووکتیرین
 گومانی له پهیوهندیی نیوان من و ژنهکهی خوی نهکردییت.
 زیاد له چەندین جاریش ئهم پرسیارهی زۆر بهپیداگرییهوه
 ئاراستهی ناتالیا قاسیلیقنا کردبوو، بهلام ههمیشه هر ههمان
 وهلامی بهوپهپی پهستی و توورپهیییهوه دهست دهکوت، که
 میردهکهی هیچ شتیک سهبارهت به پهیوهندییه نهینییهکهیان
 نازانییت و ههرگیزیش ناتوانییت هیچ شتیکی دهرباره بزانییت.
 ناتالیا ههمیشه دهیوت، "له راستیدا ئهم کارانه پهیوهندیی
 بهوهوه نییه." یهکیک لهو خهسلهتانهی لهم ژنهدا ههبوو
 له هاوشیوهکانی جیا دهکردهوه، ئهوه بوو ههرگیز پشته
 میردهکهی نهدهدا له زهوی و ههرگیز پیی پینهدهکهنی و
 لهژیر هیچ بارودوخیکدا ئاماده نهبوو بچووکتیرین گالتهی
 پی بکات و هیچ شتیکی له میردهکهیدا به مایه پیکهنین
 و گالتهپیکردن نهدهزانی. ئهگهریش بهاتایه و کهسیک
 جورئتهی ئهوهی بکردایه بچووکتیرین جهسارهتی بهرامبهر
 به میردهکهی بکردایه، ئهوا ناتالیا زۆر بهتوندی بهرگری له

ميردەكەي دەکرد و نەيدەھىشت كەسى گالتەپىكەر بەئاسانى
قوتارى بېيت، كاريكى پى دەکرد، با بە دەوارى شىرى
نەکردىت.

لەبەر ئەوھى مندالى نەبوو، بە شىوھىيەكى سروشتى وەك
ئافرەتتىكى خانەدان و خوشگوزەران ژيانى بەرى دەکرد.
بەلام لەگەل ئەوھشدا، ژيانى مالەوھشى وەلا نەنابوو، بەلكوو
كاروبارى مالەوھش لەلاى ئەو، تايبەتمەندىيى خوى ھەبوو،
زۆرىش گرنگى پى دەدا. خوشىيە كۆمەلايەتییەكانى ھەرگىز
نەبىووە ھۆكارى ئەوھى مالوھالەكەي خوى بەتەواوى
پشتگوئى بخات، بەلكوو ئەو كاتانەي لە مالەوھ بووايە،
خوى بە رېكخستن و رېكوپىككردنى ناو مالەكەي و ھەندىك
كاروبارى ترى ژنانەوھ خەرىك دەکرد و بەباشى مالەكەي
خزمەت دەکرد. شەوى پېشوو، كاتىك پاقىل پاقلۇقىچ لەناو
ئەو بىرەوھەريانەي كە دەگىرپانەوھ، لە شويىنكىدا باسى لەو
ئىوارانە كرد، كە لەدەورى يەك كۆ دەبوونەوھ و شتيان
دەخويندەوھ، ئەمە ئەو كاتانە پرووى دەدا، كە ھەندىك جار
قىلچانينۇف بە دەنگى بەرز شتى بخويندايەتەوھ، ھەندىك
جارىش پاقىل پاقلۇقىچىش، تەنھا بۆ ئەوھى قىلچانينۇف
سەرسام بكات، بە دەنگىكى رەوان و بەرز دەخويندەوھ.
لە ھەمان كاتدا ناتاليا قاسىليقناش بەدەم كارى دروومانەوھ،
ھەمىشە بە ئاسوودەيى و ھىمنىيەوھ گوئى لى دەگرتن.
ھەندى كات رۆمانىك لە رۆمانەكانى چارلز دىكنزىيان
دەخويندەوھ، يان ھەندىك ستوونى گوشار و پوژنامەكانى
پوسىيان دەخويندەوھ، تەنانت ھەندىك جار بابەتگەلى زور
گرنگىشيان دەخويندەوھ. ناتاليا قاسىليقنا ئاستى رۆشنىيرى

ڦيلچانينوڤى بهرز دهرخاند. بهلام بههيمنى و بى ئه وهى ئه مه
 دهر بېرىت، تهنيا له ناخى خويدا ئه م بهرزخاندنهى ده كرد.
 له راستيدا ناتاليا ڦاسيليڦنا به شيوهيهكى گشتى بايه خيكى
 ئه وتوى نه ددها به بابتهگهلى رۆشنيرى و ئه دهبيات، له
 راستيدا وهك ئه وهى برپارى كوتايى له سهر ئه و بابته
 داييت و جيگهى قسه له سهر كردنیش نه بيت، تهنانهت ئه گهر
 شتيك له و بابته تانه سووديشى هه بووايه بوى، ئه م هيشتاش
 ههر بايه خى پى نه ددها و به لايه وه گرنگ نه بوو، بهلام ئه م
 شته تهواو پيچه وانه بوو له لاي پاڦيل پاڦلوقيچ، زوربهى
 جارهكان تامه زرؤييهكى زورى نيشان ددها سه بارهت به
 بابته رۆشنيرى و ئه دهبييهكان.

په يوهنديه كهى ڦيلچانينوڤ، كه له شارى ت له گه ل ئه و
 خيزانه هه يبوو، له ناكاو كوتايى هات، ئه مه له كاتيكا پرووى
 دا، كه خوشه ويستيه كهى ڦيلچانينوڤ گه يشتبوووه دواترؤپكى
 خوى، بگره نزيكى شيتى ببوووه وه. له راستيدا زور له ناكاو
 و به سانايى وه دهر نرا. ههرچهنده هه موو شتهكان به
 شيوهيهكى وا ئاماده كارى بو كر ابوو، كه له كاتى رۆشتنيدا
 هه ست به وه نه كات كه ههر به راستى وه دهر نراوه، نه وهك
 به خواستى خوى رۆشتيت، ههر وهك تاكه پيلاويكى دپاو
 و بيكه لك فرى دراوه ته دهره وه.

شهش ههفته بهر له رۆشتنه كهى، سه روكه اللهى
 ئه فسهرىكى لاو دهر كه وتبوو، كه هينده نه ده بوو مه شقه
 سه ربازيه كانى له يه كهى توپهاويژى له يه كيك له كوليژه
 سه ربازيه كان تهواو كرد بوو، گه يشتبوووه شارى ت، ههروها
 فير ببوو زووزوو سهردانى خيزانى تروسوتسكى ده كرد.

چیی تر مالەكە بەووە پێك ھاتبوو، لە چوار كەس نەك سێ كەس. ناتالیا ڤاسیلیڤنا بە ڕوویەکی تا بلیی خوش و دلفراوانانەو پێشوازیی لەم لاو دەکرد، راستییەكە، وەك مندالێك ھەلسوو كەوتی لەگەڵدا دەکرد.

ڤیلچانینوڤ لە تەواوی ئەو ماوەیە ئەو ئەفسەرە لاو سەردانی مالەكە تروسوتسکی دەکرد، بچووكترین گومان چییە، لە مێشكیدا بەرامبەر ئەو لاو بۆی دروست نەبووبوو، لە راستیدا ئەو كۆمەڵە شتیکی تر بیرى سەرقال كەردبوو، بۆیە دەرفەتی ئەو ئەو نەبوو، كە بیرى خۆی بەووە سەرقال بكات. لەبەر ئەوەی لەناكاو پێی ڕاگەیەندرابوو، كە دەبیئت ھەرچی زووترە، بڕوات و ڕۆشتنەكەشی جیگەى مشتومر نەبوو، ھەر دەبوو ڕۆشتنە. یەكێك لەو سەدان بیانوانەى ناتالیا ڤاسیلیڤنا وەكوو بیانوویەك بۆ ھەرچی زووتر ڕۆشتنەكەى دەھێناوە، ئەو بوو كە باوەرى بە خۆی ھێنابوو سکی لێی پەرە، ھەر لەبەر ئەم ھۆكارە، شتیکی سڕوشتی بوو كە ھیچ نەبیئت، بە لایەنى كەمەو، بۆ ماوەى سێ یان چوار مانگێك خۆی لى دوور بخاتەو و لە بەرچاوان ون بیئت، ئا بەم شیوەیە ئەگەر دواى چەند مانگێكیش لە ڕۆشتنى ئەو سکی بەتەواویش پەر بیئت، ئەو كاتە ھەر قسەوقسەلۆكێكیش بكریئت، ناتوانیئت ھیچ گومانێك لە مێشكى مێردەكەیا دروست بكریئت بەرامبەرى، ھەركاتیش بارودۆخەكە ئاسایی بۆو، سەرلەنوێ دەتوانیئت بگەریتەو بۆ لایان. لە راستیدا ئەمە بیانوویەكى زۆر لاواز بوو و نەدەچوو ئەقلەو. ھەرچەند ڤیلچانینوڤ بە ھۆی ئەو ئاگرى ئەشقەى لە دایدا داگیرسابوو، چەندین جار

پيشنيارى ئوۋەى بۇ ناتاليا كىردى، تا لەگەلىدا بەرەو پارىس
يان ئەمەرىكا ھەلىت، بەلام لە كۆتايىدا ناچار بوو خۇي
بە تاقى تەنى بەرەو پىرسبۇرگ بگەپتەو، ئەمەش بەو
مەرجەى ئەم دابراۋە تەنیا بۇ ماۋەيەكى كورت بىت؛ واتە
تەنیا بۇ ماۋەى سى يان چوار مانگىك، ئەگىن بەدلىيايەو،
سەرەپاي ھەموو ئەو شىر و رېويىيەى ناتاليا قاسىلىقنا
وەكوو بيانويەك دەيھىنايەو بۇ ئەم دابراۋە، مەحال بوو
لەژىر ھىچ بارودۇخىكدا لەو ژنە جيا بىتەو.

رېك دواى دوو مانگ لە پىرسبۇرگ، نامەيەكى لە ناتاليا
قاسىلىقنا بەدەست گەيشتىبوو. لەو نامەيدا داۋاي لە قىلچانىنۇف
كىردى ھەرگىز نەگەپتەو بۇ لاي، چوون ئىستا ئاشقى
يەكىكى ترە و دوستىكى نوپى ھەيە و ئەوى خۇش دەۋىت،
سەبارەت بە بابەتى سىكپىيەكەشى پىي راگەياندېو، كە
بەھەلەدا چوۋە و ھەرگىز سىكپى نەبوۋە. ھەلبەت چىي تر
ئەم زانىارىيانە لاي قىلچانىنۇف بايەخىان نەبوو، ھەموو
زىادە بوون، ئىتر ھەموو شت وەك پروناكى پۇژ پروون
و ئاشكرا بوو؛ يەكسەر ئەو ئەفسەرە لاۋەى وەبىر ھاتەو،
كە بەردەوام ھاموشۇى مالەكەى تروسۇتسكى دەكىرد...
ئەم پرسە بۇ ھەتاھەتايە بە خىر و خۇشى كۆتايى ھات.
چەند سالىك دواتر بىستىيەو، كە ئەو باگاوتۇقەى پىشتىر بە
ھۇي چارەنوسىنكەو پىي كەوتىبوۋە ئەو شارەو، ئەۋىش
پىنج دانە سالى رېكى لەۋى بەسەر بىردىبوو. قىلچانىنۇف
ئەم پەيوەستىبوونە و ئەم مانەوە دىرژەى لەلاى خۇي بەم
شىۋەيە لىك دەدايەو، كە رەنگە بە ھۇي ئەو پاستىيەو
بىت، كە ناتاليا قاسىلىقنا بە ھۇي ھەلكشانى تەمەنى و

نزیکبوونەو ھە لە تەمەنی نائومییدی، بەدانیاییەو ھە وای لی کردبوو زیاتر ھەفادار ببیت بەرامبەر بە دۆستە نوێیەکە. نزیکە ی کاتژمێریک قیلچانیوۆف بەم شیوەیە لەسەر جیگە ی خەوێکە ی مابوو ھەو، لە کۆتاییدا کەمیک بە خۆیدا ھاتەو ھە و لە زەنگۆلەکە ی دا تا ماڤرا قاوێکە ی بۆ بەینیت، بەخیرایی قاوێکە ی نا بە سەریەو ھە و ریک کاتژمێر یانزە، بۆ دۆزینەو ھە ی ھۆتیل پۆکرۆفسکی لە مال دەر چوو. لە کاتی پۆشتنی بەرەو ھۆتیلەکە، بێرۆکە یەکی تایبەتی ھەبوو، کە ھەر سەرلەبەیانیی ئەو پۆژە بە بیریدا ھاتبوو. بە جۆریک لە جۆرەکان ھەستی بە شەرمەزاری دەکرد لەو رەفتارە نەشیاو ھە ی دوینی شەوی رابردوو، کە بەرامبەر پاڤیل پاڤلۆڤیچ نواندبوو، ھەر بۆیە دەیویست ھەرچۆنیک بوو، ئەمڕۆ چاوی پینی بکەوێت و ھەموو ئەو شتانە ی دوینی شەو پووی دابوو، بە جۆریک لە دلی دەر بکات و ئەو ھەستە ناخۆشە ی دروست ببوو، بیسپریتەو.

ھەموو ئەو خەیاڵانە ی دوینی شەوی رابردوو سەبارەت بە کیلۆنی دەرگاکی و ئەو ھە ی پووی دا، ھەمووی لە ریکەوتیک زیاتر، چیی دی نەبوو، یان پەنگە ھەمووی بە ھۆی شلەژاویی بارودۆخی پاڤیل پاڤلۆڤیچەو بووبیت و پێدەچوو شەوی رابردوو بەتەواوی مەست بووبیت، یان دەکریت شتیکی جیاوازتر لە ھەموو ئەو شتانە ی بووبیت. بەلام ئەو ھە ی پوون نەبوو، بەراستی خۆشی نەیدەزانی بۆچی ئیستا دەیەوێت سەرلەنوێ چۆیەکی نوێ بداتەو بە پەییەندیەکی لەگەڵ ئەم بۆیەپیاو ھەدا، لە کاتیکیدا ھەموو شت لەنیوانیاندا بە شیوەیەکی سروشتی بە خیر و خۆشی

كۆتايى ھاتىوو. بەلام پىدەچوو شتىك سەرنجى راکىشابىت.
ھەستىكى زۆر سەير و نامۆى لەلا دروست ببوو، پىدەچوو
ھەر ئەم ھەستەش بىت، كە ئا بەم شىۋەيە پالى پىۋە دەنا،
تا ئەم پەيۋەندىيە نوئى بكاتەۋە.

ليزا

پاڦيئل پاڦلۇڦيچ ھېچ بىرۈكەيەكى نەبوو سەبارەت بەۋەى
 كە جىگە و رېگەى خۇى بگورپىت، ھەرۋەھا ھۆكارى ئەو
 پرسىيارەى دويىنى شەۋى ڧىلچانىنۇڦ بۇ گورپىنى شوينەكەى،
 ھۆكارەكەى لەلا پروون نەبوو، مەگەر ھەر خودا بۇخۇى بزانيىت
 بۇچى ۋەھا پرسىيارىكى لى كىردوۋە. لە راستىدا پاڦيئل پاڦلۇڦيچ
 ھىندە ھۇشى بەلاى خۇيەۋە نەبوو، تا بتوانيىت سەرەداۋىك
 لە ھۆكارى كىردنى ئەو پرسىيارە بۇ خۇى ۋەچىنگ بخت.

ھەر بە يەكەم پرسىياركىردنى لە ناوونىشانى شوينەكە
 لە دوكانىكى بچكۈلەى نىزىك كلىساي پۇكرۇڦسكى، يەكسەر
 ئوتىلەكەيان نىشانى ڧىلچانىنۇڦ دا، كە ھەموۋى دوو
 ھەنگاۋىك لە شەقامەكەى بەرامبەريەۋە دوور بوو. راستەوخۇ
 بەرەو ئوتىلەكە ھەنگاۋى نا و خۇى كىرد بە ئوتىلەكەدا. لەناو
 ئوتىلەكەشدا پرسىيارى ئەو ژوورەى كىرد، كە پاڦيئل پاڦلۇڦيچ
 لى نىشتەجىيە. پىيان راگەياند كە بەرپىز ترۇسۇتسكى لە
 يەككىك لەو كوختانەدايە، كە نىزىك گۇرەپانى ئوتىلەكەيە

و له يه كييك له ژووره پر له كه لوپه له كانى ماريا سيسوفا
 ده ژى. له كاتيكا به سهر پليكانه تهنك و له بهر ددروس تكاروه
 تهر و پيسوپوخله كه دا بو نهومي دووهم سهر ده كه وت،
 بو نهو نهومي نهو ژوورانهي تيدا بو، كه پر بو له
 كه لوپه لى ناومال، له ناكاو دهنگى گريانيك هاته بهرگويى.
 دهنگى گريانه كه له دهنگى گريانى مندايكي كه وت بو ههشت
 سالان ده چوو؛ دهنگه كه زور به سوي بو، گويى له هه نسكى
 گريانيكي كپكراو بو، كه له گه ليدا دهنگى پيكوتانه زه ويدا و
 هاواريكى زور شيتگيرانه تيكه ل بهو گريانه ده بو، كه نه ویش
 به هه مان شيوه به كپى، به لام هه نديك جار به دهنگيكي
 نووساو و له پر دهنگه كه بهرز ده بووه و ده هاته بهرگوييان،
 ئاشكرا بو نهو دهنگه ي دووهميان دهنگى پياويكي ته واو
 پيگه يشتوو بو. وا دهر ده كه وت پياوه كه هه ولى نهو بدات
 مندا له كه بيدهنگ بكات و له خه مى نهو ده دا بو، كه كه سيك
 گويى له دهنگى گريه وزارى مندا له كه بييت. به لام كي شه كه
 له وده دا بو، كه خوي لهو كچه بچكوله يه زياتر هاتوهاواري
 نابووه. هاوار كردنه كانى به سهر نهو كچه بچكوله يه دا، زور
 بيته زه ييانه بو، ديار بوو كيژوله كهش به دهم هه نسك و
 قولپى گريانه وه داواي به خشيني ده كرد. كاتيكا فيلچانينو ف
 خوي كرد به راپه وه تهنگه كه دا له به شى سهر وه، كه له
 ههردوو لاوه دهرگاي هه بوو، لووتي ته قى به لو تي ئافره تيكي
 لاديبي بالا به رزي كه ته ي پيسوپوخله وه، كه ته مه ني ده ورو به ري
 چل ساليك ده بوو، خيرا پرسيارى پاڤيل پاڤلو فيچى لى كرد.
 ژنه كهش ئاماژه ي بو نهو دهرگايه كرد، كه دهنگى گريانه كه ي
 له پشته وه ليوه ده هاته دهر. له روخساره قه له و په مه يييه كه ي

ئەم ژنەدا جۆریک لە بیزاری و نەفرەت دەبینرا، لە کاتیکدا بە پلکانەکاندا دەپۆیشتە خوارەو، بە تورەیییەو وە وتی، "چاوتان لێیە چۆن خۆی سەرگەرم کردووە!"

قێلچانیئۆف لەوێدا بوو لە دەرگاکی بەدات، بەلام خیرا لەو بپیارە پاشگەز بوو و راستەوخۆ، بێ ئەوەی لە دەرگاکی بەدات، خۆی کرد بە ژوورەوێدا. پاقیل پاقلۆفیچی بەرچاو کەوت لە ناوەرەستی ژووریکی بچووک و جەنجال بە ھەندیک کەلوپەلی ناو مال، کە ھێندە زەق و ناشرین بوو، مرقوف بە بینینی جاپز دەبوو، کەلوپەلەکان بە پەنگیکی زۆر سادە نەخشیترا بوو، پاقیل پاقلۆفیچ، کە نە چاکەتی لەبەردا بوو، نە ھیلەک، بەپێوە وەستابوو. پوخساری لە توورەیییدا پەش داگەرابوو، ھەولێ دەدا بە ھاوارکردن و ھەپەشەکردن، یان بەو شیوەیە قێلچانیئۆف بیرێ لێ دەکردووە، تەنانەت مشتیشی توند کردبوو تا بیوەشینیت و ئەو کیژۆلە ھەشت سالاھەیی پێ بێدەنگ بکات، کە جلوبەرگیکی شرۆلە و ھەژارانەیی لەبەردا بوو، جلەکانی جلیکی خانمانە بوو، عەزییەکی کورتی پەشی لەخووریدروسەتکراوی لەبەردا بوو. وا دیار بوو ئەو کچە بچکۆلەییە لە ترسا ھەر بەرەستی فێی لێ ھاتبیت، بە شیوەیەکی شیتگیانە ھەنسکی دەدا و دەستە بچکۆلانەکانی ڕوو بە پاقیل پاقلۆفیچ درێژ کردبوو، وەک ئەوەی بیەوێت لە ئامیزی بگریت و ماچی بکات و دەستبەدامین لینی دەپارایەو، تا لێی خوش ببیت سەبارەت بە شتیک. بەلام لە یەک چرکەدا ھەموو ئەم بارودۆخە لەناکاو گۆرانی بەسەردا ھات. ھەر ھێندە کیژۆلە کە قێلچانیئۆفی بەرچاو کەوت، قیژەییەکی کرد و بەرەو ژوورە گچکەکی تەنیشە غاری دا،

پاڦىل پاڦلۇڦچىش، كە بۇ ساتىك وەك سەرلىشىۋاۋى لى
ھاتىبو، بەزۇر زەردەخەنەيەكى ھىنايە سەر لىۋەكانى. رېك
وەك ھەمان زەردەخەنەكەى شەۋى رابردوۋ بو، كاتىك
ڧىلچانىنۇڦ دەرگاي سەر پلىكانەكانى لەناكاۋ بەخىرايى بە
روۋىدا كىردىۋوۋە و ئەمىش زەردەخەنەيەكى لەم شىۋەيەى بۇ
كىردىبو.

بەۋپەرى سەرسامىيەۋە ھاۋارى كىرد، "ئەلىكسى ئىقانۇڦچى!
ھەرگىز لەۋ باۋەرەدا نەبوۋم بىت... بەلام بفرموۋن، ئاۋا
لەۋىدا رامەۋەستىن، بەتەۋاۋى ۋەرنە ژوۋرەۋە، تىكا دەكەم
بفرموۋن! لەسەر ئەم چەرپايە يان ۋەرن لەسەر ئەم
كورسىيە دەسكدارە دابنىشن، منىش..."

ھىندە بەشپىزەيى چاكەتەكەى لەبەر كىرد، كە بىرى چوۋ
ھىلەكەكەى لە ژىرەۋە لەبەر بىكات.

ڧىلچانىنۇڦ لەسەر كورسىيەكە دانىشت و وتى، "پىۋىست
بە رەسمىيات ناكات، چۆنن، ھەر بەۋ شىۋەيەى خۇتان
بمىننەۋە!"

"نا، نا! رېم بدەن باكەمىك رەسمىيات بدەم بە خۇم، ئاۋا
بەم شىۋەيە، ئىستا زياتر بەرېزىتر و شىاوتر دەر دەكەۋم.
بەلام بۇچى خۇت ترىجاندىۋتە ئەۋ قوژبنەۋە و لە دوۋرەۋە
دانىشتوۋىت؟ ۋەرن لەسەر ئەم كورسىيە دەسكدارەى نىزىك
مىزەكە دابنىشن... زۇر باشە، ئەزانى ھەر بەراستى ھەرگىز
لەۋ باۋەرەدا نەبوۋم، كە تۇ بىت بۇ ئىرە! ھەرگىز لەۋ
باۋەرەدا نەبوۋم!"

پاڦىل پاڦلۇڦچىش بە ھەمان شىۋە كە ئەم قسانەى
دەكىرد، لەسەر قەراغى كورسىيەكى ھەسىرىي دەسكدار

دانیشت؛ له‌ته‌نیش‌ت میوانه چاوه‌پوانه‌کراوه‌که‌یدا نا، به‌لکوو به‌شیوه‌یه‌ک له‌سه‌ر کورسییه‌که دانیش‌ت، که‌گۆشه‌ی کورسییه‌که‌ر پیک‌پووبه‌پووی فیلچانی‌نۆف بیت.

”بۆچی له‌و باوه‌په‌دا نه‌بوویت که‌دیم؟ بۆ مه‌گه‌ر شه‌وی پابردوو پیم نه‌وتبوویت ئه‌م‌پۆ و له‌م کاته‌دا دیم!“

”پیم وا بوو نایه‌یت؛ ئه‌م به‌یانیه‌، کاتی‌ک خه‌به‌رم بۆوه و به‌باشی بیرم له‌هه‌موو ئه‌وه‌ی دوینی شه‌وی پابردوو، که‌پووی دا، کرده‌وه، به‌راستی لی‌ت ناشارمه‌وه، که‌ته‌واو بیه‌یوا بووم له‌وه‌ی جاریکی تر سه‌رله‌نۆی بتبینمه‌وه.“

له‌ته‌واوی ئه‌و کاته‌ی فیلچانی‌نۆف هاتبووه ژووره‌وه، هه‌ر له‌چوارده‌وری خۆی ورد ده‌بۆوه. ژوور هه‌مووی ترشابوو به‌سه‌ر یه‌کا، جی‌گه‌ی خه‌وه‌کان پیک نه‌خرا‌بوون، هه‌رچی جلوبه‌رگ بوو، هه‌ر پارچه‌یه‌که‌ له‌شوینیک فری درابوو، له‌سه‌ر می‌زه‌که‌ش، هه‌ندی‌ک کۆپی له‌سه‌ر بوو، که‌خلته‌ و پاشماوه‌ی قاوه‌ی پیوه به‌جی مابوو، هه‌ندی‌ک ورده‌نان، هه‌روه‌ها بوتلی‌ک شه‌مپانی‌ای سه‌رنه‌نراوه، که‌نیوه‌یی کرابوو، له‌ته‌نیش‌تیشیه‌وه په‌رداخیک دانرابوو. به‌تیه‌ی چاویش له‌ژووره‌ گچکه‌که‌ی ته‌نیش‌تی ده‌روانی، به‌لام بیده‌نگی بالی کیشابوو به‌سه‌ر ئه‌و ژووره‌دا، وا دیار بوو مندا‌له‌که‌ش هه‌ر له‌و ژووره‌ گچکه‌یه‌دا خۆی هه‌شار دابوو‌بیت، نووزه‌ی لیوه نه‌ده‌هات.

له‌کاتی‌کدا فیلچانی‌نۆف ئاماژه‌ی بۆ بوتله‌ شه‌مپانی‌اکه ده‌کرد، وتی، ”به‌دنیاییه‌وه بر‌وا ناکه‌م ئیستا ئه‌م بوتله‌ت نیوه کرد‌بیت؟“

پاقیل پاق‌لۆ‌قیچ به‌شیواوی وتی، ”ئه‌وه پاشماوه‌ی...“

”هەر بەراستی گۆراویت!“

”راستییهكەى، ئەمە خوویەكى خراپە كە لەپەر فیری بووم، بەلى، برۆاتان بێت بەراستە و درۆ ناکەم! لەو رۆژەو، من تووشى ئەم خووە بووم. ناتوانم بەر بە خۆم بگرم. بەلام ئاسوودە ببن، ئەلیكسى ئیقانوڤیچ، چوون من ئیستا بە هیچ جۆریك سەرخۆش نیم. دلنیاش بن لەوێ هیچ جۆرە قسەیهكی نابەجێ ناکەم وەك ئەوێ دوینى شەو كردم لە مالهكەدا. بەلام ئەوێ بە ئیوێ دەلیم، راستییهكەیتى. رێك هەمووی لەدوای ئەو بەروارەو بوو، راستیتان بویت، ئەگەر بهاتایە شەش مانگ لەمەوپێش كەسێك پێى بوتمايە بەم شیوێهێ تێك ئەشكێم بەسەر یەك، یان تەنانەت ئەگەر یەكێك ئەم رۆخسارە و ئەم بارودۆخەى ئیستامى لە ئاوینەیهكدا پێ نیشان بدامایە، دلنیا بن هەرگیز باوەرم نەدەكرد.“

”كەواتە دانى پێدا دەنیت، كە دوینى شەو سەرخۆش

بوویت؟“

پاڤیل پاڤلوڤیچ بە دەنگێكى نزم، لە كاتێكدا لە تەریقیدا چاوى لە عەردەكە بریبوو، دانى پێدا نا، ”بەلى، دانى پێدا دەنیم كە سەرخۆش بووم! بەلام بەتەواوى نا، لەبەر ئەوێ چەند كاتژمێریك بەر لەوێ بێم بۆ لات، خواردبوومەو. ئەمەوێت ئەمەتان بۆ رۆون بكەمەو، لە راستیدا رەنگە باوەر نەكەن، بەلام بارودۆخى من هەتا ئەو كاتە باشە، كە سەرخۆش بێم، بەلام كاتێك سەرخۆشى بەرم ئەدا، ئێتر ئەبم بە بوونەوهرێكى شەپانێ و دلرەق، وەك شێتم لێ دیت، پاشان زیاتر لەناو غەم و پەژارەكانى خۆمدا نەفرۆ دەبم و زیاتر هەست بە پەژارەكانم دەكەم. رەنگە هەر ئەمە بێت كە وام

لئ دەکات پەنا بەرمە بەر خواردنەو. ئیستا وام لی ھاتوو، ھەموو جۆرە گالتەبازی و گەمژەییەک ئەنجام دەدەم، لەخوڤا شەپ بە خەلک دەفرۆشم لەسەر شتی هیچ. پێدەچیت دوینی شەویش کە ھاتمە خزمەتتان، بە شیوەیەکی زۆر نامۆ خۆم پێ ناساندبیتنەو؟”

”وا ھەست دەکەم دەتەوێت بلییت هیچت بیر نەماو؟”
”بیرم نەمايیت! نا، لە راستیدا ھەموو شتیەک زۆر بەباشی بیرە...”

فیلچانیڤۆف بە دەنگیکی ئاشتکەرەوانەو و تی، ”دەبینیت، پاڤیل پاڤلۆڤیچ، ریک بەو شیوەیە بوو، کە خۆم بیرم لی کردبوو. لیتان ناشارمەو، کە خودی بەندەش دوینی شەوی رابردوو کەمیک تەنگەجیکەلدانانە ھەلسوکەوتم لەگەڵدا کردن... زۆر بێئوقرە بووم. خۆم دان بەمەدا دەنیم و ئەمەتان بەوپەری راستگۆییەو پێ دەلیم. ھەندیک جار ھەستیکی زۆر خراپم بۆ دروست دەبێت و ھەست بە باشی ناکەم، پاشان بێقەزا بیت، ھاتنە چاوەرەواننەکراوہکە ی تۆش، بەو نیوہشەوہ...”

پاڤیل پاڤلۆڤیچ سەریکی راوہشان، وەک ئەوہی سەری لە خۆی سوور ماییت و بێھوێت لۆمە ی خۆی بکات، و تی، ”بەلی نیوہ شەو بوو، نیوہشەو بوو! بریا دەمزانی چ ھۆکاریک وای لی کردم ھەلبستم بەم کارە! راستییەکە ی، ئەگەر خۆتان دەرگاکیەتان لی نەکردمایەتەو، ئەو زۆر دلیا بن کە بە هیچ کلۆجیک نەدەھاتمە ژوورەو و ھەر لە بەردەم دەرگاکیەو بە رپی خۆمدا دەگەرāmەو. ئەلیکسی ئیفانۆڤیچ، ھەفتە ی پیشووش سەردانم کردیت، بەلام لە مال نەبوویت. بەلام ئەبووایە ھەرگیز جاریکی تر نەگەرāmایەتەو، لیتان ناشارمەو، ئەلیکسی

ئىقانۇقچى، سەرەپاي ئەو بارودۇخە ناھەموارەشى ئىستا پىيدا
 تىدەپەرم، ھىشتاش ھەندىك ھەستى خۇبەزلانيم تىدا ماو. بە
 ھەمان شىو ئەو كاتەشى لەسەر شەقامەكە، بۇ يەكەم جار
 چاومان بە يەكتىرى كەوت، لە دلى خۇمدا بىرم دەكردەو
 و دەمگوت، 'باشە تۇ بلىي ھەر بەراستى نەمناسىتەو، خۇ
 ئەگەر بىناسىمايەتەو، بەدلىيايىيەو بەو شىوئە رووى لى
 وەر نەدەگىرام و خوى لى ھەلە نەدەكردم. بەلام دواتر
 ئەموت، نۆ سال لەيەكدابران گالتە نىيە! ئاخىر چۆن بتوانىت
 بەئاسانى بمناسىتەو!' بۇيە ھەرچۆنىك ئەمھىنا و ئەمبىرد، بۆم
 لىك نەدەدرايەو و نەمدەتوانى برىارى ئەو بەدەم، كە بىم
 بۆلات يان نەيەم. دوينى شەوى رابردووش، زۆرم بەلاو
 سەير بوو كە خۇم لەو بەشەي پترسبۆرگ بىنييەو، ھەر
 بەراستىش ئاگادارى كات نەبووم. ھەموو ئەمەش كە رووى
 دا، بە ھوى ئەم نەفرەتتەو رووى دا، "پەنجەي بۆ بوتلە
 شەمپانياكە درىژ كرىبوو، "ھەروەھا بە ھوى ھەست و سۆزە
 گەمزانەكەي خوشمەو! بەلى، بەراستى ھەست و سۆزىكى
 زۆر گەمزانە! ئەگەر بەھاتايە و ئەم كارەم لەگەل ھەركەسىكى
 دى، جگە لە تۆ، بىكردايە، ئەو بەدلىيايىيەو ھىچ ئومىدىكم
 بە دووبارەنوئىكردەو پەيوەندىيەكانم نەدەبوو! بەلام تۆ،
 سەرەپاي ھەموو ئەو شتانەشى كە دوينى بە ھوى رەفتارە
 نابەجىكانى منەو رووياندا، تۆ لەبەر خاترى ئەو ھاورپىيەتتە
 لەمىژىنەيەي پىشتر لەنيوانماندا ھەبوو، گەرەيت نواند و
 ئەمپۆ بە ھاتنت بۆ مالەكەم سەرفرازت كردم."

قىلچانىنۆف زۆر بەوردى گوئى بۆ قسەكانى شل
 كرىبوو، پاڧىل پاڧلۇقىچىش وا ديار بوو زۆر بە دلسۆزى و

پاستگۆیییەو قسەکانی دەکات، تەنانەت بە جۆریک لە ویقار و باوەربەخۆبوونەو قسەى دەکرد، بەلام ھێشتاش قیلچانیئۆف لەو کاتەوہى خۆى کردبوو بە ژوورەوہدا، باوەرى بە یەک وشەش چییە، لە تەواوی قسەکانى کە گویى لى گرتبوو، نەکردبوو.

”پیم بلێ بزەنم، پاقیل پاقلۆقیچ، کەواتە تۆ لیڤە بەتەنیا ناژیت؟ ئەو کچە بچکۆلەییە کێیە، کە کەمیک لەمەوپیش لەلای تۆ بینیم؟“

پاقیل پاقلۆقیچ زۆر سەرى لەو قسەییە سوورپما و برۆکانى بەرز کردنەوہ. بەلام لەگەڵ ئەوہشدا، بێ ئەوہى لەپروو دابمینیّت و بە پروویەکی خۆشەوہ سەیریکی قیلچانیئۆفی کرد و بە زەردەخەنەییەکی زۆر شیرینەوہ وتی، ”مەبەستت چییە ئەم کچە بچکۆلەییە کێیە؟ بۆ مەگەر نازانیت ئەمە لیزایە!“ قیلچانیئۆف، وەک ئەوہى شتیک ناخی بەهژینیّت، بەمینجەمینجیکەوہ وتی، ”کامە لیزا؟“

ھەژاندنەکە زۆر لەناکاو بوو، کەمیک لەمەوپیش کە خۆى کرد بە ژوورەوہدا، چاوی بە لیزا کەوت، بەپاستی تووشی سەرسوورپمان بوو، بەلام بەدلیایییەوہ ھیچ جۆرە ھەستیکی بۆ دروست نەبووبوو و ھیچ بیرۆکەییەکی تایبەتی بەرامبەر ئەو کچە نەبوو.

پاقیل پاقلۆقیچ سەرلەنوێ زەردەخەنەییەکی بۆ کردەوہ و وتی، ”بەلێ، ئەوہ لیزاکەى خۆمانە، ئەوہ لیزای کچمانە!“ قیلچانیئۆف بە جۆریک لە ترسنۆکی و گومانبردنیکی زۆرەوہ و بە دەنگیکی لەرزۆک و نزمەوہ پرسیی، ”کچەکەتان! مەبەستت ئەوہیە کە تۆ و ناتالیا... ناتالیا فاسیلیقنا مندالتان ھەبوو؟“

”ئەي چۆن، بەلى، بەدلىيايىيەۋە! بەلام لۈمەتان ناكەم، ئىۋە مافى خۇتانه كە نەزانن، بەراست، ئەبوۋايە بە چ شىۋەيەك تۆ ئەم ھەۋالەت بېيىستايە؟ نازانم بۆ ھىندە بىئاگام لە خۆم! ئەبوۋايە ھىچ نەبىت، بە شىۋەيەك لە شىۋەكان پىم رابگەيەندىتايە، كە مندالمان بوۋە، بە ھەرحال، دۋاي رۇشتنى تۆ لەلامان، خوداي دلۇقان بە بەخشىنى ئەم كىژۇلەيە بەختەۋەرى كردين!“

پاقىل پاقلىۋىچ، ۋەك ئەۋەي لە خوشيدا ھەستى بە وروژانىكى زۆر كرديت، لەسەر كورسىيەكەي بازىكى دا و ۋا دەر دەكەۋت دۇخەكەي زۆر بەدل بىت.

قىلچانىنۇۋ، كە رەنگى مردۋى لى نىشتىۋو، وتى، ”بەراستى من ھىچ شتىكم لەم بارەيەۋە نەبىستىۋو.“

پاقىل پاقلىۋىچ بە پرويەكى پىر لە شادى و دەنگىكى شىرىن و دلگىرەۋە وتى، ”بەدلىيايىيەۋە، بەدلىيايىيەۋە، كى ھەبوۋ تا ئەم ھەۋالەتان پى رابگەيەنىت؟ ئەگەر بىرتان مابىت، من و ئەۋ خىزانە ھەزارەم بەتەۋاۋى بىھىۋا بوۋوبوۋىن لەۋەي چىي تر مندالمان بىت، بەلام لەپىر خوداي بەخشىندە قاپىي رەحمەتى خۆي بە پروۋدا ئاۋەلا كردين و بەم كچە دەۋلەمەندى كردين. مەگەر ھەر خودا بۇخۆي بزانىت كە ئەمە چ مانايەكى ھەبوۋ بۆ من! ھەر پىك يەك سال دۋاي رۇيشتنەكەي تۆ، ئەگەر بەھەلەدا نەچۈۋىم. نا، نەخىر، سالىك نا، نىكەي سالىكىش نەدەبوۋ. يەك تۆز رابۋەستىن، با بىرم بکەۋىتەۋە؛ ئەگەر بەھەلەدا نەچم و مىشكم ھەلم نەخەلەتىنىت، پىم ۋا بىت تۆ يان مانگى دە بوۋ يان يازدە بوۋ كە لەلامان رۇيشتىت؟“

”من كاتىك شارى ت-م بەجى ھىشت، سەرەتاي مانگى نۆ

بوو، بەلێ، ١٢ی نو بوو، زۆر بەباشی بیرمە، کە ئەو بەروارە لەلاتان پۆشتم.

پاقیل پاقلۆقیچ بەوپەڕی سەرسامییەو ھاواری کرد، "وتت لە مانگی نوادا، وایە؟ ئممم!... بیرم لە چی دەکردەو؟ زۆر باشە، ئەگەر بەم شیوەیە بێت کە تۆ دەیلێیت، کەواتە با بزنام، ئیوە لە دوانزەیی نوادا لەلامان پۆشتیت، لیزاش ٨ی پینچ لەدایکبوو. کەواتە مانگی نو، دە، یازدە، دوازدە، یەک، دوو، سێ، چوار، کەواتە ھەشت مانگ و چەند پۆژیک دەکات! ئەگەر ئەتانزانی ئەو ژنە داماوەم..."

فیلچانی نوو بە دەنگی تیکشکاو و لالەپەتییەکەو وتی، "نیشانم بدە... بانگی بکە..."

پاقیل پاقلۆقیچ کەمیک شلەژا لەو ھەمی فیلچانی نوو لەپەر قسەکانی بڕی و ھەک ئەو ھەمی قسەکانی ھیچ نرخیکی نەبوو بێت لەلای، بۆیە وتی، "بەدنیاییەو! ھەر ئیستا راستەوخۆ ئەیھێنمە خزمەتتان و پیتانی دەناسینم!"

ھەر کە وای وت، خیرا بەرەو ژوورە بچوو کە ھەمی تر چوو، کە لیزای لێ بوو. ھەمووی سێ یان پەنگە چوار خولەکیک تینەپەریبوو بەتەواوی، کە لە ژوورە بچوو کە ھەمی دەنگی چرپەچرپیکی خیرا و لالانەو ھەمی بەکول بەرز بوو، دەنگی لیزا بەباشی نەدەبیسترا، فیلچانی نوو لە دلی خویدا وتی، "بەدنیاییەو ئەو کیژۆلەییە ئیستا ئەپاریتەو، کە بەزۆر راپیچی دەرەو ھەمی نەکات." لە کۆتاییدا ھەردووکیان پیکەو ھاتنە دەرەو. پاقیل پاقلۆقیچ وتی، "دەبینیت، بەتەواوی سەری لێ شیواو، زۆر شەرمە، زۆریش خۆبەزلزانە... ریک چۆتەو سەر ھاوسەرە ھەژارەکەم!"

لیزا ھاتە ژوورەدو، چاوی بریبووہ عەردەکە، چیی تر
 نەدەگریا؛ باوکی توند پەلی گرتبوو. کیزۆلە یەکی کەمیک دریز
 و لاواز بوو، بەلام تا بلیی کیزیکی جوان بوو. چاوہ گەورە
 و شینەکانی بە رووی فیلچانیئوڤدا ھەلھینا و زۆر بەخیرایی
 و بە شیوەیەکی گوماناوی چاوی لە سەردانکەرەکە بری،
 بە شیوەیەکی زۆر مەرومچانە لینی روانی، بەلام ھەر زوو
 سەری خۆی نەوی کردەوہ. چاوہکانی پر بوون لە ترس
 و گومان، وەک روانینی ئەو مندالە میوانیکی بیگانە دیتە
 مالەکەیان و بۆساتیک بەبیدەنگی و بەتەنیا لەلای ئەو
 میوانە بیگانە یە بەجیی دەھیلن، مندالەکەش بەھیمنی خۆی
 ئەترنجینیتە سووچیکەوہ و بە شیوەیەکی پر لە ترس و
 گومان و متمانەنەکردن، چاو دەبریتە ناو چاوہکانی میوانە
 بیگانەکە. بەلام پیدەچوو. روانینی ئەم کیزۆلە یە بە جۆریکی
 تر بیت و شتیکی تر لە پشت ئەو نیگیانەوہ بیت، فیلچانیئوڤ
 پیتی وا بوو کە نیگاکردنی ئەو مندالە ھەرگیز لە نیگاکردنی
 مندالیکی ئاسایی نەدەچوو.

باوکی راستەوخۆ کیزۆلەکە ی ھینایە بەردەمی میوانەکە.
 ”کچی خۆم، ئەم پیاوہ وەک مامت وایە، ئەم پیاوہ کاتی
 خۆی دایکتی زۆر بەباشی دەناسی. ئەم پیاوہ ھاوڕینیکی
 خۆشەویستی ئیمە بوو. شەرم مەکە، دەستەکانت دەر بەھینە.“
 کیزۆلەکە کەمیک خۆی بۆ دواوہ چەماندەوہ و بە جۆریک
 لە گومان و ترسەوہ دەستەکانی دەر ھینا.

لە کاتیکدا پاڤیل پاڤلوفیچ بەوردی فیلچانیئوڤی خستبووہ
 ژیر نیگاکانیەوہ، دەستی کرد بە ھەندیک ڕوونکردنەوہ، ”ناتالیا
 قاسیلیقنای خیزانی رەحمەتیم، بەداخەوہ، بە ھۆی مەرگە

له ناکاوه که یه وه فریا نه که وت به باشی رای بهینیت و به باشی
فیری سلاوکردنی بکات، ئه وهی فریا که وتبوو فیری بکات،
ئه وه بوو که هاوشیوهی سلاوکردنی باوی نیو ئینگلیزه کان
که میک بچه میته وه و دهسته کانیشی ئاوه لا بکات.

فیلچانیوڤ به ته واوی ئاگای له وه بوو که له ژیر چاودیری
خانه خویکه دایه و چاوی له سهره، به لام به هیچ شیوهیه ک
هه ولی نه دا نیگه رانی و ههسته کانی خوی بشاریته وه، وه ک
ئه وهی داکو ترابیت به کورسییه که دا، له کاتیکدا دهسته کانی
لیزا له ناو دهسته کانیدا بوو، بی ئه وهی چاوه کانی له سهر
ئه و منداله بتروو کینیت، چاوی تی بریبوو. به لام پیده چوو
لیزا له راده به دهر نیگه رانی شتیک بیت و نه ویرییت قسه
بکات، نیگه رانییه که ی هینده زور بوو، بیری چووبو وه
دهسته کانی له ناو دهستی میوانه که دایه، چاویشی له سهر
باوکی نه ده تروو کاند. به ترسیکی زوره وه به وردی گوئی بو
هه موو ئه و قسانه راگرتبوو، که باوکی دهیکردن. فیلچانیوڤ
یه کسهر ئه و چاوه گه وره و شینانه ی ناسییه وه، به لام ئه وهی
له هه موو شتیک زیاتر سهرنجی به لای خویدا راکیشابوو
و که وتبووه ژیر کاریگه ریییه وه، بریتی بوو له روخساره
سپی و ناسکه که ی رهنگی پرچی. هه موو ئه م شتانه، بو ئه و
مانا که لیک ئیجگار گرنگی هه بوو. روخساری له گه ل هیلکاری
لیوه کانی زور به پروونی ناتالیا قاسیلیقنای وه بیر دههینایه وه.
له کاتیکدا پاڤیل پاڤلوفیچ ناوه ناوه به ههستیکی له راده به دهر
گه رمه وه هه ندیک شتی بو فیلچانیوڤ باس دهکرد و پی
دهوت، به لام پیده چوو فیلچانیوڤ هه ر گویشی لی نه بوو بیت.
تهنها ئه م چند دهسته واژه یه کۆتایی بیست، .. ئا به م

شيويه تو ناتوانيت ئو شادييه بيئەندازەيە ئيمە لەو كاتەدا
بەينيتە بەرچاوى خوت، ئەلىكسى ئىفانوڧىچ، كاتىك خودا ئەم
ديارييه بەنرخەي پى بەخشىن! ھەر بە لەدايكبوونى، ئىتر ئەم
كچە بوو بە ھەموو شتىكى من لەم دنيايەدا، ھەميشە لە دلى
خۇمدا دەموت، ئەگەر بىت و پوژىك بە ھوى ويستى خوداوە
ئەم ھىمنى و خوشيەم لى تىك بچىت و كوتايى بىت، ھىچ
نەبىت، لىزام بۆ ئەمىنيتەو. سەبارەت بەمە، ھىچ گومانىكم
نەبوو!

ڧىلچانىنۆڧ بە جۆرىك لە گومانکردنەو پرسىارى کرد،
”ئەى ناتاليا ڧاسىليڧنا؟“

پاڧىل پاڧلۆڧىچ، كە كەمىك پەنگى بەو پرسىارە تىك چوو،
دەستبەجى وەلامى دايەو، ”ناتاليا ڧاسىليڧنا؟ تو ئەوت باش
دەناسى، گومانى تىدا نىيە بەباشى لەبىرتە، كە ئەو ھەزى
نەدەکرد زۆر ھەستەكانى خوى دەر بخات. بەلام كاتىك لە
سەرمەرگدا مائاوايىي لەم كچە بچكۆلەيەى كرد... چىي تر
نەيتوانى ئەم جارەيان وەك جارەكانى تر پى لە شارەنەوہى
ھەستەكانى خوى بگريت، ھەموو شتىك ئاشكرا بوو! ھەر
وەك ئىستا پىم وتن، تەنھا لە سەرمەرگدا، ئەوہى كە
پووى دا، بەم شيويه بوو: پوژىك بەر لە مردنەكەى، لەپر
زۆر ھەلچوو، زۆر تووپە بوو. دەيوت، ’ئىوہ ھەولى ئەوہ
دەدەن من بەم دەرمانانە چارەسەر بکەن، لە كاتىكدا من
ھىچم نىە و تەنھا تووشى تالىھاتنىكى زۆر ئاسايى بووم.
‘ ھەر وەھا دەيوت، ’ئەم پزىشكانەى ئىرە، سەر لە ھىچ شتىك
دەر ناکەن و ھىچ نازانن، من دلنيام بەم زووانە كە كوڧ
گەرايەوہ، ئەوا سەرلەنوئ، لە ماوہى كەمتر لە دوو ھەوتوودا،

تەندروستیە کەم وەک جاری جاران بۆ دەگەرێنیتەو و چاکم دەکاتەو! ئەو ھاوڕێ پیرەمانت وەبیر نایەتەو؟ ئەو هی کاتی خۆی پزیشکی سوپا بوو؟ ناتالیا ی خیزانم مەبەستی ئەو کۆنە ھاوڕێیەمان بوو. ئەگەر پێم بدەن زیاتر لە مەش بلێم! پێنج کاتژمێرێک پێش ئەو هی بەتەواوی گیانی بسپێریت، ئەو هی بیر کەوتبۆو، کە سێ ھەوتووی تر دەبێت سەردانی پووری بکات، دایکی پۆحیی لیزا، بە بۆنە ی پۆژی لە دایکبوونی لیزا و پۆژی ناوانی، دەبێت بچین ھاوکاری پووری بکەین لە ئامادەکارییەکاندا بۆ ئەو بۆنە یە...

فیلچانی نووف، کە هیشتا دەستی منداڵە کە لەناو دەستەکانیدا بوو، لەناکاو لەسەر کورسییە دەسکدارە کە ی ھەستایە سەر پێ. لەناو ھەموو ئەو شتانە ی دەبیینی و دەبییست، شتێک کە لە ھەمووی زیاتر تووشی پەژارە ی کردبوو، پوانینە تیژ و پڕ لە سەر زەنشتە کە ی ئەو منداڵە بوو، کە لە باوکی خۆی پێی دەپوانی. بەخیرایی و بە شیوە یەکی نامۆیانە پرسیری کرد، "ئەم کچە نەخۆش نییە؟"

پافیل پافلوفیچ بە کەساسی و پەژارە یەکی زۆرەو و تی، "لەو باوەردا نیم، بەلام... ئەم بارودۆخە ناھەموارە ی تێی کەوتووین، بەو شیوە یە ی لی کردوو کە لە بەرچاوتاندا یە... کچیکێ تا بلێی نامۆیە، زۆربە ی کات توورە و نیگەرانی، بەتایبەت لەدوای مردنی دایکی ئاوا ی بەسەر ھاتوو، ھەر دوابەدوای ئەو هی دایکی گیانی سپارد، بە ھۆی کاریگەریی ئەو مردنە ی دایکی، دوو دانە ھەفتە ی پێک لە جینگەدا کەوت، زۆر خراپ تووشی فیلێھاتن ببوو. کەمێک پێش ئەو هی توو خۆت بکەیت بە ژوورەو، گریەوزارییەکی زۆر سەیری

دەكرد... گويىت لىيە لىزا، گويىت لىيە؟ ئاخىر پىم نالىيت ئەم
 ھەموو شىنوشە پۇرەت لەپاي چىيە؟ ھەمووى ھەر لەبەر
 ئەو ھەيە كە من لە مال دەر دەچم و بەتەنيا بەجى دەھىلم و
 ئەويش وا بىر دەكاتەو، كە من چىي تر ئەوم خۇش ناويت
 وەك ئەو كاتانەى ھىشتا دايكى لە ژياندا مابوو - ئەو بەو
 لۆمەم دەكات. مندالىك لە تەمەنى ئەمدا، دەبىت يارى بە
 بوو كەلەكانى بكات، نەك ھەر خەرىكى پىش خواردنەو و
 بىر كەردنەو و خەيالى لەم جۆرانە بىت. راستىيەكەى، لىرە
 ھىچ كەسىكىشى لى نىيە، تا يارىي لەگەل بكات.

”بەلام بۇچى، چۆن دەبىت... بەدلىيايىيەو ئەم دووانەتان
 لىرە بەتەنيا ناژىن، واىە؟“

”بەلى، بۇ نا، ھەردووكمان تەنياى تەنياىن، خزمەتكارەكەشمان
 پۇژى يەك جار زياتر نايەت.“

”كاتىك جەنابىشت ئەچىتە دەرەو، ئەم كچۆلەيە ئا بەم
 شىو ھەيە بەتەنيا لىرە بەجى دەھىلىت؟“

”ئى لەمە زياتر چىم لەدەست دىت؟ دوينى كە لە مال
 دەر چووم، لەو ژوورە بچووكەدا دەرگام لەسەر كىلىل دا،
 ھەموو گريانەكەى ئەمەشە ھەر لەسەر ئەو بەجىھىشتن
 و دەرگالەسەرداخستەنى دوينى بوو. بەلام ئىو پىم بلىن
 ئەبووايە لەمە زياتر چ كاريكى ترم بكدايە؟ خۇتان دادوەر بن،
 دوينى نا پىرى، كاتىك لە مال چووبوومە دەرەو، ئەو ھەلەى
 قۇستبۇو و چووبوو خوارەو، كوپىكىش لە گۆرەپانەكەدا
 بەردىكى تى گرتبوو، كىشابووى بە سەرىدا. يان جاريكى تر
 دەستى كەردبوو بە گريەوزارى، پاي كەردبوو بەو ناوەدا و لە
 ھەرچىي كرىچىي ناو گۆرەپانەكەيە، پاراوتەو تا بزانيت من

له‌کویم. ئی ئەمەش کاریکی شیاو نییه، به‌دڵنیا‌یییه‌وه! دانی پێدا
ده‌نیم منیش هێنده باش نیم؛ زۆر جار بۆ کاتژمێریک له‌ مال
ده‌ر ده‌چم، که‌چی سه‌رله‌به‌یانیی روژی دواتر ده‌گه‌ریمه‌وه،
ئەمەش رێک ئەو شتیه‌یه، که‌ دوینی رووی دا. به‌لام باشیی
له‌وه‌دا بوو، ئەو کاته‌ی من له‌ ده‌ره‌وه‌ی مال بووم، خاتوونی
خاوه‌ن مال‌م نارد‌بوو به‌شوین کلیس‌سازی‌کدا، تا بیت قوفله‌که‌
بشکێنیت. ئای چه‌ند له‌ حال‌ی خۆم شه‌رمه‌زار بووم، چه‌ند
مرو‌قیکی بی‌هه‌ست بووم، خۆم وه‌ک درنده‌یه‌کی قیزه‌ون
ده‌هاته‌ پێش‌چاو. هه‌موو ئەمانه‌ کارگه‌لیکی ته‌واو شیتانه‌یه،
به‌لێ، ته‌واو شیتانه‌یه...

من‌داله‌که‌ به‌ ترس و دوودلییه‌وه‌ وتی، "بابه‌!"
"ها، دیسانه‌وه‌ ده‌ستت پێ کرد‌وه‌! دیسانه‌وه‌ به‌زمه‌که‌یه‌!
که‌میک له‌مه‌وبه‌ر چیم پێ وتیت؟"

لیزای بچکۆله‌ به‌توقیوی، له‌ کاتی‌کدا ده‌سته‌ بچوکه‌کانی
به‌ره‌و باوکی درێژ کرد‌بوو، به‌خیرایی ئەمه‌ی دووباره‌
ده‌کرد‌وه‌، "چی تر وا ناکه‌م، چی تر وا ناکه‌م!"

قیلچانی‌نۆف، که‌ ئارامیی خۆی له‌ده‌ست دا‌بوو، به‌ ده‌نگی
فه‌رمانده‌رانه‌وه‌ وتی، "ئێوه‌ به‌م بارودۆخه‌ی ئێستا هه‌تانه‌،
ناتوانن درێژه‌ به‌ ژیا‌نتان بده‌ن. له‌گه‌ڵ ئەوه‌ی مرو‌یه‌کی
ده‌وله‌م‌ندن، پیم نالێیت چۆن... چۆن ئەتوانن ئا به‌م شیوه‌یه‌
له‌ بارودۆخیکی وه‌ها و زنجیکی له‌م شیوه‌یه‌دا بژین؟"

"له‌م زنجه‌دا؟ په‌نگه‌ هه‌ر ئەم هه‌فته‌یه‌ لێره‌ بین و دواتر
برۆین. تا ئێستاش پاره‌یه‌کی زۆرمان به‌فیرۆ داوه‌، ئەگه‌ر
ده‌وله‌مه‌ند بووینایه‌..."

قیلچانی‌نۆف، که‌ به‌ته‌واوی هیمنیی خۆی له‌ده‌ست دا‌بوو،

خېرا قسه كانى پى برى و وتى، "زور باشه، ئەمە بەسە، ئەمە بەسە."

وا ديار بوو قىلچانينوف دەيوست بلېت، پېويست ناكات خوت سەغلەت بکەيت و لەمە زياتر بلېت، چونکە ئەو ەى تۆ دەتەويت بلېت، من دەيزانم، ئەشزانم بە چ مەبەستىک ئەم قسانە دەکەيت. پاشان وتى، "گوئى بگرە، من پېشنيارىک دەکەم. تۆ ئىستا وتت هەفتەيەک يان دووانى تر ليرە دەمىننەو. من خىزانىک دەناسم ليرە، کە وەک خىزانى خۆم وایە، مالەکەشيان وەک مالى خۆم وایە - بىست سال دەبېت بەباشى دەياناسم، باوکى خىزانەکە، کە ناوى ئالىکزاندر پافلوڤيچ پۆگورىليستېف، راويژکارىکى نەينىيە: رەنگە لە جىبەجىکردن و تەواوکردنى کارەکاندا بتوانىت کارئاسانیت بۆ بکات. ئىستا لەگەل خىزانەکەيدا لە قىللا ھاوينەبييەکەياندان، خاوەنى قىللايەکى زور نايابن. کلاڤديا پېتروڤنا وەک خوشک، يان ئەگەر لەو ەش زياتر بلېم، وەک دايک وایە بۆ من. خاوەنى هەشت مندالن، پېم بدەن با هەرچى زووترە، ليزا بېم بۆ لايان... با لەمە زياتر کات بەفېرۆ نەدەين. دلنيام بەوپەرى خوشحاليەو پېشوازيى لى دەکەن و تا ئەو کاتەى تۆ ليرە بە کارەکانت رادەگەيت و تەواويان دەکەيت، ئەوان وەک مندالى خويان چاودىريى دەکەن بۆت، رېک وەک مندالى خويان!"

قىلچانينوف بە شىو ەيەکى زور سەير ئارامىى خۆى لەدەست دابوو، بۆشى نەدەشاردرايەو.

پافىل پافلوڤيچىش دانەجىرەى پى کەوتبوو لە توورپەيدا و بەتوندى پرووى خۆى گرژ و مۆن کردبوو، بە روانىنىکى زور

تەوسنامیزەوہ چاوی لە چاوەکانی قیلچانیوڤ بری و وتی،
”ھەرگیز کاری وا ناکەم، ئەمە مەحالە!“

”بۆچی؟ بۆچی ئەمە مەحالە؟“

”چۆن بۆچی؟ چۆن لەناکاو بەیلم منداڵەکەم لە خۆم
دوور بخەیتەوہ؟ راستە ئەگەر کەسەکە ھاوڕێیەکی دڵسۆز و
راستەقینە ی وەک تۆ بووایە، بەدنیایییەوہ ئەو کاتە هیچ لایم
نەدەبوو و هیچ خەم نەدەبوو، ئەگەر بەھاتیە و دوور لە
چاوانی خۆشم بووایە. بەلام چۆن داوام لێ دەکەیت منداڵەکەم
بسیترمە دەست مایکی غەوارە! ئەویش چ جۆرە مایک، مایک
لە ھەرە چینە بەرزەکانی کۆمەلگە! ھەرۆھا پروویش نییە کە
بە چ شێوہیەک ھەلسووەوتی لەگەڵدا دەکەن!“

قیلچانیوڤ، کە تەواو دەھری ببوو، شیتگیرانە ھاواری
کرد، ”بەلام من پێم وتیت ئەو خێزانە وەک خێزانی راستەقینە ی
خۆم وان! کلاقدیا پیتروڤنا تەنیا وتنی یەک وشە ی منی بەسە،
تا بەوپەری خۆشحالییەوہ کچەکەمان لێ وەر بگریت، وەک
ئەوہ ی کچی خۆم بیت، ئاگای لێ دەبیت!“

قیلچانیوڤ بەتوندی پێی کیشا بە عەردەکەدا و لە قسەکانی
بەردەوام بوو، وتی، ”نەفرەتتان لێ بیت! خۆشت باش دەزانیت
بۆیە ئەم ھەموو زۆربلیییە دەکەیت، تەنھا بۆ ئەوہ ی بلێن وەک
باوکیکی دڵسۆز بەرگری لە داھاتووی منداڵەکەت دەکەیت...
هیچ شتیکی دی نییە تا گفتوگۆی لەسەر بکەیت!“

”من تەنھا مەبەستم ئەوہ بوو، کە بلێم ئایا ھەر بەراستی
ئەمە شتیکی سەیر نییە؟ من دەبیت بچم بۆ لای و هیچ
نەبیت پوژی یەک-دوو جار بیبینم و لە بارودۆخی ئاگادار
بیم، ئەگەر نەچم، دوایی چیم پێ دەلێن؟ ھە، ھە! منداڵکی

بىخاۋەن! ئەۋىش لە ۋەھا مالىكى خانەدان و دەۋلەمەنددا! “
قىلچانينۇڭ ھاۋارى كىرد، “بەلام مالى ئەۋان، مالىكى تا
بلىتى سادەيە، بەۋ شىۋەيە دەۋلەمەند نىن، كە تۇ بىرت لى
كىردۈتەۋە! پىم وتيت منداليان زۆرە و ئەم كىژۈلەيەش بۇخۇي
لەۋى كەمىك دەۋوژىتەۋە. مەبەستى سەرەكىش ھەر
ئەمەيە... ئەگەر پىشت خوش بىت، ھەر سبەينى زوۋ لەگەل
خۇم ئەتبەم و خۇم بەۋ خىزانەت دەناسىنم. بەدلىايىشەۋە
تۇ ئەتوانىت سەردانىان بىكەيت و سوپاسگوزارىي خوشتيان
بۇ دوۋپات بىكەيتەۋە، ئەگەر ھەزەت كىرد، ھەموو رۇژىك
پىكەۋە سەريان لى دەدەين.”
“بەلام ئاخىر...”

“قسەى قۇر! ئاخىر و ماخرى ناۋىت، ئەتەۋىت لەمە زياتر
چىت بۇ بىكرىت! گوى بگرە، ئەم ئىۋارەيە ۋەرن بۇ لاي من،
شەۋىش ھەر لاي خۇم بىمىنەۋە، بۇ ئەۋەى سبەينى بەيانى
زوۋ ھەستىن و دەۋروبەرى دۋانزەى نىۋەرۇ بگەينە جى.”
“چەند مرقۇقىكى مېھرەبان و خەمخۇرن! تەنانەت ئەتانەۋىت
شەۋەكەشى لاي خۇتان بىمىنەۋە... “پاقىل پاقۇۋىچ يەكسەر بە
پىشنىارەكە قايىل بوۋ. بە دەنگىك، كە پىر بوۋ لە رەزامەندى،
درىژەى دايەۋە بە قسەكانى، “بەپاستى ئىۋە چاكەيەكى
گەۋرە لەگەل من دەكەن بەم كارەتان. ئەى بەپاست، نەتوت
كە قىللاكە لەكويىيە؟”

“قىللاكەيان لە لىسنويىە.”

“زۆر باشە، بەلام ئەى سەبارەت بە جلوبەرگەكەى چى؟
باش دەزانىت لە ۋەھا خىزانىكى خانەدانا و لە ۋەھا قىللايەكى
ھاۋىنەشدا... ئىۋە دەزانن... كە دلى باۋكىك...”

”چ جلوبەرگىك؟ ئەي مەگەر ئەم ماته مىنى بۇ پرسەي دايكى ناگىرېت؟ بۇ مەگەر دەكرېت لەم جلە رەشانە زياتر، جلى جياوازتر بېۋىشېت؟ بە برۋاي من، لەم جلانە باشتر و گونجاوتر ھەر نەبوو! تەنھا شتېك كە پىۋىستە ھەيىت، كراسىكى كەتانى پاكوخاۋىن... لەگەل تارايەكى پاكوخاۋىن، بەراستى كراس و تاراكەي خۋى گەلىك پىسە.“

پاقىل پاقلىۋىچ بە بايەخپىدانىكى زۆرەوۋە وتى، ”ھەر ئىستا، بەلنىيايىيەوۋە جلەكانى دەگۆرېت، ھەردوۋكىشمان ئەو شتانەي كە پىۋىستى پىيەتى، بۆي ئامادە دەكەين، جلەكانى ژىرەوۋەشىم داۋە بە ماريە سىسۋۇنا، تا بۆي بشوات.“

قىلچانىنۋۇف پەرييە ناۋ قسەكانى، وتى، ”كەواتە زۆر باشە، پىۋىستە پىيان بلىت تا گالىسكەيەكمان بۇ بەيىن، ئەگەر ھەرچى زووتر ئەم كارەش بكەن، ئەوۋە باشتر.“

بەلام لەپر و دوور لە چاۋەروانىي ھەردوۋكىيان، پوۋبەروۋى نارەزايى بوۋنەوۋە. لىزا بەتەۋاۋى لە دژى ئەم بىرۋكەيە ۋەستايەوۋە. تەۋاۋى ئەو كاتەي ئەو دوۋانە گفتوگۋيان دەكرد، ئەم بە ترس و بىمەۋە گوۋى بۇ تەۋاۋى قسەكانيان گرتبوۋ ئەگەر تەنھا بۇ ساتىكىش چىيە، لەو كاتەدا كە قىلچانىنۋۇف لە ھەۋلى قايىلكردىنى پاقىل پاقلىۋىچدا بوۋ، كەمىك لە چاۋەكانى ئەو كىژۋلەيەي برۋانىيەيە، ئەو كاتە ئەو پەژارە و ئاۋمىدىيە زۆرەي دەيىنى، كە ئەو پوخسارە بچكۈلەيە لە خۋىدا ھەلى گرتبوۋ.

كىژۋلەكە بە دەنگىكى نزم، بەلام بەپىداگرييەوۋە وتى، ”من نارۋم.“

”ئەھا، ئەھا! خۇ چاۋت لىيە، ديسانەوۋە ۋەك دايكى

هه لىسوكهوت دهكات! ريك له دايكى دهچيت!

”من وهك دايكم نيم، من وهك دايكم نيم!“

به م شيوهيه، ليزا بهوپهري نائوميدييه وه هاواري دهكرد،
دهسته بچكولانه كانى خوى له ناو يهكا هه لده گلوفى، وهك
ئوهوى بهرگرى له خوى بكات بهرامبه ر ئه و تومه ته ناره وايه
باوكى دهيدايه پالى و به دايكى دهچواند.

”بابه، بابه، ئه گهر تو به جيم بهيليت...“

له پر ئاوري دايه وه به لاي فيلچانينوفا، كه تووشى
سه رسامى ببوو له م به رهه لستيه ليزا، به ويشى وت، ”ئه گهر
تو بمبهيت، من...“

به لام كيژى داماو دهره تي ئوهوى نه بوو قسه كانى ته واو
بكات، پاڤيل پاڤلوفىچ شالاوى بو برد و قولى گرت، بى
ئوهوى تووره يى و هه ستي خوى بشاريته وه، يه خه ليزا
بچكوله ي گرت و به ره و ژووره بچكولانه كه ي راپيچى كرد.
بو ماوه ي چهند خوله كييك، هه ر چرپه چرپان بوو، پاشان
له پر دهنگى گريانيكى خنكاو بهرگووى فيلچانينوفا كه وت.
له وه دا بوو فيلچانينوفا خوى بكات به ژووره بچووكه كه دا،
به لام پاڤيل پاڤلوفىچ له و كاته دا يه كسه ر هاته دهره وه، به
زه رده خه نه يه كى خواروخىچ و ساخته وه ئاگادارى كرده وه، كه
هه ر ئيستا ليزا ديت. فيلچانينوفا هه ولى دا سه يرى نهكات و
چاوه كانى كردبووه شوينيكى تر.

له و كاته دا مارياسيسوفاش خوى كرد به ژووره وه دا،
هه مان ئه و ژنه روخسار لادىييه بنوو، كه پيشتر له راره وه كه دا
چاوى پيى كه وتبوو. جله كانى ليزا پيچابووه وه و له ناو
جانتايه كى خنجيله ي جواندا هيتابوويه وه، كه بردبووى بوى

بشۆریت، دای نا و تەماشایەکی ئیلچانیوۆی کرد و پرسیی،
”کەواتە گەورەم، بەرێزتان بۆ ئەو ھاتوون بۆ ئێرە، تا
کێژۆلە کە لێرە دوور بخەنەو؟ کەواتە خێزانیشتان ھەیە؟
بەراستی کاریکی زۆر مەوۆقانە و باش دەکەن، ئەمە کێژیکی
زۆر گوناھە! بەم کارەتان، لەم شیتخانە یەرزگاری دەکەن.“
پاقیل پاقلوۆیچ لە ژێر لێو ھو ھەخوتە و بۆلەو ھو وتی، ”نا، نا،
ماریا سێسوۆنا، ئیجگار بەو شێو ھەش نییە!“

”چی بەو شێو ھە نییە؟ وا ناوم دەبەیت، دەلێی دەتەوێت
ناوم بنییت! بەلێ، بۆ دەتەوێت نکوولی لەو ھە بکەیت، کە
مالەکەت ئەلێی شیتخانە یە، ئایا ھەر بەراست وا نییە؟ ئایا
بەلاتەو ھەوایە کە کێژۆلە یە، کە ئیستا بەباشی لە شتەکان
تێدەگات و راست و چەپی خۆی لە یە کدی جیا دەکاتەو، ئەم
ھەموو بەدەرەفتارییانە ی جەنابت ببینییت؟“

پاشان پرووی کردە ئیلچانیوۆ و وتی، ”گەورەم،
گالیسکە کە مان بۆ بانگ کردوویت، پیم وا بییت بۆ لیسنووی
بوو، ئەگەر بەھەلەدا نەچووبم؟“
”بەلێ، بەلێ.“

”زۆر باشە، بەراستی خیری پێو ھەو کە ھاتن!“
لێزا لە ژوورە گچکە کە ی ھاتە دەرەو ھە و ڕەنگی بە پروو ھەو
نەما بوو، چاوی لە ھەردە کە بریبوو، جانتاکە ی ھەلگرت. تەنھا
پروانینیکیش چییە، لە ئیلچانیوۆی نەروانی، ھەستەکانی خۆی
حەشار دەدا و ھەک پیشتر نەرویشت، تا باوکی لە ئامیز
بگرییت، تەنانت ئەو کاتەشی لیک جیا بوونەو ھە، بە پروونی
دیار بوو کە تەنانت نەیدەویست لیشی پروانیت. بەلام
پاقیل پاقلوۆیچ، ھەک خووی ھەمیشەیی خۆی، ئەو ی لە

ئاميز گرت و سهره بچكولانه كەي رامووسى. لەم كاتەدا كە
 ديار بوو هەستى باوكايەتیی بەتەواوى جوولابوو، لێوێكانى
 لەرزىن و چەناگەى جوولەى تى كەوت، بەلام كیژولەكە هەر
 چاوێكانى بە رووى باوكیدا هەلنەهینا. پاقیل پاقلوڤیچ رەنگى
 زەرد هەلگەرآبوو - دەستەكانیشى دەلەرزى. هەرچەند كە
 ڤیلچانینوڤ تا ئەوپەرى توانای خۆى هەولێ ئەوێ دەدا
 چاوى بەو دیمەنە نەكەوێت، بەلام دوور لە ویستى خۆى،
 چاوێكانى چووێ سەر ئەو دیمەنە خەمناكە. تەنها ئاواتى یەك
 شتى ئەخواست لەو كاتەدا، ئەویش هەرچى زووترە، ئەو
 شوێنە بەجى بهیلێت.

لە دلى خویدا دەیگوت، "گوناھى من نییە، ئەمە شتیكە،
 هەر دەبوو رووى بدایە!" هاتنە خوارەو، ماریا سیسوفنا
 لیزای رامووسى و مائئاوایی لى كرد، لیزا چاوێكانى هەلنەهینا
 بە رووى باوكیدا، تا ئەو كاتەى لەناو گالیسكەكەدا دانیشت.
 لەناكاو بەخیرایی دەستەكانى بەرز كردهوێ و قیژاندی، ئەگەر
 یەك خولەكى تر گالیسكەكە وەرێ نەكەوتایە، دوور نەبوو
 خۆى لە گالیسكەكەوێ هەلبدایەتە خوارەوێ بۆ باوكى، بەلام
 ئەسپەكان كەوتبوونە جوولە.

خەياللىكى نوپى مەۋقەلىكى بىكار

قىلچاننىۋىق بەنىگەرانىيەۋە پرسىي، "ھەست ئەكەيت نەخۇش بىت؟ پىيان دەلىم رابوۋەستىن، تا كەمىك ئاوت بۇ بەينىن..." كىژۇلەكە بە سۆزىك و نىگايەكى سەرزەنشكەرەنەۋە لە قىلچاننىۋىق رۋانى و بە دەنگىكى رۋون، بەلام پىچىچىرەۋە وتى، "بۇ كۆيم دەبەيت؟"

"بۇ لاي خىزانىكى زۆر مېھرىبان، لىزا گيان، ئىستا ئەۋان لە قىللايەكى ھاۋىنەيى زۆر جواندان. مىندالى زۆرىشى لىيە، ھەموۋيان خۇشيان دەۋىيت، ئەۋان زۆر مېھرىبانىن، لە مىن دىگران مەبە لىزا گيان، بىرۋات بىت، مىن تەنیا چاكەى تۇم دەۋىت..."

چەند نامۇ دەۋو بەلای ھەموۋ ئەۋانەى قىلچاننىۋىقان دەناسى، ئا لەم ساتەدا چاۋيان پىيى بىكەۋتايە. لە كاتىكدا لىزا فرمىسك لە چاۋەكانىدا قەتەس مابوۋ، گەرۋى پىر بوۋ لە گريان، چاۋە جوانەكانى، كە پىر بوۋ لە توۋرەيى، بىرېۋوۋ قىلچاننىۋىق، وتى، "چۇن... چۇن... چۇن..."

ئاخ، تۆ چەند بەد فەرىت!

”ليزا، من...”

”تۆ خراپىت، خراپىت، خراپىت، خراپىت!”

كىژەكە دەستە بچووكەكانى خۆى ھەلدەگلۇفى.
قۇلچانىنۇقىش بەتەواوى خۆى لەبىر چووبووە. ”ليزا،
خۆشەويستم، ئەگەر ئەزانى چەندىك من بېھيوا دەكەيت!”
ليزا بە دەنگىكى فەرماندەرانەوہ پرسىي، ”ئايا ھەر
بەراستى ئەو سبەينى دىت؟ ئايا ھەر بەراست دىت؟”
”بەلى، بەلى، خۆم ئەيھىنم. ئەپۇم بۆ لاي و لەگەل خۆم
ئەيھىنم.”

لە كاتىكدا ليزا چاوەكانى لە عەردەكە بېرىبوو، بەچرپە
وتى، ”ئەو ھەلم دەخەلەتەيت!”

”ئايا ئەو تۆى خۆش ناويت، ليزا؟”

”ئەو منى خۆش ناويت.”

”ئايا خراپ لەگەلتا ھەلسووكەوت دەكات؟ واىە؟”

ليزا بەدلەنگى لە قۇلچانىنۇقى پوانى و بىدەنگ بوو.
دووبارە پووى خۆى لى وەر گىرا و وەك ئەوہى مانى
گرتىت، چاوەكانى خۆى پوو بە عەردەكە نەوى كرد.
قۇلچانىنۇف دەستى كرد بە ماستاوكردن بۆى، زۆر بەگەرمى
قسەى بۆ كچەكە دەكرد، تا ھەرچونىك بوو، قايىلى بكات.
راستىيەكەى، خودى قۇلچانىنۇف خۆشى بەتەواوى تاي لى
ھاتبوو. ليزا گوئى بۆ قسەكانى قۇلچانىنۇف شل كردبوو، بەلام
وەك نەيارىك لە قۇلچانىنۇقى دەپوانى و گومانىكى زۆرىشى
لىي ھەبوو. بەلام لەگەل ئەوہشدا، ھەر گوئى لى گرتبوو.
گوئىگرتنەكەى بەتەواوى قۇلچانىنۇقى خۆشحال كردبوو،

تەنانت دەستی کرد بە شیکردنەوێ ئێوێ پیاویکی
مەخۆرەو، چ جۆرە پیاویکە. پێی وت خۆشی دەوێت و
ھەر خۆشی ئاگای لە باوکی دەبێت. دواجار لیزا چاوەکانی
بە پرویدا ھەلھێنا بە گرنگی پێدانەوێ لە قیلچانی نوێ روانی.
بۆی باس کرد کە چۆن کاتی خۆی دایکی ناسیو، تییینی
ئێوێ کرد، کە قسەکانی سەرنجی کچەکە بە لای خۆیدا
پاکیشاوە، وردە وردە کچەکە وەلامی پرسیارەکانی دەدایەو.
بەلام بەخۆپاریزییەو، بەکەمترین وشە و بەجۆریک لە
قیرسیچمەییەو وەلامی دەدایەو. بەلام بەھیچ کلۆجیک
ئامادە نەبوو وەلامی پرسیارە سەرەکییەکانی قیلچانی نوێ
بداتەو. بەتایبەت ئێو پرسیارانە پەییوەست بوایە بە
پەییوەندیی نێوان خۆی و باوکی لە رابردوودا، ئێو سوور بوو
لەسەر ئێوێ بێدەنگ بێت بەرامبەر بەو جۆرە پرسیارانە.
لەکاتی کە قیلچانی نوێ قسە بۆ دەکرد، دەستەکانی ئێو ھەر
وێک پیشتر، لەناو دەستەکانیدا بوو، بەری نەدەدا، کچەکەش
ھەولێ دەرھێنانی دەستەکانی خۆی نەدەدا لەناو دەستەکانی
ئێودا. لە راستیدا کێژەکە تەواوی کاتەکە بێدەنگ نەبوو.
ھەرچۆنیک بێت، ھەندیک جار بەشلەژاوی ھەندیک وەلامی
لە زار دەر دەچوو، لەمەشەو قیلچانی نوێ بۆی دەر کەوت،
کە ئێم کچە پیشتر باوکی لە دایکی زیاتر خۆش ویستوو،
چونکە لە سەرەتادا باوکی زۆر شەیدای بوو و دایکیشی
ھێندە بایەخی پێ نەداو، بەلام کاتیک دایکی لە سەرەمەرگدا
دەبێت، لەو کاتەدا کە ھەمووان ژوورەکیان چۆل کردبوو،
تەنھا ھەردووکیان لە ژوورەکەدا بەتەنیا مابوونەو، لیزای
بەتوندی لە ئامیز گرتوو و ماچی کردوو، ھەرۆھا

زۆرىش گرياهه بۆي... ئيتىر ئا بهم شيويه، ئىستا دايكى
 له هه موو كهس زياتر خۆشتر دهويست، له هه موو كهس
 زياتر، زياتر له ههركهسيكى ئەم دنيايه، هه موو شهويكيش
 له هه موو كهسيك زياتر خۆشى دهويست. بهلام مندالهكه،
 بهدنيايييه وه زۆر به خۆيدا دهنازي، ههركه بهر ئەمه، كاتيك
 ههستي كرد زياتر له وهى پيوست بووه قسهى كردووه،
 كتوپر سهركه نووى له بيدنگيه قوولهكهى خۆى رۆ چووه وه
 و به كينه شهوه له قىلچانينوڤى روانى، چونكه پينى وا بوو ئەو
 واى لى كردووه ئەم هه موو شته بليت. كاتيك ئەم گه شته له
 كۆتاييهكهى نزىك ده بووه وه، توورپهيهى و فييهكهى خهريك
 بوو به تهواوى بزر ده بوو، بهلام له بيركردنه وهدا نوقم ببوو،
 روانينهكهى له روانينى ئازلهيكى درنده ده چوو، روخسارى
 گرژ كرد بوو، دلتهنگ و مانگرتوو بوو. راستى ئەوهى ده بريست
 بۆ لاي خيزانكي غهواره و ههركيز پيشتريش لايان نه بووه،
 وا دهر دهكهوت لهو كاته دا ئەوه ئەو شته نه بيت، كه ئازارى
 بدات، ئەوهى ئازارى دهدا شتيكى تر بوو. قىلچانينوڤ ههركه
 زوو پيهيه به وه برد؛ وا گومانى برد، كه ئەو كچه شهرمه زار
 بووه له بهردهميدا. خۆى به شهرمه زار ده بينيت، كه باوكى
 ئاوها به سانايى پيى پيى داوه له گه ليدا برپوات، وهك ئەوهى
 باوكى ويستيتى له كۆل خۆى بكاته وه.

قىلچانينوڤ له دلى خۆيدا وتى، "ئەو نه خۆشه، رهنگه
 زۆر خراپيش نه خۆش بيت، رهنگه ئازارى زۆر چه شتيت...
 ئاخ، ئەه ئاره قخورى خويىرى! ئىستا لىي تيده گهم!"

داواى له گاليسكه وانه كه كرد خيراتر ليخوريست. هيوايهكى
 زۆرى به و گونده، به ئاووههه و سازگار كهى، به باخهكانى،

بە منداڵەکان، ھەروەھا بەو ژیانە نووییە چاوەروانیەتی، ھەبوو. پاشان، سەبارەت بەو ھەوای دواتر ڕوو دەدەن... بەلام هیچ گومانئیکی نەبوو لەو ھەوای داھاتوویەکی پرشنگدار و پر لە ھیوا چاوەروانیەتی. بەم شیوہیە، تاقە شتیک دەیزانی و تەواو لێی دُنیا بوو، ئەو ھەوای ھەرگیز لەو ھەوایش ئەم ھەستە ئیستای نەبوو، کە ئیستا ئەزموونی دەکات و پێی وا بوو ھەرگیزیش ئەم ھەستە لە ژیانیدا جێی ناھێلێت. بیری کردووە بە شیوہیەک، کە ھەستی بە سەرکەوتن کردبێت، دەیوت، "ئامانجی سەرھەکی، ھەر ئەمەیه! ژیان ھەر ئەمەیه!" بیروکەگەلێکی مەزن بەھوروژم بە میشکیدا برووسکەیی کرد، بەلام لەسەر ھێچ یەکیک لەو بیروکانە ھەلوێستەیی نەدەکرد و ھەر بەلاساری وردەکاریی بیروکەکانی وەلاوە دەنا. ھەر ھێندەیی وردەکارییەکەیی وەلاوە دەنا، ھەموو شتیک ڕووتتر دەر دەرکەوت، ھێچ شتیکیش جێگەیی پرسیار نەبوو. پلانەکەیی بۆ جوولەکانی دواتری، بەلگەنەویست بوو.

وێک ئەو ھەوای بەوریایییەو ھەر لە شتیک بکاتەو، لە دلی خۆیدا وتی، "دەتوانرێت بە یەكخستنی ھێزەکانمان، کار لەسەر ئەم بەدفعەرە بکریت، بەم شیوہیە سەرھەتا بەناچاری لیزا لە پترسبۆرگ لەلای خێزانی پۆگوریلتسیف بەجێ دەھێلێت، ھەلبەت ئەمە بۆ ماوہیەکی دیاریکراو، دواتر خۆشی بەتەنیا گەشت دەکات و بەم شیوہیەش لیزا بۆ من بەجێ دەمێنێت، ئیتر ئەمە ھەموو شتیکە. ئی منیش لەمە زیاتر چیم دەوێت؟ ھەروەھا... بەدُنیاوییەو، خودی خۆشی ھەر ئەمەیی دەوێت، ئەگینا بۆچی ئاوا ئازاری دەدات؟"

دواجار گەشتن. بەراستی ئەو گوندەیی مالاکەیی خێزانی

پۆگوريلتسيڤى لى بوو، تا بلىلى دلرفين و جوان بوو. سەرەتا يەك رەو مەندال لە ھەيوانەكەو بەھەر اوھوريا بەرەو پرويان ھيرشيان برد و پيشوازيان لى كردن، ماوھيەكى دريژ بوو ڤيلچانينوڤ سەردانى نەكردبوون، مەندالەكان لە خوشى سەرلەنوئييينەوھى ڤيلچانينوڤ، تەواو خرۇشاوون، روخساريان لە خوشيدا دەگەشاھەو، زور ھۆگرى ڤيلچانينوڤ بوون، پيش ئەوھى ڤيلچانينوڤ لە گاليسكەكە بيتە دەرەو، گەرەترين مەندالى خيزانەكە ھاوارى كرد، ”بەراست دۆسيەكەتان چىي بەسەر ھات؟ ئەي گەيشتن بەكوئ لەگەلدا؟“

تەنەت گچكەترين مەنداليش بە پيگەنيىكى مەندالانەو پاك و بيگەردەو ھەمان شتى دووبارە كردەو، پاشان ھەموو مەندالەكان بەيەكەو، بەوپەرى شاديەو لاسايىي گەرەكەيان كردەو و ھەمان پرسياريان كردەو. ھەزيان دەكرد كەميگ گالتهوگەپى لەگەلدا بگەن سەبارەت بە دۆسيەكەي. بەلام ھەر ھيئەدە ليزايان بينى، خيرا چواردەوريان دا و بەكونجكاوى، بە بيدەنگيەكى وردى مەندالانە كەوتنە سەرنجدان و وردبوونەو لىي. پاشان كلاڤديا پترۇڤنا لەگەل ميژدەكەي ھاتنە دەرەو. ئەميش لەگەل ميژدەكەي، بە ھەمانشيۆە بەپيگەنيەو سەرەتا پرسيارى دۆسيەكەيان لى كرد.

كلاڤديا پترۇڤنا خاتوونيك بوو، كە تەمەنى دەورووبەرى سىوھوت سالىك دەبوو، لەشولارى پتەو بوو، ھيشتاش ھەر جوان دەر دەكەوت، پيستی گەنمەرەنگ بوو، روخساريشى پەمەييەكى كالى ناسك بوو. ميژدەكەي تەمەنى پەنجاوپينج سال دەبوو، تا بلىي پياويكى بيرتيژ و زيرەك بوو. لەسەر وو

ھەموو ئەمانەشەو، كەسىكى تا بلىى خوشخولق بوو. مالەكەى ئەوان، بەلاى قىلچانىنۆۋەو، وەك مالى خوى وا بوو، ھەر بەو شىۋەيەى خوى گوزارشتى لى دەکرد. بەلام ھۆكارى ئەم ھەستەى قىلچانىنۆۋ سەبارەت بەو مالە، لە راستىدا بارودۆخىكى شاردرارو و تايبەتى ھەبوو، كە ئەويش، دەگەرپايەو بۆ بىست سال بەر لە ئىستا، كلاقىا پتروۋنا، ئەو كاتەى ھىشتا قىلچانىنۆۋ خويندكارىكى لاو بوو و لەوۋدا بوو شووى پى بكات. ئەمە برىتى بوو لە يەكەم خوشەويستى، كە لەنيوانىندا دروست بىوو، خوشەويستىيەكەشيان، خوشەويستىيەكى بەتىن، پىكەنىناوى، تا بلىى جوان بوو. بەلام ھەرچۈنىك بىت، ئەم خوشەويستىيە بە شووكردى كلاقىا بە پۆگورىلتسىف كۆتايى ھاتبوو. دواى تىپەرپوونى پىنج سال، سەرلەنوى چاويان بە يەكتر كەوتبووۋەو، خوشەويستىيەكەشيان بەتەواوى گۆرپابوو بۆ ھاورپىيەتىيەكى ھىمن و بىخەوش. ئەوۋى لەو پەيوەندىى خوشەويستىيەى نيوانيان بەجى مابوو، برىتى بوو لە دۇستايەتىيەكى بەتىن، كە دلى ھەردووكيانى پۆشن دەكردەو و ئەم دۇستايەتىيە جوانەش بۆ ھەمىشە مايەوۋ لەنيوانىندا. لە بىرەوۋەرىى قىلچانىنۆۋدا، ئەم ھاورپىيەتىيە پاكترىن و بىخەوشترىن پەيوەندىى بووۋ كە ھەيىبووۋ، پىدەچوو ئەو خوشەويستىيە بۆ ئەو، رۋوداويكى ناوازە بووبىت لە ژيانىدا، ھەر بۆيە بايەخىكى تايبەتى ھەبوو لاي. لىرە، لەناو ئەم خىزانەدا، قىلچانىنۆۋ كەسىكى سادە بوو، مېھرەبان و دلسۆز بوو، يارىى لەگەل مندالەكان دەکرد، ھەموو ھەستەكانى وەك خوى نىشان دەدا، پىنى لە ھەموو ھەلەكانى خوى دەنا، ھەرگىزىش

هیچ فیزیکی نه‌ده‌نواند. زیاد له جاریک سویندی بۆ خیزانی پۆگۆریلتسیف خواردبوو، که پۆژیک واز له هه‌موو شتیک ده‌هینیت و دیت له‌گه‌ل ئەماندا ده‌ژی و هه‌رگیز جاریکی تر به‌جیان ناهیلیت. له دلی خۆیدا زۆر به‌راستی بیرى له‌م پلانه کردبووه.

ئوه‌ی پتویست بوو له‌سه‌ر لیزا بیزانن، به‌هه‌ندیک ورده‌کارییه‌وه پێی وتن، هه‌رچه‌ند له‌ راستیدا ته‌نیا یه‌ک داواکاری له‌لایه‌ن خۆیه‌وه به‌س بوو، که سه‌ره‌پرشتیی منداڵه‌که‌ی بۆ له‌ئسته‌و بگرن و پتویستی به‌هیچ روونکردنه‌وه‌یه‌کی تایبه‌تیش نه‌ده‌بوو. کلاقدیا پترۆفنا منداڵه‌که‌ی رامووسی و له‌لایه‌ن خۆیه‌وه به‌لێنی دا هه‌رچی له‌ده‌ست بیت، ده‌ره‌ق به‌م منداڵه‌ درێغی نه‌کات. منداڵه‌کان ده‌ستی لیزایان گرت و له‌گه‌ل خویان بردیان تا له‌ باخه‌که‌دا یاری بکه‌ن. دواى نیوکاتژمیریک له‌ گفتوگۆیه‌کی گه‌رموگور، فیلچانینۆف له‌ شوینی خۆی هه‌ستا و رووخسه‌تی مائاواایکردنی خواست. هینده بیئۆقره‌ ببوو، که هه‌مووان به‌ته‌واوی په‌ییان به‌ بیئۆقره‌یییه‌که‌ی برد. هه‌موویان واقیان و پ مابوو. ئاخ‌ر ماوه‌ی سی دانه هه‌فته ده‌بوو چاوی پتیا نه‌که‌وتبوو، که‌چی ئیستا، دواى نیوکاتژمیر، ده‌روات. پیکه‌نی و به‌لێنی دا پۆژی دواتر بگه‌رپته‌وه. هه‌موویان تیبینی ئەوه‌یان کرد، که فیلچانینۆف وا ده‌ر ده‌که‌وت به‌راستی دلخۆش بیت، له‌ناکاوه‌ستی کلاقدیا پترۆفناى گرت و به‌ پاساوی ئوه‌ی له‌بیری چووه‌ شتیکى گرنگی پێ بلیت، په‌لکێشی ژووریکى تری کرد.

”بیرت دیت چیم پێ وتیت - به‌ته‌نیا تو - سه‌باره‌ت به‌و یه‌ک ساله‌م له‌ شارى ت، ئەو شته‌ی ته‌نانه‌ت هاوسه‌ره‌که‌شت

هیچ نازانیت لەبارەییەوه؟”

”بەتەواوی لەبیرمه، گەلیک جار باست کردبوو.”

”نا، ئەوه باسکردن نەبووه، بەلکوو ئەوه دانپیدانان بووه
تەنیا لای تۆ، تەنیا لای تۆ! هەرگیز نازناوی ئەو خانمەم پی
نەوتبوویت، ئەو خانمە ژنی ئەم پیاووەیە، تروسۆتسکی. ئەو
ژنە کۆچی دواویی کردووه، لیزاش کە کچی ئەوه - کچی
منە!”

کلاڤدیا پترۆڤنا بە کەمیک رووگەشییەوه پرسیی، ”تۆ
دەنیایت لەوه؟ دەنیایت بەهەڵدا نەچوویت؟”

ڤیلچانینۆڤ بەو پەری شادییەوه وەلامی دایەوه، ”بەتەواوی
دەنیام، بەتەواوی دەنیام، کە بەهەڵدا نەچووم!”

پاشان تا پێی کرا، لەو پەری کورتیدا، بە خێرای و
شادییەکی زۆرەوه، هەموو شتیکی پێ گوت. راستییەکە،
کلاڤدیا پترۆڤنا سەرجهمی ئەو چیرۆکە دەرانی، تەنها
ناوی خانمەکە نەبیت.

ڤیلچانینۆڤ هەمیشە لەوه دەرسا، کە پۆژیک لە پۆژان
یەکیک لەو کەسانە دیناسین، بەپیکەوت چاوی بە خاتوو
تروسۆتسکی بکەویت و بەوه بزائن، کە چەندیک ئەم ژنە
خۆش وێستوو، بۆیە هەتا ئەو پۆژەش نەبۆیابوو ناوی
ئەو ژنە ئاشکرا بکات لای هیچکەس، تەنانەت لای تاقە
هاورپیکەشی، کلاڤدیا پترۆڤنا.

کلاڤدیا پترۆڤنا کاتیک گوێی لە چیرۆکەکی بوو، لێی
پرسی، ”واتە باوکەکش هیچ نازانیت؟”

”بە... بەلێ، ئەو دەزانیت... بەلام ئەوهی زۆر نیگەرانی
دەکات، ئەوهیە هیشتا بۆم یەکلایی نەبۆتەوه!”

فيلچانينوف ورددورده پەرۆشى به روخساريه وه دهر دهكهوت. پاشان بهردهوام بوو، "ئهو دهزانيت، ئهو دهزانيت؛ ئه مېرۆش و دوينيش تيبيني ئه وه م كرد. به لام ئه بيت بزانم تا چ ئاستيك دهزانيت. ههر له بهر ئه مهيه كه ئيستا په له مه. ئه م ئيوارهيه ديت بو لام. ههرچهنديكي دهيهنم و دهيهه م، ناتوانم له وه تيبگه م، مه به ستم ئه وهيه تيناگه م چون به م بابه ته ي زانيوه - چون به هه موو شتيكي زانيوه! هيچ گومانيكي تيدا نيه، كه سه بارهت به باگاو توڤ هه موو شتيك دهزانيت. به لام سه بارهت به من؟ خو ت دهزانيت ژنان چهند زيره كن له دلنيا كردنه وه ي مي رده كانيان له بابه تگه ليكي وه هادا! ئه گه ر فريشته يه ك له ئاسمانه وه بي ته خواره وه، ئه وا پياو هه رگيز باوه ري پي ناكات، كه چي بر وا به ژنه كه ي دهكات! سه رت رامه وشينه و لومه شم مه كه، چوون من لومه ي خو م دهكه م، راستيه كه ي، زور له مه وپيش لومه ي خو م كردو وه، له سه ر هه موو ئه و شتانه ي پرووي دا، زور له مه وپيش!... بيينه، من زور له وه دلنيام كه ئه و دهزانيت، ئه م به يانيه، كاتي ك له وي بووم، خو م رسوا كرد له به رده ميا. بر وا به مه دهكه يت، زور هه ستم به بي ترخي و شه رمه زاري خو م دهكرد، كه دويني زور به ره قي مامه له م له گه لدا كردبوو، دواتر هه موويت به ته واوي بو باس دهكه م. دويني هاتبوو بو لام، به ئاره زويه كي پر له كينه، كه به ري پي نه ده گيرا تا تيم بگه يه نيت دهزانيت كي ئابرووي له كه دار كردو وه، ده شزانيت كي واي به سه ر هيناوه. ئه مه هه موو هو كاري هاتنه گه مژانه كه ي بوو، له كاتي كدا سه رخوشيش بوو. به لام ئه مه به لاي خو يه وه كاري كي ته واو سروشتي بوو! ئاشكرا بوو بو ئه وه هاتبوو، تا رقي

خۆی بەسەر مندا بەتال بکاتەو! بە شیوەیەکی گشتی، ئەم بەیانییەش و دوینیش زۆر تەنگەجیکدانانە لەگەڵیا هەلسوکه و تم کرد! بێباکانە، گەمزانە! خۆم فریو دا لەبەر ئەو. بۆچی لە وەها ساتیکدا خۆی دەر دەخات، لە کاتیکدا من لەوپەری سەرلێشیواویدا بووم؟ با بزانی، ئەو تەنانەت ئازاری لیزاشی دەدا، ئازاری ئەو منداڵە بەستەزمانە، پێدەچیت ئەمەش هەر لەپێناو بەتالکردنەوێ رقی خۆیدا بێت، بۆ ئەوێ هەرچی رقی و توورپیپییەتی، بەتالی بکاتەو، ئەو بێباکە لەوێ ئەگەر تەنیا ئەو منداڵەشی دەست بکەوێت بۆ بەتالکردنەوێ رقهکە! بەلێ، ئەو داخەدڵە - تا بلیتی کەسیکی هیچووپوچی لێ دەر چوو. بەلێ، لە راستیدا هیشتاش هەر زۆر داخەدڵە. ئیستا بەلای خۆیەو لە قەشمەرێک زیاتر، چیی دی نییە، هەرچەند مەگەر خودا بۆخۆی بزانی، کە پۆژانی زوو، تا ئەوپەری توانای خۆی، کە پێی بکرایە، کەسیکی باش و بەویقار خۆی نیشان دەدا - بەلام ئیستا کە وای لێ هاتوو، شتیکی زۆر سروشتییە کە ئاوا بکەوێتە ناو گێژاوی پیسی و بۆگەنییەو! پێویستە مەرۆف بە دیدیکی مەسیحییانە لەم خالە بروانیت! دەزانیت خوشەویستم، ئەو باشتەین هاوڕیم، ئەمەوێت بەتەواوی لەگەڵیدا هەلسوکه و تم بگۆرم؛ ئەمەوێت میهرەبان بم لەگەڵیدا. بەراستی ئەمە دەبێتە کاریکی باش لەلایەن منەو، بۆ ئەوێ بزانی، سەرەرای هەموو شتیک، من ستەمم لەو کردوو! گوێ بگرە، دەزانیت شتیکی تریش هەیە، پێویستە ئەویش پێی بلیم. جاریکیان لە شارێ ت پێویستم بە چوار هەزار پۆبل بوو، ئەویش یەكسەر ئەو برێی بەقەرد پێی دام، بێ ئەوێ هیچ بارمەتەیکیش داوا

بكات، لەگەل ئەوەشدا، خوشحالييهكى راسته قينهى نيشان دا، كە توانيويه تى هاوکاريم بكات. دەزانيت، لەو کاتەدا ليم وەر گرت، ئەو قەردەم لە دەستەکانى ئەو وەر گرت، پارەم بەقەرد لى وەر گرت، تیدەگەيت وەك هاوړييهك!

کلاڤديا پتروڤنا، بۆ وەلامى هەموو ئەمانە، بەپەرۋشى وتى، "تەنیا زياتر ئاگادارى خۆت ببە. ئەم شاگەشكەبوونەى تۆ، وام لى دەكات هەست بە دلەراوکی بکەم بەرامبەرت! بەدلنیايييه وە ئیستا ليزاش وەك مندالى خۆم وایە. بەلام هیشتا زۆرى ماو، هیشتا شتەکان زۆرى ماو تا بەتەواوى رپرەوى خۆى وەر بگریت! گەورەترین کار لە ئیستادا كە لەسەر تە بیکەيت، ئەو یە تا ئەوپەرى توانات هەول بەدەيت ئاگادارى خۆت ببیت؛ بەدلنیايييه وە پويسته زۆر ئاگادارى خۆت ببیت، بەتاييه تى لەو کاتانەى دلخۆشيت يان لە خوشيدا ئاگات لە خۆت نامینیت، تۆ کاتيک دلخۆش دەبیت، گەليک بەخشندە دەبیت، هەر وەك ئیستا." کلاڤديا پتروڤنا ئەم دپرەوى کوتاييى بە زەردەخەنەو دەر برى.

هەمووان هاتبوونە دەرەو وە بۆ بينينى رۆشتنەكەى قیلچانينۆڤ. ئەو مندالانەى يارييان لەگەل ليزادا دەکرد لە باخەكەدا، ليزايان لەگەل خۆيان هینابوو. وا دیار بوو مندالەکان ئیستا لە یەكەم جار زياتر بەسەرسامیيه وە لە ليزا بروانن. کاتيک قیلچانينۆڤ لەوەدا بوو لى دابپریت، ليزای لە بەردەمى هەمووياندا رامووسى، زۆر بە گەرمييش بەلینەكەى خۆى بۆ دووپات کردەو، كە سبەينى لەگەل باوكيدا دەگەریتەو وە بۆ لای، ليزا چى تر نەيتوانى زال ببیت بەسەر خۆيدا، زۆريش شەرمى دەکرد. هەتا دواخولەكيش،

ھەر بیدەنگ بوو تەماشای ئیلچانیئوڤی نەکرد، بەلام لەناکاو
قۆلی ئیلچانیئوڤی گرت و بردی بەولاو، بەچاوی پەر لە
پارانەووە چاوی برییە چاوەکانی ئیلچانیئوڤ، دەیویست
شتیکى پى بلیت. یەكسەر ئیلچانیئوڤ كیژەكەى بەرەو
ژووریكى تر برد.

ئیلچانیئوڤ بە بەسۆز و دەنگىكى دۇنياكەرەو پرسیاری
لی کرد، "چییه لیزا گیان؟"

بەلام لیزا هیشتاش ھەر بەدوودلییەو لە چواردەوری
خۆی دەروانى، ئیلچانیئوڤی خزانە دوورترین سووچی
ژوورەكەو، دەیویست خۆی لە ھەموویان بشاریتەو.
"چییه لیزا؟ كیشە چییه؟"

لیزا لال ببوو، قسەى بۆ نەدەكرا. بى جوولە چاوە
شینەكانى بریبوو و پوخسارى ئیلچانیئوڤ، ھەموو شەقلی
پوخسارە بچووكەكەى لە ترسیكى شیتانە زیاتر، هیچى
ترى تیدا نەدەبینرا. وەك ئەوەى لەبەر خۆیەو و پینە بكات،
بەچرپە وتى، "ئەو... خۆی لەسیدارە دەدات!"
ئیلچانیئوڤ بەتوقیوى پرسى، "كى خۆی لەسیدارە
دەدات؟"

منداڵەكە بەھەناسەبركێو وتى، "ئەو، ئەو! ئەو شەو
دەیویست بە گوریسك خۆی لەسیدارە بدات! من بینیم!
ھەولێ ئەوەى دەدا بە گوریسك خۆی لەسیدارە بدات، خۆی
ئەمەى پى وتم! خۆی ئەمەى پى وتم! پشتریش مەبەستى
بوو ئەم كارە بكات، ھەمیشە مەبەستى بوو ئەم كارە بكات...
خۆم شەویك بینیم..."

ئیلچانیئوڤ بەوپەرى سەرسامییەو چرپاندی، "مەحالە."

له ناكاو ليزا كهوتته رامووسىنى دهستهكانى قىلچانينوف.
دهگريا، بهتوندى ههنسكى ددها، لىي دهپارايهوه و تكاي لى
دهكرد. بهلام قىلچانينوف نهيتوانى بهباشى لهو چرپهچرپه
هيسترىيهى ئهه و كچه تىبگات. ههرگيز ديمهنى روخسارى پر
له ئازارى ئهه و مندالهي لهياد نهدهچوو، كه پيى وا بوو ئهه
منداله دواهمين ئوميدىهتي لهه ژياندها، بويه بو ههتاهاهتايه
له يادهوهرييهكانيدا مايهوه، ئهه ديمهنه پر له ئازاره له
ئاگاييدا له كولى نهدهبووه، تهناهت له خهونهكانيشيدا
سهردانى دهكرد.

له كاتيكدا بهوپهري بيئوقرهى و نهسردهوتنهوه بهرهو
شاروچكهكه دهگهرايهوه، بيرى دهكردهوه، به ئيرهبيپيردن و
بهغىليهكهوه له دلى خويدا دهىگوت، ”باشه دهكرىت، دهكرىت
ئهم كچه هينده باوكى خووش بويت؟ ئهم بهيانىيه خوى پيى
وتم، كه دايكى زياتر خووش ويستوو... لهوانهيه رقى لىي
بووبىت و ههرگيز باوكى خووش نهويستىت!... ئهى باشه
مهبهستى چى بوو لهوهى خوى لهسىداره ددهات؟ ئهبيت
مهبهستى چى بووبىت لهوه؟ تو بلىي ئهه گهمرهيه خوى
لهسىداره بدات؟... پويسته ههموو شتىك ئاشكرا بكهم،
بهدلنباييهوه دهبيت ههموو شتىك ئاشكرا بكهم! پويسته
ههرچى زووتره، ههموو شتىك چارهسهر بكهم - يهك جار
چارهسهرى بكهم و بپرتهوه!

میرد و دوست یهکتر راده مووسن

به شیوه یه کی سامناک په له ی ئه وه ی بوو، که هه موو شتیک
 ئاشکرا بکات. له کاتیکدا بیر ی له یه که م دیداری خو ی له گه ل
 لیزا ده کرده وه، ده یوت، "ئهم به یانییه زور شله ژابووم. ئهم
 به یانییه نه مپه ر ژایه سهر ئه وه ی په ی به بارودوخه که ببه م،
 به لام هه نوو که پیویسته هه موو شتیک ئاشکرا بکه م." هر
 بو ئه وه ی خیرا هه موو شتیک ئاشکرا بکات، له وده دا بوو
 فه رمان به گالیسکه وانه که بکات، تا بییات بو په ناگه که ی
 ترؤسو تسکی، به لام خیرا له و بیرۆکه یه ی پاشگه ز بوو ده وه
 و بریاری دا، "نا، باشتره وازی لی به ینم خو ی بیت بو
 لام، هه تا ئه ویش دیت، منیش هه ول ئه دهم هه رچی زووه
 به خیرایی ئهم کاره یاساییه نه فره تیانه م ته و او بکه م."
 به په رۆشی ده سته کار بوو، به لام ئهم جاره هه سته
 کرد ته و او هۆشی لای خو ی نییه و له توانایدا نییه ئه مړو
 به کاره کانی رابگات. له کاتژمیر پینجدا، کاتیک چووه
 دهره وه بو خواردنی نانی ئیواره، بو یه که م جار بیرۆکه یه کی

قۇر ھات بە مېشكىدا: رەنگە ھەر بەراست بە ھۆى خۇ
تېھەلقورتاندىنى خۇيەوۋە بېت، لەم دادگا بۇ ئەو دادگا چوون
و شوينكەوتنى پارىزەرەكەى، كە ماۋەيەك بوو خۇى لى
دەشاردەوۋە، بووبېت بە ھۆى دواخستنى دۇسيەكەى. لە
ناخى دليىەوۋە بەم بىرۆكەيەى خۇى پىكەنى. ئەمەشى بە
دليكى خۇشترەوۋە زياد كرد بۇ بىرۆكەكەى، "ئەگەر ئەم
بىرۆكەيە دوينى بۆم بەتايە، ئەوا بەراستى تووشى خەم و
پەژارەى دەكردم." سەرەپاي دلخۇشيە زۆرەكەشى، كەچى
ھەر زياتر و زياتر بىروھۇشى لاي خۇى نەدەما و زياتر
و زياترىش بىئۇقرە دەبوو. دواجار لە بىرکردنەوۋەيەكى
قوول رۇ چوو ھەرچەندە بىرکردنەوۋە تىكەلۇپىكەلەكانى
يەك بەدۋاي يەك بە شتگەلىكى زۆرى دەگەياند، بەلام
نەيدەگەياند بەو شتەى قايىلى بكات.

دواجار برىارى دا، "پىويستم بەو مرۇقەيە! پىويستە
مەتەلەكانى ئەو پياۋە ھەلبەيتم، دواتر دەتوانم بىروھۇشى
خۇم كۆ بکەمەوۋە. ئەمە جەنگىكى راستەقىنەيە!"

كاتژمىر ھەوت كە گەرايەوۋە بۇ مالەوۋە، پاڭىل پاڭلۇڭچى
نەبىنى و سەرەتا زۆر سەرى سووپ ما، پاشان لەرادەبەدەر
تووپە بوو، دواترىش بىئەندازە ماتومەلوول ما، لە
كۆتايىشدا، وردەوردە ترسوويم بەرۆكى گرت.

لە كاتىكدا لەناو ژوورەكەيدا خەرىكى ھاتوچۇ بوو، يان
ھەندىك جار خۇى لەسەر چەرپاكە درىژ دەكرد، بەردەوام
لە كاتژمىرەكەى دەروانى و ئەمەى دووبارە دەكردەوۋە، "خۇا
دەزانىت، خۇا دەزانىت ئەمە كەى كۆتايى دىت!" لە كۆتايىدا
دەوروبەرى كاتژمىر نۇ بوو، كە پاڭىل پاڭلۇڭچى دەر كەوت.

لە دلی خۆیدا وتی، "ئەگەر ئەم رسوایە ھەولێ ئەوەی ئەدا
لەخشتەم بەریت، ئەوا ھەرگیز لەم ساتە لەبارتری دەست
نەدەکەوت تا لە بۆسە خۆیم بنیت - چوون لەم ساتەدا
بەتەواوی سەرلیشیواوم." بەتەواوی دلیایی بۆ گەرایەو و
کەمیک گیانی وەبەردا ھاتەو.

بەگەرمی و بە پروویەکی خۆشەو پرسیری ئەوەی لی
کرد، کە ھۆکار چیی بوو ئە بەو شیوەیە درەنگ کەوتوو،
پاقیل پاقلوڤیچ بەزۆر زەردەخەنەییەکی خواروخیچی بۆ کرد،
بە گرنگیپێنەدان و جۆریک لە ئاسوودەیی لی دانیشت،
ھەلسوکەوتی تەواو جیاواز بوو لە شەوی پیشووتر،
بەلامسەرلایی کلاوھەکی، کە شریتە رەشەکی پێو بوو،
لە سەری خۆی داکنند و فری دایە سەر کورسییەکی نزیک
خۆیەو. قیلچانیڤۆف یەکسەر ھەستی بەم ھەلسوکەوتە و
ئەم بێباخەییە میوانەکەئێ کرد و خۆی ئامادە کرد بۆ
ھەر پیشھاتیکی چاوەرواننەکراو.

بەھتواشی، بەبێ ئەوەی وشەیک چییە بەفیرۆی بدات،
بێ ئەوەی ھیچ جۆرە دلخۆشییەک لەو دلخۆشییە خۆی
نیشان بدات کە ئەم بەیانییە ھەیوو، دەستی کرد بە
گێرانەوێ چۆنیتی گەشتەکی لەگەڵ لیزادا، بۆی باس
کرد چەند بەمیرەبانییەو پیشوازی لی کراو و بۆی
پوون کردەو، کە مانەوێ لیزا لەوئێ، چەند بەسوودە بۆی،
ورددەورددە، بە شیوەیک کە ھەستی پێ نەکریت، ئاراستەیی
گفتوگۆکە بەتەواوی بەلای خیزانی پۆگوریلستیفدا گۆری،
وێک ئەوەی ئەسلەن لیزای ھەر بیر نەمایت، باسی لە
دلفراوانییەکیان دەکرد، باسی لەو دەکرد، کە چەند

لەمىژە دەياناسىت، باسى لەو دەکرد، كە پۇگورىلىستىف چەند پياويكى چەلەنگ و كاريگەرە، گەلىك شتى تريس. پاڧىل پاڧلۇڧىچ بەخوينساردىيەكەو گويى بۇ رادىرابوو ناوہناوہش لەژىر برۆكانىەو، بە شيوہيەكى تەوساويەو، چاوى دەبريە ڧىلچانىنۆڧ و بزەيەكى تەواو گالتەجارانەى بۇ دەکرد.

هەر بەمەبەست بەرووگرژيەو زەردەخەنەيەكى ژەهراويى كرد و لەژىر ليوہو بەخوتەوبۆلەو وتى، "تۆ كەسيكى هەوەسپەرسىت."

ڧىلچانىنۆڧ، كە زوير ببوو، خيرا بەرپەرچى دايەو، "بە هەمان شيو، ئەمرو جەنابىشت تا خوا حەزكات مپومۆچن." پاڧىل پاڧلۇڧىچ لەناكاو شىراندى، وەك ئەوہى چاوہروانى وەها ساتىكى كردىت، تا داخى دلى خوى برىژىت، "بۇ نابىت منىش وەك ئەو خەلكە مپومۆچ بم!" ڧىلچانىنۆڧ پىكەنى، "تۆ سەربەستىت لەوہى بتەويت هەرچۆنىك بىت، تەنھا خەمى ئەوہم بوو، كە بەلايەكت بەسەر نەهاتىت."

پاڧىل پاڧلۇڧىچ قىژاندى، وەك ئەوہى لافى ئەوہ لىبدات كە شتىك پروى دابىت، "بەلى، بەسەرمدا هاتوو!" "چى بوو؟"

پاڧىل پاڧلۇڧىچ كەمىك وەلامەكەى دوا خست، پاشان وتى، "دىسانەو، ستىپان ميخايلۇڧىچەكەمان تەفرەى دامەو... مەبەستم باگاوتۆڧە، ئەو لاوہ پترسبۆرگىيە جوانپۆش و بەريزە، ئەوہى لە باشترين چينى كۆمەلايەتيە." "دووبارە لە مال نەبوو؟"

”نا، ئەم جارە لە مال بوو. ئەم جارە بۇ يەكەم جار بوو
پىيان دام چاوم پىيى بکە ویت، چاوەکانم برییه روخسارى...
بەلام ئەو گیانی سپاردبوو!“

قېلچانینوۋ بە شیوەیەکی تۆقینەر لە شوینی خۆیدا
تاسابوو، ھەرچەندە ھیچ ھۆکاریکی روون نەبوو بۇ ئەوەی
بەو شیوەیە بتاسیت، ”وتت چ... چى! باگاتوۋف گیانی
سپاردووە؟“

”بەلى، ھاوپى لەمىژینە و راستگومان، ھاوپى
شەشسالەمان! تەنھا دوینی، دەورو بەرى نیوەرۆ بوو، کە
گیانی سپاردبوو، من ھیچ شتیکم لەو بارەییەو نەدەزانى!
پیم وا بیت لەو ساتەدا چووم، تا ھەوالیکى تەندروسستیەکەى
بپرسم. سبەینى مەراسیمی بەخاکسپاردن و پرسەکەى
دەگێردریت، پێشتر کفیان کردووە و لە تابووتیان ناوہ.
تابووتەکەى بە بەرگیکی قرمزی رووپۆش کراوہ و
ناوہکەشى بە مەخمەلیکی ئالتوونى... بە ھۆى ھەوکردنى
میشکەوہ گیانی سپاردبوو. پىيان دام ببینم. ئەمەویت لیت
بپرسم، کە ئەمە چ مامەلەییەکی ناوہخت بوو کە ئەو لەگەل
من کردى، ئەم ھاوپى راستگو و لەمىژینەییەم، ئەو کەسەى
بۆ شەش دانە سالى رەبەق ھاوپیم بوو؟ ئەزانى پیم وا بیت
ھەر لەبەر بینینی ئەویش بوو، کە ھاتم بۆ پترسبۆرگ!“
قېلچانینوۋ بزەییەکی کرد، ”بەلام بۆچى توورەیت لى؟
خۆ ئەو داماوہ بەئەنقەست نەمردووە!“

”بەلام من ئەم قسانەم بەوپەرى پەژارەوہ و لە ناخى
دلمەوہ کرد، ئەو ھاوپییەکی زۆر خوشەویست بوو، ئەگەر
بتزانیبا چەند بۆ من جیگەى بايەخ بوو، ئەوکات رەنگە

حەقت پى بىداماىە كە ئاوا بۆى بەپەرۆشم!

كتوپ، بە شىۋەيەكى تەواو چاۋەرۋاننەكراو، پاقىل پاقلىۋىچ ھەردوۋ پەنجەى لە شىۋەى جووتىك شاخدا بەرز كىردەۋە و خستىە سەر ناۋچاۋانە پروتاۋەكەى و لەژىر لىۋەۋە، بۆ ماۋەيەكى درىژ ھەر پىدەكەنى، نىوخولەكىك بەم شىۋەيە دانىشتىۋو، ھەر لەبەر خۆيەۋە پىدەكەنى و بە شىۋەيەكى شىتەنە و پىر لە كىنە و بىشەرمانە، چاۋەكانىشى بىرىۋوۋە رۋخسارى قىلچانىنۆڧ. قىلچانىنۆڧ لە شوينى خۆيدا سىر بىۋو، ۋەك ئەۋەى لە بەردەم ھەندىك خىۋدا رۋەستابىت. بەلام ئەم سىرۋونە تەنھا ماۋەيەكى زۆر كورتى خايند؛ زەردەخەنەيەكى تەۋساۋى پىر لە بىشەرمنى، بەھىمنى و لەسەر خۆ كەۋتە سەر لىۋەكانى. بەخوينساردىيەۋە و بە منجەنج لىى پرسى، "ئەمە ماناى چىيە؟"

پاقىل پاقلىۋىچ، لە كاتىكدا پەنجەكانى بۆ دۋاجار لەسەر ناۋچەۋانى دوۋر خستەۋە، بەبى ترس وتى، "ئەمە ماناى ئەۋەيە، كە شاخە!"

"ئەۋانە شاخى تۆن؟"

پاقىل پاقلىۋىچ بە شىۋەيەكى زۆر ناخەز و دىۋەۋە وتى، "بەلى، ھىي خۆمن، بە لىنھاتۋويىي خۆم بەدەستم ھىناۋن!"

ھەردوۋكىان بىدەنگ بوون.

قىلچانىنۆڧ وتى، "پىۋىستە بلىم، كە تۆ كەسىكى زۆر بەجەرگىت!"

"بۆچى؟ ھەر لەبەر ئەۋەى ئا بەۋ شىۋەيە سىماى خۆم بۆ دەر خستىت؟ ئەزانى ئەلىكسى ئىقانۋىچ، باشتىر نىيە كە شتىكم پىشكەش بكەيت؟ تەۋاۋى ئەۋ يەك سالەى لەلامان

بوویت لە ت، پۆژ نەبوو بە جوانی میوانداریت نەکەین. داوای زۆر ناکەم، تەنھا بنێرە یەک بوتل بەینن، گەر ووم وشک بۆتەو.

”بەوپەری خۆشحالییەو، ئەبووایە پیشتەر قسەت بکردایە. چ شتیکت بۆ بەینم بۆ ئەوێ بیخۆیتەو؟“

”بۆچی ئەلیت بۆت بەینم بیخۆیتەو؟ بلێ چی بەینم تا بەیەکەو بیخۆینەو، بەیەکەو دەخۆینەو، وا نییە؟“

پاڤیل پاڤلۆڤیچ وای پێ وت، لە کاتیکیدا چاوی بریبوو و پوخساری ڤیلچانینۆڤ، وەک ئەوێ مەلانیی لەگەڵدا بکات، بەلام لە ھەمان کاتیشدا شلەزاوییەکی زۆریش بە پوخسارییەو دەبینرا.

”شەمپانیا؟“

”چی لە شەمپانیا زیاتر؟ ھیشتا کاتی ڤودکا نەھاتوو...“
ڤیلچانینۆڤ لەسەر خۆ لە شوینی خۆی ھەستا، زەنگی بۆ ماڤرا لێدا و داواکارییەکانی پێ راگەیاندا.

پاڤیل پاڤلۆڤیچ بە پیکەنینیکی تەواو نەشیاوو و وتی، ”ئەخۆینەو بە خۆشی دووبارە یەکتربینیەو و پرشنگدارە کەمان دواي نوو سال دووری، ئیستا توو تەنھا توو تاقە ھاوپییت، کە بۆم بەجی ماویت! چیی تر سستیپان میخایلۆڤیچ باگاوتۆڤ بوونی نەما! ھەر وەک ھۆزانقان دەلیت:

پاترۆڤکی* مەزن چیی تر بوونی نەما،

* پاترۆڤکی: پالەوانی یۆنانی، ھاوپی ئاکیلی، کە لە گەمارۆدانێ تەرۆادە بەشدار بوو. لە کاتیکیدا ئاکیلی سەبارەت بە ئاگامینون توورە ببوو و لە جەنگکردن دەستی ھەلگرتبوو، بۆ خیمەکە ی خۆی گەرابوو، پاترۆڤکی بە چەکی پالەوانانە خۆی پڕچەک دەکات و لەگەڵ سەرلەشکری تەرۆادە

سیرسایتی* بېنرخ هېشتا هر دهژی!
که گه یشته به ناوی سیرسایت، په نجهی خسته سهر
سنگی خوۍ.

څیلچانینوډ له دلی خویدا که وته ئاخاوتن له گهل خویدا،
”دهی مالوس، باشته هرچی زووتره دهست بکیت به
قسه کردن، حزم به سووسه کردن نییه.“ توورپیه که ی
ته و او زیادی کردبوو، بو ماوه یه کی دریژ به گران توانی
زال بییت به سهر خویدا.

څیلچانینوډ به ژیهه کی تا راده یه ک توورپوه وتی، ”پیم
بلی، له و کاته وهی جه نابت ستیان میخایلوڤیچ تومه تبار
ده که ییت،“ چی تر څیلچانینوډ نه وی به باگاو توډ ناو
نه ده برد، ”من وا بیر ده که مه وه، که ده بییت تو خوشحال بیت
به وهی نه و که سهی نه کی ناموسی کردوویت، هه نو که
مردووه، ئیتر نازانم بوچی ده بییت ئاوا توورپه بیت؟“
”خوشحال! بوچی خوشحال بم؟“

”وا خه یال ده که م، که نه وانه ههستی راسته قینهی تو بن.“
”ها، ها! نه مه ویت پیت بلیم، که جه نابت سه بارهت به
ههسته کانی من تا سهر ئیسکان له هه له دان سه بارهت

ده که ویتنه جه نگو وه و به دهستی هیکتور ده کوژریت. هر له تولهی
وهر گرتنه وهی خوینی رژاوی پاتروکلدا ده بییت، که سهرله نوی ئاکیلی
ده که ریتنه وه ناو ریزه کانی سوپای یونانی و له دژی دانیشتووانی ته روا ده
ده که ویتنه وه جه نگو.

* سیرسایت: یه کیک له کاره کته ره کانی ناو کتیبی ئیلیادهی هومیروسی
یونانی، که کاره کته ریکی بیغیرهت و رسوا یه. خیل و شهله، بیته ده بییه که ی
ده که یه نیتنه ئاستیک، که گالته به ئاکیلی ده کات و ئاکیلیش له سهر
ده مدریژییه که ی ده یکوژیت.

بهو مه سه له یه، ههر وهک هه ندیک له دانایان فهرموویانه:
'دوژمنی مردوو باشه، به لام هیی زیندوو باشتره، ها، ها!'
فیلچانینوڤ بيشه رمانه و داخله دلانه وتی، "به لام تو
بو ماوهی پینچ دانه سالی ره بهق رۆژ نه بووه راسته وخو
نه بیینیت، باوه ږم وایه کاتی ته واوت له بهرده ستدا بووه تا
به ته واوی هه لسه نگاندنی بو بکه یت."

"به لام ناشیت وا تیگه یشتبیت، که ئه و کاته زانیومه..
ناشیت وا گومانته بردبیت، که ئه و کاته زانیومه؟"
پاقیل پاقلوڤیچ، وهک ئه وهی سهرله نوڤ به ته واوی فری
درابیتته قوژبنیکه وه، له شوینی خوڤی قوت بووه، پیده چوو
گه لیک دلخوش بیت بهو پرسیاره و له میژ بیت چاوه ږی
وروژاندنی وهها پرسیاریک بیت.
"ئه ته ویت بهم قسانهت به ره و کویم به ریت، ئه لیکسی
ئیقانۆڤیچ؟"

ههروهها پرووناکی شتیکی نوڤ و ته واو چاوه ږواننه کراو
له روخساریدا دهره وشایه وه، که وا دهر ده کهوت ئه و
روخساره ی تا که میک بهر له ئیستا ږر بوو له کینه و
مرومۆچییه کی قیزه ون، به ته واوی گۆرانی به سه ردا هاتبیت.
فیلچانینوڤ شله ژا بوو و به ته واوی واقعی و ږ مابوو، وتی،
"یانی ږی تی ده چیت تو له و کاته دا هیچته نه زانیبیت؟"

"ږی تی ده چوو که بزانه؟ ږی تی ده چوو که بزانه؟
ئاخ له ده ست ئیوه، وهچه کانی ژوپیتیر! له لای ئیوه مانان
مروڤ له سه گیک زیاتر، چیی دی نییه، هه مووان به پیی
سروشته چرووکه که ی خو تان دادوه ری ده کهن. ئیوه ههر
وان! سروشتان وایه!"

لە كاتىكدا واى دەوت، بەپەلەپروزكى بە بۆكسىك زرمەى
لە مېزەكە ھەلساند، بەلام يەكسەر بە ھوى دەنگەكەوہ
داچلەكى و پىدەچوو دەنگەكە ترساندىيتى.

قېلچانىنۆف وا خوى نیشان دەدا، بەحساب ھىمنى خوى
پاراستووہ، ”گوئ بگرہ پاڤیل پاڤلۆڤیچ، بەدلىايیہوہ ئەم
شتە ھیچ بايەخىكى نییە بۆ من، ھەر وەك خۆت دەبییت،
تۆ زانیبییت یان نەترانیبییت. بە ھەر حال، ئەگەر نەترانیوہ،
ئەمە لە ھەموو حالەتیکدا بۆ ناو و ناوبانگی خۆت باشتەرہ..
بەلام ھەرچۆنىک بییت، من لەوہ تیناگەم، بۆچی منت
ھەلبژارد و متمانەت بە من کرد؟...”

پاڤیل پاڤلۆڤیچ لە كاتىكدا سەرى ڤوو بە عەردەكە نەوى
کردبوو، بەخوتەوبۆلەوہ وتى، ”مەبەستم تۆ نەبوو... تووڤە
مەبە. مەبەستم تۆ نەبوو...”

لەو كاتەدا ماڤرا بە خوى و شەمپانیاكەوہ خوى کرد
بە ژوورەوہدا.

پاڤیل پاڤلۆڤیچ، دیار بوو بە ھاتنەژوورەوہى ماڤرا
گەلیك دلخۆش ببوو، وەك ئەوہى گیانى وەبەر ھاتبیٹەوہ،
لە خۆشیدا ھاواری کرد، ”ئەوہش شەمپانیاكەمان! پەرداخ،
كچە باشەكەم، پەرداخ بیٹە، بە خوا چاكە! خۆشەویستم،
داواى ھیچی دیت لى ناكەین. زۆر چاكە، پېشتەر سەرەكەشیان
ھەلپچریوہ! تەمەندریژ و سەرفراز بییت، كچە نازدارەكەم!
فەرموون، ئیتر ئەتوانن برۆن بەلای ئیشى خۆتانەوہ!”

ھەر ھىندەى كەمىك غىرەتى وەبەر ھاتەوہ سەرلەنوى
بەوپەرى ڤوقاییمییەوہ لە قېلچانىنۆڤى ڤوانییەوہ و
بە بزەيەكى تەوساویيەوہ وتى، ”دانى پىدا بنى، كە ئەم

مەسەلە یە زۆر جیگە ی سەرنج تە و بەو شیوە یە نییە، کە بەتەواوی ھیچ بایەخیکی نەبێت بۆت، بەلکوو زۆریش ھەز دەکەیت بزانی، دانیام زۆر بێھیا دەبیت ئەگەر ھەر ئیستا ھەلسم و لیڤرە برۆم، بەبێ ئەوەی ھیچ شتیکت بۆ پروون بکەمەو.

”لێت یەقین بێت، کە تۆزقائیکیش چییە بێھیا نابم.“
پاڤیل پاڤلۆڤیچ بزەییەکی وای بۆ کرد، کە تینی بگەییەنیت چ درۆییەکی شاخدار ی کردووە!
پەرداخەکە ی بۆ ڤیلچانینۆڤ پێ کرد و وتی، ”زۆر باشە، با دەست پێ بکەین!“

پەرداخەکە ی بەرز کردووە و وتی، ”با پیکەکانمان ھەلدەین، بۆ سەلامەتی پۆحی ھاوپی کۆچکردوویمان، ستیپان میخایلۆڤیچ، کە گەراوەتەووە بۆ ئاستانە ی خودا.“
پەرداخەکە ی بەرز کردووە و پاشان نۆشی.
ڤیلچانینۆڤ لە کاتیکدا پەرداخەکە ی دادەنایەو، وتی،
”من بەو ھا بۆنە یە کەووە ناخۆمەو.“

”بۆچی ناخۆیتەو؟ بەلام ئەمە بادەنۆشییەکی چیژ بە خشە.“

”ئەری بەراست، تۆزیک پێش ئەوە ی بێت بۆ ئێرە، نەتخواردبۆو؟“

”با، کەمیکم خواردبۆو. بەلام بۆچی دەپرسیت؟“
”مەبەستیکی تایبەتیم نییە، بەلام وا بە بیرمدا ھات، کە دوینی شەوی پابردوو و ئەم بەیانییە بەتایبەتی، کە تۆ بەراستی و راستگۆیانە ئازارت بۆ لەدەستدانی ناتالیا ڤاسیلیڤنا چەشتووە.“

“ئىنجا ئىستا كى پىي وتوويت من بە راستى و راستگويى
ئازارم نە چەشتووه بۆ لە دەستدانى ئەو؟”

پاقىل پاقلىۋىچ، ھەر وەك جارى پىشوو، وەك ئەوھى
لە شوينى خۆى ھەلدارىت، بە وشىۋەيە كە ئەم قسەيەى
بىست، لە شوينى خۆى قوت بۆوھ.

“من مەبەستم لەو نەبوو، بەلام پىويستە بەوھ قايىل
بىت، كە رەنگە جەنابت سەبارەت بە ستىپان مىخايلوۋىچ
بەھەلەدا چووبن - ئەمەش كىشەيەكى مەترسىدارە.”

پاقىل پاقلىۋىچ زەردەخەنەيەكى مەكربازانەى كرد و
چاويكى داگرت. “ئەى حەز ناكەيت بزانيت چۆن بۆم دەر
كەوت، كە ستىپان مىھايلىۋىچ بووھ؟”

فيلچانىنوف رەنگى سوور ھەلگەرا. “دووبارە پىت
دەلىمەوھ، كە ئەو بابەتە بۆ من ھىچ گرنگىيەكى نىيە...”
رەنگى ھىندەى تر سوور ھەلگەرا، لە دلى خۇيدا وتى،
“باشتر نەبوو ھەر ئىستا لەگەل بوتلەكەدا فرىم بدايەتە
دەرەوھ؟”

پاقىل پاقلىۋىچ، وەك ئەوھى ھەول بدات فىلچانىنوف دنە
بدات، وتى، “زۆر باشە، كىشە نىيە!”

پاشان پىكىكى ترى بۆ خۆى تىكرد و وتى، “ھەر ئىستا
بۆت پروون دەكەمەوھ، كە چۆن پەيم بە ھەموو شتىك
سەبارەت بەو بابەتە برد، ھەروھەا زۆر دلخۆشم بەو مەيلە
بەھىزەتان... بۆ تۆ كە كەسىكى مەيلخوازىت، ئەلىكسى
ئىفانوفىچ، زۆر سامناكانە مەيلخوازىت! ھا، ھا! ئەزىت
نەبىت، تەنھا جگەرەيەكم بدەرى، بەلى لە مانگى سىۋە...!”
‘فەرموو، ئەوھش جگەرە.”

”ئەلىكسى ئىفانۋىچ، لە مانكى سىۋە كەۋتمە ژيانىكى
زۆر ناخۇشەۋە، گوى بگرە پىندەلەيم چۈن ھەموو شتىك
پرووى دا، ھاورپى خۇشەۋىستم، ھەر ۋەك دەزانىت
نەخۇشى سىل،” پاقىل پاقلىۋىچ بەرەبەرە ھاورپىيەنە تر خۇى
نىشان دەدا، ”نەخۇشىيەكى نائاسايىيە، كەسانى تووشبوو
بە سىل، بەدەگمەنىش چىيە گومانى ئەۋە لە خۇيان ناكەن
كە رەنگە سبەينى بمرن كەچى پاشان لە يەك خولەكدا
گيان دەسپىرن. پىت دەلەيم كە تەنھا پىنج كاترمىر پىشتەر،
ئاتاليا ۋاسىلىقنا پلانى بۇ ئەۋە دانابوو، كە دوو ھەفتەى تر
سەردانى پوورى بكات، كە نزيكەى سى ميل لە شارەكەى
خۇمانەۋە دوور بوو. رەنگە تۆش بە ھەمان شىۋە ئاگادارى
ئەۋ كارە يان ئەۋ خوۋە خراپە بىت، كە لەناو زۆرىك
لە ئافرەتان و دلخۋازەكانياندا بوونى ھەيە، مەبەستم لە
پاراستن و ھەلگرتنى نامە دلدارىيە پرووپوۋچەكانيانە...
باشتر وايە مروۋ ھەر بۇ خۇپارىزى ئەۋ جورە نامانە
بخاتە ناو كوورەى ئاگرەۋە و لەناويان بەرىت، تۆش پىت
ۋا نىيە من لەسەر حەق بم؟ بەلام نەخىر، ئەۋان كارى ۋا
ناكەن، بەلكوو يەك پارچە كاغەزى بىكەلكىش چىيە، لەناۋى
نابەن، بەلكوو ھەمووى بەورىايىيەۋە لەناو سىندوقىكدا، لە
شۈيىنىكدا ھەلى دەگرن يان لەسەر مېزىك، تەنانەت زۆر
بەگرنگىيىشەۋە بەپىنى سال و مانگ و تەنانەت رىزبەندىيىش،
ھەمووى تۆمار دەكەن. ئاخۇ ئەمە ئاسوودەيان دەكات؟
نازانم، بەلام گومانى تىدا نىيە، كە ئەمە بۇ زىندوۋراگرتنى
يادگارىيەكانيان دەكەن. بەلى، پىنج كاترمىر بەر لە
مردنەكەى، خەرىكى پلاندانان بوو بۇ سەردانەكەى بۇ لاي

پوورى، ناتاليا قاسيلىقنا به شيويهكى سروشتى، تەنانەت تا دواساتيش هيچ بىرۆكهيهكى نەبوو سەبارەت به مردن. تا دواساتيش ھەر چاوەروانى كوڤ بوو. ئيتىر بەم شيويه بوو ناتاليا قاسيلىقنا گيانى سپارد، ئەوھى لەپاشى بەجى ما، سندوقەكەى بوو كە لە دارى ئەبەنوس دروست كرابوو، ناوھەكەشى به مروارى و پەنگى زىوى رازايندرايوو، بەبى دەستكارى لەسەر دۆلابەكەى بەجى مابوو. سندوقچەيهكى زۆر قشتۆكە و جوان بوو بە كليل و قوڤلەو، ئەمە ميراتيەك بوو، لە داپىرەيهو بۆى بەجى مابوو. لەناو ئەو سندوقەدا ھەموو راستيەكان ئاشكرا بوون، لە سەددا سەد ھەموو شتىك، ھەموو شتىك بەبى ھەلاوئىردن، ھەموو شتىك بە بەروارى تەواو، سالى و پۆژ، ھەرچى شتى بيست سالى رابردوو. لەگەل ئەوھى ستيان ميخايلوڤيچ ھەزىكى زۆرى بۆ ئەدەبىيات ھەبوو، ھەر بەراستى ئەو چىرۆكى دلداريانەى پىرسۆزى دەنارد بۆ گۆڤارىك، بە سەدان لەم چىرۆكانە لەناو ئەو سندوقچەيدا بوو - بەدلىايبىيەو بۆ ماوھى پىنج دانە سالى خەرىكى بلاوكردنەوھى ببوون. ھەندىك لەو نووسىنانە بە دەستخەتى خودى ناتاليا قاسيلىقنا پوونكردنەوھىيان لەسەر نووسرابوو. ئايا ئەمە بابەتيكى دلخۆشكەر و سەرسووڤھىنەرە بۆ مئىردى ژنىك؟ تۆ چۆن بىر ئەكەيتەو سەبارەت بەمە؟

ڤىلچانىنۆڤ بەخىرايى بىرى خۆى كۆ كردهو، ھەستى بە دلىايى كرد كە ھەرگىز تاقە نامەيهكىش چىيە نەيناردوو بۆ ناتاليا قاسيلىقنا، نەك ھەر نامە، بگرە هيچ جۆرە يادداشتنامەيهكىشى بۆ نەناردوو. ھەرچەندە ئەو

تەنھا دوو جار لە پترسبۆرگەو نامە ی نووسیوو، بەلام
نامەکانی بە شیوەیەک نووسیوو، کە ھیندە ی ئاماژە ی بە
ناوی مێرد کردبوو، ھیندە ناوی ژنەکە ی نەھینابوو. بۆ
کۆتا نامە ی ناتالیا فاسیلیقناش، کە داوا ی کوتایەھێنان بە
پە یوەندییە کە یانی کردبوو، ئەو ھەرگیز وەلامی ئەو نامە یە ی
نەدابۆو.

کاتیک پاڤیل پاڤلۆڤیچ لە گیرانەوہ ی چیرۆکە کە ی بۆو، بۆ
ماوہ ی یە ک خولە ک ی ریک بیدەنگ بوو، ھەر وەھا لە گەل ئەو
بیدەنگییە شیدا بزە یە ک ی ھە تە رانە ی خستبوو ھەر لێوہ کانی
و وە ک ئەوہ ی چاوہ پوانی وەلامیک بیت. داوا ی ئەوہ ی ھیچ
وەلامیک ی چنگ نە کەوت، بە نیگە رانییە ک ی ئاشکراوہ وتی،
”بۆچی ھیچ وەلامیک ی پرسیارە بچوو کە کەمت نە دا یە وە؟“
”کام پرسیارە بچوو کە؟“

”ئەوہ ی کە وتم، ئایا ئەوہ بابە تیک ی دلخۆشکەر و
سەرسوو پھینەرە بۆ مێردیک، لە کاتی کردنەوہ ی سەری
سندوقیک ی لەو شیوە یە دا؟“

ڤیلچانینۆڤ لە شوینی خۆ ی بەرز بۆو و دەستی کرد
بە ھاتوچۆکردن بە ناو ژوورە کە دا و دەستی بە شیوە یە ک
راوہ شاندا، وە ک ئەوہ ی رای خۆ ی دەر بپریت، بە بیزار ی،
ھاواری کرد، ”ئەھا! ئینجا ئەوہ کە ی پە یوەندی ی بە منەوہ
ھە یە!“

”بەلام من گریوت لە گەل دەکەم، کە ھە نوو کە بیر لەوہ
دە کە یتەوہ و لە دلی خۆتدا دە لیت، لە مالۆسیک زیاتر نیە
لە بەردەمما، تە پلنی رسوایی خۆ ی لیدە دات. ھا، ھا! تۆ
مروڤیک ی زۆر خۆشگە لیت... زۆر...“

”به هيچ كلوجيڪ من وا بير ناكه مه وه. به پيچه وانه وه،
ئوه تويت كه له داخى مردنى ئهو كه سه دا، كه ئه تكي
ناموسى كردوويت، له داخا خهريكه ديق ده كه يت، له گهل
ئوه شدا، عه ره قيكي زوريشست خواردوته وه. من هيچ شتيكى
نائاسايى له ته واوى ئه م شتانه دا نابينم، به ته واوى تيده گم
كه بوجى باگاو توڤت به زيندوويى ده ويست، هه روه ها
به ته واوى ئاماده م ريز له و بيزاريه تان بگرم، به لام...”

”به بر واي تو باگاو توڤم بوجى بوو؟“

”ئوه په يوه نديى به خوته وه هه يه.“

”گريو ده كه م بيرت له دويل ده كرده وه!“

ڦيلچا نينوڤ ورده ورده ئارامىي خوى له ده ست ده دا و
كه متر ده يتوانى زال بيت به سر خويدا، هاوارى كرد،
”نه فرهت له هه موو شت! من وام ده زانى هه ر پياويكى
به ئابروو... له م جوړه هه لويستانه دا هه رگيز ري به خوى
نادات لاقرتئ و قسه ي هه له قومه له ق، قوشمه بازى و
گه مزيه تى بكات، يان به شيويه ك سكاللا بكات، كه مايه ي
پيكه نين بيت، يان به وپه ري بيزاريه وه قسه ي تويكلدار
بكات، كه به مه ش، هينده ي تر خوى سووك ده كات، به لكوو
پيم وا بوو راشكاوانه، راسته وخو، بي پيچوپه نا، وه ك
پياويكى به ئابروو هه لسوكه وت ده كات!“

”هه، هه! ئينجا كي ناليت من كا براهه كي بيتابروو نيم!“

”ديسانه وه ئه مه ش هه ر كي شيه ي خوته... به لام به
هه رحال، پيم ناليت له بهر چ بيروكه يه كي شه يتانى
باگاو توڤت به زيندوويى ده ويست؟“

”ئه بيت بوجيم بويستايه، ته نها ئه مويست هاو رييه كم ببينم

و بەيەكەو ە دابنىشىن و بوتلىكمان بەيەكەو ە بخواردايەتەو ە.

”بەلام پىنەدچوو ئەو لەگەلتدا بخواتەو ە.“

”بۆ نا؟ خانەدانىتتەيەكەي ناچارى دەکرد! ئەو ەتا،

تۆ لەگەلدا دەخۆيتەو ە، لە چ پوويەكەو ە ئەو لە تۆ

شايسىتە ترە؟“

”من لەگەل تۆ نەمخواردۆتەو ە.“

”چۆن بوو ئاوا كتوپر لە خۆت بايى بوويت؟“

”ئىلچانىنۆف كتوپر داي لە قاقاي پىكەنينىكى شلەزاو و

توورە، ”بەنەفرەت بيت! بەراستى تۆ جۆرىكى شەرخوازيت!

من وا بىرم دەكردەو ە، كە تۆ تەنھا مىردىكى ھەمىشەيىت و

لەو ە زياتر چيى دى نيت!“

پاڧىل پاڧلۇڧىچ كتوپر گويى قولاغ كرد و وتى، ”مەبەستت

چيىە لە مىردى ھەمىشەيى، ئەمە چيىە؟“

”پەكوو، ئەو ە جۆرىكە لە جۆرەكانى مىرد... كاتىكى زۆرى

دەويت تا بۆت باس بكەم. باشترە خۆت كۆ بكەيتەو ە،

كاتى ئەو ەت ھاتوو ە برۆيت، تەواو بىزار بووم لىت.“

”ئەي شەرخواز؟ وتت ”شەرخواز!“

”من تەنھا بەگالتەو ە وتم، جۆرىكى شەرخوازيت.“

”پىم بلى ئەلىكسى ئىڧانۇڧىچ، تكات لى دەكەم، بىكە بە

خاترى خوا، بىكە بە خاترى ھەزرەتى مەسىح، مەبەستت

چيىە لە جۆرى شەرخواز؟“

”ئىلچانىنۆف كتوپر و بە شىئو ەيەكى زۆر سامناك دەھرى

بوو، ھاوارى كرد، ”بەسىكە، ئەمە بەسە، ئەمە بەسە! ئىتر

كاتى ئەو ەيە ئىرە جى بەيلىت. دەي برۆ.“

پاڧىل پاڧلۇڧىچ ئاگرى گرت، ”نەخىر، ئەمە بەس نىيە!

تەنانت ئەگەر لیشم بیزار بوو بیت، هیشتا ش هەر بەس نییە،
پیویستە بەیەکەو بەخوینەو و زرینگە لە پەرداخەکانمان
هەلبستینین! وەرە با بەیەکەو بەخوینەو، پاشان ئەرۆم،
بەس جارێ مەلێ بەسە!

”پاقیل پاقلۆفیچ، ئیستا ئەتوانیت برویت و ملت بشکینیت
یان نا؟“

”ئەتوانم ملم بشکینم، بەلام سەرەتا ئەخوینەو! تۆ
وتت کە لەگەڵما ناخوینەو، بەلام من ئەمەوێت تۆ لەگەڵما
بخوینەو!“

هەنووکە پاقیل پاقلۆفیچ ددانی جیر نەدەکردەو و چیتەر
لە ژیرەو بەلاقرتیو پینەدەکەنی. وا دەر دەکەوت هەموو
شتیک سەرتاپا گۆرانی بەسەردا هاتبیت. بە شیوەیەکی
گشتی دەنگ و روخساری وا دەر دەکەوت، بەتەواوی
جیاواز بیت لەو پاقیل پاقلۆفیچە چەند ساتیک لەمەوبەر.
قیلچانیوۆف تەواو واقعی وێر مابوو.

پاقیل پاقلۆفیچ بەردەوام بوو، بەتوندی دەستەکانی
قیلچانیوۆفی گرتبوو، بە شیوەیەکی زۆر سەیر لە چاوەکانی
دەروانی، وتی، ”وەرە با بخوینەو ئەلیکسی ئیقانوۆفیچ! تکیە
رەتم مەکەرەو.“

ئاشکرا بوو ئەو شتە بەلای پاقیل پاقلۆفیچەو گەنگ
بوو، بریتی نەبوو لەو کەمە خواردنەو.

قیلچانیوۆف لە ژیر لیووەو بەخوتەوبۆلەو وتی، ”زۆر
باشە، مادەم حەزت لێیە، قەیدی ناکا، بەلام چی بخوینەو؟...
خۆ جگە لە خلتەکە، هیچی دیی تیا نەماو...“

”تەنها دوو پیکی تیدا ماو، راستە کە باشیش نییە،

بەلام دەخۆینەو و زڕینگە لە پەرداخەکانمان ھەلەستینین!
پێکەکەت بگرە.

زڕینگەیان لە پەرداخەکانیان ھەلساند و بەتالیاں کردەو.
”بەلی لەو کاتەو - بەلی لەو کاتەو... ئاخ!”

پاقیل پاقلوڤیچ لە شوینی خۆیدا تەویلی لە ناو
دەستەکانیدا بەتوندی گیر کردبوو، بۆ ماوەی چەند
خولەکیک بەم شیوەیە مایەو. ڤیلچانینوڤ وا ھەستی
دەکرد و پێی وا بوو ھەر ئیستا نا ئیستا وشەێ کۆتایی
خۆی دەر دەپەرینیت و پەردە لە رووی ھەموو شتەکان
ھەلەمالیت. بەلام پاقیل پاقلوڤیچ وشەیکیش چییە، لە
زاری دەر نەھات؛ زۆر بەسادەیی چاوی برییە ڤیلچانینوڤ
و ھەمان ئەو زەردەخەنە مەکربازانەیی خستەو سەر
لیوہەکانیی کە پیشتر کردبووی.

ڤیلچانینوڤ بەتوندی پێی کیشا بە عەردەکەدا و بەخیرایی
ھاواری کرد، ”پیم بلی چیت لە گیانی من دەویت، ھەئە
نابووتی سەرخۆش! پیم رائەبویریت!”

پاقیل پاقلوڤیچ بەخیرایی سەری لەقاند و ھاواری کرد،
”ھاوار مەکە، ھاوار مەکە؛ چی بوو و ھاوار دەکەیت؟ من
رانابویرم، من رانابویرم! ئەزانیت ھەنووکە بۆ من، تۆ چی
دەگەینیت؟”

کتوپر دەستی ڤیلچانینوڤی گرت و پای مووسی.
ڤیلچانینوڤ لە شوینی خویا ھەپەسا.

”ھەنووکە تۆ ئەوہیت بۆ من! ئیستاش - ھەر ئیستا
دەرپۆم و ملم دەشکینم، تا ھەرچی زووترە ئاسوودە بیت
لە دەستم!”

قىلچانىنۇڭ، كە ھاتبۇۋە سەر خۇي، ھاۋارى كرد، "يەك دەقە راۋەستە، بىمىنەرەۋە! بىرم چوو پىت بلىم..."
پاقىل پاقلىۋىچ لە دەم دەرگاكدە ئاۋرى دايەۋە بۇ دواۋە.
قىلچانىنۇڭ سوور ھەلگە رابوو، زۆر بەخىرايى رووى خۇي كرد بەۋلاۋە و بەمنجەمنجەۋە وتى، "سەير بكة، پىۋىستە سبەينى لاي خىزانى پۇگورىلىستىڭ بيت... بۇ ئەۋەي لە نزيكەۋە پىيان ئاشنا بىيت و سوپاسىشيان بكةيت؛ پىۋىستە تۇ..."

"بەلنىايىيەۋە، پىۋىستە. بەلنىايىيەۋە لەۋە تىدەگەم!"
پاقىل پاقلىۋىچ بەخىرايى ۋاي وت و دەستى بەخىرايى راۋەشانىد، ۋەك ئەۋەي قىلچانىنۇڭ تىبگەيەنىت كە پىۋىستى بەۋە نەدەكرد ۋەبىرى بەينىتەۋە، چونكە خۇي لەبىرى بوۋە.
"سەربارى ئەۋەش، لىزا بەتاسەۋە چاۋەرۋانى بىننىتە، بەلنىم پى دابوو..."

پاقىل پاقلىۋىچ بەۋپەرى وروۋژاۋىيەۋە ھاۋارى كرد، "لىزا! لىزا؟ ئەزانى لىزا بۇ من چ مانايەكى ھەبوۋە ۋ ھەيە؟ ھەيىۋە ۋ ھىشتاش ھەر ھەيەتى! بەلام... ۋازى لى بىنە بۇ دواتر، ھەموۋى دانى بۇ دواتر... بەلام ھەنوۋكە من تىر نەبوۋم بەم خواردنەۋەيەم لەگەل تۇدا، ئەلىكسى ئىقانۇڭىچ، ئەۋە قايىلى نەكردم، پىۋىستە شتىكى تىش بخۇمەۋە بۇ ئەۋەي بەتەۋاۋى قايىل بىم..."

كلاۋەكەي لەسەر كورسىيەك داناۋ چاۋى برىيە قىلچانىنۇڭ، كەمىك ھەناسەبركىتى پى كەوتبوۋ، ھەر ۋەك كەمىك پىش ئىستا. لەناكاۋ پىشنيارى كرد، "ماچم بكة، ئەلىكسى ئىقانۇڭىچ!"

فيلچانىنۇڭ كەمىك بەرەو دواو ھەنگاوى نا و بەئاشكرا
وتى، "تۆ سەرخۆشيت!"
"بەلى، بەلام لەگەل ئەو ھەشدا ماچم بکە ئەلىكسى ئىقانۇڭچى،
تکايە ماچم بکە! ئەو نەبوو ھەر ئىستا منىش دەستم ماچ
کردىت؟"

بۇ چەند خولەكىك فىلچانىنۇڭ بىدەنگ لە شوينى خوى
راو ھەستابوو، ھەك ئەو ھى گورزىكىيان بە سەرىدا كىشايىت،
گىز ببوو. بەلام لە ناکاو خوى بۇ پاڭىل پاڭلۇڭچى چەماندەو،
لەبەر ئەو ھى بالاي پاڭىل پاڭلۇڭچى تا ئاستى شانەکانى بوو،
لىو ھەکانى رامووسى، كە زۆر بەخەستى بۆنى ھەرەقى لى
دەھات. ھەرچۆنىك بىت، زۆر لەو ھە دۇنيا نەبوو كە بەتەواوى
ماچى کردوو ھە يان نا.

پاڭىل پاڭلۇڭچى سەرلەنوى لە بارودۇخىكى سەرخۆشانە
و شلەزاويدا ھاوارى کرد، چاوە مەستەکانى دەبرىقەنەو.
"باشە، ھەنووکە، ھەنووکە... ھەنووکە پىت دەلىم؛ ئەم
بەيانىيە بىرم لەو ھە دەکردەو ھە بە خۆم دەوت، ئەى ئەگەر
ئەویش بە ھەمان شىو؟ چى دەبىت ئەگەر ئەم يەكەشيان،
بىرم لەو ھە دەکردەو، ئەگەر ئەمىش بە ھەمان شىو بىت...
ئىتر ئەبىت لەدواى ئەمە برۈا بە كى بکەم!"

پاڭىل پاڭلۇڭچى كتوپر ياي لە پرمەى گريان.
"كەواتە تۆ تىدەگەيت، ھەنووکە تۆ تەنھا ھاوپرىيەكىت،
كە بۆم ماويتەتەو."

پاشان بە خوى و کلاو ھەكەيەو ھە پاي کردە دەرەو ھى
ژوورەكە. بۇ ماو ھى چەند خولەكىك فىلچانىنۇڭ لە ھەمان
شوینى جارى پىشووى خوى بەپىو ھە ھەستا ھە ھەك

یه کهم جار که پاڤیل پاڤلوفیچ سهردانی کرد واته جاری پیشوو.

”ئاخ! له سهرخویشیکی گه مژه زیاتر، چیی دی نییه!“
کاتیک وای وت، به توندی دهستی راده وه شاند، وهک ئه وهی
بیه ویت ئه م بابه ته له میسکی خووی دهر بکات. له کاتیکدا
جله کانی به توندی له بهری خووی داده کهند و ده چوووه ناو
جیگه که یه وه، ئه مهی دووباره کرده وه، ”به دلنیا یییه وه له وه
زیاتر، چیی دی نییه.“

لیزا نەخۆشە

سەرلەبەیانى پۇژى دواتر، ئىلچانىنۇڭ لە چاۋەپوانى پاقىل پاقلىۋىچدا، كە بەلنى پى دابوو لە كاتى گونجاۋدا بىت و بەيەكەۋە بچن بۇ لاي خىزانى پۇگۇرىلىستىڭ، لە كاتىكدا لە ژوورەكەيدا پىاسەي دەكرد و مژى لە جگەرەكەي دەدا و قومى بچووكىش لە قاۋەكەي، ھەرساتىك كە تىدەپەپى، زياتر ھەستى بەۋە دەكرد ھاۋشىۋەي پىاۋىكە، كە بەيانى لە خەۋ ھەلدەستىت و ناتوانىت ئەۋە لەبىر بكات، كە شەۋ شەپازللەيەكيان ياۋە لە بناگوۋى... بەتۇقيوى بىرى دەكردەۋە و لە دلى خۇيدا دەيوت، "ئممم!... ئەۋ بەتەۋاۋى لە بارودۇخەكە تىدەگات و لە پىگەي لىزاۋە ھەقى خۇيم لى دەكاتەۋە!"

بۇ ساتىك شىۋەي دلفرىنى كچەي دامماۋى بە شىۋەيەكى خەفەتاۋى ھاتە پىشچاۋانى. ھەر كە بىرى لەۋە دەكردەۋە كە دوو كاتزمىرىكى تر دووبارە چاۋى بە لىزاكەي خۇي دەكەۋىتەۋە، دلى خىراتر لىي دەدا. زۇر بەگەرموگورى بپىارى

دا و له دلی خویدا وتی، "ئاها! قسه کردن سه بارهت بهمه، هیچ که لکیکی نییه! هه نووکه ئەمه هه موو ژیان و هه موو ئامانجی منه! تازه ئەم شه پازللانه یان ئەو یاده وهریانهی رابردوو، چ بایه خیکیان ههیه؟ تا ئەم ساتهش، ژیانى من چۆن بووه؟ سه رلیشیواوی و خهفته... به لام هه نووکه... ته و او شته که جیا وازه، هه موو شته کان گوڤاون!"

به لام سه رباری دلگه رمییه کهی، که چی زیاتر و زیاتر گومانهکانی فره تر ده بوون.

"ئەو دهیه ویت له ریگهی لیزاوه ئەشکه نهجهم بدات - ئەمه شتیکی پروونه! به هه مان شیوه ئازاری لیزاش ده دات. ئەو دهیه ویت لهو ریگهییه وه ئەو هه له بقوزیته وه و به ته وای حهقی هه موو شتیکم لی بکاته وه... ئمم!... به دلنیا یییه وه، ناتوانم پی پی بدهم ئەوه دووباره بکاته وه، که دوینی له گه لمدا کردی." قیلچانی نوڤ کاتی که ئەمه ی وت، یه کسه ر پهنگی له توو ره ییدا سوور هه لگه را، "فه رموو ئەوه کاتژمیر دوانزهیه و تا ئیستا له هیچ کونیکه وه دیار نییه."

بو ماوهیه کی دریژ چاوه پروانی کرد، تا دوانزه و نیو، تا بهاتایه، نیگه رانییه کهی زیاتر و زیاتر گه شه ی ده کرد. پاڤیل پاڤلوقیچ ده ر نه که وت. دوا جار ئەو بیرو که یه ی که ماوهیه کی دریژ بهر له ئیستا میشکی ورووژاند بوو، ئەو بیرو که یه ی پاڤیل پاڤلوقیچ به مه به ست نایهت و زور به ساد هییش دهیه ویت گو مه زیکی وه که ئەوه ی دوینی شهوی پیتشو و بنیته وه و توو ره بوونه که ی خو ی به سه ر ئەمدا به تال بکاته وه. "ئەو باش ده زانی ت من پشتم به ئەو به ستوو وه، ئە ی باشه ئیستا ئە بیت لیزا بارودوخی چۆن بیت؟ ئە ی باشه ئیستا به چ

پروویەكەو ھە بەردەمیدا بەبێ ئەو خۆم دەر بخەم؟“
لە كۆتاییدا پەتی ئارامیی پچرا و لەو ھە زیاتر نەیتوانی
چاوھەروانی بکات، لە کاتژمێر یەكدا بەتەنیا لە مال دەر
چوو، بەرھەو ئوتیل پۆکرۆفسکی بەرێ کەوت. لە شوینی
نیشتەجیوونەکە ی پێیان راگەیاندبوو، کە پاڤیل پاڤلۆڤیچ
لە مالاو ھە نەخەوتوو، بەلام تەنھا دەورووبەری کاتژمێر
نۆی سەرلەبەیان گەیشتۆتە مالاو ھە و لە چارەکیک زیاتر
نەماو ھەتەو، پاشان سەرلەنوێ لە مال دەر چۆتەو. ئیلچانینۆف
بەپێو ھە بەردەم ژوورەکە ی پاڤیل پاڤلۆڤیچ راو ھەستابوو،
گوئی لەو قسانە گرتبوو، کە خزمەتکارەکە دەیکرد، دوور لە
ویستی خۆی دەستی خستە سەر کیلونی دەرگا داخراو ھەکە و
دەسکی کیلونەکە ی بۆ دواو ھە و بۆ پێشەو ھە راکیشا، بەلام ھەر
ھیندە ی پەیی بەو ھە برد کە خەریکی چ شتیکە، لەبەر خۆیەو ھە
ھەندیک جێی دا و داوای لە خزمەتکارەکە کرد بیبات بۆ
لای ماریا سیسۆفنا. بەلام پێدەچوو ژنی خاوەنمال گوئی لە
قسەکان بووبێت و زانیبێتی ئیلچانینۆفی لییە، یەكسەر دەر
پەرییە دەرەو ھە.

ئەو ئافرەتیکێ پرووخۆش بوو؛ ئافرەتیک، خاوەن دلێکی پر
لە میھرەبانی، ئەمە بیروباو ھەری ئیلچانینۆف بوو سەبارەت
بە ماریا سیسۆفنا لە کاتی گێرانەو ھە شتەکان بۆ کلاڤدیا
پتروڤنا، بەم شیو ھە باسی لەم ئافرەتە دەکرد.

دوای ئەو ھە ماریا سیسۆفنا بەکورتی پرسیری گەشتەکە ی
پۆژی پێشووتری لەگەل منداڵەکە دا لە ئیلچانینۆف کرد،
یەكسەر کەوتە ژماردنی رەفتارە چەوتەکانی پاڤیل پاڤلۆڤیچ.
دەیوت، ”ئەگەر لەبەر خاتری ئەو منداڵە نەبووایە، ئەو ھە زۆر

لەمىژ بوو لەو مالىە وەدەرى نابوو، ئەينارد بەلاى ئىشى خۆيەو. پىشتىرىش زۆر جار لەسەر رەفتارە ناشرىنەكانى لە ئوتىلەكە وەدەر نرابوو. ئاخىر مايەى شەرمەزارى نىيە بۆ پياويك، قەحبەيەك لەگەل خۆيدا بەينىتەو بۆ مالىەو، لە كاتىكدا مىدالىكى لىيە كە تەمەنەكەى بەسە بۆ ئەوەى لە ھەموو ئەو شتەنە تىبگات؟ پىر بەو ئوتىلە بەسەر ئەو مىدالە داماوەدا ئەينەپاند و دەيوت، "ئەمە ئەبىت بە دايكت، ئەگەر من بمەويىت!" بىروا ئەكەيت؟ ئەو قەحبەيە چىي كرد، تەنانەت ئەويش تىفكى كىردە ناوچەوانى ئەو بەستەزمانە. ھاوارى دەكرد دەيوت، "تۆ كچى مى نىت، تۆ زۆ..." ماریا سىسۇقنا قسەكەى بۆ تەواو نەكرا و دای لە پىرمەى گریان.

قىلچانينۇف، كە دلى تەواو داخورىابوو، وتى، "ئەو بەراستتە!"

"بەم گويىانەى خۆم گويىم لىي بوو. راستە ئەو كەسىكى سەرخۆش بوو و تا رادەيەكى زۆرىش بىئاگابوو لە خۆى، بەلام ھىشتاش ھەر ھەلەيە لە بەردەم مىدالىكدا ئەم جۆرە قسانە بكرىت. راستە ئەو مىدالە، بەلام لەگەل ئەوەشدا ئەقلى بەو شتەنە دەشكىت، لە مىشكى خۆيدا مەراق لە ھەموو شىتىك دەخوات! مىدالەكە دەگىيا. ئەمبىنى چۆن خەفەتى دەخوارد. ھەروەھا پۆژىكى تر پرووداويكى زۆر تۆقىنەر لە بالاخانەكەماندا پرووى دا: فەرمانبەرىك، بەو شىوہيەى خەلك دەيانگىرايەو، شەوہكەى ژوورىكى لە ئوتىلەكە بەكرى گرتبوو، كەچى بۆ بەيانىيەكەى تەرمەكەيان لە ژوورەكەيدا بەلەسىدارەدرواى بىنيبوو. دەيانوت ھەرچى پارەى ھەبوو بەباى دابوو. خەلكى خىر ببونەو بۆ بىنىنى. پاڧىل پاڧلۇڧىچ

لە مال نەبوو، لەبەر ئەوە، کەس لەوێ نەبوو تا چاودێری
 مندالەکە بکات، مندالەکەش چووبوو دەرهو: چاوم لێی
 بوو لەناو پارەووەکەدا، لەنیوان خەلکەکەدا، لەپشت ئەوانەو
 بەدزییەو تەماشای تەرمەکە دەکرد؛ بە شیوەیەکی زۆر
 سەیر لە لاشە ھەلواسراوەکە دەروانی. تا پیم کرا و لە
 توانامدا بوو، بەخیرایی لەو شوینەم دوور خستەو. بە بروای
 تۆ، ئەزانی چی رووی دا، تەواوی جەستە وەک شەقشەقە
 کەوتە لەرزین، روخساری بەتەواوی رەش داگەرابوو، ھەر
 ھیندە ھینامە ژوورەو، کتوپر بوورایەو و کەوتە سەر
 عەرەدەکە، کیشمەکیشی بوو لەگەڵ ئازارەکانیدا، زۆرم ھەول
 دا تا بە ھۆش خۆی بەینمەو. ئیتر لەدوای ئەو ساتەو، ئەو
 کچە کلۆلە ھەمیشە نەخۆش بوو. کاتیکیش پاڤیل پاڤلوفیچ
 ئەوێ بیستبوو، گەرایەو بۆ مالاو، شوین نەما، لە
 جەستە و کێژە ھەژارەدا، نقورچکی لێ نەگریت - ئەو
 لێی نەدەدا، بەلام لەبری ئەو نقورچکی لێ دەگرت، دوای
 ئەوێ ھەندیکێ خواردبوو و گەرایەو بۆ مالاو، کچە
 کلۆلی بەو ترساند: منیش بە ھەمان شیوە خۆم لەسیدارە
 دەدەم! دەیوت، تۆ وام لێ دەکەیت لە داخا خۆم لەسیدارە
 بدەم؛ بەو گوریسە ئەستوورە و ھەیدایە، لە کاتیکدا وای وت،
 لە بەرچاوی کچە داماو دا گوریسی لەسیدارەدانی ئامادە
 کرد و قوڵفی لە گوریسەکە دا. کچە کلۆلیش وەک شیتی لێ
 ھاتبوو، دەقیژاند و بالە گچکەکانی وەر داوو ئەو، دەگریا
 و دەیوت، ئیتر کاری وا ناکەم! ھەرگیز دووبارە ناکەمەو،
 بەراستی مەوێ بەزەیی پیندا دەھاتەو.

ھەرچەندە قیلچانینۆف چاوەروانی شتیکی نامۆتر بوو کە

بيبيستى، بەلام ئەم چىرۆكە لەرادەبەدەر تووشى واقورمانى
 كوردبوو، بە شيۆەيەك، كە باوەرى نەدەکرد. ماريا سيسۆفنا
 بەردەوام بۆو لە قسەكانى و ڕووداويكى تريشى بۆ
 گىرايهو، بۆ نموونە، باسى ئەوەى كرد كە جاريكيان ئەگەر
 ئەو نەبووايه و فريا نەكەوتبايه، ئەوە لەوانە بوو ليزا خۆى
 لە پەنجەرەكەو فرى بدايەتە خوارەو.

فيلچانينوڤ لە ئوتيلەكە هاتە دەرەو، بە شيۆەيەك لەترى
 دەدا، وەك ئەوەى خوارديتيەو.

ئەم بىرۆكەيە هاتبوو ناو ميشتكيەو و بۆ ماوەيەكى دريژ
 ھەر لەبەر خۆيەو دووبارەى دەكردەو: "ئەيت يەك دانە
 بمالم بە سەريدا و وەك سەگ بيتۆپينم!" گاليسكەيەكى گرت
 و بەرەو لای خيزانى پۆگۆريلستيف بەرئ كەوت. لە پىگە
 گاليسكەكە ناچار بوو لە چوارپتيانەكەدا رابووستيت، نزىك
 پردەكە، لەسەر تۆكەندەكە، بەدریژايى پىگەكە كەژاوەيەكى
 دوورودريژى پرسەيەك بەو شوينەدا پای دەبوورد. بۆيە لە
 ھەردوو لای پردەكەو گاليسكەگەلىكى زۆر لەناو شەقامەكەدا
 چاوەروان بوون؛ حەشامەتيكى زۆر لە خەلكيش بە ھەمان
 شيۆە بەپيۆە راوەستابوون. پرسەيەكى زۆر شكۆدار بوو،
 كاروانى گاليسكەيەكى زۆريش بەھيواشى بەشوين تەرمەكەو
 ريزيان بەستبوو. رابووستە و ببينە! لە ناكاو فيلچانينوڤ
 بەپىكەوت لە پەنجەرەكانى يەكيك لە گاليسكەكانەو چاوى
 بۆ ماوەيەكى كورت كەوتە سەر تيپەربوونى ڕوخسارى
 پاڤىل پاڤلوفىچ. لەو نەدەچوو فيلچانينوڤ باوەرى بە
 چاوەكانى خۆى بكردايە، ئەگەر پاڤىل پاڤلوفىچ سەرى خۆى
 لە گاليسكەكە دەر نەھتايە و بەزەردەخەنەو سەرەلەقەى بۆ

نەکردایە. ئاشکرا بوو کە گەلیک دڵخۆش بوو لە ناسینەوێ هە
قێلچانی نوێ، تەنانت بە ئاماژە و سەرەلەقیکردن لەناو
گالیسکە کەو، دەستی کرد بە بانگکردنی قێلچانی نوێ.

قێلچانی نوێ لە گالیسکە کەو خۆیەوێ بازی دا، سەرەپای
قەرەبالغیە زۆرە کەش، سەرەپای بوونی دارووغە یەکی* زۆر،
هەر وەها سەرەپای ئەو راستییە کە گالیسکە کەو پاقیل
پاقلوڤیچ گەشتبوو سەر پردە کە، بە خیرایی پای کرد و
خۆی گەیانده پەنجەرە ی گالیسکە کە. پاقیل پاقلوڤیچ بە تەنیا
بوو.

قێلچانی نوێ هاواری کرد، "چیت بە سەر هاتوو؟ بۆچی
نە هاتیت؟ چۆنە وا لێرەیت؟"

پاقیل پاقلوڤیچ بزیەکی بۆ کرد و دەموچاوی خۆی
بە و پەری گالته بازیەوێ چرچولۆچ کرد و وتی، "تەنھا
قەردیکم لە سەرە و ئەیدەمەوێ... هاوار مە کە، هاوار مە کە،
تەنھا قەردیکم لە سەرە و ئەیدەمەوێ، شۆین تەرمی نەمری
هاورپی بە وەفام، ستیپان میخایلوڤیچ کە وتووم."

قێلچانی نوێ بۆ ساتیک حەپەسا، پاشان لە جاری
پیشووتر توندتر هاواری کرد، "ئەمانە ھەمووی قسە ی
قۆرن، سەرخۆشی بیئەقل، ھەر ئیستا لە گالیسکە کەت وەرە
دەرەوێ و سواری گالیسکە کە ی من ببە."

"ناتوانم، ئەمە ئەرکە..."

قێلچانی نوێ شیراندی، "ئەگەر دانەبەزیت، بەزۆر پات
دەکشیمە دەرەوێ!"

پاقیل پاقلوئیچ هر وهك جارى پيشوو بزهيهكى
گالته جاپانهى خسته سهر ليوهكانى و وهك ئه وهى بيهويت
گالته بكات، كه چى له گهل ئه وه شدا، خوئى ترنجاندبووه
دوورترين قوژبنى گاليسكه كه و وتى، "منيش هاوار ده كه م!
هاوار ده كه م!"

داروغه يهك هاوارى كرد، "وريا به، وريا به! ده پليشيتته وه!"
له راستيدا له كوئايى دوورترين شوئنى پرده كه
گاليسكه كه به ناو كاروانه كه دا گوزه رى كرد و ئه مهش بووه
هوى نانه وهى پشيوئيهكى زور له ناو ريره وى كاروانه كه دا.
قيلچانينوڤ ناچار بوو بازىك بدات بو دواوه، ليشاوى
گاليسكه كان و پاله په ستوى خه لكه كه ده سته جى هيندهى تر
ئه ويان هه لگرت و دوورىان خسته وه. به وپه رى توورپه يى و
نه فرته وه تفيكى له عه رده كه رڤو كرد و به ره و گاليسكه كه
خوئى گه پايه وه.

ببرى ده كرده وه، شله ژاوى و نيگه رانى تهنگى پئ
هه لچنبيوو، له دلى خويدا ده يوت، "كىشه نييه، ئه سلهن
بوچى ده بيت رسوايه كى وهك ئه و بكه م به هاوړيگه ي خوم!"
كاتيك چيروكه كه ي ماري سيسوڤناى بو كلاڤديا پتروڤنا
گيزپايه وه و باسى له و ديداره سهيره كرد كه له كاروانى
پرسه كه دا به سهريدا هاتبوو، واى كرد كلاڤديا زياتر له
قوولايى بيركردنه وه رڤو بچيت.

كلاڤديا وتى، "هه ست به ترس ئه كه م به رامبه رت، پئويسته
له سه رت هه رچى په يوه نديت هه يه له گه ليدا، بيچپرينيت و
هه رچى زووتر ئه و كاره بكه يت، باشتر."
قيلچانينوڤ به هه لچوونه وه هاوارى كرد، "ئه و له

سەرخۆشیکی گەلحۆ زیاتر، چیی دی نیه! دوای ئێوە، خۆ من
لێی ناترسم! ئینجا پێم نالێت چۆن پەيوەندییەکانمی لەگەڵدا
بچڕینم، لە کاتیکدا لیزا ھەيە و پێویستە لەپیش ھەرشیتیکدا
لیزا لە بەرچاو بگیریت، تکایە بیر لە لیزا بکەرەو!

لەو کاتەدا لیزا نەخۆش بوو لەناو جیگەدا کەوتبوو؛
ئێوارەي پێشتر تووشی تايەکی قورس ھاتبوو، ئەوانیش
چاوھەروانی ھاتنی پزیشکی بەناوبانگ بوون، کە ھەر ئەو
ئێوارەيە تەتەریکیان بەپەلە ناردبوو بۆ شارۆچکە، تا
بتوانیت ھەرچۆنیک بوو دەمەوبەیان لەگەڵ پزیشکەدا
بگەریتەو. ئەمە بەتەواوی قیلچانیئۆقی دلتەنگ کردبوو.

کلاڤدیا پترۆفنا قۆلی قیلچانیئۆقی گرت و بردی بۆ
لای نەخۆشەکە. لەپشت دەرگای ژوورەکەي لیزاو بەپێو
وەستابوو، وتی، "دوینی زۆر بەوریایییەو چاودیریم کرد. ئەو
مندالێکی لووتبەرز و شەرمە، ھەست بە شەرمەزاری دەکات
کە لێرەيە و باوکیشی بەم شیوہیە دەستبەرداری بوو. بە
بروای من، تەنھا ئەمە ھۆکاری ھەموو نەخۆشییەکەشیەتی."
"چۆن دەستبەرداری بوو؟ بۆچی دەلێت ئەو
دەستبەرداری بوو؟"

"ھەر ھێندە بەسە بۆ ئەوہی لەو راستییە تیگەین، کە
ناردنی کچیک بۆ ئێرە و سپاردنی بە خەلکیکی تەواو نامۆ
و سپاردنی بە پیاویک کە تا رادەيەکی زۆر بە ھەمان شیوہ
ئەویش پێی نامۆیە، یاخود لە وەھا ھەلومەرجیکدا..."

"بەلام ئەوہ من بووم کە ئەوم ھینا، من بە زۆری
زۆرداری ھینام، تیناگەم..."

"ئەي خوايە، تەنھەت لیزاش بەو مندالییەي خۆي لەوہ

تېدەگات! ئەمە بىرۋاي منە، زۆر بەسادەيى لىزا ھەرگىز ھەزى بەۋە نەكردوۋە، كە بەئىنرېت بۇ ئىرە.

لىزا بە ھىچ شىۋەيەك توۋشى سەرسوۋرمان نەبوۋ، كاتىك ئىلچاننىۋقى بەتەنيا بىنى، تەنھا بە غەمبارىيەكەۋە بىزەيەكى بۇ كىرد و پاشان سەرە بىچكۆلە تالىھاتوۋە داخەكەى ۋەر چەرخاند بەرەۋ دىۋارەكە. لىزا ۋەلامى ھىچ يەكىك لە بىروبيانوۋەكانى ئىلچاننىۋقى نەدايەۋە، كە سەرلەنۋى بەگەرمى بەلىنى ئەۋەى پى دەدايەۋە، كە پۇژى دواتر باۋكى لەگەل خۇيدا بەئىنرېت و شىكىستىش نەھىنرېت لە ھىنانى بۇ لى. ھەر ھىندە لە ژوۋرەكەى لىزا چوۋە دەرەۋە، كىتوپر دى لە پىرمەى گىران. دەمەۋىئۋارە بوۋ، كە پىزىشكەكە گەيشتە جى. دۋاي ئەۋەى پىشكىنى كىرد بۇ نەخۇشەكە، ھەر يەكسەر بە وشەكانى سەرەتاي ترس و بىمى خىستە ناۋ دلى ھەموۋيانەۋە، پىي راگەياندن كە كاريكى خراپيان كىردوۋە، كە زووتر نەيانناردوۋە بەشۋىنىدا. سەرەراى ئەۋەى بۇ پىزىشكەكەيان پوون كىردەۋە كە مىندالەكە تەنھا ئىۋارەى پىشۋوتر نەخۇش كەۋتوۋە و يەكسەر كەسىكىان ناردوۋە بەشۋىنىدا، سەرەتا پىزىشكەكە گومانى لە قسەكانيان كىرد، بەلام لە كۆتايىدا وتى، "ھەرچى ئومىدى مانەۋە ھەيە، تەنھا گىردراۋە بە چۈنئىتى تىپەپىنى ئەمشەۋەۋە."

دۋاي ئەۋەى چەندىن پىنمايى جۇراۋجۇرى پى دان، بەجىي ھىشتن و پەيمانى پى دان پۇژى دواتر تا پىي بىرېت زووتر بگەپىتەۋە بۇ لى. ئىلچاننىۋق سوور بوۋ لەسەر ئەۋەى شەۋ لەلاى لىزا بىمىنرېتەۋە، بەلام كىلاقدىا پىرۇقنا جارىكى تىش لىي پارايەۋە، كە ھەۋل بدات ھەرچۈنئىك

بوو ھەر پەڕات و ئەو بە لای خواپە لە گەل خۆی بەیت.
 ڤیلچانیڤ، کە شیتانە رقی لئ دەباری، وەلامی دایەو،
 ”جاریکی تریش ھەول دەدەمەو، شەرت بی چوارپەلی
 ببەستمەو و بە دەستی خۆم پەلکیشی ئیرەیی بکەم.
 بیروکەیی ئەو ھەو چوارپەلی پاڤیل پاڤلوقیچ ببەستیتەو و بە
 دەستەکانی خۆی پەلکیشی ئەو بی بکات، مەیلیکی زۆر سەیری
 بۆ دروست کردبوو، کە ھەرچی زووترە پەڕات و بەزۆر
 و بی ئەو ھەو ئوقرە بگریت، ئەم مەیلەیی بەجی بەیت. بە
 کلاڤدای وت، ”ھیچ نەبیت، بە لایەنی کەمەو ئیستا بەرامبەر
 بەو ھەست بە گوناح ناکەم،” لە کاتی مائاوااییکردنیش لئی،
 بەوپەری توورەیییەو ئەمەشی خستە سەر قسەکانی، ”لە
 ھەموو ئەو قسە بەسۆزانە و لووشکەلووشکانەیی دوینیشم
 پاشگەز دەبەمەو، کە سەبارەت بەو خویرییە کردمن.“
 لیزا پراکشابوو، چاوەکانیشی لیک نابوون، وا دەر دەکەوت
 خەوتبیت، وا دەر دەکەوت کەمیک باشتەر بیت. کاتیکی
 ڤیلچانیڤ بەوریاییەو خۆی چەماندەو و ویستی، تەنانەت
 ئەگەر چمکیکی جلەکانیشی بوو، ماچی بکات و خودا حافیزی
 لئ بکات، کتوپر چاوەکانی کردەو و وەک ئەو ھەو چاوەری
 ئەو ھەو کردبیت، بەھیواشی چرپاندی بۆ ڤیلچانیڤ، ”لیرە
 دوورم بخەرەو!“
 پارانەو ھەو زۆر لەسەر خۆ و جیی بەزەیی بوو. شوینەواری
 ھیچ توورەیییەکی پیو نەدەبینرا، وەک ئەو ھەو رۆژی پیشووتر،
 بەلام لە ھەمان کاتیشدا خوشی لەو دایا بوو، کە داواکەیی
 جیبەجی ناکریت. ڤیلچانیڤ بەوپەری نائومیدیەو ھەولی دا
 قاییلی بکات، کە ئەو ھەو داوی دەکات، ئەستەمە.

له بېدهنگيدا ليزا چاوه كانى ليك نا و يهك وشه ي تر
چييه، له زارى دهر نه هات، وهك ئه وهى نه گويى لى بيت و
نه بشيبينىت.

به گه يشتنه وهى ناو پترسبورگ، داواى له گاليسكه وانه كه
كرد راسته وخو بيبات بو ئوتيل پوكروفسكى. كاتزمير ده بوو،
پاڤيل پاقلوڤيچ له كوخته كهى نه بوو. څيلچانينوڤ نيوكاتزميرى
ته واوى له چاوه پروانىي ئه ودا به سهر برد، له ئه گهرونه گهرى
هاتنه وه يان نه هاتنه وهى پاڤيل پاقلوڤيچدا، ههر خهريكى
هاتوچو و سهر و خوار بوو له ناو راپه وه كه دا. له كوتاييدا
ماريا سيسوڤنا دلنياي كرده وه، كه ناگه پرېته وه بو مال ه وه
تا سهرله به يانيي رورى دواتر. څيلچانينوڤ له لايه ن خويه وه
بريارى دا: ”كه واته منيش سهرله به يانيي زوو ده گه پرېمه وه بو
ئيره.“ پاشان به ره و مال ئوغرى كرد.

به لام تووشى چ واقورمانيك بوو، كاتيك له به رده م
دهرگاي بالاخه نه كيدا ماقرا پيى راگه ياند كه ئه و ميوانه ي
دوينى سهرداني كرد بوون له وييه و تا نزيكى كاتزمير ده
ههر چاوه پروانىي گه رانه وهى ئه م بووه. پاشان ماقرا ئه مه شى
خسته سهر قسه كانى، ”گه ليك دلخوش بوو به وهى ليړه
چاييه كى خواردوته وه و پاشان سهرله نوئ ناردميه وه تا
بو تلېك عهره قى بو بهيتم، بو ئه مه ش، دروايكي پينجرؤبليى
شيني پى دام، كه بوى بهيتم.“

تارمايىپەك

پاقىل پاقلىۋىچ بەتەۋاۋى ئاسوودەيى خۆى وەر گرتىۋو.
 لەسەر ھەمان كورسىيەكەى رۇژى پىشۋوتر لىى دانىشتىۋو.
 جگەرەى دەكىشا و ھىندەش نەدەۋو كە پەرداخى چوارەم
 و كۇتايىى لەو ەرەقەى مابۆۋە، كە لە بوتلەكە بۆ خۆى
 تىكرىدبوو. قۇرىيەك و پيالەيەك چايى تەۋاونەكراۋىش
 لە نىزىكىەۋە لەسەر مېزەكە بوو. پوخسارى سوور
 ھەلگەرەۋى ئامازە بوو بۆ ئەۋەى گەلىك دلشاد و
 ئاسوودەيە بە دۇخەكە. تەنانت پالتۇكەشى لەبەر خۆى
 داكەندىۋو، ھەر ھىلەكەكەى لەبەردا مابوو، ۋەك ئەۋەى
 گەرمای بىت. بەلام ھەرھىندەى چاۋى بە قىلچانىنۇۋ
 كەۋت، گورج خۆى گەياندە پالتۇكەى و لەبەرى كرد و
 ھاۋارى كرد، "خەجالەتم، ھاۋرىى زۆر لەدلەشىرىن! بۆيە
 پالتۇكەم داكەندىۋو تەنھا بۆ چىژبىنىنى زياتر لە كاتەكە..."
 قىلچانىنۇۋ بەھەرەشەۋە لىى نىزىك بۆۋە. "ھىشتا
 بەتەۋاۋى مەست نىت؟ ئايا ئەگەرى ئەۋە ھەيە كە

ھىشتاش بتوانرىت قسەت لەگەلدا بکرىت؟
پاڧىل پاڧلۇڧىچ كەمىك پەشۇكا. ”نەخىر، بەتەواوى نا...
بە يادى ئەو كۆچكردوۋەو خواردمەو، بەلام... بەتەواوى
مەست نىم...”

”كەواتە لىشم تىدەگەيت؟“

”ئى، ھەر بۆيە ھاتووم بۇ ئىرە، تا لىت تىبگەم.“
ڧىلچانىنۇڧ ھاوارى كرد، ”كەواتە زۆر باشە؛ ئەمەويت
راستەوخۇ و بى پىچوپەنا لەوۋەو دەست پى بگەم و پىت
بلىم، كە جەنابت كەسىكى خويىرى و ناكەسبەچەيت!“
پاڧىل پاڧلۇڧىچ ئاشكرا بوو كە ھەترەشى چوۋە،
نارەزايى دەربىرى، وتى، ”ھاوار بە مالم، ئەگەر ئاوا
دەست پى بگەيت، ئەى ئەبىت چۆن كۆتايى پى بەينىت؟“
”كچەكەت خەرىكە دەمرىت، ئەو زۆر نەخۆشە، ئايا
دەستبەردارى ئەو داماوە بوويت يان نا؟“
”ھەر بەراست، رپى تى دەچىت ئەو بمرىت؟“
”ئەو نەخۆشە، ئىجگار نەخۆشە، بە شىۋەيەكى ترسناك
نەخۆشە!“

”رەنگە ھەر كۆكەيەكى سادە بىت...“

”قسەى قۆپ مەكە! ئەو ئى-ج-گا-ر، بە شىۋەيەكى
ترسناك نەخۆشە! ئەبىت ھەر بچىت بۆ لاي، ئەگەر تەنھا
بۆ ئەوۋەى...”

”بۆ ئەوۋەى سوپاسگوزارى خۆمىيان بۆ دەر بىرم،
سوپاسگوزارىان بىم لەسەر مىواندارىيەكەيان! من بەتەواوى
لەمە تىدەگەم ئەلىكسى ئىفانۇڧىچ، ئەى ھاوپى بەرپىز و
بەويقارەكەم!“

وای وت و کتوپر بە ھەردوو دەستی خۆی دەستی
فیلچانیئۆفی گرت و بە ھەستیکی ناسک و مەستانە،
ھیندەیی نەمابوو کە لە پرمەیی گریان بدات، وەک ئەوێ
بپاریتەوێ و داوای لیخۆشبوون بکات، بەردەوام بۆوێ لە
ھاوارکردنەکی، "ھاوار مەکە بەسەرما ئەلیکسی ئیفانوڤیچ،
ھاوار مەکە! باشە ھیچ دوور نەڕۆین، ئەگەر من بمرم
یان بە سەرخۆشی بکەومە ناو نیقاوێ، پێم نالییت چی لە
راستی ناواخنی شتەکان دەگۆڕیت؟ ئیمە کاتیکی زۆرمان
بەدەستەوێ تا بچین بۆ لای خیزانی پۆگۆریلیستیڤ..."
فیلچانیئۆف خۆی کۆ کردەوێ و کەمێک جلەوی خۆی
گرت و بەمۆنی وتی، "تۆ بەدەستیت، ھەر بۆیە تیناگەم
لەوانەیی دەتەوێت بیانلییت، من ھەمیشە ئامادەم ھەموو
شتیکت لەگەڵدا باس بکەم، لە راستیدا خۆشحالییش دەبم،
ھەرچی زووتر، باشتر... لە راستیدا ھەر بۆ ئەوێش
ھاتووم... بەلام پێش ھەموو شتیک، ئەمەوێت ئاگادارت
بکەمەوێ کە پێویستە لەسەرم چەند ھەنگاویکت بەرامبەر
بگرمە بەر؛ پێویستە لەسەرت ئەمشەو لیڤرە بەسەر بەریت!
سبەینی بەیانی لەگەڵ خۆم دەتەم و بە یەکەوێ دەڕۆین."
دیسانەوێ فیلچانیئۆف ھاواری کرد، "رێت پێ نادەم بڕۆیت،
چوارپەلت دەبەستمەوێ و بە دەستەکانی خۆم دەتەم!..."
پاشان بەھەناسەبرکێوێ ئەمەشی وت، "حەزت لەو چەرپایە
ھەیە؟" ئاماژەیی بۆ چەرپایەکی لووس و پان کرد، کە
بەرامبەر دانەییەکی تر بە پێچەوانەوێ ڕووبەدیوارەکی تر
دانرابوو، کە خۆی ھەمیشە لەسەری دەخەوت.
"کێشەم نییە، لە ھەر شوێنیکدا بیت، دەتوانم بخەوم..."

”هه رشوینیک نا، ئا له سه ر ئه و چه رپایه! ها، بگره،
ئه وه چه رچه فه کانت، ئه وه لیفه که ت، ئه وه ش بالیفه که ت.“
قیلچانیئوڤ هه موو ئه م شتانه ی به خیرایی له که نتۆره که ی
دەر هینا و هه لی دا بو پاقیل پاقلوڤیچ، که ملکه چانه
دهسته کانی گرتبووه بو گرتنه وه ی شته کان. ”ده ی خیرا،
جیگه که ت چاک بکه، خیرا چاکی بکه!“

پاڦیل پاڦلوثیچ، وهک ئه وهی دوودل بیت، له ناوه پاستی ژووره کهدا به پیوه راوه ستابوو، هه موو شته کانیشی به دهسته وه بوو، له سه ر پوخساریشیدا به پروونی زه رده خه نه یه کی مه ستانه و پرووناک ده بینرا. به لام کاتیگ قیلچانینوڤ بو جاری دووهم به تووره یییه وه فه رمانه که ی دووباره کرده وه، کتوپر به خیرایی که وته خو ی بو به جیهینانی فه رمانه که؛ پالی نا به میزه که وه بو دواوه و دهستی کرد به نالین و هانکه هانک، بو کردنه وه ی چه رچه فه کان و راخستنی قیلچانینوڤ لی نزدیک بووه و هاوکاری کرد. قیلچانینوڤ ههستی به جوړیک له ئاسووده یی ده کرد، کاتیگ بینیی میوانه که ی به باشی ملکه چی فه رمانه کانیه تی، پاشان فه رمانی پی کرده وه، وهک ئه وه ی نه توانیت به بی فه رمان کردن هیچی پی بلیت، ”پیکه که ت ته واو بکه و بچوره ناو جیگه که ته وه. خوت نارد بووت ئه و عه ره قهت بو بهینن، وا نییه؟“

”بهائی... دہ زانم چیی تر نانیریت بو ئه وهی بۆمان
بهینن، ئه لیکسی ئیقانو فیچ.“

”باشتر که ئەوه دەزانیت، بە هەمان شیوە شتیکی
 تریش هەیه، پێویستە بیزانیت. ئەمە وێت چارێکی تریش پێت

بلیمەو، کە من حساب و کتابی خۆم کردوو، جاریکی تر رینگە نادەم هیچ یەکیک لەو قۆرپیاتانە ی دویینیت دووبارە بکەیتەو، جاریکی تر نایەلم بەسەرخۆشی ماچم بکەیتەو، وەک ئەوێ دوینی کردت.

پاقیل پاقلۆقیچ بزەیهک گرتی و وتی، "خۆم باش لەو تێدەگەم، ئەلیکسی ئیقانوۆیچ، کە ئەمە... ئەمە تەنھا لە یەک جار زیاتر پوو نادات."

قێلچانیوۆف لە ژوورەکەدا ھەر سەر و خواری بوو، کاتیکی گویی لەو وەلامە بوو، یەکسەر لە بەردەم پاقیل پاقلۆقیچدا راوەستا و وتی، "پاقیل پاقلۆقیچ، بەراشکاوی قسەم لەگەڵ بکە! تۆ مرۆفیکی ھۆشیاریت، دووبارە دان بەمەدا دەنیمەو، بەلام من دلنیات دەکەمەو، کە تۆ لەسەر رینگە یەکی ھەلەیت! راشکاوانەو بێ پیچوپەنا قسە بکە، بێ پیچوپەنا ھەلسوکەوت بکە، منیش بە شەرەفی خۆم پەیمانێ پێ دەدەم، کە وەلامی ھەر پرسیاریکت بدەمەو، کە خۆت حەزی پێ بکەیت."

سەرلەنوێ پاقیل پاقلۆقیچ ھەمان بزە تەوساوییە دوورودریژەکە ی خستەو سەر لیوێکانی، کە بەس بوو بۆ ئەوێ جاریکی تر قێلچانیوۆفی پێ دەھری بکاتەو. قێلچانیوۆف سەرلەنوێ ھاواری کردەو، "پابووستە! جەفەنگبازی مەکە، دەتوانم ناخست ببینم! دووبارە ی دەکەمەو، بە شەرەفی خۆم بەلینت پێ دەدەم، کە ئامادەم وەلامی ھەر شتیکت بدەمەو، ئامادەم ھەرشتیک، بکەم ئەگەر ھۆکاریکی باش بێت بۆ ئەوێ تۆی پێ قایل بکەم. تەنانەت شتی مەحالیش! ئاخ، چەند حەزم دەکرد لێم تێگەیت!..."

پاقىل پاقلۇقىچ بە جۆرىك لە خۇپارىزىيەو بەرەوروى
 قىلچانىنۇف ھەنگاوى بۇ پىشەو ە ناو وتى، ”مادام ئاوا
 دلت باش بوو ە - بەراستى لىت ناسارمەو، ئەو قسەيەى
 دوينى شەوى رابردوو كردت سەبارەت بە جۆرى
 شەرخواز، زۆر لەسەر دلم بوو بە مەراق!...”

قىلچانىنۇف بەتوورەيىيەو تفيكى لە ەردەكە كرد و
 خىراتر لە جارى پىشوو كەوتە ھەنگاونان لە ژوورەكەدا.
 ”نا، ئەلىكسى ئىقانۇقىچ، تف لە ەردەكە مەكە، لەبەر
 ئەوەى زۆر مەراقمە، راستىيەكەى، ھەر بە مەبەست
 ھاتم بۇ ئىرە بۇ ئەوەى دلنيا بىمەو... زمانم كەمىك
 دەىگرىت، بەلام پىويستە بمبوورىت. ئەزانى لە يەكىك لە
 گۇقارەكان، لە ستوونى رەخنەيىەكەى شتىكم لەسەر ئەو
 جۆرى شەرخواز و جۆرى ئاشتىخوازە خوئندەو... ئەم
 بەيانىيە بىرم كەوتەو... بەلام تەنھا لەبىرم چووبۇو،
 ئەگەر راستىيەكەيت پى بلىم، لەو كاتەدا ھىچ شتىك لەو
 بابەتە تىنەدەگەيشتم. ئەمە ئەو شتەيە، كە دەمويست بۆم
 پروون بكەيتەو، ئايا ئەو كۆچكردوو، ستىپان مېھايىلۇقىچ
 باگوتۇف، لە كام جۆرەيانە، لە جۆرى شەرخوازەكەيە
 يان لە جۆرى ئاشتى خوازەكەيە؟ بە برۋاى تۆ، ئەو
 سەر بە كام جۆرەيانە؟“

قىلچانىنۇف ھىشتا ھەر بەيىدەنگى مابۇو و لە
 سەروخوارکردنى خۆى بەناو ژوورەكەدا نەدەووستا. پاش
 تاويك وتى، ”جۆرى شەرخواز كەسىكە، كە...”

پاشان كتوپر لە شوينى خۆى راووستا و بە دەنگىكى
 پر لە توورەيى درىژەى دايەو بە قسەكانى، ”خۆى

بگە ياندايە تە لاي باگاوتۇف بە بۈنەي شەرەفى سەرلەنۇي
بە يەكترگە يىشتەنە ۋە ۋە كاتى خواردنە ۋە بە شادىي
يەكترى، دوور نەبوو ژەھرى لە پەرداخى شەمپانیاكەي
رۇ بگردايە، ھەر ۋەك چۈن دويىنى لەگەل مندا خواردتە ۋە،
نەدەبوو ئەو شوين تەرمەكەي بگە وىت تا گۇرستان، ھەر
ۋەك ئەۋەي ئەمىرۇ جەنابت كردت، نازانم، مەگەر ھەر
خودى ئەھرىمەن خۇي بزانيىت چ ھۆكارىكى نەينى ۋە
پەنھان، ھەۋەسىكى بۈگەن ۋە ھەستىكى تىكدەرانە لە ژىر
سەرتدا بوويىت، پىدەچىت تەنھا بۇ رسواكردنى خۇت ئەو
كارەت كردىت! بەلى، بۇ رسواكردنى خۇت!

پاقىل پاقۇقىچ، ۋەك ئەۋەي قايىل بوويىت بە
قسەكانى، وتى، "ئەۋە راستە كە پىويستى نەدەكرد بچم
بۇ گۇرستان، بەلام لەۋە تىناگەم، كە بۆچى ئاۋا ھىرش
دەكەيتە سەرم..."

قىلچانىنۇف، كە وردەوردە دەرەيتىر دەبوو، بى ئەۋەي
بايەخ بە قسەكانى پاقىل پاقۇقىچ بدات، ھاۋارى كرد، "ئەۋە
كەي پىاۋە، ئەۋە كەي پىاۋە كە خۇي بخاتە بەرچاۋان
ۋە مەگەر ھەر خوا بۇخۇي بزانيىت بۆچى بەتوورەيىيە ۋە
ھەر خەرىكى ژماردنى راست ۋە ھەلەكانىيەتى، بەردەوام
دىت ۋە دەچىت ۋە بەردەوام سكالاكانى ۋەك وانەيەك
دووبارە دەكاتەۋە، تاۋىك ناسرەۋىت، مەيموونئاسا،
ھەرچىي جۇرى گالته بازىيە، دەيكات، يەخەي خەلك
دەگرىت ۋە دەست دەخاتە گەردىيان ۋە دەشىت زۇربەي
زۇرى كاتەكانىشى بە ھەمان شىۋە، ھەر لەۋەدا بەفیرۇ
بدات! ئايا ئەۋە راستە كە جەنابى ناموبارەكت ھەۋلت

داۋە خۇت لەسىدارە بدەيت، ئەۋە راستە؟“
 ”نازانم، كاتىك مەست بووم، بە شىۋەيەكى شىتانه
 قسەم كىردوۋە، نايەتەۋە خەيالىم. بەلام ئەلىكسى
 ئىقانۇقىچ، ئەۋە كاريكى تەۋاۋ نەشیاۋە كە ژەھر بىكەمە
 ناۋ عەرەقەۋە، ئەۋ جۆرە كارانە لە من بەدوۋرە، جگە
 لەۋ راستىيەشى كە من فەرمانبەرىكى شارستانىم و ناۋ
 و ناۋبانگىكى باشىشم ھەيە، خۇشت ئەۋە دەزانىت، كە
 من خاۋەن پارەى خۇمم، ئى لەۋە زياتر چىم دەۋىت،
 رەنگىشە بمەۋىت دووبارە ژن بەينمەۋە.“

”لەگەل ئەۋەشدا، تۆ توۋشى ناخۇشى دەبىتەۋە.“
 ”بەدلىيايىيەۋە، ئەۋ بارودۇخە ناخۇشانەش ۋو دەدات،
 لەگەل ئەۋەى لەم ۋۆژانەى دوايىدا دادگا ياسايىيەكانمان
 پىر بوون لە زۆرىك لەۋ بەلگە و ھۆيانەى لە توندوتىژى
 و خراپەى تاۋانىك و سزاكەى كەم دەكەنەۋە. ئەمەۋىت
 بەۋ بۆنەيەۋە، ئەلىكسى ئىقانۇقىچ، سەرگوزەشتەى
 كوشتىكى پىكەنىناۋىت بۆ بگىرپمەۋە، كە ئەم بەيانىيە
 لەناۋ گالىسكەكەدا بىرم كەۋتەۋە. ئەمۋىست ئەۋ كاتە
 بۆتان بگىرپمەۋە. ھەر ئىستا وتت، دەست دەخەيتە گەردنى
 ئەۋ خەلكە. رەنگە تۆ سىمىۋن پىرۋقىچ لىقستۇقت لەبىر
 بىت، ئەۋ كاتەى تۆ ھىشتا لە ت بوۋىت لەلامان، جاروبار
 ئەھات بۆ لامان و سەردانى دەكرىن. بەلى، براكەى كە
 لە خۇى بچوۋكتىر بوو، ئەۋىش بە ھەمان شىۋە لاۋىكى
 پىرسبۆرگى تەپپۆش بوو، سەروكارى لەگەل پارىزگارى
 ق ھەبوو، ئەۋىش بە ھەمانشىۋە، كۆمەلىك تايىبەتمەندى
 تايىبەت بە خۇى ھەبوو. جارىك لەگەل گلوبىنكۆى عەقىدا،

له بهردهم کۆمه لیک خاتوونی شوخوشه نگدا، بووبووی به دهمه قالی، که له نیوان ئه و خاتوونانه دا، ئه و خاتوونه ش له وئ ئاماده ببوو، که به ته وای دلی داگیر کردبوو، له کاتی دهمه قالی که دا وا ههستی کردبوو که سووکایه تی پی کراوه، به لام ئه و سووکایه تییه که ی له ناخی خۆیدا خواردبووه و بیده نگیشی به رامبه ر هه لێژاردبوو، دواي تییه ربوونی ماوه یه کیش به سه ر ئه و بارگرژییه ی پوویدا، گلۆبینکو ئه و خانمه شی که شیت و شهیدایی ببوو، لئی ده بات و هاوسه رگیری له گه ل ده کات و کلاو بو ئه و به ده خته ده ووریت. وا بیر ده که یته وه که چی پوو دابیت؟ ئه و لیقستۆقه خۆی کرد به هاوپی گیانی به گیانی گلۆبینکو، به ته وای له گه لیدا ئاشت ببوو وه، نه ک هه ر ئاشت ببوو وه له گه لیدا، بگره پیداکریی ئه وه شی کردبوو، که بییت به برازاواشی*، تاجی هاوسه رگیرییه که ی به دهسته وه گرتبوو، دواي ئه وه ی مه راسیمی تاجله سه رنانه که کۆتایی ها تبوو، خۆی له گلۆبینکو نزیک کردبووه به حساب بو ئه وه ی ئه ملا و ئه ولای ماچ بکات و پیروزیایی لی بکات؛ به لی، له و کاته دا بوو که به چاکه ته دوو فلیقانه که یه وه و به قژی کاکۆلییه وه، له بهردهم پارێزگار و سه رجه م یاوه ره به ریزه کانی، به هه موو هیزی خۆی کێردیک له سکی زاوا پۆ ده کات،

هینده نابات، گلۆبینکو له ناو خوینی خۆیدا، له عه رده که دا

* برازاوا: یاریده ده ری زاوا له کاتی بوو کگۆیزانه وه دا، پشتینه ی بووک ئه و ده بیه ستیت.

دەگەوزىت! برازاواي خۇي! چ شۈورەيىيەكە! بەلام دواتر چى، دواي ئەۋەي كەتنەكەي نايەۋە، دەستى كىردىۋو بە شىنوشەپۇر: 'باۋكەرۇ! چىم كىرد! ئەي مالىۋىران خۇم، ئەۋە چى بوۋ كىردم!' لەگەل ئەۋەي سەرتاپاي گيانى ۋەك شەقشەقە دەلەرزى، پۇندىك بە چاۋەكانىدا جۇگەلەي بەستىۋو، خۇي ھەلدەدا بۇ ئەۋ خەلكە ۋ دەستى دەخستە گەردىيان، تەنانت گەردنى ئافرەتەكانىش. ھاۋارى دەكىردو دەلالايەۋە، بەردەوام دەيوت، 'ئەي ھاۋار، چىم بە خۇم كىرد! مالىۋىران خۇم، چىم بە خۇم كىرد!' ھا-ھا-ھا! دىمەنەكە بە شىۋەيەك بوۋ، پىاو لە پىكەنىنا دەتەقى. پەنگە تاقە كەسىك كە جىگەي داخ بوۋىت، گۇبىنكۇ بوۋىت، بەلام لەگەل ئەۋەشدا، سەربارى ھەموو شتىك، لىقستۇق ھەقى خۇي لى كىردەۋە.

قۇلچانىنۇف برۇكانى خۇي ھىتايەۋە يەك ۋ بەمۇنى وتى، "سەر لەۋە دەر ناكەم، كە بۇچى ئەۋ چىرۇكەت بۇ گىرامەۋە."

پاقىل پاقۇقىچ بەھىۋاشى تىقايەۋە، "بەلى، دەزانىت، ھەر لەبەر ئەۋەي كىردىكى لە سكى ئەۋ پۇ كىرد، ماناي ئەۋە نىيە ئەۋ كەسىكى بوۋىر ۋ شەپانى بوۋىت، ھەر ۋەك دەبىنىت، ئەۋ كەسىكى گرېنۇك ۋ نوۋزەنوۋزكەرە، ھەر لەۋەۋە بۇت دەر دەكەۋىت، لەۋ كاتەۋەي ھەرچىي پەۋشتى باشىيەتى، لە ترسا لەبىرى كىردوۋە ۋ لە بەرچاۋى پارىزگارىدا خۇي فرى داۋەتە بەردەم ئەۋ خاتونانەي ئەۋى ۋ دەستى خستۇتە گەردىيان، بەلام ھەر ۋەك دەبىنىت، ئەۋ دەستى خۇي ۋەشانىد، بەۋەش

حەقی خۆی کردەوہ! ئەمەش ھەموو ئەو شتە بوو کە مەبەستم بوو.

فیلچانیڤۆف کتوپر نەراندى، بە دەنگیک، کە لە دەنگی خۆی نەدەچوو، وەک ئەوەی شتیک لەناویدا کلپەى کردبیت، "برۆ بۆ دۆزەخ! خۆت و دەروونە شاراو و بۆگەنەکەت بچن بۆ دۆزەخ! تۆ هیچ نیت جگە لە مرقۆئیکى نامەرد و خویرى. پیت وایە بەم جورە چیرۆکانە دەتوانیت بمترسینیت؟ ھەى ناپیاو، تەنھا ئازایت ئەشکەنجەى مندالیکى داماو بەدەیت."

ھەناسەى سوار ببوو بەتوندی ئەیشیپراند، "خویرى ترسنۆک، خویرى ترسنۆک!"

پاقیل پاقلوڤیچ لە شوینی خۆی ھەستایەو و پیدەچوو بەتەواوى سەرخۆشییەکەى بەرى داڤیت، لیوہکانى دەلەرزین، وتى، "ئەو تۆیت، ئەلیکسى ئیقانوڤیچ وام پى دەلییت؟ ئەو تۆیت پىم دەلییت خویرى ترسنۆک؟" دواتر فیلچانیڤۆف تىگەشت قسەکانى ھەلە بوو بەرامبەر بەو، داوى ئەوہى بۆ ماوہیەک بە دلتهنگانە پیدەنگ بوو، وەلامى داىەوہ، "نامادەم داوى لیووردنت لى بکەم، بەلام بەو مەرجەى ریک و راست، چیتان ھەیە بیلین و راشکاوانەش ھەلسوکەوت بکەن."

"ئەگەر لە جىگەى تۆدا بام، ئەلیکسى ئیقانوڤیچ، ئەوہ بى هیچ ئەگەر و مەرجیک داوى لیووردنت دەکرد."

داوى پیدەنگیەکەى، فیلچانیڤۆف وتى، "زۆرباشە، چۆنت دەویت با وا بىت، من داوى لیووردنت لیدەکەم، بەلام پىویستە خۆشت ئەوەت پەسەند بىت پاقلوڤیچ، داوى

هه موو ئه و شتانه ي رووي دا، ئه وه به هيچ كلوجيك من
خوم به قهرزار باري تو نازانم. بهم قسه يه شم، تهنه
مه به ستم له وه نيه كه له ئاينده دا روو ده دات، به لكوو
مه به ستم له هه موو ئه وه شه كه رووي داوه.
”زور باشه، ئه وه كه ي كيشه يه، بوچي ئه م شتانه ليك
ده ديه ته وه؟“

پاڦيل پاڦلوفيچ بزه يه كي كرد و چاوه كانى روو به
عه رده كه نه وي كرد.
”ئى كه واته باشتر، زور باشتر! عه ره قه كه ت ته واو بكه
و بچوره ناو جيگه كه ته وه، له بهر ئه وه ي كه ريگه ت پى
نادهم برؤيت، به هه رحال...“
”ئه ها... عه ره قه كه...“

پاڦيل پاڦلوفيچ وا دهر ده كه وت كه ميك ته ريق بوو بيه ته وه.
خوى گه يانده وه ميژه كه، هه رچونيك بيت، دواپيكي هه لدا
كه له ميژ بوو تىي كردبوو و داي نابوو. گومانى تيدا
نه بوو كه پيشتر زور زورى خواردبووه، چونكه ده ستي
ده له رزي و به شيك له و عه ره قه ي له په رداخه كه دا مابوو،
له ده ستي پژا و كه وته سهر عه رده كه، كراسه كه و
هيله كه كه شى ته ر كرد. هه رچونيك بيت، دواپيكي شى هه لدا،
وهك ئه وه ي سويندى خوارد بيت دلؤپى تيدا نه هيليت، دواتر
به وپه رى ريزه وه په رداخه به تاله كه ي كرده وه سهر ميژه كه
و به وپه رى شه كه تيه وه چووه لاي جيگه خه وه كه يه وه، بو
ئه وه ي خوى بگوريت.

له كاتيكدا تاكيكي پوتينه كانى له قاچى دهر هينابوو و
به ده ستيه وه گرتبووي و نه ده زانرا به چ هوكارىك، له پر

وتی، "باشە، باشتەر نییە ئەمشەو لیڤرە بەسەر نەبەم؟"
فیلچانیڤوڤ، کە ھیشتا ھەر خەریکی سەروخوار بوو
لە ژوورەکەدا، بەبێ ئەوەی سەیری بکات، بەو پەڕی
توورەییەووە وەلامی دایەووە، "نەخێر، باشتەر نییە."
پاقیل پاڤلوفیچ خۆی گۆڕی و چوووە ناو جینگەکە یەووە.
دوای چارەکیکش، فیلچانیڤوڤیش بە ھەمان شیوە مۆمەکە ی
کوژاندەووە و چوووە ناو جینگەکە یەووە.

ھەرچەندی دەکرد، خەو نەدەچوووە چاوەکانی. ھەنووکە
شتیکی نوێ و چاوەروانە کراو سەری ھەلدا بوو، کە کۆی
مەسەلەکە ی زۆر زیاتر لە ھەرکاتیکە ی دی ئالۆزتر کردبوو
و گەلیک نیگەرانی کردبوو، لە ھەمان کاتیشدا کە کەس
نەیدەزانی بۆچی خەو نەدەچوووە چاوەکانی، لە حاڵی
خۆی تەریقی دەکردەووە.

خەریک بوو سەرخەوینکی دەشکاند، بەلام یەکسەر
بە ھۆی دەنگی خەشەخشیکیەووە لە خەو رابوو. خێرا
لە چوار دەووری خۆی روانی و یەکسەر تەماشای
جینگە خەوەکە ی پاقیل پاڤلوفیچی کرد. ژوورەکە تاریک
بوو، پەردەکان راکیشرا بوون، بەلام فیلچانیڤوڤ وا ھاتە
بەرچاوی، کە پاقیل پاڤلوفیچ رانەکشابیت، بەلکوو لەسەر
جینگەکە ی دانیشتووە.

فیلچانیڤوڤ لینی پرسی، "کیشە چییە؟"
پاقیل پاڤلوفیچ، پاش تاویک بیدەنگی، بە دەنگیکە نزم
کە بەئەستەم دەبیسترا، وتی، "تارمایییەک..."

"مەبەستت چییە، چ جۆرە تارمایییەک؟"
"لەوێ، ئا لەو ژوورەدا، پینم وا بیت تارمایییەکم بینی"

له لای دەرگاگه وه تیپه ږی.

دوای که میک بیده نگي، سه رله نوی فیلچانینوڤ لی
پرسییه وه، "تارمایی کی؟"
"تارمایی ناتالیا فاسیلیقنا."

فیلچانینوڤ پییه کانی خسته سه ر فەر شه که و هه ستایه
سه ر پی، چاوی برییه ئه و ږاږه وه ی ژووره که ی تری
لی بوو، ئه وه ی هه میشه دەرگاگه ی له سه ر پشت بوو.
له بری یه ږه رده ی دووبه ر، ته نها ږه رده یه کی ته نکي ئاسایي
له سه ر ږووی ږه نجه ره کانی ئه و ژووره بوو، هه ر بۆیه
ئو ژووره یان ږووناکتر بوو.

"هیچ شتیک له و ژووره دا نییه و جه نابیشته دیاره
مه ستیت. برۆره وه ناو جیگه که ت و بخه وه!"

فیلچانینوڤ وای وت و چو وه وه ناو جیگه که ی و لیفه که ی
له خو ی ئالاند. پاڤیل پاڤلوڤیچیش به هه مان شیوه، بی
ئو وه ی وشه یه ک له زاری بیته دهره وه، ږوشته وه ناو
جیگه که ی.

دوای تیپه ږبوونی ده خوله کیک به بیده نگي، له ناکاو
فیلچانینوڤ پرسیی، "ئایا ږیشتریش ږیک که وتووه
تارمایی تر بیینیت؟"

پاڤیل پاڤلوڤیچیش به هه مان شیوه بو ساتیک بیده نگ
بوو، پاشان به ده نگیکي کزه وه وه لامی دایه وه، "ږیم وا
بیت یه ک جاری تریش دانه یه کی ترم بینیوه."

سه رله نوی بیده نگیه که بالی کیشایه وه به سه ریاندا.

فیلچانینوڤ زور له وه دلنیا نه بوو، که خه وی لی
که وتبوو یان نا، به لام هه مووی کاتر میږیک تیته ږه ږیوو،

کە سەرلەنوێ لەناکاو بەئاگا ھاتەو، لەو دُنیا نەبوو
کە ئایا دووبارە بە ھۆی خەشەخەشەو خەبەری بۆتەو
یان نا. بەلام وا ھەستی کرد لەو تاریکییەدا شتیکی سپی
لەوبەرێوەوە وەستاو، زۆر نزیک نەبوو لێی، لە ناوەراستی
ژوورەدا بوو. لەناو جیگەدا پاست بۆو و بۆ ماوەی
خولەکیکی تەواو بەبێ چاوترووکاندن چاوی بریبوو ناو
تاریکییەکە. بە دەنگی لەرزۆکەو و تی، "ئەو تۆیت،
پاقیل پاقلۆفیچ؟"

دەنگەکی خۆی، کە لەو تاریکییە خامۆشەدا کتوپر
دەنگی دایەو، بە شیوەیەک لە شیوەکان تووشی
واقورمانی کرد.

ھیچ وەلامیکی بەرگویی نەکو، بەلام هیچ گومانیک
لەویدا نەبوو، کە کەسیک لەوێ بەپێوە وەستاو.
دووبارە ھاواری کردەو، بەلام ئەم جارە بە دەنگی
زۆر بەرزتر، لە راستیدا دەنگەکە ھێندە بەرز بوو، ئەگەر
پاقیل پاقلۆفیچ لەوپەڕی قوولایی خەویشدا بووایە،
بەدُنیاوییەو لە خەو رادەبوو، لە جیگەکە پاست دەبۆو
و وەلامی دەدایەو.

"ئەو تۆیت... پاقیل پاقلۆفیچ؟"

بەلام ھەمدیسان هیچ وەلامیکی بەرگویی نەکو،
تەنانت وا ھاتە پیشچاوی، کە ئەو بیچمە سپییە، کە
بەئەستەم دەبینرا، وردەوردە تا بەھاتیە لێی نزیکتر دەبۆو.
پاشان شتیکی نامۆ لە دەروونیدا پووی دا، پێدەچوو شتیکی
لە ناوەوەیدا کلپە بکات، پێک وەک ھەمان ئەو ھەستە
ئەو ئیوارەیی تر ھەیبوو، ھەتا ھیزی تیدا بوو، بەتوندی

هاوارى كرد، به دهنگىكى ئوپهري قيزهون، ئوپهري شله ژاو، كه هه ناسه بركى پى كه وتبوو، له كاتى دهربرينى ههره كيك لهو وشانهى دهيوتن: "ئەگەر تۆ... سەرخۆشى گەمژە... وا خەيال دەكەيت و زاتى ئەو دەكەيت... كه دەتوانيت... بمترسينيت، ئەو خەيالت خاوه، رۆو دەكەمه ديوارەكه و ليفه كەم ئەدەم بەسەرما. تەواوى شەو كە، يەك جاريش چييه ئاورت لى نادەمەو. بۆ ئەو هى پيت نيشان بدەم كه تۆ چەند بيبايە خيت لەلام... ئەگەر هەتا بەيانيش بەم شيۆهيه بمينيتەو... وەك گەلخۆيهك... ئەو تەف لە ناوچەوانت دەكەم..."

پاشان بهوپهري توورەيبهيه وه تەفى كرد لهو ئاراستهيهى پىي وا بوو پاڤيل پاڤلوفىچى لى راوهستاوه. رۆوى خۆى وەر چەرخاند بەره ورۆوى ديوارەكه، هەر بهو شيۆهيهى خۆى وتبووى، ليفه كەى يا به سەرى خۆيدا و بەم شيۆهيه نقەى له خۆى برى، به تەواوى جوولەى له خۆى برىبوو. بىدەنگيهى سامناك تەواوى ژوورەكهى داگرتبووه وه... ئاگادارى ئەو نه بوو، كه ئايا تارماييه كه دهجووليت و لى نزيك دهبيتەو يا خود هەر وەك خۆى، له شويى خۆى ماوه تەو. له گەل ئەو ههشدا، دلى لى دەدا، لىدەدا، زۆر به توندى لى دەدا. پينج خولهكى تەواو بەم شيۆهيه تپهري، له ناكاو، دوو ههنگاو يك له ولايه وه، گويبىستى دهنگى لاواز و ملكه چانهى پاڤيل پاڤلوفىچ بوو.

"ههستم، ئەلىكسى ئيقانوفىچ، بۆ گەران به شويى..."
كه واى وت، ئاماژهى بۆ شتىكى ناوماڵ كرد، كه دهستبهردار بوون لى شتىكى ساناي نيه، "له لای جىگه

خەوێکەى خۆم نەمتوانى بیدۆزمەوہ... ویستم بەبێدەنگى ژیر جیگە خەوێکەى تۆى بۆ بگەریم.

دواى نیوخولەکیک بیدەنگى، قیلچانیوۆف بە دەنگى لالەپەتییهوہ لێى پرسى، "ئەى بۆچى هیچت نەوت کاتیک ھاوارم کرد؟"

"ئاخر ھێندە توند ھاوارت کرد، لە ترسا ھەترەشم چوو... بەپاستى ترسابووم."

"لەوئ، لەو قوژبنەدا لەلای چەپ، لەسەر ئەو دۆلابە بچووکە، مۆمىكى لێیە دای بگىرسیتە."

"ئەتوانم بەبى مۆمیش ئیشى خۆم بکەم."

پاڤیل پاڤلۆڤیچ سەرشۆرپانە، کە بەرەو قوژبنەکە ھەنگاوى دەنا، وتى، "بمبوورە ئەلیکسى ئیقانوڤیچ، بۆ ئەوێ ئا بەم شیوێیە جارزم کردن... بەتەواوى سەرم لى شیوابوو..."

بەلام قیلچانیوۆف ھیچ وەلامىكى نەدایەوہ. ھیشتاش ھەر بەو شیوێیەى پرووى کردبووہ دیوارەکە، پراکشابوو، تەواوى شەوێکەش ھەر بەو شیوێیە بەپراکشابوو مایەوہ. تەنانەت بۆ یەک جاریش چییە، ئاوێ نەدایەوہ. ئایا بۆ ئەوہ بەو شیوێیە مابووہوہ، بۆ ئەوێ قسەکەى خۆى بباتە سەر یاخود ئەوہ بوو ھەر لە پقا وای دەکرد، خوشى نەیدەزانى ھەست بەچى دەکات؛ ئەو نیگەرانی و توورەبوونەى بەسەریدا ھاتبوو، دواجار بەتەواوى تووشى وپینەى کردبوو، بۆ ماوێیەکی زۆر خەو نەدەچووہ چاوەکانى و ھەر لەبەر خۆیەوہ وپینەى دەکرد. بەیانى کە خەبەرى بۆوہ، لەبەینى کاتژمێر نۆ و دە دا بوو، لە شوینی

خوى راست بۆۋە و لەسەر جيگە خەۋەكەى دانىشت، ۋەك
ئەۋەى يەككە لەپەر راي ۋەشاندىت، بەلام پاقىل پاقلىۋىچ
لەناو ژوورەكەدا نەبوو، جيگەكەى بەتال و بەنارىكوپىكى
بەجى ھىلدارابوو، ديار بوو لەگەل خۆركەۋتن بەخشكەيى
بۆى دەر چووبوو.

قىلچانىنۆف يەك دانەى كىشا بە ناۋچەۋانى خۆيداۋ
ھاۋارى كرد، "ھەر زانىم ئا بەم شىۋەيەى لى دىت."

لە گۆرستان

ئەوھى پزىشكەكە لىيى ترسابوو، ھاتە دى؛ كتوپر لىزا
تەندروستىي خراپتر بوو، خراپتر لەوھى قىلچانىنۆڭ و
كلاڧدىا پترۇڧنا ئىوارەى پىشوو تر شىمانەيان كرىدبوو. كاتىك
قىلچانىنۆڭ سەرلەبەيانىيەكەى گەيشتە لاي، نەخۆشەكە،
سەرەپاي ئەوھى تاكەى زۆر بەرز بوو، بەلام لەگەل ئەوھىدا
ھىشتا بەتەواوى ھۆشى لەبەر نەبرابوو، دواتر قىلچانىنۆڭ
جەختى لەسەر ئەوھى كرىدەوھ، كە لىزا زەردەخەنەى بۆ
كرىدووھ و نەك ھەر ئەوھ، تەنانت دەستە تادارە گچكەكانىشى
بۆ درىژ كرىدووھ. نەدەزانرا كە ئايا بەراستى ئەمە پرووى
دابوو يان تەنھا دوور لە ويستى خۆى ئەم شتەى وينا
كرىدبوو بۆ دلدانەوھى خۆى، لە دۆخىكى وەھادا نەبوو، كە
بىر لەوھى بىكاتەوھ كە ئايا وا بووھ ياخود نا. لەگەل داھاتنى
شەودا، منداالە نەخۆشەكە بەتەواوى ھۆشى لەبەر برا، ئىتر
لەم دۆخەدا مايەوھ تا كۆتاساتەكانى ژيانى. دواى دە پۆژ لە

هاتنى بۇ لاي خىزانى پۇگۇرلىستىف، لىزاي بچكۇلە كيانى سىپارد.

ئەمە خەماويتىرىن سات بوو بۇ قىلچانىنۇف، تەنانەت خىزانى پۇگۇرلىستىف، كە زۆربەى ئەم رۇژە تالانەى دواترى لەگەلدا بەسەر دەبىردن، گەلىك نىگەرانى تەندروسىتى قىلچانىنۇف بوون. بەدرىژايى ئەو چەند رۇژەى كۇتايى كە لىزا تىيدا نەخۇش بوو، لە قورۇبنىكدا بەيىدەنگى دادەنىشت و تەواوى ساتەكانى بەم شىۋەيە تىدەپەرانىد، پىدەچوو بىر لە هيچ شتىك نەكاتەو، كلاقديا پترۇقنا جاروبار بۇ ئەوۋەى لەو دۇخەى تىى كەوتبوو دەرى بكات، ھەۋلى ئەدا مىشكى بە بابەتىكى ترەوۋە سەرقال بكات، بەلام قىلچانىنۇف كەمترىن ۋەلامدانەۋەى دەبوو، نەك ھەر ئەوۋەش، بگرە ۋا دەر دەكەوت كلاقديا نەك ھەر بارى سەرشانى سووك ناكات، بەلكوو قورستىرىشى دەكات بە قسەكانى. كلاقديا پترۇقنا ھەرگىز لەو باۋەپەدا نەبوو كە ”ئەم بابەتە بەو شىۋە قوۋلە كاريگەرىى لەسەر دل و دەرونى قىلچانىنۇف دابنىت.“ مندالەكان سەرکەوتووتر بوون لەۋەى ھەستى بىزوۋىنن؛ تەنانەت ھەندىك جار كە لەگەل مندالەكان دەبوو، لەگەلىان يارىى دەكرد و پىدەكەنى. بەلام سەرى ھەموو كاتژمىرىك لەسەر كورسىيەكەى ھەلدەستا و بەيىدەنگى دەپۇشتەۋە بۇ لاي نەخۇشەكە تا تەماشاي بكات. ھەندىك جار ۋا خەيالى دەكرد، كە نەخۇشەكە ناسىۋىيەتيەۋە. هيچ ئومىدىكى بەۋە نەمابوو كە لىزا جاريكى تر چاك بىيتەۋە، نەك ھەر خۇى، بگرە ھەموۋان ھىوابراۋ بىوون، لەگەل ئەۋەشدا، ھەرگىز لەو

ژوورە دوور نەدەکەوتەوہ کە لیزا گیانی تیدا دەدا، بەزۆری
لە ژوورەکەیی تەنیشتی دادەنیشت.

لەگەڵ ئەوەشدا، لەو ماوەیەیی تیپەری، یەک-دوو جار
گۆری دایە بەر خۆی و بەپرتاو بەرەو پترسبۆرگ چووبوو،
بۆ گەپان بە شوین ناودارترین پزیشکەکاندا، تا بیانھێنیت و
ھەرچۆنیک بوو پشکنین بۆ نەخۆشەکە بکەن و چارەسەری
بۆ بدۆزنەوہ. بۆ جاری دووھەم و کۆتاپشکنین، پزیشکیکی
ھینا، ریک ئیوارەییەک پیش ئەوہی لیزای بچکۆلە گیان
بسپێریت. سێ رۆژ پیشتەر کلاقدیا پترۆفنا پیداکری ئەوہی لە
قێلچانیۆف کردبوو، کە ھەرچۆنیک بوو و بە ھەرشیوہییەک
بوو، بەپەلە بروات بەرێز تروسۆتسکی بدۆزیتەوہ و
پەلکێشی ئەویی بکات، ئاماژەیی بەوہ کردبوو، کە ”ئەگەر
بیت و منداڵەکە بمریت پیش ئەوہی ئەو بگاتە ئێرە، ئەوہ
تەنانەت ناتوانن بەخاکیشی بسپێرن.“ قێلچانیۆف لە وەلامدا
منجانبووی و پێی وتبوو نامەیی بۆ دەنووسیت. لەو پرووہوہ
پۆگۆریلستیف بەئاشکرا ئەوہی راگەیاندا، کە خۆی دەستبەکار
دەبیت و لە رینگەیی دارۆغەوہ ھەولێ دۆزینەوہی دەدەن. لە
کۆتاییدا قێلچانیۆف ھەستا بە نووسینی یادداشتنامەییەک
لە دوو دیڤدا و بردی بۆ ئوتیل پۆکرۆفسکی. وەک خووی
ھەمیشەیی، ھەمدیسان پاقیل پاقلۆفیچ لە مال نەبوو. ناچار
نامەکەیی لەلای ماریا سیسۆفنا بۆ بەجی ھێشت.

لە کۆتاییدا لیزا لە دەمەو ئیوارەییەکی ھاویندا، لە کاتی
خۆرئاوابووندا، گیانی پاکێ سپارد. تەنھا لەو کاتەدا بوو،
پیدەچوو کە قێلچانیۆف تازە ھۆش خۆی ھاتبیتەوہ. کاتیک

جلیان كرده بهری منداله مردووه كه، عهزیه کی سپی
پاك و بیگهرد، هی یه کیك له كچه كانی كلاڤدیا پتروڤنا
بوو، كه بۆ جهژن بۆیان هه لگرتبوو، تهرمه كه یان له سه
میژیک، له ژووری میوان دانابوو له گه ل چه پکیك گول له ناو
دهسته بچكوله داخراوه كانیدا، ڤیلچانیڤ، كه چاوه كانی
دهبریقانه وه، خوی له كلاڤدیا پتروڤنا نزیك كرده وه و پی
راگه یاند، كه دهسته جی دهروات و ئه و بكوژه له گه ل خوی
دههینیت. هه رچهند كلاڤدیا پتروڤنا ئاموژگاریی كرد، كه
تهدروستی باش نییه و باشتره سبهینی بچیت، به لام گوئی
بۆ ئاموژگارییه كانی رانه گرت، یه كسه ر به ره و پترسبۆرگ
به ری كه وت.

دهیزانی له كوئ پاقیل پاقلوڤیچ بدۆزیته وه؛ راستیه كه ی،
ئه و كاتیک دهچوو بۆ پترسبۆرگ، تهنه له بهر پزیشكهینان
نه بوو، هه ندیک جار له ماوه ی ئه و چهند پوژدها بیرى له وه
كردبووه، كه ئه گه ر بیٹ و باوكی لیزا بهینیت بۆ لای لیزا و
ههروه ها لیزاش گوئی له دهنگی باوكی بیٹ، رهنگه هۆشی
بیته وه به بهردا و بیته وه سه رخوی، به م شیوه یه، وهك
دیوانه یهك به شوینیدا دهگه را. پاقیل پاقلوڤیچ هیشتاش هه
له و كوخته دا دهژیا، كه پیشتی تییدا بوو، به لام بیسوود بوو
كه له وی به شوینیدا بگه رییت.

ماریا سیسۆڤنا پیی راگه یاندبوو، كه "ئه م سی
شه وه ی رابردوو له ماله وه نه خه وتوو و بۆ ساتیکیش
چییه نه گه راوه ته وه بۆ ماله وه، ئه گه ر گه راییتیشه وه، تهنه
به سه رخۆشی گه راوه ته وه و تهنه بۆ ماوه یه کی كورت

ماوەتەو و پاشان سەرلەنوی پۆشتۆتەو و دەرەو... واپرات خۆی لەناو دەبات. "ئەو خزمەتکارەشی کە لە ئوتیل پۆکرۆفسکی خزمەتی دەکرد لەنیوان ئەو شتانەیی باس کرا بە ئیلچانینۆفی راگەیاند، کە پاڤیل پاڤلۆڤیچ ماوەیەکە فیر بوو ھاموشۆی ئەو خانمە سۆزانیانە دەکات، کە بەردەوام لەسەر شەقامی قۆزینسنسکی کەوتوون. ئیلچانینۆف ھەر زوو خۆی گەیاند بە سۆزانییەکان. ھەر ھێندەیی کەمێک پارەیی بەخشییە ئەم سۆزانیانە، یەكسەر سەردانکەرە ھەمیشەییەکەیی خۆیان بێر کەوتەو، بەتایبەت بە ھۆی کلۆدکەییەو، کە شریتیکی رەشی پێو بوو، دواتر تیر جینویان بۆ پەوانە کرد، ھەر لەبەر ئەوەی ماوەیەک بوو سەردانی نەکردبوون. یەكێک لەو سۆزانیانە، کە ناوی کاتیا بوو، پێی وت، ھەركاتیک بیهویت، دەتوانیت پاڤیل پاڤلۆڤیچی بۆ بدۆزیتەو، لەبەر ئەوەی ئەم پۆژانەیی دوایی بەردەوام لەلای ماشکا پرۆستاکۆڤایە، پیدەچیت ئەم مردوو مراو ھێندە پارەیی زۆر بێت، کە کۆتاییی پێ نەیت. سەبارەت بەو ماشکایە دەبوو پێی بووترایە، ماشکا پرۆخۆڤستۆف* لەبری ئەوەی پێی بوتریت ماشکا پرۆستاکۆڤا، ئەو ئیستا لە نەخۆشخانە کەوتوو، "ئەگەر ئەو حەزی بکردایە، تەنھا بە یەك قسە ئەیتوانی ئەو قەحبەیی پەوانەیی سیبریا بکات، تەنھا یەك وشە بەس بوو بۆی تا ئەو کارە بکات.

ھەرچۆنیک بێت، ئەو پۆژە کاتیا بەشوین پاڤیل پاڤلۆڤیچدا

* پرۆخۆڤستۆف: ئەمە گەمەکردنە بە وشەکان، ناوی یەكەمیان، وەك ھەر ناویکی تر، ناویکی ئاسایی، بەلام ناوی دووھم "پرۆخۆڤستۆف Prohvostov" بە مانای کەسیکی نزم و بێئەخلاق دیت.

نەگەر، بەلام وەفادارانە بەلئىنى بە ئىلچانينوف دا، كە
 كاتىكى تر ئەم كارەى بۆ بكات. ھەنووكە ھەموو ھىوايەكى
 ئىلچانينوف لەسەر كاتيا بوو بۆ دۆزىنەو پاقىل پاقلىقچى.
 ھەر ھىندەى كاترمىر دە گەيشتە پترسبۆرگ، يەكسەر
 چوو بۆ ئەو شوئىنەى كاتيا ئىشى لى دەكرد، داواى
 كرد و برى ئەو پارەيەى دا بە دەلالەكەى، لە كرئى ئەو
 ماوہيەى كە بۆ چوون و گەرانەوہى كاتيا پئويست بوو
 بيدات. خووشى نەيدەزانى دەيەويت چى بكات كاتىك پاقىل
 پاقلىقچى دۆزىيەوہ؛ ئايا دەيەويت بىكوژيىت ياخود بۆ
 ئەو بە شوئىندا دەگەرئىت، كە زۆر بەسادەيى باسى مردنى
 كچەكەى بۆ بكات و پئى رابگەيەنيىت، كە بەبى جەنابيان
 ناتوانريىت كچەكەى بەخاك بسپىردريىت. لە سەرەتادا
 سەرکەوتوو نەبوون لە دۆزىنەوہى پاقىل پاقلىقچىدا. بۆيان
 دەر كەوت دوو رۆژ پيشتر ماشكا بوو بە شەرى لەگەل
 پاقىل پاقلىقچىدا، ھەروہا دەغيلەچيەكە ”بە ئەسكەملىك
 سەرى پاقىل پاقلىقچى شكاندبوو.“ لە راستيدا گەرانەكەيان
 بۆ ماوہيەيكى دريژ بئسوود بوو، لەگەل ئەوہشدا، تەنيا
 كاترمىر دووى پاشنيوہرۆ بوو كاتىك ئىلچانينوف لە يەكئىك
 لەو شوئىنانە دەھاتە دەرەوہ كە نيىردرابوو بۆى، بەو ھىوايەى
 لەوئى پاقىل پاقلىقچى بدۆزيتەوہ، دوور لە چاوہرپوانى، لە
 كاتى ھاتنەدەرەوہدا لەو شوئىنە، لووتى تەقى بە لووتى پاقىل
 پاقلىقچىدا.

پاقىل پاقلىقچى ھىندە مەست بوو، كە مروڤ بە بينينى
 لەشى دادەھيىزرا، دوو ئافرەت بەرەو ئەو شوئىنە چاوساغيان

دەکرد، يەككە لەو ئافرەتەنە قۇلى گرتىبوو و ھاوکارى دەکرد. پياوئىكى بالابەرز و چوارشانەش بەشويىنەنەو بوو، ئەو پياو بە ھەرچى ھىزى خۆى ھەبوو، دەينەپاند و ھەرچى ھەرەشەى تۆقىنەرە، ئاراستەى پاقىل پاقلوئىچى دەکرد و بەو ھەرەشانە ھەترەشى دەبرد، دەينەپاند و دەيوت، "پاقىل پاقلوئىچ بەکارى ھىناو و ژيانى ژەھراوى کردوو. "پىدەچوو ناکۆكىيەكە لەسەر بېرىك پارە بىت، ئافرەتەکان لەرادەبەدەر ترسابوون و بەتەواوى سەريان لى شىوابوو. ھەر ھىندەى پاقىل پاقلوئىچ چاوى بە قىلچانىنۆف كەوت، بەپەلە پاي کرد بەرەو پرووى و ھەردوو دەستى کردوو و بۆى درىژ کرد، بە شىوہىەك قىژاندى، يەككە نەيزانىيا ھەليانكوتاوہتە سەرى تا بىكوژن، "بىكە بە خاترى خوا، فرىام بکەوہ براكەم!" ھەر ھىندە كابراى سەرسەرى چاوى بە جەستەى وەرزشى و پتەوى قىلچانىنۆف كەوت، كەس نەيزانى چى لى ھات، وەك ئەوہى زەوى قووتى دابىت؛ پاقىل پاقلوئىچ ھەستى کرد سەر كەوتووہ بەسەر نەيارەكەيدا، ھەر بۆيە ئاورى بۆ دواوہ دايەوہ و مەشتى توند کردبوو و بەتوندى لە ھەوادا پاي دەوہشانە، ھەروہا قووللەيەكى دوورودرىژى لە ھەوادا کرد وەك نىشانەى سەرکەوتن، بەلام لەو ساتەدا قىلچانىنۆف دەستى خستە سەر شانەکانى و بەخىرايى پاي وەشانە، بى ئەوہى بزانيت بۆچى وای کرد، ھىندە بەتوندى پاي وەشانە، تا ددانەکانى خستە چەقەچەق. پاقىل پاقلوئىچ دەستبەجى دەستى لە قولەكىشان ھەلگرت و چاوى بىيە ئازاردەرەكەى بە پروانىنىكى تۆقيو و مەست و گەمزانە.

پيدەچوو ڦيلچانينوڤ نەزانىت بو دواتر چى لەگەل ئەم
كەودەنە بکات. بەلام بە شيوەيهكى درندانە پاڤيل پاڤلوڤيچى
لوول کرد و لەسەر کەربستونى* شەقامەكە داى نيشاند.

پىي وت، "ليزا مردا!"

پاڤيل پاڤلوڤيچ هيشتاش چاوى لەسەر ڦيلچانينوڤ
نەدەترووكاند، بە هاوکارىي يەكێك لە ئافرەتەكان لەسەر
كەربستونى شوستەكە دانىشتبوو، لە كۆتاييدا تىگەيشت و
پوخسارىشى لەناكاو كرژ بوو. بە شيوەيهكى زۆر سەير
لەبەر خۆيهو چرپاندى، "مرد..."

ڦيلچانينوڤ نەيتوانى سەر لەو دەر بکات، كە ئايا
هاورپىكەى بە شيوەيهكى قىزەون و سەرخۆشە زەردەخەنە
دەكات، ياخود بە هۆى هەستىكى تايبەتییەو دەموچاوى
شيواو، بەلام يەك خولەك دواتر، پاڤيل پاڤلوڤيچ تەكانىكى
دا و دەستى چەپى كە دەلەرزى، بەرزكردەو تە نيشانەى
خاچ بکيشىت، بەلام نەيتوانى ئەم كارە تەواو بکات، دەستە
لەرزۆكەكەى شل بوو، سەرلەنوێ كەوتەو خوارەو،
دواى چەند ساتىكى كەم بەهيواشى لەسەر كەربستونەكە
هەستا، خۆى دا بەسەر شانى ئافرەتەكەدا و خۆى خوار
كردەو، لاژەلاژ بە پىي خۆيدا كەوتە پۆشتن، وەك ئەوەى
ئەسلەن ڦيلچانينوڤ هەر لەویش نەبووبىت. بەلام جارىكى
تریش ڦيلچانينوڤ پرى كردهو بە شانەكانيدا و توند پراى

* كەربستون - curbsto: بریتییه لەو زنجیرەبەردەى بو قەراغى
شووستە بەكار دەهێنریت.

وەشان دەو و بە ھەناسە بڕکێو نەراندى بەسەریدا، وتی، "ئایا
تۆ لەو تێدەگەیت، ھەى و لاخى سەرخۆش، کە بەبى جەنابت
ئەو بەدەختە تەنانت ناتوانریت بەخاکیش بسپێردریت؟"
پاقیل پاقلۆقیچ ڕووی کردە قیلچانیوڤ و بەتیکەلۆپیکەلى
پى وت، "تۆپهاوژەکە... ئەفسەرەکە... ئایا ئەوت بیر دیت؟"
قیلچانیوڤ، کە دلى لە خەفەتدا خەریک بوو پارچە پارچە
دەبوو، شیراندی، "چ... چییییی!"

"ئەو باوکى ئەو بۆ تۆ! بیدۆزەرەو، بۆ بابەتى
بەخاکسپاردنەکە."

قیلچانیوڤ، وەک کەسێک چۆن لە شلەژاویدا ئاگای لە
هیچ نەبیت، شیراندیەو، "تۆ درۆ دەکەیت، تۆ بەس لەبەر ڕق
و پیسی دەروونی خۆت ئەو دەلییت... ئەمزانی گۆبەندیکی
ئاوام بۆ ساز دەکەیت."

ھەر ھێندەى وای وت، مستە تۆقینەرەکەى خۆى بەرز
کردەو تا بيمالیت بە پاقیل پاقلۆقیچدا، خو ئەگەر لەو
ساتەدا بەتایە و ئەو مستەى بەرزى کردبۆو بيمالیایە
بە سەرى پاقیل پاقلۆقیچدا، ئەو بى شک ڕۆحى دەر
دەکرد. ئافرەتەکان لە ترسا بە ھەرچى ھیزی خویان بوو،
زریکاندىان و پاشەوپاش کشانە دواو، بەلام پاقیل پاقلۆقیچ
بە ھىچ شیوەیەک خۆى شلۆى نەکرد. دەموچاوى لە
توورەیدا تووک و نەفرەتى لى دەبارى. بە دەنگى زۆر
سەنگین، وەک ئەو ھى ھەر مەستیش نەبیت، وتی، "دەزانیت،
ئەو پەندە ڕوسییەمان دەزانیت...؟" ئەم پرسیارەى کرد و
پاشان بە جنىودان قسەکانى بە شیوەیەک دەر برى، کە

نەدەزانرا بەدروستی چىيى وت، "زۆر باشە، ئەم پەندەت بە
دل بوو، كەواتە بىكە بە ئەلقە و بىكەرە گویت!"
پاشان بە شىۋەيەكى تووندوتىژانە خۆى راپسكاند و
خۆى لە دەستەكانى ئىلچانينۆف قوتار كرد، سەرسىمىكى
دا و ھىندەى نەمابوو بە دەما بكەوئىت. ئافرەتەكان فرىاى
كەوتن و گرتیانەو و ئەم جارەيان تىيان تەقاند، لە كاتىكدا
بەزرىكەزرىكەو و رايان دەكرد، پاڤىل پاڤلۇڤچىشيان بەدواى
خوياندا پەلكىش دەكرد. ئىلچانينۆف شوئىنيان نەكەوت.
پاشنىۋەپۆى رۆژى دواتر، فەرمانبەرىكى مىرى تا
رادەيەك ھەلكشاو لە تەمەندا، بە سەروسىمايەكى رىكوپىك و
جلوبەركى فەرمىيەو و گەيشتە ئىلاكەى خىزانى پۆگورىلىستىف
و بەوپەرى نەزاكەتەو و زەرفىكى نامەى داىە دەستى كلاڤدىا
پترۇقنا، كە ناو و ناوونىشانى ئەوى لەسەر نووسرابوو
لەلايەن پاڤىل پاڤلۇڤچى تروسۆتسكىيەو و رەوانە كرابوو. لەناو
زەرفەكەدا جگە لەو بەلگەنامە ياساىيانەى بۆ مەراسىمى
پرسە و بەخاكسپاردنەكە پىويست بوو، نامەيەك و برى سى
سەد رۆبلىشى تىدا بوو. پاڤىل پاڤلۇڤچى بە شىۋەيەكى زۆر
رىكوپىك زۆر پوخت و زۆر بەرپىزەو و نامەكەى نووسىبوو.
زۆر بەگەرمى سوپاس و پىزانىنى خۆى بۆ كلاڤدىا پترۇقنا
دەر برىبوو لەبەرامبەر ئەو ھەموو سۆز و بەزەبىيەى
بەرامبەر كىژۆلەيەكى بچووكى بىدايك پىشانى دابوو، مەگەر
تەنھا خوداى دلۇقان خۆى پاداشتى بەخىرييان بداتەو، بە
شىۋەيەكى تەمومژاوى نووسىبووى، كە بە ھۆى تووشبوونى
بە نەخۇشىيەكى زۆر خراپەو، ناتوانىت لە مەراسىمى

بەخاکسپاردنی کچە خوڤەویست و خیرلەخۆنەدیوہکەیدا
ئامادە بێت، ھەموو ھیوايەکی خۆی تەنھا بە رۆحی چاکەکار
و فریشتەئاسا و دلی پر لە سۆزی خاتوونی بەریزیان ھەیە.
ئەو سیسەد رۆبلە کە دواتر لە بەشیکی تری نامەکەیدا
ئاماژەى پى دابوو، بەشیکی بۆ تیچوونی مەراسیمی پرسە
و بەخاکسپاردنەکەيە، بەشەکەى تریشى بۆ ئەو تیچوونانەيە،
کە بە ھۆى نەخۆشکەوتنى منداڵەکەوہ خەرج کراوہ.
ئەگەر ھات و ھەرچیەک لەو برەپارەيە ماہوہ، تکای لى
کردبوون بەو پەرى ریز و شکوہ، کە بیکەن بە خیر بۆ
”رۆحى پاک و ھەمیشەیی لیزای کۆچکردوو، تا رۆحى
بۆ ھەمیشە ئاسوودە بێت.“ فەرمانبەرەکەى نامەکەى
ھینابوو، ھیچ شتیکی تری نەخستە سەر پوونکردنەوہکە؛
لە قسەکانیشییەوہ وا دەر دەکەوت، کە بە خواستى خۆى
ئامادە نەبووہ ئەم نامەيە بەیئیت بۆ خاتوونی پایەبەریزان،
بەلکوو بە زۆر و تکاو پارانەوہى زۆرى پاڤیل پاڤلۆڤیچ
ھیناویەتى. پۆگۆریلستیف بەتەواوى ئیمانى لە کەللەدا نەما
کاتیکی گویبىستى دەستەواژەى ”بۆ ئەو تیچوونانەى بە ھۆى
نەخۆشکەوتنى منداڵەکەوہ خەرج کراوہ،“ دواى ئەوہى برى
پەنجا رۆبلى خستە لاوہ بۆ مەراسیمی بەخاکسپاردنەکە،
چونکە بەپى نەرىت، نەدەکرا رى لە باوکیکی بگىرىت خۆى
تیچوونی مەراسیمی بەخاکسپاردنى منداڵەکەى لە ئەستۆ
نەگریت، پىشنيارى کرد ئەو برى دووسەد و پەنجا رۆبلەى
ماوہتەوہ، دەستبەجى بنیردریتەوہ بۆ جەنابى تروسۆتسکى.
دواجار کلاڤدیا پترۆڤنا بریاری ئەوہى دا، کە ئەو برى

دو و سەد و پەنجا رۆبلە نەگىرېتەو، بەلكوو ئەو بېرە بدات بە كەنيسە، تاكوو بۇ بەرزپاگرتنى رۆحە پاك و بېگەردەكەى ئېلېزاقىتاي پاك داوین بگرېت بە خىر، پسولەيەكيش لە كەنيسە وەر بگرېت و ئەو بېرەى تىدا تۆمار بگرېت و بنىردرېت بۇ پاڧىل پاڧلۇڧىچ، بۇ ئەوەى بزانيّت پارەكەى چىى لى كراو. دواتر ئەم پسولەيە درا بە ئېلچانىنۇڧ، تاكوو بېگەيەنېتە دەستى پاڧىل پاڧلۇڧىچ. ئېلچانىنۇڧ پۇستى كرد بۇ شوينى نىشتەجىبوونەكەى پاڧىل پاڧلۇڧىچ. دواى مەراسىمى بەخاكسپاردنەكە، ئېلچانىنۇڧ ئېللاكەى بەجى ھىشت. بۇ ماوەى دوو دانە ھەوتووى رېك لەناو شارۆچكەكەدا بى ئامانج و بەتەنيا، سەرلېشىواوانە دەسووراپايەو. بە شيوہيەك لەناو بىرکردنەوہكانىدا ون ببوو، كە زۆر جار لەناو شەقامەكاندا دەرپۇيشت، ساتمەى دەدا و خوى دەكىشا بە رېبواراندا. ھەندېك جارى تريش لە مالەوہ تەواوى رۆژەكەى بەپاكشاوى لەسەر چەرپاكەى بەسەر دەبرد، تەنانەت ھىندە بىئاگا دەبوو لە خوى، ئەركە بنەرەتييەكانى رۆژانەى خۆشى لەبىر دەچووەو.

چەندىن جار خىزانى پۇگۇرىلىستېڧ داوايان لى كردبوو سەردانىان بكات، بەلېنى پى دەدان بچىت بۇ لايان، بەلام ھەر زوو لەبىرى دەچووەو. تەنانەت رۆژيكيان كلاڧديا پترۇڧنا خوى ھات تا بېيىنېت، بەلام لەبەر ئەوەى لە مال نەبوو، نەيتوانى چاوى پىى بکەوېت. ھەمان شتىش بەسەر پارىزەرەكەيدا ھات، ئەويش سەردانى مالەكەى كردبوو، لەوئ نەبووبوو، لە راستىدا پارىزەرەكەى دەيوست شتىكى

گرنگی پى بلیت، پاریزەرەكەى توانیبووى بە لىنھاتووییى خۆى
ھەنگاوێكى زۆر باش لە بابەتى دۆسیەكەیدا بباتە پیشەوە،
واى كردبوو نەیارەكەى ئیلچانینوۆف قايیل ببیت بەوہى
لەگەل ئیلچانینوۆفدا بگاتە رێكەوتن، قايیل ببیت بە بەشیكى
زۆر كەم لەو بەشە میراتەى ماوہیەكى زۆر بوو مشتومریان
بوو لەسەرى. ھەموو ئەمانە تەنیا لەسەر بریارى كۆتاییى
ئیلچانینوۆف وەستابۆوہ.

دواجار، كاتێك لە مالاوہ چاوى پى كەوتبوو، پاریزەرەكە
سەرى لە خاوەن دۆسیەكەى سووپ ما، ئەو كەسەى
ھیندەى پەلە بوو دۆسیەكەى بەلایەكدا بكەوێت، كەچى
ئێستا زۆر بەخوێنساردییەوہ، زۆر بەبێبايەخيیەوہ گوێى لە
پروونكردنەوہكانى دەگریت، ھەر لە ئیلچانینوۆفكەى جارانى
نەدەكرد.

گەرترین پۆژەكانى مانگى ھەوت ھاتبوون، بەلام
ئیلچانینوۆف بەتەواوى بئىگا بوو لە تێپەرپوونى كات.
پەژارەكەى ھاوشیوہى دوومەلێكى پڕ لە كێم لەسەر دلى
ئازارى دەدا. بەئاشكرا خەرىك بوو بەتەواوى ھۆشمەندیى
خۆى لەدەست دەدا، ئازار چەشتنەكەشى ھیندە بەسوێ بوو،
كە وەك مۆتەكەيەك وا بوو، يەك ساتیش چيیە لە كۆلى
نەدەبۆوہ. بەتایبەت ئەو كاتانە زۆر ئازارى دەچەشت، كە
بیری لەوہ دەكردەوہ، پێش ئەوہى لیزا دەرفەتى ئەوہى ھەبیت
ئەم بناسیت، گیانى سپاردبوو، پێش ئەوہى لەوہ تیبگات ئەم
چەند بە شیوہیەكى خەمناك خۆشى ویستووہ! ئەو ئامانجەى
لەناكاو ھاتە ژيانیەوہ و ژيانى پۆشن كردبۆوہ و پرى

كردبوو له خۆشى و شادى، ھەر لەناكاویش ترووسكايى
 ئەم ئامانجە لەناو تاريكى ھەتاھەتايىدا خامۆش بوو.
 ئەو ئامانجە ھەنووكە سات نەبوو بىرى لى نەكاتەو
 - ئەو بوو لىزا، ھەموو پۆژىك و ھەموو ساتىك و ھەموو
 ژيانى ھەست بەو خۆشەويستىيە بىسنورەى بكات، كە ئەم
 بۆى دەيبوو. ھەندىك جار لەبەر خۆيەو بە جۆشوخروشىكى
 لىلەو بىرى دەكردەو و لە دلى خۆيدا دەيوت، "ھىچ
 كەسىك ئامانجى لەمە مەزنترى نىيە لە ژياندا، ئەسلەن ھەر
 ريشى تى ناچىت ئامانجى لەمە مەزنترى ھەيىت، ئەگەر
 ئامانجەلىكى تريس بوونى ھەيىت، ھىچيان بە ھىندەى ئەم
 ئامانجە پىرۆز نىيە!" بە خۆى دەوت، "بە خۆشەويستىم
 بۆ لىزا، لە تەواوى بەدپەفتارىيەكان و ژيانە پوچەكەى
 رابردووم پاك دەبوومەو و بە ھۆى ئازارچەشتەو لە
 گوناھەكانم پاك دەبوومەو، دەمتوانى قەرەبووى ئەو ژيانە
 پوچ و بەفیرۆچووم بە خۆشەويستىم بۆ ئەو بوونەوەرە
 نازدار و وردىلەيە بکەمەو، ھەر لەبەر خاترى ئەو، ھەمووان
 لىم خۆش دەبوون و ئەوکات خۆشم دەمتوانى لە خۆم
 خۆش بىم." تەواوى ئەو بىرۆكە و پەيپىردنانەى ھەمىشە بە
 ھوروژم شالايان بۆ مىشكى دەھىنا، ھەمووى پەيوەندىي
 بە بىرکردنەو بەردەوامەکانى بوو سەبارەت بەو بىرەوەرەيە
 كەمانەى لەو منداڵە مردووە ھەيبوو، ئەم بىرەوەرەيانە گەلىك
 پوون بوون، بەردەوام بە مىشكىدا دەھات و دەچوو، پوخسارە
 گچكە و زەرد ھەلگەپاوەكەى دەھىنايەو پىشچاوى خۆى،
 تەواوى ئەو دەرپرینانەى لەسەر پوخسارى بىنيبووى، بىرى

دەكەوتەو، بىرى لى دەكردەو كاتىك لەناو تابووتەكەدايە
و ناو تابووتەكەش بە گول رازىنراووتەو، يان ئەو ساتەي
بىر دەكەوتەو، كە بېھۇش بە ھۆى تاو لەناو جىگەكەيدا
پاكشاپو، بىئاگا لە دنيا، چاوەكانى زەق كىرەبوونەو. كىتوپر
بىرى ئەو ھى كەوتبۆو، كاتىك لىزايان لەسەر مېزەكە دانابو
لەو ماو ھى تىيدا نەخۇش بو، يەككىك لە پەنجەكانى، كە
نەدەزانرا بۆچى سەرنجى دابو، پەش بۆتەو، لەو كاتەدا
ئەمە زۆر زۆر كارى تى كرد، دلى زۆر بە ھالى ئەو پەنجە
گچكە داماو سووتا، لەو كاتەدا بوو كە بۆ يەكەم جار بىرى
لەو كىردەو، كە بىروات بەشوين پاقىل پاقلۇقچىدا بگەپىت
و دەستبەجى بىكوژىت، تا ئەو ساتەش گەلىك بىياك بو.
ئايا زامى لەژىرپىنانى غرورى، بىووە ھۆكارى ئەو ھى
دە گچكەكەى ئەشكەنجە بدات و برىندارى بكات، ياخود
ئەو زامانە تىكى شكاندېت، كە لە ماو ھى ئەو سى مانگەدا
بەدەست باوكە نارەسەنەكەيەو چەشتبووى، ئەو باوكەى
خۇشەويستىيەكەى لەناكاو دەگۆرپىت بۆ رقلېبوونەو و
توورەيى، ئەو باوكەى بە واژەگەلىكى ئابرو بەر ھەستى
برىندار كىردبوو، بە تۆقىنەكانى ئەو بەستەزمانە پىكەنىبوو،
قاقاي لىدابو، دواجارىش دەستبەردارى دەبىت و دەيداتە
دەستى كۆمەلىك خەلكى بىگانە؟

ھەموو ئەم بىر كىردنەوانە بۆ يەك ساتىش چىيە لە مېشكى
قېلچانىنۆف دوور نەدەكەوتەو، ھەموو ئەو بىر كىردنەوانەى
بە ھەزاران شىو سەرومپ دەكرد. لەناكاو ئەو ھاوار كىردنەى
تروسۆتسكى بەدەستى بىر كەوتەو، ”دەزانى لىزا بۆ مەن چى

دەگەيەنيت؟“ وا ھەستى کرد ئەم ھاوارکردنە ھاوارکردنيكى
 راستگويا نە بوو، بۆ خۆدەر خستن نە بوو، بەلکوو لەناو ئەو
 ھاوارکردنەدا، خۆشەويستىيەك بوونى ھەبوو. ”چۆن ئەو
 درندەيە دلى ھاتوو ەبەو شيو ەدرندانەيە ئازارى منداليكى
 ئاوا بىدەسەلات بدات، لە کاتيکدا ئا بەو شيو ەيەش خۆشى
 ويستوو؟ ئايا ئەمە رىي تى دەچيت؟“ بەلام ھەموو جارىک
 کە ئەم پرسىارەى لە خۆى دەکرد، پەلەى ئەو ەى دەکرد
 خيرا ئەم پرسىارە لە ميىشكى خۆى دەر بکات و بايەخى
 پى نەدات، وەک ئەو ەى شتيكى تۆقينەر خۆى لەناو ئەو
 پرسىارەدا ەشار داييت، شتيک کە ئەو نەتوانيت بەرگەى
 بگريت و نەتوانيت چارەسەرى بکات.

رۆژيک، کە بەئەستەميش چيە ھۆشى لای خۆى نەبوو کە
 بەرەو کوپو ەنگاو دەنيت، لە رىگە لەو گۆرستانە لای دا،
 کە ليزاي تيدا نيژرابوو و توانيى گۆرە گچکەکەى بدۆزيتەو ە.
 لەدواى کۆتاييەاتنى مەراسيمي بەخاکسپاردنەکەيەو ە، سەردانى
 گۆرستانى نەکردبوو؛ ھەميشە وا بيىرى دەکردەو ە، کە ئەگەر
 سەردانى گۆرەکەى بکات، ئەو ە تووشى پەژارەيەکى گەورە
 دەييت، ھەر لەبەر ئەو ە دەرەسا کە سەردانى گۆرەکەى
 بکات.

بەلام پىدەچيت کەميک سەير بيت ئەگەر بووتريت، کاتيک
 چوو ە سەر گۆرە بچکۆلانەکەى، کيلى گۆرەکەى ماچ کرد و
 سووکناييش بە دليدا ھات. ئىوارەيەکى زۆر دلگير بوو، خۆر
 لە ئاوابووندا بوو، چواردەورى گۆرەکان بە سەوزەگيايەکى
 تەروبر رازابۆيەو ە، ھەنگەکان لەو نزيکانەدا لەسەر گولە

كىۈيلەكان ويزەۋىزيان دەکرد، ئەو گولانە و تاجەگوليانەي
مندالەكانى كالاڧدىا پترۇڧنا لەسەر گۈرەكەي ليزا بەجىيان
ھىشتىبوو، ھىشتا لە شوينى خۇي مابۆۋە و پەرەي نيۋەي
ھەلۋەريبوو.

دواي چەندىن رۆژ، سەرلەنۇي ڧىلچانىنۇڧ ھەستى دەکرد
وا جاريكى تر ترووسكەي ھىوا وردەوردە خەريكە دل و
دەروونى رۆشن دەكاتەۋە. خامۇشىي ناو گۈرستانەكە تەۋاۋ
كارى تى كرەدبوو و لە كاتيكا سەري بەرز كرەدبۆۋە و لە
ئاسمانى پاك و بىگەردى دەروانى، بەھىمنى وتى، ”چ پاك و
بىگەردىيەك!“

ئيمانىكى پاك و بىگەرد بەھىمنى ھەموو رۆحى دەتەنيىەۋە.
لەبەر خۇيەۋە دەيوت، ”ئەم ئارامىيە ليزا بۆي ناردم،
ئەۋە رۆحى ليزايە لەگەلما دەدويت.“

كاتىك گۈرستانەكەي بەجى ھىشت و بەرەۋ مال
بوۋەۋە، دنيا بەتەۋاۋى تاريك داھاتىبوو. لەقەرەاغ شەقامەكە،
كە چەندان دوور نەبوو لە دەروازەي گۈرستانەكە، بەلای
كوختىكى گچكەي لەتەختەدروسىكراۋدا گوزەرى كرد، كە
شىۋەي كوختەكە لە ميوانخانەيەكى گچكە ياخود لە خانىكى
دەکرد؛ لە پەنجەرەكانەۋە چاۋى بە كەسانىك كەوت، كە
لە چواردەۋرى ميژىك خر بوونەتەۋە. كتوپر وا ھەستى
كرد يەكىك لەۋ كەسانەي نزيك بە پەنجەرەكە دانىشتۋە،
پاڧىل پاڧلۇڧىچە، بە ھەمان شىۋە ئەۋىش ئەمى بينىبوو و
كونجكاۋانە چاۋى تى برىبوو. ڧىلچانىنۇڧ بەردەۋامىي دا بە
رپرۇشتەكەي، بەلام ھەر زوو گويى لە تەپەي پىي يەكىك

بوو، كە بەشۈيىنەۋە بوو، لە راستىدا پاقىل پاقلىۋىچ بوو
بەشۈيىنەۋە پاقىل دەكرد، پىدەچوو ئەو دىنپىيى و ھىمىنىيە
لە پەنجەرەكەۋە لە روخسارى قىلچانينۇۋدا خويندبوويەۋە،
بە شۈيەك سەرنجى راکىشاپىت، زاتى ئەو بەكات خۈي
لە قىلچانينۇۋ نىك بەكاتەۋە. كاتىك پىي گەيشتەۋە، بە
ترس و لەرزەۋە زەردەخەنەيەكى بۇ قىلچانينۇۋ كىرد، بەلام
زەردەخەنەكەي ئەم جارەي ۋەك ئەو زەردەخەنەيە جارانى
نەبوو، كە قىر بوو بەسەرخۈشى دەيكر، ئەم جارە ھەر
بەراستى سەرخۈش نەبوو.

ۋتى، "ئىۋارەت باش!"

قىلچانينۇۋ ۋەلامى دايەۋە، "ئىۋارەت باش!"

پاڦیل پاڦلوقیج دهیمویت ژن بهینیت

هەر هیندهی به "ئیواره باش" وهلامی پاڦیل پاڦلوقیجی دایهوه، زۆر سهری له خۆی سوور ما. تووشی په شوکان بوو، زۆر به لایهوه شتیکی سهیر بوو، که هه نووکه چاوی بهم کهسه کهوتوو، بێ ئهوهی تۆزقالتیکیش چیه ههست به توو پهیی بکات بهرامبهری، به پیچهوانهوه، لهو ساته دا بهرامبهر به ئهوه ههستی به شتیکی تهواو جیاواز دهکرد، له راستیدا، جۆره ههستیکی نوێ له ناوه ویدا سهری ههله دا. پاڦیل پاڦلوقیج، که چاوی بریوووه روخساری قیلچانینوڤ، به دهنگیکی هیمنهوه وتی، "چهند ئیوارهیهکی دلگیره."
 "هیشتا ئیرهت بهجی نه هیشتوووه."

قیلچانینوڤ وای وت و بهردهوام بوو له رویشتنه کهی، ئهسله و هک ئهوهی ههر پرسیاریشی نه کردییت، به لکوو زۆر به سادهیی، تهنها وهک ئهوه وا بوو که به دهنگی بهرز بیر بکاتهوه.

"راسته شتهکان کهمیک درێژهیان کیشا، بهلام ئهوه

پۆستەى خۆم ئەمويست، دواچار لەگەل بەرزکردنەوهى
مووچەكەم بەدەستم هينا. بە دۇنياييەوه سبەى نا دوو
سبەى ئىرە بەجى دەهيلم.

ئەم جارەيان ئىلچانىنۆف پرسىارى کرد، "واتە ئەو
پۆستەى كە ويستت، بەدەستت هينا؟"
پاڤىل پاڤلۆڤىچ كەمىك دەموچاوى دا بەيەكدا و وتى، "بۆ؟
نايىت؟"

"ئۆى، من تەنها پرسىارم کرد..."

ئىلچانىنۆف واى وت و دەستى لە پلارگرتن هەلگرت،
بە تىلەى چاو بە شىۆەيەك كە دەموچاوى دابوو بەيەكدا،
نارەزايانە و بەگومانەوه تەماشايەكى پاڤىل پاڤلۆڤىچى کرد.
بەتەواوى تووشى سەرسوورمان بوو، كاتىك جلوبەرگەكەى
جەنابى تروسۆتسكى بىنى و كلاًوہكەى، كە شريتە رەشەكەى
پىوہ كردبوو، ھەروەھا سىماى بە شىۆەيەكى گشتى زۆر
ماقۇلتەر لە دوو ھەفتەى پىشوووتر دەر دەكەوت.

لە دلى خۆيدا بەسەرسامىيەوه لە خۆى پرسى، "ئەيىت
بۆچى لەو بارە بچكۆلەيە لای دايىت؟"

پاڤىل پاڤلۆڤىچ سەرلەنوئى كەوتەوه ئاخاوتن، وتى، "نيازم
وايە، ئەلىكسى ئىقانۆڤىچ، سەبارەت بە بابەتيك قسەت لەگەل
بكەم، بابەتيكى دلخۆشكەر."

"دلخۆشكەر؟"

"بەتەمام ژن بەينم."

"چى؟"

"لەدواى پەژارە، كامەرانى دىت، ژيان ھەميشە ھەر بەم
شىۆەيە بوو؛ ئەيىت گەلىك شادمان بم، ئەلىكسى ئىقانۆڤىچ،

ئەگەر... بەلام، نازانم، رەنگە ئیستا تۆ کەمیک پەلەت بیت، وا
دیتە بەرچاو کە...”

”بەلێ، من پەلەمە... تەندروستیشم زۆر باش نییە.”

کتوپر مەیلیکی ھێندە بەھیزی تی گەرا، تا ھەرچی
زووترە خۆی لە دەست پاقیل پاقلۆقیچ دەرباز بکات. ئەو
ھەستە نوێیە کەمیک لە مەوبەر بەرامبەری بۆی دروست
بیوو، لە پەر وەک برووسکە یەک لە ناو چوو.

”زۆرم پی خۆش دەبوو کە...”

پاقیل پاقلۆقیچ، ئەو شتە ئارەزووی دەربڕینی دەکرد،
تەواوی نەکرد، قیلچانیئۆفیش ھەر بەبێدەنگی مابوو وە.
”کەواتە ئەگەر جاریکی تر چاومان بە یەکتەر کەوتەو،
لەسەر ئەم بابەتە قسە دەکەینەو...”

قیلچانیئۆف بەبێ وەستان و بەبێ ئەوێ تەماشای بکات،
بەخیرایی منجاندی، ”بەلێ، بەلێ، ئەگەر جاریکی تر چاومان
بە یەکتەر کەوتەو.”

بۆ ساتیک ھەردووکیان سەرلەنوێ لە ناو بێدەنگیدا پۆ
چوونەو؛ پاقیل پاقلۆقیچ ھەر بەتەنیشتیەو لە پۆشتن
بەردەوام بوو. دواجار پاقیل پاقلۆقیچ پەتی بێدەنگی
پساند و وتی، ”کەواتە ئیستا خودات لە گەل، تا ئەو کاتە
سەرلەنوێ یەکتەر دەبینینەو.”

”خودات لە گەل، ھیوادارم کە...”

قیلچانیئۆف گەرایەو بۆ مالاو، لەرادەبەدەر جاپزییەکە
بۆ جاریکی تر سەری ھەلداوە. پەيوەندیکردنەو ”بەو
پیاو،” لەراستیدا شتیکی زۆر تاقەتپرووکیڤ بوو بۆی. ھەر
ھێندە خزایە ناو جیگەکە یەو، سەرلەنوێ ئەم پرسیارە

له خوى كرده وه، "ئه بېت بۆچى لاي گۆرستانه كه وه بووبېت؟" سەرله به ياننى پۆژى دواتر، بېروھۆشى خوى كۆ كرده وه كه بچيت بۆ لاي خيزانى پۆگوريلستيف. هەرچهنده بريارى ئه وهشى دابوو بچيت، به لام دوودل بوو، بينىنى ئه وهى كه سيك به زه يى پيدا بېته وه، ئىستا گەليك په ستى ده كرد، ته نانه ت ئه گەر ئه و كه سانه خيزانه كهى پۆگوريلستيفيش بوونايه. به لام له بهر ئه وهى ئه وان گەليك نيگه رانى ئه م بوون، هه ستى كرد به ته واوى ناچاره سەردانيان بكات. كتوپر ئه وهى هات به خه يالدا، كه به شيوه يه كى زۆر خراب هه ست به ته ريقبوونه وه ده كات، كه سەرله نوو، دواى ئه و ماوه يه بۆ يه كه م جار چاوى پييان بكه ويته وه.

له دلى خويدا هەر ده يوت، "برۆم... نه رۆم..." له كاتيكدان په لهى ئه وهى بوو ناشتاييه كهى ته واو بكات، چاوى به پاڤيل پاڤلوفيش كه وت، كه خوى كرد به ژووره وه دا، كاتيک ئه مهى بينى، به ته واوى حه په سا.

سەرەپاي ئه و چاوپيگه وتنهى پۆژى پيشتەر، فيلچانينوڤ هەرگيز به خه ياليشيدا نه ده هات ئه و پياوه جاريكى تر بېته وه و چاوى پيى بكه ويته وه، به شيوه يه ك حه په سابوو، كه زه ق زه ق چاوى تى بريبوو نه يده زانى چى پى بليت. به لام پاڤيل پاڤلوفيش به بى ئه وهى خوى شلوو بكات، بۆ هاوسه نگردينى دۆخه كه، سلاوى له فيلچانينوڤ كرد و پويشت له سەر هه مان ئه و كورسييه دانيشته وه، كه له يه كه م سەردانكرديندا له سەرى دانيشتبوو. كتوپر فيلچانينوڤ، زۆر به پروونى، ته واوى ياده وه رييه كانى كه له و سەردانهى يه كه مدا پرووى دابوو بېرى هاته وه، به جورىك له بق و بيزارييه وه چاوى برييه سەردانكه ره كهى.

پاقیل پاقلوڤیچ، کە ھەستی قیلچانیوڤی خویندبوو، دەستی بە قسەکردن کرد، "ھا، چییە، سەرت سوور ماوہ؟" وا دەر دەکەوت زۆر لە پوژی پیشتەر، بە شیوەیەکی گشتی، زیاتر ھەست بە ئاسوودەیی و ئارامی بکات، لەبری ئەوێ ئەو شەرم لە تۆ بکات، بە پیچەوانەو، کاتیکی لیت بروانیبا، تۆ ھەستت بە شەرم دەکرد. پوڵەتی گەلیک سەیر بوو. جلەکانی جەنابی تروسۆتسکی نەک ھەر گونجاو بوو، بەلکوو زۆر شیکیش بوو. چاکەتییکی تەنکی ھاوینە لەگەڵ پانتۆلیکی تەسکی پەنگدار و ھیلەکیکی تەنکیشی لەبەر کردبوو، ھەروەھا جووتیک دەستکێشیشی لەدەست کردبوو و چاویلکەییەکی یەکچاوی ئالتوونییشی خستبوو سەر یەک چاوی. کەس نەیدەزانی بۆچی ئاوا کتوپر ئەم گۆرانکاریانە بەسەر خۆیدا ھیناوە، بەراستی جلوبەرگەکی بە ھیچ شیوەیەکی جیگەیی پەخنە نەبوو، تەنانەت بۆنیشی لە خۆی دابوو، لە سەرووسیمایدا بەتەواوی شتیکی پیکەنیناوی بەدی دەکرا، بەلام لە ھەمان کاتیشدا بە شیوەیەکی نامۆ و بە شیوەیەکی جاپزکەر شتیکی سەیریشی تیدا دەخویندراوە. پاقیل پاقلوڤیچ، لە کاتیکیدا لەشی خۆی دەجوولاندەو، وتی، "بەدلیایییەو، ئەلێکسی ئیفانوڤیچ، ھاتنم بۆ ئێرە تووشی سەرسوورمانی کردوویت، ئەتوانم ھەست بەو بکەم. بەلام ھەمیشە وا خەیاڵ دەکەم کە دەبێت بەردەوام لەنیوان خەلکیدا شتیکی بەرزتر بوونی ھەبێت، کە بە برۆی من ئەو شتە بەرزترە لە ھەموو شتیکی تر، تۆش ھەر وا بیر ناکەیتەو؟ بەرزتر مەبەستم لەوێ، شتیکی لەسەر و ھەموو بارودۆخەکان و تەنانەت ھەموو ئەو ناخۆشیانەشی

كە رەنگە بىت و پاشان تىپەر بىيت... تۆش بىت وا نىيە؟
قىلچانىنۇف، كە برۇكانى ھىنابوونەو ەيەك، وتى، ”گوئى
بگرە پاڧىل پاڧلۇڧىچ، چىت ھەيە خىرا بەبى پىچوپەنا بىلى.
پاڧىل پاڧلۇڧىچ بەخىرايى كەوتەو ەقسەكردن، ”زۆر باشە،
زۆر بەكورتى، ئەو ەي دەمەو ىت بىت بلىم، ئەو ەيە كە من
ژن دەھىنم و ھەر ئىستاش دەچم بۆ لاي ژنى داھاتووم، تا
چاوم پىي بکەو ىت. ئەوانىش بە ھەمان شىو ە لە ڧىللايەكى
ھاوینەدا دەژىن. زۆرم پىي خۆش دەبىت و شەرەڧىكى
گەورەم پىي دەبەخشىت، ئەگەر ھاو ەلىم بکەيت و تا لە
نزيكىشەو ە بە خىزانەكەيانت بناسىنم، بۆيە ھاتووم بۆ ئىرە،
تا بەوپەرى رىزەو ە، ”پاڧىل پاڧلۇڧىچ كە وای وت، سەرى
زۆر بەنەزاكەتەو ە بۆ قىلچانىنۇف نەوى كرد، ”داواتان لى
بکەم ھاو ەلىم بکەن بۆ...“

قىلچانىنۇف زەق زەق لە پاڧىل پاڧلۇڧىچى دەروانى، پاشان
وتى، ”ھاو ەلىت بکەم بۆ كوئى؟“

”بۆ لاي ئەوان، بۆ ئەو ڧىللايەى تىيدا نىشتەجىن. دەبىت
بمبەخشن وا قسە دەكەم، ئەلىي تام لى ھاتوو ە، ھەر بۆيە
رەنگە زۆر بەباشى نەمتوانىبىت بەروونى ئەو ەي مەبەستمە
بىگەيەنم، بەلام زۆر لەو ە دەترسم، كە داواكەم رەت
بکەيتەو ە.“

وای وت و بە چاويكى پر لە پارانەو ەو ە لە قىلچانىنۇڧى
روانى.

قىلچانىنۇڧ لە كاتىكدا بە وردى و سەرپىي لە پاڧىل
پاڧلۇڧىچى دەروانى، نەيدەتوانى بەئاسانى باو ەر بە چاو و
گوئىي خوى بکات، دووبارەى كردهو ە، ”ئىستا دەتەو ىت

لەگەڵ جەنابت بییم بۆ ئەوەی ژنی داھاتووت ببینم؟“
پاقیل پاقلۆقیچ، کە زۆر تەریق بوو، وتی، ”بەلێ، بەلام
توورە مەبە، ئەلێکسی ئیقانوڤیچ. ئەمە ھیچ بیتا بروویبەکی
تیدا نییە، من بەو پەری ریز و شکووە داوای ئەم چاکە
مەزنەم لە ئیوێ کردوو. وا خەیاڵم کردبوو کە پەنگە تۆ
دەست نەنییت بە روومەو و داواکەم رەت نەکەیتەو...“

ڤیلچانینۆڤ، کە جامی توورەیی لیوریز ببوو، وتی،
”ئەمە بەتەواوی مەحالە، ھەر بیریشی لێ مەکەرەو!“
پاقیل پاقلۆقیچ بەردەوام بوو لە پارانەو، ”ئەم داوایە،
جگە لە داوایەکی برایانە چیی دی نییە، لیت ناشارمەو کە
لەم کارەدا ھۆکاری تایبەت بە خۆم ھەیە، بەلام جاری پیم
باشە پەردە لەسەر ھەلنەمالم ھەتا دواتر، بەلام ئیستا، بە
پیداگری و زۆر بەسادەیی، داواکاری ئەوەم ھەیە...“

تەنانەت پاقیل پاقلۆقیچ لە شوینی خۆی ھەستا و
نەزاکەتییکی زۆری لە بەرامبەر ڤیلچانینۆڤدا نیشان دا.
ڤیلچانینۆڤیش بە ھەمان شیوێ لە شوینی خۆی بەرز
بوو، وتی، ”بەلام ھەرچۆنیک بیت، ئەمە بەتەواوی مەحالە.
پێویستە تۆش ئەمەت پەسەند بیت...“

”بەلام ئەمە بەتەواوی مەحال نییە، ئەلێکسی ئیقانوڤیچ.
من بەنیاز بووم تۆ وەک ھاورپیەک بەوان بناسیتم، بەدەر
لەوێش، خۆی خۆت پێشتر جۆریک لە ناسیاوێت لەگەڵاندا
ھەیە، دەزانیت ئەوەی دەمەوێت بێبەم بۆ خزمەتیان، بۆ
ڤیلاکەیان خێزانی زاخلیبینی، راپۆژکارە شارستانیە،
زاخلیبینی.“

ڤیلچانینۆڤ لە سەرسامیدا ھاواری کرد، ”وتت چی؟“

زاخليبينين هه مان ئه و راويژكاره شارستانيه بوو،
كه فيلچانينوف مانگيك له مه وپيش به شوييدا ويل بوو،
هه رگيزيش نه يتوانيبوو له ماله كهى خويدا چاوى پيى
بكه وييت. دواتر بوى دهر كه وتبوو، كه ئه م زاته له سوودى
نه ياره كهى له بابتهى ميراته كه دا قسهى كردوو.

پاڅيل پاڅلوقيچ له خوشيدا زهرده خه نهى ده كرد، پيده چوو
سه رسوورمانه له راده به دهره كهى فيلچانينوف به شيويه كهى
باش دنهى داييت. بويه خيرا وتى، "به لى، به لى، به لى، به لى،
خويه تى، ئه و پياويه، بيرت ديت؟ رويكيان هه ردو وكتان
به تهنisht يه كه وه به ريدا ده رويشتن، به يه كه وه گفتوگوتان
ده كرد، له كاتيكا من له وه به رتانه وه وه ستابووم و ته ماشام
ده كردن، ئه مويست دواى ئه وهى تو له قسه كردن له گه ليدا
ته واو ده بيت، منيش بچمه خزمه تيان. بيست سال له مه وپيش
هه ردو و كمان له يه ك ئوفيسدا كارمان ده كرد، به لام ئه و
كاتهى نيازم بوو بچمه خزمه تيان، دواى ئه وهى تو ته واو
ده بوويت، هه ر به راستى له و كاته دا هيچ جوره بيروكه يه ك
له ميتشكدا نه بوو. ئه م بيروكه يه ش ته نها يه ك هه فته به ر
له ئيستا و زور له ناكاو خزايه ناو ميتشكه وه."

فيلچانينوف به واقورمانيكى ساويلكانه وه وتى، "به لام
له و بروايله دا نيم ئه و خيزانه خيزانيكى ته واو شياو بيت."
پاڅيل پاڅلوقيچ، هه ر بۆ سوعبه ت كه ميك ده موچاوى خوى
گرژ كرد و وتى، "باشه، به لام ئه ي ئه گه ر شياو بوون چى؟"
"نا، نا، به دلنيايييه وه مه به ستم له وه نه بوو... به لام
كاتيك سه ردانى ماله كه يانم كربوو، من به و شيويه تيبينيم
كردبوو..."

پاڤیل پاڤلۆڤیچ خیرا قسەکانی پی بری و سەرشار لە شادی وتی، "ئەوان لەبیریانە، سەردانەکی تویان لەبیرە. بەلام تۆ ئەو رۆژە نەتوانیبوو خیزانەکیان ببینیت، بەلام زاخلیبین تۆی لەبیر بوو و زۆر بەرپێزەووە باسی دەکردیت، ھەموومان زۆر بەرپێزەووە لە تۆ دەدوائن."

"بەلام خۆ ھەمووی سی مانگیك نابیت تۆ بوویت بە بیوھپیاو؟"

"بەلام ھەر وەک دەزانن، ئاھەنگی گواستنەووەکە یەکسەر پرو نادات، گواستنەووەکە بۆ نو یان دە مانگی تر دەبیت، بەم شیوھە یەک سالی ماتەمینییەکەش کوتایی پی دیت. دانیات دەکەمەووە، کە ھەموو شتیک باش دەبیت. یەکەمەن فیدۆسی پیتروڤیچ ھەر لە منداڵییەووە دەمناسیت، خیزانە کوچکردوووەکەشمی دەناسی، ئاگاداری شیوازی ژیانکردنیشم بوو، دەشزانیت پلەوپایەکی کۆمەلایەتیم لەناو خەلکیدا چۆنە، سەرباری ھەموو ئەمانەش، من سەرۆت و سامانیکی تایبەت بە خۆم ھەیە، ھەرۆھا بەم زووانەش لەسەر پۆستە نوێیەکەم بە مووچەییکی بەرزەووە دەستبەکار دەبم - ئی وەک خۆشت دەزانیت، ئەمانە کۆمەلێک تایبەتمەندیی گرنگن، کە ناکریت لە بەرچاو نەگیرین."

"واتە ئەوھێ داخواری دەکەیت، کچیەتی؟"

پاڤیل پاڤلۆڤیچ بەمەراییکردنەووە تەکانیکی بە خۆیدا و وتی، "ھەموو شتیکت سەبارەت بەم مەسەلەییە بەوردی بۆ باس دەکەم. بەلام سەرەتا ریم بدەن با جگەرەییەک دابگیرسینم. بە ھەمان شیوھ ئەمروو خۆشت کچەکە دەبینیت. سەرەتا با لەووەو دەست پی بکەم، کە پیوانی

بەھەژموونى ھاوشىۋەى فیدۇسى پىترۇقىچ، ئەگەر لىلى
 بزانن چۆن سەرنجى چواردەورىان بەلاى خۇياندا رابكىشن،
 ئەو ھەندىك جار زۆر بەباشى دەتوانن بىن بە خاۋەنى
 ناو و ناوبانگىكى باش بۇ خۇيان لە پترسبۇرگدا. بەلام
 دەزانىت، ئەو جگە لە موۋچەكەى و زىادەى موۋچەكەى
 و بەخششى سالانە، ھەروەھا بەرزبۈونەۋەى موۋچەكەى
 و ھەندىك دەرمالەى نىشتەجىيۈون، لەگەل ئەو پاداشتانەى
 بە ھۆى جەژن و بۆنەكانى ترەۋە پىنى دەدرىت، ھىچى
 دىكەيان نىە - واتە ھىچ دەرامەتتىكى ۋەھاي نىيە، كە پىنى
 بوترىت سەرمايە. ھەرچۆنىك بىت، ئەوان بەم شىۋەيەش تا
 رادەيەك بەئاسوودەى دەژىين، بەلام زۆر ئەستەمە خاۋەنى
 ۋەھا خىزانىك بىت و بشتوانى لەبەرەۋە پاشەكەۋت بىكەيت.
 تەنھا ئەۋە بەيئەرە پىشچاۋى خۆت، كە كەسىكى ۋەك
 فیدۇسى پىترۇقىچ، خاۋەنى ھەشت كچ و تاقە كورپىكە، كە
 ئەۋىش ھىشتا مىندالە. ۋاى دابنى سبەينى ئەۋ پىاۋە دەمرىت،
 ئەزانى لە خانەنشىينىيەكى كەم، ھىچى ترى لەپاش بەجى
 نامىنىت. تەنھا بىيئەرە پىشچاۋى خۆت، ھەشت دانە كچ!
 تەنھا ئەۋە بەيئەرە پىشچاۋى خۆت، ئەگەر بىت و تەنھا
 يەكى جووتىك پاپوۋچيان بۇ بىكرىت! ئەم ھەشت كچە
 پىنجىان پىگەيشتوون، گەۋرەكەيان كە دەلىنى مانگى تابانە،
 لە جوانىدا روخسارى دەدرەۋشىتەۋە و دواتر خۆشت
 دەيىنىت! تەمەنى تەنھا بىستۈچۈار سالە. كچى شەشەمىيان،
 كە ھىشتا قۇناغى دواناۋەندىى تەۋاۋ نەكردۈۋە، تەمەنى
 تەنھا پانزە سالە. بەدلىيايىيەۋە دەيىت ھاۋسەر بۇ ھەر پىنج
 كچە پىگەيشتۈۋەكە بدۆزرىتەۋە، دەشبيت ھەرچى زووترە،

مشووری ئەم کارە بخوریت، ئی ھەر لەبەر ئەمە پێویستە
باوکیان ھەریەکەیان پەوانەیی مالموھالی خۆی بکات. ئایا
پیت وا نییە کە بەشوودانی پینچ کچ، تیچوونیککی باشی
دەوێت؟ ئی منیش ئەوەتا، قۆلم لی ھەلمالیو و وەک یەکەم
خوازینیکەر پروو لە مالمەکەیی ئەو دەکەم. ھەر لەبەر ئەوەی
کە پێشتر بەباشی منیان ناسیو، زۆر بەباشیش دەزانن
خاوەنی سەرمايەیکە بەرچاوم. مەبەستم ئەمە بوو، ئەمە
ھەموو شتیک بوو.

پاقیل پاقلۆفیچ لە کاتی پروونکردنەوێ ئەم شتانەدا
تەواو خرۆشاو.

”کەواتە تۆ کچە گەورەکەت دیاری کردووە؟“

”نا، نا، من... نەخیر، کچە گەورەکەیی نا، بەلکوو
داخوازی کچی شەشەمم کردووە، ئەو دانەییان کە ھیشتا
لە دواناوەندی دەخوینیت.“

فیلچانینۆف دوور لە ویستی خۆی زەردەخەنەیک کەوتە
سەر پوختاری، وتی، ”چی؟ بەلام خو تۆ وتت ئەو دیان
تەمەنی تەنھا پانزە سالە!“

”پاستە کە ئەو ئیستا تەنھا پانزە سالە، بەلام لە ماوێ
نۆ مانگی تر دا دەبیئت بە شانزە سال، دەبیئت بە شانزە
سال و سێ مانگ، ئی ئیتر ئەمە چ کیشەیکە تێدایە؟ لەبەر
ئەوێ ئیستا دۆخەکە گونجاو نییە، بۆیە پەییوەندییەکەمان
بەشاراوەیی ھیشتۆتەو و لای کەس ئاشکرامان نەکردووە،
بۆ ئەمەش، بەتەواوی لەگەڵ دایک و باوکیدا ریک کەوتووین.
دانیاشت دەکەمەو، کە ھەموو شتیک باش دەبیئت!“

”کەواتە ھیشتا نەگەشتوونەتە ریکەوتنی کوتایی؟“

”بیگومان گەشتووینەتە ریکەوتنی کوتایی، ھەموو شتیک
برپاری لەسەر دراو، دانیات دەکەمەو، ھەموو شتیک بەو
شیوەیە کە دەبوو ببیت.“

”ئەو کچە کە خۆی ئەمە دەزانیت؟“

”راستیە کە، بەرووکەش وا دەر دەکەویت لەبەر نەرتی
کۆمەلایەتی، جارێ پێیان نەوتبیت، بەلام گومانێ تێدا نییە
کە ھەموو شتیک دەزانیت.“

پاقیل پاقلوڤیچ کە وای وت، برۆیەکی ھەلتەکاند و
بەتەریقییەو درێژە دایەو بە قسەکانی، ”کەواتە پێم بڵێ،
ئەلیکسی ئیفانوڤیچ، ئایا پیرۆزباییم لێ ناکەیت؟“

”بەلام تێم ناکەیت بۆچی دەبیت من بێم بۆ ئەو؟“
بەخیرایی ئەمەشی خستە سەر قسەکانی، ”لە کاتێکدا کە بە
ھیچ کلۆجیک من بەتەما نیم بێم، بۆیە تکایە خۆت ماندوو
مەکە بە دۆزینەوێ بیانووگەلیک، کە ھەوڵی قاییلکردنی
منی پێ بدەیت.“

”ئەلیکسی ئیفانوڤیچ...“

”بە ھەموو ئەقڵیکتەو چاوەروانی ئەو لە من دەکەیت،
کە لەتەنیشت جەنابتا لەناو گالیسکەییە کدا دابنیشم و لەگەڵت
بێم بۆ ئەو؟ بۆ تۆزیک بیر ناکەیتەو!“

ھەموو ئەو ھەستی بیزاری و رقلیبوونەوێی
فیلچانینوڤ، کە کەمێک بەر لە ئاخاوتنە زۆرە کە پاقیل
پاقلوڤیچ سەبارەت بە ژنی داھاتووی ھەیبوو بوو و لەبیری
چووبۆو، کتوپر جاریکی تر گەرایەو بۆ میسکی، لەو
کاتەدا خەریک بوو لە توورپیدا بەتۆپزی پاقیل پاقلوڤیچ لە
مالەکە بکاتە دەرەو، تەنانەت بەبێ ئەوێ خۆشی بزانیت

بۆچی، لە خودی خوۆشی توورە بوو.
”لەتەنیشتمەو ە دابنیشە، ئەلیکسی ئیقانوۆیچ، وا بکە، دلتیا
بە پەژێوان نابیتەو!“

پاقیل پاقلوۆیچ بە دەنگیکی زۆر کەساسەو ە وای وت.
پاشان کە بیئۆقرەیی و جیبەخۆنەگرتنی قیلچانینۆفی بینی،
خیرا دەستەکانی راوەشاند و وتی، ”نا، نا، نا! ئەلیکسی
ئیقانوۆیچ، ئەلیکسی ئیقانوۆیچ، تاویک رابووستە، پێش ئەو ە
بەپەلە بریار بدە! وا ەست ئەکەم بە ەلە لیم تیگە یشتبیت.
من ئەو ە باش دەزانم کە خۆت لە ئاستی مندا نابینیتەو، بە
ەمان شیو، منیش خۆم لە ئاستی بەرێزتاندا نابینم... ئەزانم
ئیمە هاوشانی یەکتەر نین، ەیندە گەژە نیم کە نەتوانم لەمە
تیگەم. ئەو چاکە یەشی من لە ئیو ە دەخووزم، لە ئاییندەدا
بە ھیچ پەیمانیکەو ە ناتانبەستیتەو. لە راستیشدا سبەینی،
نا دوو سبە، بە دلتیا یی ە ئیرە بەجی دە ەلم، وەک ئەو ە
ئەسلەن ەەر ھیچیش رووی نەداییت. کەواتە رێ بدە با ئەم
رۆژە ببیت بە رۆژیکی تاقانە و نموونەیی. کاتیک ەاتم بۆ
لات، ەیوایەکی زۆرم بە بەخشنەیی و ئەو ەستە تایبەتە
ناو دلتان ەبوو، ئەلیکسی ئیقانوۆیچ، ئەو ەستانە ی بەم
دوایی ە ناو دل و دەروونتە سەری ەلداو... وابزانم
بەرۆونی قسە دەکەم، وا نییە؟“

وروژاوی ەکی پاقیل پاقلوۆیچ گە یشتبوو ە دواترۆپک.
قیلچانینۆف بە ەپەساوی تەماشای دەکرد. بە سالیکردنەو ە
لیی پرسی، ”تۆ داوای ئەو ەم لی دەکەیت، کە چاکەت لەگەل
بکەم؟ کەچی زۆر پێداگرییشی لەسەر دەکەیت! ئەمە وام لی
دەکات گومان بکەم، پێویستە زیاتر لەسەر ئەمە بزاتم.“

”تەنيا چاكەيەك كە لە تۆم دەويت، ئەوەيە تۆ لەگەڵدا
بييت. دواتر كە گەراينەو، هەموو شتيكت بۆ دەگيرمهو،
هەر وەك چۆن لە بەردەم قەشەيەكدا دان بە هەموو شتيكدا
دەنريت، منيش هەموو شتيكت بۆ باس دەكەم. تەكايە
ئەليكسى ئيفانوڤيچ، متمانەم پى بكە!“

بەلام ئيلچانينوڤ هەر سوور بوو لەسەر رەتكردنەو، كەى،
زياتر و زياتر كەللەرهقىي دەنواند، لەبەر ئەوەى نىگەرانى
ئەو بوو، كە شتيكى ناھەموار و ناپەوا ئەنجام بدات. ئەم
دەدانە شەيتانيە لەو كاتەو، پاقيل پاقلوڤيچ باسى لە ژنى
داھاتووى كردبوو، بەتەواوى جاپزى كردبوو، نەيدەزانى
ئەو، دەيوست حەزى زانين بوو، ياخود مەيليكي شاراو
بوو، كە هشتا روون نىيە، شتيك لە ناخيدا پالى پيوە دەنا
قاييل بييت، بەلام هەتا زياتر هەستى بە دوودلى بكردايە،
زياتر و زياتر بەرگري دەكرد. دەستيكي خستبوو سەر
ئانيشكى و دانىشتبوو، بىرى دەكردەو. پاقيل پاقلوڤيچيش
بەردەوام بوو لە پشپيشكردن و هەولدان بۆ قاييلكردنى.

ئيلچانينوڤ، كە جاپزبوونەكەى پيوە ديار بوو، تا
رادەيەكيش دوودلى پيوە ديار بوو، لەسەر كورسيەكەى
هەستا و كتوپر قاييلبوونى خۆى دەر برى، ”زۆر باشە، ديم!“
پاقيل پاقلوڤيچ لە خۆشيدا خەنى بوو. دەستى كرد بە
مەرايىكردن و هەر دەوروخولى ئيلچانينوڤى دەدا لە خۆشيدا.
”بەلام ئەليكسى ئيفانوڤيچ، پيوستە هەر ئىستا جەكانت
بگوريت و باشترين قاتى خۆت بپوشيت.“

ئيلچانينوڤ لە دلى خويدا وتى، ”باشە دەبييت بۆچى ئەم
گەمژەيە خۆى لە مەسەلەيەكى ئاواو تيوە بگلييت؟“

“ئەمە تەنھا چاکەیک نىيە كە لە تۆ چاوەروانى دەكەم، ئەلەكسى ئىقانوۋىچ، مادام ھىندە دلت باش بوو و قايىل بوويت بىت لەگەلدا، تكات لى دەكەم بشبە بە چاوساغ و ئامۆزگارىكەرم.”

“بۆ نموونە، لە چ شتىكدا؟”

“پرسىارىكى زۆر بەجىيە، بۆ نموونە، سەبارەت بەم شىرىتە رەشە. ئايا چۆنچۆنى گونجاوترە، ئايا شىرىتە رەشەكە لا ببەم ياخود لى بگەریم وەك خۆى بىت؟”
“ھەرچۆنىك خۆت مەلت لىيە.”

“نا، ئەمە وىت تۆ برىارى لەسەر بەدەيت، ئەگەر تۆ لە شوینی من بوويتايە، چىت دەكرد، ئەگەر شىرىتىكى رەش بە كلاوەكەتەوہ بووايە؟ برىواى خۆم وايە، كە وازى لى بھىنم وەك خۆى بىت و لاى نەدەم، چونكە ئەمە ئاماژە بە بەردەوامبوونم لە ھەستى خۆشەويستى و وەفادارىم دەكات، ھەروەھا ئەمەش بە سوودى خۆم دەشكىتەوہ و رەنگە رىزىكى ترم پى ببەخشىت.”
“بەدلىيايىيەوہ لى بگەرەوہ.”

“ھەر بەراستى پىت وايە ئەمە دەبىتە كىشە؟”

پاڤىل پاڤلوۋىچ واى وت و كەمىك لە بىركردنەوہدا رۆ چوو، پاشان وتى، “نا، پىم وا بىت دەستكارى نەكەم باشتەرە...”

“ھەرچۆنىك خۆت پىت خۆشە.”

ڤىلچانىنۆف لە دلى خۆيدا وتى، “ئەو متمانەم پى ناكات، ئەمە شتىكى زۆر باشە.”

ھەردووکیان بەجووتە لە مال دەر چوون، پاڤىل پاڤلوۋىچ

چاوى رەزامەندىيى بېرىبوو سەروسىما كەشخەكەي
 قىلچانىنۇڭ و زۆر بەو دىلخۇش بوو، سەروسىماي خوشى،
 خانەدانى و شىكۆمەندىيەكى لەرادەبەدەر بەرزىي دەنواند،
 ئەمە ببوو مایەي سەرسوورمانى قىلچانىنۇڭ كاتىك لىي
 پروانى و لەوەش زياتر سەرى لە خۇي سوور مابوو.
 گالىسكەيەكى زۆر رازاوە و جوان لە بەردەم دەروازەكە
 وەستابوو، چاوەروانى دەکردن.

”كەواتە پىشتەر گالىسكەشت ئامادە كىردىبوو؟ كەواتە
 ھىندە دىنيا بوويت لەوەي لەگەلت دىم؟“

پاڭىل پاڭلۇڭىچ بە دەنگىك، كە لە دەنگى پياويكى دىلخۇشى
 دەکرد، وەلامى دايەو، ”لە راستىدا من گالىسكەكەم تەنھا
 بۇ خۇم بەكرى گرتىبوو، بەلام تا رادەيەكىش باوەرم بەو
 ھەبوو، كە تۇ قايىل دەبىت بەوەي ھاوەلىم بكەيت.“

قىلچانىنۇڭ كە خرۇشابوو، لە كاتىكدا لەناو گالىسكەكەدا
 دانيشتىبوون و گالىسكەكە كەوتىبوو جوولە، بەپىكەنىنەو
 وتى، ”پەكوو، پاڭىل پاڭلۇڭىچ، ھەست ناكەيت زىادلەپىويست
 متمانەت بە منە؟“

پاڭىل پاڭلۇڭىچ بە دەنگىك، كە پر بوو لە خرۇشان، وەلامى
 دايەو، ”بەراستى ئەلىكسى ئىقانۇڭىچ، لە تۇ ناوەشىتەو
 شتى وا بە من بلىيت، نا، ھەرگىز لە تۇ ناوەشىتەو من بە
 مروڭىكى گەمژە بزانييت لەسەر ئەمە.“

قىلچانىنۇڭ لە دلى خۇيدا وتى، ”ئەي لىزا؟“ بەلام ھەر
 زوو ئەم بىرۆكەيەي لە مىشكى خۇي دەر كرد، چونكە لەو
 دەترسا، ئەگەر بىت و باسى ئەو كچە بكات، وەك ئەو
 وایە سووكايەتى بە رۆحى پىرۆزى كىردىت. كىتوپر لەو

ساتەدا خۆی زۆر بە گوناح و زۆر بچکۆلە ھاتە پیشچا،
پێی وا بوو ئەو بیرۆکەییە ئارەزووی دەجوولینیت، لە
بیرۆکەییەکی پووچ و بێبایەخ زیاتر، چیی دی نییە، کە
بیری لێ دەکردەو، ھەستی بە ئازار دەکرد... سەرلەنوێ
ھەستیکی بەھیز لە ناخیدا سەری ھەلدايەو، ئەویش ئەو
بوو، کە بە ھەرنرخیک بوو، واز لە ھەموو شتیک بەھینیت
و دەستبەجێ لە گالیسکە کە دابەزیت، تەنانت ئەگەر ناچار
بووینت بۆ ئەم کارە زۆری بازووش لە دژی پاڤیل پاڤلۆڤیچ
بەکار بەھینیت.

بەلام پاڤیل پاڤلۆڤیچ دووبارە دەستی کردەو بە
ئاخاوتن، ئەو بیرۆکانە ئارەزووی ئیلچانیوڤی دەجولاند،
سەرلەنوێ لە ناخیدا زیندووی کردەو.

“ئەری بەراست، ئەلێکسی ئیقانوڤیچ، تۆ ھیچ شارەزاییت
لە بابەتی خشل و ئەو شتانەدا ھەیە؟”

“چ جوریکی خشل؟”

“ئەلماس.”

“بەلێ.”

“حەز دەکەم دیارییەکی گچکەیان بۆ ببەم. رینماییم بکە،
بیبەم یان نەیبەم؟”

“بە بروای من، پێویست ناکات.”

پاڤیل پاڤلۆڤیچ وتی، “بەلام ھەست ئەکەم ئەم کارە بکەم
باشترە، تەنھا نازانم کە دەبێت چی بکرم؟ نازانم تا قەمییکی
تەواو بکرم کە پێک دێت لە گەردنبەند، جووتییک گوارە،
بازن، یاخود ھەر یەک پارچەیی سادە؟”

“دەتەوینت تا چەندی پێ بدەیت؟”

”نزيكى چوار سەد بۇ پىنج سەد رۇبل؟“

”بۇچى چىيە!“

پاقىل پاقلىقچى بە دوولايىيەكەۋە پرسى، ”يىت وايە زۇرە
يان چى؟“

”يەك بازنى سەدرۇبلى بىرە.“

پىدەچوو پاقىل پاقلىقچى كەمىك نارەحەت بوويىت، چونكە
زۇرى حەز دەكرد پارەى زياتر خەرج بىكات و تاقمىكى
تەۋاو بىرپىت. وركى گرتىوو. خويان كىرد بە دوكانىكى
خىلفرۇشتىدا. ھەرچونىك يىت، ھەر بازىنەكەى كرى، ئەو
بازىنەيەش نا كە خوى حەزى لىي بوو، بەلكوو ئەو بازىنەيەى
كرى كە قىلچانىنۇف دەستى خىستە سەرى. پاقىل پاقلىقچى
دەيوست ھەردوو بازىنەكە ھەلبىرپىت. كاتىك خىلفرۇشەكە
بۇ داواكردنى نىرخى بازىنەكە داۋاى سەدو خەفتاوپىنج رۇبلى
كرد، داۋاى مامەلەكردن بە سەدوپەنجا رۇبل قايل بوو كە
بيانداتى. بەرپوونى دىار بوو پاقىل پاقلىقچى جاپز بىوو،
تەنانەت ئامادە بوو بەبى مامەلە دوو سەد رۇبل بدات،
ئەگەر كابراى خىلفرۇش داۋاى ئەو بىرەى بىكردايە، حەزى
دەكرد پارەى زياتر خەرج بىكات.

كاتىك سۋارى گالىسكەكە بوونەۋە و كەۋتەۋە پى،
پاقىل پاقلىقچى بە خۇشحالايىكى زۇرەۋە وتى، ”كىشە
نىيە، ئايا بەرپاست پىويست دەكات ھەر لە ئىستائە پەلەى
پىشكەشكردنى دىارىي گرانبەھام يىت؟ ئەۋانە خەلكىكى
چەندان زەنگىن نىن، بەلكوو خەلكىكى گەلىك سادەۋساكارن.“
پاشان زەردەخەنەيەكى بىلج و گەمزانەى كرد و بەردەۋام
بوۋەۋە لە تەۋاوكردن قىسەكانى، ”ئەو بوونەۋەرە وردىلەيە

سەردا نەبىت لەم بانگەشتکردنەى مندا؟ تۆ بلىى ھەر
بەراستى پشتى بە بەخشندەيىى من بەستبىت؟" بەم شىۋەيە
بەردەوام بوو لە گومانبردنەكانى، ئەم گومانەى كۆتايى،
بەتەواوى پەستى كرد.

"باشە ئەم مەرۆفە چىيە؟ گالتەجارە، گەمژەيە، ياخود
مىردىكى ھەمىشەيىيە؟ بەلام ئەمە مەحالە!"

لهلای خیزانی زاخلیبینین

هەر بهو شیوهیهی فیلچانی نوؤف پیشتەر باسی لیوه کردبوون،
 "خیزانی زاخلیبینین خیزانیکی گهلیک بهریز بوون،" جهنابی
 زاخلیبینین مهکانهتیکی بالای ههبوو له دهولهتدا و دهستیشتی
 باش دهرویشته و ناو و ناوبانگیکی باشیشتی ههبوو. ههموو
 ئەو شتانهشی که پاڤیل پاڤلوقیچ سهبارهت به داهاتی ئەم
 خیزانه وتبووی، ههمووی بی کهم و زیاد راست بوون. "زۆر
 بهئاسوودهیی دهژیان، بهلام ئەگەر بهخیوکهری خیزانهکه
 بمردایه، ئەوه هیچ شتیکیان بو بهجی نهدهما."

زاخلیبینینی ئیختیار بهوپهپری نهزاکهتهوه بهخیرها تنیکی
 گهرموگورپی فیلچانی نوؤفی کرد، نهیاری دوینی، ئەمرۆ تهواو
 وهک هاوپییهک دهر دهکوت. له یهکهه دهسپیک قسهکردنیدا،
 به پروویهکی خوش و گرنگیپیدانهوه وتی، "بهگهرمی
 پیروزیباییتان لی دهکهه، بهم شیوهیه زۆر باشتەر بوو، خودی
 بهندهش زۆر سوور بووم لهسهه ئەوهی به شیوهیهکی
 دوستانه بگههه ریکههوتن و ئەم دۆسیهیه له دادگا کوتایی پی

بهيتريٲ. بهراستى پيوتەر كارلۇقيچ، پاريزەرەكەى قىلچانينۇف،
لەم جۆرە دۆسيەيانەدا رىكابهەرى نييە. ئەو ەتا شەست ەزار
رۇبل چىگ دەخەيت بەبى ەيچ ماندووبوونىك، بەبى دواخستىن
و بەبى ەيچ كىشمەكىشىك! لە كاتىكدا پىدەچوو دۆسيەكە
ماوہى سى دانە سالى رىك درىژەى بكىشايە.

دەستبەجى قىلچانينۇف بە خاتوو زاخلىبين ناسىئرا،
خاتوونىكى بەسالاچووبوو، جەستەيەكى تىكسىمراو،
روخسارىكى زۆر ساكار و ماندووى ەبوو. ەەر دواى ئەوہى
ئەو خاتوونە، كچە لاوہكانىش يەك لەدواى يەك، بەلەنجەولار،
بە ەمان شىوہ يەك-يەك و دوو-دوو خويان ناساند. بەلام
ژمارەيەكى زۆر لەو خاتوونە لاوانەى خويان لە بەردەم
قىلچانينۇفدا دەر خست، نزيكەى دە بۆ دوانزە دانەيەك دەبوون،
قىلچانينۇف ژمارەيانى لى تىك چوو، دەستەيەك دەھاتنە
ژوورەوہ و دەستەيەك دەچوونە دەرەوہ. بەلام ديار بوو
ەندىكيان كچە ھاوپرىكانى دراوسى قىلاكانيان بوو. قىلاكەى
خىزانى زاخلىبين، قىلايەكى زەبەلاخى لەداردرووستىكراو
بوو، بە شىوہيەكى زۆر ئەنتىكە و سەرسووپرەيتەر دروست
كرابوو و چەند بەشىكى تريشى درابوو بەدەمەوہ، كە بۆ
چەند سەردەمىكى جياواز دەگەپايەوہ، ەروہا باخىكى زۆر
گەرەشى لەسەر بوو، بەلام سى بۆ چوار قىللاى تريش لە
چەند لايەكى جياوازەوہ دەيانروانى بەسەر ئەو باخەدا، ەەر
بۆيە باخەكە مولكىكى ھاوبەش بوو، ئەم ھاوبەشىيەش بە
شىوہيەكى سروشتى واى كردبوو، كە پەيوەندىيەكى ھاوپرىيانە
لەنيوان ەموو ئەو كچانەدا دروست بىكات، كە ەريەكەيان
سەر بە خىزان و مالىكى جياواز بوون. ەەر لە سەرەتاي

دەسپیکردنی یەكەم وشەئ گەفتوگۆكەو، ئیلچانیئۆف پەیی بەو بەرد كە دیارە پێشتر چاوەروانی ھاتنی بووبیتن! دیداری یەكێك لە ھاورێكانی پاقیل پاقلۆقیچ، كە مەیلیکی زۆری ھەبوو بۆ نزیكبوونەو لەو خیزانە، زۆر بەگەرموگورپی بەخێرھاتن دەكریت، دیارە شتیکی شاراوو لەم بەینەدا ھەیە. بەلام ئیلچانیئۆف بە ھۆی تیزبینیی خۆی و شارەزایی لەم جۆرە دیدارانەدا، یەكسەر ھەستی كرد ئەم ماستە بێ موو نییە؛ لە لایەكەو ھەر لەو ھەمی بە پووخواشی و گەرموگورپییەو بەخێرھاتن كرابوو لەلایەن دایك و باوكەكەو، ھەروەھا خۆئامادەكردن و خۆجوانكردنی ئەو خاتوونە گەنجانەش، "ھەرچەندە لە راستیدا ئەو پۆژە جەژنیکی ئایینییش بوو،" لە لایەکی ترەو، لە ھەموو ئەو شتانەیی بەخێراییی لە بەرچاویدا پروویان دا، پەیی بەو بەرد كە ئەگەری زۆرە پێشتر پاقیل پاقلۆقیچ نەخشەیی بۆ ئەم كارە دارشتی و بەدڵنیاییەو ھەر بە چەند وشەییەکی كەم، كاری كردۆتە سەر ئەو خیزانە و بە شێوھەك باسی لە ئەو واتا ئیلچانیئۆف و لە سەرۆتەكەیی كردوو و ھەروەھا تێی گەیاندوون سەر بە چینیکی بەرزى كۆمەلایەتی و لە ژيانى زگوردیى جاپزبوو و بەدەستیەو ئازار دەچێژیت، زۆر دووریش نییە كە سەرلەنۆی بیرى خۆی كۆ بكاتەو و "بارودۆخی ئیستای بگۆریت و كۆتایی بە ژيانى زگوردیى بەینیت." بەتایبەتی كە ھێندە نابیت سامانیكى باشى دەست كەوتوو!

كچە گەرەكەیی زاخلیبین، كاترینا فیدۆسیفنا، كە تەمەنى تەنها بیستوچار سال بوو و پاقیل پاقلۆقیچ، كە ھەر بە جوانییە بیۆینەكەیدا ھەلی دەدا و ھەلسوكەوت و خۆدەرختنەكانی

خودى ئەم خاتوونەش لە بەردەم ئىلچانينۇڭدا، ئىلچانينۇڭ يەكسەر ئەقلى بۇ ئەو چو، كە ئەم كچەيان بۇ ئەو دانا بىت. كاترينا بە ھۆى جياوازىي جۆرى پۇشاكەكەى و ئەو شىۋازە رازاۋەيەى قزى پى شانە كردبوو، لە خوشكەكانى ترى جيا دەكرايەو. خوشكەكانى و كچەكانى تر، ھەموويان بە نىگاكانياندا وا دەر دەكەوتن وەك ئەوەى بزەنن ئىلچانينۇڭ بۆيە ھاتوۋە، بۇ ئەوئ تا لەسەر حسابى كاتيا خزمایەتيان لەگەلدا پىك بەيىت، بۆيە ھاتوۋە، تا لە نزيكەو تەماشای بكات. نىگاكانيان و تەنەت ھەندىك لە وشەكانيشيان، كە لەو پۇژەدا بەبى ويستى خۆيان لە زاريان دەر دەچوو، ھەموو ئەو گومانانەى ئىلچانينۇڭى پشتراست دەكرەو، كە لە زەينى خۇيدا دروستى كردبوون.

كاترينا فيدوسىقنا كچىكى بالابەرزى قۇزەردى جەستەپتەو بوو، ھەروەھا خاۋەنى پوخسارىكى گەلىك شيرين و لەبەردلان بوو، زۇرىش سەنگين و سەلار بوو.

ئىلچانينۇڭ، كە بەوپەرى چىژەوۋە لىي دەروانى، دوور لە ويستى خۆى لە دلى خۇيدا وتى، "بەراستى زۇر سەيرە كچىكى ئاوا شۇخوشەنگ لەسەر مال بىت، راستە ئەو جيازىي* نىيە و بەمزووانەش ئەگەر ئاوا بىيىتەو، لەرادەبەدەر قەلەو دەيىت، بەلام ھەنوۋكە بەم شىۋەيەى ئىستا گەلىك پىاو شەيداي جوانىي 'خۆى دەكات..."

تەواۋى خوشكەكانى تريشى بە ھەمان شىۋە زۇر لەبەردلان بوون، ھەروەھا لەنيۋان ھاورى كچەكانيشياندا، كە لەوئ ئامادەبوون، كىژگەلىكى زۇر شۇخوشەنگ و پوخسارنازدارى

* جيازى: ئەو سامانەى بووك لەگەل خۆى دەيىتەت بۇ زاوا.

تیدا بوو. ئەم مەسەلەیه وردەوردە خەریک بوو مێشکی
سەرقال دەکرد، ھەر لەگەڵ ھاتنی بۆ ئەو، بێرۆکە یەکی
تایبەتی وای لە مێشکدا نەبوو.

نادیژدا فیدۆسیفنا، کچی شەشەم، ئەو کچەی ھیشتاش
ھاتوچۆی خویندنگە ی دەکرد، ئەو کچەی پاڤیل پاڤلۆڤیچ نیازی
بوو بیکات بە خیزانی داھاتووی خۆی، تا ئەو ساتەش خۆی
دەر نەخستبوو. ڤیلچانینۆڤ بێئارامانە چاوەڕوانی دەرکەوتنی
بوو، ھەزی دەکرد ھەرچی زووتر، ببینیت، تەنانەت سەری
لەم مەیلە ی خۆی سوور ما و لە ناخەو بە خۆی پێدەکەنی.
دواجار، بەبێ ئەو ھە ی خۆی شلوی بکات، نادیا ھاوڕی
لەگەڵ کچیکێ گورجوگۆل، زۆرزان و تیگە یشتوو، گەنمڕەنگ و
خاوەن پوخساریکی کۆمیدی، کە ناوی ماری نیکیتیشنا بوو،
کەسێک بوو کە پاڤیل پاڤلۆڤیچ ھەر بەببینی زەندەقی لینی
چووبوو، جیی بە خۆی نەدەگرت، خۆی کرد بە ژوورەو ھەدا.
ئەم ماری نیکیتیشنا یە، کچیکێ تەمەن بیستوسی سالان بوو،
ھەر ھەدا خاوەنی زمانیکێ پیکەنیناوی بوو، بەپراستییش
کچیکێ زیرەک بوو، دایەن بوو لە مائی یەکیک لە ھاوڕیکانی
خیزانەکە ی زاخلیبینین. زۆر لەمێژ بوو خیزانی زاخلیبینین
ئەویان ھەک ئەندامیکێ خیزانەکە ی خویان پەسەند کردبوو و
کچەکانیش ئەویان گەلیک خوش دەویست و بەبێ ئەو ھەلیان
نەدەکرد. پێدەچوو نادیا بە ھیچ کلۆجیک نەتوانیت لە کاتیکی
و ھەک ئیستادا دەستبەرداری ماری ببیت. ڤیلچانینۆڤ یەکسەر
ھەستی کرد کە ھەموو خوشکەکان بە چاویکی ناخەز و
دزیو ھەو لە پاڤیل پاڤلۆڤیچ دەروانن، تەنانەت ھاوڕیکانیشیان.
ھەر دوا ی تیپەربوونی دوو خولەک بەسەر ھاتنە ژوورەو ھەکە ی

ناديادا، فيلچانيئوف بههه مان شيوه تيييني ئوهشى كرد، كه تهنهت خودى ندياش ههز به چارهى پاڦيل پاڦلوفيچ ناكات.

ههروهه سهرنجى ئوهشى دا، كه پاڦيل پاڦلوفيچ پهي بهم شته نه بردووه، ياخود پهي پى بردووه، بهلام خوى له گيلى دههات و نايهويى راستى قبول بكات.

ناديا بهي هيچ گومانىك له سهرجهه خوشكهكانى ترى جوانتر بوو، كچيكي ورديله گهنمپهنگ بوو، له پوخساريدا سهركيشى و سركيى دهينرا، ههروهه چاونه ترس و بپهروا دهه دهكهوت؛ له منداليكى كه تنباز دهچوو، چاوهكانى دهبريسكانه وه، زهردهخه نهكه گليك شيرين و دلپين بوو، بهلام زوربهى جار زهردهخه نهكانى گليك ناحهز بوون، ههروهه خاوهنى جووتيك ليو و ريزيك ددانى سهرسووپهينر بوو، باريكهله و سووكهله بوو، پوخسارى، كه هيشتا به پوخسارى مندالى دهكرد، بهلام له گهل ئوهشدا بيروكه نوي له پواله تيدا دههروشايه وه. هههنگاويك كه ههلى دههينايه وه و هههوتيهك كه له زارى دههاته دهه، نيشانهيهكى روونى نهو تههههه بوو، كه دهينواند. دواتر دهه كهوت جارى پيشووتر پاڦيل پاڦلوفيچ ئهوى به جانتايهكى چهرمى ئهههريكى، كه كردبوويه شانى، چاو پى كهوتبوو، بهلام ئهه جارهيان هيچ جانتايهكى له شان نهكردبوو. مهسهلهى پيشكهشكردنى بازنهكه بهتهواوى شكستى هينا و له راستيدا دؤخيكى زور ناخوشيشى دروست كرد. ههههيندهى پاڦيل پاڦلوفيچ چاوى كهوت به ”ژنى داهاتووى“ خوى كرد به ژوورهههه، يهكسهه به زهردهخه نهوه خوى پى

گه‌یاند و دیارییه‌که‌ی پیش‌که‌ش کرد، ئە‌مه‌ش پشت‌ه‌سوور به‌و
”شادمانییه مه‌زنه‌ی جاری پیش‌وو هه‌ستی پی‌ کردبوو کاتی‌ک
نادیژدا فیدۆسیفنا سترانیکی دل‌رفینی به‌ پیا‌نۆوه چ‌ریبوو.“
زمانی لال ببوو، نه‌یتوانی قسه‌کانی ته‌واو بکات، ده‌سته‌پاچه
له‌ شوینی خۆی وشک هه‌له‌اتبوو، ده‌ستی نادیا‌ی گرتبوو،
ئه‌یویست سندوقچه‌که‌ بکاته‌ ناو ده‌ستی، نادیا‌ش، که‌ له‌ شه‌رم
و توور‌ه‌ییدا ره‌نگی سوور هه‌لگه‌پابوو، نه‌یده‌ویست دیارییه‌که‌
وه‌ر بگری‌ت، ده‌ستی خۆی پاک‌یشایه‌ دواوه‌ و که‌رت‌ر‌نانه‌ ئاو‌ری
بۆ دایکی دایه‌وه‌، که‌ رو‌خساری له‌ ته‌ریقیدا تک‌ تک‌ ئاره‌قه‌ی
لی ده‌چۆرا، به‌ ده‌نگی به‌رز وتی، ”دایه‌، نامه‌و‌یت وه‌ری بگرم!
باوکی به‌ مۆنی، که‌ به‌ هه‌مان شیوه‌ دیار بوو ئە‌و‌یش
قارس ببوو له‌م دۆخه‌ی پا‌قی‌ل پا‌قلۆ‌قی‌چ دروستی کردبوو،
وتی، ”کچی خۆم، وه‌ری بگره‌ و سوپاسی‌شی بکه‌.“
پاشان به‌سه‌رکۆنه‌کردنه‌وه‌ چ‌رپاندی به‌ گو‌یی پا‌قی‌ل
پا‌قلۆ‌قی‌چدا و وتی، ”پی‌ویستی نه‌ده‌کرد، هه‌رگیز پی‌ویستی
نه‌ده‌کرد!“

نادیا ب‌ینی چاری ناچاره‌ و تازه‌ ده‌بی‌ت سندوقچه‌که‌ وه‌ر
بگری‌ت، بۆیه‌ وه‌ری گرت و چاوه‌کانی نه‌وی کرد و وه‌ک نیشانه‌ی
سوپاسکردن و پ‌یزگرتن، کتوپ‌ر وه‌ک مندال ئیکلامی کرد، به‌لام
به‌خیرایی ئە‌م کاره‌ی ئە‌نجام دا و یه‌ک‌سه‌ر هه‌ستایه‌وه‌. یه‌کی‌ک
له‌ خوشکه‌کانی چوو بۆ لای نادیا تا ته‌ماشای دیارییه‌که‌ بکات،
نادیا‌ش به‌بی ئە‌وه‌ی سه‌ری سندوقچه‌که‌ هه‌ل‌بداته‌وه‌، دایه‌
ده‌ستی، هه‌ل‌به‌ت ئە‌مه‌ش بۆ ئە‌وه‌ی له‌لایه‌ن خۆیه‌وه‌ نیشانی
بدات، که‌ ئە‌سله‌ن هه‌ر به‌لاشیه‌وه‌ گ‌رنگ نییه‌ تا ته‌ماشای بکات.
بازنه‌که‌ له‌ سندوقچه‌که‌ ده‌ر ه‌ینرا و به‌بی‌ده‌نگی ده‌ستاوده‌ستی

پى كرا و تەنەت ھەندىكىيان كە سەيرىيان دەكرد، ۋەك ئەۋەى سەيرى شىتىكى توورەھات بىكەن، بىزە دەىگرتن. تەنەا دايكىيان نەبىت، بەخوتە ۋەبۆلەۋە، ئەۋىش لەژىر لىۋەۋە ئاماژەى بەۋە كەرد، كە بازەكە بازىكى زۆر جۋانە. پاقىل پاقىلۋىچ لەۋ كاتەدا ھەزى دەكرد زەۋى دەم بىكەتەۋە ۋ قوۋتى بدات.

بەلام باش بوو لەۋ كاتەدا قىلچانىنۆف لەۋ دۆخە پىزگارى كەرد. بە دەنگى بەرز ۋ بەپەرۋشى كەۋتە ئاخاۋتن، لە دەستىكىدا ھەرچىيەك لەۋ كاتەدا لەبىرى بوو، ۋتنى، ھەموۋى پىنچ خولەكىكى نەخايند، كە سەرنجى ھەموۋانى لە ژوورى ميوانەكەدا بەلای خۆيدا پاكىشا. قىلچانىنۆف دەستىكى بالاي ھەبوو لە كورەگىرەنەۋەدا، بەتايبەت لەم جۆرە كۆرەنەدا. ھونەرەكەى ئەۋە بوو، كە بەبى ئەۋەى لە پوو دابىنىت، بە كامى دلى خۆى قسەى دەكرد ۋ لە ھەمان كاتىشدا بە شىۋەيەك بايەخى دەدا بە گۆىگرەكانى، كە ۋاى لى دەكردن ئەۋانىش بى سەمىنەۋە ۋ لەپوودامان بە كامى دلى خۆيان ۋەك خۆى قسە بىكەن. ھەركات پىۋىستى بىكردايە، دەيزانى چۆن بە شىۋەيەكى تەۋاۋ سىروشتى پۆلى دىلخۆشتىن ۋ خۆشەختىن مەۋف بىگىرىت. زۆر زىرەك بوو لەۋەى لە چ كاتىكى شىاۋدا بەگالتەۋە قسەيەكى نەستەق يان لاقىرتىيەك يان نوكتەيەك بىكات، ۋەك ئەۋەى بەپىكەۋت ۋ بەبى ئەۋەى خۆى بۆ ۋتنى ئەۋ قسانە ئامادە كەردىت، ياخود مەبەستى بوۋىت، ئىلھامى ئەۋ قسانەى بۆ ھاتوۋە، سەربارى ئەۋەى ئەۋ قسە نەستەقەنە ۋ ئەۋ لاقىرتىيانە ۋ ئەۋ نوكتە بەپىزانە تەنەت سەرجەمى ئاخاۋتنەكانىشى، پەنگە ھەر ھەموۋشى زۆر پىشتىر ئامادە كرابىت ۋ ھەموۋى لەبەر كرابىت، پەنگە

تەنانت زیاد لە چەندین جاریش لێرەولەوئ، لە چەندین بۆنە ی
تردا ئەم شتانه و تراپیتن و دووبارە و چەندبارەش کرابیتنەو،
بەلام ئەمڕۆ بە ھۆی ئەو جەوہی ھەیەتی، ھونەرەکە ی فریای
کەوتوو و یارمەتی دەدات، بە شیوہیەک ھەستی بە خرۆشان
دەکرد، وای ھەست دەکرد شتیک دنی دەدات تا بەو شیوہیە
قسە بکات. برۆی تەواوی بە خۆی ھەبوو و لێی یەقین بوو
کە پاش چەند خولەکیکی کەم، ھەموو ئەو چاوانە سەرنجیان
دەچیتە سەر ئەم، ھەموو ئەو خەلکە ی لەوئ دانیشتوون،
تەنھا گوئ بۆ قسەکانی ئەم دەگرن و قسە لەگەڵ کەس ناکەن
جگە لە ئەم، ھەروەھا تەنھا بەو شتانهش پێدەکەن، کە ئەم
دەیانلێت. لە راستیدا ھەر بەو شیوہیەش دەر چوو، کە خۆی
بیری لئ کردبۆو، ھیندە ی نەبرد دەنگی قاقای پیکەنینی لابەلا
لێرەولەوئ بەرز بۆو، ئەوانی تریش وردەوردە بەشداری
گفتوگۆکەیان کرد، ھەر بەراستی قیلچانینۆف ئیجگار ژیر بوو،
دەیزانی چۆن ئەوانی تریش بە قسە بەینیت. بەم شیوہیە
گوئیستی سئ یان چوار دەنگی جیاواز دەبوویت، کە لە یەک
کاتدا بەیەکەو قسەیان دەکرد، تەنانت ئەو دەموچاو ترشاو
و بیزارە ی خاتوو زاخلیبینیش لە خوشیدا دەستی کردبوو
بە درەوشانەو؛ ھەمان شتیش ھەر بەو شیوہیە بوو بۆ
کاترینا فیدۆسیقنا، کە بەوردی گوئی گرتبوو و چاوی لەسەر
قیلچانینۆف نەدەترووکاند، وەک ئەوہی جادووی لئ کرابیت.
نادیا لە ژیرەو زۆر بەوریاییەو چاودییری قیلچانینۆفی
دەکرد، زۆر پوون بوو کە کەوتۆتە ژیر کاریگەرییەو.
ئەمەش قیلچانینۆفی زیاتر دنە دەدا. ماری نیکیتیشنا، ئەو
کچە سەربەگۆبەنە، لەناو گفتوگۆکەدا دەرڤەتی قۆستەو و

قسەيەكى تويىكلدارى لە دژى پاقىل پاقلىۋىچ فرى دايە ناو
گفتوگوگەوہ: بەوپەرى چاۋنەترسىيەوہ درۆيەكى شاخدارى
بەدەم پاقىل پاقلىۋىچەوہ كرد و وتى، كە پاقىل پاقلىۋىچ
دوينى باسى ئەوہى بۇ كردوون، كە بەحساب ئىلچانىنۇف
ھاوہلى سەردەمى مندالىيەتى، بەم قسەيەشى زۆر بەروونى
و پىداگرييەوہ حەوت سالى ترى زياد كرد بۇ تەمەنى پاقىل
پاقلىۋىچ، بەلام ئىلچانىنۇف كاريكى وای كرد، كە تەنەت ئەو
مارى نىكىتىشنا بەدخوازەش خۆشى بویت و سەرنجى بەلاى
خويدا رابكىشىت. پاقىل پاقلىۋىچ بەتەواوى چووبووەوہ ناو
قاوغەكەى خۆى. بىگومان ئاگادارى ئەوہ بوو، كە ھاوپىكەى
خاوەنى ھەندىك بىرۆكە و ھەندىك توانای باشە، تەنەت لە
سەرەتادا زۆر دلخۆشيش بوو بە سەرکەوتنەكەى، پىشتەر لە
شوينى خۆيەوہ جاروبار پىدەكەنى و بەشدارىيى گفتوگوگەشى
دەكرد، بەلام ھىندەى نەبرد، كە وا دەر دەكەوت وردەورده
كەوتىتە گىژاوى قوولى بىرکردنەوہوہ، دواچار لەناو
غەمگىنيەكى ئاشكرادا نغرو بوو، ئەمەش زۆر بەروونى لە
روخسارى شىواويدا بەدى دەكرا.

زاخلىبىنىنى پىر بەرووخۆشىيەوہ، لە كاتىكدا ھەستابووە
سەر پى تا بچىت بۇ ژوورەكەى خۆى لە نھۆمى سەرەوہ،
سەرەپاى ئەوہى ئەو رۆژە پشوش بوو، بەلام ھەندىك پەرەى
بازرگانىيى لەلا بوو، كە دەبوو پىداچوونەوہيان بۇ بكات، وتى،
”بەراستى ئىوہ ميوانىكن، كە پىويستتان بە خولقردن و شتى
وا نىيە! پىم وا بوو بەرېزتان رووگرژترين و غەمبارترين لاو
بن، چەند ھەلەيە پياو ھەر لەخۆيەوہ پىشوختە برىار لەسەر
كەسايەتتى كەسىكى تر بدات!“

لە ژووری میوانە کە پیاوێیەکی لی بوو، فیلچانیئۆف پرسیی،
کە کێ ئەزانیت پیاوێکە لیبدات، پاشان لەناکاو ڕووی کردە
نادیا و پرسیی، "پیم وا بیت تۆ ستران بچریت؟"
نادیا بە شیوەیەکی ناشرین خیرا وەلامی دایەو، "کێ پێی
وتوویت من ستران دەچرم؟"

"هەر ئیستا پاڤیل پاڤلۆڤیچ پێی وتم."
"بەلام ئەو ڕاست نییە، من تەنها بۆ خوشی ستران
دەچرم، دەنگم خوش نییە."
"ئێ خۆ منیش دەنگم هێندە خوش نییە، بەلام سترانیش
دەچرم."

"کەواتە تۆ سترانمان بۆ دەچریت؟ زۆر باشە، کەواتە
منیش ستران بۆ تۆ دەچرم."

نادیا وای وت و چاوەکانی دەرەوشانەو، پاشان ئەمەشی
خستە سەر قسەکانی، "بەلام ئیستا نا، ڕەنگە دواي نانی شیوان.
بێزار بووم لە میوزیک. بێزار بووم لە پیاو؛ ئەمانە ھەموویان
بەیانێ تا ئیوارە لیڤ ستران دەچرن و پیاو لیڤ دەدەن - تەنها
کەسیک کە شایانی ئەو بیت گوێی بۆ ڕاگیریت، کاتیایە."

فیلچانیئۆف یەکسەر ئەم دەرڤەتە قۆستەو، چونکە کاتیک
زانێ کاترینا فیدۆسیڤنا تەنها کەسە لەو مالا دا کە بەجوانی
و بەبایەخەو پیاو لیبدات، بێ دواکەوتن تکای لی کرد کە
پارچە یەکیان بۆ لیبدات.

لەو دەچوو ھەمووان بە ناوھێنانی کاتیا لەلایەن فیلچانیئۆفەو
دلخۆش بووبن، تەنانەت دایەش لە دلخۆشیدا ڕەنگی سوور
ھەلگەرا بوو، کاترینا فیدۆسیڤنا بەزەر دەخەنەو لە شوێنی
خۆی ھەستایە سەر پێ و بەرەو لای پیاوێکە ھەنگاوی نا، بەلام

لەناكاو، شتىك كە بوو مایەى واقورمانى خودى خوشى، ئەو بەو گەرەبىيەى خوى، بەو چاۋنەترسىيەى خوى، ئەۋىك كە ھەنو كە تەمەنى بىستوچار سالە، ئىستا ۋەك كچىكى بچكۆلە رەنگى سوور ھەلگەراۋە ۋ لەم سوور ھەلگەرانەشى، زۆر لە ھالى خوى تەرىق بۆۋە. لەو كاتەدا كە دانىشت بۆ ئەۋەى پىانۆكە لىبىدات، ھەموو ئەو ھەستەنە لە رۇخسارىدا دەخویندرايەۋە. لەگەل ئەۋەى شەرمىشى دەكرد، بەلام پارچەيەكى ھايدىن* لىدا، ھەرچەندە كە موزىكەكە ھىچ دەربرىن ۋ ھەستىكى ئەۋتۆى تىدا نەبوو، بەلام زۆر بەورىيىيەۋە پارچەكەى لىدا. ھەر ھىندەى لە لىدانەكەى تەۋاۋ بوو، ئىلچانىنۆۋ بەگەرمى كەۋتە پىاھەلانى، ھەلبەت پىاھەلانى بۆ لىدانەكەى كاتىا نا، بەلكو پىاھەلانى ھايدىن ۋ بەتايىبەتى بۆ ئەو پارچە بچووكەى ئەم لىى دا. ئاشكرا بوو كە كاتىا گەلىك خۇشحال بوو، ۋ زۆر بەدلخۇشى ۋ بەبايەخەۋە گۆى بۆ پىاھەلانى كانى ئىلچانىنۆۋ گرتبوو، دلخۇشىيەكەى ئەمىش بۆ خوى نەبوو، بەلكو بۆ ئەو پىاھەلانى بوو، كە بەسەر ھايدىندا ھەلى دەدا، ئىلچانىنۆۋ چىى تر نەيدەتوانى بە چاۋىكى ھاۋرپىيانەۋە لەو كچە برۋانىت، بەلكو بە شىۋازىكى تر لىى دەرۋانى ۋ لە دلى خۇيدا دەيوت، ”ئاف چەند كچىكى شىرىنيت!“ ئەم ھەستە بەروونى لە چاۋەكانى ئىلچانىنۆۋدا دەرەۋشايەۋە - ھەمويان زۆر بەئاشكرا ئەم ھەستەيان لە چاۋەكانى ئىلچانىنۆۋدا بەدى كرد، بەتايىبەتى خودى كاترىنا فېدۇسىقنا.

* ھايدىن: جۇزىف ھايدىن، ئاۋازدانەرى مىۋزىكى نەمسايىيە لە سالى ۱۷۳۲ لە شارى پۇراۋ لە نەمسا لەدايك بوو، لە سالى ۱۸۰۹ كۆچى دوايىيى كىردوۋە.

فیلچانیڤۆڤ له کاتی‌کدا ږووی کړدبووه شووشه‌ی ئه‌و
ده‌رگایه‌ی ده‌چوووه‌وه سهر بال‌کونییه‌که و به‌سهر ده‌ره‌وه‌یدا
ده‌روانی، کتوپر وتی، ”چ باخیکی دلفرین و جوانتان هه‌یه،
پیتان چۆنه هه‌موومان به‌یه‌که‌وه بچینه ناو باخه‌که‌وه؟“
”با ږوین، با ږوین!“

هه‌موویان به‌وپه‌ری شادییه‌وه ده‌ستیان کړد به‌قریشکوهور،
وه‌ک ئه‌وه‌ی فیلچانیڤۆڤ په‌یی به‌هه‌ست و خواستیان بردییت.
تا ده‌ورو به‌ری نانی شیوان، هه‌موویان له‌ناو باخه‌که‌دا پیاسه‌یان
کړد. خاتوو زاخلیبین، هه‌رچه‌نده له‌میژ بوو ده‌یویست ږوات
و پشوویه‌ک بدات، به‌لام نه‌یتوانی به‌ر به‌خوی بگریت و
له‌گه‌ل ئه‌وان، ئه‌ویش چوو ده‌ره‌وه، به‌لام ئاقلانه چوو له‌ناو
بال‌کونییه‌که‌دا دانیشته‌ بو ئه‌وه‌ی پشوو بدات، به‌لام یه‌کسه‌ر
که‌وته وه‌نه‌وزدان. له‌ناو باخه‌که‌دا په‌یوه‌ندییه هاوړییانه‌که‌ی
نیوان فیلچانیڤۆڤ و که‌ه‌کان ئا‌راسته‌یه‌کی ئالۆزتری وهر گرت،
فیلچانیڤۆڤ سه‌رنجی دا چه‌ند کوږه‌ لاویکی سهر به‌فیللاکانی
تریش خویان گه‌یاند به‌ئهمان و تیکه‌لیان بوون؛ یه‌کیکیان دیار
بوو خویندکاری زانکو بوو و ئه‌وه‌ی تریشیان دیار بوو که
خویندکاری دواناوه‌ندی بوو. هه‌ر خیرا ئهم لاوانه هه‌ریه‌که‌یان
به‌ره‌و لای دنکه‌که‌ی خوی کشا، شتیکی ږوون بوو که له‌به‌ر
خاتری ئه‌وان هاتبوون، سییه‌مینیان، گه‌نجیکی قژبژ و زور
عه‌بوس بوو، ته‌مه‌نی ده‌ورو به‌ری بیست سالی‌ک ده‌بوو،
چاویله‌که‌یه‌کی شینی قه‌به‌شی له‌چاو کړدبوو، به‌مرومۆچییه‌وه
به‌خیرایی که‌وته چرپه‌چرپ له‌گه‌ل ماری نیکی‌تیشنا و نادیا‌دا.
به‌تووک و نه‌فره‌ته‌وه له‌فیلچانیڤۆڤی ده‌روانی، وه‌ک ئه‌وه‌ی

بە ئەركى سەرشانى خۇي بزانىت، كە بەوپەرى كىنەۋە لە
 ئىلچانىنۇف بىروانىت. ھەندىك لە كچەكان پىشنىارىان كىرد، كە
 باشتىرە يارىيەك بىكەن. ئىلچانىنۇف ئىش لىنى پىرسىن، كە خۇيان
 زىاتىر چ جۆرە يارىيەك دەكەن، ئەۋانىش تىكرا بەيەكەۋە وتيان،
 كە چەند جۆرە يارىيەك دەكەن، ھەروەھا يارىي پىشكەۋىتىش،
 بەلام لە ئىۋاراندا يارىي پەندىبازى دەكەن، ياساى ئەم يارىيەش
 ئەۋەيە، كە ھەموۋان دەبىت دابىنىش و تەنھا يەك دانە نەبىت، كە
 لەسەرىيەتى پەندەكە ھەلبەتتە، دەبىت بۇ ساتىك لە كۆمەلەكە
 دوور بىكەۋىتەۋە، پاشان ئەۋانى تىر پەندىك ھەلدەبۇزىرن - بۇ
 نمونە، "بۇ پىشى چوۋ، سىمىلىشى نايە بانى." كاتىك ئەۋەي
 دوور خرابوۋەۋە، سەرلەنۇچ بانگ دەكرىتەۋە، ھەرىيەكىك بە
 سەرى خۇي دەبىت پىستەيەك بۇ ئەۋ كەسە بلىت، كە دىارى
 كراۋە بۇ ئەۋەي پەندەكە ھەلبەتتە. بۇ نمونە، يەكىك لەۋ
 كەسانەى دانىشتوۋە پىستەيەك دەلىت، كە پىشتىر ئامادەى
 كىردوۋە و وشەى "پىش" تىدايە، بە ھەمان شىۋە كەسى
 دوۋەمىش پىستەيەك دەلىت، كە وشەى "سىمىل" تىدا بىت،
 ئىتىر بەم شىۋەيە پىرۇسەكە بەردەۋام دەبىت، ئىتىر دەبىت ئەۋ
 كەسە بە ھۆى وشەى ناۋ پىستەكانەۋە پەندەكە بدۆزىتەۋە و
 ھەلى بەتتە.

ئىلچانىنۇف وتى، "پىدەچىت يارىيەكى زۆر خۇش بىت."
 دوۋان سى دەنگ دەستەجى لە شوپىنى خۇيانەۋە
 ھاۋارىان لى بەرز بۆۋە و وتيان، "كۆرە نەۋەللا، قۇرتىن
 يارىيە!"

كتوپ نادىا پوۋى كىردە ئىلچانىنۇف، وتى، "ھەندىك جارى
 يارىي شانۇيىش دەكەين. ئەۋ درەختە ئەستورە دەبىت،

ئەو ھەي كە چەند كورسییەكى لە چواردەوەر دانراو ھە؟ لە پشت
ئەو درەختەو ھە تەختەي شانۆیی لێی ھە و ئەكتەرەكان لەویدا
دادەنیشن و ھەریەكە بە دلی خۆی یەكێك لەم رۆلانە دەبینیت،
پاشا شاژن، شازادە، پالەوانی لاو، ھەریەكێك كە كارەكتەرەكەي
خۆی ھەلبژارد، دیتە سەر تەختی شانۆكەو ھەرچی بیت بە
میشكیا، بە دلی خۆی دەلێت، ئەمە یارییەكە یە.
فیلچانیۆف دیسانەو ھە وتیەو ھە، "بەلام پێدەچیت ئەمەیان
زۆر خۆش بیت."

"كۆرە نەو ھەللا، بەس خۆش نییە، یارییەكی وشك و
تاقەتپرووكتنە! ھەلبەت لە سەرەتادا زۆر خۆش دەست پێ
دەكات، بەلام لە كۆتاییدا ھەمیشە شتیکی پروپوچ و بێمانای
لێ دەر دەچیت، چونكە كەس نازانیت چۆن كۆتایی پێ بەنیت؛
رەنگە ئەگەر تۆ بەشداریی تیدا بكەیت، گەلیك چێژبەخستەر
بیت. ھەرچەندە كە ئیمە پیمان وا بوو تۆ تەنھا ھاوپی پاڤیل
پاڤلوفیچیت و رەنگە ھەر وەكوو ئەو بیت، بەلام تۆ بەتەواوی
جیاوازیت، چونكە ئەو ھەر خەریکی فشەکردنە. بەراستی من
گەلیك خۆشحالم كە تۆ ھاتیت... ئەویش تەنھا لەبەر یەك
شت..."

ئەمەي وت و بە چاویکی مانادارەو ھە لە فیلچانیۆفی روانی،
لەو روانینانەي كار لە دل و بیري پیاو دەكەن، پاشان یەكسەر
خۆی گەیانە لای ماری نیکیتیشنا.

یەكێك لە ھاوپی كچەكان، كە فیلچانیۆف پێشتر زۆر
بەدەگمەنیش بەرچاوی نەكەوتبوو، كچێك كە تاقە وشەيەكیش
چیە لەگەڵیدا نەوتبوو، وتی، "ئەم ئیوارەي یاری پەندبازی
دەكەین."

پاشان ھەر ئەو كچە بەھيواشى چرپاندى بە گويى
قيلچانينوفدا، وتى، "ئەوان ھەموويان بەتەمان پاقىل پاقلۇقيچ
بكەن بە گالتەجار، بە ھەمان شيۋە توش دەبىت بەدلىيايىيەۋە
بەشدار ببىت لەو بەزمەدا."

يەككى تر لە كيژەكان، كە كيژىكى پرچخورمايى بوو،
پوخسارى بە ھۆى راكەراكى زۆرى لەبەر تيشكى خۆر شل*
ببوو، خوا خۆى نەبىت، كەس نازانىت چۆن لەپر خۆى فرى
دايە ناو قسەكانەۋە، تا ئەو ساتەش، قىلچانينوف چاۋى پىي
نەكەوتبوو، بە دەنگىكى ھاورپىيانەۋە وتى، "بەراستى زۆر باش
بوو كە ئىۋە ھاتن، ھەموومان زۆر جازز ببووين."

بىئوقرەيىيەكەى پاقىل پاقلۇقيچ، سات لە دواى سات زياتر
و زياتر دەبوو. لەناو باخەكەدا قىلچانينوف ھاورپىيەتيەكەى
لەگەل نادىادا پتەوتر كىردبوو، نادىاش چىي تر لە ژىرەۋە
تەماشاي قىلچانينوفى نەدەكرد، ھەر ۋەك لە پىشتىدا
ۋاى دەكرد. پىدەچوو چىي تر بە چاۋىكى لۆمەكەرانەۋە
لە قىلچانينوف نەروانىت، بەلكوو بە پرويدا پىدەكەنى و لە
خۆشىدا بە قونەقون دەپۋىي، دەيزرىكاند، تەنانەت دوو دانە
جارىش بەتوندى دەستەكانى قىلچانينوفى گرت، لەرادەبەدەر
دلخۆش بوو، نادىا بەردەوام بوو لەۋەى چىي تر كەمترىن
سەرنجىكى بىبايەخىش چىيە، بە پاقىل پاقلۇقيچى نەدات، ۋا
ھەلسوكەوتى دەكرد، كە ئەسلەن ئاگاي لەۋە نىيە كە پاقىل
پاقلۇقيچ لەو شويىنەدا بوونى ھەيە ياخود نا. قىلچانينوف
يەكسەر ھەستى كرد كە بى ھىچ گومانىك پىلاننىك لە دژى
پاقىل پاقلۇقيچ دانراۋە.

* شل: سوورى كالى پتوك پتوك؛ بەلەكى سووروسپى.

نادیا و دهستهیهک له کچهکانی تر څیلچانیڼوڅیان برده لایه که وه، ئه مه له کاتیڅدا که دهستهیهکی تر له کچهکانی تر پاڅیل پاڅلوڅیچیان به پاساوی جوړاوجوړ هه لفریواند و به ره و ئاراستهیهکی جیاوازتریان برد، به لام پاڅیل پاڅلوڅیچ هه رچوڼیک بیټ، خوئی له دهستیان قوتار کرد و به هه رچی خیرایی خوئی هه یه، رای کرد بو لای ئه وان - بو لای څیلچانیڼوڅ و نادیا، کتوپر سهره رووتاوه که ی خسته نیوانیانه وه و به کونجکاوییه کی ته و او وه گوئی بو قسه کانیاں شل کرد، تا بزانیټ چی ده لټین. چیی تر نه یده توانی به سهر خویدا زال بیټ، ساویلکه یییه که ی و هه لسوکه و ته کانی گه یشتبو وه ئاستیک، که هه ندیک جار به ته و او ی جیگه ی سهرنج بوو. پاڅیل پاڅلوڅیچ هه رچه ند زیاد له جاریک ته قه ل لای ئه وه ی دا یه ک جاری تریش سهرنجی څیلچانیڼوڅ به لای کاترینا فیدو سیڅنا رابکیڅیټ، به لام بیسوود بوو. هه نووکه کاتریناش پهی به وه بردبوو، که څیلچانیڼوڅ له بهر خاتری ئه و نه هاتو وه، به لکوو زیاتر دلی به نادیا ده کریته وه، به لام هه سته کانی، هه ر وه ک هه موو کاته کانی تر، پر بوو له جوانی، سهرشار بوو له شادی. پیده چوو زوړ به ساده یی ته نها دلی به ئه وه خوښ بیټ، که شان به شان له نیوانیاڼدا ری ده کات، هه روه ها گوئی له و قسانه ده گریټ، که میوانه نوییه که یان ده یان لټیټ، ئه و داماو ه هیڼده که سیکی قسه زانیښ نه بوو بتوانیټ به زیره کیی خوئی به شداریی گفتوگو که شیان بکات.

څیلچانیڼوڅ به دهنگیکی نزم به نادیای وت، "کاترینای خوشکت چه ند کچیکی خوینشیرین و له به رد لانه!"

ناديا بە جۇشوخۇشەوۋە ۋەلامى دايەوۋە، "كاتيا! ھېچ كەسنىڭ ھېندەي ئەۋ مېھرەبان نىيە. ئەۋ ۋىنەي فرىشتەيە بۇ ھەموومان. لە خۇشەۋىستىدا دەيپەرستم."

دوچار لە كاتژمىر پىنجدا خوانى شيوان دانرا، ئاشكرا بوو كە خوانەكە سادە ۋ ئاسايى نەبوو، بەلكوۋ لەبەر خاترى ميوانەكان پارەيەكى باشيان بۇ خوانەكە بەخەرچ دابوو. لەسەر مېزەكە جگە لەۋ خۇراكە ئاسايىيەي بە شيۋەيەكى باۋ پۇژانە دەخورىت، دوۋسى جۇر خۇراكى تىرىش دانرابوو، يەككى لەۋ جۇرە خواردانە ھېندە سەير بوو، كە كەسيان تەنانەت نەيدەتوانى ناۋىكى بۇ بدۆزىتەۋە. جگە لەۋ مەيىە ئاسايىيەي پۇژانە دەيانخواردەۋە، بوتلىك شەرابى تۆكەيىش* لەسەر مېزەكە دانرابوو، شتىكى ئاشكرا بوو كە لەبەر دلى ميوانەكان كىردىرابوو لە كۆتايىي خوانەكەشدا، كە نەدەزانرا بە چ ھۆكارىك، شەمپانىشيان ھىنا. زاخلىبىنى پىر پەرداخىكى زۇر گەۋرەي ھەلگرتوو، بە شيۋەيەكى زۇر نائاسايى سەرمەست بىوو، ئامادە بوو بە ھەرشتىك كە لە زارى قىلچانينۇف بىتە دەرى، بە كامى دلى خۇي پىيكەنىت.

لە كۆتايىدا پاڭىل پاڭلۇقىچ جەۋى خۇي لەدەست دا. ھەستى چاولىكەرى لەناكاۋ ۋاي لى كرد ئەمىش بە ھەمان شيۋە دەست بىكات بە نوكتەكردن، لەۋسەرى مېزەكەۋە، لەۋ شۋىنەدا كە لەتەنىشت خاتوو زاخلىبىنىيەۋە دانىشتىبوو، لەناكاۋ قاقاي پىكەنىنىكى بەرز لەلەين كچە خوينشىرىنەكانەۋە بەرز بۆۋە.

* تۆكەي: جۇرە تىرىيەكى شىرىنى دەنكزلە دەكرىت بە شەراب، لە ناۋچەي تۆكەي لە ھەنگاريا دەپۇيت شەرابەكەشى شەرابىكى شىرىنە ۋ ھەر لەم جۇرە تىرىيە دروست دەكرىت.

چوار بۆ پینچ کچ لە کچەکانی زاخلیبین بەیەکەو ھاواریان کرد، ”بابە، بابە، پاڤیل پاڤلۆڤیچیش بە ھەمان شیوە نوکتەییەکی کرد! ئەو دەلێت کە ئیمە خاتوونگەلیکین دلی ھەمووان خاپوور دەکەین...”

زاخلیبینی پیر بەھیمنییەو، لە کاتی کدا بەزەردەخەنەو ڕووی کردبوو پاڤیل پاڤلۆڤیچ وەک ئەوێ پشگیری بکات و خۆی ئامادە بکات بۆ نوکتەکە پاڤیل پاڤلۆڤیچ، وەلامی دایەو، ”ئێ، ئێ! کەواتە ئەویش بە ھەمان شیوە دەزانیت نوکتە بکات! پیم بلین بزانی نوکتەکە چی بوو؟”

”ئەو وتی کە ”ئیمە خاتوونگەلیکین، دلی ھەمووان خاپوور دەکەین.“

”بە-بەلێ، زۆر باشە، ئەو دواتر؟“

پیرەپیاو لە هیچ تێنەگەشت، بەلام لەگەڵ ئەو شدا، زیاتر زەردەخەنەو دەکرد و ھەر چاوەروانیشت بوو.

”ئۆووی بابە لەدەست تۆ، چەند مەوۆڤکی ماندوو کە ریت! بۆچی تێناگەیت، یەکەم خاتوون پاشان خاپوور؛ ئێ خاتوون لەسەر کیشی خاپوور، خاتوونەکان، ئەوانەن کە ھەمووان خاپوور دەکەن...”

پیرە پیاو بەسەرسامی و بە دەنگێکی لەسەر خۆ وتی، ”ئە- ھا! ئمممم، بەلێ، ھیوادارم جاری داھاتوو نوکتەییەکی بەھێزتر بکات!“

پاشان پیرەپیاو کە وای وت، دای لە قاقای پیکەنین.

ماری نیکیتیشنا بەتەوسەو و بەدەنگێکی بەرز وتی، ”پاڤیل پاڤلۆڤیچ، ناکریت لە یەک کاتدا ھەرچی بەھریە تیتدا بیت.“

پاشان ماری نیکیتیشنا قیژاندی و لەسەر کورسییەکە

بازى دا، "كورە ئەى ھاوار، فرياي بكهون! وا بزانم دېك پەريپە قورگى."

يەكسەر بوو بە ھەراوھوريا، ئەمە رېك ئەو شتە بوو، كە ماري نيكيتيشنا خوازيارى بوو. لە راستيدا پاقىل پاقلوڧىچ تەنھا پەرداخىكى پېر لە ەرهقى بەپەلە خواردبوو، ئەمەش تەنھا بۇ ئەوھى تەريقبوونەوھكەى بشارىتەوھ، بەلام ماري نيكيتيشنا كەوتبووھ سويندخواردن و جاردان، كە ئەوھى ئەو بە ھەردوو چاوى خوى بينبووى، دېكى ماسى بووھ، زور جاريش خەلكى بە ھۆى ئەوھوھ گيان لەدەست دەدەن. يەكك قىژاندى، "بكيشن بە پشتيدا!"

پيرەپياویش جەختى لەو قسەيە كردهوھ و بە دەنگى بەرز ھاواري كرد، "راست دەكات، ئەمە باشتيرين چارەسەرە!"
خۆبەخشەكان بەپەرۆشەوھ خويان ئامادە كرد بۇ ھەستان بەم كارە؛ ماري نيكيتيشنا و كچە قژخورمايىپەكە "كە ئەویش بانگەشت كرابوو بۇ خواردنى نانى شيوان،" دواجار خودى دايەش، كە بە شيوھيەكى سامناك زەندەقى چووبوو، ھەمووان دەيانويست بكيشن بە پشتى پاقىل پاقلوڧىچدا. پاقىل پاقلوڧىچ بەپەلە خوى لە مېزەكە دوور خستەوھ، ھەولى دا خوى لەدەستيان قوتار بكات بۇ ماوھى يەك خولەكى تەواو ھەولى ئەوھى لەگەلدا دان، تا تتيان بگەيەنيت كە ھۆكاري كۆكەكەى بە ھۆى ئەوھوھ بووھ، كە زور بەپەلە ەرهقەكەى خواردوۋتەوھ و ئەمەش بۆتە ھۆكاري كۆكەكەى و بەم زووانەش ئەگەر وازى لى بهينن، كۆكەكەى خۆبەخۇ كۆتايى ديت، ئيتىر ھەمووان بۆيان دەر كەوت، كە ھەموو ئەمانە فيل و مەكربازيى ماري نيكيتيشنا بووھ.

“بەراستی کچیکی مەکر بازیت...!”

خاتوو زاخلیبینین ویستی ئەم قسەیه بە شیۆهیهکی سەر زەنشتکەرانی بە ماری نیکیتیشنا بلێت، بەلام نەیتوانی قسەکانی تەواو بکات، لەپەر بە شیۆهیهکی شیتانە دای لە قاقای پیکەنین، کە زۆر بە دەگمەنیش نەبووایە، ھەرگیز بەو شیۆهیه پیتەدەکەنی، ئەم پیکەنینە، بە جۆریک لە جۆرەکان، بەتەواوی ھەستی ورووژاندبوو.

دوای نانی شیوان، ھەموویان بۆ قاوەخواردنەوێ چوونە بەلگۆنییەکە. زاخلیبینینی پیر لە کاتیکیدا بەو پەری دڵخۆشییەوێ لەناو باخەکەیدا دەپوانی بەھیمی دلی چووبوو بە جوانییی سڕوشتدا، بەھیمی وتی، “ئەم پۆژانەیدا کە ھەمانە، چەند جوان و دڵگیرن، تەنھا ئەگەر کەمێک بارانیش ببارییایە، ئەوا زۆر دڵگیرتر دەبوو.”

لە کاتیکیدا ھەستا و دەویست بچیتە دەرەوێ، بە شیۆهیهکی ھاوڕێیانە بەھیواشی دەستیکی کیشا بە شانی پاقیل پاقلۆقیچدا و ئەمەشی خستە سەر قسەکانی، “جەوی خۆتان وەر بگرن و شادی بکەن، هیوای کاتیکی خۆشتان بۆ دەخوایم، لەپەنای خودادا بن! ھەر وەھا تۆش، پاقیل پاقلۆقیچ، بە ھەمان شیۆه، ئارەزووی کاتیکی خۆشت بۆ دەخوایم.”

کاتیکی سەرلەنوێ ھەمووان جاریکی تر چوونەوێ دەرەوێ بۆ ناو باخەکە، کتوپر پاقیل پاقلۆقیچ بەھەلەداوان بەرەو لای قیلچانینۆف غاری دا و قۆلی گرت و بیئارامانە بەھیواشی چرپاندی، “دەقەیکە رابووستە!”

پاشان ھەردووکیان چوونە پەنایەکی چۆلەوێ و پاقیل پاقلۆقیچ بەلەپەتیۆ، بەو پەری تووپیییەوێ، لە کاتیکیدا قۆلی

فيلچانينوفى به توندى گرتبوو، چرپاندى، "نه خير، ئەم جارەيان دەبييت بمبووريت، نه خير، ئەم جارەيان ھەرگيز كۆل نادم..."
فيلچانينوف، كه له سەرساميدا چاوەكانى ئەبلەق ببوون، پرسى، "چى؟ چى؟"

پاڤىل پاڤلوفىچ بى ئەوەى بتوانيت ھىچ قسەيەك بکات، چاوى برىبووھە فيلچانينوف، ليۆەكانى دەلەرزىن، بەتوورەيىيەوھ زەردەخەنەى دەکرد.

له دوورەوھە دەنگى ھاوارکردنى بيئوقرانەى كچەكانيان ھاتە بەرگوئى، كه ھاواريان دەکرد، "بۆ كۆى رۆشتن؟ لەكوئىن؟ ھەموو شتيك ئامادەيە!"

فيلچانينوف شانەكانى ھەلەكەند و گەرايەوھ بۆ لای دەستەكە. پاڤىل پاڤلوفىچيش بە ھەمان شيۆە بەدواى فيلچانينوفدا راي کرد.

مارى نيکيتيشنا بە فيلچانينوفى وت، "گرىو دەكەم داواى دەسەسرى لى کردوویت، جارەكەى تريش لەبىرى چووبوو دەسەسر لەگەل خۆى ھەلبگریت."

كچى پينجەمى زاخليبىنين خۆى فرى دايە ناو مەسەلەكەوھ و وتى، "ھەميشە لەبىرى دەچيت لەگەل خۆيدا ھەلى بگریت!"
ھەندىك دەنگ ھاواريان لى بەرزبووھە، "دەسەسرەكەى لەبىر چووھ، پاڤىل پاڤلوفىچ دەسەسرەكەى لەبىر چووھ، دايە، پاڤىل پاڤلوفىچ دەسەسرە گىرفانيەكەى لەبىر چووھ، دايە، پاڤىل پاڤلوفىچ ديسانەوھ تووشى ھەلامەت بۆتەوھ!"

خاتوو زاخليبىنين بە دەنگىكى ھيواش و ميوزىكى وتى، "ئەى باشە بۆچى زووتر قسەى نەکرد! چيە پاڤىل پاڤلوفىچ، ئەلى شەرم دەكەيت! ھىچ شتيك وەك سەرمابوون ترسناك

نییە، ناكریت پشتگوى بخريت، بەلام خەمت نەبیت ھەر ئیستا دەسەسپرێكت بۆ ئەنێرم.

كاتێك ویستی بروات و دەسەسپرەكە بەینیت، گەلیك خوشحال بوو بەو ھەى بیانوویەكى دەست كەوتوو تا بگەریتەو ھە بۆ مالهو ھە، بەدەم رێگەو ھە ئەمەشى بۆ قسەكانى زیاد كرد، "باشە مەسەلە چییە ھەمیشە تووشى ھەلامەت دەبیت؟"

پاڤیل پاڤلۆڤیچ ھاواری كرد بەشوین خاتوو زاخلیبینیدا، "دوو دانە دەسەسپریم پییە، ھەروەھا ھەلامەتیشم نییە!"

بەلام پێدەچوو خاتوون گویى لى نەبووینت، دواى تۆزیک، لە کاتێكدا پاڤیل پاڤلۆڤیچ بەھیواشی خۆى گەیاندهو ھە ئەوانى تر، ھەولێ ئەدا خۆى لە ڤیلچانینۆڤ و نادیا زیاتر نزیک بکاتەو ھە، خزمەتکارێكى ئافرەتیش بە ھەلەداوان و ھەناسەبركى خۆى گەیاندى و لەگەل خوشیدا دەسەسپرەكەى بۆ ھێناوو. كچەكان لە ھەموو لایەكەو ھاواریان كرد، "پەندبازى، گەمەى پەندبازى!"

و ھەك ئەو ھەى چاو ھەروانى ڕوودانى شتیكى سەرسووڕھێنەر بن لە گەمەى پەندبازى.

جێگەى ھەكى گونجاویان دۆزییەو ھە لەسەر كورسییەكانیان لێى دانیشن، یەكەم كەس ماری نیکیتیشنا دەستنیشان كرا بۆ ئەو ھەى پەندەكان ھەلبەینیت، بۆیە داویان لى كرد تا پێى بكریت، لە دەستەكە دوور بکەوێتەو ھە و گویش نەگریت، لە ئامادەنەبوونی ماریدا پەندیکیان ھەلبژارد و ھەروەھا وشەكانیشیان لەنیوان خۆیاندا دا بەش كرد.

ماری نیکیتیشنا گەرايەو ھە و یەكسەر پەندەكەشى ھەلھێنا. پەندەكەش ئەمە بوو، "كارى نیو ھەناچل، نەکردنى باشتەر."

له دواى مارى نيكييتشنا، نۆرهى ئەو لاوه قژبژە بوو
كه چاويلكه يهكى قەبەى شينى له چاودا بوو، له گەل ئەمدا
خۆپاريزى زياتريان به كار هينا - داوايان له م كرد بچيته
ژير كه پرەكه و پرووش بكاته پەرژينى باخهكه. كورەى لاو
به وپەرى پەستىيەوه، كه وا هەستى دەكرد سووك كراوه،
هەموو ئەو فەرمانانەى جيبه جى كرد كه لىيان داوا كردبوو،
وا دەر دەكهوت هەست بكات له پرووى ئەخلاقيەوه ئەتكى
نامووسيان كردهيت. كاتىك بانگيان كردهوه، نهيتوانى هىچ
هەلبهيتت، به وردى چاوى برىبووه ياريزانهكان، زياتر له دوو
جار گوئى لهو شتانه گرت، كه ئەوان پىيان وت، كاتىكى زورى
به بيركردنهوهوه تىپه راند، زۆر پەست بوو، چونكه هىچى
نه زانى. ئەوانيش تهريقيان كردهوه.

پەندەكه ئەمە بوو، "نوێژكردن بۆ خودا و خزمەتكردنى
تزار هىچيان بى پاداشت نابيت."

كورى لاو له كاتىكدا دهگهرايهوه بۆ شوينهكهى خۆى،
گەليك توورە بوو، به رق و توورەيىيەوه قىراندى، "به راستى
پەنديكى هىچوپوچ بوو!"

هەنديك دەنگ هاواريان كرد، "ئاه ئەمە چەند بىزاركەرە!"
فيلچانينتوفيش نۆرهى هات و دوور كهوتەوه، تەنانهت ئەم
زۆر زياتريش دوور كهوتەوه، به لام ئەويش هەر به هەمان
شيوە، سەرکهوتوو نهبوو له پيدانى وهلامى دروست.

دەنگىكى زياتر بەرز بوو، "ئاه ئەمە چەند بىزار كەرە!"
ناديا وتى، "زۆر باشە، ئىستا نۆرهى منە، من دەچمە
دەرەوه."

هەموويان زۆر خرۆشابوون، به جاريك هاواريان كرد،

”نەخێر، نەخێر، ڕێ بدە با پاقیل پاقڵوڤیچ بچیتە دەرەو،
نۆرە ی پاقیل پاقڵوڤیچە.“

پاقیل پاقڵوڤیچیان بەرەو لای دوورترین سووچی پەرژینی
باخە کە ڕێبەری کرد، دەبوو بە پێو پووبەرووی پەرژینە کە
رەبوەستیت، لەبەر ئەوەی تەماشای چواردەوری نەکات، کچە
قژخورماییە کە یان لەگەڵدا ناردبوو، تا چاودێری بکات. پاقیل
پاقڵوڤیچ سەرلەنوێ متمانە بەخۆبوونە وەکە ی بۆ گەرەبوو،
تا رادەیه کیش شادمانییە کەشی گەرەبوو، سووریش بوو
لەسەر ئەوەی ئەرکە کە ی بەخێرای و بەوپەری ڕیکوپیکییە وە
ئەنجام بدات، چاوی بریبوو پەرژینە کە و زاتی ئەوەی
نەدەکرد ئاوڕ بداتە وە. کچە قژخورماییە کە لە دووری بیست
هەنگاوێک لە پشت پاقیل پاقڵوڤیچە وە راوەستابوو، پاسەوانی
لی دەکرد، بەلام زیاتر لە یاریزانەکانی ترە وە نزیکتر بوو،
کە لە ژێر ساباتە کە دا بوون، بە جۆریک لە خوشحالییە وە
ئاماژە ی لەگەڵدا دەگۆرینە وە، شتیکی پوون بوو کە ھەموویان
بەوپەری شەیدایییە وە چاوەروانی پوودانی شتیکی بوون،
شتیک کە ھەمووان چاوەروانی پوودانی بوون. لەناکاو کچە
قژخورماییە کە دەستەکانی وەک ئاماژە بەرەو یاریزانەکانی
ژێر ساباتە کە جوولاند، دەستبەجی ھەمووان لە شوینی خویان
راست بوونە وە و ھێندە بەخێرای رایان کرد، خەریک بوو ملی
خویان بشکینن.

نزیکی دوانزە دانە لە کچەکان لە ترسی رانەکردنە کە ی
قێلچانی نوڤ بەسرتوخورتە وە چرپاندیان، ”رەبکە، رەبکە، دە ی
تۆش رەبکە!“

قێلچانی نوڤ، کە بەخێرای شوینیان کەوتبوو، لی پرسی،

”چی بووه؟ چی پرووی داوه؟“

”ششششش، هاوار مه که! لی بگه ری با ئه و بوخوی به پیوه لهوی بمینیتته وه و به دیار په رژینه که وه ئه بله ق بییت، ئیمه ش هه موومان تی ده ته قینین. ببینه، ئه ها، ته نانه ت ناستیاش راده کات.“

کچه قزخور ماییه که، ناستیا، به تالوکه غاری ددها، به شیوهیه که دهسته کانی راده وه شاند، وهک ئه وهی شتیکی له راده به دهر نائاسایی پرووی دابییت. دواچار هه موویان گه یشتنه لاکه ی تری باخه که، گه یشتنه ئه و شوینه ی ئه سته ی که ی لی بوو و که وتبووه کو تاییی باخه که.

کاتیکی فیلچانیووف گه یشته ئه وی، بینیی کاترینا فیدوسیئنا به توندی خه ریکی مشتومر په له گه ل ئه وانی تردها، به تاییه تی له گه ل نادیا و ماری نیکیتیشنا.

نادیا له کاتیکیا ماچی کاترینای ده کرد، وتی، ”کاتیا گیان، نازیزه کهم، تکایه توور په مه به!“

”زور باشه، هیچ به دایک نالییم، به لام من ده پرۆم، له بهر ئه وهی ئه مه کاریکی زور ناشاییسته یه له گه ل ئه و پیاوهی ده کهن. ئه بییت ئیستا ئه و پیاوه داماره له لای په رژینه که هه ست به چی بکات!“

کاتیکی وای وت، لییان جیا بووه و رۆیشت، هه ر به راستی کاتیا به زهیی پیدا ده هاته وه، به لام ئه وانی تر هه ر وهک پیشتر چۆن بوون، هه ر به و شیوهیه مانه وه، بییه زهیی و دلره ق، پاشان هه موویان به پیداکری و پرووگرژییه وه داویان له فیلچانیووف کرد، که کاتیکی پاویل پاقلوچیچ گه رایه وه، هیچ سه رنجی نه دات و وا خوی دهر بخات، وهک ئه وهی هیچ شتیکی پرووی نه دابییت.

کچه قژخورماییه که به‌شاگه‌شکه‌یییه وه هاواری کرد،
”وهرن با هه‌موومان یاری پی‌شبرکی بکه‌ین!“
نزیکه‌ی چاره‌که‌کاتژمیریکی پی‌چوو، تا پاڤیل پاڤلۆڤیچ
جاریکی تر خۆی گه‌یاند وه به‌کۆمه‌له‌که. گومانی تیدا نه‌بوو،
که دوو له‌سه‌ر سیی ئه‌و کاته رووبه‌رووی په‌رژینه‌که به‌پێوه،
وه‌ک بت وه‌ستابوو. یارییه‌که له‌وپه‌ری جموجوولدا بوو، هه‌موو
شتیک به‌باشی تیده‌په‌ری. هه‌مووان به‌وپه‌ری که‌یفخۆشییه‌وه
ده‌یانقیزاند.

پاڤیل پاڤلۆڤیچ له‌توو‌په‌یدا ئاگری لی ده‌باری، هه‌ر که
گه‌یشه‌جی، ده‌سته‌جی خۆی گه‌یاند له‌ای ڤیلچانینۆڤ و
سه‌رله‌نوی قۆلی راکیشا، وتی، ”نیوده‌قه به‌یارمه‌تیت!“
”ئه‌ی هاوار... دیسانه‌وه به‌م نیوده‌قانه‌ چیت له‌گیانی من
ده‌ویت!“

جاریکی تریش له‌پشتیه‌وه هاواریان کرد، ”دیسانه‌وه داوای
ده‌سه‌سر ده‌کات!“

پاڤیل پاڤلۆڤیچ، که له‌توو‌په‌یدا دانه‌جیره‌ی پی که‌وتبوو،
وتی، ”هه‌بیّت و نه‌بیّت، ئه‌مه‌ی ئه‌مجاره ئیشی جه‌نابت بووه،
هه‌موو ئه‌مانه له‌ژیر سه‌ری تۆدایه...“

ڤیلچانینۆڤ خیرا په‌رییه ناو قسه‌کانیه‌وه و زۆر به‌هیمنی
ئامۆژگاری کرد و داوای لی کرد ئاسایی هه‌لسوکه‌وت بکات و
توو‌په‌ نه‌بیّت، ئه‌گینا ئه‌وان زیاتر سه‌ر ده‌خه‌نه سه‌ری. ”ئه‌وان
بۆیه سه‌ر ده‌خه‌نه سه‌رت، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌کاتی‌کدا ئه‌وان
هه‌موویان جه‌وی خۆیان وه‌ر گرتوووه و شادی ده‌که‌ن، که‌چی
جه‌نابیشته‌ ده‌موچاوت ترشاندوووه به‌سه‌ر یه‌کدا!“ ئه‌وه‌ی بووه
مایه‌ی سه‌رسامیی ڤیلچانینۆڤ، ئه‌وه بوو که ئامۆژگارییه‌کانی

به شیوه‌یه‌کی زور کاریگر کاری له پاڤیل پاڤلوقیچ کرد،
یه‌کسەر توورپه‌بوونه‌که‌ی دامرکایه‌وه، له راستیدا به هه‌ستیکی
تۆبه‌کارانه و په‌شیمانانه‌وه، وه‌ک ئه‌وه‌ی هه‌ست به خه‌تا
بکات، سه‌رله‌نوی خۆی له‌گه‌ل کۆمه‌له‌که‌دا یه‌ک خسته‌وه و
ملکه‌چانه به‌شداری یارییه‌که‌ی کرد. دوا‌ی ئه‌وه‌ی ماوه‌یه‌ک
به‌ته‌نیا به‌جیان هه‌شتبوو، بۆ ئه‌وه‌ی حه‌قی بۆ بکه‌نه‌وه،
کچه‌کان به‌نه‌رمونیانی له‌گه‌لیدا جوولانه‌وه، به‌ شیوه‌یه‌ک
یارییان له‌گه‌لدا ده‌کرد، هه‌ر وه‌ک ئه‌وانی دیکه، به‌بی جیاوازی،
پیش ئه‌وه‌ی نیوکاتژمیریک تیپه‌ر بییت، سه‌رله‌نوی رۆحیکی
نویی هاته‌وه به‌به‌ردا و شادیی بۆ گه‌رایه‌وه. له‌ ته‌واوی
یارییه‌که‌دا ئه‌گه‌ر بیویستایه‌یه‌کیک هه‌لبیژیریت و بیکات به
هاوبه‌شی خۆی، ئه‌وه هه‌میشه کچه‌ قژخورماییه‌ غه‌یانه‌که‌ی
هه‌لده‌بژارد، یاخود یه‌کیک له‌ کچه‌کانی زاخلیبینینی هه‌لده‌بژارد.
به‌لام ئه‌وه‌ی که هه‌شتاش له‌ هه‌موو شتیک زیاتر ڤیلچانی‌نۆڤی
حه‌په‌ساندبوو، تیبینیی ئه‌وه‌ی کرد، که پاڤیل پاڤلوقیچ زاتی
ئه‌وه‌ی نه‌ده‌کرد قسه‌ له‌گه‌ل نادیا‌دا بکات، له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی
به‌رده‌وام به‌ ده‌وروخولیشیدا‌ده‌هات و ده‌چوو. هه‌رچۆنیک
بییت، پیده‌چوو پاڤیل پاڤلوقیچ خۆی ئه‌وه‌ی قبول بوو‌بییت، که
ئاوا له‌لایه‌ن نادیا‌وه پشتگۆی خراوه و به‌ چاویکی سووکیش
لیی ده‌روانییت، ئه‌میش وا په‌فتاری ده‌کرد، وه‌ک ئه‌وه‌ی شته‌که
زۆر سروشتیه‌ و ئه‌سله‌ن کیشه‌ش نییه‌! به‌لام له‌ کۆتایی
یارییه‌که‌دا، به‌زمیکی تریشیان به‌سه‌ریدا هینا.

یارییه‌که‌ یاری چاوشارکی بوو. به‌لام هه‌رچۆنیک بییت،
ئه‌و که‌سه‌ی خۆی حه‌شار ده‌دا، رینگه‌پیدراو بوو شوینه‌که‌ی
خۆی بگۆریت و له‌ هه‌رشوینیکی باخه‌که‌ پنی خوش بووایه،

دەیتوانی خۆی تیدا ھەشار بەدات. لە کاتیکیدا پاقیل پاقلوڤیچ
لەناو بیئەلانیکی چردا بەباشی خۆی شاردبوو، کەچی
لەپەر بیرۆکەیی ئەو ھات بە خەیاڵیدا، کە لەو بیئەلانیە بێتە
دەرەو و بەرەو ناو خانوو کە تینی بتهقینیت. دەنگی ئەو
بەرز بوو، کە بینراو، بەلام بەدزییەو و بەخیرایی بە
پلیکانەکاندا سەر کەوتە سەرەو بۆ نھۆمی یەکەم، شوینیکی
لەتەنیشت بۆفیئەکەو پێ دەزانی، کە دەیتوانی لەویدا خۆی
ھەشار بەدات. بەلام کچە قژخورمایییە کە شوینی کەوتبوو،
بەدزییەو لەسەر نووکی پەنجە چوو بەردەم دەرگا کە و
بەھیواشی دەرگا کە لەسەر کلیل دا. دەستبەجی ھەموویان
دەستیان لە یاریکردن ھەلگرت، ھەر وەک پێشتریش وایان
کرد، پاشان ھەموویان رایان کرد بۆ ئەو لایە تری باخە کە،
کە ئەستێلە کە لێ بوو و دەرکەوتە ئەوسەری باخە کەو. دە
خولەک دواتر، پاقیل پاقلوڤیچ بۆی دەر کەوت کە هیچکەس
بە شوینیدا ناگەریت. بەدزییەو لە پەنجەرە کەو تەماشایەکی
دەرەو ھەی کرد، بەلام چاوی بە کەس نەکەوت. نەیشیدەویرا
بانگ لە کەس بکات، چونکە لەو دەرگا دایک و باوک لە
خەو رابن؛ خزمەتکارەکانیش بەتوندی لییان قەدەغە کرابوو
کە بە ھیچ شیوہیەک وەلامی بانگکردنەکانی پاقیل پاقلوڤیچ
بدەنەو، یاخود بچن بۆ لای. ئەگەر کاترینا فیدۆسیقنای لێ
بوايە، پێدەچوو دەرگا کە لێ بکردایەتەو، بەلام ئەو کاتە
گەرانبوو ئەو بۆ ژوورە کە خۆی و لەسەر جیگە کە پراکشابوو
تا سەر خەویک بشکینیت، بەلام بە شیوہیەکی زۆر نائاسایی لە
قوولاییی خەودا پۆ چووبوو. بەم شیوہیە بۆ ماوہی یەک دانە
کاتژمیری رێک لەویدا ھەپس بوو.

پاشان وردەوردە كچەكان دوو-دوو و سى-سى دەر
دەكەۋتن و وەك ئەۋەى بەرىكەۋت بەو شوئەدا تىپەر
بووبىتن، دەيانوت، ”پاڭىل پاڭلۇڭىچ بۇچى نايەيتە دەرەۋە بۇ
لامان؟ ئۇيى، ۋەرە جەۋىكى زۇر خوشمان دەيتت! بەتەماين
شانۇ بکەين. ئەلىكسى ئىفانۇڭىچ بەتەمايە رۇلى پالەۋانى لاو
بىيىتت.“

هەندىكى تر كە لەۋىۋە تىپەر دەبوون، دەيانوت، ”پاڭىل
پاڭلۇڭىچ، بۇچى نايەيت بەشداريمان لەگەل بکەيت، تۇ تەنھا
كەسيت هەمىشە لەپر خۇت ون دەكەيت!“

”دېسانەۋە كىيە كە هەمىشە لەپر خۇى ون دەكات؟“

كتوپر گويىان لەم قسەيەى خاتوو زاخلىيىنين بوو، هئىندە
نەدەبوو لە خەۋ ھەستابوو، دەيوست بچىتە ناۋ باخەكە بۇ
ئەۋەى خەۋ بەرى بدات و تەماشاي يارىکردنى مندالەكان
بكات، ھەتا چاييەكە دەم دەكىشىت و ئامادە دەيتت.

”تەماشاي ئىرە بکەن، پاڭىل پاڭلۇڭىچ لىرەيە!“

كچەكان واين بە خاتوو زاخلىيىنين وت، پەنجەيان ئاراستەى
پەنجەرەكە كىردبوو، كە پوخسارى زەردەھلەگەپاۋ و توۋپەى
پاڭىل پاڭلۇڭىچ دەبىنرا، كە بە زەردەخەنەيەكى خواروخچەۋە
لە دەرەۋەى دەروانى.

دايە لە كاتىكدا لە سەرساميدا سەرى پادەۋەشانى، وتى،
”باشە پىم نالىيت چ خوشىيەك لەۋەدايە، كە لەۋىدا بۇخۇت
بەتەنيا دانىشىت، لە كاتىكدا ھەموۋان خەرىكى شادىکردن و
رەۋاردىن!“

لەۋ ماۋەيەى تىپەرى، قىلچانىنۇڭ شەرەفمەند بوو بە
بەدەستەيتانى مەمانەى ناديا، نادياش دەرەتەى ئەۋەى بۇ

رەخسا، تا ئیلچانینۆڤ لەو تیبگە یەنیت کە مەبەستی لەو چى بوو کە وتبووی "لەبەر شتیک خۆشحال بوو، کە ھاتوو بۆ لایان." گفتوگۆکە یان لە ڕێگە یەکی چەپەک، لەناو باخە کە دا ئەنجام دا. ماری نیکیتیشنا ھەر بە ئەنقەست ئیلچانینۆڤى بانگ کردبوو بۆ لای نادیا، کاتیک بینبووی خەریکە لە یاریکردن بەتەواوی جاپز دەبیت، ھەر بۆیە لەو ڕێگە چەپەکە لەگەڵ نادیا دا بەتەنیا جیی ھیشتبوون.

نادیا بەو پەری بویری و زمانلووسیەو، بەخیرایی وتی، "زۆر بەتەواوی لەو دایا بووم، کە تۆ ھێندە ھاوڕێیەکی گیانی بەگیانی پاقیل پاقلۆڤیچ نیت، بەو شیوەیە نەبوو کە ئەو خۆی پیو فەش دەکردەو. من لەو برۆایە دام کە ئیو تەنھا کەس بن، کە بتوانم پشستی پی ببەستم و داوی خزمەتیکى مەزنتان لی بکەم، کە بتوانن بۆم بەجی بهینن." سندوڤچەکەى لە گیرفانی دەر ھینا. "من بەو پەری سوپاسگوزاری و ڕیزەو داواتان لی دەکەم راستەوخۆ ئەمە بگەرێننەو بۆ پاقیل پاقلۆڤیچ، چونکە ھەتا لە ژیاندا بم، ڕەنگە جاریکی تر قسەى لەگەڵدا نەکەمەو. ئەتوانیت لە زمانى منەو پی ڕابگە یەنیت، کە ھەرگیز جاریکی تر بویری ئەو نەداتە بەر خۆی دیاری و شتم بۆ بهینیت. ئەو ھى تریش کە دەمینیتەو، ھەول ئەدەم لە ڕێگەى کەسانی ترەو پی بگە یەنم. ئایا ئەتوانن گەرەیی بنوینن و ئەو داوایە لی خواستن بۆم جیبەجی بکەن؟"

ئیلچانینۆڤ خەریک بوو ھاوار بکات، دەستەکانى دوور خستەو، وتی، "بیکە بە خاتری خوا، داوی شتی وام لی مەکە!"

"چی؟ داوات لی نەکەم؟"

نادیا بە شیوەیەکی لەرا دەبەدەر تووشی سەر سوورمان

بوو له په تکرږنه وه کهى فيلچاښوؤف و چاوه کانى زهق زهق
بريښووه ناو چاوانى به شيوهيه ک دلى پر بېوو، که قسه کهى
کرد، دهنگى له رزهى تى که وتېوو، له ودها بوو بدات له پرمه
گريان.

فيلچاښوؤف دهستى کرد به پيکه نين، پاشان وتى، "مه به ستم
ئوه نيه... پيوسته زوريش خوشحال بم... به لام راستيه کهى،
خوشم هه نديک حساب و کتابم له گه ليدا هيه، دهبيت له گه ليدا
يه کلايى بکه مه وه..."

ناديا خيرا په پريه ناو قسه کانيه وه و به به سوزى وتى،
"دهمزانى ئوه هاوړيى ئه و نين و ئه ویش دروى ده کرد!
با بيت بلیم، هه رگيز شووى پى ناکه م، هه رگيز! به لام له وه
تيناکه م چوون توانيو يه تى پرکيشيى ئه وه بکات... ته نها پيوسته
له سهرت ئه و دياريه قيزه ونه ی بؤ بگيرپته وه، خو ئه گهر وا
نه که يت، ئيتر نازانم دهبيت چى بکه م؟ من زور مه به ستمه، زور
مه به ستمه به تايبه تى هه ر ئه مړو ئه و دياريه ی بؤ بگيرپته وه،
رېک له هه مان ئه و رږڅه ی به ناچارى لیم وهر گرتووه، هه ر
له هه مان رږڅدا بوى بگيرپته وه. په نکه به م شيوهيه هه رچيى
هيوايه ک له سهر من بنياتى ناوه، هه مووى خاپوور ببيت، ئه گهر
پرکيشيى ئه وه شى کرد له لای بابم سکا لام له دهست بکات،
ئوه ئه و کاته ده زانيت چيى به سهر دینم."

کتوپر له و کاته دا له پشت بيشه لانه کانه وه ئه و کوږه لاوه
سهرى دهر هينا، که چاويلکه قه به شينه کهى له چاودا بوو.
به کينه وه چاوى برييه ناو چاوى فيلچاښوؤف و که رترپانه
وتى، "ئوه ئه رکی جه نابته، که بازنه کهى بؤ بگيرپته وه. ئه گهر
ته نها له بهر ريزگرتن له مافه کانى ئافره تيش بووه، دهبيت ئه و

کارە بکەن، ھەلبەت ئەگەر توانای ئەو تان ھەبیت کە بتوانن بەپراو پری لەم شتە تێگەن...”

بەلام پێش ئەو ھەرفەتە ئەو ھەبیت قسەکانی تەواو بکات، نادیا بەتوندی پری کرد بە قۆلیدا و ئەو ھەندەیی لە توانیدا بوو، لە قیلچانینۆفی دوور خستەو. پاشان ھاواری کرد، “ئەو ھاوار، چەند بیئەقلیت تۆ پریدپۆسیلۆف! لێرە برۆ، لێرە برۆ، لێرە برۆ و جاریکی تر پرکیشیی ئەو نەکەیت بەدزییەو ھەو گۆی بگریت، پیم و تەوویت لێرە دوور بکەوێتەو!...”

نادیا کە وای وت، پێیە بچووکەکانی بەتوورەییەو ھەو کوتی بە ھەردەکەدا، کاتیکیش کورە لاو ھەو بەخشپەیی خۆی کردەو بەناو بیئەلانی ھەو، نادیا ھیشتا ھەر بەناو رینگە چەپەکەدا دەھات و دەچوو، ھەر سەرەو خواری بوو، چاوەکانی دەردەوشانەو و بالەکانیشی لەپێشەو لە خۆی ئالاندبوو، بە شیوہیەک، ھەو ئەو ھەو لە توورەییەو ئەسلەن ھەر بەسەر دنیا شەو نەبیت. پاشان لەناکاو لە بەردەم قیلچانینۆف خۆی قوت کردەو و وتی، “رەنگە برۆا نەکەیت کە ئەمانە چەند بیئەقل و گەژەن! رەنگە تۆ گالتەت لی بیت، بەلام بیر لەو بکەرەو، کە ئەمە چ ھەستیکی ناخۆش بە من دەبەخشیت.” قیلچانینۆف پێکەنی و وتی، “ناشیت ئەمە ئەو بیت، ھەر بەراست ئەمە ئەو نییە؟”

“بەدنیاییەو ئەو نییە، نازانم بۆ وا بیر دەکەیتەو کە ئەمە ئەو بیت!”

نادیا کە وای وت، زەردەخەنەو دەکرد و پوخساریشی وردەوردە سوور ھەلدەگەرا، پاشان ئەمەشی خستە سەر قسەکانی تری، “ئەو تەنھا ھاوپیەتی. بەلام لەو تیناگەم کە

چون ئەم جورە ھاورپيانە ھەلدەبژيريت؛ ھەموويان دەلين ئەو دەيتە سەرکردەى ئاييندە، بەلام من لەم شتانه تيناگەم... ئەليکسى ئيفانوڤيچ، من ھيچ کەسيكى تر شک نابەم کە پەناى بۆ ببەم، بۆ دواجار داخوازيه کەمت بۆ دووپات دەکەمەو، ئەتوانيت ئەم دياريه بگيرتەو؟“

”ئەى بەسەر چاو، بىمەرى، بەلنياييەو دەيگيرمەو بۆى.“

ناديا لە خوشيدا روخسارى درەوشايەو و سندوقچەکەى بۆ دريژ کرد، وتى، ”ئاه بەراستى تۆ کەسيكى بەخشندە و ميهرەبانيت! لە پاداشتى ئەم کارەتدا، تەواوى ئەم ئيوارەيه بە دلى خۆت سترانت بۆ دەچرم. پەنگە نەزانيت کە چەند بەجوانى ستران دەچرم. دەزانى ئەو کاتەى پيم وتيت حەزم لە ميوزيک نيه، ئەو تەنيا درۆيهکى بچکولانە بوو کردم. بە ھەرنرخيک بوو، دەيت جارېکى تريش سەرمان لى بدەيتەو، چەند خوشحال دەبم ئەگەر ئەو کارە بکەيتەو. ھەموو شتيکت بۆ باس دەکەم، ھەموو شتيک، ھەموو شتيک، لەبەر ئەو ھيش کە زۆر ميهرەبانن، وەک - ميهرەبان ريک وەک، ريک وەک کاتيای خوشکم ميهرەبان! شتى زياتريشت بۆ باس دەکەم.“

کاتيک پۆشتن بۆ خواردنەو ھى چاى، ريک بەو شيو ھى ھى گەفتى دابوو، دوو دانە سترانى چرى، سەربارى ئەو ھى پراھيتانيشى نەکردبوو و بەزەحمەتەو سترانەکانى چرى، بەلام بەراستى تەبەقەى دەنگى زۆر بەرز بوو، ھەستىکى خوشى بە مروڤ دەبەخشى. ئەو کاتەى ئەوان لەناو باخەکە گەرانەو و خويان کردبوو بە ژوورەو ھى، پاڤيل پاڤلوڤيچ بە ھەستەردووييهو لەسەر ميژى چاى خواردنەو ھى، کە

پیشتر سەماوەریکی گەورەیی لەسەر دانرابوو، قولپی دەدا،
بە چواردەورییدا کوپی فەخفوریی تایبەتی چینی دانرابوو،
لەگەڵ دایک و باوکەکاندا دانیشتبوو. لەو دەچوو لەسەر
بابەتییکی زۆر گرنگ لەگەڵ ئەو دوو مرۆڤە بەتەمەنەدا گفتوگۆ
بکات، چونکە دوای دوو پۆژی تر شار بەجی دەھێڵێت
و تا نۆ مانگی رێکیش ناگەرێتەو. پاقیل پاقلۆڤیچ تەنانت
بە تیلەیی چاویش سەرنجی کچەکانی نەدا، کە لە باخەکە
گەرانیوە و خۆیان کرد بە ژوورەو، زۆر بەتایبەتی خۆی لە
تەماشاکردنی قیلچانینۆف بوارد.

بە ھەمان شیوە زۆر پوون بوو کە جاری گەلەوگازندەیی
لە کەس نەبوو، تا ئەو ساتەش ھەموو شت ئاسایی و ھێمن
دەر دەکەوت.

بەلام ھەر ھێندە نادیا دەستی کرد بە سترانچرین،
یەكسەر خۆی گەیانە پیشەوە و خۆی قوت کردەو. نادیا ھەر
بەئەنقەست پرسیاریکی ئەوی وەلام نەدایەو، کە ئاراستەیی
ئەمی کردبوو. بەلام پاقیل پاقلۆڤیچ بە ھۆی ئەم کارە نادیاو
نە ھەستی بە تەریقبوونەو کرد و نە واشی لی کرد سل
بکاتەو. راستەو راست چوو لە پشت کورسییەکە نادیاو لێی
دانیشت، بە پوخسار و ھەلسوکهوتیدا وا دەر دەکەوت، کە
بلیت ئەمە شوینی خۆیەتی و لەژێر ھیچ بارودۆخێکدا ئامادە
نییە دەستبەرداری ئەو شوینە بییت بۆ ھیچ کەسیک!

کچەکان تەقربەن ھەموویان بە یەك دەنگ لە یەك کاتدا
ھاواریان کرد، ”دایە، دایە، ئەلیکسی ئیقانۆڤیچ ستران دەچریت،
ئەلیکسی ئیقانۆڤیچ دەیهوێت ستران بچریت!“
پاشان ھەموویان لە دەوری پیانۆکە خڕ بوونەو، کە

فيلچانينوف بەوپەرى بىرۋاقىتتا خۇبۇنەۋە لە بەردەم پىانۇكەدا خۇي جىگىر كىرىدۇ، نىازى بوۋ ھاۋىي لەگەل ئەۋ سىترانى كە دەچىرىت، خۇشى پىانۇكە لىيىدات. پىرەژن و پىرەپىاۋىش بەلارەلار خۇيان كىرىد بە دىۋەخانەكەدا و لەگەلىشىياندا كاترىنا فىدۇسىفناش ھات، كە لەۋى لەگەلىيان دانىشتىۋو چاىى بۇ تىدەكىرىد.

فيلچانينوف يەككى لە سىترانىكانى گلىنكاى * ھەلېژارد بۇ وتىن، كە تەقريبەن ئەمىرۇ لەلەي ھەمۋان ناسراۋ بوۋ:

خۇشەۋىستىم، ئەۋ ساتەي لىۋە ناسكەكانت دەكەيتەۋە و بەعیشۋەۋە دەۋلىتىت، بۇلەكانت لای من شىرتىرن لە گەگمى كۆترەكان **.

سىترانىكەي چىرى و تەۋاۋى ئامازەكانىشى ۋو بە نادىيا

* گلىنكا: مىخائىل ئىفانۇۋىچ گلىنكا Mikhail Ivanovich Glinka: گەۋرەئاۋازدانەرى ۋوۋسى لە سالى ۱۸۰۴ لە ئۇۋسپاسكۋىە لە ۋوسىا لەدايك بوۋە، يەكەمىن ئاۋازدانەرى ۋوسىيە، كە خەلاتى پىزلىتەنى نىۋەۋەلەتتى پى بەخىراۋە. ھەروەھا لە ۋوسىادا بە باۋكى قوتابخانەي مىۋزىكى ناسىۋنالسىت دادەنرىت. لە سالى ۱۸۵۷ لە بەرلىن-ئەلمانىا كۆچى دۋاىي كىردۋە.

** ھۇنراۋەكە: ھۇنراۋەي ھۇزانقانى پۇلەندى ئادەم مېكىفتسە، كە لە سالى ۱۸۳۴ ھۇنراۋەكانى ۋەر گىرېدراۋەتە سەر زمانى ۋوسى و ئاۋازدانەرى بەتۋاناي ۋوۋسىيىش، گلىنكا، ئاۋازەكەي بۇ دانۋە. گۇرانىيەكى بازاپىي جىاۋازى نەبىت، دۋورىش نىيە زۇر ئابروۋەرىش بىت؛ بەبى بوۋنى ئەۋ ھەستەنە، زۇر ئەستەمە بىتۋانرىت ھەست و سۆزىكى ۋەھا قوۋل دەر بىرىت، بەبى ئەۋەي گۈيگىر ھەستى توۋپەيىي بىزوۋىت. بەلام پاستگۋىي و سادەيىي كەسى گۇرانىيىژ لەۋ جۇرە دۇخانەي قوتار دەكات.

بوو، کە لەتەنیشتیەو دەنیشتبوو لە ھەرکەسیکی تر لیوھێ نزیکتەر بوو. ھەرچەندە دەنگە خۆشەکە ی جارانی نەمابوو، بەلام کە گوئیستی دەبوویت، بە دەنگیدا دەتزانى کاتى خۆى دەنگىكى زۆر ناوازهى ھەبوو، بیست سال پێشتر، ئەو کاتە ی ئێلچانینۆف ھیشتا قوتابى بوو، بەخت یاوهرى ببوو کە بۆ یەكەم جار گوئیستی ئەم سترانە بێت، لەلایەن خودى گلىنکاوە، کە لە ئیوارەخوانىكى زگورتى و کەشیکى ھونەرى و ئەدەبیدا، کە لە مالى یەكێک لە ھاوڕیکانى خودى گلىنکای ئاوازانەرەو ڕێک خرابوو. لەو ڕۆژەدا گلىنکا کە ئىجگار دلخۆشبوو، سەرچەم ئەو ئاوازانەى تايبەت بوون لای، خۆى ژەنبوو، لە نێوانیشیاندا ئەم گۆرانییەى کە ئێلچانینۆف چریبوو، بەوپەرى کامەرانییەو چریبوو. گلىنکاش بە ھەمان شێو ئەو کاتە دەنگە خۆشەکە ی جارانی نەمابوو، بەلام ئێلچانینۆف ھەمیشە ئەو کاریگەرییە قوولەى لەیاد نەدەکرد، کە ئەم گۆرانییە لەسەر دل و دەروونى بەجێ ھێشتبوو. باشتەرى گۆرانییەى ناو دیووخانەکان، ھەرچەندیکیش بە ھەرمەند بووایە، ھەرگیز نەیدەتوانى کاریگەرییەکی ھىندە قوولى لەسەر بەجێ بەیلت. لەو گۆرانییەدا قوولیی سۆز و خرۆشان بە بەردەوامى لە ھەر دێرێکیدا و لە ھەر وشە یەکیدا جار لەدوای جار بەرزتر و بەرزتر دەبوو، ھەر بە ھۆى ئەم لەپادەبەر قوولبوونەو ھەوێ، بۆ نموونە، لە ئۆپیرادا بچووکترین زیادەپۆیى لەلایەن ستران بێژەکەو، یاخود وتنى شتىكى دوور لە راستى و کردنى بچووکترین ھەلە، دەبێتە ھۆى لە دەستدانى چێژى گویگرەکانى، ھەروەھا دەبێتە ھۆى شتواندنى ئاوازهکە و ھونراوێکەش بەتەواوى بايەخى خۆى لە دەست

دهدات. ئەم گۆرانييه تا بلى ساديه، به لام له پاده به در نايابه، زۆر گرنگه ئەو كه سهى سترانه كه ده چرپيت كه سيكي راستگۆ بيت، زۆر گرنگه خاوهنى ئيلهاميكي راسته قينه بيت، خاوهنى ههست و سۆزيكي قوول و راسته قينه بيت، ياخود ههستيكي تهواو شاعيرانه له ناخيدا بيت، چونكه ئەگەر بهو شيويه نه بيت، ئەوه گۆرانييه كه حهقى خۆى پى نادريت و شكست دههينيت و رهنگه ته نانهت له گهڵ فيلچانينوڤ ئەوهى به بير هاتبوووه، كه چەند جاريك و له چەند بۆنه يە كدا له وتنى ئەم گۆرانييه دا سهركه وتنيكي باشى به دهست هيتابوو. ته قريبه ن لاساييى شيوازي گلينكاي ده كرده وه له سترانچرينه كيدا.

به لام هه نوو كه، هه ر له ژه نيني يه كه م نۆته وه، له ده رب رپى يه كه م ديڤه وه، رۆحى سهرشار ببوو به پرووناكى و ئيلهام، به شيويه ك، كه له رزه كه وتبووه دهنگيه وه. به شيويه ك ههستى خرۆشابوو، كه هه ر وشه يه ك له زارى ده ر ده هات، زياتر و زياتر سۆزى جۆش ده دا؛ له دوا ديڤه كانى كۆتاييدا، چاونه ترسانه وشه گه ليكي سۆزدارى و ورووژينه رى به كار هينا، ته نانهت كاتيک ئەم چەند ديڤهى كۆتاييى گۆرانييه كهى چرى، فيلچانينوڤ به چاوى بليساوييه وه، پرووى كرده ناديا و ئاراستهى ئەوى كرد:

هه نوو كه له چاوه كانت سهركي شانه تر ده پروانم
ليوه كانمت لى نزىك ده كه مه وه و چى تر به رگه ناگرم
ده مه ويّت ماچت بكه م، ماچت بكه م، ماچت بكه م!
ده مه ويّت ماچت بكه م، ماچت بكه م، ماچت بكه م!

نادیا مووچرکە ی پێدا ھات و تەقربەن سووکە ترسیکیشی
لێ نیش، تەنانەت ھەنگاوێکیش چوو دواوە، کۆلمەکانی
سوور ھەلگە پابوو، پێک لەو کاتەدا ئیلچانینۆف کورتە نیگایەکی
پوخساری نادیا ی کرد و لە پوخساری بچکۆلانە و
سوور ھەلگە پراو و ترساویدا، نیشانەی قاییلبوونی بەدی کرد.
پوخساری تەواوی گۆیگرەکان بە شیوەیەکی لێ ھاتبوو،
وەک ئەوێ ئەفسوونیان لێ کرابێت، بەلام لەگەڵ ئەوێشدا،
ھەموویان سەریان لەو سوور مابوو، ھەموویان پێیان وا بوو
کە بەراستی زۆر شەرمەینە، زۆر ئەستەمە مرووف بەم ھەموو
چاوقاییمییەو ستران بچرێت، کەچی سەرباری ئەوێش، لە
ھەمان کاتدا ھەمووان پوخساریان سوور ھەلگە پابوو، چاوی
ھەموویان دەدرەوشایەو و وا دەر دەکەوت چاوەروانی شتی
لەوێ زیاتریش بن. لەنیوان ئەو پوخسارانەدا، ئیلچانینۆف
نیگایەکی زۆر تاییبەتی پوخساری کاترینا فیدۆسیفنا ی کرد،
کە لە جوانیدا دەدرەوشایەو. زاخلیبینینی پیر، کە کەمێک
واقی و پ مابوو، منجاندی، "چەند پۆمانسی بوو! بەلام... بەلام
ھەست ناکەن کەمێک زیادەپویی تێدا بوو؟"

"دلفرێن بوو، بەلام زیادەپوویی تێدا بوو..."

خاتوو زاخلیبینیش قسە ی میژدەکە ی پشتراست کردەو،

"بەلێ، زیادەپوویی تێدا بوو..."

بەلام پاڤیل پاڤلۆڤیچ دەرڤەتی نەدا قسەکانی تەواو بکات،
لەناکاو وەک ئەوێ جنۆکە دەستی لێ وەشاندبێت، لە شوینی
خۆی دەر پەری و بازیکی دا بۆ پیشەو، وەک ئەوێ ئاگای
لە خۆی نەما بێت، پەلاماری قۆلی نادیا ی دا و لە ئیلچانینۆفی
دوور خستەو؛ وەک شیت بازی دا بۆ لای ئیلچانینۆف، چاوی

برییە چاوه‌کانی قیلچانینۆف، بە روخساریکی بینھواوە و لە کاتیکیدا لیۆه‌کانی دەلەرزێ، دەجوولانەو بەبێ ئەوێ دەنگی لیۆه بیت.

دوایار بە دەنگیکی لەرزۆک و پچرپچرەو چرپاندی، "نیو خولەک بە یارمەتیت!"

لەو ساتەدا قیلچانینۆف پەیی بەو بەرد، کە رەنگە بەو دۆخەیی ئیستای ئەم پیاوێ تێدایە، رەنگە لە دەستی بیت بەبێ بیرکردنەو چەندین کاری گەوجانە ئەنجام بدات، بۆیە بەبێ دواکەوتن خێرا پەلی پاڤیل پاڤلۆڤیچی گرت، بەبێ گوێدان بە سەرەسیمیەبوونی ئەو کەسانەیی لەوێ دانیشتبوون، بردیە دەرەوێ بالکۆنییەکە، تەنانەت چەند ھەنگاویکیش لەگەڵیا چووێ ناو باخەکەو، ھەنووکە ئەو شوێنە بەتەواوی لەناو تاریکیدا نوقم ببوو.

پاڤیل پاڤلۆڤیچ وتی، "دەزانیت، ھەر ئیستا دەبیت لەگەڵ من ئێرە بەجی بەیلتیت؟"
"نەخێر نازانم..."

پاڤیل پاڤلۆڤیچ بە شیتگیرییەکەیی خۆیەو بەردەوام بوو، چرپاندی، "بیرت دیت، بیرت دیت کە تۆ پێداگریی ئەوەت دەکرد کە پێویستە من ھەموو شتیکت بۆ باس بکەم، ھەموو شتیکی بێ پێچ و پەنا، قسەیی کۆتایی... بیرت دیت؟ ئیستا کاتی ئەو ھاتوو قسەیی کۆتاییت پێی بلێم... با برۆین!"

قیلچانینۆف ساتیک بیری کردەو و تەماشایەکی پاڤیل پاڤلۆڤیچی کرد و پاشان قاییل بوو کە بەیەکەو بەرۆن. ئاگادارکردنەوێ رۆیشتنی لەناکاویان، دایک و باوکەکەیی زویر کرد، ھەروەھا تەواوی کچەکانیشی بە شیۆھییەکی

سامناک توورە کرد.

خاتوو زاخلیبینین بەگەییەو وە وتی، "هیچ نەبووایە چاییەکی تەرتان لەگەڵماندا بخواردایە تەو، ئینجا ئو غرتان بکەردایە." پاشان زاخلیبینینی ئیختیار بەمۆنیەو و بەدلئیشاویەو و پرووی کردە پاڤیل پاڤلۆڤیچ، کە بەپیو و بەبێدەنگی راوەستابوو، بەدرۆو و بەزەوی دەکرد، پیی وت، "وەرە کورپی خۆم، بزەنم چ شتیک قەلسی کردوویت؟"

پاشان کچەکان بەکینەو و پرویان کردە پاڤیل پاڤلۆڤیچ و دەستیان کرد بە گەڵە و گەزەندەکردن لێی، "بۆچی ئەلیکسی ئیقانۆڤیچ لەگەڵ خۆت دەبەیت، پاڤیل پاڤلۆڤیچ؟" نادیا زۆر بە رق و توورەییەو لە پاڤیل پاڤلۆڤیچی دەروانی و چاوی تی بریبوو، زۆر بەروونی دیار بوو کە پاڤیل پاڤلۆڤیچ لە تەریقیدا گرمۆلە بوو، بەلام لەگەڵ ئەو دەشدا، ھەر نەھاتە ژیر بار.

ڤیلچانینۆڤ لە کاتی کە تەوقەیی لەگەڵ زاخلیبینیدا دەکرد، بەزەردەخەنەو وە وتی، "لە راستیدا دەبیّت سوپاسی پاڤیل پاڤلۆڤیچ بکەم، کە کاریکی ئیجگار گرنگی بیر خستەو و کە دەبوو ئەنجامی بەدەم، خۆ ئەگەر ئەو نەبووایە، بێ شک لەبیرم دەچوو."

پاشان وەکوو ریز خۆی بۆ خاتوو زاخلیبینین و کچەکان چەماندەو و بە شیوەیەکی زۆر تاییبەتی و جیاوازی لە ھەموو ئەوانی تر، بەو پەری نەزا کە تەو وە خۆی بۆ کاترینا فیدۆسیڤناش چەماندەو.

زاخلیبینین بەو پەری سەنگینی و بەپوختی وتی، "بەراستی لە ھاتنت بۆ ئێرە، گەلیک سوپاسگوزارین و ھەموو ساتی بە

ھاتت بۇ ئىرە خۇشحال دەيىن.

دايەش خىرا بەدواي مىردەكەيدا بەبەسۆزىيەوۋە وتى،
”بەراستى گەلىك دلخۇش دەيىن...”

لە كاتىكدا لەگەل پاڭىل پاڭلۇڭىچ سوارى گالىسكەكە
بىوۋ، دەنگىكى بىشومارى كچەكانى بەرگوى كەوت، كە لە
بالكۆنىيەكەوۋە ھاوارىيان دەكرد، ”سەرلەنوى سەر بدەرەوۋە
ئەلىكىسى ئىقانۇڭىچ، سەرلەنوى سەر بدەرەوۋە!”

پىدەچوو يەكىك لە دەنگەكان لە ھەموو دەنگەكانى تر
ناسكتىر بانگ لە قىلچانىنۇڭ بكات، ”سەرلەنوى وەرەوۋە ئازىز
گيان، ئەلىكىسى ئىقانۇڭىچى ئازىز.”

قىلچانىنۇڭ لە دلى خۇيدا وتى ”ئەوۋە كچە قۇخورمايىيەكەيە.”

حمق بەلای کامیانم وەبە زیاتر

پیدەچوو بىر لە کچە قژخورمايىيە کە بکاتەو، بەلام لەگەل ئەوەشدا، هیشتاش لە ناخەو وەهەستى بە ئازاريكى بەسوى دەکرد، لەراده بەدەر هەستى بە پەشيمانى دەکرد. لە راستیدا تەواوى رۆژەكەش كە تىپەرى، هەر بەو شىوہیە هەستى بە ئازاريكى راستەقىنە دەکرد لە ناخى خۆیدا، هەرچەند بەروالەت وا دەر دەكەوت كە گەلیك دلخۆش بىت، بەلام لە راستیدا لە ناخەو وە ئازاريكى قوول دەروونى دەخواردەو، تەنانەت پيش ئەوہى گۆرانىيەكەش بچریت، نەیدەزانى بە چ شىوہیەك خۆى لەو ئازارانەى ناخى بەتال بکاتەو، رەنگە هەر ئەوہش بووبیتە ھۆكارى ئەوہى گۆرانىيەكە بەو ھەموو دەربرين و ھەست و سۆزەو و بچریت.

دەستى کرد بە سەرزەنشکردنى خۆى: "چۆن تەوانيم بەو شىوہیە رەفتار بکەم... ھەموو شتىکم لەبىر خۆم بردبۆو." بەلام بەخیرایى کۆتايىيى بەم جۆرە بىرکردنەوانە ھىنا. لە راستیدا پىي وا بوو كە پىويست ناکات بە دەربرينى ھەستى

په شيمانبوونه وه خوۍ زهليل و رسوا بكات، باشتريڼ ريځه
ئوهويه، كه توورپهۍ و نازارهكهۍ بهسهر يهكيكي تردا خالي
بكاتوه.

بهوپهري توورپهۍ وه نيگايهكي پهيكهري خاموشي
پاڅيل پاڅلوڅيچي كرد، كه لهتەنيشتيه وه لهناو گاليسكهكهدا
دانيشتبوو، بهرقه وه چرپاندي، "گه مژهۍ بيتهقل!"

پاڅيل پاڅلوڅيچ سوور بوو لهسهر بيدهنگيهكهۍ، له وه
دهچوو بيروهوښي خوۍ كو بكاتوه بو ئوهۍ بزانيټ
دهبيټ چ شتيك ئاماده بكات بو وتن. ماوهماوه بهنائارامي
كلاوهكهۍ له سهرۍ دادهكند و به دسهسرهكهۍ ئارهقهۍ
ناوچهواني دهرۍ.

څيلچاڼينوڅ بهكينه وه له دلي خويدا دهيوټ، "ئارهق دهر
دهدات!"

له تهواوي ئه و ماويهده كه بهريځه وه بوون، تنهها يهك
جار پاڅيل پاڅلوڅيچ پرسيارۍ كرد، ئهويش پرسيارۍ له
گاليسكهوانه كه كرد، "ئهرۍ له وه دهچيټ زريان بهريوه
بيټ؟"

"بهلي، بيگومان! ئهويش چ زريانيك! تهواوي پوژهكش
بهردهوام دهبيټ."

له راستيدا ههوري رهش ئاسماني بهتهواوي تاريك
كردبوو، له دووره وه چهخماخه ئاسماني تاريكي پووناك
دهكرده وه.

دهوروبهري كاتزمير دهو نيو بوو، كه گهيشتنه وه ناو
شاروچكه كه. پاڅيل پاڅلوڅيچ، كه هيڼده دوور نه بوون له
مالهكهۍ څيلچاڼينوڅ، څيلچاڼينوڅي ئاگادار كرده وه پي وټ،

”بەدنیاییەو ھەگەلتدا دیمە ژوورەو ھە.”

”دەزانم، بەلام ھەز ئەکەم ئەو ھەش بزانی، کە من ھەر
بەراستی ھەست بە باشی ناکەم.”
”خەمت نەبیت، زۆر نامینمەو ھە.”

کاتیکی گەیشتنە لای دەروازەکە، پاقیل پاقلۆفیچ بەرەو
کوختی دەرگاوانەکە غاری دا بو ئەو ھەش ماڤرا بدۆزیتەو ھە.
کاتیکی پاقیل پاقلۆفیچ گەرایەو ھە و لەگەڵ ڤیلچانیڤوڤ
خۆی کرد بە ژوورەو ھەدا، ڤیلچانیڤوڤ بەرووتالییەو ھە لای
پرسی، ”ئیشت چی بوو بەو شوینە و بوچی رویشتیت بو
ئەوئ؟“

”ئا... ھیچ... گالیسکەوانەکە...“

”ریت پی نادەم بخۆیتەو ھە“

ھیچ وەلامیک بەرگویی نەکەوت. ڤیلچانیڤوڤ مۆمەکانی
داگیرساند و پاقیل پاقلۆفیچیش یەکسەر لەسەر کورسییەکە
دانیشت. ڤیلچانیڤوڤ لە بەردەمیدا بە پروویەکی مپومۆچەو ھە
پاوہستابوو، پاشان کە ھیشتاش توورەیییەکە لەناو خۆیدا
دەخواردەو ھە، دەستی پی کرد، ”منیش بە ھەمان شیوہ بەلینم
پی دابوویت کە قسە کۆتایی خۆمت پی بلیم. ئەمەش
پوختە قسەکە یە: من بە تەواوی بیروھۆشی خۆمەو ھە
گەیشتووم بەو ئەنجامە کە ھەرچیەک لەنیوانی من و
تۆدا ھەبوو، کۆتایی پی ھات، بەم شیوہیە، لە راستیدا،
ھیچ شتیک نییە تا من و تۆ قسە لەبارەو بەکەین - گویت
لێیە؟ - ھیچ شتیک، بۆیە باشتر نیە ھەر ئیستا لە مالاکەم
بچیتە دەروەو ھە و منیش لەدواتەو ھە دەرگاکیە دابخەم؟“
پاقیل پاقلۆفیچ، لە کاتیکی بەھیمنی و بە لێروانیکی

تاييه ته وه له پوخسارى قىلچانينوڤى ده پوانى، وتى، "كه واته
رئ بده با حساب كه مان ريك بكهينه وه."
قىلچانينوڤ به حه په ساوييه كى زياتره وه دووباره
كرده وه، "حسا... به كه مان ريك... بكهينه وه! چ قسه يه كى
سه ير ده كه يت! چ حسابي ريك بكهينه وه؟ ترحيو! نه ترسم
نه مه قسه كوتاييت بوو ييت كه به لئنت دابوو... په رده
له سهر هه لئماليت بو من؟"
"به لئ، خو يه تى."

قىلچانينوڤ به لوتبه رزييه وه وتى، "ئيمه هيچ حسابي كمان
نييه تاكوو ريكي بكهينه وه، ئيمه زور پيشتر حسابي خومان
ريك كړدو ته وه!"

پاڅيل پاڅلوڅيچ به دهنگي كى كاريگه ره وه، له كاتيكا به
شيويه كى زور سهر هه ردوو دهستى له يه ك ئالاند و
له سهر سنگى داي نا، وه لامى دايه وه، "هر به راست ييت
وايه هيچ حسابي كه نيوانماندا نه ماوه؟"
قىلچانينوڤ وه لامى نه دايه وه، به لام به رده وام بوو له
ههنگاونان و سهر وخوار كړدن له ناو ژووره كه دا.

له دلى خويدا به ئاهونا له وه هر ده يوت، "ليزا! ليزا!"
پاشان دواى بيدهنگييه كى دوورودريژ، به مېرومؤچييه وه
پرسى، "كه واته پيم بلئ بزائم نه تويست چ شتيك ريك
بكهينه وه؟"

پاڅيل پاڅلوڅيچ ته واوى كاته كه، كه هيش تاش دهسته كاني
له يه ك ئالاند بوو، له سهر سنگى داي نابوو، چاوه كاني به شوين
قىلچانينوڤ وه بوو. له پر له سهر كورسييه كه ي هه ستا و به
دهنگي، كه تا راده يه ك له چرپه كړدن و پارانه وه ده چوو،

وتی، "جاریکی تر مەچۆرەو ە بۆ ئەوی!"
فیلچانیئۆف بە شیوەیەکی زۆر کیناوی پیکەنی، وتی،
"چیییییی! کەواتە ئەمە ھەموو ئەو شتەیه کە تۆ بیرى
لێ دەکەیتەو؟ بەراستی رۆژى ئەمڕۆ گەلیک سەرسامت
کردم!"

سەرەتا بە شیوەیەکی زۆر بەدخوازانەو ە دەستی پى
کرد، بەلام کتوپر پەنگى گۆرا، بەخەمبارى و بە ھەستىكى
ئىجگار راستگۆيانە و قوولەو ە وتی، "گوى بگرە پاڤیل
پاڤلوفیچ، ھەست ئەکەم قەت ھىندەى ئەمڕۆ ئاستى خۆم
دانەبەزاندوو ە ھىندە خۆم بچووک نەکردۆتەو ە - سەرەتا
بە قايىلبوونم بە ھاوەلیکردنت بۆ ئەو شوینە، دواتریش
ئەو ە کە لەوى روى دا... بەراستی زۆر سەخيفانە بوو،
زۆر جیگەى داخ و پەژارە بوو... بە ھوى ئەو ە ھاتم بۆ
ئەوى و خۆم لەو بابەتەو ە گلاند، ھەست ئەکەم گلاو بووم،
ھەست ئەکەم خۆم سووک و رسوا کردوو... ھەرۆھا
لەبیرم چوو... بەلام ئا!"

فیلچانیئۆف قسەکانى بۆ تەواو نەکرا، خیرا دای لە
پرمەى گریان.

بەبێ دوودلى بەم شیوەیە کۆتایی پى ھینا، "گوى بگرە،
تۆ کە ئەمڕۆ زانیت من بارودۆخى تەندروستیم باش نییە
و گەلیک نیگەرەنم، لە بیئاگاییدا ھیرشت کردە سەرم... بەلام
پئویست ناکات برۆیانوو بۆ خۆم بەینمەو ە! من جاریکی
تر ناچمەو ە بۆ ئەوى، دلنیاشت دەکەمەو ە ھەرچۆنیک بیت
خۆشیم لە چارەیان نایەت."

پاڤیل پاڤلوفیچ نەیتوانى پى لە شادیدەربڕینەکەى بگریت،

له خوشیدا هاواری کرد، "به راست؟ به راست؟"
فیلچانینوڤ به چاوئکی سووکه وه لینی روانی، پاشان
دهستی کرده وه به سهروخوارکردن و هاتوچو له ناو
ژووره که دا. نهیتوانی دان به خویدا بگریت و پرسیار نه کات،
"له وه دهچیت بریارت دابیت به هرنرخیک بووه به خته وهر
بییت؟"

پاقیل پافلوفیچ به نهرمی و دهنگیکی هیمنه وه وتی،
"به لی."

فیلچانینوڤ له دلی خویدا وتی، "باشه ئه مه که کی شه ی
من، خو ئه و له گالته جاریک زیاتر چیی دی نییه، تنها بیر
له شتی پروپوچ و قور دهکاته وه، ئیتر ئه مه چ بایه خیکی
بو من هه یه؟ به راستی هه رچه ندی دهکوشم، ناتوانم رقم
لیی نه بییت، هه رچه ندی ئه و له وه هیچووچتره، که ته نانه ت
رقیشم لیی بیته وه!"

پاقیل پافلوفیچ به شیوه یه کی سه رشوړانه و خویرپیانه
زه رده خه نه یه کی کرد، پاشان وتی، "من میردیکی هه میشه ییم،
ماوه یه کی زور له مه وپیش، ئه لیکسی ئیفانوڤیچ، ئه م دهر برینه م
له خوت بیست، ئه و رۆژانه ی له گه لمان ده ژیايت. گه لیک له و
وته مه زنانه تم له بیر، که له ماوه ی ئه و ساله دا وتنت.
دواچار که دهسته واژه ی میردی هه میشه ییت، به کار هینا،
زور بیرم لی کرده وه و تیگه یشتم."

له و کاته دا ماقرا به بوتلیک شه مپانیا و دوو په رداخه وه
خوی کرد به ژووره وه دا.

"بمه خشه ئه لیکسی ئیفانوڤیچ، هه ر وه ک ده زانیت، من
بی ئه مه هه لئا که م! تکایه ئه مه به بیړیزیکردن لیک مه دهنه وه،

ئەسلەن من وەك غەوارەيەك ببینە، نەك وەك كەسەك كە
لەئاستی بەرپەزتاندا بێت.

فیلچانیئۆف بەرقلیبوونەو بۆلاندی، "بەلێ... بەلام دانیات
دەكەمەو كە تەندروستیم لەپادەبەدەر خراپە..."

"ھەر ئیستا... ھەر ئیستا... تەنھا یەك پێكی بچووك
لەبەر ئەوێ قورگم..."

قەسەكە تەواو نەكرد، حەقەجی پەرداخەكە نا بە
بینەو و تا دواڵۆپی ھەلچۆراند، پاشان لە شوینی خۆی
دانیشت، بە شیوەیەك، كە لە نیگایدا جۆریك لە سۆز و
بەزەیی تیدا دەخویندرايەو، چاوی برییە فیلچانیئۆف.
ماقرا لە ژوورەكە چوو دەروە.

فیلچانیئۆف بۆلاندی، "چەند بێشعورە!"
پاڤیل پاڤلۆڤیچ، كە لەناكاو ھۆشی ھاتبوووە بەبەردا،
بەوپەری متمانەبەخۆبوونەو وتی، "ھەر ھەمووی خەتای
كچە ھاوڕێكانیەتی."

"چی؟ ئەھا، بەلێ، جارێ ھەر داڵغەت لای..."
"ھەر ھەمووی لەژێر سەری ئەو كچە ھاوڕێیانەیدایە!
ئێ ھەر وەك خۆت دەزانیت، ئەو كچە ھیشتا منداڵە،
پاستە كە ئەوان گەلیك دلفین و جوانن، بەلام ھەر وەك
دەزانیت، ئێمەش خاوەنی كەمێك فیز و شكۆی خۆمانین!
بەلام دواجار، دواجار، خۆت دەزانیت، دەبێت بێمە كۆیلە،
ھەر ھێندە كەمێك جیاوازتر مامەلە لە گەلدا كرا، ھەر
ھێندە پێی خستە ناو كۆمەلگەو و شتەكانی بینی... ئەو
دەستبەجی گۆرانی بەسەردا دیت."

فیلچانیئۆف بەخۆشحالییەو لە كاتیكدا یاری بە

سندوقچهكهى دهكرد له گيرفانيدا، له دلى خويدا وتى،
”هەرچونىك بىت، پىويسته بازنهكهى بۆ بگيرمهوه.“
پاڤىل پاڤلوقيچ بهردهوامى دايهوه به قسهكانى و بهوپهپرى
متمانهبهخوبوون و تهنانهت تا رادهيهكيش بهشاگهشكهبييهوه
وتى، ”ئهلىكسى ئيقانوقيچ، تۆ كه ميک بهر لهئىستا به منت
وت، كه سوورم لهسهر ئهوهى خوښبهخت بىم؟ بهلى، ئهمه
راسته، من دهبيت سهرلهنوئى ژن بهينمهوه، ئهگهر وانكهه،
خوشم نازانم چىم لى بهسهر دىت؟ خۆت چاولى بكه!“ پاڤىل
پاڤلوقيچ كه واى وت، پهنجهى ئاراستهى بوتله شهمپانياكه
کرد. ”ئهمه يهكيكه له سهدان ئهوه بهدرهفتارييانهى ئهجامى
دهدهم. ههرگيز ناتوانم دهستبهردارى ههموو ئهه شتانه
بىم بهبى ژنهينان، بهبى باوهريكى نوئى؛ دهبيت سهرلهنوئى
باوهرم پتهو بكهمهوه و ديسانوه به خۆمدا بچمهوه و له
شوئىنى خۆم ههستمهوه.“

ڤيلچانينوڤ، كه پيکهنين خهريک بوو برستى لهبهه
دهبرى، بهقاقاوه و بهوپهپرى سهرسوورمانهوه پرسى،
”بهلام توو شهرهفت پيم نالييت ئهه شتانه بۆچى به من
دهلييت؟“

تهواوى ئهه شتانه بهلاى ڤيلچانينوڤهوه كه ميک سهير
بوون، پاشان بهردهوام بۆوه و هاوارى کرد، ”بهلام پيم بللى
بزانم، ئامانجت چى بوو لهوهى منت پهلكيشى ئهوى کرد؟
منت بۆ چ شتيک دهويست لهوى؟“
”وهک تاقیکردنهوهيهک...“

وا دهر دهکوت پاڤىل پاڤلوقيچ لهناکاو له حالى خوى
تهريق بووبيتهوه.

“تاقیکردنەو ە بۆ چ شتیک؟”

“دەموست بزەنم تا چ رادەیکە کاریگەریت ھەیە... تەماشایە بکە ئەلیکسی ئیقانوڤیچ، ئەگەر ھەمووی بخەیتە سەر یەک، ھەفتەیک دەبێت... کە بە دەوروخولی ئەویدا دەچم.” پاقیل پاقلوڤیچ تا بەاتایە، زیاتر و زیاتر دەپەشوکا. “دوینی کە چاوم پێت کەوت، بیرم لەو کردەو، کە تا ئیستا ھەرگیز نادایم نەبینیوە کە لە دەروە لەگەڵ خەلکی بیگانیە یاخود بلیین خەلکی خانەدان جگە لە خۆم، ئەگەر بیانبینیت، چۆن رەفتار دەکات... بیرۆکەیکە گەژانەبوو، تازە ھەست بە گەژەیی ئەو بیرۆکەیکەم دەکەم، من چاوەروانی لەوە زیاترم دەکرد... ئاخ، ئەمە سروشتی بۆگەنی منە...”

لەناکاو سەری ھەلبێری و رەنگی سوور ھەلگەرابوو. قیلچانینۆڤ کە سەری لە خۆی سوڕ مابوو، لە دلی خۆیدا وتی، “ھەر بەراست، تۆ بلیی ئەمە ھەموو راستییە کە بێت کە دەبێت؟”

پاشان پرسیی، “زۆر باشە، ئەو دواتر؟”

پاقیل پاقلوڤیچ بە شیوەیکە مەکربازانە زەردەخەنەیکە شیرینی کرد، پاشان وتی، “ھیچ نەبوو، جگە لە گەمەیکە دلفینی منداڵانە! ھەمووی خەتای کچە ھاورپیکانی بوو! تەنھا داوای لیبووردن لێ دەکەم بۆ ئەو ھەلسووکەوتە گەژە و ھەرزەکارانەیە ئەمڕۆ لە بەردەمتدا نواندم، ئەلیکسی ئیقانوڤیچ، ھەرگیز جاریکی تر ئەمە دووبارە نابێتەو، ھەر بەراستی جاریکی تر ئەمە پوو ناداتەو.”

قیلچانینۆڤ بە زەردەخەنەو وتی، “منیش جاریکی تر سەر ناکەمەو بەو شوینەدا.”

”لە سەرێکی ترەوه، منیش هەر مەبەستم لەمە بوو.“
فیلچانیڤۆف هەستی کرد کەمێک هەستی بریندار کراوە،
بەجارزییەوه وتی، ”بەلام هەر وەک دەزانیت، خۆ من تەنها
پیاو نیم لەم دنیاوە!“

پاقیل پاڤلۆڤیچ دیسانەوه لە تەریقیدا سوور هەلگەرایەوه،
”بەراستی هەست بە غەمباری دەکەم کە گویم لەو قسانە
دەبیت، ئەلێکسی ئیقانوڤیچ، بروام پێ بکە، من پێزێکی زۆرم
هەیە بۆ نادێژدا فیدۆسیڤنا...“

”بمبورو، بمبورو، مەبەستم هیچ شتێک نەبوو، تەنها
کەمێک بەلامەوه سەیرە، کە تۆ زیادلەپێویست بروات بە
هیزی دلرفاندنی من هەبوو... هەروەها... زیادلەپێویست
بروات بە من هەبوو!“

”من بۆیە وەها بروا و متمانەیهکم بە تۆ هەیە، هەموو
ئەوێ لە رابردوودا پرووی دا... دواى هەموو ئەوانە، ئینجا
گەیشتم بەو هەموو متمانەیه.“

”کەواتە ئەگەر وا بێت، هیشتاخ تۆ من بە بەرێزترین
پیاو دەزانیت؟“

فیلچانیڤۆف وای وت و کتوپر لە قسەکردن وەستا.
ساویلکەیی پرسیارەکەى، لەو ساتەدا بوو جیگەى
واقورمانى خودى خوشى.

پاقیل پاڤلۆڤیچ چاوەکانى خۆى نهوى کرد، پاشان وتی،
”هەمیشە پێم وا بوو کە تۆ وایت.“

”بەلێ، بەدنیایییەوه... مەبەستم ئەو نەبوو، ئەوێ، لەو
پروووە نا. تەنها مەبەستم ئەو بوو کە بلیم، سەرەپای
هەرشتیک... هەر هەلسەنگاندنیک.“

“بەلى، سەرەپاي ھەر ھەلسەنگەندىكى.”

فيلچانىنۇڭ نەيتوانى بەر بە خۇي بگرىت لەوھى
كە پرسىيار نەكات، سەربارى ئەوھشى دەيزانى كە
كونجاكاويىكەي چەند ناپەسەندە، بەلام لەگەل ئەوھشدا
پرسىي، “تەنەت ئەو كاتەشى كە ھاتىت بۇ پترسبۇرگ؟”
“بەلى، ئەلىكسى ئىقانۇڭىچ، تەنەت ئەو كاتەشى كە
ھاتم بۇ پترسبۇرگ، ھەر بە چاوى بەرىزىن پياو لە تۆم
دەروانى. ھەمىشە رىزم لى گرتوويت.”

پاڭىل پاڭلۇڭىچ چاوەکانى ھەلەينا، بەبى خۇنۋاندن، بەبى
ئەوھى شەرم بکات، چاوى بېيە نەيارەكەي. فىلچانىنۇڭ
كتوپر ھەستى بە جۇرىك لە ترس کرد، بە ھىچ شىوھىەك
نەیدەويست نىگەرانى پرودانى ھىچ شتىك بىت، ياخود ھىچ
شتىك لە سنوورى خۇي لا بدات، بەتايىەت كە خۇي ئەم
مەسەلەيەي ورووژاندبوو.

پاڭىل پاڭلۇڭىچ، وەك ئەوھى لەپر بېياری دابىت قسە
بکات، وتى، “من تۆم خۇش دەويست، ئەلىكسى ئىقانۇڭىچ...
تەواوى ئەو سالەي كە لە ت لەلامان بوويت، من ھەر
خۇشم دەويستىت، بەلام تۆ ھەستت بەوھ نەدەکرد.”

لەبەرەمبەر ترساويە سامناكەكەي فىلچانىنۇڭ، بە
دەنگىكى لەرزۇكەوھ درىژەي دايەوھ بە قسەکانى، “بە
بەرەورد بە تۆ، ھەستم دەکرد من زۆر لەوھ بچووکترم تا
بتوانم وات لى بکەم ئەو خۇشەويستىيەم بۇ تۆ ببىنيت. لە
راستىيشدا ئەسلەن ھەر پىويستىشى نەدەکرد، رەنگە بەو
شىوھىە باشتريش بووبىت. ئەزانى تەواوى ئەو نۆ سالە
ھەر لەبىرى تۆدا بووم، لەبەر ئەوھى راستىت پى بلىم، لە

هه موو ژياندا هيچ ساليكم هاوشيوه ي ئه و ساله نه بووه. “
چاوه كانى پاقيل پاقلوقيچ وردهورده كهوتنه درهوشانه وه.
”گه ليك له وته و برگه كان و بىروكه كانتم هيشتاش هه
له بىر ماوه. هه ميشه پيم وا بووه تو پياويكى دلگهرم، به
سوژ و سروشت پياوانه، پياويكى روشنبير، به ماناي وشه
روشنبير، خاوه نى بىروكه ي تاييهت به خوت؛ بىروكه
مه زنه كان هينده ي دره هاويشته ي دل و دروونيكى مه زنن،
هينده دره هاويشته ي ژييرييه كي مه زن نين. ئه مه خودى
خوت وت، پيده چيت بىرت نه ما بيت. به لام من هه ر له بىرم
ماوه. هه ميشه وهك كه سيك دل و دروون مه زن له توّم
روانيوه... سه ره پاي هه موو شتيك، هه ميشه جيگه ي برواي
من بوويت و... هه ميشه ش بروام بيت بووه.

له ناكاو چه ناگه ي كهوته له رزين. قيلچانينوڤ به ئاشكرا
ديار بوو كه ترساوه؛ ئه سلّه پيوست بوو خيرا كو تايى
به م تونه چاوه رواننه كراوه به يئرييت، ئه گهر به هه رنرخيك
بووه.

فيلچانينوڤ كه رهنگى سوور هه لگه رابوو، به نائارامى
و شله ژاوييه وه منجاندى، ”تكات لى ده كه م، چى تر به سه
پاقيل پاقلوقيچ!“

پاشان كتوپر قيژاندى، ”به لام پيم ناليت بوچى،
پيم ناليت بوچى به روكى مروڤيك ده گريت، له كاتيكد
ئه و مروڤه نيگه ران و نه خو شه، له كاتيكد ئه و مروڤه
به ته واوى خهريكى ورينه كردنه، هه ر به زور په لكيشى
ناو تاريكييه كي بى بنى ده كه يت... له كاتيكد... له كاتيكد
جگه له خه ياليكى خاو و پروپوچ، زياتر چى دى نيه،

جگە لە تراویلکە یەک، جگە لە درۆیەکی زل و ئابرووبەر و ناسروشتی، ھەروەھا جگە لە شتیکی زلکراو، چیی دی نییە. لە ھەمووشی خراپتر ئەو یە، لە ھەمووی ئابرووبەرتر ئەو یە، کە زیاد لە قەبارە ی خۆی شتە کە زل کراوە! ھەر بۆیە ھەموو ئەمانە قسە ی قۆرپن؛ ئیمە ھەردوو کمان یەک لە یەک شەرەنگیزترین، دوو مرۆفی بەدکار و درۆزن و خوێریین... ئەگەر ئەتەوێت، ئەتوانم بۆ جەنابتی بسەلمینم کە تۆ ئەسلەن منت خوێ ناوێت، بگرە لە ناخی دلێشتەوہ رقت لیمە، ھەر لەبەر ئەو شە کە جەنابت درۆ دەکەیت، پەنگیشە خۆت ھەست بە درۆکانی خۆت نەکەیت؛ تۆ زۆر پێداگری ئەوەت کرد، کە بمبەیت بۆ ئەوێ، ئەویش نەک لەبەر ئەو بیروکە حیزە ی بە حساب ژنی داھاتووت بە من تاقی بکەیتەوہ چ بیروکە یەکی ناماقول! بەلکوو لەبەر ئەوہ بوو، کە دوینی جەنابت منت بینی و سەرلەنوێ توورپەیی بەروکی گرتیتەوہ و منت ھەلفریوان بۆ ئەوێ و تا نیشانم بدەیت و پیم بلێیت، ھا، تەماشای ئەم دیارییە بکە! ئەوہ دەبیئت بە ھی من، تۆش بچۆ بۆخۆت ھەر بیخولینەرەوہ! بەربەرەکانی منت کرد، پەنگە خۆت ئەمەت نەزانیییت، بەلام ئەمە راستی مەسەلەکە یە، ئەمە ریک ئەو شتە یە، کە تۆ ھەستت پێ دەکرد... ئەگەر تۆ بەو شیوہ یە رقت لە من نەبووایە، ئەوا ھەرگیز بەو شیوہ یە بەربەرەکانی نەدەکردم، بۆیە پێویست بە درۆدەلەسە ناکات، تۆ رقت لە منە!

قێلچانیوۆف بەشلە ژاوییەوہ، بەخیرایی لە مسەری ژوورەکەوہ دەچوو بۆ ئەو مسەری ژوورەکە و دەقیژاند. ئەوہ ی لە ھەموو شت زیاتر ھەراسان و بیتاقەتی کردبوو،

ئەوھى ھەستى بريندار دەکرد و ويژدانى دەھەژاند، ئەوھ بوو كە ھەستى دەکرد خۆى لە بەردەمى پاڧىل پاڧلۇڧىچدا زۆر بچووك كرددۆتەوھ.

پاڧىل پاڧلۇڧىچ كتوپر بە دەنگىكى پوون، كە چەناگەى سەرلەنوئ كەوتەوھ لەرزىن، بەخىرايى چرپاندى، "لە راستيدا ئەلىكسى ئىقانۇڧىچ، دەمويست كۆتايى بە ناكۆكى نيوانمان بەيئىم."

ھەر ھىندەى ڧىلچانىنۇڧ گويى لەم قسەيە بوو، بە شىوھىەك بەرچاوى تاريك بوو، كە چەقۆت لى بدايە، خوئنى لى ندهات، وا ھەستى كرد ھەرگىز و بە ھىچ شىوھىەك لە ھەموو ژيانيدا ئاوا سووكايەتتى پى نەكراوھ.

نەپراندى، "ديسانەوھ پىت دەلىمەوھ، جەنابت بەرۆكى پياويكتان گرتووھ، كە نىگەران و نەخۆشە... تۆ بۆيە تەنگى پى ھەلدەچنىت، بۆ ئەوھى ھەر بەزۆر لە كاتى وپىنەكردندا شتىكى شەيتانى لى ھەلبگوزىت! ئىمە... ئىمە دوو مروڧىن سەر بە دوو جىھانى زۆر جياوازين، لەوھ تىبگە، ھەروھەا... ھەروھەا... لەنيوانماندا گۆرپىك ھەيە!"

ئەمەى دوايىنى بە دەنگىكى نزم و خىرا وت، لەناكاو پەيى بەوھ برد، كە كەوتۆتە چ ھەلەيەكەوھ...

پاڧىل پاڧلۇڧىچ، كە كتوپر پوخسارى تىك چوو و پەنگى زەرد ھەلگەرا، وتى، "تۆ چوزانىت؟ تۆ چوزانىت ئەو گۆرپە بچووكە لىرە بۆ من چ ماناگەلىك دەبەخشىت!"

پاشان ھەنگاوى نا بەرەو لاي ڧىلچانىنۇڧ، بە شىوھىەكى پىكەنىناوى، بەلام زۆر بەتوندى مشتى خۆى توند كردبوو، ئەيكىشا بەسەر دلى خويدا، پاشان ھاوارى كرد، "من دەزانم

گوڤیڤکی بچووک لیڤه و له م نیوانه دا هه یه، هه ردوو کمان، هه ریبه که له لایه کی ئه و گوڤه بچووکه راوه ستاوین، به لام حه قی زیاتر له و لایه یه، که من لیلی راوه ستاوم نه ک ئه و لایه ی تو لیلی راوه ستاویت، زیاتر...

به شیوه یه که له بهر خۆیه وه دهیچرپاند، وه ک ئه وه ی ورپینه بکات، هیشتا هه ر به مشت سه ر دلی خۆی ده کووتی و له بهر خۆیه وه دهیوت، "زیاتر، زیاتر، زیاتر..."

له ناکاو زهنگی ده رگا که به شیوه یه کی زور نائاسایی و خیرا، چهند جاریک له سه ر یه ک لیدرا، به شیوه یه ک، که هه ردوو کیانی له شوینی خۆیان راچله کاند و به ئاگای هیئانه وه. زهنگه که هیئده به توندی لیده درا، له وه دهچوو ئه و که سه ی لیلی ده دات، سویندی خوار دبیت هه ر به یه که م لیدان زهنگه که له بن و بیخ ده ر بهیئیت.

فیلچانی نوڤ به شله ژاوییه وه وتی، "ئه و که سانه ی بیانه ویت چاویان پیم بکه ویت، هه رگیز به م شیوه یه له زهنگ ناده ن!" پاقیل پاقلو فیچیش به دهنگی که له رزو که وه، که ئه ویش به هه مان شیوه هاتبو وه سه ر خۆی، به خوته وبۆله وه وتی، "منیش به هه مان شیوه، ئه وه ی بیه ویت بمبینیت، هه رگیز به و شیوه یه له زهنگ نادات."

فیلچانی نوڤ به خیسه کردنه وه رۆشت ده رگا که بکاته وه. له ناو پاره وه که دا گوپی له دهنگی لاویکی جوانخاس و متمانه به خو بوو، دهیوت، "گه ر به هه له دا نه چووبم، ئیوه به ریز فیلچانی نوڤن؟"

"به لی خۆم، چیتان ده ویت؟"

لاوه که به هه مان دهنگی متمانه به خو بوونه وه به رده وام

بووهوه له قسه كانى، "له سهراوهيه كى باوه پيكر اووه
زانبارى ئه وهم له لايه، كه بهريز جهنابى تروسوتسكى
لهم ساته دا له لاي بهريز تانه. پيوسته هه ر ئيستا و بهبى
دواكه وتن چاوم پييان بكه ويئت."

گومانى تيدا نه بوو، لهو ساته دا فيلچانينوڤ ههزى ده كرد
يهك شاپ بدات له قوونى ئه و لاوه، كه هينده متمانهى به
خوى بوو و له قادرمه كانه وه فرپى بداته خواره وه؛ به لام بو
ساتيك بيري كرده وه، پاشان خوى كيشا به ملاوه و ريگه
بو لاوه كه كرده وه تا خوى بكات به ژووره وه دا:
"فهرموون وه رنه ژووره وه، ئه مهش بهريز جهنابى
تروسوتسكيه..."

ساشنكا و نادنكا

كورە لاوهكه، كه تهمەنى دەوروبەرى نۆزده ساليك دەبوو،
 ھەرچەندە بە پوخساريدا لەوہ بچووكتريش دەر دەكەوت،
 خۆى كرد بە ژوورەوہدا. پوخسارى گەليک جوان بوو، كورپىكى
 قۆز و بەويقار، ھەروەھا زۆر متمانەبەخۆش دەر دەكەوت.
 بە شيۆەيەكى زۆر كەشخە خۆى گۆرپىبوو، ھەرچۆنيك بيت،
 ئەو پۆشاكانەى لەبەرى كردبوون، زۆر لىي دەھات؛ بالاي
 كەمىك لە بالاي ناوہند بەرزتر بوو، قژى رەش و كاكولى بە
 لاجانگيدا ھاتبووہ خوارەوہ، ھەروەھا چاوەكانيشى گەورە و
 رەش، بويرىيەكى زۆرى تيدا بەدى دەكرا، ھەموو ئەمانەش
 سەرنجراكيشىيەكى تايبەتى بە پوخسارى بەخشىبوو، تەنھا
 لووتى نەبيت، كە كەمىك لىي تىك دابوو، ئەويش ئەوہ بوو،
 گەليك پان بوو، ئەگينا تا بلّى لاويكى قۆز بوو. بە شيۆەيەكى
 زۆر سەنگين بەرەو ناوہوہ ھەنگاوى نا.

* ساشنكا و نادنكا: كورتكراوہى ناوى ئەلكساندەر و نادیژدايە، كە وەك
 خۆشەويستى بەو شيۆەيە كورت دەكرێتەوہ.

وتى، "پيم وا بيت دهرفته تى ئەوهم بۇ رەخساو، تا لەگەل
جەنابى تروسوتسكى گفتوگو بکەم."
بە دەنگىكى زۆر تايىبە تى ئەم وشانەى دەر برى، بە تايىبەت
بە شيوەيەك دانى نا بە وشەى "دەرفەت"ەكەدا، كە دامالرابوو
لە هەرچى ئەوەى پىيى بوتريت ريز و ئەتەكيت، ويستى بەم
شيوەزى قسەکردنە ئەوە لە بەرامبەرەكەى بگەيەنيت، كە بە
گفتوگوکردن لەگەلیدا نە "شەرەفمەند" بوو نە "خوشحال" یش
بوو.

قيلچانينوف بەرەبەرە خەرىك بوو لە شتيك تيدەگەشت،
بە هەمان شيوە پاڤيل پاڤلوفچيش لەو دەچوو، كە سووسەى
شتىكى كردبيت، لە پوخساريدا جورىك لە دلەراوكى دەبينرا،
بەلام هەرچونىك بيت، تەواوى هەولى خوى دا جلەوى خوى
لە دەست نەدات. پاشان بە شيوەيەكى شكودارانه وەلامى
دايەو، "شەرەفى ناسينى ئيوهم پى نەبەخشاو پيشم وا نيبە
هيچ شتيكى هاوبەش من و جەنابتان بەيەكەو بەستيتەو!"
"باشتر وايە سەرەتا گويم لى بگرن و پاشان بۆچوونى
خۆتان دەر بېرن."

لاوەكە بەوپەرى برۆا بەخۆبوونەو و بە سەرزەنشتکردنەو
ئەمەى بە پاڤيل پاڤلوفچى و. پاشان چاويلكە يەكچاويەكەى لە
گيرفانى دەر هينا، كە چوارچيوەكەى لە سەدەف دروست كرابوو،
خستىە سەر چاويكى و ليلى و پروونيەكەى بەو بوتلە شەمپانيايە
تاقى كردهو، كە لەسەر مێزەكە دانرابوو. پاشان كە بەتەواوى
لە تاقىکردنەو و ليوردبوونەو كەى لە بوتلەكە ليبوو،
چاويلكەكەى بەهيواشى لەسەر چاوى لا برد، سەرلەنوى پرووى
كردهو پاڤيل پاڤلوفچى، "ئەلىكساندەر لوبوف."

“مەبەستت چییە لە ئەلیکساندەر لۆبۆف؟”
“ئەلیکساندەر لۆبۆف منم. پێشتر لەبارەى منەو ھىچت
نەبیستوو؟”
“نەخیر.”

“راست دەکەن، چۆنچۆنى بمانسن؟ راستییەکەى، من بۆ
مەسەلەىەکی زۆر گرنگ لێرەم، کە بە شیوەیەکی زۆر تاییبەتی
پەيوەندیی بە جەنابتانەو ھەيە. پوخسەتم بدەن دابنیشم،
زۆر شەکەتم.”

“ئێلچانینۆف فەرمووی لێ کرد،” فەرموو دابنیشە.
بەلام لاوەکە پێش ئەو ھى خولکی دانیشتن بکریت،
دەستبەجی دانیشت.

سەرباری ئەو ھى ئێلچانینۆف تا بەتایە ئازارەکەى
سەرسنگی زیادی دەکرد، بەلام لەگەڵ ئەو ھىدا ھەزی ئەم
لاو ھاو قاییمە چووبوو بە دایدا. لە خەيالدانی خۆیدا لە
پوخساری جوان و منداڵانە و پەمەیی ئەم لاو ھىدا شیوەى
نادیای دەھاتە پێشچاو.

لاو ھەکە بە سەرلەقاندنیکى بیایەخەو ھاژەى بە
کورسییەکی بەرامبەرى خۆى کرد و پێشنیاری کرد بۆ پاڤیل
پاڤلۆڤیچ، وتی، “تۆش بە ھەمان شیوە دابنیشە.”
“خۆت سەغلەت مەکە، ھەر بەپیو ھەبم.”

“بەلام ماندوو دەبن. تۆش بەرێز ئێلچانینۆف، پیم وا بیت
پیویست ناکات ئێرە بەجی بەیڵن، ئەگەر پیتان خۆش بوو،
دەتوانن بمیننەو!”

“پیویست ناکات بۆ ھىچکۆى برۆم، مال مالى خۆمە!”
“ھەرچۆنیک پیتان خۆشە. راستییەکەى دانی پێدا دەنیم، کە

گەلىك خۇشچاللىش دەبىم كە بەشدار بىن لەو پروونكردنه وانەى دەيدەم بەم پياوۋە بەريزە. نادىژدا فیدۇسىقنا، زۇر بەريزەوۋە بە شانوبالى ئىۋەدا بۆى ھەلداوم.

”بەراست! بەلام پىم نالىن چۆن دەرۋەتى دەست كەوت تا باسى منت لەلا بكات؟“

”ھەر پىك دواى ئەۋەى ئىۋە لەۋى ئۇغرتان كىرد. خۇشم بە ھەمان شىۋە ئىستا ھەر لەۋىۋە ھاتم بۆ ئىرە.“

پاشان پرووى ۋەر چەرخاند بەرەۋ لای پاڭىل پاڭلۇڭىچ، كە ھىشتاش ھەر بەپىۋە راۋەستابوو، وتى، ”تۇش جەنابى تروسۇتسكى، مەسەلەيەك ھەيە دەمەۋىت لەسەرى قسەتان لەگەل بكەم. ئى – واتا من و نادىژدا فیدۇسىقنا، بەردەوام بوو لە قسەكردن، لە كاتىكدا شانى دادابوو لەسەر كورسىيە دەسكدارەكەى، وشەكانى بەوردى و دانەدانە بەدواى يەكدا دەر دەبرى. ”زۇر لەمىژە يەكترمان خۇش دەۋىت و ھەردووكمەن بەلىنى ھاۋسەرگىرىمان داۋە بە يەكتر. ئىشتاش جەنابت بوۋىتەتە بەربەست لە پىماندا، ھاتووم تا پىشنىارى ئەۋەتان بۆ بكەم، كە باشترە لەم مەسەلەيە بكشېنەۋە. ئايا ئامادەن مل بدەن بۆ پىشنىارەكەم؟“

پاڭىل پاڭلۇڭىچ ھىندەى نەمابوو بە قنگدا بكەۋىت، رەنگى زەرد ھەلگەراپوو، بەلام خىرا بزەيەكى شەيتانى كەۋتە سەر لىۋەكانى و پاشان بەپوختى و بەروونى وتى، ”نەخىر، بە ھىچ شىۋەيەك مل نادەم.“

لاۋەكە لەسەر كورسىيەكەى كەمىك ۋەر چەرخا و لاقى خستە سەر لاق، پاشان وتى، ”ئەھا! كەۋاتە بەم شىۋەيە!“ پاڭىل پاڭلۇڭىچ ئەمەشى خستە سەر قسەكانى، ”ئەسلەن

من ھەر نازانم ئەم كەسەي قسەي لەگەل دەكەم كىيە، لە
راستیدا لەو برۋايەدام، كە ھىچ خالىكى ھاوبەش لەنيوان من
و تۆدا نەبىت، تا بەردەوامى بەدەين بە گفتوگو كەمان.
ھەر كە ئەم وشانەي دەر برى، واى بە باش زانى ئەمىش
بە ھەمان شىۋە دابنىشەيت.

لاۋەكە بەلامسەرلايىيەو وە وتى، "پىم وتن كە ماندوو دەبن.
ھەر ئىستا خۆم پى ناساندن و پىم وتن ناوم ئەلىكساندەر
لۆبۇقە، من و نادىژدا بەلنمان بە يەكتەر داو، بۆيە ناكرىت
خۆتان لە گىلى بەدن و بلن نازان ئەو كەسەي قسەي لەگەل
دەكەن كىيە! ھەر وەك ئىستا كە خۆتان واتان وت! ناشتوانن
خۆتان بەو ھەلبخەلتىنن، كە ھىچ شتىك نىيە لەنيوان من و
تۆدا تا قسەي لەسەر بكەين!"

قىلچاننىۋۇ لەژىر لىۋەو وە وتى، "تۆ سەيرى ئەم
سەلكە سەگە!"

پاقىل پاقلىۋىچ تۆزىك خۆي رىك كەردەو و بەويقارەو
وتى، "بە ھەر حال، بەرپىزم، من ھىچ بيانوويەك نابىنم بۆ
ئەو شتانەي باست كەردن، تەنانەت بيانووەكانىشت نەك
ھەر جىگەي قەناعەت نىن، بگرە زۆرىش جىگەي گومانن و
بەسە بۆ ئەو ھەي چىي تر بەردەوامى نەدەين بە گفتوگو كەمان.
واى دەبىنم كە سەرتاپاي ئەم بابەتە لە كارىكى گەمژانە و
ھەرزەكارانە زياتر، چىي دى نىيە. سبەينى خۆم پرسوجۆيەكى
ئەمە لەگەل ھاوپىي زۆر بەحىشمەتم، فیدۆسى سىمىۋنۇۋىچ
دەكەم و ئىستاش تكاتان لى دەكەم، ھەرچى زووترە، لىترە
ئۇغر بكەن."

لاۋەكە چىي تر نەيتوانى ھەر بەو لامسەرلايى و بىبايەخىيەو

بمىنىتەۋە، زۆر بەتامە زىرۋىيەۋە رۈۋى كىردە قىلچاننىۋۇڭ و
ھاۋارى كىرد، ”چاۋت لىيە ئەمە چ جۆرە بىيادەمىكە؟ ھىندەي
بەس نەبوۋە كە ئەمىرۇ ھەر بۇ رابۋاردىن زىمانىيان لى دەر
ھىناۋە و بە شاپان لەۋى كىردۈۋىيەنەتە دەرەۋە - كەچى
بەتەمايە سىبەينىش بىرۋاتەۋە و باسى چىرۋىكى ئىمە بۇ ئەۋ
پىرەپىاۋە بىكات! كەۋاتە پىم بلى، ئەۋ پىاۋى قىرسىچمە، ئاىا
بەمە نايىسەلمىنىت كە دەرەۋىت ھەر بەزۆر ئەۋ كچە بەدەست
بىخەيت، دەرەۋىت لە خەلىكىكى خەلەۋى بىرپىت، كە ھىشتاش
بىرى ۋەخىشىگەرى و دۋاكەۋىۋى كۆمەلەيەتى ۋلاتەكەمان
بەسەرىيەندە زالە و ئازادىيەكانى ئافىرەت زەۋت دەرەۋە؟ باشە
ھىندە بەس نەبوۋە بۆت، كە ئەۋ بە چاۋىكى سوۋك لىي
رۋانىۋىت؟ ھىندە بەس نەبوۋە بۆت، كە ھەر ئەمىرۇ دىارىيە
ناشايسىتەكەتى بۇ گەراندۋىۋىتەۋە؟ بازەكەت؟ لەمە زىاتىر
چى تىرت دەرەۋىت؟“

پاقىل پاقلىۋىچ بەخەپەساۋىيەۋە ۋتى، ”ھىچ كەسىك
بازەكەمى بۇ نەگىرۋىۋىتەۋە! ئەسلەن ئەۋە مەھالە!“
”مەھالە؟ ئەۋىت بلىيت تا ئىستا بەرپىز قىلچاننىۋۇڭ
بازەكەى بۇ نەگىرۋىۋىتەۋە؟“

قىلچاننىۋۇڭ لە دلى خۇيدا ۋتى، ”دەك بەنەفرەت بىت!“
پاشان رۈۋى كىردە پاقىل پاقلىۋىچ و بەمۇنىيەۋە ۋتى،
”راستىيەكەى پاقىل پاقلىۋىچ، نادىژدا فىدۋسىقنا داۋى لى كىردم
ئەم سىندۋىچەيەت بۇ بگىرۋىۋىتەۋە، ھەرچەندە رەتم كىردەۋە ئەم
كارە بىكەم، بەلام زۆر لىم پارايەۋە... بەپاستى جاپىز بووم...
فەرمىۋە ئەۋەش سىندۋىچەكەت...“

سىندۋىچەكەى لە گىرفانى دەر ھىنا، زۆر لە ھالى خۇى

تەریق بوو، ۋە، لە بەردەم پاقیل پاقلوڤچدا دای نا، که لە گنژیدا وروکاس ببوو.

لاوه‌که پروی کرده قیلچانیئوڤ و به زمانیکی زبر وتی،
 ”بۆچی پیشتر بۆت نه‌گیرابووه‌وه؟“

فيلچانينوف به پرويه کي تاله وه وه لامی دايه وه، "هر
وهک دهبينيت، تا ئه م ساته ش دهر فتم بؤ نه ره حسابو بؤ
بگيرمه وه."

”به راستی سهیره!“

“”

”پښوېسته دان به وه دا بنيت، که ئه مه به راستي سهيره، به
 هه رحال، هه رچونیک بیت، من ئاماده م قاييل بيم به وهی که
 رهنگه به هه له تيگه پښتن رووی داييت.“

ڦيلچانينوڦ لهو ساته‌دا مه‌ليکي زور به‌هيزي تي
 گه‌رابوو، که يه‌کسه‌ر له شويني خوي راست بيته‌وه و
 نوند گوچکه‌ي ئه‌و هه‌تيوه چه‌قاوه‌سووه له بنا ده‌ر به‌ينيټ،
 ته‌مبي بکات له‌سه‌ر بي‌ريزيکردني به‌رامبه‌ر به‌گه‌وره‌تر له
 خوي، به‌لام نه‌يتواني له‌سه‌ر دلگه‌رميه‌که‌ي به‌رده‌وام بيټ
 و له‌پر داي له قاقاي پيکه‌نين، لاوه‌کش به‌هه‌مان شيوه
 ده‌سته‌جي داي له قاقاي پيکه‌نين. به‌لام شته‌که بو پاڦيل
 پاڦلوڦيچ ته‌واو جياواز بوو، ئه‌گه‌ر لهو ساته‌دا ڦيلچانينوڦ،
 له کاتيکدا به‌لوڦوڦ پيده‌که‌ني، ده‌رفه‌تي ئه‌وه‌ي هه‌بووايه
 سه‌رنجيکي روخساري سامناکي پاڦيل پاڦلوڦيچي دابا، که
 به‌چ شيوه‌يه‌کي توقينه‌ر ليي ده‌روانيټ، ئه‌وه هه‌رگيز بيري
 له‌وه نه‌ده‌کرده‌وه که له وه‌ها ساتيکدا به‌و شيوه‌يه بدات
 له قاقاي پيکه‌نين، چونکه لهو ساته‌دا له روخساري پاڦيل

پاڭلۇڭچىدا پەيى بە تووپرەيىيەكى زۆر تۇقىنەر و سەرشيئانە دەبرد، كە بۆى ھەبوو تووپرەبوونەكەى ئەو زەلامە كارەساتى نەخوازراوى لى بکەويتەو... بەلام لەگەل ئەوئەشدا، ھەرچەندە كە ئەو نىگايەى پاڭىل پاڭلۇڭچى نەبىنى، ھەستى كرد پىويستە لەسەرى لايەنگرىى پاڭىل پاڭلۇڭچى بكات.

پاشان بە دەنگىكى ھاوپرەيانە دەستى بە قسەكردن كرد، ”گوئى بگرە بەرىز لۇبۇڭ، بەبى ئەوئەى خۇم بەاويژمە ناو گفتوگوئەكى نەخوازراو و ھەندىك ھۇكار و وردەكارىى زيادەو، كە لە راستىدا ئەو بە ئىشى خۇم نازانم و تا پىشتم بكرىت خۇمى لى بەدوور دەگرم، دەمەوئە سەرنجت بەلاى چەند راستىيەكدا رابكىشتم، قسەى دروستىش لەوئەوئە، كە يەكەمن، پاڭىل پاڭلۇڭچى ئەگەر بىت و داخوازىى نادىژدا فیدۇسىڭنا بكات و مارەى بكات، ئەوا لە زۆر پوئەوئە لە جەنابتان لەبەرتەن، لەبەر ئەوئەى زۆر بەباشى لەلايەن ئەو خىزانەوئە كەسايەتییەكەى ناسراو، دووئەم، پاڭىل پاڭلۇڭچى خاوەنى پۇستىكى بەرز و ئابروومەندە، لە كۆتايىشدا، سەرودەت و سامانەكەشى لەولاو بەدەستىت، ھەر بۆيە ئەمە شتىكى زۆر سىروشتىيە كاتىك پاڭىل پاڭلۇڭچى ھەست بە سەرسوورمانىكى زۆر بكات لە كاتىكدا ھاوتايەكى وەك جەنابتان لەبەرامبەر خۇيدا دەبىنئەوئە. رەنگىشە تۇش بە ھەمانشىئە خاوەنى چەند تايبەتمەندىيەكى تايبەت بە خۆت بىت، بەلام ھەر لەبەر ئەوئەى ھىشتا تەمەنت زۆر كەمە و جارئ زۆر گەنجىت، بۆيە بۆ ئەو گەلىك دژوارە تا بە چاوى رىكابەرىكى ھاوشانى خۇى لىت برىوانىت... ھەر بۆيە ئەوئە شتىكى زۆر پەوايە، كە داواتان لى بكات كۆتايى بەم گفتوگوئە بەيئەن.“

”مەبەستت چییە لەوەی کە دەلییت تەمەنم زۆر کەمە؟
مانگیک دەبیئت بوومەتە نۆزدە سال. بەپێی یاساش بیئت، زۆر
لەمیژ بوو دەمتوانی ھاوسەرگیری بکەم. ئەمە ھەموو شتیکیە
کە دەتوانم بۆتان ڕوون بکەمەوہ.“

”بەلام پێم نالییت چ باوکیک ئامادەییە لە دۆخیکی ئاوادا
قاییل ببیئت بەوەی کچەکەیی خۆیت پیشکەش بکات؟ تەنانەت
گریمان ئەگەر بشیبت بە ملیۆنەر یاخود لە داھاتوودا ببیئت
بە کەسایەتیەکی ناسراوی ناو مرقایەتییش؟ کەسیک لە
تەمەنی نۆزدە سالیدا ناتوانییت بە بەرپرسیاریتیەکانی خۆشی
ھەستیی، ئیستا پێم نالییت چۆن دەتوانییت بەرپرسیاریتی
داھاتووی مرقایکی تر ھاوشیوہی خۆی منداڵ لە ئەستۆ
بگریئت! ڕەنگە پێت وا بیئت ئەمە کاریکی تەواو ئابروومەندانەییە؟
ئەوہیشی کە پرکیشیی ئەوہم کرد کە بەم شیوہ ڕاشکاوانە
قسەتان لەگەڵ بکەم، ھەر لەبەر ئەوەی خۆدی خۆت کەمیکی
بەر لە ئیستا منت کرد بە نیوہندیکی لەنیوان خۆت و پاڤیل
پاڤلۆڤیچدا.

لاوہکە وتی، ”ئەھا، بەلێ بەدنیایییەوہ، ناوی پاڤیل
پاڤلۆڤیچە! بەلام نازانم بۆچی پێم وا بوو ناوی قاسیلی
پیتروڤیچە؟“

پاشان بەردەوام بووہوہ و ڕووی کردە ڤیلچانینۆڤ، وتی،
”بەلێ، لە راستیدا وتەکانی ئیوہ تۆزقالبیکیش چییە تووشی
سەرسووڕمانی نەکردم، دەمزانمی ھەمووتان ھەر لەیەک
دەچن! ھەرچەندە بەلامەوہ گەلیک سەیرە، چونکە ئەوان بە
شیوہیەکی باسی تۆیان بۆ کردم، پێم وا بوو ڕەنگە کەسیکی
زۆر نوێخواز بیئت. بەلام وا بزانی ئەوانە ھەمووی قسەیی

قۆر بوون، ھەرچەندە ئىوۋە زۆر بەسەربەستى ئەوۋەتان
 وت كە بەھساب ئەوۋەى من دەيكەم كاريكى نەشياو و
 نئابروومەندانەيە، بەلام خودى خۆم تەواو پيچەوانەكەى بە
 راست دەبينم، ھىواخوازيشم بتوانم ئەوۋەتان بۆ بسەلمينم.
 ھەز دەكەم لەوۋە دەست پى بکەم، كە ئيمە ھەردووکمان
 پەيمانمان بە يەكتر داوۋ، دواتريش، من بە شەرەفى خۆم
 لە بەردەم دوو شايەتدا بەلینم پى داوۋ، كە ئەگەر ھات و
 پۆژىك لە پۆژان كەوتە داوى خۆشەويستى كەسيكى ترەوۋە
 ياخود لە ھاوسەرگيرىکردنى لەگەل من پەشيمان بووۋەوۋە و
 ويستى لىم جيا بېيتەوۋە، ئەوا من دەستبەجى گەواھينامەيەكى
 فەرمىي لەسەر ناپاكىم بەرامبەرى پى دەكەمەوۋە و پرونيشى
 دەكەمەوۋە، كە ناپاكى ھاوسەرگيرىم لەگەلدا كردوۋە، بەمەش
 وا دەكەم بتوانيت بەئاسانى تەلاقى خۆى وەر بگريت. ھەر
 بەوۋەشەوۋە ناوۋەستم، بەلكو پيشبىنى ئەوۋەشمان كردوۋە، كە
 ئەگەر ھات و لە داھاتوودا من لە پيدانى وەھا گەواھينامەيەك
 پاشگەز بوومەوۋە و قسەكەى خۆم نەبردە سەر، ئەوا لەم
 ھالەتدا بۆ بردنەسەرى ئەم پەيمانە، لە پۆژى ئاھەنگى
 گواستەوۋەكەيدا، ئەوۋە سەنەدىكى سەد ھەزار پۆبلىي بۆ
 واژۆ دەكەم و دىخەمە دەستىەوۋە، ئەمە ئەگەر ھات و پابەند
 نەبووم بە گەواھينامەكەوۋە، قايىل نەبووم بە جيابوونەوۋە
 لىي، ئەوا ئەو كاتە ئەو دەتوانيت دەستبەجى ئەو سەنەدە
 لە دژم بەكار بەيىت و بە ھۆيەوۋە لە زىندانم بىت. بەم
 شىۋەيە ئەگەر كەمىك ورد بىنەوۋە، ئەوا دەبينن كە پيشوۋەختە
 پيشبىنى ھەموو ئەگەرىكمان كردوۋە و پىگەشمان بۆ دانائەوۋە،
 منىش ھەرگىز ئامادەى ئەوۋە نىم كە لەسەر حسابى خۆم

یاریی بە داھاتووی ھیچ کەسیکی ترەو بەکەم و داھاتووی
بەخەمە مەترسییەو، کە ئەمەش بەر لە ھەموو شتیکە.
فیلچانیوڤ ھاواری کرد، ”گریو دەکەم ئەمە ھەمووی
ئەو ھەتیو - ناوی چی بوو؟ - ئا، بەلێ، بیرم کەوتەو،
پریدیۆسیلوڤ، ھەموو ئەمانە لە داھینانەکانی ئەو بۆ تۆ!“
پاقیل پاقلوڤیچ بە شیوەیەکی زۆر قیزەون دای لە قاقای
پیکەنین، ”ھا، ھا، ھا، ھا!“

”ئەری بەراست ئەم برادەرە بەرێزە بە چی پێدەکەنیت؟
بەلێ، پەییبردنەکە ی ئیو تەواو، ئەمە بیرۆکە ی پریدیۆسیلوڤ
بوو، ئەبێت جەنابت دان بەو دا بنییت، کە بیرۆکەکە ی
بەراستی بیرۆکە یەکی دانایانە یە. بە ھۆی ئەو ھەوە یاسا
پووچەکان بەتەواوی لە کار دەخریت. بەدنیایییەو، بەلینم بە
خۆم داوە نادیا بۆ ھەتاھەتایە خوش بویت، خودی نادیا
ئەم مەسەلە یە بە شیوەیەکی نااسایی بە پیکەنینی دەھینیت،
بەلام لە ھەمان کاتیشدا ئەم بیرۆکە یە بەتەواوی دانایانە یە و
پێویستە قاییل ببیت بەو ھە ی کاریکی تەواو ئابروومەندانە یە و
بگرە ھی ئەو ھەش نییە ھەموو پیاویک خۆی لە قەرە ی بدات!“
”بەلام بە بروای بەندە، ئەم کارە نەک ھەر ئابروومەندانە
نییە، بگرە کاریکی تەواو ناپەسەندیشە.“

لاوھەکە، وەک ئەو ھە ی گالتە ی بە قسەکە ی فیلچانیوڤ
بیت، شانیککی ھەلتەکاند و پاش ساتیک پێدەنگی وتی، ”حەز
ئەکەم جاریکی تریش پیتان بلیمەو، کە قسەکە تان بە ھیچ
شیوەیەک تووشی سەرسوورمانی نەکردم، ئەسلەن زۆر
لەمیژە بریارم داو بەو جۆرە شتانە سەرم نەسوورمیت. پیم
وا بیت پریدیۆسیلوڤ بەروونی ئەو ھە ی بەبیر ھینابوونەو، کە

جەنابتان زۆر لەو لەوازەترن كە بتوانن پەى بەو جۆرە شتەنە
ببەن، ھەرچەندە ئەگەر ئەو شتەنە زۆر سەروشتى و سادەش
بن، ھۆكارى بۆگەنكردن و تىكچوونى ھەرە سادەترىنى
ھەستەكانتان و بىرۆكەكانتان، ھەمووى دەگەرپتەو بەو ئەو ژيانە
پووچ و بىمانايەى لەمىژە بەو شىوہىە دەيگوزەرىنن، ھەرودھا
ئەو بەتالى و بىكارىيەشتان ھۆكارىكى ترە لەو ھۆكارانە.
رەنگە ھەر ئەمەش ببیتە ھۆكارى لەيەكترتینەگىشتنمان، بەلام
بە ھەر حال، ئەوان سەبارەت بە تۆ زۆر بەچاكى دەدان... پىم
وا بىت ئىوہ تەمەنتان پەنجا سالە، واىە؟“
”ببوورن، ئەكرىت لە بابەتەكە لا نەدەن و بىنەوہ سەر
بابەتە سەرەككىيەكە!“

”تكاىە بمبوورن بۆ دەمشرىپىەكەم و جاپز مەبن، مەبەستم
ھىچ شتىكى تايبەتى نەبوو. دىمەوہ سەر باسەكەى خۆمان و
بەردەوام دەبم: من لە داھاتوودا نابم بە مليۆنەر بەو شىوہىەى
ئىوہ بىرتان لى كردبۆوہ، چ بىرۆكەيەكى پىكەنىناويىە!
من خاوەنى ھىچ شتىك نىم، ھەر ئەوہم كە ئىستا دەمبىنىت، بەلام
برواى تەواوم بە داھاتووى خۆم ھەيە. ھەرودھا من نە دەبم
بە قارەمان و نە دەشبم بە ناودارىكى مەزن بۆ مرۆقاىەتى.
بەلام ئەتوانم ئاگام لە خۆم و خىزانەكەم بىت، راستە ھەنووكە
من خاوەنى ھىچ شتىك نىم، تەنانەت بۆ زانىارىيشت، من ھەر
لە مندالىيەوہ لە مالەكەى ئەواندا گۆش كراوم...“
”چۆن چۆنى؟“

”بەلى، ھەر وەك دەبينن، من كورپى يەككە لە خزمە
دوورەكانى ژنەكەى زاخلىبىنىنى پىرم، كاتىك ھەموو
كەسوكرەكەم لەدەست دا، ئەو كاتە من تەمەنم تەنھا

ھەشت ساڵ بوو، ئیتەر پیرەپیاویش منی ھینایە لای خۆیان و بەرپرسیاریتیی بەخۆکردنی منی گرتە ئەستۆی خۆی، دواتریش ناردمیە قوتابخانەی ئامادەیی. ئەو بەراستی پیاویکی سروشتباشە، ھەلبەت ئەگەر بەلاتانەو ھە گرنگ بێت...

“ئەو دەزانم.”

“بەلێ، ھەرچەندە بیرکردنەو ھەکانی کەمێک کۆن و بەسەرچوون، بەلام لەگەڵ ئەو ھەشدا گەلیک بەخشنە و میھرەبانە. بەلێ، بەدنیایییەو لەمێژە لەژێر بەرپرسیاریتیی ئەو ھاتوومەتە دەری، دەمەوێت خۆم لەسەر پێی خۆم رابووستم و پشت بە ھیچ کەسیک نەبەستم بۆ پەیداکردنی بژێوی ژیاڵی خۆم و نامەوێت چاوبەرەو ژیری ھیچ کەسیک بم.”

فیلچانیئۆف، کە مەیلی زانیانی تی گەرابوو، کونجکاوانە پرسیی، “لەکەییەو سەر بەخۆیی خۆت بەدەست ھیناوە؟”

“نزیکی چوار مانگیک دەبێت.”

“ئەھا، کەواتە ئیستا ھەموو شتیک پوون بوو ھەو، ئێو ھاورپی مندالیی یەکترن! ئەو ھیچ ئیش و کاریک ئەنجام دەدەیت؟”

“بەلێ، کاریکی تایبەتم ھەیە، لەلای دادنووس مانگی بە بیستوپینج رۆبل ئیش دەکەم. ھەرچەندە ئەمە بۆ ماو ھەکی کاتییە. بەلام لە راستیدا ئەو کاتە لێی چوومە پیشەو ھە داوام کرد، ئەو ھەشم نەبوو. ئەو کاتە لە بەشی خزمەتگوزاری ھیلی ئاسنین، مانگی بە دە رۆبل ئیشم دەکرد، بەلام ھەموو ئەم ئیشانە کاتین.”

“مەبەستت لە چوونەپیشەو ھەو ھە، کە خوازبێت کرد؟”

”بهائی، به شیوهیه کی فهرمی خوازبینیم کرد، ماوهیه ک بهر له ئیستا - نزیکه ی سی ههفتهیه ک دهیئت.“

”زۆر باشه، ئه ی چی پرووی دا؟“

”سه رهتا باوکه که به شیوهیه کی زۆر توقینه ر دای له قاقای پیکه نین، پاشان به شیوهیه کی توقینه ریش تووره بوو، ئه و کچه داماوه شی له نهومی سه ره وه دا چه پس کرد. به لام نادیا زۆر قاره مانانه بهرگریی کرد و ملی نه دا. به لام ئه زانیت، هه موو ئه مانه هه ر له بهر ئه وه بوو، که پیشتر باوکه که که میك رقی لیم بوو، رقه که شی له وه وه بوو، که ئه و فه رمانگه یه م به جی هیشتبوو، که چوار مانگ بهر له ئیستا له وئ جیگه ی بو کردبوو مه وه، هه لبه ت ئه مه پیش ئه وه ی بچه سه ر کاری هیلی ئاسنینه که. ئه و پیره پیاوئکی زۆر باشه، هه ر وه ک پیشتریش ئاماژهم پی کرد، ئه و له ماله که ی خویدا که سیکی تا بلیی ساده و پرووخوشه، به لام ناتوانیت ئه وه به یئیته بهرچاوی خۆت، کاتیک دهچیته ئوفیسه که ی، چ زه لامیکی لی ده ر دهچیت! ریک وه ک جوئی* لیدیئت! هه لبه ت من له وئ کاریکم کرد و به شیوهیه کی زۆر سروشتی تیم گه یاند، که هه لسوکه وته کانی به هیچ شیوهیه ک جیگه ی سه رنجم نین. به لام تاوانباری راسته قینه له و مه سه له یه دا جه نابی جیگری بهرپوه بهر بوو، ئه م پیاوه بهرپزه وای ئاخنیبووه میشکی بهرپوه بهرکه وه، که به حساب من قسه ی ره قم به رامبه ری به کار هیئاوه، له کاتیکدا من ته نها پیم وتبوو که که سیکی

* جوئی: یاخود ژوپیتیر Jopiter، خواوهندی ئه فسانه یی پۆمانیه کان، خواوهندی خواوهنده کانه، خواوهندی ئاسمان و هه وره برووسکه یه، یه کیکه له تووره ترین خواوهنده کان.

ناشاییستەیه. ئیتر بەم شیوەیە وازم لە ھەموو شتیکیان ھینا
و ئیستاش بۆ خۆم لای دادنووسیەک کار دەکەم.

”ئەی لەو فەرمانگەییە مووچەکەت باش بوو؟“

”راستیەکی نەخێر، چونکە من تەنانت لە ریزی
فەرمانبەرە ئاساییەکانیش نەبووم! خودی زاخلیبینینی
بەسالاچوو مووچەکی پی ئەدام، ھەر وەک پیم وتن، ئەو
مرۆڤیکی زۆر باشە. بەلام کێشەکە لەوەدا بوو، کە دانوومان
بەیهکەووە نەدەکولاً، ھەرچۆنیک بیئت، ئیمە کۆل نادەین!
بەدنیاییەووە بیستوپینچ رۆبل بەشی ژیاڵی ژن و میردایەتی
ناکات، بۆیە بەھیوام بەم زووانە پشکیکم لە بەرپۆوەبردنی
مولکەکانی کۆنت زاقیلیسکی چنگ بکەوێت، کە ماوەیەکی
کارەکانی ھەمووی ترشاووە بەسەر یەکدا، ئەو کاتە مووچەکەم
دەفریئت بۆ سی ھەزار رۆبل، خو ئەگەر ئەوێش سەری
نەگرت، ھەول دەدەم بێم بە پارێزەر. خەلکی لەم سەردەمەدا
ھەر بە پی دادگاکانەوێن... ئاھا! چ ھەرەتریشقەیک بوو!
پێدەچێت زریان ھەلبکات، خوا بەووە رەحمی کرد، پێش ئەوێ
زریانەکی ھەلبکات، گەیشتمە ئێرە، بە پی ھاتم، تەقربەن
نیوێ رینگەکەم بەراکردن تەوی کرد.

”بەلام بمبوورە، ئەگەر بەو شیوەیەکی خۆت باست
لیوێ کرد، تیم ناگەینیت چۆن کاتی ئەوێت دەست کەوت
لەگەڵ نادیزدا فیدوسیئنا قسە بکەیت، بەتایبەتی کە دەلییت
ئەوان ھەنووکە پیشوازیت لی ناکەن لە مالاھەکی خۆیاندا؟“
”بەلام خو پیاو دەتوانیئت لەسەر پەرژینەکەووە قسە
لەگەڵدا بکات! ئایا سەرنجی کچە قژخورماییەکیە دابوو؟“
وای وت و پیکەنی، پاشان بەردەوام بوووەو لە قسەکانی،

”ئەو و ماری نىكىتىشنا زۆر ھاۋكاريى ئەو دووانەمان دەكەن،
ئاف ئەو ماری نىكىتىشنايە بەس بەتەنھا خۆى شەيتانىكە
بۇخۆى!... بەلام پىم بلین بۇ دادەچلەكىن، ئايا لە ھەورەترىشقە
دەترسن؟“

”نەخىر، تەندروستىم باش نىيە، تەندروستىم زۆر خراپە...“
قۇلچانىنۇف لەتاو ئازارى سىنگى، ھەستايە سەر پى و
ھەۋلى دا كەمىك لەناو ژوورەكەدا ھاتوچۇ بىكات.
”ئاف كەۋاتە بمبوورن كە بىزارم كردن، خۇتان نارەھەت
مەكەن، ھەر ئىستا دەپۇم!“

پاشان لاۋەكە لەسەر كورسىيەكەى ھەستا بۇ ئەۋەى
بروات، بەلام قۇلچانىنۇف زۆر بەنەزاكەتەۋە و بە زمانىكى
شىرىن وتى، ”نا، نا! بە ھىچ شىۋەيەك ئىۋە بىزارتان
نەكردووم، شتىكى ھىندە گرنگ نىيە.“
”چۇن گرنگ نىيە؟ كاتىك كۆبىلنىكوۋ ئازارى گەدەى
ھەبوو*... ئەمەت بىر دىت لە شچدرىندا؟ ئايا تۇ شچدرىنت
خۇش دەۋىت؟“

”بەلى.“

”مىنىش بە ھەمان شىۋە. زۆر باشە قاسىلى... ئا، ببوورە،
پاقىل پاقلىۋىچ، ۋەرە با كۆتايى بەم مەسەلەيە بەئىنن!“ بە
شىۋەيەك ۋاى وت و پوۋى كىردە پاقىل پاقلىۋىچ، ھىندەى
نەمابوو بدات لە ھارەى پىكەننن، ”بۇ ئەۋەى بەباشى لە
قسەكانم تىبگەيت، جارىكى تىش پىرسىيارەكەمت بۇ دووبارە

* ئەم دىرە ”كاتىك كۆبىلنىكوۋ ئازارى گەدەى ھەبوو، ئەمە دىرى يەكىك
لە چىرۇكەكانى گەورەپۇماننوسى ھەجوۋى روسى، مىخائىل يۇگرافىمەيچ
سالتىكوۋ شچدرىنە، كە لە سالى ۱۸۲۶ بۇ ۱۸۸۹ ژياۋە.

دهکه مه وه، ئایا ئامادهیت سبهینی له ئامادهبوونی مندا به شیوهیهکی فهرمی کشانهوهی خۆت لهم خوازبینیه سه بارهت به نادیزدا فیدۆسیفنا پیشکesh به دایک و باوکی بکهیت و بهوپه پری ریزه وه برۆیت به ریگهی خۆته وه؟“
”بهوپه پری دانیاییه وه نه خیر.“

پاقیل پاقلۆقیچیش به هه مان شیوه له سه ر کورسییه که ی بهوپه پری بیئۆقره ییه وه هه ستا و به تۆنیک ی لووتبه رزانه وه دریزه ی دایه وه به قسه کانی، ”هه ر بۆیه جاریکی تریش داواتان لی ده که مه وه، که هه رچی زووتره لی ره برۆن و ئاسووده ییم مه شیوینن... چونکه هه موو ئه مانه له هه لسوکه وتیک ی هه رزه کارانه و گه مژانه زیاتر، چیی دی نییه!“

لاوه که پهنجهی هه ره شه ی به رز کرده وه و ئاراسته ی پاقیل پاقلۆقیچی کرد، به زه رده خه نه یه کی لووتبه رزانه وه وتی، ”باشتره ئاگاداری خۆتان بن! هه ول بدهن له ژماردنه که تاندا هه له نه که ن! ده زانیت هه ر هه له یه کی ساده، چاره نووستان به ره و کوپوه ده بات؟ له ئیستاوه ئاگادارت ده که مه وه، که ئه گه ر دوا ی نو مانگی تریش بگه ریته وه، له کاتی که ده رنگه پاره و پولیک ی زۆریشته له م ریگه یه دا به خه رج دابیت، خۆشت تووشی سه ر ئیشه یه کی زۆر کرد بیت، ئه وه دانیای به هه ر ناچار ده بیت ده ستبه رداری نادیزدا فیدۆسیفنا ببیت، ئه گه ریش هات و ده ستبه رداری نه بوویت، ئه وا ئه و کاته پووبه پرووی کیشه و سه ر ئیشه ی زیاتر ده بیته وه، دانیای به که زۆر خراپ به سه رتدا ده شکیته وه!

”پیویسته ئاگادارتان بکه مه وه که جه نابتن هاوشیوه ی سه گیکن، هه لبه ت بمبورن که وا ده لیم، ئه مه ته نها بۆ

لينچوواندنه، كه له سهر ئاخوړيک پال كه وتووه، نه خوۍ دهیخوات و نه شهیلیت كه سانی تریش لیی بخون. دووباره له بهر چاكهۍ خوتان و له بهر ههستی مرؤفایه تی، پیتان ده لیمه وه، كه به باشی بیر له م مه سه له یه بكه نه وه، هیچ نه بیټ ئه گهر ته نها بؤ یه ك جاریش بووه له ژيان تانا كه میك به ژیری بیر بكه نه وه.

پاقیل پاقلؤفیچ به تووړه یییه وه هاواری كرد، "تكتان لی ده كه م به م شیوه یه ئاموژگاریی من مه كهن! له سهر ئه م توانجه چه په لانه شت... له سبه ینی زووتر نییه كه ری و شوینی تایبته ده گرمه بهر، ری و شوینی نوی!"

"توانجی چه په ل؟ مه به ستت چییه له وه؟ دیاره خوت كه سیکی زور چه په لیت، بویه به و شیوه یه له قسه كانم گه یشتوویت و له میشکی خوتدا و لیکت داوته وه! به هه حال، من قایيلم به وهی تا سبه یینیش چاوه روان بیم، به لام ئه گهر... ئاخ، دیسانه وه هه وره بروسكه یه!"

ته ماشایه کی قیلچانینؤفی كرد و سه ریکی بؤ دانه واند و وتی، "به خواتان ده سپیرم، گه لیک خوشحال بووم به ناسینتان."

پاشان به تالوو كه بؤی دهر چو، ئاشكرا بوو كه په لهی ئه وهی بوو، پیش ئه وهی لیژمه باران دابكات و ته ری بیټ، بگه ریته وه.

حسابه که یمکلائی ده بیتهوه

هەر هیندهی لاوه که به جیی هیشتن، پاڤیل پاڤلۆڤیچ خوی گه یانده
لای ڤیلچانیوڤ و هاواری کرد، ”چاوت لییه؟ چاوت لییه؟“
ڤیلچانیوڤ به لامسه رلاییه وه وتی، ”به لی، تو زور
بییه ختیت!“

ئه گهر ئه و ئازاره ی سه رسنگی نه بووایه که زور به توندی
ئازاری ددها و هه تا بهاتایه ئازاره که شی زیادی ده کرد، ئه وه بی
شک هه رگیز ئه و وشانه ی به زاردا نه ده هات.

”هه مووی له بهر ئه وه بووه، که هه ستت به به زه یی کردووه
به رامبه رم، بۆیه باز نه که ت بۆ نه گیراومه ته وه، ئایا وا نه بووه؟“
”نه خیر، ته نها له بهر ئه وه ی ده رفه ت نه بوو...“

”په نگه تو وهک هاوړییه کی راسته قینه، چه زت نه کرد بییت
دلّم بشکینیت؟“

ڤیلچانیوڤ، که له تووړه ییدا خه ریک بوو دیقی ده کرد،
هاواری کرد، ”ئایی، به لی، به زه ییم به حالتدا هاته وه!“
هه رچونیک بییت، ڤیلچانیوڤ به کورتی و به پوختی هه موو

شتىكى بۇ پاقىل پاقلىقچى گىرايه وە. تىيگە ياند كە بە چ شىۋە يەك بازىنە كە گە پىندىراۋە تە وە بۇ، ھەروەھا بۇ باس كىرد كە چۈن نادىژدا فىدۇسىقنا تە قىرىبەن ناچارى كىردوۋە ھاۋكار بىت لە گە رانە وەيدا...

”رەنگە لە وە تىيگەيت، كە ھىچ شتىكى تر نەيدەتوانى ناچارم بىكات كە بازىنە كە وەر بىگرم، چۈنكە كىشە و سەرىشەكانى خۇم ھىندە كەم نىن، تا سەرىشەى تىش بۇ خۇم دروست بىكەم!“
پاقىل پاقلىقچى بىزەيەكى كىرد و وتى، ”تۇش فرىوت خوارد و وەرت گىرت؟“

”قىسە قۇر دەكەيت، بەلام ھەرچۈنىك بىت، لە و قىسەيت دەبوورم، چۈنكە ھەر وەك ئىستا خۇشت بىنيت، ئەوەى جىگەى مەترسىيە بۇ جەنابت و پۇلى سەرەكى دەبىنيت، من نىم، بەلكوۋ كەسانى ترن.“

”بەلام لەگەل ئەوەشدا، تۇ ھەر فرىوت خوارد.“

پاقىل پاقلىقچى پەرداخەكەى پىر كىرد و دانىشت. پاشان وتى، ”وا خەيال دەكەيت لە بەردەم ئەو كورپى قەبەيەدا چۆك دادەم؟ دەبىنيت چۈن بۇت ھەنجىنەنجىن دەكەم! سەبەينى دەبىنيت، كە چۈن شۈينەۋارى ناھىلم، سەرىنگومى دەكەم، دوۋكەلى ناو ژوورى ئەو مىدالە دەر دەكەم و خاۋىنى دەكەمەو!“

تەقىرىبەن پەرداخەكەى بە يەك قوم بەتال كىردەو و سەرلەنۈى پىرى كىردەو، لە راستىدا، وردەوردە بە شىۋەيەكى دژەباۋ كەوتە ھەلسۈكەوتكىردن و بەتەۋاۋى و بى ئەوەى خۇى شلۈى بىكات، زۇر بەسەربەستى ھەلسۈكەوتى دەكىرد.

”ئاخىخ، نادىكا و ساشىكا، خۇشەۋىستە بىچكۈلە و نازدارەكان، ھە، ھە، ھە!“

لە کاتیگدا لە ناوەوە تووڕەییەکی قوڵی دەدا و ئاگای
لە دنیا نەماو، لەو کاتەدا ھەورەتریشقەیکێ تر، کە دەنگی
زۆر لەوانی پێشووتر بەرزتر بوو، ئاسمانی بەتەواوی ڕووناک
کردەو و بالاخانەکەشی خستە لەرزە، پاشان باران بەلێزمە
دای کرد. پاقیل پاقلۆقیچ لە شوینی خۆی ھەستا و ڕۆشت
تا پەنجەرە کراوەکە دابخات. پاشان بە شیوەیکێ زۆر
شەیتانانە بە توانج و لاقرتیو وەتی، "کەمیک پێش ئێستا ئەو
لاوہ لێی پرسیت کە ئایا لە ھەورەتریشقە دەترسیت، ھا، ھا،
ھا! قیلچانیوۆف و لە ھەورەتریشقە بترسیت! کوپیلنیکوۆف،
کوپیلنیکوۆف کێیە؟... ئەو مەبەستی لە پەنجا سال چی بووبیت...
ھا؟ بێت دیت وای وەت؟"

"لەوہ ناچیت نیازی ڕۆشتنت ھەبیت!"

قیلچانیوۆف لەبەر ئەو ئازارە سەرسنگی زۆر بەدژواری
توانیی وشەکان دەر ببری، پاشان وەتی، "من بۆ خۆم پال
دەکەوم، تۆش دەتوانیت چیت پێ خۆش بوو، ئەنجامی بدەیت."
پاقیل پاقلۆقیچ بە دەنگیک، وەک ئەوہی زۆری لێ کرابیت،
بەلام لە ھەمان کاتیشدا وا دەر دەکەوت بەتەواوی خۆشحال
بووبیت بەوہی ئاوا زۆری لێ کراو، وەتی، "بۆ ئەگەر سەگیش
بم، لە کەشیکێ ئاوا دا فریم دەدەیتە دەرەوہ!"

قیلچانیوۆف منجاندی، "زۆر باشە، دابنیشە و بۆخۆت ھەر
خەریکی خواردنەوہ بە... ئەگەر پیت خۆش بوو، شەویش
بمێنەرەوہ!"

لە کاتیگدا بەکزی دەینالاند، لە سەر چەرپاکەکی خۆی درێژ
کرد.

"شەو لێرە بەسەر بەرم؟ ئەو ناترسیت؟"

قېلچانینوڤ له ناکاو سهری بهرز کردهوه، "له چی بترسم؟"
"ئوی، هیچ! ئاخیر بویه پرسیم، چونکه جاری پېشوو زور
ترسابوویت، یان پیدهچیت من وا ههستم کردبیت؟"
قېلچانینوڤ نهیتوانی بهر به خوی بگریت و هیچ نه لیت،
"به راستی گه مژدهیت!"

پاشان بهتوورپهیی پرووی خوی وهر چهرخاند و پرووی
کرده دیوارهکه.

پاقیل پاقلوچیچ وهلامی دایهوه، "زور باشه."
نهخوشهکه ریچک دواي یهک خولهک که لهسهر چهرپاکه
پال کهوتبوو، یهکسهر چاوهکانی چوونه خهوه. ئهوه خونواندن
و ههلسوکهوته پروکهشهی تهواوی پوژدهکه خهریکی بووبو
شاردنهوهی خراپیی باری تهنروسستییهکهی، ئیستا و لهناکاو
له پهلوپوی خستبوو، تهنروسستی به شیوهیهکی ترسناک تیچ
چووبوو، ههر وهک مندالیکي لاواز ههستی به لاوازیی خوی
دهکرد. بهلام دواجار ئازارهکه سهر کهوت بهسهر خهوتن و
شهکهتییهکهیدا، ههمووی کاتژمیریکی نهبرد، که لهتاو ئازار
خهبهری بووه و لهسهر چهرپاکه ههستا. زریانکه هیمن
ببووهوه، ژوورهکه له دووکهلی جگهرهدها نوقم ببوو، لهسهر
میزهکه بوتلیکی بهتال کهوتبوو، ههروهها پاقیل پاقلوچیچیش
لهسهر یهکیکی تر له چهرپاکان خهوی لی کهوتبوو. لهسهر
پشت راکشابوو، سهیشی خستبووه سهر دهسکی چهرپاکه،
جلوبه رگهکهی نهگورپیوو، ریچک به پوتینهکانییهوه خهوی
لیکهوتبوو. چاویلهکه یهک چاوییهکهی له گیرفانی هاتبووه دهرهوه
و به شیوهیهک شوپر ببوووهوه، که خهریک بوو بهتهواوی له
عهردهکهی دهدها. کلاوهکهی لهولای خوییهوه لهسهر عهردهکه

که‌وتبوو. ئیلچانیئۆف زۆر به‌دلته‌نگییه‌وه لیی ورد ده‌بووه، به‌لام کاریکی وای نه‌کرد تا به‌ ئاگای به‌ئینیت. به‌ ئازاریکی زۆره‌وه له‌ناو ژووره‌که‌دا ده‌ستی کرد به‌ هه‌نگاونان، وه‌ک ئه‌وه‌ی چیی تر به‌رگه‌ی ئه‌وه نه‌گریت و له‌ توانایدا نه‌بیّت که له‌ ناو جیگه‌که‌یدا رابکشیّت. ده‌ینالاند و له‌تاو ئازار جیگه‌ی به‌ خۆی نه‌ده‌گرت وه‌ک جووچکه‌ی بیلانیه‌ی لی هاتبوو.

زۆر له‌و ئازاره‌ی سه‌رسنگی ده‌ترسا، هه‌لبه‌ت ترسه‌که‌شی بیه‌و نه‌بوو. زۆر له‌میژ بوو به‌ده‌ست ئه‌م ده‌رده‌وه ده‌ینالاند، به‌لام ئه‌م ئازاره‌، زۆر به‌ ده‌گمه‌ن نابووايه، هیرشی بو نه‌ده‌هینا، یه‌ک جار له‌ سالیکیدا یاخود له‌ دوو سالدا. ده‌یزانی سه‌رچاوه‌ی ئازاره‌کانی جگه‌ریه‌تی. له‌ سه‌ره‌تا دا ئازاره‌که سووکه‌، زۆر توند نییه‌، به‌لام ورده‌ورده ئازاره‌که زیاد ده‌کات و تا وای لی دیت نه‌خۆشه‌که له‌تاو ئیش و ئازار گرمۆله ده‌بیّت، وه‌ک ئه‌وه‌ی هه‌موو ئازاره‌که له‌ خالیکیدا، له‌ناو سنگیدا، له‌ژیر ده‌فه‌ی شانه‌کان یاخود له‌سه‌روو ده‌فه‌ی شانه‌کان چر بیته‌وه. به‌رده‌وام ئازاره‌که له‌ زیادبووندا ده‌بیّت، هه‌ندیک جار ئازاره‌که ده‌ کاتر می‌ر درێژه ده‌کیشیت، دوا جار فشاری ئازاره‌که هینده توند ده‌بیّت و ده‌گات به‌ ئاستیک، که به‌رگه ناگیریت و که‌سه‌که له‌تاو به‌سوویی ئازاره‌که، مه‌رگی خۆی به‌ ئاوات ده‌خواییت. کۆتا جار که ئیلچانیئۆف به‌ر هیرشی ئه‌و ئازاره کوشنده‌یه که‌وتبوو، سالیکی پیشتر بوو، دوا ی ده‌ دانه کاتر می‌ر له‌ ئازارچه‌شتن و پیوه‌تلانه‌وه‌ی، ئه‌و کاته‌ی له‌ناو جیگه‌دا که‌وتبوو، هینده لاواز ببوو، که زۆر به‌ئه‌سته‌م توانیبوو ده‌سته‌کانی بجوولینیت، پزیشکه‌که‌شی ریگه‌ی نه‌دابوو ته‌واوی پۆژه‌که هیچ شتیک بخوات و بخواته‌وه، جگه له‌ چهند

که وچکیک له چایی که مړهنگ و چه ند تیکه نانیکي خوساو له ناو مه رگه دا. ریک وهک مندالیکي ساوا. هیرشی ئازاره کان به هوی چه ند هۆکاریکی جیاوازه وه پرووی ددها، ههرگیز ئازاره که دهر نه ده که وت جگه له و کاته دا نه بیئت، که فشاری خوینی به شیوه یه کی ته واو نائاسایی بهرز ببووايه ته وه. له گه ل ئه وه شدا، ئازاره که به شیوه یه کی زور سه یریش له ناو ده چوو، هه ندیک جار ده کرا ههر له دواي نیوکاتژمیری سه ره تای سه ره له دانی ئازاره که دا، ئازاره که رابگیریت، ئه ویش به هوی به کارهینانی دهوری گهرم، که ده خریته سه ر ناوچه ی ئازاره که و ده سته جی به ته واوی ئازاره که ی له کۆل ده بیته وه، به لام هه ندیک جاریش هیچ شتیک دادی نادات، ههر وهک ئه وه ی له جاری پیشوودا به سه ری هاتبوو، ئازاره که ش ناوه سستیت، ته نها به به کارهینانی یه ک له دوايیه کی ده رمانی رشانه وه نه بیئت. پزیشکه که جاری پیشوو دانی به وه دا نابوو، که گومانی له وه کردبوو نه خو شه که ژه هر خوارد کراییت.

هه نوو که زوری مابوو پوژ بیته وه. قیلچانینوڤ خوشی له وه نه ده هات، که به و شه وه بنیریت به شوین پزیشکدا، جگه له وه ش، ههر خو ی به سه روشتی خو ی حه زی به چاره ی پزیشکان نه ده کرد. دوا جار نه یتوانی چی تر له وه زیاتر دان به خویدا بگریت، به دهنگی بهرز که وته نالین. نالینهکانی پاڤیل پاڤلوقیچی خه بهر کرده وه، له شوینی خو ی راست بووه و له سه ر چه رپاکه دانیشته، چه ند ساتیک گوئی بو دهنگی ناله و فیغانی قیلچانینوڤ رادیرا، به حه په ساوییه وه ته ماشای ده کرد، که چو ن قیلچانینوڤ له تاو ئازار ته قریبه ن به راکردن سه روخوار دهکات له نیتوان دوو ژووره که دا. دیار بوو بوته

شەمپانیاكە زۆر بەپروونی لە كاتە ئاساییەكانی تر زۆر زیاتر
كارىگەریی لەسەر بەجى ھىشتبوو، بە شىۋەيەك، جەستە و بىر
و ھۆشى سست كەردبوو، كە پىۋىستى بە ھەندىك كات ھەبوو
تا بىتەو ھەسەر خۆى. دواجار كەمىك ھۆش خۆى ھاتەو ھە و لە
دۆخەكە تىگەيشت و بەپەلە خۆى گەياندە ئىلچانىنۆف، كە وای
لئى ھاتبوو بەئەستەمىش وەلامى بۆ نەدەدرايەو ھە لەتاو ئازار.
پاڤىل پاڤلۆڤىچ، كە لەپرا بىئەندازە جۆشابوو، ھاواری كرد،
”ئەو ھەيۋەندىي بە جگەرەو ھەيە، من ئەو ھەزانم! پىوتر
كۆزمىچ پۆلۆسكىن بەدەست ھەمان دەردى تۆو دەينالاند،
ئەويش ھەر بە ھۆى ئازارى جگەرەو ھەيە دەينالاند. پىۋىستە خىرا
باندجت بۆ ببەستريت. پىوتر كۆزمىچىش ھەمىشە كە وای لئى
دەھات، باندجى دەبەست... ھىچ دوور نىيە مرۆڤ بە ھۆى
ئازارەكەيەو ھەبمريت! خىرا بچم بۆ لای ماڤرا؟“

ئىلچانىنۆف بەجەريەو ھە خۆى دوور خستەو ھە و وتى،
”پىۋىست ناكات! پىۋىست ناكات! ھىچم ناويت!“

بەلام پاڤىل پاڤلۆڤىچ مەگەر ھەر خوا بۆخۆى بزانييت كە
بۆچى، ئەتوت ئەم شتە پەيۋەندىي بە مەرگ و ژيانى كۆرى
پاستەقینەى خۆيەو ھەيە و دەبييت لە مردن پزگارى بكات.
بەبى ئەو ھى گوى بۆ ناپەزايیدەربرينەكانى ئىلچانىنۆف بگريت،
پىداگريى ئەو ھى دەكرد، كە ھەرچۆنىك بوو ئىلچانىنۆف
قايىل بكات بەو ھى دەوريە گەرمەكە زۆر پىۋىستە بۆ
چارەسەر كەردنى، ھەر ھەيە ھەمان شىۋە دەستبەجى نۆشىنى
دوو بۆ سى كۆپ چايى كەمپەنگ، كە ”نەك ھەر گەرم بىت،
بەلكو دەبييت داخ بىت!“ خىرا خۆى گەياندە لای ماڤرا، بى
ئەو ھى چاوەروانى رۆخسەتخواستن بىت لە ئىلچانىنۆف ھە.

هاوكارىي ماقراي كرد له داگيرساندنى ئاگر له و ئاشپه زخانه يه ي زور له ميژر بوو ئاگرى تيدا نه كرابوو وه و به ته واوى پشتگوي خرابوو، خيرا سه ماوهره كه يان پر كرد له ئاو، له هه مان كاتيشدا توانيى سه ركه وتوو بيت له وه ي نه خو شه كه ش بخاته ناو جيگه كه يه وه، خيرا جله كانى له بهر داكه ند و ليفه يه كى لي وه ئالاند، هه مووشى بيست خوله كيكي پي نه چوو، كه چاييه كه ده مى كي شا و باندجه كه ش ئاماده بوو.

له كاتيكدا پاڤيل پاڤلوفيچ ده ورييه كى داخى به ده سته وه بوو كه به په رويه ك پيچرا بوو وه، له سنگى فيلچانينوڤى نزىك كرده وه و به گهرمى و شه يدايييه وه وتى، "ئه م ده ورييه گهرمه، نه ك هه ر گهرمه، بگره زوريش داخه! هه نوو كه له مه باشتري لى نيه، به لام به شه ره فى خوم سويندتان بو ده خوم، كه ئه مه ته نانه ت زور له وه باشتري، كه كاتى خوى به هه ردوو ده ستي خوم له به رده م پيوتر كوزميچدا دام نا، من به چاوه كانى خوم ئه وه م بينى. ده زانيت، ئه گه رى زوره ئه م دهرده مروڤ تا ليوارى مه رگ بيات و بيكوژيت. چاييه كه ت بخوره وه، هه لى بقورپينه! گرنگ نيه ئه گه ر قورگيشت بسووتيت، چونكه رزگار كردنى ژيانى خوت گرنگتره... هه لبه ت ئه گه ر ژيانى خوتت به لاوه گرنگ بيت."

پاڤيل پاڤلوفيچ به ته واوى ماقراي په شوكاندبوو، كه هيشتاش خه و به ته واوى به رى نه دابوو. هه ر سى-چوار خوله ك جاريك، سه رجه م ده ورييه كانيان ده گوڤى به ده وريى نوي. پاش سييه م ده وري و دووه م كوپه چاى كه هه لى قوراندبوو، فيلچانينوڤ هه ستي به باشبوونيكى له ناكاو كرد.

پاڤيل پاڤلوفيچ له خوشيدا هاوارى كرد، "ئه گه ر بتوانين

ده‌ستبه‌جی به‌هیزی ئازاره‌که که‌م بکه‌ینه‌وه و به‌سه‌ریدا زال
ببین، ئه‌وا ده‌بیت سوپاسی خوا بکه‌ین، چونکه ئه‌وه نیشانه‌یه‌کی
زۆر باشه!

پاشان به‌وپه‌ری کامه‌رانیه‌وه به‌خیرایی رۆشت تا
ده‌ورییه‌کی نوێ و کوپێک چایی تازه‌ی له ئاسپه‌زخانه‌که بو
به‌ئینتیه‌وه.

به‌رده‌وام ده‌یوت و ده‌یوته‌وه، "ئه‌گه‌ر ته‌نها بتوانین ئازاره‌که
که‌م بکه‌ینه‌وه، ئه‌گه‌ر بتوانین رێ له په‌ره‌سه‌ندنی ئازاره‌که
بگیرین، ئه‌وه باشت‌ترین کاره‌!"

دوای نیوکاتژمیتریک، به‌هیزی ئازاره‌که به‌ته‌واوی که‌م
بووه‌وه، به‌لام به‌هۆی ماندوویی له‌پاده‌به‌ده‌ری نه‌خۆشه‌که و
سه‌ره‌پای لیپارانه‌وه‌یه‌کی زۆر له‌لایه‌ن پاڤیل پاڤلۆڤیچه‌وه، به‌لام
نه‌خۆشه‌که ره‌تی کرده‌وه که "قاپیکی تری خنجیله‌ی له‌سه‌ر
سنگی دابنریت." هینده‌ لاواز ببوو، که هه‌موو دنیا له‌ به‌رچاوی
تاریک ببوو.

به‌ ده‌نگیکی لاواز، له‌سه‌ر یه‌ک چه‌ند جارێک وتی، "ده‌خه‌وم...
ده‌خه‌وم..."

پاڤیل پاڤلۆڤیچ به‌ قاییلبوونه‌وه وه‌لامی دایه‌وه، "به‌دلنیا‌یییه‌وه."
"شه‌و لیڤه‌ بمینه‌ره‌وه... کاتژمیتر چه‌نده‌؟"
"نزیکی کاتژمیتر دووه‌، چاره‌کی ده‌وێت."
"ئه‌مشه‌و لیڤه‌ به‌."
"به‌سه‌ر چاو، به‌سه‌رچاو."

دوای خوله‌کیک، سه‌ره‌له‌نوێ نه‌خۆشه‌که بانگی له‌ پاڤیل
پاڤلۆڤیچ کرده‌وه. پاڤیل پاڤلۆڤیچ خۆی گه‌یاندى و خۆی بو

نووشتاندهوه تا بزائيت دهيهويٽ چي پي بليت، پاشان
نهخوشهكه بهورته وتي، ”تو، تو، تو له من باشتريت! له ههموو
شت تيدهگه، ههموو شت... سوپاس بو تو.“
پاڅيل پاڅلوڅيچ بهچرپه وتي، ”بخهوه، بخهوه.“

پاشان لهسهر نووكي پهنبه ي پي بهپهله رښتهوه سهر
چهرپاكه ي. له كاتيكا څيلچانينوڅ كه خهريك بوو چاوهكاني
دهچوونه خه، گوڼي له پاڅيل پاڅلوڅيچ بوو، كه زور لهسهرخو
و به خشپهخشپ جيگهكه ي خو ي چاك دهكات و خهريكه
جلهكاني دهگوږيت. دواچار، موهمهكه ي كوژاندهوه و تهقريبه
ههناسه ي خو ي له سنگيدا خهفه كردهوو له ترسي نهوه ي
مهبادا نهخوشهكه خهبهري ببيتوه، پاشان لهسهر چهرپاكه
خو ي دريژ كړد.

گومان لهوهدا نهوو كه څيلچانينوڅ ههر دوابهدواي
كوژاندنهوه ي موهمهكه، له خهويكي قوول پو چوو، دواتر زور
بهرووني نهوه ي بير هاتهوه. بهلام تهواوي نهو كاته ي خهوي
لي كهوتبوو، تا نهو ساتهشي كه خهبهري بووهوه، بهردهوام
خهوني بهوهوه دهيني، كه نهخهوتوو، ههرچهنده سهرباري
ههموو شهكهتيهكهشي ههستي دهكر د ناتوانيت بخهويٽ.
دواچار خهوني يني كه له ناگاييدا خهريكي وپينهكردنه،
ههروهها ناتوانيت نهو تارمايبيانه له خو ي دوور بخاتهوه
كه تهوقيان دابوو. ههرچهنده بهتهواوي دهيزاني نهوه تهنها
بريتيه له وپينه و فري به راستيهوه نيه. تهواوي نهو
تارمايبيانه ي دهناسيهوه، ژوورهكه ي وا دهر دهكهوت، كه
پر بيت له خهلكي، دهرگاي رارهوهكesh لهسهر پشت بوو،
خهلكيكي زور به ههشامهت خو يان دهكر د به ژوورهوهدا، سهر

قادرمه‌کان هینده‌ی خه‌لک تی ترنجابوو، جمه‌ی ده‌هات. له به‌رده‌م میزه‌که‌دا، که له ناوه‌پاستی ژووره‌که‌دا دانرابوو، یه‌ک پیاوی لی دانیشتبوو - ریک وه‌ک هه‌مان ئه‌و خه‌ونه‌ی مانگیک پیشتەر بینیبوو. هه‌ر ریک وه‌ک ئه‌و خه‌ونه‌ی پیشتەر، ئه‌و پیاوه ئانیسکی له‌سه‌ر میزه‌که‌ دانابوو، ورته‌ی لیوه‌ نه‌ده‌هات، به‌لام ئه‌م جاره‌ ئه‌و پیاوه‌ کلّوه‌که‌ی شریتیکی ره‌شی پیوه‌ کردبوو. فیلچانیئۆف له‌ دلّی خۆیدا وتی، "چۆن! باشه‌ ده‌کریت ئه‌و جاره‌ی تریش ئه‌و که‌سه‌ هه‌ر پاڤیل پاقلۆڤیچ بووبیت؟" به‌لام کاتیک چاوی برییه‌ رۆخساری کابرای بێده‌نگ، بۆی ده‌ر که‌وت ئه‌مه‌ که‌سیکی تره‌. فیلچانیئۆف به‌حه‌په‌ساوی له‌ خۆی ده‌پرسی، "باشه‌ بۆچی شریتی ره‌شی به‌ستوو به‌ کلّوه‌که‌یه‌وه؟" ده‌نگه‌ده‌نگ و هاوارهاواری ئه‌و حه‌شیمه‌ته‌ی چوارده‌وری میزه‌که‌یان دابوو، زۆر سامناک بوو. وا ده‌ر ده‌که‌وت ئه‌و خه‌لکه‌ زۆر له‌ جاری پیشووتر، که‌ له‌ خه‌ویدا بینیبوونی، توورپه‌تر و زۆر توندوتیژتر بن به‌رامبه‌ری. مشتیان نووقاندبوو و به‌توندی ده‌یانجوولاند و هه‌ره‌شه‌یان له‌ فیلچانیئۆف پێ ده‌کرد. به‌ شتیک هه‌ره‌شه‌یان لی ده‌کرد و به‌ هه‌موو هیزی خۆیان به‌سه‌ریدا هاواریان ده‌کرد، به‌لام فیلچانیئۆف زۆر به‌روونی دیار بوو که‌ له‌وه‌ تینه‌ده‌گه‌یشت، که‌ پێیان ده‌وت. له‌ دلّی خۆیدا ده‌یوت، "به‌لام ئه‌مه‌ ورپینه‌یه‌، به‌دلنیاپییه‌وه‌ ده‌زانم ئه‌مه‌ له‌ ورپینه‌ زیاتر چیی دی نییه‌!" ده‌زانم نه‌متوانی بخه‌وم، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌مه‌شه‌ هه‌نوکه‌ به‌خه‌به‌رم، چونکه‌ له‌تاو توندیی ئازاره‌که‌، نه‌متوانی پال بکه‌وم و بخه‌وم..." به‌لام هاوارکردنه‌کان و خه‌لکه‌که‌ و جموجووله‌کانیان، زۆر له‌ راسته‌قینه‌ ده‌چوون، هینده‌ له‌ راستی ده‌چوون، که‌ هه‌ندی کات تووشی گومانی ده‌کرد و

دهيوت، "باشه هەر بهراست، رڤى تى دهچيت ئەمانه هەمووى
 ورڤينه بڤيت؟ بۆ خاترى خوا، ئەم خەلكه چيى له گيانى من
 دهوڤت؟ بهلام... ئەگەر ئەمە هەمووى خەياللات و ورڤينه بووايه،
 ئايا رڤى تى دهچوو ئەم هەموو دەنگەدەنگە تا ئىستا پاڤيل
 پاڤلۆڤيچى به ئاگا نەهينابايه؟ ئەوەتا بۆخۆى لەسەر چەرپاكەى
 خەوتوو!" له كۆتاييدا كۆپر سەرلەنوڤ شتيك رڤوى دا، هەر
 وەك خەوەكەى جارى پيشوو، هەموو ئەو حەشامەتەى لەناو
 ژوورەكەدا بوون، به هورووژم بەرەو قادرمەكان تتيان تەقاند
 و له بەردەم دەرگاكدە هۆسەيهكى گەورەيان نابوووە. ئەمە
 له كاتيكدا حەشيمەتيكى نوڤ له خەلكى بەسەر قادرمەكاندا
 سەر دەكەوتن و خۆيان كرد به ژوورەوهدا. ئەم خەلكەى
 تر له گەل خۆياندا شتيكيان هينابوو، شتيكى گەورەو قورس؛
 دەيتوانى گويى له قورسىي ئەو هەنگاوانە بڤيت، كه شتەكەيان
 هەلگرتبوو، بەسەر قادرمەكاندا به هەناسەپرکيوە سەر دەكەوتن
 و بانگيان له يەكتر دەکرد. هەموو ئەو خەلكەى له ژوورەو
 بوون، تيكرا هاواريان كرد، "ئەو خەريكن دەيهينن، خەريكن
 دەيهينن!" تەواوى چاوەكان دەبريقانەو و هەموو چاوەكان
 لەسەر ئيلچانينوڤ بوون، هەموويان به چاويكى هەپەشەئاميز
 و هەستى سەرکەوتنەو ئەماژەيان بۆ قادرمەكان دەکرد. چيى
 تر گومانى لەو نەمابوو كه ئەمە دوور له راستى بڤيت و
 ورڤينه نەبڤيت، لەسەر نووكى پەنجەى پى خۆى بەرز كردهو
 بۆ ئەوەى بتوانيت لەسەروو سەرى ئەو خەلكەو، هەرچى
 زووترە بزانيت ئەو شتە چييه كه لەسەر قادرمەكانەو دەيهينن
 سەرەو. دلى به خيرايى لىي دەدا، لىي دەدا، لىي دەدا، بهلام
 لەناكاو، هەر رڤك وەك خەونەكەى جارى پيشووى، گويى له

لیدانی سی جاری یه کله سهریه کی توندی زهنگی ماله که ی بوو. دیسانه وه لیدانی زهنگه که هینده پوون بوو، هینده راسته قینه هاته بهرگویی، که جیگه ی هیچ گومانیک نه بوو که ئه و لیدانی زهنگه راستی نه بییت و هه مووی له خه و نیک زیاتر چیی دی نه بوو بییت...

به لام ئه م جار هیان که خه بهری بۆوه، وهک جاری پیشوو نه چوو دهرگا که بکاته وه. ده بییت چ بیرۆکه یه که م هه نگاوی ئاراسته کرد بییت، یاخود تۆ بلییت ئه سلن رپی تی بجیت که له و ساته دا هیچ بیرۆکه یه که له میشکیدا بوو بییت؟ به لام له وه ده چوو یه کیک دنه ی ئه وه ی بدات، که پیویسته چ هه نگاویک بنییت. له ناو جیگه که یه وه قه له م بازیکی دا و هاته دهر وه، وهک ئه وه ی بهرگری له خۆی بکات به رامبه ر به هیرشیکی له نا کاو و بیه ویت شتیک له خۆی دوور بخاته وه، دهسته کانی له پیش خۆیه وه دریژ کرد بوو، به په له و راسته وخۆ به ره و ئه و شوینه پۆیشت، که پاڤیل پاڤلۆڤیچی تیدا خه و تبوو. به لام کتوپر دهسته کانی بهر ده ستانیکی تر که وت، که لای سهریه وه دریژ کرابوو، توند دهسته کانی گرت، که واته که سیک پیشت به سهر سهریه وه خۆی نووشتاند بوو وه، سهره پای ئه وه ی په رده کان دادرابوونه وه، به لام ژووره که به ته واوی تاریک نه بوو، چونکه له ژووره که ی ته نیشته وه، که په رده یه کی وه های پیوه نه بوو، پووناکییه کی کز دپی به تاریکییه که ده دا. کتوپر ههستی به ئازاریکی ناخۆش کرد، شتیک ناو له پی دهستی چه پی و په نجه کانی بری، ده سته جی بۆی دهر که وت که ئه وه ی پری پیا کردوه یان ده می چه قۆیه کی تیژه یاخود گوێزانی ریش تاشینه و به توندی له ناو دهسته کانی دا گرتوو یه تی... ههروه ها ریک له و

ساتەدا شتيك زور بەتوندی بەر بووئەو سەر عەردەكە و
زرمەي لی هەستا.

هەرچەندە كە رەنگە هیزی ئیلچانیئۆف سی ئەوئەندەي هیزی
پاقیل پاقلۆفیچ بووبیت، كەچی هیشتاش و لەگەل ئەوئەشدا،
زۆرانبازییەكەي نیوانیان ماوئەیهكی زۆری خایاند تا تەواو بوو،
سی خولەكی رێكی پی چوو، هەر زوو لە عەردەكەدا تەختی
كرد و قۆلی لەدواوئە نووشتانئەوئە و بەلام هەر لەخۆیەوئە
هەستی كرد پیویستە دەستی لەدواوئە ببەستیتەوئە. لەكاتیكا بە
دەستی چەپی، واتە دەستە بریندارەكەي، پیاوكوژەكەي گرتبوو،
بە دەستەكەي تری پەلی كوتا بو راکیشانی گوریسی ئەو
پەردەیهی بە پەنجەرەكەوئە هەلواسرابوو، بو ماوئەیهكی درێژ
هەر خەریكی پەلكوتان بوو، نەدەهات بە دەستیدا، بەلام لە
كۆتاییدا دەستی پیی گەشت و پاشان لە پەنجەرەكەي كردهوئە.
دواتر خۆشی لەو هەموو هیزەي خۆی ئیجگار سەری سوور
ما، كە لەو كارەدا بەخەرجی دابوو. لە تەواوی تیپەربوونی ئەو
سی خولەكەدا، هیچ یەكێیان تاقە وشەیهكیش چییە، لە زاریان
دەر نەهاتبوو، هیچ دەنگێك بەرگوێ نەدەكەوت، جگە لە دەنگی
هەناسە توندەكانیان لەگەل دەنگی كپی زۆرانبازییەكەیان.
پاش ئەوئەي قۆلی پاقیل پاقلۆفیچی بەتوندی لەدواوئە بەست
و بەیهكەوئە شەتەكی دان، ئیلچانیئۆف لەسەر عەردەكە بەجیی
هیشت و هەستایەوئە سەر پی، پەردەكانی لە پەنجەرەكان لا دا
و پەردەكانی ژێرئەوئەشی بەرز كردهوئە و بو ماوئەیهك لەبەر
پەنجەرەكە بەپیئەوئە راوئەستا و بەقوولی چەند هەناسەیهكی
لە هەوای پاكژی دەمەوبەیان هەلمژی. كەمێك لە چارەك
بو چوار لای دابوو. پەنجەرەكەي داخستەوئە و بەخیرایی

بەرھو کەنتۆرە کە ھەنگاوی نا، خاوییەکی پاکژی دەر ھێنا و بەتوندی لەو دەستە یەو پێچا، کە بریندار ببوو، بۆ ئەوێ خۆینە کە ی پێ بگێرسێنیتەو. لەبەر پێیدا پاکەتیک گۆیزانی ھەلپچراو لەسەر بەرھە کەوتبوو، دەستی برد و ھەلی گرتەو و سەری پاکەتە کە ی داخستەو و کردیەو ناو قووتووی گۆیزانەکانی، کە لە بەیانییەو لەسەر میژیکی گچکە لەتەنیشت چەرپاکە ی پاڤیل پاڤلۆڤیچەو دای نابوو، لەبیری چووبوو لەو شوینەدا لای بدات. پاشان کردیە چەکمەجە ی دۆلابە کەو و چەکمەجە کە ی کلۆم دا، کاتیک لە ھەموو ئەم شتانە لیبۆو، چوو بۆ لای پاڤیل پاڤلۆڤیچ و بە کینە یەکی زۆرەو دەستی کرد بە لیۆر دبوونەو. ھەرچۆنیک بیت، پاڤیل پاڤلۆڤیچ لەو کاتەدا کە ڤیلچانینۆڤ سەرقال ببوو، توانیبوو بە کۆششیکی زۆر لە سەر عەردە کە ھەستیتەو و لەسەر کورسییەکی دەسکار دابنیشیت. جگە لە کراسە کە ی، ھێچ شتیک تری لەبەردا نەبوو، تەنانەت پۆتینەکانیشی. پشتمەو و سەرڤۆلی کراسە کە ی شەلالی خوین ببوو، بەلام خۆینە کە خوینی خۆی نەبوو، بەلکوو ھەمووی خوینی دەستە بریندارە کە ی ڤیلچانینۆڤ بوو. گومانی تیدا نەبوو ئەو پاڤیل پاڤلۆڤیچ بوو، بەلام ئەگەر بەھاتبا و یەکیک لەو کاتەدا چاوی پێی بکەوتایە، ئەو گەلیک ئەستەم دەبوو بۆی کە بەئاسانی بیناسییایەتەو، چونکە سەرتاپای سیمای گۆرانبوو. بەناقۆلایی لەسەر کورسییە دەسکارە کە دانیشتبوو، ھەولێ دەدا خۆی راست بکاتەو و قنجوقیت دابنیشیت، بەلام لەبەر ئەوێ دەستی بەتوندی لە دواوە شەتە ک درابوو، نەیدەتوانی. پوخساری شیوابوو، ماندوو، سەوز ھەلگەرابوو، ناوھناوھش سەرتاپای گیانی وەک شەقشەقە دەکەوتە لەرزین.

به شيويهه كي جيگير چاوى بربووه چاوهكانى فيلچانينوف، به لام چاوهكانى نه ددره وشانه وه، وهك ئه وهى چيى تر هيچ شتيك به روونى نه بينيت. هر له خويه وه كتوپر زه رده خه نه يه كي به تالى خسته سهر ليوهكانى و به سهر ئاماژهى بؤ بوتليك ئاو كرد، كه له سهر ميژه كه دانرابوو، به منجه منج و ته قريبه ن به نيوه چرپاندنه وه وتى، "ئاو، تينومه، كه ميك ئاوم بدهرى."

فيلچانينوف په رداخيكي بؤ پر كرد و بؤى گرت تا بيخواته وه. پاقيل پاقلوقيچ به تاسوقه وه خوى بؤ ئاوه كه خوار كرده وه، دواى سى قوم، سهرى به رز كرده وه و به چاويكي تيژه وه له روخسارى فيلچانينوفى رووانى، كه له ته نيشتيه وه به پيوه راوه ستابوو، په رداخه كهش به دهستييه وه بوو، به لام بى ئه وهى وشه يه كه له زارى بيته دهره وه، سهرله نوئى خوى نووشتانده وه بؤ خواردنه وهى ئاوه كه. كاتييك له خواردنه وهى ئاوه كه ليبووه، هه ناسه يه كي قوولى هه لمژى. فيلچانينوف پشتييه كهى خوى هه لگرت و ئه و جلو به رگانهى بلاو بوو بونه وه به سهر عه رده كه دا، هه مووى كو كرده وه و پاشان چوو بؤ ژووره كهى تر، پاقيل پاقلوقيچيشى له ژوورى يه كه مدا هه پس كرد و دهرگاكهى له سهر كلوم كرد.

ئازاره كه به ته واوى له ناو چووبوو. به لام هه نوو كه دواى ئه وهى ئه و هه موو هيژه ي كه ميك پيشتر به خه رجى دابوو، له راده به دهر هه ستي به بيهيژيى خوى ده كرد. هه ولى دها له وه تيبيكات كه رووى دابوو، به لام بير كردنه وه كانى زور به سه ختى تيكة لوييكة ل ببوو به سهر يه كدا، خراپ داچله كي بوو. هه نديك جار به رچاوى تاريك داده هات و ئه مهش ماوهى ده خوله كييك زياتر، يا خود كه متر دريژه ي ده كيشا، پاشان له پر راده په رى، به ئاگا

ده‌هاته‌وه، هه‌موو شتیکی بیر ده‌که‌وته‌وه، ده‌سته برینداره‌که‌ی، که به خاوییه‌که پیچابووی و شه‌لالی خوین ببوو، پاشان به شیوه‌یه‌کی زۆر چاوبرسییانه و بیسره‌وت له قوولایی بیرکردنه‌وه پۆ ده‌چووه‌وه. له ئەنجامی بیرکردنه‌وه‌یه‌کی زۆر، گه‌یشتبوو به‌و برۆایه‌ی که پاقیل پاقلو‌قیچ زۆر به‌دنیاییه‌وه قه‌سندی بووه سه‌ری بپریت، به‌لام ته‌نها یه‌ک چاره‌که‌سه‌عات پیشتەر، ره‌نگه‌ خودی پاقیل پاقلو‌قیچیش خو‌شی نه‌یزانیبیت که ره‌نگه‌ هه‌لبستیت به ئەنجامدانی وه‌ها کاریک. ره‌نگه‌ ئیواره‌ی پیشووتر، کاتیک چاوی که‌وتۆته سه‌ر ئەو پاکه‌تی گویزانه و بی ئەوه‌ی ئەسله‌ن له‌و ساته‌دا ئەو پاکه‌ته هیچی له‌لا دروست بکات، دوور له‌ ویستی خو‌ی وینه‌ی ئەو پاکه‌ته له‌ می‌شکیدا نه‌قشی به‌ستبیت. ”به شیوه‌یه‌کی ئاسایی قیلچانینۆف هه‌میشه پاکه‌تی گویزانه‌که‌ی له‌ناو چه‌که‌مه‌جه‌ی دۆلابه‌که‌دا داده‌نا و چه‌که‌مه‌جه‌که‌شی کلۆم ده‌دا، ته‌نها دوینی به‌یانی نه‌بیت، که‌ ده‌ری هینابوو بۆ ئەوه‌ی ریش و سمیلی پی‌ بتاشیت و قه‌نافیزه‌کانی چاک بکات، هه‌ر وه‌ک چۆن جاروبار ئەم کاره‌ی ده‌کرد.“ له‌ یه‌کیکی تر له‌و گریمانه و بیرۆکانه‌ی تر که به‌ می‌شکی قیلچانینۆف‌دا هاتبوو، له‌ دلی خویدا ده‌یوت، ”ئه‌گه‌ر ئەو له‌میژ بووایه‌ بریاری ئەوه‌ی دابوو‌بیت که‌ بمکوژیت، ئەوا چه‌قۆیه‌ک یاخود ده‌مانچه‌یه‌کی بۆ ئەم کاره‌ ئاماده‌ ده‌کرد، په‌نای نه‌ده‌برد بۆ گویزانه‌کانی من، که‌ هه‌رگیز پیشتەر چاوی پییان نه‌که‌وتبوو هه‌تا دوینی ئیواره‌ی رابردوو.“

دو‌اجار زه‌نگی کاتژمی‌ر شه‌ش لی‌ی دا، قیلچانینۆف خو‌ی راست کرده‌وه، خو‌ی گو‌ری و چوو بۆ لای پاقیل پاقلو‌قیچ. ده‌رگا‌که‌ی کرده‌وه، نه‌یتوانی سه‌ر له‌وه‌ ده‌ر بکات که‌ بۆچی

له بريى ئه وهى پاقيل پاقلوڤيچ له ماله كهى بكا ته دهره وه، كه چى
چووه له و ژووره دا چه پسى كردو وه. به ته واوى چه په سا
كاتيك بينى تاوانبار كه جلوه رگى ته واوى پوشي وه، نه گهرى
زور زور بوو كه ريگه يه كى دوزيبته وه و به هويه وه ده ستى
خوى كردبته وه. له سهر كورسيه ده سكاره كه دانيشتبوو،
به لام ههر كه فيلچانينوڤ وه ژوور كه وت، يه كسهر له شوينى
خوى راست بووه وه. پيشتر كلاوكه ي به ده ستيه وه گرتبوو
بو ئه وهى ئاماده ي پويشتن بيت، له چاوه نيگه رانه كانيدا ئه وه
ده خويندرايه وه، كه په له ي ئه وهى بيت بليت، ”تكايه ده ست به
گفتوگو مه كه، هيچ سوودى نيه، ئه سلن ههر پنيوست ناكات
قسه بكرت!“

فيلچانينوڤ وتى، ”ليره برؤ!“

پاشان له دواوه هاواري له پاقيل پاقلوڤيچ كرد و ئه مه شى
زياد كرد بو قسه كه ي، ”بازنه كه شت له گهل خوت بيه ره وه.“
پاقيل پاقلوڤيچ له دهم دهرگا كه دا ئاورپكى بو دواوه دايه وه،
پاشان گه رايه وه، سندو قچه كه و بازنه كه ي له سهر ميژه كه
هه لگرت و كردنيه ناو گيرفانيه وه و به قادرمه كاندا پويشته
خواره وه. فيلچانينوڤ لاي دهرگا كه دا راوه ستابوو، تا له دوايه وه
دهرگا كه كلوم بكات. بو كوتا جار پوانينه كانيان تيكه ل به يه كتر
بوو؛ پاقيل پاقلوڤيچ كتوپر له شوينى خوى وشك بوو، بو ماوه ي
پينچ چركه يه ك هه ردووكيان چاويان برييه چاوى يه كتر، وه ك
ئه وهى لال بووبيتن، له كوتاييدا فيلچانينوڤ به لاوازي ده ستى
راوه شاند و به ده نكيكى نزمه وه وتى، ”زور باشه، ليره برؤ!“
پاشان دهرگا كه ي كلوم كرد.

شیکردنهوه

ههستیکی ئیجگار نااسایی و خوش سهرتاپای دل و دهروونی
 گرتبۆوه، شتیك كۆتاییی پی هاتبوو، لوغزیک چارهسهر
 کرابوو، ئەو دلەپراوکی سەخت و ترسناکه بۆ هەتاھەتایە و ن
 بوو و لە ناو چوو. ئا بەم شیوەیە بەلای قیلچانیقۆشەو دەر
 دەکەوت. ئەم دلەپراوکییە ماوەی پینچ دانە حەوتووی ریکی
 خایاندبوو. دەستی بەرز کردەو و تەماشایەکی ئەو خاویلیە
 کرد، کە بە خۆین خووسابوو، پاشان لەبەر خۆیەو بە
 خۆی وت، "بەلێ، ئیستا هەموو شتیك، بێ هیچ گومانیک،
 کۆتاییی پی هات!" تەواوی ئەو بەیانییە، لەدوای سێ دانە
 حەوتووی ریک، بۆ یەكەم جار بوو کە هیچ بیرى لە لیزا
 نەکردەو - وەك ئەوەی ئەو خۆینەى لە پەنجە براوەکانی
 پڑابوو، ئەوی لە هەموو شتیك، تەنانت لەو پەژارەییەشی
 کە بۆ لیزا هەیبوو، پزگاری کردییت.

زۆر بەروونی درکی بەو دەکرد، کە لە مەترسییەکی
 سامناک دەرپازی بوو. لە دلی خۆیدا دەیوت، "ئەم جۆرە

خەلكە، تەنھا ئەم جۆرە خەلكە يەك خولەك پېشتەر ھەرگىز نازانن دەيانەوئىت يەككە بكوژن ياخود نا، بەلام ھەر ھىندەي چەقۇيەك دەگرن بە دەستە لەرزۆكەكەيانەو و ھەست بە گەرمىي تەوژمى خوين دەكەن كە تەوژم دىئىت بۆ سەرى پەنجەكانيان و گەرمى دەكاتەو، تەنھا بەو دەو ناو دەستن كە بەس قورگت بېرن، بەلكو و لەو كاتەدا ھەز دەكەن سەرى قوربانييەكەيان لە لاشە جيا بکەنەو، دەيانەوئىت شوئىنەو وارت نەھيلىن، ھەر وەك چۆن تاوانبارەكە، كە لە دواييدا لە دادگادا خۆي دانى پيدا دەئىت. بەلى، ئا بەم شىوئەيە. "نەيتوانى لە مالەو بەمىئىتەو، ھەر بۆيە پۆيشتە دەرەو، پۆيشت بۆ ناو شەقامەكە، ھەستى دەكرد دەبىت خىرا شتىك بكات، ئەگىنا شتىكى بەسەر دىت. لەناو شەقامەكەدا ھاتوچۆي دەكرد و جاروباريش رادەو دەستا. زۆرى ھەز دەكرد چاوى بە كەسىك بکەوئىت، ھەزى دەكرد قسە لەگەل يەككەدا بكات، گرنگ نەبوو بەلایەو ھەركەسىك بىت، تەنانەت ئەگەر غەوارەيەكەش بوو بىت. دواجار ئەو ھات بە مېشكىدا، كە سەردانى پزىشكىك بكات، بۆ ئەو ھەز دەستە زامدارەكەي دەستبەجى بۆ تىمار بكات و جوان لەفافی تىو بەپېچىت بۆي. پزىشكەكە، كە ناسياوئىكى لەمىژىنەي خۆي بوو، پاش ئەو ھەز دەستى بۆ تىمار كرد و بۆي پېچايەو، بە شىوئەيەكى كونجكاوانە پرسىارى ئەو ھەز لى كرد، كە بە چى وای لى ھاتو و، ئىلچانىئوڤ دای لە قاقای پىكەنىن و ھىندەي نەمابوو ھەموو پووداوەكەي شەوى رابردووى بۆ بگىرئەو، بەلام ھەرچۆنىك بىت، دانى بە خۆيدا گرت و ھىچى نەوت. پزىشكەكە ئىلچانىئوڤى ناچار كرد لىدانى دلى

بۆ بگریت، کاتیکیش مەسەلەى ئازارەكەى دوینی شەوى بیست، ھەرچۆنیک بیست، قاییلى کرد كە ھەندیک دەرمانى ھیورکەرەو و ئازارشکین، كە لەو کاتەدا لە بەردەستا ھەبوو، لەگەل خۆى بیات و بەکاریان بەیئیت. سەبارەت بە زامەكەشى، دانیای کردەو و پیتی راگەیان، كە زامەكەى جیگەى مەترسى نییە و ھیچ دەرنەجامیکى خراپیشى لەسەر بەجى ناهیلایت. ئیلچانینۆف دای لە قاقای پیکەنین و پزیشكەكەى لەو دانیای کردەو، كە پیشتر باشترین دەرنەجامى دەست كەوتوو، كە بەتەواوى جیگەى پەزامەندییەتى! دوو دانە جارى تر ھەر لەو پۆژەدا مەیلیكى ھێندە بەھیز دابوو لە كەللەى، كە نەیدەتوانى بەر بە خۆى بگریت لەئاست ئەو مەیلە بەھیزەدا، ئەویش بریتى بوو لە مەیلی گێرانەو و تەواوى چیرۆكەكە بۆ یەكێك. تەنانتە جاریکیان ویستی تەواوى چیرۆكەكە بۆ كەسیكى تەواو غەوارە بگێریتەو، كە لە چایخانەى بەیەكەو دانیشتبوون و ئەم، واتە ئیلچانینۆف، ھەر لەخۆیەو سەرى قسەى كردبوو لەگەل كابرای غەوارەدا و كەوتبوو گفتوگۆیەكى گەرم. ئەمە لە كاتیکدا، كە ئیلچانینۆف پیشتر ھەرگیز لە شوینی گشتیدا ھەزى بە گفتوگۆکردن لەگەل كەسانى غەوارەدا نەدەكرد.

خۆى کرد بە دوكانیکدا تا پۆژنامەىەك بگریت، پاشان پۆشت بۆ لای بەرگدروو كەى و داواى قاتیکى لى کرد. ھیشتاش بیروكەى سەردانکردنى خیزانى پۆگوریلستیف جاپزى دەكرد و ھەستیکى ناخۆشى لەلا دروست دەكرد، ھەر لەبەر ئەو، زۆر بیرى لى نەدەكردنەو، لە راستیشدا نەیدەتوانى بچیت بۆ ئیلاکەیان، چونكە لیرە، لەناو

شارۋچكەكە، چاۋەرۋانى شتىكى تىرى دەكرد. بەتاسوقەۋە ناننى ئىۋارەي خوارد و بە رۋويەكى خۇشەۋە قسەي لەگەل شاگردى چىشتخانەكە و ئەۋكەسەي تىرىش كە لەۋلايەۋە چىشتى دەخوارد، كرد، تەقريبەن نىوبوتل عەرەقىشى ھەلدا. لەۋ برۋايەدا نەبوو نەخۇشىيەكەي دويىنى شەۋى سەرلەنۋى ئەۋكى بگريتەۋە، بەلكوۋ برۋاي وا بوو كە نەخۇشىيەكەي بەتەۋاۋى پەريبوو، ھەر لەۋ ساتەدا، كاتىك ھىندە شەكەت ببوو و لە خەۋىكى قوۋل رۋ چوۋبوو، ھەرۋەھا دۋاي ئەۋەي كاتژمىر و نيوپىك دواتر لە جىگەكەي قەلەمبازى دابوو و بەۋ ھىزە زۆرەۋە پياۋكوژەكەي لە عەردەكەدا تەخت كىردبوو. بەلام لەگەل ئەۋەشدا دەمەۋئىۋارەكەي ھەستى بە وپى دەكرد.

ھەندىك جار ھەندىك بىر كىردنەۋە تەۋقى دەدا، كە شىۋەي لەۋ ورپىنانە دەچوو، كە شەۋى پىشوو لە خەۋيدا و لە كاتى خەۋتندا كىردبوۋنى. تارىك و لىلى ئىۋارە بوو كاتىك گەرايەۋە بۆ مالەۋە، كاتىكىش خۆي كرد بە ژوورەۋەدا، دىمەنى ژوورەكە بەتەۋاۋى ترساندى. ھەستى كرد بالاخانەكە زۆر سامناك و تەلىسماۋىيە. چەندىن جار لەناۋ بالاخانەكەدا سەرۋخۋارى كرد، تەنانەت سەرىكى لە ئاشپەزخانەكەش دا، كە پىشتىر بەدەگمەنىش سەرى بەۋ ئاشپەزخانەيەدا نەدەكرد. لە دلى خۇيدا وتى، "كەۋاتە دويىنى لىرەدا دەۋرىيەكانىيان داخ دەكرد." دەرگاكەي بەۋپەرى خۇپارىزىيەۋە كۆۋم كرد، ھەرۋەھا مۇمەكانىشى لە كاتى ئاسايى زووتر داگىرساند. ھەر ھىندەي دەرگاكەي كۆۋم كرد، بىرى كەۋتەۋە كە نيوكاتژمىر پىشتىر، كاتىك بەلای زنجى دەرگاۋانەكەدا تىپەريبوو، بانگى

لە ماڤرا کردوو، سەبارەت بەو پرسیارى لى کردبوو کە
ئایا ئەمڕۆ لە ئامادەنەبوونی ئەمدا پاڤیل پاڤلۆڤیچ سەردانی
ئێرەى کردوو یاخود نا، وەک ئەوێ کە دەبوو بەاتبا.

پاش ئەوێ زۆر بەوریایی دەرگاكانى لەسەر خۆى کۆم
کرد، چەكەجەى دۆلابەكەى کردوو و قووتووی گۆزانەكەى
دەر هینا و سەرى قووتوووەكەى کردوو بۆ ئەوێ سەرلەنوێ
تەماشای گۆزانەكەى ناوی بکاتەو. لەسەر دەسکە سپییە
لەعاجدروستکراوی گۆزانەكە هیشتاش ھەندیک پاشماوێ
خوینی مەيوى لەسەر بەجى مابوو. گۆزانەكەى کردوو
ناو قووتوووەكەى و سەرى قووتوووەكەى قەپات کردوو،
پاشان سەرلەنوێ کردیووە ناو چەكەجەى دۆلابەكە و
چەكەجەكەى کۆم کردوو. ھەستى بە خەوالوویی دەکرد،
ھەستى کرد پێویستە یەكسەر بچیتە ناو جیگەكەىو، ئەگینا
”سبەینى ناتوانیت ھیچ کاریك بەریكۆپىكى ئەنجام بدات.“
خۆشى نەیدەزانى بۆچى و لەبەر چ ھۆکاریك سبەینى بە
پۆژىكى زۆر گەنگ و ھەروەھا یەكلايیکەرەو دەزانى.

بەلام ھەموو ئەو بیرکردنەوانەى تەواوى پۆژەكە،
لەناو شەقامەكەدا بۆ ساتینكیش چییە لە كۆلى نەدەبوو،
ھەنووكە سەرۆم یەك لەدواى یەك قەرەبالغیان لەسەر
دەماغە نەخۆشەكەى دروست کردبوو، لە پەستا فشاریان
بۆ دەهینا، بەردەوام بیرى دەکردوو، بیرى دەکردوو،
بیرى دەکردوو، بۆ ماوێیەكى زۆر، ھەرچەندىك ھەولێ دەدا
چاوى بچیتە خەو، خەوى لى نەدەكەوت... بەردەوام بوو لە
بیرکردنەو: ”باشە گریمان ئەو بەریكەوت و یستووێتە من
بكوژیت، تۆ بلیت ھەرگیز پێشتر ئەم بیرۆكەى بە مێشكیدا

نەھاتىيىت، تەننەت ئەگەر بە لايەنى كەمەۋە بۇ يەك جارىش بوۋىيىت، لە خەۋندا ياخود لە كاتى توورەيىدا؟“

بە شىۋەيەكى زۆر سەير لەسەر ئەۋ پرسىيارە ھەلۋىستەى كىرد و بەم شىۋەيە ۋەلامى خۆى دايەۋە، ”پاقىل پاقلىۋىچ مەبەستى بوۋە بىكوژىت، بەلام خۇدى بىرۋكەى كوشتن ھەرگىز بە مىشكىدا نەھاتوۋە.“ بەكورتى، ”پاقىل پاقلىۋىچ ويستوۋىەتى بىكوژىت، بەلام نەيزانىۋە دەيەۋىت بىكوژىت. ھەرچەندە ئەم قسەيە كەمىك سەير و بىمانا دىتە بەرگۈى، بەلام ئەۋە راستىى مەسەلەكەيە.“ قىلچانىنۋى بىرى كىردەۋە، ”ئەۋەى ئەۋ ھاتبوۋ بۇ ئىرە، لە راستىدا نە لەبەر بەركىرنەۋەى پۋستەكەى بوۋە، نە لەبەر باگوتۋىش بوۋە، ھەرچەندە ئەۋ چەندىن جار ھەۋلى ئەۋەى دابوۋ لىرە پۋستىكى چىنگ بىكەۋىت، چەندىن جارىش بەپەلە رۋشتبوۋ تا چاۋى بە باگوتۋى بىكەۋىت كاتىكىش باگوتۋى گىان دەسپىزىت، مردنەكەى لەرادەبەدەر توورەى دەكات، بەلام بىرى لەۋە كىردىۋەۋە كە باگوتۋى تازە بۇ ئەۋ لە پارچەتەپالەيەكى بىنرخ زياتر، چىى دى نىيە. ئەۋ كە ھاتبوۋ بۇ ئىرە، لە راستىدا رىك لەبەر من ھاتبوۋ، كە ھاتبوۋش، بەتەنيا نەھاتبوۋ، بەلكوۋ لىزاشى لەگەل خۆى ھىنابوۋ...“

”ئەى باشە من ھەرگىز چاۋەپوانى ئەۋەم لە ئەۋ دەكىرد... كە ئەۋ بىەۋىت بىكوژىت؟“ قىلچانىنۋى قسەكەى خۆى پىشتراست كىردەۋە و باۋەرى بە خۆى ھىنا، كە ئەۋ ئەۋ كارەى دەكىرد، ئەسلەن ئەم ھەر لەۋ ساتەۋە چاۋەپوانى ۋەھا كاريكى لى دەكىرد، بەتايىبەتى كاتىك لەناۋ گالىسكەكەدا بىنىبوۋى شوين تەرمەكەى باگوتۋى كەۋتبوۋ.

”بەلێ، ھەر لەو کاتەوێ ئەو من چاوەڕوانی پوودانی شتیک بووم... بەلام، بەدنیایییەوێ ئەو شتە نا، بەلام بەدنیایییەوێ ھەرگیز چاوەڕوانی ئەوێ نەبووم، کە سەرم لە لاشە جیا بکاتەوێو بھکوژیت!...”

”ئەو باشە تۆ بلیت ھەموو ئەو شتانە راست بوویتن؟”
لەناکاو سەرلەنوێ بەسەرسامییەوێ سەری لەسەر بالیفەکەیی بەرز کردەوێ و چاوەکانی بەتەواوی کردەوێ.
”ھەموو ئەوانە، ئەوانە... ئەوێ ئەو شتە دوینی پێی وتم سەبارەت بە خۆشەویستی بۆ من، کاتیک چەناگەیی دەلەرزێ و بە مستی توند سەرسنگی خۆی دەکوژێ؟”

”بەلێ بەدنیایییەوێ ئەوێ راستییەکی حاشاھەلنەگر بوو.”
بەم شیوەیە قیلچانیئۆف برۆای بە خۆی دەھێنا و ھیشتاش ھەر بەردەوام بوو لە بیرکردنەوێ و شیکردنەوێ، ”ئەو کازیمۆدۆیەیی لە شاری ت بوو، بۆ ماوەی بیست دانە سالی رێک ھەستی بە بچووکتترین گومان چییە، لە تەواوی ئەو ناپاکیانەیی ژنەکەیی بەرامبەری کردبووی، گومانی نەکردبوو، ھێندەش گەمژە و ساویلکە بوو، کە تەنانەت دۆستی ژنەکەشی خۆش و یستوو و رێزیکێ زۆری گرتوو! بۆ ماوەی نۆ دانە سالی رێک، بەو پەڕی رێزەوێ بیرێ لە من کردۆتەوێ و تەواوی ئەو یادەوێریانەیی لە من ھەیبوو، بەرز نرخاندوویەتی و ھەر و ھا بۆ ماوەی نۆ دانە سالی رێک بەردەوام بەقوولی بیرێ لەو وتانە کردۆتەوێ، کە لە زاری من ھاتبوونە دەرەوێ... خوایە گیان! منیش بە ھیچ شیوەیەکی بۆ ساتیکیش چی بوو بیرم لە ئەو نەکردبوو! ئەو شتانەیی دوینی دەیوتن، دانیام درۆی نەدەکرد! بەس ئایا دوینی کە ھەستی خۆی بۆ دەر بریم و پێی

وتم با حسابەكەمان يەكلایى بکەينەو! بەراست تۇ بلیت ھەر
خۇشى ویستییتم؟ بەلى، منى بەکینەو و خوش دەویست، ئەمە
بەھیزترین جۇرى خوشەویستییه...

”گومانى تیدا نییە كە ئەمە ھەر دەبوو پرووى بدایە،
بەدلیاییییەو و پیویست بوو ئەو ھەر پرووى بدایە، كە لە
شارى ت کاریگەرییەكى ئاوا قوولى لەسەر بەجى بهیلم.
کاریگەرییەكى گەرە و دلخۆشكەر، ئەمە ئەو شتە بوو، كە
ئاسوودەیی پی بەخشیو، تەنها لەگەل شیلەرییەكى وەك
ئەو، كە لە بەرگی كازیمۇدۇدا خوى نمایش دەکرد، شتیكى
لەم جۆرە ئەگەرى پرودانى ھەیه! ئەو سەد جار زیاتر لە
قەبارەى راستەقینەى خۆم گەرەترى كەردبووم، ئەمەش
ھەر لەبەر ئەو ھەى لەو تەنیاپییە فەلسەفیەى ھەیبوو، ئیجگار
تووشى سەرسامیم كەردبوو... خوش دەبوو گەر بمزانیاپە
بە چ شتیك زۆر سەرسامم كەردوو. پەنگە بە دەستكیشە
خاوینەكانم چۆنییتی لەدەستكەردنم سەرسام بووییت.
كازیمۇدۇكان ھیواپەتیان ھەموو جۆرەكانى ئیستاتیكایە. ئاھا
ئەویش چۆن ھیواپەتیك! ھەندیک جار پەنگە تەنها جووتیک
دەستكیش بۆ خاوەن دلیكى باش، یاخود زۆر بەتایبەتى بۆ
یەكك لەم میردە ھەمیشەییانە بەتەواوى بەس بییت. بەس
بییت بۆ ئەو ھەى دواتر خویان ھەزار جار لەو ھەى كە ھەیت،
گەرەترت بکەن، نەك ھەر ئەو ھەش، تەنانەت ئامادەش دەبن
لەپیناو بەدیھتانی ویستیكى سادەتدا خویان بە كوشت بدەن.
چ بیروباوەر و تامەزرۆییەكى سەیری لە خوى نیشان دەدا
بەرامبەر بە ھیزی دلفراندنم! پەنگە ھەر ئەو ھیزی دلفراندنەى
خۆشم بووییت، كە ئا بەو شیو ھەى زۆرە تامەزرۆم كەردییت و

سه‌رسامم کردبیت به هیژی دلفراندنم. ئەو هاوارە‌ی لەو شه‌وه‌دا هاواری ده‌کرد، "ئه‌گەر ئه‌ویش به هه‌مان شیوه‌یه... ئیتر ده‌بیت متمانە به کێ بکه‌م!" مرو‌ف له‌دوای وه‌ها هاوارکردنیک، په‌نگه‌ ببیت به ئاژه‌لیکی درنده‌!..."

"همم! ئەو دیت بو‌ ئیره، تا له ئامیزم بگریت و فرمیسک بریژیت! هەر به‌و شیوه‌یه‌ی خودی خۆی به چه‌ندین ریگه‌ی نه‌شیاو و به‌د ئه‌مه‌ی ده‌ر ده‌بری، که‌چی له‌ راستیدا ئەو هاتبوو بو‌ ئیره تا سه‌رم له‌ لاشه‌ جیا بکاته‌وه، خۆی وا بیرى کردبو‌وه که دیت تا له ئامیزم بگریت و فرمیسک بریژیت... لیزاشی له‌گه‌ل خۆی هینابوو. به‌لام کیش نالیت ئه‌گەر هەر به‌راستی له‌گه‌لیدا بگریامایه، بو‌ی نه‌بوو هەر به‌راستی لیم خوش بو‌وایه!... به‌لام هه‌موو ئه‌مانه هەر له‌ یه‌که‌م دیداردا هه‌مووی سه‌رتاپا گو‌را بو‌ هه‌لسوکه‌وتیکی سه‌رخوشانه و قوشمه‌بازیانه و کاریکاتیریانه، بو‌ په‌فتارگه‌لیکی قیزه‌ون، هەر وه‌ک چۆن ئافره‌تیک له‌سه‌ر هه‌له‌کانی ده‌کرووزیته‌وه، ئه‌ویش وه‌ک ژن نووزه‌نووزی ده‌کرد. ئە‌ی ئە‌و شاخانه! ئە‌ی ئە‌و شاخانه‌ی له‌سه‌ر ته‌ویلی درووستی کردن! هەر به‌مه‌به‌ست ده‌هات بو‌ ئه‌وه‌ی بتوانیت به‌ کامی دلی خۆی قسه‌ بکات و خۆی خالی بکاته‌وه، بو‌یه به‌و شیوه‌یه خۆی مه‌ست ده‌کرد، بو‌ ئه‌وه‌ی به‌گالته‌جارییه‌وه، ئه‌وه‌ی ده‌یویست، ده‌ری ببری، هەر له‌به‌ر ئه‌مه‌ش ده‌وری گالته‌جاری ده‌گی‌را، چونکه ئه‌گەر وای نه‌کردایه و خۆی مه‌ست نه‌کردایه، ئە‌وا به‌د‌ل‌ن‌یا‌یی‌یه‌وه گه‌لیک دژوار ده‌بوو بو‌ی، که ئه‌وه‌ی له‌ ناوه‌وه‌یدایه هه‌لی بریژیته ده‌ره‌وه... چه‌ند دل‌خوش بوو به‌وه‌ی پۆلی گالته‌جار ده‌گی‌ریت! چه‌ند دل‌خوش بوو پیی!"

”ئاھا! ئەي ئەو كاتەي واى لى كردم ماچى بكم، دەبىت چەندىك دلى خوش بوويىت! بەلام تەنھا ئەو نەبىت، كە نەيدەزانى ئايا شتەكە بە لەئامىزگرتىم كۆتايى دىت ياخود بە كوشتىم؟ بەلام بەدلىيايىيەو، بىرى لەو كەردبۆو، كە ھەردووكيان بەيەكەو ئەنجام بدات، واتە سەرەتا لە ئامىزم بگريىت و پاشان بمكوژيىت. ئەمە سروشتىترىن پىگەچارە بوو! بەلى، لە راستىدا سروشت كەسانى دىندە و شەرخوازى خوش ناويىت و ھەر بە پىگەي سروشتىيش لەناويان دەبات. دىندەترىنى دىندەكان دىندەيەكە، كە خاوەنى ھەست و سۆزىكى گەورە و جوان بىت، من ئەمە بە ئەزمونى خۆم بۆ دەر كەوتو، ئەي پاقىل پاقلىقچ! كە سروشت بۆ دىندەكان دايكىكى بەسۆز نىيە، بەلكو باوھژنىكى خوانەناسە. سروشت خۆى ناشرىنى بەبار دەھىنىت، بەلام لەبرى ئەو بەزەيى پىدا بىتەو، ئەشكەنجەي دەدات، ئەمەش لە جىي خۆيدايە. تەنات خەلكى بىگوناهىش لەم سەردەمەدا دەبىت باجى ئامىزكردن و فرمىسكرشتى لىخوشبوون بدەن، ئىتر چ جاي بگات بە من و تۆ، پاقىل پاقلىقچ! باشتەر ھەر باسى خۆمان نەكەين!“

”پەنا بە خوا لە گەمژەيى ئەم پىاو! خۆ ئەونە گەمژە بوو، بردمى بۆ بىنىنى ژنى داھاتووشى! ژنى داھاتووى! تەنھا كازىمۇدۆيەكى وەك ئەو دەتوانىت ھىواخوازى ئەو بىت، كە بە ھاوكارىيى پاكى و بىگوناهىي مادمۆزىل زاخلىيىن، سەرلەنوى ژيانىكى نوى بىيات بىتەو. بەلام ئەمە ھەلەي تۆ نىيە پاقىل پاقلىقچ، نا، بە ھىچ شىوھەك ئەو ھەلەي تۆ نىيە: تۆ دىندەيت، بۆيە بەدەست خۆت نىيە كە ئاوايت،

ده‌بیت هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی له‌ تۆدان، بریتی بن له‌ درنده‌یی،
ته‌نانه‌ت خه‌ون و هیواکانیشت، هه‌رچه‌نده ئه‌و درنده‌ش
بوو، به‌لام گومانی له‌ خه‌ونه‌که‌ی خۆی هه‌بووه، هه‌ر له‌به‌ر
ئه‌مه‌ش پیویستی به‌ پالپشتیکردنی گه‌وره و به‌ریزی ئه‌و
که‌سه‌ی زۆر جیگه‌ی ریز بووه له‌لای به‌ریز فیلچانیوڤ
بووه. فیلچانیوڤی بۆ ئه‌وه ده‌ویست، که‌ بۆی بسه‌لمینیت،
دانیای بکاته‌وه خه‌ونه‌که‌ی ئه‌و ته‌نها خه‌ون نییه، به‌لکوو
خه‌ونه‌که‌ی، خه‌ونیکی راسته‌قینه‌یه. ئه‌و بۆ ئه‌وی نه‌ده‌بردم
ئه‌گه‌ر له‌به‌ر ئه‌و ریزه راسته‌قینه‌یه‌ی نه‌بوایه، که‌ به‌رامبه‌ر
به‌ من هه‌یبوو، یاخود ئه‌گه‌ر ئیمانی به‌ خانه‌دانی هه‌ست و
سۆزم نه‌بوایه، په‌نگه‌ برۆای وا بووبیت، که‌ له‌وی، له‌پشت
بیشه‌لانی‌کدا، له‌ نزیک هه‌موو ئه‌و لاوه بیگوناها‌نه‌دا، باوه‌ش
ده‌که‌ین به‌ یه‌کتیدا و پیکه‌وه ده‌گرین و هۆن هۆن فرمیسک
ده‌ریژین. به‌لێ! ئه‌و میردی هه‌میشه‌یییه، دواچار ناچار بوو،
زوو بیت یان دره‌نگ، خۆی له‌سه‌ر هه‌موو شتیک سزا بدات،
بۆ ئه‌وه‌شی خۆی سزا بدات، به‌هه‌لی زانی و پری کرد به
گوێزانه‌که‌دا - راسته به‌پیکه‌وت گوێزانه‌که‌ی هه‌لگرتبوو، به‌لام
له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا ئه‌و هه‌له‌ی قۆسته‌وه‌و هه‌لی گرت! له‌گه‌ل
ئه‌وه‌شدا له‌ ئاماده‌بوونی جه‌نابی پارێزگادا، چه‌قۆکه‌ی ده‌ر
هینا و له‌ ورگی رۆ کرد. به‌راست تۆ بلییت هه‌ر به‌راستی
کاتی‌ک چیرۆکی ئه‌و برازاوایه‌ی بۆ گێرامه‌وه، بیرۆکه‌یه‌کی
له‌م جو‌ره‌ش نه‌خزاییته‌ می‌شکی ئه‌وه‌وه؟ یاخود ئه‌و شه‌وه‌ی
له‌ جیگه‌ خه‌وه‌که‌ی خۆی هاتبووه ده‌ره‌وه و له‌ ناوه‌راستی
ژووره‌که‌دا به‌پیوه وه‌ستابوو، تۆ بلییت هه‌ر به‌راستی بیر
له‌ ئه‌نجامدانی وه‌ها کاری‌ک کردبیته‌وه و وه‌ها بیرۆکه‌یه‌کی

له مېشكدا بووييت؟ هممم! نا، رهنګه هر بۆ سوعبت بهو
شيويه راوه ستاييت. رهنګه بۆ شتيكي تر هه ستاييت، به لام
كاتيك بينيوي من لي ترساوم، بۆ ماوهي ده خوله كيك
هيچ وه لاميكى نه دابوومه وه، له بهر ئه وهي گه ليك چيژي
بينيوي له وهي لي ترساوم... رهنګه لهو ساته دا بووييت،
كاتيك به پيوه له ناو تاريكيه كه دا راوه ستابوو، بۆ يه كه م جار
بيروكه يه كي لهو جوړه خزابيته مېشكيه وه...”

”رهنګه ئه گهر دويني ئه و گويژانه نه فره تيه م له سهر
ميزه كه له بير نه چووبايه، هيچ شتيك رووي نه دايه. تۆ بلييت
وا بووايه؟ به د لنياييه وه سهره تا خو لي له من دوور خسته وه،
بۆ ماوهي دوو دانه هه وتوو داني به خويدا گرت و سهر داني
نه كردم، خو لي له من ده شارده وه، له بهر ئه وهي به زه ييي
پيما هاتوته وه! به د لنياييه وه سهره تا چووبوو به سهر وه ختي
باگاو توفه وه و ئه وي هه لېژارد، نهك من! ئه ي ئه و په له په له ي
بۆ گهرم كردني دهورييه كان و ئاماده كردنيان بۆ من لهو
شه وه دا، رهنګه بيرى له وه كرديته وه بيرى خو لي به شتيكي
تره وه سهر قال بكات، رهنګه ويستيتي بيروكه ي چه قوكه
بگوريت بۆ به زه يي و خو شه ويستى!... دهويست خو لي و
منيش به هوي ئه و دهورييه گهرمانه وه رزگار بكات!...”

به م شيويه مېشكي نه خو شي ئه و پياو دنياديه يه بۆ
ماوه يه كي دريژ بهرده وام به م شيويه هه ر له بير كردنه وه
و شيكردنه وهي شته كاندا بوو، بهرده وام و بهرده وام به
چوارده وري بازنه يه كدا ده خولايه وه، تا هيواش هيواش
ئارامتر بۆوه و چاوي چووه خه و. پوژي دواتر به هه مان
ئه و سهر ئيشه يه وه خه به ري بۆوه، كه پيوه ي خه وتبوو، به لام

ئەم سەرئیشەییەیان تەواو نوێ و ھەروەھا بە شیوەیەکی تەواو چاوەرواننەکراو ترسی لە دلی خستبوو...

سەرچاوەی ئەم ترسە نوێیە لە باوەڕیکی چەسپاوەوە بوو، باوەڕیک، کە لەناکاو تیییدا سەری ھەلدا، تا بشھاتایە، بەھیزتر و بەھیزتر دەبوو، ئەو بوو کە ئەو، واتە ئیلچانینۆف، پیاوێ دنیادیدەکە، لە کۆتاییدا ئەمڕۆ بە پێی خۆی دەبێت بچیت بۆ لای پاقیل پاقلۆڤیچ. بەلام بۆچی و لەبەر چی؟ ھیچ بیرۆکەیەکی وای لە خەیاڵدا نەبوو، لەبەر ئەوەی زۆر بێزار بوو، حەزی نەدەکرد ھیچ بزانی، ھەموو ئەوەی ئەو دەیزانی، لەبەر ھەندیک ھۆکار، دەبوو ھەر بچیت بۆ لای.

ئەم شیتییە، ھەرچۆنیک بێت، کە خۆی وای ناو دەبرد، زۆر بەروونی تا زیاتر پەرەیی بسەندایە، شیوەیەکی ماقولتر و ئەقلانیتری وەر دەگرت و بەمەش بیناویەکی بەجێی دەدا بە دەستیەو، تەنانەت پۆژیک پیشتریش ئیلچانینۆف ئەو بیرۆکەیە کە وتبوو مێشکیەو، کە پاقیل پاقلۆڤیچ کاتییک دەگەریتەو بۆ کوختەکە، ئەو دەستبەجێ خۆی لەسێدارە دەدات، ھەر وەک ئەو فەرمانبەرە ماریا سیسۆفنا باسی لێوە کرد، کە لە ژوورەکە خۆیدا خۆی لەسێدارە دا. ئەم برۆایە لە پۆژی پیشووترەو بۆی دروست ببوو، بەرەبەرە خەریک بوو دەگۆرا بۆ برۆایەکی بێبەنەمای چەسپاو. بەلام ھەر سوور بوو لەسەر ئەو برۆایە. ھەرچەندە دەیویست ھەرچۆنیک بوو ئاراستەیی بیرکردنەوێکانی لەسەر ئەو مەسەلەییە بگۆریت، کەچی پاش تێپەربوونی ھەر نیوخولەکیک، بەردەوام لەبەر خۆیەو دەیوت، "باشە ئەو

بيته قلى گه مژهيه بؤ دهبيت خوى له سيڭداره بدات؟“ پاشان له پپر قسه كانى ليزاى بير ده كه و ته وه... يه كسهر بيرى كرده وه و وتى، ”به لام له گهل نه وه شدا، خو ئه گهر منيش له شويى نه و بو ومايه، نه وه به دلنيايييه وه خوم له سيڭداره ده دا...“

دواچار قيلچانينوف بريارى دا كه له بريى نه وهى بچيت بؤ خواردى نانى ئيواره، راسته وخو بچيت بؤ لاي پاڭيل پاڭلوقيچ. بريارىدا: ”پيوسته بچم و زور به سانايى هه والى له ماريا سيسوڭنا بپرسم.“ به لام پيش نه وهى پى بخاته ناو شه قامه كه، تاويك له ناو ده روازه كه دا راوه ستا. له پپر هاوارى كرد و پوخسارى له تهر يقيدا سوور هه لگه را، ”يانى ريى تى دهچيت؟ ريى تى دهچيت؟ ريى تى دهچيت كه من ئاوا سهرى خوم شور بكه م و بچم بؤ نه وي، بؤ نه وهى يه كتر باوه ش بكه ين و فرميسك بريژين؟ هه موو نه وهى نه و بيميشكى به دفه ره پيوستيه تى، نه وهيه وازى لى بهينم تا به ته واوى رسوا ده بيت!“

به لام به هوى به ته نگه وه هاتنى ئيلاهييه وه، كه به ته نگ هه موو مروقيكى شايسته و به ريزه وه ديت، نه ميش له م بيميشكى و به دفه ريه رزگارى بوو. هه ر هيندهى پى خسته ناو شه قامه كه و چهند هه نگاويكى كه مى نا، لووتى ته قى به لووتى ئه ليكسانده ر لوبوڭه وه، لاوه كه به توندى تووشى هه ناسه بركى ببوو و گه ليك شادمان ده هاته به رچاو.

”ئىستا هاتم تا چاوم پيت بكه وييت! چى ده لييت سه باره ت به هاوپيمان، پاڭيل پاڭلوقيچ؟“

فيلچانينوف به په رو شه وه هاوارى كرد، ”خوى له سيڭداره داوه!“

لۇبۇڭ چاۋەكانى زەق كردهۋە و ھاۋارى كرد، "كى خۇي
لەسىدارە داۋە؟ بۇچى؟"
"ھىچ... مەبەستم ھىچ نەبوو، بەردەوام بە، قسەكەت
تەۋاو بكة."

"فففف! نەفرەت لە شەيتان! چ قسەگەلىكى سەير دەكەن!
بە ھىچ شىۋەيەك خۇي لەسىدارە نەداۋە ئەسلەن بۇ دەيىت
خۇي لەسىدارە بدات؟ بە پىچەۋانەۋە، ئەو سەفەرى كرد،
ھەمووى تۈزىك دەيىت خودى خۇم سواری شەمەنەفەرم
كرد و بەرپم كرد، تياحصح! چ عەرەقخۇرىكە! با بزانيت، سى
دانه بوتلى رېكمان بەيەكەۋە خواردەۋە! پرىدپۇسىلوڭشىمان
لەگەلدا بوو، بەلام ئەگەر دەتبىنى چۇن دەيخواردەۋە، چ
عەرەقخۇرىكە! لەناو شەمەنەفەركەدا سترانى دەچرى.
بەردەوام ناوى توى دەھىنا و ماچى بۇ ھەلدەدايت، سلاوى
بۇت ھەبوو. بەلام ئەو كەسىكى زۇر نزمە، تۇش ھەر بە
ھەمان شىۋە پىت وا نىيە؟"

گومانى تىدا نەبوو كە كورە لاۋەكە كەمىك مەست بوو،
چونكە ھەر لە سوورەلگەپانى رۇخسارى، برىقانىۋەي
چاۋەكانى و لالەپەتتەكەيىيەۋە، زۇر بەئاسانى پەيت بەۋە
دەبرد كە مەستە.

فيلچانىنۇڭ بە دەنگى بەرز داي لە قاقاي پىكەنين.
"كەۋاتە لە كۆتايىدا بەيەكەۋە خواردتانهۋە و بوون بە
برادەر! ھا، ھا! باۋەشتان بەيەكەدا كردوۋە و فرمىسكتان
ھەلرشتوۋە! ئاخ لەدەست ئىۋە، ئەي شاعىرىنە، ئەي
برادەرەكانى شىلەر!"
"بە يارمەتى خۇت، ناۋوناتۇرەمان لى مەنى. دەزانيت ئەو

به ته واوى دهستى له هه موو شتيكى ئيره هه لگرت و چاوپوشيشى
له هه موو شتيك كرد؟ دويىنى و ئه مپوش چووبوو بۆ ئه وى. به
شيويهه كى زور ترستوكانه رهفتارى كردبوو. له كاتيكا ناديا
له ژووريك له نهۆمى سه ره وه بۆخوى دانىشتبوو، ده رگا كه يان
له سه ر كلۆم كردبوو. زور به كول ده گريا و شين و پوپوى
دنياى نابووه وه، به لام ئيمه خومان نه دا به دهسته وه! به لام هه ر
به راستى ئه و كابرايه چ عه ره قخوريكه! چ عه ره قخوريك! ئه گه ر
ئه تزانى چ ژييه كى دلكارانه ي هه بوو... واته، ژييه كى خراب
نا، نازانم چۆن بيليم؟... به رده وام سه باره ت به تۆ قسه ي
ده كرد، به لام تۆ له گه ل ئه ودا به ينى ئه رز و ئاسمانتان هه يه!
تۆ هه رچۆنيك بيت، پياويكى خانه دان و به ريزيت، هيج نه بيت
خۆ پوژيک له پوژان له ناو چينيكي خانه داندا ژياويت، پيم
وايه هه نوو كه به هوى چه ند هو كار يكه وه وه ك هه ژارى ياخود
هه رشتيكي تره وه ناچار بوون خوتان له و چينه كو مه لايه تيبه
دوور بخه نه وه... بۆ واتان كر دووه، له وه سه ر ده ر ناكه م،
مه گه ر هه ر خوا بۆخوى بزانييت!

”ئى ئى، كه واته به م شيويه سه باره ت به من قسه ي بۆ
كر دوون؟“

”به ئى، به ئى به م شيويه، به لام تكايه تووپه مه بن! باشته
مرۆف هاوولاتيكي ئاسايى بيت وه ك له وه ي سه ر به چينيكي
ئه رستوكراتى بيت. وا ده ليم له به ر ئه وه ي له م سه رده مه دا له
پوسيا پياو نازانييت ريز له كى بگرييت و له كى نه گرييت.
تۆش به هه مان شيوه بيت وا نيبه ئه مه مه ترسي دارترين
نه خوشيى ئه م چه رخه يه، كاتيک خه لكى نه زانييت كه ده بيت
ريز له كى بگرييت و له كيشى نه گرييت، وا نيبه؟“

“وايه، وايه، ئه‌ی ئه‌و چی وت؟”

“ئهو؟ کئی؟ ئه‌ها، به‌لێ به‌دنیاییه‌وه! نازانم بۆ به‌رده‌وام
هه‌ر ده‌یوت فیلچانینۆف ته‌مه‌نی په‌نجایه، به‌لام تیکشکاوه،
به‌لام تیناگه‌م بۆچی ده‌یوت به‌لام تیکشکاوه و نه‌یده‌وت
هه‌روه‌ها تیکشکاوه! درۆی نه‌بیّت، زیاده‌زار جار ئه‌م
قه‌سه‌یه‌ی دووباره‌ کردۆته‌وه و به‌ کامی دلی خۆی پیکه‌نیوه،
کاتیکیش چووه‌ ناو شه‌مه‌نه‌فه‌ره‌که‌وه، سترانیکی چری و دای
له‌ پرمه‌ی گریان، پیاو که‌ ته‌ماشای رۆخساری ده‌کرد، هه‌م
دلی پیی تیکه‌ل ده‌هات و هه‌م به‌زه‌ییشی پێیدا ده‌هاته‌وه،
له‌ راستیدا له‌وپه‌ری مه‌ستیدا بوو. ئاها چه‌زم به‌ چاره‌ی
مروّفی گه‌مژه‌ نییه‌! پاره‌ی بۆ سوالکه‌ران هه‌لده‌دا له‌ پیناو
ئاسووده‌یی رۆحی لێزافیتا، ژنه‌که‌ی، وايه؟”
“نا، کچه‌که‌ی.”

“به‌راست، ده‌ستتان چی لی به‌سه‌ر هاتووه؟”
“بریم.”

“کیشه‌ نییه، خۆی باش ده‌بیّت. به‌نه‌فره‌ت بیّت، ئه‌زانی
شتیکی باش بوو که‌ ئێره‌ی به‌جی هیشته‌، به‌لام له‌سه‌ر
چی ده‌لێن گریو ده‌که‌م، که‌ هه‌ر هینده‌ی گه‌یشته‌وه شوینی
خۆی، ده‌ستبه‌جی هاوسه‌رگیری ده‌کاته‌وه، دانیام وا ده‌کات،
وا ناکات؟”

“نازانم، به‌لام خۆ تۆش به‌ هه‌مان شیوه‌ ده‌ته‌ویّت
هاوسه‌رگیری بکه‌یت، وا نییه؟”

“من؟ به‌لام ئه‌وه‌ بابه‌تیکی تره‌. به‌راست تۆ مروّفیکی
چه‌ند سه‌یریت! ئه‌گه‌ر تۆ په‌نجا سال بیت، ئه‌وه‌ بێ شک
ئهو شه‌ست ده‌بیّت؛ مامۆ گیان، پێویسته‌ پیاو که‌میک لۆژیکی

تەماشاي ئەمە بىكات! دەزانن كە من ماوەيەكى زۆر لەمە وپېش
لايەنگرىكى سەرسەختى بىروباوەرى سلاقىيەكان بووم، بەلام
ئىستا چاوەروانى ھەلھاتنى خۆرىن لە پوژئاواوە... بەلام
ئىستا دەبىت برۆم و بە خواتان بسپېرم، خوشحال بووم بە
بينىنتان، بەبى ئەوەى بىمە سەرەوہ بۆ مالەكەت، تەكايە داوام
لى مەكەن بىمە مالەوہ، لەبەر ئەوەى نايم ھىندەشم كات لە
بەردەستدا نىيە كە بەفەرۆى بەدم!...”

واى وت و پىي ھەلگرت و بەپرتاوبۆى دەر چوو. بەلام
ھىندەى نەبرد، خىرا گەرايەوہ و ھاواری كرد، ”ئاه باش بوو
بىرم كەوتەوہ! پاڤىل پاڤلوقىچ نامەيەكى پى دام، كە بىگەيەنم
بە دەستت! فەرموو ئەوہش نامەكە. بۆچى نەھاتىت تا بەرپى
بەكەيت و خوداھافىزى لى بەكەيت؟“

ڤىلچانىنۆڤ گەرايەوہ بۆ مالەوہ و زەرفى نامەكەى
ھەلپچرى، كە ناوونىشانى ئەمى لەسەر بوو. بەلام لەناو
نامەكەدا تەنھا دىڤىكىش چىيە، ھىي پاڤىل پاڤلوقىچى تىدا
نەبوو. بەلكو نامەيەكى جىاوازترى تىدا بوو، كە ڤىلچانىنۆڤ
دەستبەجى دەستخەتەكەى ناسىيەوہ، نامەيەكى كۆن بوو،
لەسەر كاغەزىك نووسرابوو، كە بە تىپەربوونى زەمەن
رەنگى زەرد ھەلگەرابوو، ھەروەھا رەنگى مەرەكەبەكەشى،
لەگەل گۆرانى كاغەزەكەدا، ئەويش گۆرابوو. نامەيەك بوو
كە دە سال پىشتەر، دواى دوو مانگ لە گەرانەوہى لە شارى
ت بۆ پترسبۆرگ، بۆ ئەم نووسرابوو. بەلام نامەكە ھەرگىز
بە دەستى نەگەيشتبوو، بەلكو لەبرىي ئەو نامەيە، نامەيەكى
ترى بەدەست گەيشتبوو، لە زەردھەلگەرانى نامەكەوہ بە
ھۆى كۆنىيەوہ زۆر بەروونى پىش ئەوہى دەست بىكات بە

خويندەنەۋەي، لە ھەموو شت تىگەشت. لەم نامەيەدا ھەر
وھک ئەو نامەيەي يەكەم جار بەدەستى گەشتبوو، ناتاليا
فاسيليفنا بۆي نووسىبوو، كە پەيوەندىيەكەيان بۆ ھەمىشە
كۆتايى ھاتوۋە، ھەروەھا دانىشى بەۋەدا نابوو، كە كەسىكى
ترى خۆش دەۋىت، بەلام ئەۋەي لى نەشاردېۋە، كە مندالى
دەيىت. بەلكوو بە پىچەۋانەۋە، بۆ ئەۋەي ئاسوودەي بىكات
و ھىۋاي ئەۋەي پى بەخشىبوو، كە رەنگە لە ئايىندەدا
رېگەيەك بدۆزىتەۋە و مندالەكەي بۆ بىئىرىت. ئەۋەي لەۋە
دلىيا كىردېۋە، كە لەمەۋدوا، ھەريەكەيان ئەركىكى ترى ھەيە
تا پىي ھەستىت، بەكورتى، نامەكە زۆر ئالۋىكى بوو، بەلام
پەيامى سەرەكىي نامەكە زۆر پوون بوو، ئەۋەي پىزگار بوون
بوو لە خۆشەۋىستىيەكەي قىلچانينۆف. تەنەت رېشى پى
دابوو لەۋەي سالىك ئەگەر پىي خۆشبوو، دەتوانىت بىت بۆ
ت بۆ ئەۋەي چاۋى بە مندالەكەي بىكەۋىت.

مەگەر ھەر خوا بۆخۆيى بزانىت كە ئەو ئافرەتە بۆچى
بىرى خۆي گۆرپوۋە و لەبرىي ئەم نامەيە، نامەكەي ترى
ناردېۋو.

لە كاتىكدا قىلچانينۆف نامەكەي دەخويندەۋە، بەتەۋاۋى
رەنگى تىك چووبوو، بەلام لەۋ كاتەدا ۋىنەي پاقىل پاقلىۋىچى
ھىنايە پىشچاۋى خۆي، كە چۆن ئەو نامەيەي دۆزىۋەتەۋە
و بۆ يەكەم جار خويندوۋىيەتەۋە، لەپىش سەرى ھەلپچراۋى
ئەو سىندوقچەيەي لە دارى ئەبەنوس دروست كرابوو
چواردەۋرىشى بە مروارى و سەدەف پوۋپۆش كرابوو،
كە ۋەك شتىكى بەنرخ لە باۋباپىرانىانەۋە بەمىراتى بۆ
خىزانەكەيان بەجى مابوو.

لە كاتىكدا لە ئاوينەكەدا لە پوخسارى خۆى ورد دەبۆۋە،
لە دلى خۆيدا وتى، "ئەۋىش پەنگە بە ھەمان شىۋەى من
كاتىك نامەكەى خويندۆتەۋە، پەنگى مردوۋى لى نىشتىت،
پەنگە كاتىك خويندوۋىتەۋە، چاۋەكانى داخستىت و پاشان
سەرلەنۆى چاۋەكانى كردۆتەۋە و بەۋ ھىۋايەى نامەكە
بگۆردىت بۆ كاغەزىكى خالى و سىپى... گومانى تىدا نىيە،
كە ئەم كارەى دووبارە و سىبارە كردۆتەۋە!..."

میردی همیشہیی

نزیکه‌ی دوو دانه سالی ریک به‌سەر هه‌موو ئه‌و پرووداوانه‌ی
 باسماں لیوه کرد، تیپه‌ری کردبوو، سه‌رله‌نوئ له پوژیک
 هاوینی دلگیردا، له‌ناو یه‌کیک له واگونی ئه‌و شه‌مه‌نه‌فه‌ره
 نویانه‌ی تازه هیلی ئاسنینه‌که‌ی کرابوووه، چاومان به
 به‌ریز قیلچانینوڤ ده‌که‌وێته‌وه. ئه‌و بو دلخووشی خو‌ی و
 بینینی یه‌کیک له هاو‌پیکانی، هه‌روه‌ها بو مه‌به‌ستیکی تر،
 که پیده‌چوو داها‌توویه‌کی پرشن‌گدار و دلخووشکه‌ری بو
 دروست بکات، به‌روه‌ه ئودیسا ری گرتبووه به‌ر. به‌و
 هیوایه‌ی بتوانیت له ریگه‌ی ئه‌و هاو‌پیه‌یه‌وه چاوی به
 خاتوونیکه‌ی گه‌لیک دل‌رفین بکه‌ویت، که له‌میژ بوو به‌وپه‌ری
 شه‌یداییه‌وه ئاره‌زووی دروستکردنی خزمایه‌تی له‌گه‌ل
 ده‌کرد. به‌بی ئه‌وه‌ی بچینه‌ ناو ورده‌کارییه‌کانه‌وه، به
 ئه‌وه‌نده قاییل ده‌بین که بلین قیلچانینوڤ له ماوه‌ی ئه‌و
 دوو ساله‌دا سه‌رتاپا گو‌رانی به‌سه‌ردا هاتبوو، یاخود بلین
 ژیا‌نی ئه‌م کابرایه‌ ره‌وتی ئاسایی خو‌ی وه‌ر گرتبووه‌وه. له‌و

گلە وگازندە كۆنانەى ھەمىشە لە دەست خۆى ھەيبوو، بە دەست
 نەخۇشىيەكانىيەو تۈزقالىكىش چىيە نەيمابوو، ھەرۈھە
 لە تەواۋى ئەو بىرەوەرەيە جۇراوجۇرانە و تەواۋى ئەو
 نىگەرانييانەى بە ھۆى نەخۇشىيەكەيەو، كە دوو سال پىشتەر
 لە پىرسبۇرگ بە ھۆى سەرنەكەوتنى دۇسيەكەيەو لە دارگا
 ھەراسانى كىردىبوو، ھىچ شۈيئەوارىكى لى بەجى نەمابوو، جگە
 لە ھەستىكردن بە شەرمىكى شاراو لە لاۋازى و كەمھۇشى
 خۆى لەو ماۋەيەدا كە تىنى پەراندىبوو. لەبەر ئەۋەى بىرۋاى
 ۋا بوو ئەمە ھەرگىز جارىكى تر دووبارە نايىتەو، ھەرگىز
 ھىچ كەسكىش ھىچ شتىكى لەبارەو نازانىت، ئەمە كەمىك
 ئاسوودەيى پى دەبەخشى و بىوۋە جىگەى دلنەوايى.
 ئەۋە راسىت بوو كە لەو ماۋەيەدا دەستبەردارى تەواۋى
 پەيوەندىيە كۆمەلايەتتىيەكانى و كۆمەلگە خانەدانىيەكەى بىو،
 تەنانەت واشى لى ھاتىبوو، كە چىى تر ھىچ گىرنگى نەدەدا بە
 پاكوخاۋىنىي خۆى و پۇشىنى جلوبەرگەكانى، خۆى لە چاۋى
 ھەموۋان دەشاردەو، جىگەى گومان نەبوو كە ھەموۋانىش
 ئەم ھەلسوكەوتەى ئەۋيان سەرنج دابوو. بەلام سەرلەنۋى و
 بەخىرايى دەستبەردارى ھەموۋ ئەو ھەلسوكەوتانەى بوۋەو
 و بەملكەچى گەرايەو بۆ ناو ئەو كۆمەلگەيەى پىشتەر بەجىى
 ھىشتىبوو، بەزوۋىيى متمانەبەخۇبوۋنەو كەى و گورپوتىنەكەى
 جارى جارانى بۆ گەرايەو و دەستى كىردەو بە ژيانىكى
 نۋى، ھەموۋانىش دەستبەجى لە ھەموۋ ئەو كاتەى ئەم
 لىيان دوور كەوتىبوۋەو، لىنى خۇش بوون و سەرلەنۋى
 بەدلئاۋەلايىيەو پىشۋازىيان لە گەرانەۋەى كىرد. تەنانەت
 ھەموۋ ئەو كەسانەشى كە ئەم پەيوەندىيى سلاۋكىردنى لەگەل

بریبوون، ئەوانە یەكەم كەسانیک بوون، كە ناسییانەو و سەرلەنوێ دەستی ھاوپیەتییان بۆ درێژ کردەو، بێ ئەوێ هیچ جۆرە پرسسیاریکی بیزارکەری لێ بکەن. وەك ئەوێ دیارنەبوونی ئەو ماوەیە بێ ھۆی ھەندیک کیشەئێ تاییەت بە خۆیەو بوو و پەییوەندیی بە هیچ كەسیكیشەو نەبوو. ئێستاش، دواي ماوەیەکی زۆر گەراوەتەو بۆ ناویان. گومانێ تێدا نەبوو، كە ھۆکاری ئەو گۆرانی بۆ باشتر، بریتی بوو لەو سەرکەوتنە بەرچاوەی لە دۆسیەكەیدا بەدەستی ھێنابوو. لەبەر ئەوێ بە ھۆی بردنەوێ ئەو دۆسیەو، قیلچانیئۆف ببوو خاوەنی شەست ھەزار پۆل، راستە بەرکە ھێندە زۆر نەبوو، بەلام بەدنیاییەو بۆ ئەو بایەخیکی ئێجگار گەورە و گرنگی ھەبوو، بۆ ئەوێ سەرلەنوێ دەست پێ بکاتەو، ئێستا بۆ جاریکی تر سەرلەنوێ لەسەر پییەکانی خۆی راوەستابوو و لە دڵەو ئاسوودە و قاییل بوو. ھەنووکە دنیایا بوو لەوێ جاریکی تر وەك گەژەیک پارەکانی بەفیرۆ نادات، ھەر وەك چۆن کاتی خۆی ئەو دوو سەرۆتە زەبەلاحی یەكەم جاری بە گەژەیی خۆی بەفیرۆ داوو. دەیزانی ئەم پارەوێ ئێستا لە بەردەستیدا، تا دواساتەکانی ژیانی بەسیەتی. ھەندیک جار، کاتیک ھەندیک شتی نااسایی و سەیری دەبینی و دەبیست كە لە چوار دەوری پووی دەدا و سەرتاپای پوسیاشی گرتبوو، لە دلی خۆیدا دەیوت، "باشە ئەو كەئێ کیشەئێ منە ئەگەر سیستەمی كۆمەلایەتی داڕمیت! یان ئەو كەئێ کیشەئێ منە كە بەو شیوێ جار دەدن و بە ھاژووژ میشکی خەلک پێ دەكەن! یان ئەو كەئێ کیشەئێ منە، كە بیروباوەری خەلکی دەگۆریت یاخود نا! ئەوێ بۆ

من گرنگه، ئەو ھەيە كە ھەميشە ئىوارە خوانىكى ھاوشىوھى ئەم
ئىوارە خوانە خنجىلە و بەلەزەتەم لە بەردەستدا بىت، ھەر وەك
چۆن ھەنووكە دانىشتووم و لە بەردەم دانراو، ئىتر چى
ئەبىت با بىت، چونكە من ئامادەم بۆ پووبە پووبوونەوھى
ھەر پىشھاتىكى نەخوازراو.

ئەم بىرۆكە دلکەرەو و ئارامبەخشە وردەوردە سەرتاپاي
بوونى بەتەواوى دەگرتەو و بە شىوھىەكى فیزیكى و پۆحى،
گۆرانی بەسەردا ھىتابوو، ئەمە جگە لە لایەنى ئەخلاقى و
سروشتى خۆى. ئىستا تەواو لە مرقىكى جياواز دەچوو،
ھەرگىز لەو كەسە تەمەل و تەوھەلەى نەدەکرد، كە دوو
سال بەر لە ئىستا باسى ژيانیمان کرد، كە چۆن پىشتەر
ھەستابوو بە ئەنجامدانى كارگەلىكى ناشايىستە و ئابرووبەر.
ھەنووكە گەلىك خوشحال، ئاسوودە و شكۆمەند دەر دەكەوت.
تەنەت ئەو چرچولۆچانەشى كە لە چواردەورى چاوەكانى
و سەر تەوئىلى دروست بووبوون و ببوو مایەى نىگەرانى،
بەرەبەرە خەرىك بوو لا دەچوو و نەدەما، ھەرودھا ئەو پەلە
زۆر وردانەى لەسەر پوخسارى دروست ببوون، گۆرانبوون،
پىستى سىپى و سوورتر ببوو.

لەم ساتەدا كە بۆخۆى بەئاسوودەى لە يەكێك لە
واگۆنە نمرەيەكەكاندا دانىشتبوو، بىرۆكەيەكى ھەستبزوین
بەھىواشى خۆى دەخزانەدە مىشكىوھ. لە وىستەگەى دواتر،
ھىلى ئاسنەكە دەبوو بە دوو ھىل، ھىلىكى نوێ لە ھىلە
سەرەكییەكە جیا دەبوو و بەرەو لای راست دەپۆشت.
لەبەر خۆیەو بە خۆى وت، "باشە چۆنە ئەگەر بۆ
فەترەيەك لە ئاراستە سەرەكییەكەى خۆم لا بدەم و بەرەو

ئاراستەى لای دەستەراست برۆم؟“ لەوێوە دەیتوانى سەردانى خاتوونىكى ترى ناسياوى بكات، كە تەنها دوو وىستگەى تر لەو شوێنەو دەور بوو، كە نيازى بوو بۆى بچىت، ھىندە نەدەبوو ئەو خاتوونە لە دەرەو گەرابوووە و ھەنووكە بۆخۆى بەتەنى لە لادىيەكى چەپەك دەژيا، ئەو لادىيە بۆ ئەو گەلىك وەرزكەر بوو، بەلام بۆ ئىلچانىنۆف تەواو پىچەوانە بوو، ھەر بۆيە ئىلچانىنۆف پىي وا بوو كە دەتوانىت چىژىكى باش لەو كاتە ببينىت، كە لەوێ بەسەرى دەبات و ھىچىشى لەو چىژە كەمتر نابىت، كە بەنيازە لە ئۆدىسا بەسەرى ببات، بەتايبەتى لە كاتىكدا كە دەتوانىت دواتر بشچىت بۆ ئۆدىسا. بەلام ھىشتا دوو دلبوو و بەتەواوى نەيدەتوانى بىرى خۆى كۆ بكاتەو و برپار بدات، چاوەروانى شتىكى دەکرد، كە واى لى بكات برپارى خۆى لەسەر چوونى ياخود نەچوونى بدات. لە كاتىكدا شەمەنەفەرەكە خەرىك بوو لە وىستگەكە نزىك دەبوو، ئەو شتەى چاوەروانى روودانى دەکرد، رووى دا. لەو وىستەگەيەدا شەمەنەفەرەكە بۆ ماوەى چل خولەكىك راوەستا، دەرەتى ئەو بۆ سەرنشینهكان رەخسا، كە نانى ئىوارە بخۆن. لە بەردەم دەروازەى چوونەژوورەو بۆ ھۆلى چاوەروانىيەكە لە ناو سەرنشینه نمرەيەكەكان و نمرەدووكاندا، وەكوو ھەميشە حەشىمەتيك لە خەلكى تەنگەجىكەدان و پەلەپەلكەر، قەرەبالغى و ھۆسەيەكى گەورەيان لە بەردەم دەروازەكەدا نايەو، وەك ھەميشە لەو دەچوو سەرلەنوێ رسوايىيەك رووى دابىت لەناو ئەو قەرەبالغيەدا. خاتوونىكى گەلىك جوان لە يەكێك لە واگونە نمرەدووكانەو دابەزى، بەلام بە جلوبەرگى ئالووالاوە خۆى گۆرپىبوو، كە

خوڭگورپينهكهى بۆ گهشتكهريكى ئافرهت زۆر شياو نهبوو. له واگونهكه دابهزى و به ههردوو دهستيشى بهدواى خويدا ئهفسهريكى سوارهى پهلكيش دهکرد، ئهفسهرهكه تا بليى لاو و قۆز بوو. له ههولى ئهوهدا بوو ههرچۆنيك بووه خوى لهچنگى خاتوونهكه قوتار بکات. ئهفسهره لاوهكه هيندهى خواردبووه، ببوو به داشقه، خانمكهش، كه به روخساريدا وا دهر دهكهوت ناسياويكى بهتەمەنى ئهوه ئهفسهره لاوه بيت، دهرفتهى به لاوهكه نهدهدا بپروات، وا ديار بوو لهوه بترسييت، كه ئهگەر بيت و دهستى بهر بدات، ئهوا لاوهكه يهكسهه به خشكهى بپروات و خوى بکات به بارىکدا و سههرلهنوى دهست بکاتهوه به خواردنهوه. لهو کاتهدا، له ناو قههرهبالغى و پالهپهستۆکهدا، ئهفسهره لاوهكه خوى کيشا به بازرگانىكى لاودا، كه ئهويش حالى لهم باشتر نهبوو، به شيويهيهكى زۆر ئابرووبهه مهست بوو. ئهوه بازرگانه لاوه بۆ ماوهى دوو پوژ دهبوو له ويستگهكه لای دابوو، دهیخواردوه و پارهکانى بهناو ئهوه هاوپيانهيدا تهخشانوپهخشان دهکرد، كه چواردهوريان دابوو، بهبى ئهوهى دهرفتهى ئهوه به خوى بدات دريژه به گهشتهكهى بدات. بوو به شههرهستهکۆله، ئهفسهره لاوهكه نهپاندى بهسهه بازرگانهكهدا و بازرگانهكەش جنيوى به ئهفسهرهكه دا، خاتوونهكەش بيهيوايانه ههولى دهدا ئهفسهره لاوهكه له شهپرکردنهكه دوور بخاتهوه، بهردهوام هاواری دهکرد و به دهنگيى لپپارانهوه دهیوت، "ميتنکا! ميتنکا!"

ئهم هاوارهاواری ژنهكه لهوه دهچوو بازرگانه لاوهكهى

* ميتنکا: کورتکراوهى ناوى ديمترييه، لهبهر خوشهويستى وا بانگ دهکرييت.

له حالی خوئی تهریق کردبیتهوه، راسته هه موو خه لکه که پیده که نین، به لام بازرگانه لاوه که زیاتر له هه رکاتیکی دی ههستی به جاپزی و شه رمه زاری ده کرد، وهک ئه وهی له پرووی ئه خلاقیه وه ههست و سۆزی پرووشیندرا بیت.

به دهنگیکی لۆمه که رانه وه لاسایی دهنگه ناسازه کهی خاتوونه کهی کرده وه و وتی، "ئوی! ده لیم، میتنکا! میتنکا!... داوهشین، له بهردهم ئه و خه لکه شدا ههست به شهرم و تهریقوونه وه ناکهن!"

پاشان به لاره لار خوئی له خاتوونه که نزیک کرده وه، که هه رچۆنیک بیت، به په له توانیبووی خوئی بگهیه نیته سهر کورسییه که له و نزیکانه و، هه رچۆنیکیش بیت، توانیبووی ئه فسه ره لاوه که له ته نیشته خویه وه دابینیشینیت، بازرگانه لاوه که به چاویکی سووکه وه له هه ردووکیانی پروانی و به دهنگیکی گالته جارانه و سووکایه تیپکردنه وه به خاتوونه کهی وت، "تۆ له ژنیکی چه په ل زیاتر، چیی دی نیت، تۆ چه په لیت، بۆ ناچیت کلکت له ناو ئه و گووهی تیی که وتوو، دهر بهینیته وه!" خاتوونه که قیژهیه کی کرد و پاشان به سته زمانانه له چوارده وری خوئی پروانی، به و هیوایه یی که کی له م دۆخه دهر بازیان بکات. له یه که کاتدا هه م دهر سا و هه م ههستی به خه جاله تییش ده کرد، ئه فسه ره لاوه که ش بۆ ئه وهی وه لامی ئه م سووکایه تییه بداته وه و کۆتایی پی بهینیت، له سهر کورسییه کهی بازیکی دا و به نه په نه په وه کشا به ره و لای بازرگانه که، به لام له بیبهختیی خوئی، پیی هه لخلیسکا و زرم به پشتا که وته وه سهر کورسییه کهی و شلپه له قوونی ههستا.

دەنگی قاقای پیکەنین لە چواردەوریان زیاتر لە ھەرکاتیکی تر بەرز بۆو، کەس نیازی نەبوو بەفریایانەو بەجیّت، تەنھا قیلچانینۆف نەبیّت، کە دەستوبرد بەدەمیانەو چوو تا لەو تەنگەژەییە پزگاریان بکات؛ یەخەیی کابرای بازارگانی گرت و لە شوینی خۆی رای وەشاند و خولاندیەو، پاشان ھەر بەپال پینچ ھەنگاوێک لەو خاتوونەیی دوور خستەو، کە لە ترساندا ھەترەشی چووبوو. ئیتر بەم شیوەییە شانۆگەرییە کۆتاییی پێ ھات، بازارگانی کە بەو راوەشاندنە و بەو جەستە بەھیز و بەھەییەتەیی قیلچانینۆف، کە پەلاماری دابوو بەتەواوی خۆی دۆراند، ھاورپیکانی بەپەلە لەو شوینەدا دووریان خستەو. سەروسیما و سەنگینی ئەو پیاو بەپیزەیی بە شیوەییەکی زۆر شکۆمەندانە جلی پۆشیبوو، بە شیوەییەکی زۆر کاریگەر کاری لەو خەلکە ھواکێشە کرد، کە ھەموویان پیشتر تەماشایان دەکرد و قاقایان لێدەدا، ھەموویان بە جاریک لە شوینی خۆیان کڕ بوونەو.

خاتوونە کە لە خوشحالییدا پوخساری سوور ھەلگەرا و چەند دلوپە فرمیسکیکیشی ھەلۆەراند، نەیدەزانی بە چ زمانیک سوپاسگوزاریی خۆی بۆ ئەو کەسە دەر بپریت، کە لەو دۆخە پزگاری کردبوون. ئەفسەرە لاوەکەش بە زمانیکی تەتەلە و تیکشکاوەو و تی، "شپاس! شپاس!"

پاشان ویستی دەستی تەوقەکردن بۆ لای قیلچانینۆف درێژ بکات، بەلام لەبری ئەوەی وا بکات، کتوپر ناو لەپی ھەردوو دەستی بەیەکەو جووت کرد و لەبری بالیف خستییە ژێر سەریەو و خۆی کۆ کردەو و لەسەر کورسییە کە لێی

پاكشا. پاشان خاتوونەكە لە ترسا دەستەكانى ليك ئالاند و بە دەنگىكى سەرزەنشتەكانەوانەوتى، "مىتنكا!"

فيلچانىنوف گەلىك كەيفخوش بوو بەو جوامىرييەى نواندبووى، ھەروەھا بە شيۋەيەكى گشتىيش لە دۇخەكە پازى بوو. خاتوونەكە سەرنجى پاكىشابوو، بە پوونى ھەستى پى دەكرا ئەم خاتوونە لادىيىيەكى دەولەمەندە، ھەرچەندە جلو بەرگەكانى زۆر پازاوە بوون، بەلام زۆر بەيى ئاوەز پۆشيبوونى و لەگەل ئەو ەشدا، رەفتارەكانى گەلىك پىكەنىناوى بوون. لە راستىدا ھەموو ئەو تايبەتمەندىيانەى لە خۇيدا كۆ كەردبوو، كە بىيت بە نيچىرىكى باش و بەئاسانى بكەويته داوى ئەو دلتەر و شەروالپىيسانەى بەردەوام لە پترسبۆرگ بەشوين ئەم جۆرە ئافرەتانەو ەو ەوالن بۆ دامركاندەنەو ەى ھەزە سىكسىيەكانيان. سەرى قسە كرايەو، خاتوونەكە بە شيۋەيەكى داخەلەلەنەو ە گلەوگازندەى لەدەست مىردەكەى كرد، گلەيى لەو ە ەبوو، كە مىردەكەى، ھەر ھىندەى لە واگونى شەمەنەفەرەكە پىي خستۆتە دەرەو، لەپر ديار نەماو، ئەمەش بۆتە ھۆكارى پرودانى ھەموو شتەكان، ھەركاتىك پىويستى پىي بىت، كەس نازانىت چىي لى دىت و لەكوى خوى ھەشار دەدات.

ئەفسەرە لاو ەكەش لەبەر خۆيەو ەوتى، "ھەمىشە..."

سەرلەنوى خاتوونەكە دەستەكانى ليك ئالاندەو ەوتى،

"ئاخ... مىتنكا!"

فيلچانىنوف لە دلى خۇيدا وتى، "بەراستى مىردەكەى جىگەى سەرزەنشتە!"

پاشان فيلچانىنوف لىي پرسى، "مىردەكەتان ناوى چىيە؟"

ئىستا دەرپۇم تا بۇتان بدۆزمەۋە.
ئەفسەرە لاۋەكە ۋەلامى دايەۋە، ”پال پالىچ.“
قۇلچانىنۇڭ بە مەراقى زياترزانىنەۋە پرسىي، ”مىردەكەت
ناۋى پاڭىل پاڭلۇڭچە؟“

لەۋ كاتەدا كتوپر سەرى پروتاۋەدى كەسىكى ناسىاۋ
خۇي كىرد بەبەينى قۇلچانىنۇڭ ۋ خاتوۋنەكەدا.
قۇلچانىنۇڭ يەكسەر ئەۋ ساتەي ناۋ باخەكەي خىزانى
زاخلىيىنىنى بىر كەۋتەۋە، كاتىك خەرىكى گەمەكىردىن بوۋى ۋ
ئەۋ سەرە پروتاۋەيە دايمودەرەم ۋەك مۇزىم خۇي فرى
دەدايە نيۋان ئەۋ ۋ نادىژدا فیدۇسىڭناۋە.
خىزانەكەي بە شىۋەيەكى شىتگىرانە قىزاندى، ”دوچار دەر
كەۋتەۋە!“

بەلى، خۇي بوۋ، خۇدى پاڭىل پاڭلۇڭچى بوۋ، بە ۋاقى
ۋرماۋەۋە ۋ بە جۇرىك لە ترسەۋە چاۋى برىبوۋە
قۇلچانىنۇڭ، بە شىۋەيەك لە شويىنى خۇي ۋشك بىۋى، ۋەك
ئەۋەي خىۋى بەدى كىرىت. بە شىۋەيەك حەپەسابوۋ، كە
بۇ چەند خولەكىك لە يەك ۋشەش چىيە لە تەۋاۋى ئەۋ
گازندانەي ژنە زویرەكەي بەتوۋرەيىيەۋە بەلىشاۋ دەبىارانە
بەسەرىدا تىنەگەيشت. بەلام دوچار كەمىك ھاتەۋە سەر
خۇي ۋ لە يەك ساتدا لە ھەموۋ ئەۋ ئابروۋچوۋنەي پروۋى
دابوۋ، تىگەيشت، كەمتەرخەمى ۋ گوناھى خۇي ۋ ھەروەھا
ھەلسوۋكەۋتى نابەجىيى مېتنكا، ھەروەھا لەۋ مىۋىيەشى كە
پروۋى نەبوۋ بۇچى ژنەكەي بە فرىشتەي پارىزەرى خۇيانى
ناۋ دەبرد، كە چۇن بەھانايانەۋە ھاتوۋە ۋ ۋەك فرىشتەي
پارىزەر رىزگارى كىردوۋى ۋ پاراستوۋىنى، ئەمە لە كاتىكدا كە

جەنابيان ھەمىشە لەو كاتانەي پيويستە لەلايان بىت، كەس نازانىت چىي بەسەر دىت و بۆ كوي ئوغر دەكات...”
قېلچانىنۆڭ خوي بۆ نەگىرا و لەناكاو داي لە قاقاي پىكەنن. پاشان بە جولەيەكى خۇمانە و جورىك لە بەكەمزانينەو دەستى راستى خستە سەر شانى پاقىل پاقلۇڭچى، كە زۆر بەئەستەم زەردەخەنەيەكى مردووانەي خستبوو سەر لىئەكانى، بەجۆشوخروڭشەو، بە شيئەيەك كە خاتونەكەي حەپەساند، ھاوارى كرد، ”بەلام خۇ ئىمە دوو ھاوپىي لەميژينەين، ھەر لە مندالييەو ھاوپىين! ئايا ھەرگىز باسى قېلچانىنۆڭى ھاوپىي بۆ نەكردوون؟“
خاتونەكە بە كەمىك شلەژاوييەو وەلامى دايەو، ”نەخىر، ھەرگىز باسى نەكردوو.“

”دەي ھاوپىي بىئەفاكەم، بە خىزانەكەتم ناناسىتيت!“
پاقىل پاقلۇڭچى كە لە تەرىقىدا زمانى تەتەلەي دەكرد، وتى، ”ليپۇتشكا*... ئەمە بەرىز قېلچانىنۆڭە...“
خىزانەكەي لە تەرىقىدا رەنگى سوور ھەلگەرا و بەتوورەيىيەو خىسەيەكى لە مىردەكەي كرد، پىدەچوو پىي ناخۇش بوويىت كە ناوى بە ليپۇتشكا ھىناو.

قېلچانىنۆڭ وتى، ”بىروا دەكەيت ھەرگىز ئاگادارى نەكردوومەتەو كە ژنى ھىناو، ھەرگىزىش بانگھىشتى ئاھەنگى ھاوسەرگىرييەكەي نەكردووم، بەلام تۆ، ئۆلۇمپىادا...“
پاقىل پاقلۇڭچى خىرا، بى ئەوەي دوا بكەويىت، وتى،

* ليپۇتشكا: بچووكراوۋى ناوى ئۆلۇمپىادايە، كە لە خۇشەويستىدا و بانگ دەكرىت.

”سىمىيۇنۇقنا.“

”ئۇلۇمپىيادا سىمىيۇنۇقنا، ھىوادارم لەبەر خاتىرى من و ئەم شەرەفى يەكتىرىپىننەمان لە پاقىل پاقلىۋىچ ببورن... ئەو مىردىكى زۆر باشە.“

پاشان ئىلچانينۇف بە شىۋەيەكى ھاۋرىيانە دانەيەكى كىشا بە شانى پاقىل پاقلىۋىچدا.

پاقىل پاقلىۋىچ دەستى كرد بە بيانوۋىنانەۋە و ماستاۋكردن بۇ ژنەكەي، ”خۇشەۋىستەكەم... من تەنھا، من تەنھا بۇ يەك خولەك بەجىم ھىشتن...“

لىپۇتشكا خىرا قسەكەي پى بىرى، ”بەلى، راست دەكەيت، خىزانەكەت بەجى ھىشت بۇ ئەۋەي ئاۋى ھەيى بىتكىنن، ئەو كاتانەي پىۋىستە لىرە بىت، لە ھىچ كۈنىكەۋە دىار نىت، كاتىكىش پىۋىست نەكات لىرە بىت، ھەمىشە ۋەك مۇزىم لىرە ئامادە دەبىت.“

پاشان ئەفسەرە لاۋەكە ھەر لەبەر خۇيەۋە ئەمەي دوۋپات دەكردەۋە، ”كاتىك پىۋىست نەكات لىرە بىت، كاتىك پىۋىست نەكات لىرە بىت... كاتىك پىۋىست نەكات لىرە بىت...“

لىپۇتشكا لە توۋرەيىدا خەرىك بوو ھەناسەي لەبەر دەبىرا، دەيزانى وتنى ئەم قسانە لە بەردەم ئىلچانينۇفدا شتىكى جوان نەبوو، ھەر بۇيە لە تەرىقىدا رەنگى سوور ھەلگەرا و نەيتۋانى زال بىت بەسەر خۇيدا. پاشان لە زارى دەر چوو، وتى، ”لەو شۈينەدا كە پىۋىست ناكات، زۆر بەئاگا و خۇپارىزىت، بەلى زۆر بەئاگا و خۇپارىزىت!“

لەناكاۋ مېتنكا بىئەندازە دلخۇش بوو، وتى، ”لەژىر تەختەخەۋەكە... بۇ دلدار دەگەرپىت... لەژىر تەختەخەۋەكە...“

لەو شوینەیی پێویست ناکات... لەو شوینەیی پێویست ناکات...
هەنووکە نەدەکرا هیچ شتیک لەگەڵ میتنکادا بوتریت،
چونکە لە راستیدا هێندە بەدمەست بوو، کە قسەکردن
لەگەڵیدا هیچ سوودێکی نەبوو. هەرچۆنیک بێت، ھەموو شت
بە خێر و خوشی کۆتایی ھات و یەکتەناسینەکەش زیاتر
بوو لەنیوانیاندا. پاقیل پاقڵوڤیچ نێردرا تا کوو بچیت قاو و
شۆربایان بۆ بەھێنیت. ئۆلۆمپیادا سیمیۆنۆفنا بۆ قیلچانیۆفی
پوون کردەو، کە لە "ئۆ" وە بەرێ کەوتوون، لەو شوینەیی
مێردەکەیی لێی فەرمانبەر و خزمەت دەکات، ئیستاش نیازیان
وایە بچن بۆ گوندەکەیان تا نزیکەیی دوو مانگیک لەوئ
بەسەر بەرن، کە ھەمووی سی میلێک لە ویستگەکەو دوورە،
لەوئ خانوویەکی قەشەنگ و باخچەییەکی دلگیرییان ھەیە و
مالەکەیان ھەمیشە پرە لە میوان و دراوسینگەلێکی زۆریشیان
ھەیە، گەلێک خۆشحال و شەرەفمەند دەبن ئەگەر ئەلێکسی
ئیقانۆڤیچیش بێت و سەردانیان بکات بۆ ماوہیەک لەلایان،
لە مالە چەپەک و خاکییەکەیان بھێنیتەو، زۆر بەگەرمیییش
پیشوازی لێ دەکات و بەدل و بەگیان خزمەتی دەکات
و ھک فریشتەیی پارێزەرییان، چونکە ئەگەر ئەو لەو کاتەدا
بەھانیانەو نەچووبایە، ئەوا لە ترسا نەیدەزانێ پەنا بۆ کوئ
و بۆ کێ بەریت و کەسیش نەیدەزانێ چی دەقەوما ئەگەر...
ئێتر بەم شیوہیە خاتوونەکە ھەر پێسای... لە راستیییدا،
قیلچانیۆف فریشتەیی پارێزەری بوو...

ئەفسەرە لاوەکە بەگەرمییەو جەختی لەسەر کردەو،
"پزگارکەر، پزگارکەر!"
قیلچانیۆف بەوپەڕی پێز و نەزاکەتەو سوپاسی کرد،

دووپاتىشى كىردەۋە كە ھەمىشە لە خىزمەت ياندايەۋ، گەلىك خۇشحاللىش دەپىت بە سەردان كىردىيان، ھىچ شىتىكىش نىيە تا رىيى لە سەردان كىردىيان بىگىت، ئەمە لە كاتىكدا لە ئىستادا ھىچ ئىش و كارىكى ۋە ھاي نىيە و ھىچ ئەركىكى لە سەرنىيە، كە دەرفەتى ئەۋەى نەدات، خۇشحاللى خۇشى لەۋ بانگەشتىكىردنەى ئۆلۈمپىادا سىمىيۇنۇقنا نەشاردەۋە، پاشان خىرا قىلچاننىۋۇ بە يەك-دوۋ پىياھەلدان و قسەى ھەستىزۋىن گىتوگۇكەى زىاتىر گەرم كىرد و سەركەۋتوۋ بوۋ لەۋەى سەرنجى بەلەى خۇيدا رابكىشىت. لىپۇچكا لە خۇشىدا رەنگى كۆلمەكانى سوۋر ھەلگەرا، ھەر ھىندەى پاڭىل پاڭلۇقىچ گەرايەۋە، بەۋپەرى دىلگەرمى و خۇشحاللىيەۋە پىيى راگەياند، كە ئەلىكىسى ئىقانۇقىچ گەلىك دىلنەرم بوۋە و بانگەشتىكىردنەكەى پەسەند كىردوۋە و قايل بوۋە بەۋەى تەۋاۋى مانگەكەيان لە گوندەكەياند لەگەل بەسەر بەرىت، بەلىنىشى داۋە لەم ھەۋتوۋەدا بىت. پاڭىل پاڭلۇقىچ بەبى ئەۋەى وشەيەكى لە زار بىتە دەرەۋە، بەنائومىدىيەۋە زەردەخەنەيەكى خستە سەر لىۋەكانى. ئۆلۈمپىادا سىمىيۇنۇقنا شانەكانى خۇى لە پاڭىل پاڭلۇقىچ ھەلتەكاند و چاۋى بىريە سەققەكە. دۋاجار لە شوينى خۇيان بەرز بوۋنەۋە بە نىازى بەرپىكەۋتەۋە، دوۋبارە بەۋپەرى گەرمىيەۋە سوپاسگوزارىيى خۇى دەر بىريەۋە، دوۋبارە ھەمان قسەى بەكار ھىتايەۋە، فرىشتەى پارىزەر، ھەروەھا دوۋبارە مېتنكا و لە كۆتايىدا پاڭىل پاڭلۇقىچ، ژنەكەى و ئەفسەرە لاۋەكەى بەرەۋ واگۇنى شەمەنەفەرەكە بەرى كىرد.

قىلچاننىۋۇ جگەرەيەكى داگىرساند و لە بەردەم بالكونىي

وێستگە ھەدا دەستی کرد بە ھەنگاونان بۆ پێشەوێ و بۆ دواوێ؛
دایا بوو لەوێ پاقیل پاقلوڤیچ سەرلەنوێ دەگەریتەوێ و سەر
و دای دەگریت و چەند شتیکی پێ دەلێت، ھەتا ئەو کاتە
شووتی بەرپیکەوتنی شەمەنەفەرە کە لێدەدریتەوێ، ریک بەو
شیوەیەش بوو. دەستبەجی پاقیل پاقلوڤیچ لە بەردەمیدا قوت
بۆوێ و لە بیچم و روخساریدا نیکەرانییەکی زۆر بەدی دەکرا.
قێلچانینوڤ دەستی کرد بە پیکەنین و بە شیوەیەکی ھاوڕێیانە
مەچەکی پاقیل پاقلوڤیچی گرت و بەرەو نزیکترین شوینی
دانیشتن پێنمایی کرد، خۆی دانیشت و پاقیل پاقلوڤیچی
لەتەنیشت خۆیەوێ دانیشاند. بۆ ماوێەک بێدەنگ دانیشت و
ھیچی نەوت، دەیویست سەرەتا پاقیل پاقلوڤیچ قسە بکات.
پاشان پاقیل پاقلوڤیچ بێدەنگییەکی شکاند و راستەوخۆ
چووێ سەر ئەسلی مەسەلەکە و بەترسەوێ منجاندی، "کەواتە
تۆ بە نیازیت بێت بۆ لامان؟"

قێلچانینوڤ دای لە قاقای پیکەنین و وتی، "دەمزانی وا
دەلێت! تۆز قالیکیش چییە، نەگۆراویت!"

پاشان سەرلەنوێ کێشایەوێ بەسەر شانیدا و وتی،
"بەرست ئەتەوێت بلیت! ئەتەوێت بلیت بۆ تاویک وا خەیاڵت
کردووە، کە من ھەر بەراستی دیم بۆ لاتان و دەمیتەوێ؟
ئەویش نەک بۆ رۆژ و دوو رۆژیک، بەلکوو بۆ مانگیکی
تەواو! ھا ھا ھا؟"

پاقیل پاقلوڤیچ لە خۆشیدا تەکانیکی دا و نەیتوانی
شادییەکی بشاریتەوێ، بەچریکەچریک وتی، "کەواتە نایەیت!"
قێلچانینوڤ، کە لەبەر پیکەنین خۆی بۆ نەدەگیرا، ھاواری
کرد، "نا، نایەم، نایەم!"

هەرچونىك بىت، خوشى ھۆكارى دلخوشىيەكەى خوى
نەدەزانى، بەلام ھەتا بەھاتايە و كات زياتر تىپەر ببووايە، زياتر
و زياتر ھەستى بە دلخوشى دەکرد.

“ھەر بەراست... ئەوھى كە دەلييت بەراستتە؟”

كاتىك پاڧىل پاڧلوقىچ واى وت، ھەر بەراستى لە شوينى
خوى قەلەمبازىكى دا و بەپەرۋشەوہ چاوەروانى وەلامى
ڧىلچانىنۆڧ بوو.

“بەلى، ھاورى شىتۆكەكەم، ھەر وەك پىشتريش پىم وتيت،
بە ھىچ شىوہىەك نايەم.”

“زۆر باشە، ئەگەر بەم شىوہىەيە، ئەى چى بە ئۆلۆمپىادا
سىميونوڧنا بلیم، كاتىك ھەفتەكە تەواو دەبيت و تۆش نايەيت
و ئەويش ھەر چاوەروانى ھاتنت دەبيت؟

“پەكوو، چ كىشەيەكى گەورەيە! چوزانم، ھەر لەخۆتەوہ
شتىكى پى بلى، بۆ نمونە، پىى بلى كە لاقى شكاوہ.”

پاڧىل پاڧلوقىچ بە ھىواشى و جورىك لە غەمگىنيەوہ وتى،
“ئەو ھەرگىز بىروا بە شتى وا ناكات.”

“بۆ ئەگەر بىروا پى نەكات، تووشى كىشە دەبيت؟”

ڧىلچانىنۆڧ كە واى وت، داى لە قاقاي پىكەنين، پاشان
وتى، “ھەست دەكەم ھاورى كۆلەكەم زىرەى كردووہ لە ژنە
نازدارەكەى و لە بەردەمىدا دەلەرزىت، توو شەرەفت وا نىيە؟”

پاڧىل پاڧلوقىچ ھەولى دا كە زەردەخەنە بكات، بەلام
ھەرچەندى كرد، نەيتوانى. بەدلىيايىيەوہ ئەوھى ڧىلچانىنۆڧ
رەتى كردبووہوہ كە سەردانىان بكات، شتىكى دلخۆشكەر
بوو بۆى، بەلام ئەوھى زۆر بەخۆمانەيى لەبارەى ژنەكەيەوہ
قسەى دەکرد، زۆر بەلايەوہ ناخۆش و ناپەسەند بوو.

پاقیل پاقلوڤیچ کەمیک سەلمییەو و دەموچاوی تیک چوو،
ڤیلچانیڤوڤ یەکسەر ھەستی پێ کرد. لەو کاتەدا کە شووتی
دووەم لێی دا، ھەردووکیان گۆییان لە دەنگیکی بەرز و تیژ
بوو، کە لە شەمەندەفەرەکەو دەھات و بەنیگەرانییەو بانگی
لە پاقیل پاقلوڤیچ دەکرد. پاقیل پاقلوڤیچ بەم بانگکردنە لەسەر
کورسییەکە جرتوڤرتی تی کەوت، بەلام بەدەم بانگکردنەکەو
نەچوو، ئاشکرا بوو کە دلیایی زیاتری لە ڤیلچانیڤوڤ
چاوەرێ دەکرد، دەیویست جاریکی تریش بەتەواوی لەو
دلیایی بکاتەو، کە نایەت بۆ ئەوێ تا لەلایان بمینیتەو.
ڤیلچانیڤوڤ وا خۆی نیشان دا، کە ئاگای لە نیگەرانییەکە
پاقیل پاقلوڤیچ نییە، بۆیە لێی پرسى، "نازناوی ژنەکەت چى
بوو پێش ئەوەی شووت پێ بکات؟"

پاقیل پاقلوڤیچ لە کاتیکی بەبیئوڤرەییەو گۆی رادیرابوو،
لە ھەمان کاتیشدا لە شەمەندەفەرەکە دەروانی، بە نیگەرانی
و ترسەو وەلامی دایەو، "کچی کەشیشەکە لای خۆمانە."
"ئەھا، دلنایام لەبەر جوانییەکە ھیناوتە."

جاریکی تریش پاقیل پاقلوڤیچ سەلمییەو و دەموچاوی
تیک چوووەو.

"ئەى ئەم میتنکایە کێیە کە لەگەڵتاندا یە؟"

"ئۆی، ئەو یەکیکە لە ناسیاو دەورەکانى من، کورپی
کچە مامی خوالیخۆشبووم گۆلوبچىخۆڤە، ئەو نەگبەتە لەبەر
ھەلسوکهوتی نابەجیى، لە سوپادا پلەکیان لێ سەندبوو،
بەلام ھەنووکە سەرلەنوێ پلەکیان بۆ گەراندۆتەو و
بەرزیش کراوەتەو، ئیمەش بەرپرسیاریتی ژيانى ئەومان
گرتۆتە ئەستۆی خۆمان... ئەو لاویکی زۆر بەدبەختە..."

فيلچانينوف له دلى خويدا وتى: "كهواته هه موو شتيك
ئاساييه، هه موو شتيك ته واو بيكيشهيه!"
سه رله نوئ دهنگه كهى پيشوو له شه مه نده فه ره كه وه
به رگوئيان كه وته وه، به لام ئه م جار هيان دهنگه كه له راده به در
تووره هاته به رگوئ، "پاڤيل پاڤلوف چچچچچچ!"
پاشان هه ر به دواى ئه وه دهنگه دا گوئيان له دهنگيكي
لاوازيش بوو، "پال پاليچ!"

سه رله نوئ پاڤيل پاڤلوف چچ بيئوقرانه جرتوفرتى تى
كه وته وه، به لام فيلچانينوف توند مه چه كى گرت و له شويى
خوى راي گرت.

"پيت چونه هه ر ئيستا بچم و به ژنه كهت بليم كه چون
مي رده كهى هه ولى داوه سه رم له لاشه م جيا بكاته وه؟
پاڤيل پاڤلوف چچ له ترسا رهنگى به پرووه وه نه ما و
به ته ته وه وتى، "چى، چى؟ بو خاترى خوا!"
سه رله نوئ گوئيان له دهنگه كه بووه، كه بانگى ده كرد،
"پاڤيل پاڤلوف چچچچچ! پاڤيل پاڤلوف چچچچ!"
"زور باشه، ده توانيت ئيستا برويت!"

له كوتاييدا فيلچانينوف ريى دا بروات، هيشتاش هه ر
به دلخوشييه وه پي ده كه نى.

"كهواته دلنباي دلنيا بم كه نايه يت؟"

به م شيويه پاڤيل پاڤلوف چچ بو كوتا جار ئه مهى تا راده يه ك
به بيهيوايى دووپات كرده وه، ته نانه ت هه ردوو ده ستيشى وه ك
نيشانه ي پارانه وه له به رده م فيلچانينوف دا جووت كرد، هه ر
وه ك به و شيويه ي جار ان ده ي كرد.

"كاكه، دلنباي دلنيا به كه نايه م، هه ز ده كه يت سوي نديت

بۆ دهخۆم! ئیستاش ههتا درهنگ نه بووه، رابكه، تا تووشی بهزمیك نه بوویت!

پاشان بهوپهری خۆنواندنهوه دهستی بۆ پاڤیل پاڤلۆڤیچ دریژ کرد، تا تهوقه ی له گهڵ بکات، ههروهها چاوهروانی ئهوه بوو كه پاڤیل پاڤلۆڤیچیش به ههمان شیوه ههمان شت بکات، بهلام نهك ههر دهستی دریژ نه کرد، تهانهت دهستیشی کیشایهوه دواوه.

شووتی سییه میش لیدرا.

له و کاته دا لهوه دهچوو شتیکی سهیر به سههر ههردووکیاندا هاتیبت: ههردووکیان وا دهر دهکەوتن كه گۆرانیان به سههر دا هاتیبت. قیلچانیڤۆف، كه تهنها كه میك پیشتر به کامی دلی خوی پیدهکەنی، لهوه دهچوو شتیك له ناوه وهیدا دای چله کاندیبت و له تهقینه وهدا بیبت. بهتوندی شانەکانی پاڤیل پاڤلۆڤیچ گرت و بهتوور پهیییهوه، كه لیوهکانی سپی ههلهگه رابوو و دهله رزی، چرپاندی، "ئهگەر ئهم دهسته م بۆ دریژ کردوویت،" له کاتی کدا كه وای وت، ئاماژهی بۆ ناو لهپی دهستی چهپی کرد، كه شوینبراوویهکی گه وره ی پیوه بوو، هیشتاش ههر به زهقی شوینه واری براوویه که ی ده بینرا، "به دلیاییه وه بۆ خۆت باشتره كه بیگریت!"

پاڤیل پاڤلۆڤیچیش به ههمان شیوه رهنگ به پرویه وه نه مابوو، لیوهکانیشی به ههمان شیوه دهله رزین. مووچرکه یهک ته وای پوخساری کرژ کرد. پاشان به خوته وبۆله وه، له کاتی کدا لیوهکانی و کولمهکانی و ههروهها چه ناگهی، كه له ناكاو کهوتبووه له رزین، ههروهها فرمی سک له چاوهکانیدا جوگه له ی بهست، به دهنگیکی گیراوه وه وتی، "ئه ی لیزا؟"

قيلچانينوف به حه په ساوييه وه له بهرده ميده وشك ببوو.
له شه مهنده فهره كه وه گوييان له قيژه يه ك ببوو، "پاڅيل
پاڅلوڅيچچچچ! پاڅيل پاڅلوڅيچچچچ!"
قيژه كه به شيوه يه ك سامناك ببوو، وهك ئه وه يه كيك
كوژ راييت. پاشان له ناكاو شه مهنده فهره كه دواشووتى
رؤيشتنى خوى ليدا.

پاڅيل پاڅلوڅيچ به خويده هاته وه و دهسته كانى به توندى
راوه شاند و به هه موو هيژى خوى به ره و شه مهنده فهره كه
غارى دا. هه لبت پيشتر شه مهنده فهره كه كه وتبو وه جووله،
به لام هه رچونيك بيت، خوى به دهسكى ده رگا كه وه گرت و
به باله فركى خوى هه لدايه ناو واگونه كه ي خويه وه.

قيلچانينوف تا ئيواره له ويستگه كه مايه وه، پاشان سوارى
شه مهنده فهرى دواتر ببوو بؤ دريژه دان به ريگه سه ره كييه كه ي
خوى. به ره و لاي راست نه رويشت بؤ بينينى ئه و خانمه
هاورپييه ي تازه له ده ره وه گه رابوو وه، چونكه هه ستي ده كرد
له وپه رى بيجه ويدايه. به لام دواتر زور له وه په شيمان ببوو كه
سه رى لى نه دا!

كوتايى